

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014–2020

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce – ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Raport końcowy

Poznań, listopad 2016 r.

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

**Badanie zrealizował zespół badawczy WYG PSDB Sp. z o.o.
oraz Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Rynku Pracy „S–TO–S” w składzie:**

Korneliusz Pylak – autor Raportu końcowego
Dariusz Majerek – autor Raportu końcowego
Adam Miller – Kierownik badania
Irena Wolińska – koordynacja i prowadzenie badań terenowych
Sylwia Chacińska – koordynacja i prowadzenie badań terenowych, realizacja case study
Tomasz Kołodziejczyk – realizacja case study
Mateusz Przywara – realizacja case study
Beata Płonka – realizacja case study
Patrycja Rumińska – realizacja case study
Agnieszka Sochacka – realizacja case study

Recenzent:

Prof. dr hab. Zbigniew Olesiński

Współpraca ze strony Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego:

Jan Wojciechowski
Marian Trojak
Patrycja Wirth–Rejewska

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
© Copyright by Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu 2016

ISBN: 978–83–60782–21–7

Publikacja bezpłatna

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

WYKAZ SKRÓTÓW

AKO	Aglomeracja Kalisko–Ostrowska
BDL GUS	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
B+R	Prace badawczo–rozwojowe (badania i rozwój)
CATI	<i>Computer–Assisted Telephone Interview</i> (metoda ilościowego zbierania informacji za pomocą ankiety przeprowadzonej drogą telefoniczną, wspomaganej komputerowo)
CAWI	<i>Computer–Assisted Web Interview</i> (metoda ilościowego zbierania informacji za pomocą ankiety przeprowadzonej drogą elektroniczną, wspomaganej komputerowo)
df	Liczba stopni swobody statystyki testowej
DSRK	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EPC	Ekwiwalent pełnego czasu pracy
ESPON	Europejska Sieć Obserwacyjna Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej (ang. <i>European Observation Network for Territorial Development and Cohesion</i>)
FS	Fundusz Spójności
FP	Fundusz Pracy
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
IDI	<i>Individual In–depth Interview</i> (metoda jakościowego zbierania informacji za pomocą indywidualnego wywiadu pogłębionego)
ISCED	Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Kształcenia
IZ	Instytucja Zarządzająca – Zarząd Województwa Wielkopolskiego jako instytucja odpowiedzialna za przygotowanie i realizację regionalnego programu operacyjnego
KPDZ	Krajowe Plany Działań na rzecz Zatrudnienia
KPKZ 2030	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
KSI (SIMIK 07–13)	Krajowy System Informatyczny zbierający i agregujący na wyższych poziomach podstawowe dane dotyczące programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz wspierający bieżący proces zarządzania i monitorowania w zakresie programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności
KSRR	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
KSZ	Krajowa Strategia Zatrudnienia
MOF	Miejski Obszar Funkcjonalny
MR	Ministerstwo Rozwoju
MŚP	Sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. <i>Organization for Economic Co–operation and Development</i>)
OSI	Obszar Strategicznej Interwencji
p	Krytyczny poziom istotności – poziom, przy którym następuje zmiana decyzji wynikającej z testu
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PSM	<i>Propensity Score Matching</i>
SIWZ	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SRKL	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
Strategia Europa 2020	„EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”
SRWW	Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego
SWW	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty
ŚSRK	Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Strategia Rozwoju Kraju 2020
t	Statystyka testowa
TIK	Technologie informacyjno–komunikacyjne
WRPO 2007–2013	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007–2013 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
WRPO 2014 +	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014–2020, finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Samorządu Województwa Wielkopolskiego

STRESZCZENIE

CEL I PRZEDMIOT BADANIA

Celem badania była identyfikacja wpływu interwencji w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 (określanego dalej jako WRPO 2007–2013) na zatrudnienie w Wielkopolsce i wskazanie kierunków wsparcia w tym zakresie w nowej perspektywie finansowej UE 2014–2020.

Badanie objęło ponad 6 tys. beneficjentów w województwie wielkopolskim, realizujących ponad 10,7 tys. projektów (w tym ponad 8,4 tys. w ramach instrumentów zwrotnych); blisko 1,7 tys. wnioskodawców nieskutecznie ubiegających się o dofinansowanie oraz podmioty z obszaru województwa wielkopolskiego, które nie ubiegały się o dofinansowanie i inne środki na działania prozatrudnieniowe w ramach interwencji publicznych w latach 2007–2015. Badanie objęło okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2015 roku / 22 kwietnia 2016 roku.

PRZEBIEG BADANIA

Postępowanie badawcze rozpoczęło się od badania sytuacji zastanej – dokumentów, analiz, raportów, ekspertyz i literatury naukowej, dzięki czemu zdiagnozowano kontekst rynku pracy w województwie wielkopolskim, w tym zidentyfikowano czynniki wpływające na tworzenie, utrzymanie lub likwidację miejsc pracy oraz pozyskano informacje o sposobach i podejściach badawczych wcześniej wykorzystywanych w podobnych badaniach.

Następnie przebadano trzy grupy respondentów, w tym 2,3 tys. beneficjentów WRPO 2007–2013 oraz 2,3 tys. podmiotów niekorzystających ze środków publicznych przy tworzeniu miejsc pracy (które głównie porównywano w badaniu), a także uzupełniając jako kontekst ponad 0,2 tys. podmiotów nieskutecznie ubiegających się o wsparcie w ramach WRPO 2007–2013.

Dwudziestu beneficjentów najbardziej skutecznych i efektywnych pod względem tworzenia miejsc pracy zostało objętych badaniem kompleksowym, również z zastosowaniem wywiadów bezpośrednich, dzięki czemu przeprowadzono całościową analizę wpływu

SUMMARY

THE AIM OF THE RESEARCH

The aim of the research was to identify influence of the intervention within the Wielkopolska Regional Operational Programme for years 2007–2013 (hereinafter referred to as the WROP 2007–2013) on the employment in the Wielkopolskie voivodeship, and to indicate directions of support within this scope considering new EU Financial Perspective 2014–2020.

The research covered more than 6 thousand beneficiaries in the Wielkopolskie voivodeship, implementing more than 10.7 thousand projects (including more than 8.4 thousand within repayable financial instruments); almost 1.7 thousand applicants ineffectively applying for co-financing, and entities from the Wielkopolskie voivodeship who didn't apply for co-financing and other support for pro-employment activities within public intervention between 2007–2015. The research covered period between 1 January 2007 and 31 December 2015 / 22 April 2016.

OUTLINE OF THE RESEARCH

Research procedure started from examination of the existing situation – documents, analyses, reports, expert opinions, and scientific literature, owing to which the context of the labour market in the Wielkopolskie voivodeship was diagnosed. Also, factors affecting jobs creation, maintenance or shedding were identified, and information on scientific ways and approaches used earlier was gathered.

Then, 3 groups of respondents were interviewed, including 2.3 thousand beneficiaries of the WROP 2007–2013, 2.3 thousand entities who didn't use public funds when creating jobs (who were mainly compared within the research) and, to obtain a comprehensive context of the situation, more than 0.2 thousand entities who ineffectively applied for financial support within WROP 2007–2013.

20 beneficiaries who were most effective in terms of new jobs creation were covered by the comprehensive research, including also direct interviews. Thus, it enabled to conduct overall analysis of the project impact on the changes in the employment.

Additionally, in order to gain specialised knowledge within

projektów na wystąpienie zmian w zatrudnieniu.

Dodatkowo, w celu zdobycia specjalistycznej wiedzy w kontekście wstępnych wyników badania zorganizowano panel ekspertów z zakresu rynku pracy i rozwoju regionalnego. Na ostatnim etapie analizę wyników, wniosków i rekomendacji podsumował warsztat implementacyjny, zorganizowany z udziałem przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy.

WYNIKI I WNIOSKI Z BADANIA

Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 (efekt brutto)

Badanie wykazało, że w ramach WRPO 2007–2013 stworzono 14,6 tys. i utrzymano 7,9 tys. miejsc pracy, co stanowiło 13,5% wszystkich stworzonych miejsc pracy w województwie wielkopolskim w okresie 2007–2015. Przekroczono tym samym o 45% zakładany poziom realizacji wskaźnika zapisanego w WRPO 2007–2013 (10,09 tys. stworzonych miejsc pracy). Dobre wyniki WRPO 2007–2013 są zasługą wsparcia przedsiębiorstw, które stworzyły aż 92% wszystkich miejsc pracy w WRPO 2007–2013, w tym 65% miejsc pracy powstało dzięki wdrażaniu inicjatywy JEREMIE, oferującej wsparcie zwrotne. Wydaje się to potwierdzać słuszność dualnego systemu prowadzenia interwencji zarówno w perspektywie 2007–2013, jak i 2014+ (w postaci systemu dotacyjnego oraz instrumentów zwrotnych).

Badanie wykazało również znaczący poziom wartości dodanej WRPO 2007–2013, objawiającej się tworzeniem nieplanowanych wcześniej miejsc pracy. Aż jedno na trzy miejsca pracy nie było planowane przez beneficjentów WRPO 2007–2013.

Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy wyłącznie dzięki wsparciu ze środków WRPO 2007–2013 (efekt netto)

Jednym z głównych celów badania było określenie liczby utworzonych i utrzymanych miejsc pracy wyłącznie dzięki realizacji WRPO 2007–2013, a więc konieczne było oddzielenie tych miejsc pracy od pierwotnie wyliczonych, które powstałyby nawet w sytuacji, gdyby beneficjenci nie uzyskali dofinansowania. Było to możliwe dzięki zastosowaniu tzw. sytuacji kontrfaktycznej, a więc porównaniu, za pomocą zaawansowanych technik statystycznych, osiągnięć

the preliminary research results, a panel of experts was called who specialised in labour market and regional development. Finally, analysis of findings, conclusions and recommendations was summarised during the implementation workshops, organised with the participation of the Contracting Authority and Contractor.

FINDINGS AND CONCLUSION OF THE RESEARCH

Number of created and maintained workplaces as a result of the WROP 2007–2013 (gross effect)

The research indicated that within the WROP 2007–2013, 14.6 thousand jobs were created and 7.9 thousand jobs were maintained, which constituted 13.5% of all jobs created in the Wielkopolskie voivodeship between 2007–2015. Hence, the assumed level of a performance indicator presented in the WROP 2007–2013 (i.e. 10.09 thousand created jobs) was exceeded by 45%. Good results of the WROP 2007–2013 are due to support of enterprises which created 92% of all workplaces within WROP 2007–2013, where 65% of workplaces were created thanks to the JEREMIE initiative implementation, which offered repayable assistance. It seems that this confirmed a correctness of dual intervention system for both perspective 2007–2013 and 2014+ (in the form of financing system and repayable financial instruments).

The research indicated as well that the WROP 2007–2013 included a significant level of added value, which resulted in creating jobs unplanned earlier. 1 out of 3 jobs was not planned by the beneficiaries of the WROP 2007–2013.

Number of created and maintained workplaces owing to exclusive support from the WROP 2007–2013 (net effect)

One of the main objectives of the research was to define number of jobs created and maintained exclusively owing to the WROP 2007–2013 implementation. Thus, it was necessary to separate these jobs from those which were initially counted and which would have been established even if the beneficiaries have not received the funds. This was possible owing to applying so called counterfactual situation, i.e. comparison, using advanced statistical tools, of beneficiaries' achievements and similar entities who did

beneficjentów i podobnych do nich podmiotów niestarających się o dofinansowanie, w zakresie tworzenia i utrzymywania miejsc pracy. Takie porównanie było jednak możliwe wyłącznie w przypadku wsparcia przedsiębiorstw, z uwagi na brak wystarczająco reprezentatywnej grupy podmiotów z obszaru regionu wielkopolskiego w ramach pozostałych form prawnych.

Analiza kontrfaktyczna wykazała, że w ramach wsparcia zwrotnego (JEREMIE) 64,3% spośród 9 590 stworzonych miejsc pracy powstałoby bez wsparcia WRPO 2007–2013, co oznacza, że 3 427 miejsc pracy (35,7%) powstało jako wyłączny efekt realizacji WRPO 2007–2013 (efekt netto). Mimo tego, należy podkreślić, że jest to bardzo dobry wynik, bowiem na etapie programowania, nie przewidywano efektu zatrudnieniowego projektów z finansowaniem zwrotnym oraz nie zobowiązywano beneficjentów inicjatywy JEREMIE do tworzenia miejsc pracy, na mocy umów o udzieleniu im wsparcia zwrotnego.

Z kolei w przypadku wsparcia bezzwrotnego, efekt netto WRPO 2007–2013 był niemal dwukrotnie wyższy, bowiem spośród 3 840 miejsc pracy, jedynie 42,7% miejsc pracy powstałoby bez względu na fakt realizacji projektów. Zatem 2 199 miejsc pracy (57,3%) powstało wyłącznie jako efekt wsparcia udzielonego w ramach WRPO 2007–2013 (efekt netto).

Podsumowując należy stwierdzić, że instrumenty bezzwrotne w WRPO 2007–2013 były bardziej skuteczne w tworzeniu miejsc pracy niż instrumenty zwrotne mimo, iż w ramach tych ostatnich stworzono ogółem najwięcej miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji WRPO 2007–2013. W rzeczywistości jednak liczba miejsc pracy, które na pewno nie powstałyby bez realizacji WRPO 2007–2013, utworzona w wyniku udzielania wsparcia zwrotnego była jedynie o 1,2 tys. wyższa, niż w wyniku wsparcia bezzwrotnego (odpowiednio 3,4 tys. wobec 2,2 tys.).

Mechanizmy zmian w zatrudnieniu

Badanie umożliwiło identyfikację i weryfikację mechanizmów zmian w zatrudnieniu w zakresie tworzenia, utrzymania i likwidacji miejsc pracy, w wyniku realizacji interwencji publicznej takiej, jak WRPO 2007–2013. Mechanizmy tworzenia miejsc pracy były oparte na czynnikach rynkowych mających na celu poprawę pozycji konkurencyjnej lub nawiązanie

not apply for co-financing in the context of creating and maintaining jobs. Such comparison was possible only in case of enterprises support, due to lack of representative group of entities from the Wielkopolskie voivodeship within other legal forms.

The counterfactual analysis indicated that within repayable assistance (JEREMIE) 64.3% among 9 560 created jobs would have been established even without the WRPO 2007–2013 support, which means that 3 427 jobs (35.7%) has been created as a sole effect of the WRPO implementation (net effect). Nevertheless, it needs to be noted that it is a very good result because at the stage of programming no-one predicted an employment effect related to the repayable financing, and JEREMIE beneficiaries were not obliged to create new jobs under agreements on granting repayable assistance.

However, in case of non-repayable assistance, the WRPO 2007–2013 net effect was almost twice bigger, as among 3 840 jobs only 42.7% jobs would have been created regardless projects implementation. Hence, 2 199 jobs (57.3%) were created only as a result of assistance granted within the WRPO 2007–2013 (net effect).

To sum up, it shall be stated that non-repayable instruments within the WRPO 2007–2013 were more efficient in creating new jobs than repayable instruments, even though within the latter more jobs were created in total as a result of the WRPO 2007–2013. In fact, a number of jobs which would have never been created without the WRPO 2007–2013, was established with the repayable assistance and would only be higher by 1.2 thousand than with non-repayable assistance (3.4 thousand against 2.2 thousand respectively).

Mechanisms of change in employment

The research enabled to identify and verify employment mechanisms in terms of creating, maintaining and shedding jobs, as a result of a public intervention similar to the WRPO 2007–2013. Mechanisms of creating jobs were based on market factors aiming at improving competitive position or establishing cooperation which contributed to the increase in production and sale.

współpracy prowadzące do zwiększenia produkcji i sprzedaży. Mechanizmy utrzymania miejsc pracy opierały się na podobnych przesłankach z tym, że kontekst, w jakim one oddziaływały na podmioty – był negatywny (miejsca pracy zostałyby zlikwidowane, gdyby nie otrzymano wsparcia w ramach WRPO 2007–2013). W przypadku porównywanych grup objętych badaniem oba powyższe mechanizmy były podobne. Różniły się one jednak znacząco w przypadku czynników likwidacji miejsc pracy. Podczas, gdy beneficjenci WRPO 2007–2013 likwidowali miejsca pracy przede wszystkim z powodu zmian organizacyjnych (w tym innowacji organizacyjnych), pozostałe podmioty jako główną przyczynę likwidacji miejsc pracy podawały sytuację społeczno–gospodarczą, w tym koniunkturę na rynku – kryzys, zwiększenie konkurencji na rynku i powiązane z tym zjawiska – zmniejszenie sprzedaży i produkcji. Niemniej jednak, wszystkie zidentyfikowane mechanizmy zmian w zatrudnieniu charakteryzowały się znaczną uniwersalnością, bowiem oparte były na czynnikach gospodarczych i rynkowych. Można na tej podstawie wnioskować, że pozostaną one aktualne również w okresie 2014–2020, czy nawet następnym okresie programowania, pod warunkiem braku wystąpienia szoków gospodarczych.

Pozycja konkurencyjna i sytuacja finansowa beneficjentów

Beneficjenci WRPO 2007–2013 okazali się bardziej odporni na kryzys i inne wstrząsy rynkowe będące jego pochodną, który nie stanowił głównego powodu likwidacji miejsc pracy i przez to nie zagroził trwałości efektów WRPO 2007–2013. Ten wniosek potwierdza badanie pozycji konkurencyjnej i sytuacji finansowej. Zdaniem beneficjentów, w okresie 2007–2015 poprawiła się znacząco ich pozycja konkurencyjna (oceniana poprzez pryzmat poziomu przychodów, udziału w rynku, zysków, liczby zatrudnionych oraz rentowności kapitału własnego), a także sytuacja finansowa, w przeciwieństwie do podmiotów nieobjętych wsparciem, którzy w większym zakresie wskazali na obniżenie ich pozycji konkurencyjnej. Można na tej podstawie wnioskować, że WRPO 2007–2013 co najmniej nie spowodował osłabienia pozycji konkurencyjnej beneficjentów (co zaobserwowano u innych podmiotów), a mógł ją nawet podwyższyć. Podobnie w przypadku sytuacji finansowej, realizacja WRPO 2007–2013 mogła przyczynić się do zmniejszenia

Mechanisms of job maintenance were based on similar assumptions; however, context of their influence on the entities was negative (jobs would have been liquidated unless the WROP 2007–2013 had been granted). In case of compared groups covered by the research, both above mentioned mechanisms were similar, but their reasons for job shedding were significantly different. While the WROP 2007–2013 beneficiaries liquidated jobs mainly due to organisational changes (including organisational innovations), other entities referred to socio–economic situation, including market situation – crisis, higher competition and related phenomena such as decrease in sale and production. Nevertheless, all identified mechanisms of employment change could be considered universal as they were based on economic and market factors. Based on the above, one may conclude that they remain valid also for the years 2014–2020 or even in the subsequent period of the programming, provided that there are no economic shocks.

Competitive position and financial situation of beneficiaries

The WROP 2007–2013 beneficiaries were more resilient to the economic crisis and other associated market shocks which were not the main reasons of jobs shedding; thus, this did not impair positive effects of the WROP 2007–2013. Such conclusion is supported by analysis of competitive position and financial situation of beneficiaries. According to beneficiaries between 2007–2015 their competitive position (evaluated in terms of level of income, market shares, profits, number of employees and return of capital) as well as financial situation have significantly improved, contrary to entities not covered by the support who, according to them, suffered from decrease of their competitive position. Based on the above, it can be concluded that the WROP 2007–2013 did not cause weakening of the competitive position (which was observed among other entities) but it could even improve it. Also in case of financial situation, the WROP 2007–2013 implementation could contribute to decrease in the number of failing entities.

liczby upadających podmiotów.

Trwałość miejsc pracy i beneficjentów

Badanie potwierdziło bowiem pośrednio, że odsetek beneficjentów, którzy mogli ogłosić upadłość jest z dużym prawdopodobieństwem niższy niż w gospodarce regionu, a miejsca pracy powstałe i utrzymane dzięki realizacji WRPO 2007–2013 są z pewnością bardziej trwałe niż miejsca pracy u innych podmiotów. 91% z nich przetrwało lub przetrwa bowiem założony w badaniu okres trwałości: 3,5 (dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw) lub 5,5 roku (dla pozostałych podmiotów) – ukierunkowany na sprawdzenie efektów 6 miesięcy po zakończeniu okresu trwałości projektów. Jest to trzykrotnie wyższy współczynnik, aniżeli obserwuje się w gospodarce województwa. Dlatego można na tej podstawie wnioskować, że interwencja WRPO 2007–2013 istotnie wpłynęła na zwiększenie trwałości miejsc pracy w województwie tj. zmniejszenie liczby likwidowanych miejsc pracy i zwiększenie liczby utrzymanych miejsc pracy.

Najbardziej skuteczne i efektywne działania prozatrudnieniowe

Badanie umożliwiło również identyfikację tych działań, które tworzą i utrzymują relatywnie najwięcej miejsc pracy oraz robią to najtaniej – są zatem najbardziej skuteczne i efektywne w tym zakresie. W pierwszej kolejności należy wymienić instrumenty zwrotne oraz przedsięwzięcia doradcze dla przedsiębiorstw, a w drugiej (nieco mniej efektywne) – przedsięwzięcia inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, turystyczne i w zakresie dziedzictwa kulturowego.

Tym samym, przedsiębiorstwa okazały się najbardziej skutecznym jednostkowo i globalnie typem beneficjenta tworzącym i utrzymującym miejsca pracy (przy czym istotna jest zależność, że im większe przedsiębiorstwo tym częściej tworzyło miejsca pracy i tworzyło ich więcej) – tworzyły i utrzymywały one w sposób najbardziej skuteczny 9 na 10 miejsc pracy w WRPO 2007–2013. Organizacje non-profit, podmioty społeczne (szkoły, jednostki naukowe i ochrony zdrowia) okazały się również bardzo skuteczne w tworzeniu miejsc pracy, ale ich globalny wpływ był niewielki (1 na 10 tworzonych i utrzymywanych miejsc pracy).

Durability of jobs and beneficiaries

The research confirmed indirectly that a proportion of beneficiaries who could declare bankruptcy was likely to be smaller than in the regional economy, and jobs created and maintained owing to the WROP 2007–2013 implementation were definitely more stable than the jobs of other entities. 91% of them have survived or will survive because durability period assumed in the research amounts to 3.5 (for micro-, small- and medium-sized enterprises) or 5.5 years (for other entities) and aims to verify their situation within 6 months after end of project durability period. This indicator is three times higher than the one observed in the voivodeship economy. Thus, the WROP 2007–2013 had a significant impact on increase of jobs durability in the Wielkopolskie voivodeship, i.e. it helped to decrease a number of liquidated jobs and increase a number of preserved jobs.

The most effective pro-employment activities

The research also enabled identification of activities which created and maintained, relatively, the greatest number of jobs, and which are the cheapest at the same time – hence, they are the most effective. Repayable instruments and advisory projects for enterprises shall be mentioned as the most effective, then (as a little less effective) investment projects addressed to both small and medium-sized enterprises and projects related to revitalisation, tourism and cultural heritage.

Thus, enterprises turned out to be the most effective beneficiaries, individually and globally, who created and preserved jobs (please note the relation that the bigger company was, the more jobs they created more often) – in a most effective way they created and kept 9 out of 10 jobs in the WROP 2007–2013. Non-profit organisations, social entities (schools, science centres and health centres) were also very efficient in creating new jobs, but their global influence was small (1 out of 10 among created and maintained jobs).

REKOMENDACJE Z BADANIA

Wyniki badania potwierdziły, że wsparcie WRPO 2007–2013 w okresie 2007–2013 było skuteczne i efektywne i może być kontynuowane w maksymalnie zbliżonej postaci w obecnej perspektywie finansowej UE 2014–2020. Nie wszystkie działania mogą być jednak realizowane z uwagi na obowiązujące priorytety na poziomie unijnym (jak chociażby niewspieranie nie-innowacyjnych inwestycji przedsiębiorstw). Niemniej jednak wyniki badania pozwoliły na dokonanie prognozy, iż efekty realizacji WRPO 2014+ w zakresie zatrudnienia mogą kształtować się na podobnym poziomie jak dla WRPO 2007–2013.

Rekomendacje skoncentrowały się na ogólnych zaleceniach o charakterze programowym strategicznym. Wskazano na konieczność kontynuacji tworzenia jednorodnej i uzupełniającej się sieci instytucji otoczenia biznesu wspierającej mechanizmy rozwoju przedsiębiorstw i w konsekwencji tworzenia miejsc pracy. Podkreślono również konieczność wspierania branż wpisujących się w inteligentne specjalizacje województwa, charakteryzujące się zwiększoną produktywnością, co ma utrzymać wysoką trwałość efektów interwencji. Wszystkie działania muszą być z kolei obudowane elastycznym systemem oświaty, aktywnie reagującym na zmieniające się potrzeby pracodawców w zakresie kompetencji pracowników, w tym również przewidującym ich przyszłe potrzeby z uwagi na oddalone w czasie pojawianie się odpowiednich efektów kształcenia. W wyniku realizacji badania zaproponowano konkretne rozwiązania realizujące te postulaty. Dodatkowo, wskazuje się na kontynuowanie promowania pewnych grup społecznych (określanych jako defaworyzowane na rynku pracy) i obszarów tak, aby wyrównywać ich szanse na realizację nie tylko inwestycji, ale również tworzenie dedykowanych miejsc pracy.

RECOMMENDATIONS FROM THE RESEARCH

Findings from the research confirmed that the WROP 2007–2013 support between 2007–2013 was efficient and could be continued under very similar form within the current EU financial perspective 2014–2020. However, not all activities can be performed due to binding priorities at the EU level (e.g. lack of support for non-innovative investments of the enterprises). Nevertheless, the results allowed to predict that the effects of the WROP 2014+ in the scope of employment could reach similar level as the WROP 2007–2013.

The recommendations concentrated on general guidance of programmatic and strategic nature. They indicated that it was necessary to create cohesive and supplementary network of institutions from business environment which would support mechanisms of enterprises development and, in consequence, job creation. The recommendations also highlighted the necessity to support industries related to smart specialisations of the voivodeship with higher productivity, which aimed to keep high durability of the effects of the intervention. All activities must be supported by flexible education system which actively responds to changing employers' needs related to their employees' competences, as well as forecasts their future needs due to appropriate education effects shifted in time. As a result of the research, specific solutions for those issues were proposed. Additionally, it was recommended to continue promotion of particular social groups (defined as disfavoured groups on the labour market) and areas in order to equalise their chances to complete the investment as well as create dedicated jobs.

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	3
Streszczenie	4
Summary	4
Spis treści	10
1. Wprowadzenie	14
1.1. Cele badania	14
1.2. Kryteria ewaluacyjne badania	15
1.3. Zakres badania	16
1.3.1. Zakres przedmiotowy	16
1.3.2. Zakres podmiotowy	16
1.3.3. Zakres czasowy	17
1.3.4. Zakres przestrzenny	17
1.4. Ogólny przebieg badania	17
1.5. Syntetyczny opis zastosowanych metod i technik badawczych	18
1.5.1. Metoda badania dokumentów (technika analizy piśmiennictwa)	18
1.5.2. Metoda sondażu diagnostycznego – metoda badań społecznych (technika ankietowania)	18
1.5.3. Metoda indywidualnych przypadków	21
1.5.4. Metoda: analizy i konstrukcji logicznej – metoda heurystyczna (technika panelu ekspertów)	22
2. Uwarunkowania rozwoju i sytuacja na rynku pracy w województwie wielkopolskim	23
2.1. Wsparcie zatrudnienia w unijnych dokumentach strategicznych	23
2.2. Wsparcie zatrudnienia w krajowych dokumentach strategicznych	29
2.3. Wsparcie zatrudnienia w regionalnych dokumentach strategicznych	32
2.4. Sytuacja na rynku pracy w województwie wielkopolskim	34
2.4.1. Kontekst europejski	34
2.4.2. Kontekst krajowy	36
3. Efekt brutto tworzenia miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 39	
3.1. Rezultaty interwencji w ramach WRPO 2007–2013 w zakresie tworzenia i utrzymania miejsc pracy	39
3.1.1. Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 na tle sytuacji w województwie	39
3.1.2. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013	52
3.1.3. Skala tworzenia i utrzymania nieplanowanych miejsc pracy w wyniku realizacji projektów WRPO 2007–2013	66
3.1.4. Skala tworzenia i utrzymania miejsc pracy w otoczeniu beneficjentów w wyniku realizacji projektów WRPO 2007–2013	67
3.2. Najbardziej i najmniej skuteczne schematy i Działania WRPO 2007–2013 w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach projektów	70

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

3.3.	Efektywność kosztowa tworzenia i utrzymania miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013.....	72
3.3.1.	Efektywność kosztowa tworzenia i utrzymania miejsc pracy w ramach różnych Działań i schematów WRPO 2007–2013	72
3.3.2.	Efektywność kosztowa a trwałość utworzonych i utrzymanych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013	78
4.	Efekt netto tworzenia miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 ..	80
4.1.	Liczba i struktura miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013.....	82
4.1.1.	Liczba miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013	82
4.1.2.	Struktura miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013.....	94
4.2.	Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na rozwiązanie problemów związanych z zatrudnieniem na obszarze województwa wielkopolskiego	95
4.2.1.	Identyfikacja problemów związanych z zatrudnieniem na obszarze województwa wielkopolskiego	95
4.2.2.	Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę w strukturze zatrudnienia w Wielkopolsce.....	109
4.2.3.	Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na zmniejszenie zróżnicowań przestrzennych w województwie wielkopolskim	114
4.2.4.	Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na zmniejszenie bezrobocia w obszarach problemowych województwa wielkopolskiego	119
4.3.	Mechanizmy zmian w zatrudnieniu wskutek wdrażania WRPO 2007–2013.....	120
4.3.1.	Czynniki wpływające na zmiany liczby miejsc pracy.....	120
4.3.2.	Identyfikacja mechanizmów zmian w zatrudnieniu	128
4.3.3.	Funkcjonowanie mechanizmów zmian w zatrudnieniu w perspektywie 2014+	130
5.	Trwałość miejsc pracy i beneficjentów wspartych w ramach WRPO 2007–2013	134
5.1.	Trwałość miejsc pracy wspartych w ramach WRPO 2007–2013 w okresie trwałości i po jego zakończeniu.....	134
5.1.1.	Skuteczność w tworzeniu trwałych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 w różnych ujęciach.....	134
5.1.2.	Wpływ sytuacji społeczno-gospodarczej na tworzenie trwałych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013	138
5.2.	Skala i struktura miejsc pracy planowanych do utrzymania i likwidacji przez beneficjentów WRPO 2007–2013 do 2020 roku	139
5.2.1.	Liczba miejsc pracy planowana do utrzymania po okresie trwałości projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	139
5.2.2.	Liczba miejsc pracy planowana do likwidacji po okresie trwałości projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	140
5.3.	Trwałość i sytuacja beneficjentów WRPO 2007–2013 w okresie trwałości projektu i po jego zakończeniu.....	141
6.	Branże gospodarki o największym i najmniejszym popycie na pracę	144
6.1.	Identyfikacja branż cechujących się różną dynamiką popytu na pracę	144

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

6.2.	Zmiana popytu na pracę w gospodarce województwa wielkopolskiego wskutek interwencji WRPO 2007–2013	149
6.3.	Możliwe zmiany popytu na pracę w okresie wdrażania WRPO 2014+	151
6.3.1.	Branże mogące cechować się różnym popytem na pracę w okresie 2016–2023	151
6.3.2.	Branże mogące w przyszłości cechować się największym zapotrzebowaniem na dofinansowanie ze środków WRPO 2014+ na utworzenie miejsc pracy	153
6.3.3.	Możliwe przyczyny likwidacji miejsc pracy powstałych w ramach WRPO 2014+ w okresie 2016–2023	154
7.	Podsumowanie badania	155
7.1.	Efekty WRPO 2007–2013 w zakresie realizacji celów zatrudnieniowych	155
7.2.	Najbardziej skuteczne i efektywne działania prozatrudnieniowe	157
7.3.	Wnioski końcowe i rekomendacje	160
	Bibliografia	162
8.	Aneks do raportu końcowego	166
8.1.	Definicje pojęć i terminów	166
8.2.	Spis tabel i rycin	168
8.3.	Narzędzia badawcze	170
8.3.1.	Kwestionariusz ankiety CAWI/CATI dla grup kontrolnych	170
8.3.2.	Słowniki wykorzystywane w narzędziach	178
8.3.3.	Karta studium przypadku	184
8.3.4.	Scenariusz IDI do studium przypadku	187
8.4.	Liczebność i struktura grup respondentów objętych badaniem	188
8.4.1.	Grupa eksperymentalna (grupa interwencji WRPO 2007–2013)	188
8.4.2.	Grupa kontrolna I	193
8.4.3.	Grupa kontrolna II	195
8.5.	Załączniki statystyczne	197
8.5.1.	Załączniki statystyczne do rozdziału 3	197
8.5.2.	Załączniki statystyczne do rozdziału 4	207
8.5.3.	Załączniki statystyczne do rozdziału 5	223
8.5.4.	Załączniki statystyczne do rozdziału 6	225
8.6.	Ocena wskaźników WRPO 2014+ związanych z zatrudnieniem	229
8.7.	Sprawozdanie z przebiegu panelu ekspertów	234
8.8.	Studia przypadków	239
8.8.1.	Centrum Badawczo–Rozwojowe PALAB Sp. z o.o. z Poznania – Działanie 1.1 schemat I	239
8.8.2.	TRZASKOWO GOLF CLUB Sp. z o.o. – Działanie 1.1 schemat I	242
8.8.3.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Lanko – Działanie 1.2 schemat I	245
8.8.4.	Transport Przetwórstwo Drewna Jacek Frankowski, Włoszakowice – Działanie 1.2 schemat I	249
8.8.5.	AWAS – Serwis Sp. z o.o. z Turku – Działanie 1.2 schemat III	253
8.8.6.	TB Hydro Sp. z o.o. z Poznania – Działanie 1.2, schemat IV	256
8.8.7.	Panel Serwis Sp. z o.o. w Kaliszu – Działanie 1.3 JEREMIE	259
8.8.8.	EuroBeef Sp. z o.o. – Działanie 1.3 JEREMIE	263
8.8.9.	Zerta Sp. z o.o., Poznań – JESSICA	266
8.8.10.	PWiK w Obornikach – JESSICA	270
8.8.11.	Gmina Czarniejewo – Działanie 1.7	275

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

8.8.12. Miasto i Gmina Buk – Działanie 1.7.....	278
8.8.13. Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Toniszewie – Priorytet III.....	282
8.8.14. Urząd Miejski Miejska Górka – Priorytet III.....	286
8.8.15. Politechnika Poznańska – Działanie 5.1.....	290
8.8.16. Miasto Poznań – Działanie 5.4.....	295
8.8.17. Dom Zakonny Zgromadzenia Księży Marianów w Licheniu Starym – Działanie 6.1.....	300
8.8.18. DPI Sp. z o.o. w Licheniu Starym – Działanie 6.1.....	303
8.8.19. Starostwo Powiatowe w Lesznie – Działanie 2.2.....	307
8.8.20. Starostwo Powiatowe w Międzychodzie – Działanie 2.2.....	310

1. WPROWADZENIE

Przeprowadzenie badania o charakterze *ex post* dla WRPO 2007–2013, w zakresie wpływu tego Programu na zatrudnienie, wynikało przede wszystkim z:

- 1) potrzeby identyfikacji i weryfikacji **wskaźników** związanych z powstaniem nowych miejsc pracy wskutek interwencji WRPO 2007–2013 oraz zmian w zatrudnieniu w gospodarce województwa wielkopolskiego wskutek wdrażania WRPO 2007–2013;
- 2) potrzeby identyfikacji **efektów interwencji** w zakresie zatrudnienia w ramach WRPO 2007–2013, w tym **porównania zmian** w zatrudnieniu, które nastąpiły w wyniku wdrażania WRPO 2007–2013, ze zmianami, które nastąpiły bez udziału środków WRPO 2007–2013;
- 3) potrzeby oceny **wpływu sytuacji społeczno-gospodarczej** na rynek pracy i możliwości wykorzystania szans lub neutralizowania zagrożeń wynikających z tej sytuacji, przez interwencje ze środków europejskich w ramach WRPO 2007–2013 oraz WRPO 2014+;
- 4) potrzeby oceny prawdopodobnych zmian w popycie na pracę w okresie wdrażania WRPO 2014+;
- 5) potrzeby identyfikacji **działań prozatrudnieniowych** mogących przyczynić się do zapewnienia długotrwałych efektów interwencji podejmowanej ze środków WRPO 2007–2013, a także mechanizmów tworzenia trwałych miejsc pracy, będących rezultatem tych działań.

Niniejsze badanie **nawiązywało do badania ewaluacyjnego**, przeprowadzonego na zlecenie IZ WRPO 2007–2013 w 2012 roku (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012), z uwagi na potrzebę weryfikacji końcowych efektów podjętej interwencji w zakresie zatrudnienia, w stosunku do efektów zidentyfikowanych w trakcie wdrażania Programu.

Badanie zostało również ukierunkowane na przeprowadzenie pogłębionej **analizy realizacji celu ogólnego 1. Strategii Europa 2020**: „*zwiększenia stopy zatrudnienia osób w wieku 20–64 lat z obecnych 69% do co najmniej 75% (a dla Polski na poziomie 71%)*” (Europe 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth, p. 3).

1.1. Cele badania

Głównym celem niniejszego badania była identyfikacja wpływu interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce i wskazanie kierunków wsparcia w tym zakresie w nowej perspektywie finansowej UE 2014–2020. Cel główny został zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 1: Identyfikacja **nowo utworzonych miejsc pracy** (bezpośrednich i pośrednich) i **struktury zatrudnienia**, powstałych w wyniku

wsparcia w ramach WRPO 2007–2013; uwzględniająca wpływ innych czynników (np. sytuacji społeczno–gospodarczej regionu, kraju i UE);

- Cel szczegółowy 2: Określenie stopnia **trwałości miejsc pracy** będących efektem wsparcia w ramach WRPO 2007–2013 oraz, w przypadku wsparcia przedsiębiorstw, ich funkcjonowania i utrzymania po zakończeniu okresu trwałości projektu;
- Cel szczegółowy 3: Określenie **branż gospodarki** o rosnącej, słabnącej, dodatniej i ujemnej dynamice popytu na pracę, wraz z określeniem prawdopodobnej dynamiki zmian na lata 2016–2023;
- Cel szczegółowy 4: Wskazanie **najbardziej efektywnych działań prozatrudnieniowych**, które są możliwe do wspierania w ramach realizacji Strategii zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego na lata 2014–2020 oraz wdrażania WRPO 2014+, celem osiągnięcia dalszego wzrostu zatrudnienia i zapewnienia długotrwałego efektu podjętej interwencji.

1.2. Kryteria ewaluacyjne badania

W odniesieniu do przedmiotu ewaluacji zastosowano następujące kryteria:

- 1) **Kryterium skuteczności** – w ramach którego oceniono stopień realizacji zakładanych celów, skuteczność instytucji oraz wykorzystanych metod i narzędzi, jak również wpływ czynników zewnętrznych na efekty interwencji. W niniejszym badaniu pozwoliło ono zidentyfikować rezultaty interwencji WRPO 2007–2013 w zakresie zatrudnienia i ocenić stopień, w jakim osiągnięto cele założone w WRPO 2007–2013 odnośnie zatrudnienia;
- 2) **Kryterium efektywności** – w ramach którego oceniono relację między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi), a osiągniętymi efektami interwencji. W niniejszym badaniu pozwoliło ono określić kosztochłonność rezultatów podjętej interwencji w zakresie zatrudnienia;
- 3) **Kryterium użyteczności** – określające bilans istotnych konsekwencji (korzyści i strat) interwencji w odniesieniu do aktualnego stanu problemów społecznych stanowiących przedmiot interwencji lub ujawnionych w toku jej wdrażania. Kryterium pozwoliło ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie projektu lub programu odpowiada potrzebom grupy docelowej. Dzięki zastosowaniu tego kryterium oceniono, czy zmiany wywołane realizacją projektu lub Programu były korzystne z punktu widzenia jego beneficjentów. W niniejszym badaniu pozwoliło ono określić, w jakim stopniu podjęta interwencja przyczyniła się do rozwiązania problemów, związanych z zatrudnieniem, określonych w WRPO 2007–2013, SRWW oraz Strategii zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego na lata 2007–2013;

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- 4) **Kryterium trwałości** – bada ciągłość efektów danej interwencji w tym zwłaszcza efektów pozytywnych, w perspektywie średniookresowej i długookresowej, po zakończeniu interwencji. W niniejszym badaniu pozwoliło ono określić, czy i w jakim stopniu realizacja WRPO 2007–2013 pozostawiła trwały ślad w strukturze zatrudnienia na rynku pracy województwa wielkopolskiego.

1.3. Zakres badania

1.3.1. Zakres przedmiotowy

Przedmiotem badania była ewaluacja *ex post* wpływu WRPO 2007–2013 na zatrudnienie. Badaniem objęto projekty, dla których podpisano umowy o dofinansowaniu w ramach WRPO 2007–2013 w Priorytetach I–VI ze stanem na dzień 22 kwietnia 2016¹, z wyłączeniem projektów, na które została wypowiedziana umowa. Zgodnie z powyższym, badanie objęło **10 769 projektów**, w tym **8 406 umów pożyczek i poręczeń** w ramach inicjatywy JEREMIE (instrument zwrotny), **39 umów** w ramach inicjatywy JESSICA (instrument zwrotny) oraz **2 324 umowy** w ramach pozostałych działań/poddziałów WRPO 2007–2013 z Priorytetów I–VI (instrumenty bezzwrotne).

1.3.2. Zakres podmiotowy

Badanie ewaluacyjne prowadzono w obrębie następujących prób badawczych:

- beneficjenci projektów, z którymi podpisano umowy o dofinansowanie w ramach WRPO 2007–2013 w Priorytetach I–VI: **6 034 beneficjentów**²,
- podmioty, które nieskutecznie ubiegały się o dofinansowanie w ramach WRPO 2007–2013: **1 685 wnioskodawców**, którzy składali wniosek lub wnioski o dofinansowanie³ w ramach dotacji bezzwrotnych, natomiast nie uzyskali dofinansowania,
- podmioty z obszaru województwa wielkopolskiego, które nie ubiegały się o dofinansowanie i nie korzystały ze środków europejskich i krajowych (w tym Funduszu Pracy) na działania prozatrudnieniowe,
- przedstawiciele IZ WRPO 2007–2013 jako uczestnicy warsztatów podczas realizacji celu 4 badania,

¹ Początkowa data to 31 grudnia 2015 roku, zmiana daty wynika z ustaleń Zamawiającego z Wykonawcą podczas spotkania inauguracyjnego realizację badania, jak również z przekazanych przez Zamawiającego bardziej aktualnych baz danych dotyczących projektów, co umożliwiło podwyższenie precyzji badania.

² 4 602 beneficjentów podpisało tylko jedną umowę, natomiast 1 432 beneficjentów więcej niż jedną umowę (maksymalnie jeden beneficjent podpisał 10 umów).

³ Wnioskodawcy złożyli łącznie 1 864 wnioski o dofinansowanie, 181 wnioskodawców złożyło więcej niż jeden wniosek.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- przedstawiciele Instytucji Pośredniczącej WRPO 2007–2013, w zakresie analogicznym do przedstawicieli IZ WRPO 2007–2013.

1.3.3. Zakres czasowy

Prowadzone analizy odnosiły się do okresu od 1 stycznia 2007 roku (data rozpoczęcia okresu kwalifikowalności wydatków) do 31 grudnia 2015 r. (data zakończenia okresu kwalifikowalności wydatków dla wszystkich działań poza działaniami finansowanymi w ramach inicjatyw JEREMIE i JESSICA) / 22 kwietnia 2016 r. (dla inicjatyw JEREMIE i JESSICA).

1.3.4. Zakres przestrzenny

Badanie objęło obszar województwa wielkopolskiego.

1.4. Ogólny przebieg badania

Ogólny, uproszczony przebieg niniejszego badania w podziale na cztery fazy (strukturyzacji, obserwacji, analizy i oceny oraz promocji badania) przedstawiono w Koncepcji badania. Podczas realizacji badania, przestrzegano poniższych zasad, ustalonych przez Zamawiającego w SOPZ:

1. Zasada kontekstowości wyjaśniania:

- a) We wnioskowaniu przestrzegano zasady kontekstowości, co oznacza, że każdej identyfikacji zjawisk zaobserwowanych w wyniku procesu badawczego towarzyszyło podanie kontekstu zawierającego: (i) wyjaśnienie (ustalenie i podanie ich przyczyn), (ii) informacje o okolicznościach wystąpienia przedmiotowych zjawisk.
- b) Stosowano zasadę kontekstowości nawet w przypadkach, gdy zgromadzony materiał badawczy nie dostarczył stosownych informacji w tym zakresie – wówczas przedstawiano wyjaśnienie i identyfikowano okoliczności na podstawie posiadanej wiedzy eksperckiej zaznaczając, iż proponowany kontekst może mieć charakter hipotezy.

2. Zasada triangulacji metodologicznej, w kontekście:

- a) **źródła danych** – dokonano analizy dokumentów zastanych różnego typu, w tym danych pochodzących z badań terenowych przeprowadzonych różnymi metodami;
- b) **metod badawczych** – łączono różne metody badawcze w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu; podejście to pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy

wzajemnej neutralizacji ich słabości. W szczegółowych zapisach Koncepcji badania dokonano przypisania każdej z metod do poszczególnych problemów badawczych oraz ustalono kolejność ich zastosowania;

- c) **perspektyw badaczy** – badanie przeprowadził zespół badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanego przedmiotu.

1.5. Syntetyczny opis zastosowanych metod i technik badawczych

1.5.1. Metoda badania dokumentów (technika analizy piśmiennictwa)

Punktem wyjścia do dalszych analiz było zastosowanie **metody badania dokumentów** realizowanej za pomocą **techniki analizy piśmiennictwa** związanego z tematyką zatrudnienia, rynku pracy i przedsiębiorczości. Wykorzystano nie tylko materiały obowiązkowe do uwzględnienia w tej analizie (zapisane w szczegółowym opisie przedmiotu zamówienia), ale także wyniki innych badań o podobnym zakresie, ekspertyz lub analiz, jak również monografie, artykuły w polskich i zagranicznych publikacjach książkowych i czasopismach naukowych oraz branżowych, a także źródła danych statystycznych bezpośrednio związane z tematyką badania lub danymi kontekstowymi.

Celem analizy piśmiennictwa było: 1) częściowe rozwiązanie problemów badawczych wskazujących tę technikę, 2) pozyskanie danych kontekstowych zarówno dla rynku pracy w województwie wielkopolskim, jak i czynników wpływających na tworzenie, utrzymanie lub likwidację miejsc pracy, oraz 3) pozyskanie informacji o sposobach / podejściach badawczych, które były wcześniej wykorzystywane przez innych badaczy. Informacje i czynniki pozyskane w analizie danych zastanych przysłużyły się do dopracowania kwestionariusza CAWI/CATI dla metody sondażu diagnostycznego prowadzonego techniką ankietowania, opisaną w kolejnym podrozdziale.

Lista materiałów źródłowych poddanych badaniu w analizie danych zastanych została umieszczona na końcu niniejszej publikacji w formie bibliografii.

1.5.2. Metoda sondażu diagnostycznego – metoda badań społecznych (technika ankietowania)

Badania ilościowe w ramach metody sondażu diagnostycznego – metody badań społecznych wykonano techniką ankietowania za pomocą **kwestionariusza internetowego** typu CAWI uzupełnianego **wywiadami telefonicznymi** wspomaganymi komputerowo (CATI). Zastosowano zatem podejście *mixed mode* do badań ilościowych, tj. w pierwszej kolejności przeprowadzono ankietę internetową (CAWI), następnie zaś – w przypadku tych beneficjentów, którzy nie wypełnili ankiety – wywiady telefoniczne (CATI).

Stosując technikę CAWI bazowano na ankiecie wypełnianej przez respondentów na stronie internetowej Wykonawcy badania. Respondenci otrzymali indywidualnie

wygenerowany link, który prowadził do strony, na której osoba badana odczytywała z ekranu treść pytań i udzielała odpowiedzi. Odpowiedzi były automatycznie rejestrowane na serwerze. Respondent mógł także wypełnić ankietę w czasie i miejscu najbardziej dla niego odpowiednim. Ponadto ankietę można było w dowolnym momencie przerwać, aby np. uzupełnić, czy sprawdzić wprowadzane informacje. Po ponownym otwarciu strony z ankietą respondent rozpoczynał w miejscu, w którym poprzednio zakończył ankietę. Dane uzyskane w wyniku badania zostały zapisane w odpowiedniej bazie danych, umożliwiającej dokonywanie analizy statystycznej. Do realizacji tej techniki wykorzystano system CADAS (*Computer Assisted Data Acquisition System*), a całość procesu objęto Programem Kontroli Jakości Pracy Ankieterów⁴. Za **wypełnioną ankietę** uznawano ankietę z minimum 80% udzielonych odpowiedzi, które przyczyniały się do odpowiedzi na pytania badawcze (wszystkie pytania bez metryki respondenta).

Badanie ankietowe przeprowadzono na trzech próbach: eksperymentalnej i dwóch kontrolnych, które zostały scharakteryzowane poniżej. Badania właściwe we wszystkich grupach zostały poprzedzone **badaniem pilotażowym** na łącznej próbie 140 respondentów, które służyło **weryfikacji narzędzia badawczego** oraz **wyznaczeniu parametrów do oszacowania wielkości prób**. Próba właściwa została pobrana w sposób losowo-warstwowy z zachowaniem proporcji występowania poszczególnych warstw w populacji. W celu zapewnienia reprezentatywności próby oraz utrzymania poziomu ufności i maksymalnego błędu oszacowania odpowiednio na poziomach 95% i 3% oraz z racji mierzalnego charakteru cechy stanowiącej obiekt ewaluacji, czyli poziomu zatrudnienia zastosowano następujący wzór na wyliczenie minimalnej liczebności prób:

$$n = \frac{z_{\alpha/2}^2 \times S^2}{e^2 + \frac{z_{\alpha/2}^2 \times S^2}{N}} \quad (1)$$

gdzie:

$z_{\alpha/2}$ oznacza kwantyl rzędu 0,95 z rozkładu normalnego standaryzowanego, S^2 – wariancję w próbie pilotażowej, N – liczebność populacji, e – maksymalny błąd oszacowania.

Grupa eksperymentalna (grupa interwencji WRPO 2007–2013)

Populacją generalną w realizowanym badaniu była łączna liczba beneficjentów WRPO 2007–2013 w województwie wielkopolskim, z uwzględnieniem podziału na poszczególne Priorytety i Działania wyszczególnione w zadaniu. Wskazanych zostało

⁴ Program Kontroli Jakości Pracy Ankieterów ma na celu minimalizację ryzyka popełnienia błędów w czasie zbierania danych terenowych. Jest to program kompleksowy, obejmujący całość procedur związanych z procesem ankieterskim, opracowany w oparciu o międzynarodowy standard *Interviewer Quality Control Scheme (IQCS)*.

osiem warstw⁵, dla których (na podstawie przeprowadzonego badania pilotażowego) została określona wielkość próby umożliwiająca spełnienie warunków brzegowych badania. Badaniem objęto **2 285 podmiotów**⁶, z których 74,8% stanowili przedsiębiorcy. Łącznie przebadano co piątego beneficjenta WRPO 2007–2013. Szczegółowa charakterystyka przebadanej próby eksperymentalnej znajduje się w załączniku 8.4.1. Operatem losowania dla próby eksperymentalnej była baza 10 769 projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013, w tym baza 8 406 projektów realizowanych w ramach inicjatywy JEREMIE, baza 39 projektów realizowanych w ramach inicjatywy JESSICA oraz baza 2 363 projektów w ramach systemu dotacyjnego – udostępnione przez IZ WRPO 2007–2013. Błędy szacunku średnich są przedstawione przy analizie poszczególnych wartości wskaźników (por. rozdz. 3.1.1).

Grupa kontrolna I (podmioty niekorzystające z publicznych środków)

W skład grupy kontrolnej I weszły podmioty z obszaru województwa wielkopolskiego (mające siedzibę i miejsce prowadzonej działalności na obszarze województwa wielkopolskiego), które w latach 2007–2015 nie korzystały z publicznych środków (europejskich i krajowych) na działania prozatrudnieniowe i/lub utworzenie/rozwój podmiotu (w tym również nie ubiegały się o żadne dofinansowanie). Liczebność grupy kontrolnej I wyniosła **2 291 podmioty**⁷, z czego 78,9% stanowiły przedsiębiorstwa. Operatem losowania dla tej grupy była baza 456,32 tys. podmiotów, w tym 300,48 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 153,84 tys. podmiotów gospodarki narodowej, 0,27 tys. samorządów i 1,73 tys. gminnych i powiatowych samorządowych jednostek organizacyjnych. Błąd oszacowania dla tej grupy kontrolnej wyniósł 0,02.

Podczas badania dołożono starań, aby struktura próby badawczej dla grupy kontrolnej I była porównywalna względem struktury próby badawczej w grupie eksperymentalnej w kontekście formy prawnej beneficjenta (a w przypadku przedsiębiorstw – także z uwzględnieniem ich struktury według klas wielkości), zgodnie z bazą danych dla grupy eksperymentalnej tak, aby możliwe było wnioskowanie o efekcie netto. Szczegółowa charakterystyka przebadanej próby kontrolnej i porównanie z grupą eksperymentalną znajduje się w załączniku 8.4.2. W porównaniu do grupy eksperymentalnej struktura próby kontrolnej I jest podobna, a dodatkowo zostanie jeszcze dostosowana przy poszukiwaniu najlepszego dopasowania techniką *propensity score matching*. Zgodnie z analizą

⁵ Warstwy objęte badaniem to: 1) Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE); 2) Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania); 3) Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna; 4) Priorytet III. Środowisko przyrodnicze; 5) Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA); 6) Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania); 7) Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego; 8) Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe.

⁶ Uzyskana liczebność próby przekracza założoną w treści Oferty liczebność próby (2 262 ankiety).

⁷ Uzyskana liczebność próby przekracza założoną w treści Oferty liczebność próby (2 262 ankiety) – Zamawiający sprecyzował w SOPZ, że liczebność grupy kontrolnej I będzie co najmniej równa liczebności grupy eksperymentalnej.

przedstawioną w koncepcji badania, grupa kontrolna I posłużyła do oszacowania efektu netto dla trzech warstw: JEREMIE, Priorytet I (pozostałe działania) i Priorytet VI.

Grupa kontrolna II (podmioty nieskutecznie ubiegające się o dofinansowanie)

Grupa kontrolna II objęła nieskutecznych wnioskodawców o dofinansowanie w ramach WRPO 2007–2013, tj. podmioty, które ubiegały się, ale nie otrzymały dofinansowania na realizację żadnego projektu. Zgodnie z zapisami koncepcji badania, badanie na grupie kontrolnej II przeprowadzono wyłącznie w celu pomocniczego wnioskowania z uwagi na fakt, iż próba nie cechuje się reprezentatywnością. W grupie kontrolnej II przebadano **244 podmioty**⁸, z czego również najwięcej (91,4%) stanowili przedsiębiorcy, w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą. Szczegółowa charakterystyka przebadanej próby kontrolnej II znajduje się w załączniku 8.4.3. Populacja tej grupy wyniosła 1864 projekty (i taki też był operat losowania), stąd błąd szacowania dla tej grupy wyniósł 0,058.

1.5.3. Metoda indywidualnych przypadków

Studia przypadku (dobre praktyki) rozumiane są jako pogłębiona, całościowa analiza wpływu projektu (lub kilku projektów) na wystąpienie korzystnych zmian w zakresie objętym przedmiotem badania. Studium przypadku jest metodą badania, w której badacz dąży do wszechstronnego opisu pewnej zbiorowości lub jednostki z uwzględnieniem bogatego zestawu zmiennych, gdzie interesują go zarówno wartości zmiennych, jak i zależności między nimi. Istotą badania metodą indywidualnych przypadków jest połączenie danych ze źródeł pierwotnych i wtórnych, ilościowych i jakościowych. Dlatego w tej metodzie wykorzystane zostały: **metoda monograficzna** (technika zbierania informacji o wybranych beneficjentach), **metoda badań społecznych** (technika wywiadu indywidualnego z przedstawicielami beneficjenta), **metoda sondażu diagnostycznego** (technika ankietowania). Przeanalizowanych zostało 20 studiów przypadku, w tym:

- Działanie 1.1. schemat I: 2 case study;
- Działanie 1.2. schemat I: 2 case study;
- Działanie 1.2. schemat III: 1 case study;
- Działanie 1.2. schemat IV: 1 case study;
- Działanie 1.3. (JEREMIE): 2 case study;
- Działanie 1.4. schemat III oraz działanie 4.1 (JESSICA) – łącznie: 2 case study;
- Działanie 1.7.: 2 case study;
- Działanie 2.2.: 2 case study;
- Wszystkie działania Priorytetu III łącznie.: 2 case study;
- Działanie 5.1.: 1 case study;
- Działanie 5.4.: 1 case study;

⁸ Uzyskana liczebność próby przekracza założoną w treści Oferty liczebność próby (226 ankiet).

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- Działanie 6.1.: 2 case study.

Do studiów przypadku wybrano beneficjentów, którzy byli najskuteczniejsi w aspekcie tworzenia miejsc pracy (bezpośrednich i pośrednich). Ponadto wpływ na wybór beneficjentów do studiów przypadku miała również efektywność kosztowa tworzenia przez nich miejsc pracy. Skuteczność jest bowiem w tym przypadku nierozdzielnie związana z efektywnością. Skuteczność to osiągnięcie celów Programu, ale projekt skuteczny (np. realizujący 30% celów Programu) może skonsumować 100% alokacji. Projekty należy weryfikować w powiązaniu z efektywnością, aby poziom realizacji wskaźnika odnosić jednocześnie do wykorzystanej alokacji. Dlatego najskuteczniejsze w kontekście celów niniejszego badania to te typy projektów, które nie tylko tworzą znaczną liczbę miejsc pracy, ale też czynią to w sposób najtańszy (najbardziej efektywny kosztowo). Zastosowany został zatem **dobór celowy** próby do badania tą metodą. Dzięki temu respondenci mogli wskazać najwięcej informacji związanych z realizacją projektu i zależności między nimi, co pozwoliło określić przyczyny sukcesu w tworzeniu i utrzymywaniu nowych miejsc pracy przez tych beneficjentów. Raporty ze studiów przypadku zostały przedstawione w aneksie (załącznik 8.8).

1.5.4. Metoda: analizy i konstrukcji logicznej – metoda heurystyczna (technika panelu ekspertów)

Panel ekspertów to spotkanie eksperckie, realizowane po przeprowadzeniu badań przy pomocy innych metod, którego celami, w przypadku niniejszego badania, było:

- zdobycie specjalistycznej wiedzy związanej z przedmiotem badania, w szczególności w celu wykonania zadań w ramach rozwiązywania problemów badawczych 1.3, 1.4, 3.1, 3.2 i 4.1,
- uzyskanie kompetentnych wniosków z przeprowadzonego badania, tzn. takich, dla których rozumienie i interpretacja uzyskanych wyników ujęta zostanie w kontekście szeroko pojętej struktury esencjalnej badanych zjawisk, warunków koniecznych i wystarczających ich wystąpienia, czynników wpływających na ich treść i przebieg.

Dyskusja, która jest istotą tej metody:

- umożliwiła zebranie szczegółowych oraz obiektywnych opinii eksperckich, związanych z problemami badawczymi 1.3, 1.4, 3.1, 3.2 i 4.1,
- stanowiła okazję do weryfikacji prawidłowości zidentyfikowanych w trakcie trwania procesu badawczego i przeprowadzonych analiz.

W panelu wzięli udział eksperci posiadający znaczące doświadczenie zawodowe oraz naukowe w zakresie rynku pracy i rozwoju regionalnego, a także dwóch członków zespołu badawczego, zajmujących się zawodowo dziedzinami będącymi przedmiotem badania.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU I SYTUACJA NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

2.1. Wsparcie zatrudnienia w unijnych dokumentach strategicznych

Wzrost gospodarczy i zatrudnienie są głównymi celami polityki regionalnej Unii Europejskiej niemal od początku jej istnienia. Artykuł 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Unia Europejska, 2012) stanowi, iż jednym z zadań Wspólnoty jest **popieranie wysokiego poziomu zatrudnienia**, poprzez wsparcie wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do dostosowywania się siły roboczej i rynków pracy (artykuł 145). Jednocześnie artykuł 174 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Unia Europejska, 2012) nakłada na unijną politykę regionalną obowiązek **dążenia do spójności gospodarczej i społecznej** na obszarze Wspólnoty poprzez wyrównywanie różnicowania w poziomach rozwoju jej regionów poprzez wykorzystanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz innych istniejących wspólnotowych instrumentów finansowych.

O ile polityka zatrudnieniowa była w obszarze zainteresowania europejskich instytucji niemal od początku istnienia Wspólnoty, to jednak dopiero od tzw. „procesu luksemburskiego” (listopad 1997) można było zauważyć większe zaangażowanie instytucji wspólnotowych w politykę rynku pracy, zwalczanie bezrobocia, a także koordynowane uspojnianie narodowych polityk zatrudnienia i w konsekwencji wypracowanie nowego podejścia – **Europejskiej Strategii Zatrudnienia** (Budzyńska et al., 2002). W następstwie tych działań Traktat Amsterdamski powołał do życia **Europejską Politykę Zatrudnienia** (European Communities, 1997), kontynuowaną w przyjętej w marcu 2000 roku Strategii Lizbońskiej.

Wobec zauważalnej różnicy w poziomie i tempie rozwoju Stanów Zjednoczonych oraz gospodarek azjatyckich, w szczególności Chin, Unia Europejska stanęła przed koniecznością wdrożenia nowego podejścia do rozwoju, który umożliwiłby dogonienie jej najbardziej rozwiniętych krajów świata i utrzymanie wysokiej dynamiki rozwoju (Zgajewski & Hajjar, 2005). Podejście to opierało się na trzech głównych obszarach, dotyczących: gospodarki, zabezpieczeń społecznych i ochrony środowiska, które dzięki krótko-, średnio- i długookresowym politycznym działaniom gospodarczym i społecznym reformom – miały przyspieszyć wzrost gospodarczy i doprowadzić wskaźnik zatrudnienia do poziomu 70% (Daniel & Verlag, 2009, p. 4). Stąd, jednym z najważniejszych celów Strategii Lizbońskiej było m.in. uczynienie z Europy jeszcze **bardziej atrakcyjnego miejsca dla inwestowania i pracy**, w tym stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i zatrudnienia, uelastycznienie rynków pracy, poprawa modelu edukacji itp. (The European Council, 2000). W kontekście polityki zatrudnieniowej, Strategia Lizbońska koncentrowała się na dwóch reformach: 1) **podażowej strony rynku pracy** poprzez

poprawę konkurencyjności siły roboczej, w tym rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także modernizację zabezpieczeń społecznych; 2) **popytowej strony rynku pracy** poprzez likwidację barier administracyjnych, ułatwienie tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), poprawę otoczenia administracyjnego i gospodarczego sprzyjającego tworzeniu i rozwijaniu działalności gospodarczej (Budzyńska et al., 2002).

Po kilku latach wdrażania okazało się, że **Strategia Lizbońska nie realizowała większości założonych efektów** (European Commission, 2010). O ile dzięki reformom stworzono wiele nowych miejsc pracy i udało się osiągnąć wskaźnik zatrudnienia na poziomie 64,3% w 2003 roku (przy czym nawet w 2010 roku nie osiągnięto zakładanej wartości docelowej – 70%), a dla kobiet 56% (Zgajewski & Hajjar, 2005, p. 7), to jednak nie udało się nawet zbliżyć do przeznaczania 3% PKB na prace badawcze – nastąpił jedynie wzrost wydatków z 1,8 do 1,9% (Copeland & Papadimitriou, 2012, p. 229). Nie udało się również osiągnąć wielu innych celów, jak np. tych związanych z cyfrową edukacją, rynkiem wewnętrznym, wykluczeniem społecznym, czy też kwestiami środowiskowymi (Zgajewski & Hajjar, 2005, p. 7).

Przyczyny niepowodzenia wdrażania Strategii Lizbońskiej są różnorakie. Copeland and Papadimitriou (2012, p. 229) wskazują na: określenie wskaźników docelowych w sposób względny (odniesiony do rosnących wartości, np. PKB), brak przywództwa instytucjonalnego, słabą architekturę polityczną wspierającą wdrażanie Strategii, w szczególności słabość systemu zarządzania i niewystarczającą skalę instrumentów finansowych. Zgajewski and Hajjar (2005, p. 21) wskazują z kolei na ogromną trudność w reformowaniu systemu „państwa opiekuńczego”, bowiem Strategia miała na celu zmienić główne filary takiego państwa: emerytury, opiekę zdrowotną, wsparcie bezrobocia oraz edukację. Potwierdza to Grosse (2010), wskazując na sprzeczności pomiędzy liberalnymi koncepcjami reform strukturalnych dotyczących rynku pracy i mobilności zatrudnienia, a postulatami wzmocnienia „Europejskiego Modelu Społecznego”, broniącego rozbudowanych w niektórych krajach systemów opieki społecznej i chroniącego prawa pracownicze. Co zatem powoduje, że interwencjonizm państwowy zaimplementowany zgodnie z teorią ekonomii keynesowskiej w Stanach Zjednoczonych w latach 70’ ubiegłego stulecia odniósł sukces, a w Unii Europejskiej nie zdał egzaminu? Czy mają na to wpływ uwarunkowania historyczne i różne podejście do demokracji? Na ile interwencjonizm sprawdził się w długim okresie w Stanach Zjednoczonych? Okazuje się, że mimo ogromnego wsparcia rządowego, amerykańska gospodarka od początku lat 70’ doświadczała spadającej wydajności pracy. Początkowo, amerykańskie firmy ignorowały ten fakt, powiększając zasoby ludzkie i kapitałowe i przez to zwiększając wielkość produkcji i udziały w rynku, ale zmniejszając jednocześnie poziom zysków. Na początku lat 80’ firmy całkowicie zmieniły ideologię na rzecz maksymalizacji wartości dla udziałowców, co wiązało się z szukaniem możliwości zwiększania produktywności i zysków poprzez zmniejszanie inwestycji w Stanach, przenoszenie produkcji za granicę i ogólnie rzecz ujmując – zmianę strategii z produkcji na rzecz finansowania produkcji. Rząd federalny odgrywał ogromną rolę w gospodarce, wdrażając szereg polityk wspomagających zarówno duże, oligopolistyczne firmy, jak i małe innowacyjne start-upy.

W przypadku pierwszych są to znaczące subsydia państwowe i ochrona patentowa dla firm farmaceutycznych oraz sprzyjające regulacje prawne i pomoc finansowa – często ratunkowa – dla banków. W przypadku małych firm, od czasów Zimnej Wojny, Pentagon był i nadal jest największym sponsorem badań technologicznych na świecie, wspierającym urynkowanie innowacyjnych pomysłów we współpracy z małymi i dużymi firmami (Lachmann, 2014, pp. 5–6). Okazuje się jednak, że znaczący wzrost gospodarczy Stanów Zjednoczonych był okupiony zwiększaniem zadłużenia gospodarstw domowych, długu publicznego i długu zagranicznego. Wpływ na wskaźniki dotyczące wzrostu gospodarczego miała również znacząca migracja do Stanów i zwiększanie populacji, czego nie doświadczyła Unia Europejska. Dodatkowo, w UE pogłębia się problem starzejącego się społeczeństwa spowodowany malejącym współczynnikiem dzietności, jak również wydłużającą się oczekiwaną dalszą długością trwania życia w momencie narodzin. Kolejna różnica pomiędzy Stanami, a UE przejawia się w produktywności, która w Stanach znacząco wzrosła dzięki efektywnemu wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, a która w UE napotkała na bariery nie tylko fizyczne, ale i mentalne (Zgajewski & Hajjar, 2005, pp. 14–16). Do tego dochodzą kwestie poruszane wyżej, dotyczące coraz większych nacisków na rozwój systemów państwa opiekuńczego, problemy w koordynacji działań administracyjnych, brak liderów przemian itd.

W związku z powyższym, polityka mająca na celu przede wszystkim wzrost liczby miejsc pracy bez poprawy ich jakości nie przyniosła efektów w postaci wzrostu gospodarczego w UE, zresztą podobnie jak w Stanach Zjednoczonych. Założenia poczynione w Strategii Lizbońskiej mające **na celu osiągnięcie wzrostu gospodarczego na skutek zwiększenia liczby miejsc i wydajności pracy – okazały się nieefektywne** z punktu widzenia długofalowej polityki spójności UE w warunkach niezwykle zróżnicowanego wspólnotowego rynku. Jak kruchy okazał się wzrost gospodarczy może świadczyć kryzys gospodarczy i finansowy, a także słabe wyniki konwergencji niektórych państw w stosunku do średniej UE-15, jak np. Rumunii, która w latach 2000–2010 miała najwyższe po Polsce publiczne wydatki inwestycyjne, a jednocześnie nie przesunęła się w rankingu, pozostając nadal jedynie przed Bułgarią (Mihaiu & Opreana, 2013). Kluczowa jest zatem nie tylko efektywność wydatkowania środków, ale również sposób przeznaczenia i ich koncentracja. Rzeczywiście, wiele badań (por. na przykład Karagiannis, 2007) potwierdziło, że wpływ na wzrost PKB mają wydatki na B+R pochodzące z zagranicy, wszelkiego rodzaju działania podnoszące poziom edukacji pracowników, jak również inwestycje w TIK (o czym była mowa powyżej).

Z powodu braku widocznych efektów prowadzonej dotychczas polityki regionalnej i doświadczeń zebranych podczas pierwszych lat wdrażania Strategii – w 2005 roku redefiniowano cele Strategii Lizbońskiej, zgodnie z którym głównym zadaniem – oprócz zapewnienia silniejszego i trwałego wzrostu – było **tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy** poprzez rozszerzenie i pogłębienie wspólnego rynku, szczególnie w kontekście usług finansowych, telekomunikacyjnych, energetycznych, transportowych i pozostałych, poprawę klimatu prawodawczego, czy proaktywne stosowanie zasad konkurencji (Rada

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Europejska, 2005). To właśnie **branże usługowe zostały uznane za kluczowe z punktu widzenia rozwoju gospodarczego**, co potwierdzają badania prowadzone dla regionów europejskich w zakresie pozytywnego i znaczącego wpływu sektora usługowego na tworzenie nowych przedsiębiorstw w innych branżach (Pylak & Majerek, 2015), jak i ogólnie na mechanizmy wzrostu gospodarczego (Pylak & Majerek, 2014a). Dodatkowo, we Wspólnotowym Programie Lizbońskim wskazano na konieczność **rekompensowania procesu starzenia się społeczeństwa i tym samym zmniejszenia się liczby osób w wieku produkcyjnym – zwiększaniem wydajności pracy** w celu utrzymania poziomu wzrostu gospodarczego na poziomie średnio 2% rocznie, a także konieczności sprostania narastającej konkurencji zagranicznej dotyczącej produktów i usług zaawansowanych technologicznie i pracochłonnych (Komisja Wspólnot Europejskich, 2005a).

Równocześnie, dla bardziej efektywnego i skutecznego wdrażania Strategii Lizbońskiej, Rada Unii Europejskiej została zobowiązana w 2005 roku do przyjęcia **zintegrowanych wytycznych dla polityk zatrudnienia** Państw Członkowskich (Rada Unii Europejskiej, 2007). Wytyczne te wskazują na konieczność:

- *„osiągania pełnego zatrudnienia, poprawę jakości i wydajności pracy oraz na wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej;*
- *promowania podejścia do pracy zgodnego z cyklem życia człowieka;*
- *zapewniania rynków pracy sprzyjających integracji, zwiększanie atrakcyjności pracy oraz czynienie pracy opłacalną dla osób jej poszukujących, w tym osób znajdujących się w gorszym położeniu i zawodowo nieaktywnych;*
- *lepszego dostosowywania się do potrzeb rynku pracy;*
- *promowania elastyczności przy równoczesnym zapewnianiu bezpieczeństwa zatrudnienia oraz redukowaniu segmentacji rynku pracy z uwzględnieniem roli partnerów społecznych;*
- *kształtowania sprzyjających zatrudnieniu kosztów pracy oraz mechanizmów ustalania płac;*
- *zwiększania i poprawy inwestycji w kapitał ludzki; dostosowania systemów edukacji i szkoleń do nowych wymogów dotyczących kompetencji zawodowych”.*

Można zatem powiedzieć, że Rada Unii Europejskiej skupiła się na ogólnych aspektach dotyczących *„przyciągnięcia i utrzymania w aktywności zawodowej większej liczby osób, zwiększenia podaży siły roboczej i modernizacji systemów zabezpieczenia społecznego, poprawienia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw, oraz zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę umiejętności”* (Rada Unii Europejskiej, 2006b). W podobnym tonie Rada wypowiedziała się w 2015 roku, podczas **aktualizacji zintegrowanych wytycznych** (Rada Unii Europejskiej, 2015), które odnoszą się obecnie do pobudzania inwestycji, sprzyjania wzrostowi gospodarczemu poprzez wdrożenie reform strukturalnych, usuwania największych barier dla wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na poziomie UE, lepszego zrównoważenia finansów publicznych i zwiększenia ich pro-wzrostowego charakteru, pobudzania zapotrzebowania na pracę, zwiększenia podaży pracy i umiejętności, a także poprawy funkcjonowania rynków pracy.

W okresie 2007–2013 promowanie konkurencyjności i tworzenia nowych miejsc pracy było priorytetem we wszystkich regionach przyporządkowanych do celów *Konwergencja i Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie*. Ze względu na ograniczone zasoby przeznaczone na realizację polityki spójności, Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW) dla spójności określiły konieczność koncentracji na **wspieraniu trwałego wzrostu, konkurencyjności i zatrudnienia** (Rada Unii Europejskiej, 2006a), co było wynikiem wdrażania zapisów odnowionej Strategii Lizbońskiej (Rada Europejska, 2005). Strategiczne Wytyczne Wspólnoty określiły jeden z priorytetów jako „*tworzenie lepszych miejsc pracy oraz większej ich liczby poprzez zainteresowanie większej ilości osób zdobyciem zatrudnienia oraz działalnością gospodarczą, zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki...*” (Rada Unii Europejskiej, 2006a, p. 14). Wskazuje się tu na konieczność wsparcia MŚP z sektorów tradycyjnych w zakresie tworzenia nowej wiedzy i innowacji, które są poddane globalnej konkurencji. **Rozwijanie przedsiębiorstw poprzez inwestycje w infrastrukturę, działalność badawczą wspieraną rozwijanym i wzmacnianym kapitałem ludzkim** stały się przewodnim priorytetem polityki regionalnej, zapisanym w Europejskiej Strategii Zatrudnienia (Komisja Wspólnot Europejskich, 2005b) i dokumentach ją wdrażających.

W Rozporządzeniu 1083/2006 określono cele interwencji (artykuł 3 pkt 2a) polegające na m.in. „*zwiększeniu ilości i poprawie jakości inwestycji w kapitał rzeczowy i ludzki, rozwoju innowacyjności i społeczeństwa opartego na wiedzy, zdolności adaptacyjnych do zmian gospodarczych i społecznych*” (Rada Unii Europejskiej, 2006c), na które zostało przeznaczone 60% alokacji. **Cel zwiększania liczby nowych miejsc pracy został określony horyzontalnie** – jako element każdej z interwencji, natomiast kategorie wsparcia dotyczące bezpośrednio poprawy dostępu do zatrudnienia, w tym wdrażanie aktywnych i zapobiegawczych środków na rynku pracy, wsparcie dla samozatrudnienia i uruchamiania działalności gospodarczej, poprawa dostępu do miejsc pracy i zwiększenie trwałego udziału kobiet w procesie zatrudniania oraz rozwoju ich kariery, w tym ułatwienie godzenia życia zawodowego z prywatnym⁹ – były realizowane za pomocą EFS.

Mimo tych zmian i reformy Strategii Lizbońskiej, jej wpływ na tworzenie miejsc pracy okazał się słaby. Jak pokazują badania porównawcze dla 24 państw OECD w okresie 1994–2009, Strategia Lizbońska dała dodatkowy wzrost zatrudnienia, zwłaszcza dla pracowników w starszym wieku. Jednak ten dodatkowy wpływ wygasił się po 2005 roku, w momencie średniookresowego przemodelowania Strategii, powodując konieczność dalszych badań nad sposobem funkcjonowania strategii (Destefanis & Mastromatteo, 2012).

⁹ Tj. kategorie wydatków 65–70 określone w Załączniku IV do Rozporządzenia. Dodatkowo, również poprzez EFS są wdrażane kategorie wydatków 71 dotyczące poprawy integracji społecznej osób mniej uprzywilejowanych oraz 72–74 dotyczące poprawy jakości kapitału ludzkiego.

Złe wyniki uzyskane przez całą UE sprawiły, że w 2010 roku Komisja Europejska przyjęła Strategię Europa 2020 (Komisja Europejska, 2010, pp. 5–6), będącą następcą Strategii Lizbońskiej, opartą na zdefiniowaniu przez każde państwo i region **inteligentnych specjalizacji**, które miały być wspierane za pomocą EFSI. Dlatego w Strategii nie można już znaleźć odniesień do konkretnych branż czy sektorów. Jednym z priorytetów tej strategii jest *„rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną”*, weryfikowany poprzez wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20–64 lat, który w 2020 roku powinien wynosić 75% (dla Polski 71%), ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla osób młodych, wchodzących na rynek pracy. **Strategia Europa 2020 bardziej nastawia się na rozwój inteligentny rozumiany jako horyzontalne wsparcie działań na rzecz podnoszenia innowacyjności, rozwoju kwalifikacji zawodowych, lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy oraz zwiększeniu mobilności siły roboczej w obrębie inteligentnych specjalizacji.** Jest ona zatem próbą stworzenia strategii zgodnej z podejściem nowej ekonomii keynesowskiej, w której interwencjonizm państwa ma w założeniu wpływać na efektywność i jakość zatrudnienia, dążąc w ten sposób do jakościowego odnowienia gospodarki i dzięki temu uzyskać trwały wzrost gospodarczy. Mimo tak określonych celów niektórzy autorzy wskazują, że Strategia nie ma wystarczająco holistycznego podejścia, bowiem w ograniczonym zakresie wpływa na zabezpieczenia społeczne oraz usługi społeczne, a przez to bardziej skupia się na tworzeniu jakichkolwiek miejsc pracy niż na jakościowych miejscach pracy i aktywnym włączeniu (Palumbo, 2013). Inni autorzy (Evers, 2010) podkreślają, że decyzje dotyczące konkurencyjności i spójności mają różne, czasem nieprzewidziane skutki dla ludzi i całej planety oraz że zróżnicowanie przestrzenne tego wpływu zmienia się w dłuższej perspektywie.

Działania na rzecz zatrudnienia w Strategii są przede wszystkim realizowane poprzez dwa priorytety tematyczne (projekty przewodnie): „Unia innowacji” i „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz trzy narzędzia na rzecz wzrostu i zatrudnienia: 1) pogłębianie jednolitego rynku – sprzyjające rozwojowi zdrowych i ściśle powiązanych ze sobą rynków sprzyjających konkurencji i dostępnych dla konsumentów, a dzięki temu stymulujących przedsiębiorczość i innowacyjność; 2) instrumenty polityki zewnętrznej – wspierające handel na otwartych i sprawiedliwych rynkach na całym świecie, w szczególności wspierające zewnętrzne aspekty poszczególnych obszarów polityki wewnętrznej (takich jak energetyka, transport, rolnictwo czy badania i rozwój), koordynację handlu i międzynarodowej polityki makroekonomicznej, a także zdecydowany i efektywny udział w forach międzynarodowych; 3) Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMR) – tworzące lepsze i liczniejsze miejsca pracy, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji, rozwój przedsiębiorczości, rozwój nowych technologii, nowatorskie badania naukowe, powszechny dostęp do szerokopasmowego Internetu, inteligentną infrastrukturę transportową i energetyczną, efektywne wykorzystywanie energii i odnawialne źródła energii.

W przypadku ostatniego narzędzia nie określono szczegółowych priorytetów dla państw członkowskich, pozostawiając wolny wybór poszczególnym krajom (w porozumieniu z Komisją). Wskazano jedynie zestaw celów tematycznych, z których każdy kraj członkowski był zobowiązany wybrać i realizować własne cele. Jednymi z celów tematycznych były cele: 8 („*Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia*”) oraz 9 („*Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją*”), w ramach których wsparcie powinno koncentrować się na zatrudnieniu ludzi młodych, mobilności pracowników, wiedzy, działaniach prozdrowotnych dla pracowników, promowaniu samozatrudnienia, promowaniu skutecznego powrotu na rynek pracy osób z grup defaworyzowanych, włączeniu społecznemu i zwalczaniu ubóstwa. Są to działania realizowane przez EFS, a dodatkowo stworzona została oddzielna inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Parlament Europejski & Rada Unii Europejskiej, 2013). **Polska przyjęła w Umowie Partnerstwa 11 celów tematycznych**, w ramach których znajdują się cele dotyczące wzmocnienia konkurencyjności MŚP, wzmocnienia badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji oraz szereg celów dotyczących zrównoważonego rozwoju i infrastruktury technicznej i społecznej (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014). W zakresie wsparcia zatrudnienia, Umowa Partnerstwa będzie realizować cele Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego na lata 2014–2020, o czym będzie mowa w dalszej części publikacji. **Inteligentne specjalizacje** natomiast miały zostać określone przez kraje członkowskie i ich regiony w opracowanych Regionalnych Strategiach Innowacji trzeciej generacji (RIS3). Tworzenie miejsc pracy powinno bowiem, jak wspomniano wyżej, odbywać się głównie w obrębie inteligentnych specjalizacji. Te aspekty w kontekście województwa wielkopolskiego zostaną omówione w dalszej części niniejszej publikacji.

2.2. Wsparcie zatrudnienia w krajowych dokumentach strategicznych

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO), będące odpowiedzią na SWW i mające zastosowanie do regionów znajdujących się w celu *Konwergencja*, określały priorytety tematyczne i terytorialne interwencji oraz programy operacyjne realizujące te priorytety. Wsparcie wynikające z NSRO zostało ukierunkowane przede wszystkim na **zwiększenie poziomu zatrudnienia i zmniejszenie poziomu bezrobocia**, a także na **procesy restrukturyzacyjne związane z odejściem od sektorów tradycyjnych i rolnictwa oraz wsparcie sektora usługowego**, szczególnie w obrębie sektora turystycznego (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2006).

Na **lukę zatrudnieniową w sektorze usługowym wskazuje również Krajowa Strategia Zatrudnienia (KSZ)** na lata 2007–2013 (Ministerstwo Gospodarki i Pracy, 2005, p. 56), która kładzie nacisk na konieczność radykalnej **przebudowy struktury kształcenia kadr** w kierunku sprostania zwiększonej liczbie miejsc pracy w usługach i poprawie jakości edukacji w tym zakresie. Dodatkowo, Strategia warunkuje osiągnięcie celów zatrudnieniowych:

- **pobudzaniem procesów gospodarczych w kierunku innowacyjności i rozwoju prozatrudnieniowego,**
- **restrukturyzacją rolnictwa i wielofunkcyjnym rozwojem wsi z wykorzystaniem środków UE,**
- **rozwojem MŚP i samozatrudnienia,**
- **działalnością proekologiczną jako nowym obszarem zatrudnienia,**
- **tworzeniem warunków dla rozwoju kapitałochłonnych i pracochłonnych gałęzi gospodarki,**
- **racjonalną ochroną miejsc pracy.**

Celem KSZ był wzrost zatrudnienia i uzyskanie wskaźnika zatrudnienia na koniec 2013 roku na poziomie 58–60% ogółem, w tym 50–52% dla kobiet poprzez m.in. rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności i inne działania miękkie, jak np. poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw, elastyczność rynku pracy, aktywizacja bezrobotnych. Można powiedzieć, że cel ten został osiągnięty dokładnie w 2013 roku (dla grupy wiekowej 15–64 lata bez względu na płeć), a dla kobiet już w 2008 roku, natomiast dla grupy wiekowej 20–64 lata te wskaźniki osiągają znacznie wyższe wartości – 65% dla ogółu i 57,6% dla kobiet). Mimo tego, przed Polską postawiono znacznie ambitniejszy cel osiągnięcia w 2030 roku wskaźnika zatrudnienia na poziomie 80% dla grupy wiekowej 20–64 lata (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013).

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL), będąca kontynuacją Krajowej Strategii Zatrudnienia (wynikającą z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) podtrzymuje cele dotyczące wzrostu zatrudnienia i wydłużenia okresu aktywności zawodowej tak, aby w 2020 roku osiągnąć średni poziom zatrudnienia dla państw członkowskich Unii Europejskiej. Wskazuje się w niej również na zmiany strukturalne w gospodarce polegające na **wzroście udziału zatrudnionych w branżach wysokiej i średniowysokiej techniki oraz usług** kosztem branż tradycyjnych i rolnictwa (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2013).

Również w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (KSRR) przewiduje się, że do 2020 roku **nastąpi spadek udziału osób zatrudnionych w rolnictwie przy jednoczesnym wzroście udziału osób zatrudnionych w sektorze usługowym**. Jednocześnie wskazuje się na migracje ludności z obszarów wiejskich do miast z uwagi na koncentrację usług właśnie na terenach zurbanizowanych (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2010, pp. 1453–1454). KSRR ma za zadanie wykorzystać regionalne potencjały do realizacji celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w ujęciu długofalowym. Wskazuje się w niej na największe i najbardziej konkurencyjne i innowacyjne aglomeracje będące kreatorami wzrostu i zatrudnienia. **Poznań jest jedną z tych aglomeracji**, która łączy wysoki poziom rozwoju z wysokim tempem wzrostu i silnym,

pozytywnym wpływem na otaczające obszary i stanowi jeden z 76 obszarów MEGA¹⁰ według ESPON (Evers, 2010; Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2010, pp. 1394, 1397). Jednocześnie, województwo wielkopolskie jest jednym z trzech województw o relatywnie **najwyższym poziomie wewnętrznego zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego** (obok województwa mazowieckiego i małopolskiego). Wynika to ze znacznej powierzchni województwa i specyficznego układu osadniczego, w tym z położenia stolicy województwa (występują tu powiaty, na które Poznań ma niewielki wpływ jak np. powiat kępiński, czy ostrzeszowski – które w większym stopniu są zależne od Wrocławia), z występowania terenów o większej lesistości, pokryciu gruntami rolnymi, czy też terenów z popegeerowską przeszłością i ludnością, która nie jest tam jeszcze w wystarczającym stopniu zasymilowana. Podobnie jak inne metropolie, metropolia poznańska skupia funkcje gospodarcze, polityczne, administracyjne, społeczne i kulturalne i ze względu na swoją atrakcyjność powoduje migracje o charakterze krótko- lub długookresowym, powodując wzmożoną konkurencję między nią a pozostałymi ośrodkami miejskimi i subregionalnymi w województwie i znacznie słabszy rozwój tych ostatnich (Żuber et al., 2012, pp. 76–77). Potwierdza to diagnoza województwa przeprowadzona w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010–2020 (Matusiak, Urbaniak, Ratajczyk, Wajda, & Fuks, 2011, p. 19), a także w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku, która dodatkowo wskazuje na niewystarczające przekazywanie przez obszar metropolitalny Poznania swojego potencjału pozostałej części regionu i w konsekwencji – wolniejszy jej rozwój (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005, p. 28). Dlatego zgodnie z **Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)**, podkreślającą konieczność intensyfikacji procesów inwestycyjnych w kraju i zwiększania jej poziomu konkurencyjności (poprzez zwiększenie zatrudnienia w sektorach o wyższej wydajności i wartości dodanej), należy **wspierać europejskie i krajowe ośrodki funkcjonalne**, a także **wzmacniać powiązania funkcjonalne wewnątrz województw** tak, aby z jednej strony zapewnić **konkurencyjność obszarów metropolitalnych**, a z drugiej – poprzez **procesy dyfuzji rozwojowej** – dążyć do wzmocnienia potencjału słabszych regionów przy uwzględnieniu ich lokalnych uwarunkowań (Żuber et al., 2012, p. 10).

W **Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK)**, oprócz konieczności zwiększenia poziomu zatrudnienia, w tym udziału kobiet i osób młodych w rynku pracy, wskazuje się na **potrzebę tworzenia trwałych miejsc pracy** poprawiających poczucie pewności i stabilizacji życiowej i **zwiększenie roli branż high-tech** (również w eksporcie) oraz **usług i przemysłów kultury** (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013, pp. 68, 70). W **Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (ŚSRK)**, w drugim obszarze

¹⁰ Wyróżnione przez ESPON Europejskie Metropolitalne Obszary Wzrostu (*ang. Metropolitan European Growth Areas*) w ramach obszarów funkcjonalnych FUA (*ang. Functional Urban Area*). W ramach MEGA wydzielono 4 kategorie, do których zaliczono 8 polskich metropolii: Warszawa (potencjalna metropolia europejska III rzędu, *ang. potential MEGA*) oraz Katowice (konurbacja górnośląska), Łódź, Kraków, Trójmiasto (Gdańsk–Gdynia–Sopot), Poznań, Szczecin, Wrocław (słabo wykształcone metropolie europejskie IV rzędu, *ang. weak MEGA*).

strategicznym „Konkurencyjna gospodarka” również jest mowa o konieczności zwiększania stopy inwestycji, w tym przy udziale środków europejskich, zwiększenia udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie (przy dominacji mimo wszystko tych pierwszych), a dzięki inwestycjom w nowe technologie i wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw – zwiększaniu wartości dodanej na każdego zatrudnionego (wydajności pracy) i rozwoju eksportu towarów i usług. Rozwój eksportu będzie z kolei oznaczał wzrost produkcji i liczby miejsc pracy, a także dopływ nowej wiedzy poprzez nowe kanały wymiany (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012, pp. 77–81). Zmiany w strukturze zatrudnienia na korzyść branż średniej i wysokiej techniki spowodują **zwiększenie zapotrzebowania na pracowników lepiej wykształconych i doświadczonych, w tym na pracowników naukowych**.

Zadania zapisane w **Krajowych Planach Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ)** wpisują się w cele powyższych Strategii, dotyczą bowiem **promowania zatrudnienia** przez rozwój przedsiębiorczości oraz stymulowanie inwestycji infrastrukturalnych, zwiększenie dostępu do usług rynku pracy dla bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców, inwestowanie i aktywizację tych osób oraz promowanie elastycznych form zatrudnienia. Szczegółowe zadania obejmowały typy wsparcia, które były dostępne w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, w tym m.in. (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2007, 2008):

- wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu,
- rozwój specjalistycznego doradztwa dla przedsiębiorstw i infrastruktury technologiczno–badawczej wspierającej działalność przedsiębiorstw,
- wzmocnienie finansowe funduszy pożyczkowych i poręczeniowych,
- promocja samozatrudnienia,
- tworzenie oraz rozwój mikroprzedsiębiorstw itp.

Od roku 2010 można zauważyć w KPDZ większy nacisk na rozwój, rozpowszechnienie i doskonalenie kształcenia ustawicznego i podyplomowego, podnoszenie i dostosowywanie kwalifikacji do wymogów gospodarki opartej na wiedzy (w tym w zakresie kompetencji kluczowych), szczególnie dla osób z niepełnosprawnościami i na obszarach wiejskich (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2010, 2012, 2015a).

2.3. Wsparcie zatrudnienia w regionalnych dokumentach strategicznych

Pod koniec 2005 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął **Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku** (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005), którą zaktualizowano w 2012 roku (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012) w kontekście zachodzących zmian w sytuacji społeczno–gospodarczej regionu oraz zmian uwarunkowań strategicznych i prawno–instytucjonalnych na poziomie krajowym, w szczególności dotyczących nowej perspektywy finansowej 2014–2020.

Celem Strategii jest m.in. **wzrost poziomu aktywności zawodowej mieszkańców**, głównie poprzez zwiększenie poziomu edukacji, kompetencji osób na rynku pracy, zwiększenie adaptacyjności i elastyczności rynku pracy, szczególnie w zakresie systemu edukacji, który musi nie tylko nadążać za zmianami na rynku, ale przede wszystkim je wyprzedzać. Konieczne jest również zmniejszenie różnicowań regionalnych w rozmieszczeniu przedsiębiorstw poza Poznaniem, powiatem poznańskim i ośrodkami subregionalnymi. Obszary te mimo tego, że mogłyby stanowić bieguny wzrostu, to jednak w niewystarczającym stopniu przekazują swój potencjał okolicom, przez co różnice między nimi powiększają się (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2007, p. 60; Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005, p. 34). Dodatkowo, Strategia wskazuje na konieczność **promocji zatrudnienia, zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw**, a także **wzrostu udziału nauki i badań w rozwoju regionu**. Zaktualizowana Strategia w 2012 roku generalnie powieliła te cele, szczególnie zwracając uwagę na polaryzacyjno–dyfuzyjny proces rozwoju regionu, niemniej jednak kładąc szczególny nacisk na rozwój potencjału absorpcyjnego otoczenia do wchłaniania korzystnego oddziaływania biegunów wzrostu (nazywając ten model rozwoju dyfuzyjno–absorpcyjnym) wspierając nie tylko metropolię poznańską i subregionalne ośrodki wzrostu, ale także zwiększenie spójności województwa poprzez wsparcie obszarów o najniższym stopniu rozwoju, umożliwiając im z jednej strony absorpcję czynników rozwojowych z zewnątrz, a z drugiej – wykorzystanie potencjałów własnych. Strategia kładzie nacisk, podobnie jak poprzednia, na **rozwój kompetencji mieszkańców i zatrudnienia** (w tym – co jest nowe – rozwój oraz promocję postaw kreatywnych i innowacyjnych), a także wzmocnienie potencjału gospodarczego województwa poprzez znane z wcześniejszych opracowań zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw, roli nauki i badań, sieci i kooperacji, instytucji otoczenia biznesu itp. (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 64). **Poprawa jakości edukacji i kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i proinnowacyjnych** poprzez innowacyjne szkoły, innowacje społeczne oraz szkoły dostosowane do potrzeb rynku pracy, a także **poprawa wydajności pracy** poprzez wprowadzanie innowacyjnych modeli biznesowych, szczególnie w podregionach poza centrum województwa była również priorytetem Regionalnej strategii innowacji dla Wielkopolski na lata 2010–2020 (Matusiak et al., 2011, pp. 15, 22, 26), a także jej aktualizacji na lata 2015–2020 (Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, 2015, pp. 29, 101–104).

Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007–2013 (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2007), a także jej aktualizacja na lata 2014–2020 (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2013) **potwierdza priorytety na poziomie europejskim i krajowym, a także regionalnym**. Dotyczą one bowiem wzrostu zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców, równego dostępu do zatrudnienia oraz promocji integracji społecznej, rozwoju przedsiębiorstw, przedsiębiorczości i innowacyjności w regionie, a także to, o czym była mowa powyżej – podniesienie poziomu oraz dostępności kształcenia mieszkańców.

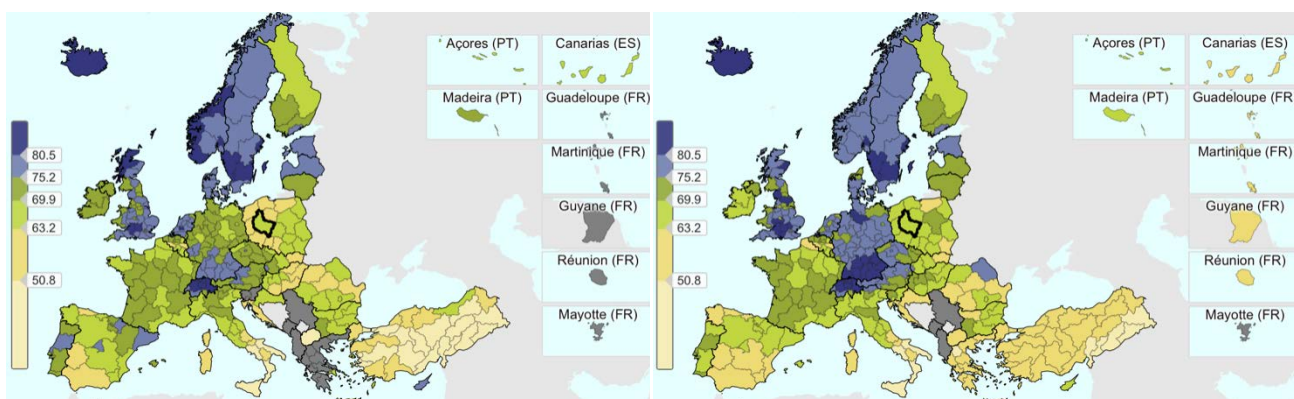
2.4. Sytuacja na rynku pracy w województwie wielkopolskim

2.4.1. Kontekst europejski

Efekty wdrażania w Polsce strategii w zakresie zatrudnienia (opisanych w poprzednim rozdziale) na poziomie krajowym doprowadziły do **widocznej poprawy na rynku pracy** – wzrostu liczby pracujących powyżej 15 roku życia na koniec 2014 roku do poziomu ponad 16 mln osób i spadku stopy bezrobocia do poziomu 9% (a w połowie 2016 r. spadku stopy bezrobocia do poziomu 8,8% – najniższej od rozpoczęcia okresu programowania 2007–2013). Jednakże nadal **wskaźnik zatrudnienia** osób w wieku 20–64 lata (66,5%), kobiet w wieku 15–64 lata (55,2%) i osób starszych (42,5%) był poniżej średniej dla UE (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2015b), podobnie jak ogólny wskaźnik zatrudnienia, który wyniósł 61,7%, a który również był niższy niż dla UE28 (64,9%), niemniej jednak dystans w stosunku do średniej unijnej zmniejszył się (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2015c).

Wskaźnik zatrudnienia w regionach Eurostat w grupie wiekowej 20–64 lat w 2007 roku

Wskaźnik zatrudnienia w regionach Eurostat w grupie wiekowej 20–64 lat w 2015 roku

Rycina 1. Wskaźnik zatrudnienia w regionach EUROSTAT w grupie wiekowej 20–64 lat w latach 2007 i 2015

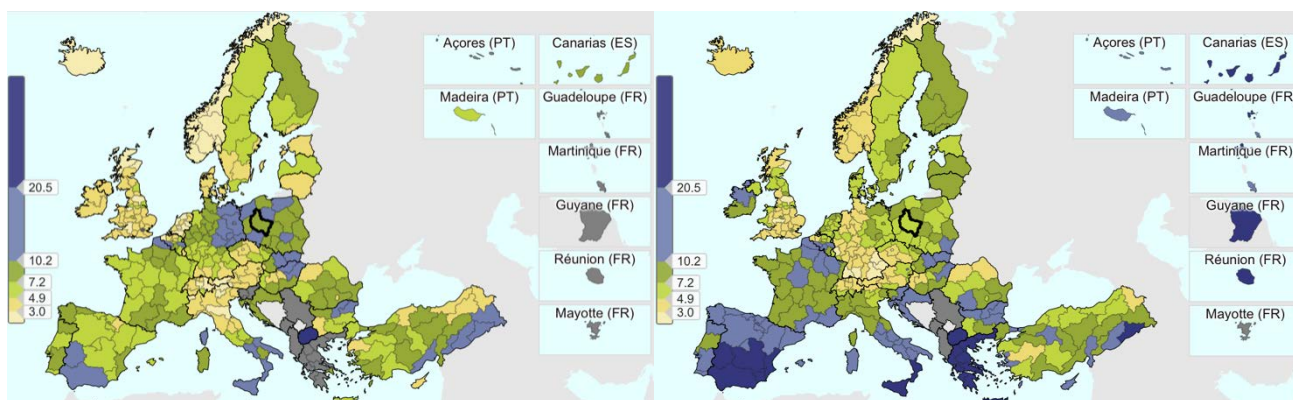
Źródło: mapy wygenerowane przez *Regional Statistics Illustrated, Eurostat*, pobrane ze strony internetowej: <http://ec.europa.eu/eurostat/cache/RSI/#?vis=nuts2.labourmarket&lang=en>

W województwie wielkopolskim **wskaźnik zatrudnienia** (rozumiany jako udział osób zatrudnionych w liczbie osób w grupie wiekowej 20–64 lata) w 2007 roku kształtował się na poziomie 63,7% i był znacznie niższy niż średnia dla UE (69,8%). Do 2013 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie ok. 65% i utrzymywał podobny dystans do średniej unijnej. Dopiero w 2014 roku zrównał się niemal ze średnią unijną uzyskując 68% wobec 69,2% dla UE28, a w 2015 roku 69,6% wobec 70%. **Województwo wielkopolskie jest zatem na ścieżce konwergencji poziomu zatrudnienia do średniej unijnej**, zbliżając się jednocześnie do poziomu założonego w Strategii Europa 2020 – 71% dla Polski (Komisja Europejska, 2010) i uzyskując już w tym roku cele SRKL (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2013).

Warto tu jednak zwrócić uwagę na problem, który jest dostrzegalny na poziomie całej Unii i dotyczy poziomu zatrudnienia wśród kobiet. Okazuje się bowiem, że o ile wskaźnik zatrudnienia mężczyzn wynosi w województwie wielkopolskim w 2015 roku aż 78,4% i jest wyższy niż średnia dla Unii (75,8%), o tyle wskaźnik zatrudnienia wśród kobiet to jedynie 60,9% i jest znacznie niższy niż średni poziom UE28 (64,2%). Można zatem powiedzieć, że **problemu zatrudnienia kobiet w większym stopniu doświadcza województwo wielkopolskie, niż ma to miejsce w UE**. Jednakże, analizując szereg czasowy od 2007 roku można zauważyć, że nastąpiła w tym przypadku poprawa, bowiem wskaźnik zatrudnienia kobiet w 2007 roku w województwie wielkopolskim wynosił jedynie 54,4% wobec 62% w UE28.

Stopa bezrobocia w regionach Eurostat w grupie wiekowej 20–64 lat w 2007 roku

Stopa bezrobocia w regionach Eurostat w grupie wiekowej 20–64 lat w 2015 roku

Rycina 2. Stopa bezrobocia w regionach EUROSTAT w grupie wiekowej 20–64 lat w latach 2007 i 2015

Źródło: mapy wygenerowane przez *Regional Statistics Illustrated, Eurostat*, pobrane ze strony internetowej: <http://ec.europa.eu/eurostat/cache/RSI/#?vis=nuts2.labourmarket&lang=en>

Stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim w 2007 roku wyniosła 8,2% w grupie wiekowej 20–64 lat i była **jedną z najniższych wartości zanotowanych w kraju**, ale mimo tego – jedynie o 1,3 pp. wyższa niż średnia dla UE28 (6,9%). Na tle Europy stopa bezrobocia w województwie kształtowała się zatem na umiarkowanie średnim poziomie, podobnie jak w przypadku regionu Sud–Muntenia w Rumunii (8,2%), Del–Alfold na Węgrzech (7,9%), czy Zpadne Slovensko na Słowacji (7,6%). W następnych latach można zauważyć znaczny spadek stopy bezrobocia – do poziomu 6% w 2008 roku, by następnie w okresie kryzysu odnotować wzrost jej poziomu aż do 8,6% w 2010 roku i utrzymanie na mniej więcej tym samym poziomie do 2013 roku. Natomiast od 2014 roku nastąpił znaczący spadek stopy bezrobocia, dzięki czemu w 2015 roku możemy zaobserwować **najniższą w kraju stopę bezrobocia** na poziomie jedynie 5,7%. Jednocześnie w stosunku do średniej UE28 (9,2%), poziom bezrobocia w województwie jest na znacznie niższym poziomie. **Województwo wielkopolskie osiągnęło zatem widoczny sukces w walce z bezrobociem, nie tylko zbijając jego wysokość**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

w latach 2007–2015 z 8,2% do 5,6%, ale również uzyskując znaczącą przewagę w stosunku do średniej unijnej.

W przypadku podziału na płeć, nie widać znaczących różnic zarówno na poziomie europejskim, jak i województwa wielkopolskiego. Stopa bezrobocia kobiet (w wieku 15 lat i więcej) w województwie jest o 0,9 pp. wyższa niż dla województwa ogółem. **Problemem jest jednak bezrobocie wśród osób młodych** (w wieku 15–24 lata), które wyniosło w 2015 roku aż 16,1%, ale było niższe niż średnia dla UE28 (20,4%). Jednak i w tym przypadku można mówić o pozytywnej tendencji osiągnięcia stosunkowo korzystniejszej sytuacji w zakresie zatrudnienia ludzi młodych na tle regionów Europy, ponieważ w 2007 roku poziom bezrobocia w tej grupie wiekowej kształtował się na poziomie 19,3% przy średniej dla UE28 na poziomie 15,6%. Oznacza to, że **województwo znaczenie lepiej poradziło sobie z problemem zatrudniania osób młodych** (obniżając o ponad 3 pp. bezrobocie wśród nich) na tle generalnych trudności na rynku pracy dla ludzi młodych w Europie.

2.4.2. Kontekst krajowy

Rynek pracy w pierwszej dekadzie XXI wieku w Polsce cechował (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012, p. 100):

- niski wskaźnik zatrudnienia, w tym znacznie niższy dla kobiet i osób z niepełnosprawnościami,
- niedostateczna mobilność pracowników,
- niska elastyczność rynku pracy,
- niska opłacalność zatrudniania w kontekście obciążeń socjalnych,
- różny wiek zatrudniania kobiet i mężczyzn oraz wczesny okres wychodzenia z rynku pracy,
- niedostosowanie struktury podaży do popytu na pracę według poziomu kwalifikacji,
- niedostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy.

Problemem był również **wzrastający poziom bezrobocia** (który w 2013 roku wyniósł 13,4%), będący długofalowym skutkiem kryzysu gospodarczego i finansowego. Dopiero od 2014 roku zaczął spadać o 1,9 pp. i był to pierwszy spadek zanotowany od 2009 roku, przy czym obejmował on wszystkie województwa (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2015c, p. 7). Występowanie podobnych problemów zdiagnozowano również na obszarze województwa wielkopolskiego (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 52), o czym będzie mowa w dalszej części opracowania.

Z drugiej strony, **popyt na pracę** był kształtowany głównie przez mikro i małe przedsiębiorstwa, **mało innowacyjne**, o niskich nakładach na B+R, a przez to o **niskim poziomie technologicznym i niskiej produktywności**. Niska innowacyjność wynika z niskiego stopnia upowszechnienia nauki i techniki, wysokich kosztów opracowania i wprowadzenia na rynek nowych produktów i usług, a także ze słabego dostępu

do zewnętrznych źródeł finansowania, a przez to niskich nakładów na działalność B+R i innowacyjną. Z kolei słaby dostęp do źródeł finansowania wynikał z wysokiego poziomu ryzyka dla inwestycji innowacyjnych i proinnowacyjnych, co w konsekwencji podwyższało koszty uzyskania instrumentów zwrotnych, a dla instrumentów bezzwrotnych – obniżało perspektywę trwałości projektu. Dodatkowo, barierą funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw była słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i informatyczna, w tym transportowa (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2007, pp. 6–7). W latach 2009–2011 województwo wielkopolskie należało do regionów o niskiej innowacyjności na podstawie syntetycznego wskaźnika *Regional Innovation Scoreboard*, chociaż mimo tego gospodarka regionu charakteryzowała się **tradycyjną, ale bardzo wydajną strukturą wytwarzanej wartości dodanej brutto, wysokim poziomem PKB** w przeliczeniu na mieszkańca i znaczącą gęstością przedsiębiorstw. Duże znaczenie w tworzeniu tych pozytywnych aspektów miała wysoka atrakcyjność dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych (Matusiak et al., 2011, pp. 14, 16). Strategia Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007–2013 dodaje do tego ogólnie atrakcyjne położenie dla inwestorów oraz wysoki poziom nakładów inwestycyjnych na jednego mieszkańca (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2007, p. 64).

Według prognoz przygotowanych na potrzeby **Krajowej Strategii Zatrudnienia na lata 2007–2013** (Ministerstwo Gospodarki i Pracy, 2005, pp. 48–49), liczba ludności w wieku produkcyjnym miała wynieść w 2007 roku 27 mln osób i miała rosnąć do 2010 roku do poziomu 27,3 mln osób, po czym miała spadać do poziomu 26,9 mln osób w 2013 roku. Jednocześnie wskaźnik zatrudnienia na koniec 2013 roku miał wynieść od 58% (w wariacie pesymistycznym) do 62% (w wariacie optymistycznym). Cele Strategii były zatem dosyć ambitne biorąc pod uwagę, że przed rozpoczęciem jej wdrażania wskaźnik zatrudnienia wynosił jedynie 53% (w 2006 roku). Oznacza to, że aby osiągnąć te cele należało stworzyć od 1,285 mln nowych miejsc pracy (w wariacie pesymistycznym) do aż 2,361 mln (w wariacie optymistycznym), z czego najwięcej w sektorze usługowym (od 1,233 mln do 1,847 mln pracujących). To znacznie więcej niż przewidywała NSRO.

Zgodnie z wynikami modelowania ekonometrycznego za pomocą narzędzia HERMIN **wpływ NSRO na wzrost liczby zatrudnionych miał wynieść ok. 923 tys. osób w 2013 roku**, z czego 440 tys. osób w sektorze przemysłowym i 457 tys. osób w sektorze usługowym, w wyniku czego stopa bezrobocia miała obniżyć się o 5,56 pp. Jednakże badania te wskazały na relatywnie **silniejszy wpływ funduszy unijnych na wzrost gospodarczy niż na rynek pracy** (wielkość zatrudnienia i stopę bezrobocia). Wpływ na zwiększenie wydajności pracy miał wynieść w 2015 roku 2,39 pp., przy czym 3,26 pp. w sektorze przemysłowym i 1,23 pp. w sektorze usługowym – głównie dzięki podniesieniu kwalifikacji siły roboczej i lepszej dostępności do infrastruktury technicznej. W krótkim okresie czasu mogło to jednak doprowadzić do zmniejszenia zapotrzebowania na siłę roboczą (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2006). W przypadku sektora przemysłowego wzrost liczby miejsc pracy dzięki NSRO był natomiast porównywalny z tym, co założono w Strategii Zatrudnienia (Ministerstwo Gospodarki i Pracy, 2005, p. 52), tj. nastąpił wzrost liczby pracujących w tym

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

sektorze o 373–685 tys. osób. Jednocześnie można zauważyć niespójność pomiędzy tymi dwoma dokumentami w przypadku stopy bezrobocia, która według Strategii miała obniżyć się o 4–8 pp., przy założeniu nawet 2,5–krotnie większego wzrostu liczby pracujących. Może to wynikać z faktu, iż Strategia zakłada spadek liczby bezrobotnych jedynie o 0,6–1,277 mln osób (Ministerstwo Gospodarki i Pracy, 2005, p. 54).

W województwie wielkopolskim sytuacja przedstawiała się nieco lepiej niż w kraju (nie biorąc pod uwagę zróżnicowania w poziomie rozwoju poszczególnych części województwa): wysokie nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca, co wynikało po części ze znaczących inwestycji zagranicznych, wysoka dynamika eksportu, duża i szybko rosnąca liczba przedsiębiorstw i rosnący ich potencjał, długie tradycje przedsiębiorstw i całych branż, wysokie kwalifikacje pracowników, wysoka produktywność przedsiębiorstw i rosnąca jej dynamika (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005, p. 36). Wszystkie te aspekty pozwalały wierzyć, że **interwencja zaprogramowana na perspektywę 2007–2013 w województwie wielkopolskim miała realną szansę przyczynić się do wzrostu zatrudnienia**, wykorzystując stosunkowo korzystniejszą sytuację gospodarczą regionu w porównaniu do sytuacji krajowej.

3. EFEKT BRUTTO TWORZENIA MIEJSC PRACY W WYNIKU REALIZACJI WRPO 2007–2013

W tym rozdziale zrealizowano cel 1 badania polegający na identyfikacji **nowo utworzonych miejsc pracy** (bezpośrednich i pośrednich) i określeniu **struktury zatrudnienia**, powstałych w wyniku wsparcia w ramach WRPO 2007–2013 z uwzględnieniem wpływu innych czynników (np. sytuacji społeczno-gospodarczej).

W tym i kolejnych rozdziałach przedstawiono wyniki analizy literatury i danych statystycznych, które przyczyniły się **do przyjęcia hipotez badawczych** odnoszących się do kluczowych problemów badawczych (zapisanych w postaci pytań). Hipotezy uznano za konieczne dla poprawnego ukierunkowania całego procesu badawczego. Hipoteza jest twierdzeniem, domysłem częściowo tylko uzasadnionym na podstawie analizy literatury, za pomocą którego będą wyjaśniane rzeczywiste zjawiska (Kotarbiński, 1960, p. 181) zachodzące na rynku pracy w województwie wielkopolskim. Hipotezy są niezwykle pomocne przy rozwiązywaniu problemów badawczych, bowiem wymagają wytypowania zmiennych zależnych i niezależnych opisujących dany problem badawczy, a następnie określenia wszelkich zależności, które mogą pojawić się między zmiennymi. Zależności te powinny być już zweryfikowane przez uznane prace badawcze, ale ich kontekst, charakter, wreszcie czas – mogą nie sprawdzić się w nowej sytuacji badawczej. Dlatego **każda hipoteza została poddana weryfikacji** i została **udowodniona / częściowo udowodniona** poprzez zebranie danych popierających zakładaną zależność lub **obalona / częściowo obalona** w momencie niemożności zebrania takich danych albo uzyskania danych świadczących o fałszywości założenia (Pilch, 1977, p. 27). W przypadku tego badania hipotezy zostały zbudowane precyzyjnie wskazując na zależności między dwiema zmiennymi. Weryfikacja hipotez nastąpiła w tym oraz w kolejnych rozdziałach niniejszej publikacji.

3.1. Rezultaty interwencji w ramach WRPO 2007–2013 w zakresie tworzenia i utrzymania miejsc pracy

W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 1.1 dotyczący identyfikacji efektów brutto interwencji w ramach WRPO 2007–2013 w zakresie tworzenia i utrzymania miejsc pracy.

3.1.1. Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 na tle sytuacji w województwie

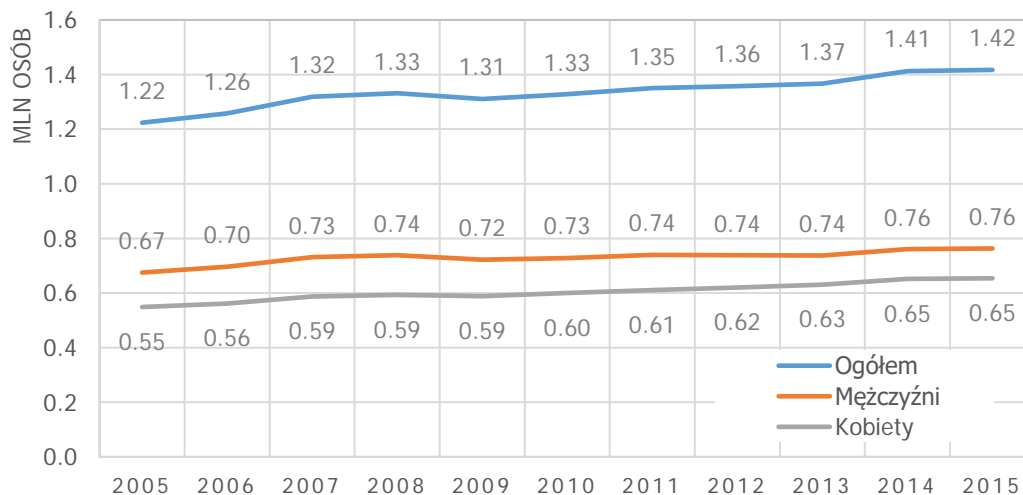
W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.1 dotyczące stopnia, w jakim inwestycje realizowane w ramach WRPO 2007–2013 przyczyniły się do **utrzymania istniejących** i **powstania nowych** miejsc pracy.

Zgodnie z prognozą makroekonomiczną dla województwa wielkopolskiego, sporządzoną przez WARR we Wrocławiu przy pomocy modelu HERMIN, liczba pracujących osób miała się

zwiększyć w województwie z 1 223 700 w 2005 roku do 1 709 900 w 2013 roku, a więc o 486 200 pracujących. Założono w Programie, że **WRPO 2007–2013 stworzy z tego 10 090 miejsc pracy brutto** – jako ekwiwalent pełnego etatu, w tym 4 268 miejsc pracy dla mężczyzn i 5 822 dla kobiet (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2015, p. 96). Zakładany wpływ na zwiększenie liczby miejsc pracy miał wynieść zatem 2,1% prognozowanych zmian na rynku pracy w regionie.

W rzeczywistości wzrost liczby pracujących¹¹ nie był tak znaczący jak zakładano, co przedstawia Wykres 1. **Wzrost liczby osób pracujących w latach 2005–2013 wyniósł jedynie 143 493 osób**, a więc jedynie 30% zakładanej w prognozie wartości.

Wykres 1. Liczba osób pracujących w województwie wielkopolskim w latach 2005–2015*) w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL. *) Dla roku 2015 – wartość prognozowana.

Natomiast w latach 2007–2014 (w okresie wdrażania WRPO 2007–2013) wzrost liczby miejsc wyniósł w województwie jedynie **94 119 osób**. To oznacza, że jeżeli rzeczywiście dzięki WRPO 2007–2013 udało się osiągnąć wzrost liczby miejsc pracy o 10 090 w województwie, **wpływ programu zwiększyłby się do 10,7%** (a być może nieco mniej – ok. 10,2%¹², ponieważ nie są dostępne jeszcze dane dla 2015 roku). Jest to zgodne, a nawet bardziej optymistyczne niż poprzednie wyniki badania wpływu WRPO 2007–2013 prowadzonego w 2012 roku (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, p. 3), według którego **na koniec 2011 roku udało się stworzyć od 7 043 do 8 078 miejsc**

¹¹ Zarówno w przedstawionej analizie, jak i w obliczeniach dla WRPO 2007–2013 wykorzystano Wariant B – z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 i Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od roku 2010 z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

¹² Przy wyznaczeniu trendu liniowego liczby osób pracujących w okresie 2007–2015 można prognozować wzrost liczby pracujących o 98 488 osób.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

pracy, z czego prawie 90% bezpośrednich miejsc pracy, powstałych/utrzymanych u beneficjentów, co stanowiło 7%¹³ wszystkich powstałych w Wielkopolsce miejsc pracy netto (108 tys.). Ponieważ koniec 2011 roku był niemal półmetkiem wdrażania programu (który zaczęto realizować *de facto* w 2008 roku), istniało bardzo duże prawdopodobieństwo, że na koniec 2015 roku / w połowie 2016 roku osiągnięty został wskaźnik programowy na poziomie 10 090 miejsc pracy. Problemem, który może wystąpić, jest zbyt duży udział utrzymanych miejsc pracy, które nie powinny być wliczone do wskaźnika programowego. Jednakże zgodnie z cytowanym wyżej badaniem (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, p. 31) **utrzymane miejsca pracy stanowiły jedynie 9%** wszystkich wspartych miejsc pracy (657 miejsc z 7 291 zidentyfikowanych w badaniu), nie jest to zatem udział znaczący. Postawiono zatem hipotezę, że:

H.3.1 | **Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła na stworzenie co najmniej 10 090 miejsc pracy brutto w gospodarce województwa wielkopolskiego, co stanowi ok. 10% wszystkich miejsc pracy powstałych w okresie 2007–2015.**

Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania Programu wskazują jednoznacznie, że projekty realizowane w ramach WRPO 2007–2013 przyczyniają się do utrzymania istniejących i powstania nowych miejsc pracy. Aby szczegółowo określić stopień, w jakim miejsca pracy zostały stworzone i utrzymane, respondenci badania ankietowego zostali poproszeni o precyzyjne scharakteryzowanie każdego miejsca pracy (m.in. określenie płci osoby pracującej na stworzonym miejscu pracy, rodzaju obszaru, na jakim miejsce pracy powstało, działalności B+R prowadzonej na nim), a w szczególności określenie wymiaru czasu pracy w przeliczeniu na pełny etat (EPC).

Ponieważ dobór próby do badania ankietowego był warstwowo–losowy (według ośmiu warstw określonych w szczegółowym opisie przedmiotu zamówienia oraz Koncepcji badania), wyniki dla próby można rozpatrywać wyłącznie dla każdej warstwy oddzielnie (por. Tabela 2). W tabeli wykazano wyłącznie te miejsca pracy, które zostały przez respondentów opisane i scharakteryzowane przynajmniej w minimalnym stopniu (poprzez podanie wymiaru czasu pracy tak, aby można było je przeliczyć na EPC).

¹³ Wynik ten może być nieco zaniżony, bowiem nie wzięto pod uwagę utworzonych / zlikwidowanych miejsc pracy w roku 2007, który nie występuje w statystyce publicznej dla tej zmiennej.

Tabela 1. Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzona i utrzymana przez podmioty WRPO 2007–2013 w badanej próbie w podziale na warstwy

Warstwa		Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzona ogółem			Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymana ogółem		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Działanie 1.3.	Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1 272,1	478,2	737,9	771,3	542,5	990,1
Priorytet I.	Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	1 628,9	367,3	1 215,5	700,7	165,1	503,7
Priorytet II.	Infrastruktura komunikacyjna	49,4	20,0	29,4	22,0	9,0	13,0
Priorytet III.	Środowisko przyrodnicze	60,1	24,4	35,7	10,2	3,0	7,0
Działanie 4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	91,5	53,5	38,0	30,0	23,0	7,0
Priorytet IV.	Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	28,3	11,0	17,3	4,5	2,3	2,3
Priorytet V.	Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	105,2	71,4	33,8	41,5	26,5	15,0
Priorytet VI.	Turystyka i środowisko kulturowe	97,0	55,5	41,5	42,0	19,0	23,0
Grupa eksperymentalna		3 332,4	1 081,3	2 149,1	1622,1	542,5	990,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Uwaga: nie dla wszystkich miejsc pracy określono, czy zostały one stworzone dla kobiet, czy dla mężczyzn.

Następnie, aby przeliczyć liczbę miejsc pracy stworzoną w próbie na **liczbę miejsc pracy dla całej populacji** (wszystkich projektów WRPO 2007–2013 objętych zakresem badania), zastosowano wagi poststratyfikacyjne, ponieważ poszczególne warstwy były w różnym stopniu reprezentowane w próbie (co wynika z przyjętych założeń w Koncepcji badania). Wagi poststratyfikacyjne umożliwiły dostosowanie struktury próby do struktury populacji oraz skorygowanie różnic w responsywności pomiędzy Priorytetami. Same wagi obliczane są poprzez podzielenie proporcji struktury populacji przez proporcję struktury próby zrealizowanej, niemniej w przypadku wyliczenia liczby stworzonych miejsc pracy należało wziąć pod uwagę nie tylko samą strukturę próby, ale także zdolność tworzenia miejsc pracy w każdej z warstw oraz dotychczas sprawozdane miejsca pracy podczas monitorowania projektów w całej populacji (we wnioskach o płatność końcową). Syntetyczne wskaźniki przeliczeniowe dla każdej z warstw przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Wyliczenie współczynników przeliczeniowych dla każdej z warstw umożliwiających wyliczenie liczby miejsc pracy dla całej populacji

Warstwa	Populacja ogółem	Populacja, która sprawozdała we wnioskach o płatność miejsca pracy	Miejsca pracy stworzone i sprawozdane dotychczas we wnioskach o płatność (dla JEREMIE i JESSICA – miejsca pracy wykazane przez próbę)	Liczebność próby	Miejsca pracy wykazane przez próbę	Miejsc pracy stworzone średnio przez 1 podmiot [7=6/5]	Pozostała populacja, która nie sprawozdała [8=2–3] (dla JEREMIE i JESSICA – populacja nieobjęta badaniami [8=2–5])	Liczba miejsc pracy, którą mogą stworzyć pozostali [9=8x7]	Współczynnik przeliczeniowy [10=(4+9)/6]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Działanie 1.3. (inicjatywa wspólna JEREMIE)	8406,0	Bd.	1272,1	1115,0	1272,1	1,1	7291,0	8318,2	7,539
Pozostałe działania Priorytetu I łącznie	1544,0	1404,0	3461,9	603,0	1628,9	2,7	140,0	378,2	2,358
Priorytet II	246,0	155,0	138,0	184,0	49,4	0,3	91,0	24,4	3,288
Priorytet III	254,0	237,0	125,3	185,0	60,1	0,3	17,0	5,5	2,176
Działanie 1.4 schemat III oraz działanie 4.1. – łącznie (inicjatywa wspólna JESSICA)	39,0	Bd.	91,5	22,0	91,5	4,2	17,0	70,7	1,773
Pozostałe działania Priorytetu IV – Działanie 4.2	7,0	7,0	125,8	6,0	28,3	4,7	0,0	0,0	4,453
Priorytet V	130,0	64,0	250,8	71,0	105,2	1,5	66,0	97,8	3,314
Priorytet VI	140,0	119,0	255,4	99,0	97,0	1,0	21,0	20,6	2,845
Grupa eksperymentalna – suma	10766,0	Bd.	5720,7	2285,0	3332,4	1,5	7643,0	891,4	4,392

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Bd oznacza brak danych, wynikający z braku składania wniosków o płatność końcową podmiotów korzystających z instrumentów zwrotnych. Różnice w wartościach współczynnika przeliczeniowego wynikają z zaokrągleń składowych w kolumnie 4, 6 i 9.

Po zastosowaniu powyżej opisanych współczynników przeliczeniowych dla miejsc pracy wykazanych przez próbę, uzyskano oszacowane wartości liczby miejsc pracy dla poszczególnych warstw oraz sumaryczną liczbę miejsc pracy dla całego WRPO 2007–2013 (por. Tabela 3) w podziale na stworzone i utrzymane miejsca pracy.

Tabela 3. Oszacowana liczba miejsc pracy stworzonych i utrzymanych w ramach WRPO 2007–2013 dla poszczególnych warstw i Programu

Warstwa		Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzona ogółem	Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymana ogółem
Działanie 1.3.	Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	9 590,3	5 815,0
Priorytet I.	Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	3 840,1	1 651,8
Priorytet II.	Infrastruktura komunikacyjna	162,4	72,3
Priorytet III.	Środowisko przyrodnicze	130,8	22,1
Działanie 4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	162,2	53,2
Priorytet IV.	Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	125,8	20,0
Priorytet V.	Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	348,5	137,5
Priorytet VI.	Turystyka i środowisko kulturowe	276,0	119,5
łącznie WRPO 2007–2013		14 636,1	7 891,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Przedstawione oszacowanie wskazuje na **możliwość stworzenia 14,6 tys. miejsc pracy** w ramach całego WRPO 2007–2013, z czego **najwięcej miejsc pracy jest tworzona w ramach inicjatywy JEREMIE** (9,6 tys.), która nie jest sprawozdawana przez beneficjentów w ramach systemu monitorowania WRPO 2007–2013. Jednocześnie, co warto zauważyć, projekty realizowane w ramach inicjatywy JEREMIE charakteryzują się niewielką liczbą miejsc pracy przypadającą na 1 projekt – 1,1 (por. Tabela 2, kol. 7). Pozostałe projekty Priorytetu I (wspierane w systemie dotacyjnym) tworzą aż 2,7 miejsca pracy średnio w każdym projekcie (co więcej, aż 81% projektów tworzy miejsca pracy – najczęściej ze wszystkich warstw), ale liczebnie projektów jest ponad 5-krotnie mniej niż projektów w ramach JEREMIE. Jednak najczęściej jednostkowo miejsc pracy tworzą projekty rewitalizacyjne realizowane w ramach inicjatywy JESSICA oraz Działaniu 4.2 (odpowiednio 4,2 i 4,7 miejsca pracy średnio na każdy projekt). Wynika to z faktu, iż działania te charakteryzują się nie tylko dużym prawdopodobieństwem tworzenia miejsc pracy w projektach (średnio w dwóch na trzy projekty Działania 4.2 tworzone są miejsca pracy, a w JESSICA – niemal w połowie projektów), ale również największą liczbą miejsc pracy w projektach, które je tworzą (jeżeli projekt tworzy miejsca pracy, to średnio stworzy ich 7 EPC w Działaniu 4.2 i aż 9 EPC w ramach inicjatywy JESSICA). Szczegółowa analiza będzie przeprowadzona w rozdziale 3.2.

Interwencja w ramach WRPO 2007–2013 była nastawiona głównie na tworzenie miejsc pracy, bowiem utrzymanie miejsc pracy dotyczyło jedynie co trzeciego wspartego miejsca pracy (łącznie utrzymano dzięki realizacji Programu 7,9 tys. miejsc pracy). Co więcej, mimo, iż projekty Priorytetu I tworzyły najwięcej miejsc pracy, to jednocześnie w większym stopniu niż pozostałe były nastawione na utrzymanie miejsc pracy. Jednocześnie projekty Priorytetu III i IV, wspierające najmniej liczebnie miejsc pracy – były w największym stopniu nastawione na ich tworzenie, a nie na utrzymywanie istniejących.

Wniosek cząstkowy

Wyniki badania weryfikują pozytywnie hipotezę H.3.1 – interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła na stworzenie o 45% więcej niż 10 090 miejsc pracy brutto w gospodarce województwa wielkopolskiego, co stanowi więcej niż 10% wszystkich miejsc pracy powstałych w okresie 2007–2015 (dokładnie 13,5%).

Wyniki powyższego szacowania są kluczowe do **określenia uzyskanej wartości docelowej wskaźników ujętych w ramach WRPO 2007–2013** w zakresie liczby stworzonych miejsc pracy (w przeliczeniu na EPC) w układzie:

- wskaźnika programowego: Utworzone miejsca pracy – brutto, ekwiwalent pełnego etatu (liczba); w tym dla mężczyzn oraz dla kobiet (dla całego Programu),
- wskaźnika w ramach Priorytetu I: Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin); w tym dla mężczyzn oraz dla kobiet,

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- wskaźnika w ramach Priorytetu I: Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu),
- wskaźnika w ramach Priorytetu IV, w tym dz. 4.1: Liczba miejsc pracy utworzonych na obszarach problemowych; w tym dla mężczyzn oraz dla kobiet,
- wskaźnika w ramach Priorytetu VI: Liczba utworzonych miejsc pracy; w tym (1) dla mężczyzn oraz dla kobiet; (2) na obszarach wiejskich oraz na obszarach miejskich.

Poniżej przedstawiono wyliczenia dla każdego z wymienionych wskaźników wraz z określeniem maksymalnego błędu szacunku średniej dla próby.

3.1.1.1. Wskaźnik programowy: Utworzone miejsca pracy – brutto, ekwiwalent pełnego etatu

Wyniki badania liczby utworzonych miejsc pracy w badanej próbie, w tym w podziale na miejsca pracy dla kobiet i mężczyzn przedstawia Tabela 4. Przedstawiono w niej również średni poziom liczby miejsc pracy tworzonych w grupie eksperymentalnej na 1 projekt, a także błąd oszacowania średniej dla próby.

Tabela 4. Wyliczenie liczby miejsc pracy w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędu dla wskaźnika programowego

Wskaźnik	Liczebność uzyskana w badanej próbie [n]	Średnia szacowana wartość wskaźnika [EPC] na projekt w próbie	Suma EPC uzyskana w badanej próbie	Maksymalny błąd szacunku średniej dla próby [%]
Utworzone miejsca pracy – brutto, ekwiwalent pełnego etatu	2 285	1,44	3 332,4	1,82
w tym dla kobiet	Jw.	0,47	1 081,2	
w tym dla mężczyzn	Jw.	0,93	2 149,0	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Uwaga: wartości dla kobiet oraz mężczyzn nie sumują się do wartości ogółem, ponieważ nie wszyscy respondenci wypełnili pole dotyczące płci osoby zajmujących stworzone miejsca pracy.

Uzyskane wartości wskaźnika odniesiono następnie do wartości docelowych WRPO 2007–2013 w analogiczny sposób jak powyżej dla całkowitej liczby miejsc pracy stworzonej w Programie.

Tabela 5. Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013

Wskaźnik	Wartość docelowa [EPC]	Wartość osiągnięta [EPC]	Stożek osiągnięcia wartości wskaźnika [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin)	10 090	14 636,1	145,1
w tym dla kobiet	5 822	5 319,3	91,4
w tym dla mężczyzn	4 268	9 316,9	218,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych oraz WRPO 2007–2013. Liczbę miejsc pracy w dla kobiet i mężczyzn obliczono na podstawie struktury uzyskanej w próbie tak, aby wartości frakcji sumowały się do wartości całkowitej.

Wartość wskaźnika „Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin)” na poziomie 14,64 tys. EPC przekracza zakładaną

liczbę miejsc pracy określoną dla Programu (10,09 tys. EPC). Tak wysoka wartość EPC jest w głównej mierze realizowana przez projekty w ramach inicjatywy JEREMIE, co zostało omówione powyżej. Wyniki szacowania dla frakcji kobiet i mężczyzn pokazują, że założony na etapie programowania **poziom zatrudnienia kobiet w ramach projektów WRPO 2007–2013 nie został osiągnięty**. Przyczyny takiego stanu rzeczy będą omawiane szerzej w dalszej części badania.

3.1.1.2. Wskaźnik w ramach Priorytetu I: Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin); w tym dla mężczyzn oraz dla kobiet

W pierwszej kolejności wyliczono sumę EPC uzyskaną w badanej próbie, średnią oraz błąd oszacowania dla wskaźnika w ramach Priorytetu I (składającego się z dwóch warstw: Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE) oraz Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)). Wyniki przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Wyliczenie liczby miejsc pracy w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędzie dla wskaźnika Priorytetu I

Wskaźnik	Liczebność uzyskana w badanej próbie [n]	Średnia szacowana wartość wskaźnika [EPC] na projekt w próbie	Suma EPC uzyskana w badanej próbie [EPC]	Maksymalny błąd szacunku średniej dla próby [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin)	1 718	1,69	2 901,0	2,14
w tym dla kobiet	Jw.	0,49	845,5	
w tym dla mężczyzn	Jw.	1,14	1 953,4	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Uwaga: wartości dla kobiet oraz mężczyzn nie sumują się do wartości ogółem, ponieważ nie wszyscy respondenci wypełnili pole dotyczące płci osoby zajmujących stworzone miejsce pracy.

Następnie wyliczono wartość wskaźnika dla całej populacji w ramach Priorytetu I bazując na współczynnikach określonych powyżej (por. Tabela 2). Uzyskane wartości wskaźnika dla całej populacji odniesiono następnie do wartości docelowych WRPO 2007–2013. Wyniki przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013

Wskaźnik	Wartość docelowa [EPC]	Wartość osiągnięta [EPC]	Stoień osiągnięcia wartości wskaźnika [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin)	4 200	13 430,4	319,8
w tym dla kobiet	2 300	4 662,2	202,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych oraz WRPO 2007–2013.

Wskaźnik liczby miejsc pracy brutto, w tym wskaźnik dla kobiet został znacząco przekroczony (2–3 krotnie), co wynika z faktu, iż generalnie nie przewidywano tak znaczącego efektu tworzenia miejsc pracy w Działaniu 1.3 (inicjatywie JEREMIE), które okazało się również największą składową osiągniętej wartości wskaźnika dla całego Programu. Również wskaźnik dla kobiet został przekroczony (choć w mniejszym stopniu) mimo tego, iż udział miejsc pracy tworzonych dla kobiet był w praktyce niższy niż zakładano (34,7% wobec 54,8%).

3.1.1.3. Wskaźnik w ramach Priorytetu I: Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu)

W pierwszej kolejności wyliczono sumę EPC uzyskaną w badanej próbie, średnią oraz błąd oszacowania dla wskaźnika miejsc pracy w zakresie B+R w ramach Priorytetu I. Wyniki przedstawia Tabela 8.

Tabela 8. Wyliczenie liczby miejsc pracy B+R w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędzie dla wskaźnika Priorytetu I

Wskaźnik	Liczebność uzyskana w badanej próbie [n]	Średnia szacowana wartość wskaźnika [EPC] na projekt w próbie	Suma EPC uzyskana w badanej próbie [EPC]	Maksymalny błąd szacunku średniej dla próby [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu), w tym:	1 718	0,13	226,0	2,14
Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1 115	0,12	130,5	
Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	603	0,16	95,5	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Następnie oszacowano wartości wskaźnika dla całej populacji wykorzystując wskaźniki przeliczeniowe obliczone wyżej (zob. Tabela 2). Uzyskane wartości wskaźnika odniesiono do wartości docelowych zapisanych w WRPO 2007–2013.

Tabela 9. Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013

Wskaźnik	Wartość docelowa [EPC]	Wartość osiągnięta [EPC]	Stopień osiągnięcia wartości wskaźnika [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu)	150	1 208,8	806
Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)		983,7	
Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)		225,1	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych oraz WRPO 2007–2013.

Wartość wskaźnika „Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu)” została niedoszacowana 8-krotnie. Mimo tego, że 290,3 EPC z uzyskanej wartości stanowią pomocnicze (w tym administracyjne) miejsca pracy B+R, powstałe etaty bezpośrednie przy pracach B+R przekraczają 6-krotnie założoną wartość docelową. Podobnie, jak w przypadku globalnego wskaźnika miejsc pracy, a także wskaźnika w ramach Priorytetu I, za tak znaczące osiągnięcie i przekroczenie wartości docelowej analizowanego wskaźnika odpowiadają projekty realizowane w ramach inicjatywy JEREMIE. Nie wynika to wyłącznie z liczebności tych projektów, ale również z faktu, iż 6,8% powstałych miejsc pracy w Działaniu 1.3 to miejsca pracy w zakresie B+R (wobec 4,2% – w pozostałych Działaniach Priorytetu I). Podczas programowania nie zakładano, że w ramach inicjatywy JEREMIE będą tworzone miejsca pracy w zakresie B+R. Nie brano też pod uwagę pomocniczych miejsc pracy. Potwierdza to analiza wartości bezpośrednich miejsc pracy w zakresie B+R powstałych w pozostałych Działaniach Priorytetu I (168,6 EPC), która jest zbliżona do wartości docelowej. Dodatkowe wyjaśnienie przynosi również analiza struktury tworzonych miejsc pracy (por. rozdz. 3.1.2.4).

Wniosek cząstkowy

Projekty realizowane w ramach inicjatywy JEREMIE cechowały się nadspodziewaną skutecznością nie tylko w kontekście tworzenia miejsc pracy ogółem, ale również tworzenia miejsc pracy w zakresie B+R.

3.1.1.4. Wskaźnik w ramach Priorytetu IV, w tym dz. 4.1: Liczba miejsc pracy utworzonych na obszarach problemowych; w tym dla mężczyzn oraz dla kobiet

W pierwszej kolejności wyliczono sumę EPC uzyskaną w badanej próbie, średnią oraz błąd oszacowania dla wskaźnika miejsc pracy na obszarach problemowych w ramach Priorytetu IV (do którego zaliczono dwie warstwy: Działanie 4.1 („Rewitalizacja obszarów miejskich”) oraz 1.4 („Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji, schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich (JESSICA)) oraz Priorytet IV („Rewitalizacja obszarów problemowych”) (pozostałe działania – Działanie 4.2). Wyniki przedstawia Tabela 10.

Tabela 10. Wyliczenie liczby miejsc pracy w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędu dla wskaźnika w ramach Priorytetu IV

Wskaźnik	Liczebność uzyskana w badanej próbie [n]	Średnia szacowana wartość wskaźnika [EPC] na projekt w próbie	Suma EPC uzyskana w badanej próbie [EPC]	Maksymalny błąd szacunku średniej dla próby [%]
Liczba miejsc pracy utworzonych na obszarach problemowych	10	8,25	82,50	2,99
w tym dla kobiet	Jw.	5,02	50,25	
w tym dla mężczyzn	Jw.	3,03	32,25	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Następnie oszacowano wartości wskaźnika dla całej populacji wykorzystując wskaźniki przeliczeniowe obliczone powyżej (zob. Tabela 2). Uzyskane wartości wskaźnika odniesiono do wartości docelowych zapisanych w WRPO 2007–2013.

Tabela 11. Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013

Wskaźnik	Wartość docelowa [EPC]	Wartość osiągnięta [EPC]	Stopień osiągnięcia wartości wskaźnika [%]
Liczba miejsc pracy utworzonych na obszarach problemowych	450	163,7	36,3%
w tym dla kobiet	250	95,1	38,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych oraz WRPO 2007–2013.

Wartości osiągnięte w ramach Priorytetu IV to jedynie 1/3 zaplanowanej wartości docelowej. Biorąc pod uwagę, że w Priorytecie IV jest realizowanych 46 projektów (zob. Tabela 2), aby osiągnąć wartość docelową, każdy projekt powinien tworzyć 9,8 EPC, podczas gdy średnio realizują one 4,2 i 4,7 EPC (w ramach inicjatywy JESSICA i Działania 4.2 odpowiednio), przy czym nie każdy projekt tworzy miejsca pracy. **Problemem** nie jest jednak liczba tworzonych miejsc pracy w projektach, a **częstotliwość występowania procesu tworzenia miejsc pracy w tych projektach**, bowiem jeżeli już dany projekt tworzy miejsca pracy, tworzy ich aż 9,15 EPC w inicjatywie JESSICA i 7,06 EPC w instrumentach bezzwrotnych (zob. Tabela 2). Zatem wartość docelowa byłaby osiągnięta w większym stopniu, gdyby więcej niż 45,5% (JESSICA) i 66,7% (Działanie 4.2) projektów tworzyło miejsca pracy. Jedną z **przyczyn nieosiągnięcia wartości wskaźnika** jest też fakt, że na etapie programowania interwencji zakładano ukierunkowanie wsparcia na kompleksowe rewitalizacje dla obszarów problemowych. W odniesieniu do społecznych wymiarów prowadzenia rewitalizacji w wymiarze obszarowym, takie wsparcie mogłoby przyczynić się do osiągnięcia znacznie wyższych efektów zatrudnieniowych (np. w sytuacji objęcia obszarem rewitalizacji fragmentów dzielnic). Wskutek braku popytu na kompleksowe, zintegrowane projekty rewitalizacyjne w obszarach zdegradowanych, wspierano jednak pojedyncze projekty w tym zakresie, co jak wiadomo, z pewnością nie było w stanie zapewnić osiągnięcia tak znaczących, czy nawet synergicznych efektów. Należy jednak zauważyć, że w obecnej interwencji WRPO 2014+, system wspierania projektów rewitalizacyjnych został zaprogramowany zdecydowanie bardziej kompleksowo – wsparcie mogą otrzymać zintegrowane projekty zawarte w Gminnych Programach Rewitalizacji, na których tworzenie gminy również mogą otrzymać wsparcie finansowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, za pośrednictwem UMWW. Wszystko to sprawia, że efekty zatrudnieniowe rewitalizacji obszarów problemowych w ramach WRPO 2014+ mogą okazać się znacznie lepsze, niż miało to miejsce w wyniku realizacji WRPO 2007–2013.

Z drugiej strony warto zwrócić uwagę, że obszary problemowe były wspierane nie tylko w Priorytecie IV. Okazuje się, że również w Priorytecie I (JEREMIE i działania bezzwrotne) stworzono 205,4 i 107,5 EPC na obszarach problemowych, a także

w Priorytetach V (62,1 EPC) oraz VI (46,9 EPC) – a więc znacznie więcej niż w dedykowanym tym obszarom Priorytetu IV (choć należy podkreślić, że były to inne obszary problemowe). Zatem istotnym kontekstem dla analizy przyczyn nieosiągnięcia wartości docelowej w samym Priorytecie IV, oprócz wskazanych powyżej, jest fakt, iż **w całym Programie stworzono aż 595,8 EPC na obszarach problemowych, w tym 322,8 EPC dla kobiet. Zatem w skali całego Programu wartość docelowa wskaźnika dotyczącego liczby miejsc pracy utworzonych na obszarach problemowych zostałaby osiągnięta.** Poza tym, zgodnie z wynikami analizy zamieszczonej w rozdziale 3.1.4, projekty w ramach Priorytetu IV cechują się bardzo wysokim oddziaływaniem na tworzenie miejsc pracy w otoczeniu realizowanych inwestycji rewitalizacyjnych (w ramach instrumentu JESSICA mediana wynosi aż 5 miejsc pracy na projekt).

Wniosek cząstkowy

Chociaż w ramach projektów rewitalizacyjnych tworzono najwięcej miejsc pracy (średnio 9,15 EPC w inicjatywie JESSICA i 7,06 EPC w instrumentach bezzwrotnych na 1 projekt tworzący miejsca pracy), to jednak udało się osiągnąć 1/3 zakładanej wartości docelowej wskaźnika ujętego w Programie. Wynika to z charakteru składanych i realizowanych projektów, które wbrew pierwotnym założeniom, często nie dotyczyły kompleksowych rewitalizacji i przez to w dużej części w ogóle nie tworzyły nowych miejsc pracy.

3.1.1.5. Wskaźnik w ramach Priorytetu VI: Liczba utworzonych miejsc pracy; w tym (1) dla mężczyzn oraz dla kobiet; (2) na obszarach wiejskich oraz na obszarach miejskich

W pierwszej kolejności wyliczono sumę EPC uzyskaną w badanej próbie, średnią oraz błąd oszacowania dla wskaźnika miejsc pracy w zakresie mężczyzn i kobiet oraz na obszarach wiejskich i miejskich w ramach Priorytetu VI („*Turystyka i środowisko kulturowe*”). Wyniki przedstawia Tabela 12.

Tabela 12. Wyliczenie średniej i błędu dla wskaźnika w ramach Priorytetu VI

Wskaźnik	Liczebność uzyskana w badanej próbie [n]	Średnia szacowana wartość wskaźnika [EPC] na projekt w próbie	Suma EPC uzyskana w badanej próbie [EPC]	Maksymalny błąd szacunku średniej dla próby [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy	99	0,98	97,0	3,00
w tym dla kobiet	Jw.	0,56	55,5	
w tym dla mężczyzn	Jw.	0,42	41,5	
w tym na obszarach miejskich	Jw.	0,54	53,0	
w tym na obszarach wiejskich	Jw.	0,44	44,0	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Następnie oszacowano wartości wskaźnika dla całej populacji wykorzystując wskaźniki przeliczeniowe obliczone wyżej (zob. Tabela 2). Uzyskane wartości wskaźnika odniesiono do wartości docelowych zapisanych w WRPO 2007–2013.

Tabela 13. Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013

Wskaźnik	Wartość docelowa [EPC]	Wartość osiągnięta [EPC]	Stożenie osiągnięcia wartości wskaźnika [%]
Liczba utworzonych miejsc pracy	500	276,0	55,2%
w tym dla kobiet	275	157,9	57,4%
w tym na obszarach wiejskich	250	125,2	50,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych oraz WRPO 2007–2013.

W wyniku realizacji projektów w Priorytecie VI uzyskano jedynie nieco ponad połowę zakładanej wartości docelowej. Jest to spowodowane głównie **stosunkowo rzadkim pojawianiem się w projektach działań mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy** (projekty tworzące miejsca pracy w tym Priorytecie stanowiły jedynie 30,3% projektów ogółem), a także **jednym z niższych średnich wartości liczby tworzonych miejsc pracy w projektach** (3,23 EPC na projekt tworzący miejsca pracy, co jest poziomem wyższym jedynie od projektów z Priorytetu III). Jednakże w ramach Programu zakładano, że każdy projekt będzie tworzył 3,57 EPC (500 EPC / 140 projektów w Priorytecie), a zatem niewiele więcej niż realizowane obecnie projekty. Oznacza to, że **głównym powodem nieosiągnięcia wartości docelowej była realizacja projektów, które do osiągnięcia swoich celów – a idąc dalej również do osiągnięcia celów Priorytetu VI – nie wymagały zwiększania zatrudnienia**. W dalszej części opracowania zostanie podjęta próba znalezienia przyczyn takiego stanu rzeczy. Należy jednak pamiętać, że tworzenie miejsc pracy nie było celem samym w sobie, a jedynie rezultatem realizowanych działań i uzyskiwanych efektów. Poza tym, zgodnie z wynikami analizy zamieszczonej w rozdziale 3.1.4 należy zauważyć, że projekty w ramach Priorytetu VI cechują się istotnym oddziaływaniem na tworzenie miejsc pracy w otoczeniu zrealizowanych inwestycji. Przeciętnie jest to 2,11 miejsc pracy na projekt, w konsekwencji czego w otoczeniu 140 zrealizowanych projektów mogło powstać niemal 300 dodatkowych miejsc pracy.

Wniosek cząstkowy

W ramach Priorytetu VI osiągnięto jedynie ponad połowę zakładanej wartości docelowej, głównie z powodu rzadkiego pojawiania się projektów zakładających tworzenie nowych miejsc pracy. W pozostałych projektach tworzono natomiast średnio 3,23 EPC na projekt, co mimo słabego wyniku na tle innych Priorytetów, w przypadku uzyskania efektów zatrudnieniowych w każdym projekcie, pozwoliłoby osiągnąć wartość docelową wskaźnika na poziomie zakładanym na etapie programowania.

3.1.2. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.2 i 1.1.3 dotyczące struktury wszystkich utworzonych i utrzymanych miejsc pracy w bezpośredniej konsekwencji realizacji projektów (w okresie trwałości projektów), według różnych podziałów.

Na postawione pytania badawcze udzielono odpowiedzi dzięki rozbudowaniu kwestionariusza o dokładną charakterystykę osób pracujących w badanych podmiotach oraz – w przypadku grupy eksperymentalnej – dodatkowo o charakterystykę osób pracujących na utrzymanych i stworzonych miejscach pracy w wyniku realizacji projektów. Analiza polegała na oszacowaniu estymatorów dla następujących wymiarów i frakcji:

- Wymiar **poziomu wykształcenia** (zgodnie z klasyfikacją Eurostat): 1) podstawowe i gimnazjalne (ED0–2): *Less than primary, primary and lower secondary education (levels 0–2)*, 2) ponadgimnazjalne i policealne (ED3–4): *Upper secondary and post-secondary non-tertiary education (levels 3–4)*, 3) wyższe, w tym studia doktoranckie: (ED5–8): *Tertiary education (levels 5–8)*;
- Wymiar **wieku** (zgodnie z klasyfikacją Eurostat): 1) 15–24 lat, 2) 25–54 lat, 3) 55–64 lat;
- Wymiar **płci**: 1) kobiety, 2) mężczyźni;
- Wymiar **badawczo–rozwojowy** miejsc pracy (dotyczy Priorytetu I): 1) miejsca pracy w zakresie prowadzenia bezpośrednio prac B+R (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu), 2) miejsca pracy pomocnicze w zakresie prac B+R (w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu), 3) pozostałe miejsca pracy;
- Wymiar **poziomu niepełnosprawności** osób pracujących: 1) miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnościami, 2) pozostałe miejsca pracy,

dla których określono strukturę dla wszystkich projektów WRPO 2007–2013 wraz z przedziałami ufności dla poszczególnych frakcji, a następnie porównano rozkłady frakcji między stworzonymi w ramach projektów WRPO 2007–2013 miejscami pracy, utrzymanymi miejscami pracy w ramach projektów WRPO 2007–2013 i ogólną strukturą zatrudnienia w podmiotach grupy eksperymentalnej, a następnie pomiędzy grupą eksperymentalną a grupami kontrolnymi oraz:

- Wymiar **Priorytetów, Działań, schematów** w Działaniach WRPO 2007–2013: zgodnie z podziałem na Priorytety, Działania i schematy w Działaniach, dokonany w wersji 7.31 Szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego WRPO 2007–2013 (najaktualniejszej wersji na etapie tworzenia Raportu końcowego);
- Wymiar **kategorii interwencji**: zgodnie z podziałem zatwierdzonym przez KE i stosowanym w KSI (SIMIK 07–13);

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- Wymiar **rodzaju obszaru**, na którym powstają miejsca pracy: 1) miejsca pracy utworzone na obszarach wiejskich, 2) miejsca pracy utworzone na obszarach miejskich;
- Wymiary **typu podmiotu** realizującego projekt: 1) administracja rządowa, 2) administracja samorządowa, 3) szkoły i jednostki naukowe, 4) opieka zdrowotna, 5) przedsiębiorstwo, 6) spółdzielnie, 7) organizacje non-profit, 8) instytucje kościelne, 9) inne;
- Wymiar **wielkości przedsiębiorstwa** realizującego projekt: 1) mikroprzedsiębiorstwo, 2) małe przedsiębiorstwo, 3) średnie przedsiębiorstwo, 4) duże przedsiębiorstwo;
- Wymiar **branż gospodarki**: 1) rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 2) górnictwo i wydobywanie, 3) przetwórstwo przemysłowe, 4) podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.), 5) budownictwo, 6) handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne, 7) informacja i komunikacja, 8) działalność finansowa i ubezpieczeniowa, 9) działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, 10) działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające, 11) administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, 12) kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne,

dla których analiza obejmie jedynie grupę eksperymentalną (projekty realizowane w ramach WRPO 2007–2013).

3.1.2.1. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według poziomu wykształcenia

Do określenia struktury stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji WRPO 2007–2013 według **poziomu wykształcenia** wykorzystano estymację przedziałową. Tabela 14 przedstawia strukturę udziałów poszczególnych poziomów wykształcenia osób pracujących w grupach: eksperymentalnej (na utworzonych i utrzymanych miejscach pracy w projektach oraz miejscach pracy ogółem), kontrolnej I oraz kontrolnej II oraz przedziały ufności na poziomie 0,95.

Tabela 14. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według poziomu wykształcenia

Grupa	Udział osób z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym [%]	Udział osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym i policealnym [%]	Udział osób z wykształceniem wyższym, w tym ze studiami doktoranckimi [%]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	4,79 [4,15;5,43]	37,51 [36,19;38,83]	57,70 [56,34;59,06]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	10,57 [9,16;11,98]	60,73 [58,18;63,28]	28,70 [26,24;31,16]

Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	8,38 [6,43;10,33]	65,45 [61,87;69,03]	26,17 [22,76;29,58]
Grupa kontrolna I	7,13 [6,49;7,77]	47,46 [46,06;48,86]	45,41 [43,99;46,83]
Grupa kontrolna II	6,51 [5,06;7,96]	58,06 [53,96;62,16]	35,43 [31,27;39,59]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Przedstawione wyniki pokazują, że **poszczególne grupy różnią się między sobą**. Dlatego w następnej kolejności zweryfikowano, czy struktury w poszczególnych warstwach różnią się od siebie istotnie statystycznie. Sprawdzenie zależności, czy przynależność do grupy wpływa na zmianę udziałów frakcyjnych poziomu wykształcenia wykonano testem χ^2 . Wyniki przedstawia Tabela 15.

Tabela 15. Weryfikacja wpływu przynależności do grupy na zmianę udziałów frakcyjnych poziomu wykształcenia

	Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	Grupa kontrolna I	Grupa kontrolna II
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	–	**	***	***	***
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	**	–	***	***	***
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	***	***	–	***	***
Grupa kontrolna I	***	***	***	–	***
Grupa kontrolna II	***	***	***	***	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. *** oznacza $p < 0,001$; ** oznacza $p < 0,01$; * oznacza $p < 0,1$.

Analiza statystyczna różnic struktur pomiędzy warstwami wykazała, że są one istotne. Można zatem powiedzieć, że **w ramach projektów utworzono i utrzymano stosunkowo więcej miejsc pracy dla osób z co najwyżej średnim wykształceniem**, aniżeli wynika to z dotychczasowej struktury nie tylko podmiotu realizującego projekt, ale również obu grup kontrolnych. **W ramach projektów zatrudniano więc osoby o niższym poziomie wykształcenia niż w przypadku zatrudniania osób poza projektami**. Musi się to zatem wiązać ze stanowiskami pracy, które były tworzone lub utrzymywane. Postawiono zatem hipotezę roboczą:

H.3.2 | **W ramach projektów współfinansowanych z WRPO 2007–2013 zatrudniano głównie osoby wykonujące prace proste, w zawodach niewymagających wysokiego poziomu wykształcenia formalnego.**

Hipoteza będzie zweryfikowana w oparciu o analizę wyników badań terenowych w rozdziale 6.

3.1.2.2. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według wieku

W następnej kolejności przeanalizowano strukturę stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji WRPO 2007–2013 według **grup wiekowych**. W tym przypadku również wykorzystano estymację przedziałową. Wyniki przedstawia Tabela 17.

Tabela 16. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według wieku

Grupa	Udział osób w wieku 15–24 lat [%]	Udział osób w wieku 25–54 lat [%]	Udział osób w wieku 55–64 lat [%]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	12,06 [10,51;13,61]	82,27 [80,47;84,07]	5,67 [4,61;6,73]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	9,56 [7,66;11,46]	82,49 [80,10;84,88]	7,95 [6,30;9,60]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	5,06 [4,54;5,58]	76,28 [75,50;77,06]	18,66 [18,01;19,31]
Grupa kontrolna I	6,11 [5,67;6,55]	76,06 [75,00;77,12]	17,84 [16,82;18,86]
Grupa kontrolna II	7,86 [6,30;9,42]	76,64 [73,80;79,48]	15,50 [13,08;17,92]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Analizę różnic między grupami wykonano (podobnie jak powyżej) testem χ^2 i uzyskano takie same wyniki – wszystkie struktury różnią się od siebie istotnie statystycznie. Można zatem powiedzieć, iż **w projektach WRPO 2007–2013 tworzono i utrzymywano miejsca pracy, na których zatrudniano osoby stosunkowo młode** w porównaniu do dotychczas zatrudnianych nie tylko u beneficjentów, a także w obu grupach kontrolnych. W największym stopniu są to osoby w wieku 25–54 lat (na ok. 82% wszystkich utrzymanych i stworzonych miejsc pracy) oraz w wieku 15–24 lat (na ok. 9–12% miejsc pracy). Co więcej, zatrudniano w projektach stosunkowo więcej osób najmłodszych (z przedziału 15–24 lat) kosztem osób najstarszych (z przedziału 55–64 lat), co generalnie jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia problemów wielkopolskiego rynku pracy (por. rozdział 4.2). Przyczyny takiego stanu rzeczy będą analizowane w dalszej części publikacji.

3.1.2.3. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według płci

Struktura podziału według płci pojawiła się już w analizie podczas szacowania wskaźników WRPO 2007–2013. W tym miejscu przeanalizowane zostaną frakcje i przedziały ufności na poziomie 0,95 (przy wykorzystaniu estymacji przedziałowej). Wyniki przedstawia Tabela 17.

Analiza statystyczna różnic struktur pomiędzy warstwami wykazała, że nie wszystkie są istotne. Nie są istotne różnice struktur według płci między stworzonymi i utrzymanymi miejscami pracy ($p=0,2059$) oraz między grupą kontrolną II ($p=0,4633$). Pozostałe wyniki pokazują, że w ramach projektów WRPO 2007–2013 **tworzono i utrzymywano miejsca pracy, na których zatrudniano znacznie mniej kobiet** niż miało to miejsce zarówno w dotychczasowym funkcjonowaniu beneficjentów, jak i grupy kontrolnej I.

Tabela 17. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według płci

Grupa	Udział kobiet [%]	Udział mężczyzn [%]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	36,34 [33,85;38,83]	63,66 [61,17;66,15]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	38,47 [35,08;41,86]	61,53 [58,14;64,92]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	52,11 [50,69;53,53]	47,89 [46,47;49,31]
Grupa kontrolna I	44,63 [42,87;46,39]	55,37 [53,61;57,13]
Grupa kontrolna II	36,43 [32,12;40,74]	63,57 [59,26;67,88]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Może to wynikać ze specyfiki branż, w ramach których realizowano projekty oraz specyfiki samych miejsc pracy. Będzie to weryfikowane w dalszej części opracowania.

Wniosek cząstkowy:

Z dotychczasowej analizy wyłania się struktura osób pracujących na tworzonych i utrzymywanych miejscach pracy w ramach WRPO 2007–2013. W porównaniu do dotychczasowej działalności beneficjentów i podmiotów z grupy kontrolnej są to osoby w większym stopniu płci męskiej, młodsze i o niższym wykształceniu.

3.1.2.4. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według miejsc pracy w sferze badawczo–rozwojowej

W tym wymiarze przeanalizowane zostały etaty w zakresie działalności B+R¹⁴. Zgodnie z definicją OECD, **działalność B+R** oznacza pracę twórczą podejmowaną w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, oraz wykorzystanie tych zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje: 1) badania naukowe (badania podstawowe, badania stosowane, badania przemysłowe); 2) prace rozwojowe.

Analizę przeprowadzono w podziale na: 1) osoby związane bezpośrednio z działalnością B+R, 2) personel pomocniczy. Do pracowników związanych bezpośrednio z działalnością B+R zaliczano pracowników przeznaczających na tę działalność co najmniej 10% swojego ogólnego czasu pracy, co jest zgodne z podejściem GUS do mierzenia etatów B+R. Dzięki temu możliwe było przeanalizowanie struktury osób zatrudnionych na powstałych (i utrzymanych 6 miesięcy po okresie trwałości) etatach badawczych

¹⁴ Przykładowymi stanowiskami w zakresie B+R są: dyrektor do spraw badawczo–rozwojowych, dyrektor do spraw wdrożeń i rozwoju technologii, kierownik działu badawczo–rozwojowego, kierownik do spraw rozwoju produktu, kierownik rozwoju technologii, specjalista do spraw doskonalenia i rozwoju technologii, specjalista ds. B+R itp.

(pierwsza składowa podziału), a także powstałych (i utrzymanych 6 miesięcy po okresie trwałości) miejscach pracy w sferze badawczo–rozwojowej (obie składowe podziału).

Analizę struktury przeprowadzono wyłącznie dla podmiotów, które zatrudniają pracowników sfery B+R. Tabela 18 przedstawia wyniki estymacji przedziałowej poszczególnych frakcji w grupach. Test χ^2 wykazał istotność statystyczną ($p < 0,001$) różnic między strukturami z wyjątkiem stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 ($p = 0,0447$).

Tabela 18. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w zakresie B+R w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013

Grupa	Udział etatów bezpośrednich przy pracach B+R [%]	Udział etatów B+R pomocniczych (w tym administracyjnych) [%]	Udział pozostałych etatów [%]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	55,39 [48,16;62,62]	19,51 [13,05;25,97]	25,10 [20,60;29,60]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	62,10 [50,67;73,53]	24,38 [13,21;35,55]	13,52 [8,09;18,95]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	41,82 [0,00;91,11]	8,77 [0,00;32,14]	49,41 [0,00;100,00]
Grupa kontrolna I	4,88 [0,00;10,75]	7,49 [0,00;15,64]	87,63 [78,52;96,74]
Grupa kontrolna II	7,23 [0,41;14,05]	2,53 [0,00;10,12]	90,24 [81,71;98,77]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Oznacza to, że grupa eksperymentalna różniła się znacząco od grup kontrolnych, ponieważ w tej grupie – jeżeli podmiot posiadał stanowiska w ramach prac B+R – ich udział był dużo większy niż w grupach kontrolnych. Jednocześnie grupa ta była bardzo zróżnicowana, o czym świadczy ogromny rozrzut wartości i błąd estymacji z tym związany (49,29 pp. w przypadku bezpośrednich stanowisk B+R i 23,37 pp. w przypadku pomocniczych). Na uwagę jednak zasługuje fakt, iż jeżeli beneficjent w projekcie tworzy lub utrzymuje miejsce pracy w zakresie B+R, ich udział we wszystkich tworzonych lub utrzymywanych miejscach pracy wynosi aż 75% w przypadku tworzonych, a nawet ponad 86% w przypadku utrzymywanych miejsc pracy. Jest to zatem przyczyna tak znaczącego przekroczenia (806%) wartości wskaźnika programowego w zakresie B+R (por. rozdz. 3.1.1.3).

Wniosek cząstkowy

Beneficjenci zajmujący się pracami B+R posiadają znacznie wyższy odsetek pracowników B+R niż obie grupy kontrolne (można powiedzieć, że byli skoncentrowani na działalności B+R), a dodatkowo, w ramach projektów znaczącą większość miejsc pracy była przez nich tworzona lub utrzymywana dla pracowników w sferze B+R.

3.1.2.5. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według poziomu niepełnosprawności

Tabela 20 przedstawia strukturę podziału według poziomu niepełnosprawności wraz z oszacowanymi estymacją przedziałową przedziałami ufności na poziomie 0,95.

Tabela 19. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013

Grupa	Udział miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych [%]	Udział pozostałych miejsc pracy [%]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	2,62 [1,78;3,46]	97,38 [96,54;98,22]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	3,04 [2,02;4,06]	96,96 [95,94;97,98]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy ogółem)	4,33 [3,87;4,79]	95,67 [95,21;96,13]
Grupa kontrolna I	4,74 [4,29;5,19]	95,26 [94,81;95,71]
Grupa kontrolna II	6,57 [4,72;8,42]	93,43 [91,58;95,28]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Analiza różnic struktur pomiędzy warstwami wykazała, że są one istotne statystycznie (oprócz różnicy między grupą tworzącą i utrzymującą miejsca pracy w projektach WRPO 2007–2013, $p=0,448$). Zatem to oznacza, że **w ramach projektów tworzono niemal dwukrotnie mniej miejsc pracy, na których zatrudniano osoby niepełnosprawne**, niż wynosiło średnie zatrudnienie takich osób nie tylko w podmiotach grupy eksperymentalnej, ale także grupy kontrolnej I (i trzykrotnie mniej niż miało to miejsce w grupie kontrolnej II). Można również powiedzieć, że **projekty realizowane w ramach WRPO 2007–2013 mogły nie przyczynić się do zwiększenia udziału osób niepełnosprawnych pracujących u beneficjentów**, ale z drugiej strony nie przyczyniły się do zmniejszenia tego udziału – z uwagi na podobny do udziału osób niepełnosprawnych zatrudnianych w projektach do analogicznego udziału tych osób pracujących w województwie (będzie to przedmiotem rozważań w rozdz. 4.2.1.1).

3.1.2.6. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według Priorytetów, Działań, schematów w Działaniach WRPO 2007–2013

Od tego miejsca analiza statystyczna (estymacja przedziałowa) obejmie wyłącznie grupę eksperymentalną w podziale na warstwy założone w Koncepcji badania z uwagi na brak odniesień do adekwatnych podziałów w grupach kontrolnych, na przykład do podziału na Priorytety, Działania, schematy WRPO 2007–2013, czy kategorie interwencji.

Analiza stworzonych i utrzymanych wszystkich miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według Priorytetów wykazała, że **Priorytet I przyczynił się do stworzenia 92% i utrzymania 95% wszystkich miejsc pracy** w projektach WRPO 2007–2013, z czego najwięcej (odpowiednio 65 i 74%) w Działaniu 1.3 wdrażającym inicjatywę JEREMIE (por. Tabela 21).

Tabela 20. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na warstwy

Warstwa / Priorytet		Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzonych ogółem w WRPO 2007–2013 [%]	Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymanych ogółem w WRPO 2007–2013 [%]
Działanie 1.3.	Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	65,53 [64,97;66,09]	73,69 [72,98;74,4]
Priorytet I.	Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	26,24 [25,75;26,73]	20,93 [20,31;21,55]
Priorytet II.	Infrastruktura komunikacyjna	1,11 [0,99;1,23]	0,92 [0,80;1,04]
Priorytet III.	Środowisko przyrodnicze	0,89 [0,77;1,01]	0,28 [0,01;0,55]
Działanie 4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	1,11 [0,99;1,23]	0,67 [0,40;0,94]
Priorytet IV.	Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	0,86 [0,74;0,98]	0,25 [0,15;0,35]
Priorytet V.	Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	2,38 [2,24;2,52]	1,74 [1,54;1,94]
Priorytet VI.	Turystyka i środowisko kulturowe	1,88 [1,57;2,21]	1,52 [1,06;1,96]
Ogółem WRPO 2007–2013		100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Analizując Działania i schematy w Działaniach (por. załącznik 8.5.1) warto zwrócić uwagę, że w ramach pozostałych Działań Priorytetu I kluczowe znaczenie w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy miało Działanie 1.2 („Wsparcie rozwoju MSP”, schemat I: Projekty inwestycyjne), w ramach którego utworzonych było 15%, a utrzymywanych 12% spośród wszystkich miejsc pracy będących efektem Programu. W znacznie mniejszym stopniu odznaczają się również inne Działania Priorytetu I, takie jak: 1.2 („Wsparcie rozwoju MSP”, schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy *de minimis*), 1.1 („Rozwój mikroprzedsiębiorstw”, schemat I: Projekty inwestycyjne) oraz 1.2 („Wsparcie rozwoju MSP”, schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych), które tworzyły 4,54%, 3,21% i 2,44% odpowiednio miejsc pracy w całym Programie.

Wniosek cząstkowy

Priorytet dotyczący wsparcia konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności wsparcia zwrotnego i bezzwrotnego inwestycyjnego był narzędziem tworzenia i utrzymania ponad 9 na 10 miejsc pracy w WRPO 2007–2013. Można przypuszczać, że podobna skuteczność tego typu Działań (o ile kontekst interwencji, a także generalne tendencje dotyczące rodzajów realizowanych projektów w ramach podobnych Działań nie zmienią się znacząco) wystąpi również w WRPO 2014+.

Pozostałe Działania w większości charakteryzowały się znikomym wkładem w tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy. Na tym tle stosunkowo dużym wkładem

odznaczają się jedynie działania rewitalizacyjne Priorytetu IV: Działanie 4.1, w ramach którego stworzonych zostało 1,11% i utrzymanych 0,67% wszystkich miejsc pracy oraz Działanie 4.2, w ramach którego utworzonych było 0,86% i utrzymanych 0,25% wszystkich miejsc pracy, a także Działanie 6.1 („*Turystyka*”, schemat I: „*Infrastruktura turystyczna*”), w ramach którego utworzonych zostało 1,18% i utrzymanych 0,87% wszystkich miejsc pracy oraz 5.4 („*Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej*”), w ramach którego utworzono 1% i utrzymano 0,46% wszystkich miejsc pracy.

Wniosek cząstkowy

Spośród Priorytetów nieukierunkowanych na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, miejsca pracy były tworzone i utrzymywane w działaniach dotyczących rewitalizacji, turystyki i infrastruktury społecznej.

Są to najprawdopodobniej przedsięwzięcia najbardziej zbliżone do przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorstwa w Priorytecie I, w tym produkcyjnych (np. niektóre działania rewitalizacyjne) lub usługowych (działania turystyczne, społeczne), wymagających zaangażowania pracy ludzkiej. Szczegółowa analiza struktury kategorii interwencji, a także branż, przeprowadzona w kolejnym podrozdziale, powinna potwierdzić te wnioski.

3.1.2.7. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według kategorii interwencji

Tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy w znacznej większości w Priorytecie I („*Konkurencyjność przedsiębiorstw*”) przekłada się bezpośrednio na strukturę miejsc pracy według kategorii interwencji (por. załącznik 8.5.1). Inwestycje przedsiębiorstw są bowiem realizowane głównie (w ramach inicjatywy JEREMIE) w ramach kategorii 05 („*Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw*”), dlatego aż 66% wszystkich miejsc pracy w WRPO 2007–2013 było utworzonych, a 74% – utrzymanych w ramach tej kategorii. Pozostałe inwestycje w ramach Priorytetu I były realizowane głównie w ramach kategorii 08 („*Inne inwestycje w przedsiębiorstwa*”), gdzie utworzono 26% miejsc pracy WRPO 2007–2013, a 20% zostało utrzymanych. Pozostałe kategorie interwencji, realizowane przez podmioty z Priorytetu I są reprezentowane w utworzonych i utrzymanych miejscach pracy raczej incydentalnie.

Wniosek cząstkowy

W przypadku pozostałych kategorii interwencji potwierdzają się wnioski wyciągnięte dla Działań. Najwięcej miejsc pracy powstało w ramach kategorii dotyczących rewitalizacji, turystyki i pozostałej infrastruktury społecznej i zdrowotnej.

W przypadku kategorii 61 („*Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich*”) utworzonych było 1,5% wszystkich miejsc pracy, a utrzymanych 0,7%. W przypadku kategorii 57 („*Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych*”) utworzono 1% i utrzymano 0,46% wszystkich miejsc pracy.

utworzono 1,3% wszystkich miejsc pracy, a utrzymano 1%. Z kolei projekty w ramach kategorii 79 („Pozostała infrastruktura społeczna”) utworzyły 1% wszystkich miejsc pracy WRPO 2007–2013, a utrzymały – 0,5%, natomiast w ramach kategorii 76 („Infrastruktura ochrony zdrowia”) – 0,84% i 0,76% odpowiednio. Są to zatem kategorie interwencji dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej niekoniecznie związanej wyłącznie z uzyskiwaniem korzyści ekonomicznych, ale często mającej na celu osiągnięcie korzyści finansowych, a dodatkowo wymagającej bezpośredniego zaangażowania pracy ludzkiej w uzyskiwane efekty (o dużym poziomie pracochłonności).

3.1.2.8. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według rodzaju obszaru

Miejsca pracy tworzone i utrzymywane w ramach WRPO 2007–2013 powstały głównie na obszarach miejskich, szczególnie w takich Priorytetach, jak IV („Rewitalizacja obszarów problemowych”), czy V („Infrastruktura dla kapitału ludzkiego”), gdzie odpowiednio 89% miejsc pracy (w przypadku inicjatywy JESSICA nawet 100%) oraz 72,5% było tworzonych na obszarach miejskich, a jeszcze więcej, bo odpowiednio 100% i 78% zostało utrzymanych na tych obszarach (por. Tabela 21).

Tabela 21. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie oraz warstwy

Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC ogółem w WRPO 2007–2013 [%] w warstwie		Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna	Priorytet III. Środowisko przyrodnicze	Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4. Wsparcie przedsiębiorstw powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich / rucsur.a)	Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe	WRPO 2007–2013 ogółem
		na obszarach miejskich	na obszarach wiejskich	na obszarach miejskich	na obszarach wiejskich	na obszarach miejskich	na obszarach wiejskich	na obszarach miejskich	na obszarach wiejskich	
stworzonych		64,51 [61,78;67,24]	56,85 [52,86;60,84]	60,73 [57,78;63,68]	38,85 [34,91;42,79]	100,00 [78,70;100,00]	89,38 [45,55;133,21]	72,51 [62,51;82,51]	54,64 [46,69;62,59]	61,4 [52,66;70,14]
		35,49 [33,28;37,70]	43,15 [39,43;46,87]	39,27 [37,16;41,38]	61,15 [57,73;64,57]	0,00 [0,00;0,00]	10,62 [0,00;43,29]	27,49 [22,09;32,89]	45,36 [39,39;51,33]	38,6 [31,00;46,2]
utrzymanych		59,62 [57,44;61,80]	55,59 [52,18;59,00]	54,55 [52,19;56,91]	21,18 [19,35;23,01]	100,00 [87,7;100,00]	100,00 [58,68;100,00]	78,31 [69,83;86,79]	52,38 [46,69;58,07]	58,64 [53,09;64,19]
		40,38 [38,66;42,10]	44,41 [41,49;47,33]	45,45 [43,62;47,28]	78,82 [76,26;81,38]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	21,69 [16,98;26,40]	47,62 [42,9;52,34]	41,36 [36,37;46,35]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Również w warstwach, w których powstało najwięcej miejsc pracy (JEREMIE oraz pozostałe Działania Priorytetu I, szczególnie Działanie 1.2), większość miejsc pracy była utworzona i utrzymana na obszarach miejskich, ale udział ten nie jest tak wysoki jak w przypadku Priorytetu IV. Globalnie na obszarach miejskich powstało aż 9,2 tys. miejsc pracy (4,1 tys. jest utrzymanych), natomiast na obszarach wiejskich jedynie 5,4 tys. miejsc pracy (2,8 tys. jest utrzymanych). **WRPO 2007–2013 wspierał zatem zarówno tworzenie, jak i utrzymanie miejsc pracy głównie na obszarach miejskich, co wynika wprost z udziału projektów realizowanych na obszarach miejskich** (stanowiących dwa na trzy projekty objęte badaniem). Jest to ważny wniosek do oceny

wpływu Programu na rozwiązywanie problemów regionalnego rynku pracy (o czym będzie mowa w rozdz. 4.2.3). Jedynie **Priorytet III („Środowisko przyrodnicze”)** **wspierał tworzenie (61%) i utrzymanie (79%) miejsc pracy na obszarach wiejskich**, jednak ilościowo ten wpływ był niewielki (łącznie stworzono jedynie 80 EPC i utrzymano 17,4 EPC na obszarach wiejskich w ramach tego Priorytetu). Nieco **większe znaczenie w wartościach bezwzględnych miał Priorytet VI („Turystyka i środowisko kulturowe”)**, w ramach którego stworzono 125,2 EPC i utrzymano 56,9 EPC na obszarach wiejskich (odpowiednio 45% i 48%).

3.1.2.9. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według rodzaju typu podmiotu realizującego projekt

Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według rodzaju typu podmiotu realizującego projekt jest zdominowana przez przedsiębiorstwa. Co jest istotne, przedsiębiorstwa dominują w liczbie stworzonych i utrzymanych miejsc nie tylko w Priorytecie I (por. Tabela 22), ale również w pozostałych Priorytetach – oprócz Priorytetu V („Infrastruktura dla kapitału ludzkiego”) i Priorytetu VI („Turystyka i środowisko kulturowe”). Łącznie **przedsiębiorstwa wsparte w ramach WRPO 2007–2013 utworzyły 13,6 tys. miejsc pracy (93,3% wszystkich miejsc pracy) i utrzymały 7,5 tys. (95%)**.

Tabela 22. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na typy beneficjentów i warstwy

Kategoria	Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC ogółem w WRPO 2007–2013 [%] w warstwie									
	Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna	Priorytet III. Środowisko przyrodnicze	Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4. Wsparcie przedsiębiorstw powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania) – Działanie 4.2	Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe	WRPO 2007–2013 ogółem	
stworzonych	Administracja rządowa	0,00	0,68	0,00	6,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,45
		[0,00;0,00]	[0,22;1,14]	[0,00;0,00]	[4,83;8,49]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;1,27]	
	Administracja samorządowa	0,00	0,80	28,34	39,10	7,65	10,62	33,20	70,10	4,90
		[0,00;0,00]	[0,15;1,45]	[25,98;30,70]	[35,54;42,66]	[0,00;16,56]	[0,00;43,29]	[26,22;40,18]	[61,74;78,46]	[2,31;7,49]
	Szkoły i jednostki naukowe	0,08	0,49	6,07	0,00	0,00	19,47	16,17	0,00	1,04
		[0,00;0,26]	[0,00;1,14]	[5,00;7,14]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;60,79]	[10,77;21,57]	[0,00;0,00]	[0,00;2,08]
	Opieka zdrowotna	0,39	1,50	0,00	3,33	0,00	0,00	19,02	0,00	1,55
		[0,04;0,74]	[0,43;2,57]	[0,00;0,00]	[1,84;4,82]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[12,50;25,54]	[0,00;0,00]	[0,37;2,73]
	Przedsiębiorstwo	99,14	95,37	65,59	50,92	84,7	69,91	10,46	19,59	90,17
		[96,21;100,00]	[91,97;98,77]	[63,02;68,16]	[47,81;54,03]	[64,13;100,00]	[37,24;100,00]	[6,58;14,34]	[16,20;22,98]	[79,66;100,00]
Spółdzielnie	0,31	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,27	
	[0,01;0,61]	[0,00;0,96]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,58]	
Organizacje non-profit	0,08	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	21,16	10,31	1,09	
	[0,00;0,26]	[0,00;0,64]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[17,28;25,04]	[6,41;14,21]	[0,00;2,71]	
Instytucje kościelne	0,00	0,00	0,00	0,00	7,65	0,00	0,00	0,00	0,21	
	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;16,56]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,81]	
Inne	0,00	0,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,33	
	[0,00;0,00]	[0,12;1,24]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,91]	
utrzymanych	Administracja rządowa	0,00	0,71	0,00	9,85	0,00	0,00	0,00	2,38	0,43
		[0,00;0,00]	[0,25;1,17]	[0,00;0,00]	[8,79;10,91]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,40;4,36]	[0,10;0,76]
	Administracja samorządowa	0,00	1,18	27,27	40,89	0,00	0,00	26,51	45,24	2,98
		[0,00;0,00]	[0,46;1,90]	[25,77;28,77]	[38,79;42,99]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[21,11;31,91]	[40,16;50,32]	[1,99;3,97]
	Szkoły i jednostki naukowe	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	100,00	20,48	0,00	0,92
	[0,00;0,00]	[0,00;0,62]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[58,68;100,00]	[15,08;25,88]	[0,00;0,00]	[0,37;1,47]	
Opieka zdrowotna	0,52	0,99	0,00	9,85	0,00	0,00	19,28	0,00	1,23	
	[0,22;0,82]	[0,27;1,71]	[0,00;0,00]	[8,79;10,91]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[14,57;23,99]	[0,00;0,00]	[0,65;1,81]	

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przedsiębiorstwo	99,09 [96,4;100,00]	95,12 [91,26;98,98]	72,73 [70,16;75,30]	39,41 [37,58;41,24]	100,00 [87,7;100,00]	0,00 [0,00;0,00]	14,46 [10,58;18,34]	26,19 [23,40;28,98]	92,34 [85,00;99,68]
Spółdzielnie	0,39 [0,14;0,64]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,18 [0,00;0,37]
Organizacje non-profit	0,00 [0,00;0,00]	0,14 [0,00;0,47]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	19,28 [16,52;22,04]	14,29 [10,39;18,19]	0,92 [0,18;1,66]
Instytucje kościelne	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	11,90 [9,92;13,88]	0,31 [0,00;0,74]
Inne	0,00 [0,00;0,00]	1,57 [1,01;2,13]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,68 [0,06;1,30]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Drugim co do liczby i udziałów tworzonych miejsc pracy typem beneficjenta jest **administracja samorządowa**. Samorządy utworzyły 463 EPC, a utrzymały 139 EPC, procentowo najwięcej w Priorytecie V i VI, ale także w Priorytecie III („Środowisko przyrodnicze”) i Priorytecie II („Infrastruktura komunikacyjna”) – por. Tabela 22.

Przedsiębiorcy tworzyli miejsca pracy nie tylko dlatego, że ich liczebność w całej populacji była duża. **Odznaczają się oni największym ze wszystkich typów beneficjentów udziałem projektów, w ramach których tworzone były miejsca pracy** (bowiem aż 60% ich projektów tworzy miejsca pracy), a także w ramach każdego takiego projektu powstaje średnio blisko 3 EPC. Samorządy również tworzyły w projektach średnio 3 EPC, jednakże prawdopodobieństwo wystąpienia takiego projektu (w którym powstają miejsca pracy) jest niskie i wynosi 12,8%. Dlatego dużo bardziej skuteczne były organizacje non-profit (tworząc miejsca pracy z prawdopodobieństwem 45%, średnio 4 EPC), szkoły i jednostki naukowe (40% projektów tworzyło miejsca pracy, z których każdy po średnio 2,9 EPC) i podmioty sektora zdrowia (45% projektów, 2,2 EPC każdy).

Wniosek cząstkowy

Przedsiębiorstwa były najbardziej skutecznym jednostkowo i globalnie typem beneficjenta tworzącym i utrzymującym miejsca pracy. Organizacje non-profit, podmioty społeczne (szkoły, jednostki naukowe i ochrony zdrowia) były również bardzo skuteczne w tworzeniu miejsc pracy, ale ich globalny wpływ jest niewielki.

3.1.2.10. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według wielkości przedsiębiorstwa realizującego projekt

Skoro przedsiębiorstwa są globalnie i jednostkowo najbardziej skuteczne w tworzeniu i utrzymywaniu miejsc pracy, warto przeanalizować, które z nich są w tym procesie najskuteczniejsze. Struktura utworzonych miejsc pracy według wielkości przedsiębiorstw nie rozstrzyga tego problemu – 39,6% miejsc pracy utworzonych przez przedsiębiorstwa utworzyły mikroprzedsiębiorstwa, 40,7% – małe przedsiębiorstwa, 17,7% – średnie przedsiębiorstwa i tylko 2,0% – duże przedsiębiorstwa. Jednakże licznosci poszczególnych frakcji są znacząco różne. Dlatego zweryfikowano w poszczególnych frakcjach wielkości przedsiębiorstw odsetek projektów tworzących miejsca pracy oraz średnią liczbę EPC tworzonych przez te projekty wraz z podstawowymi statystykami opisowymi (por. Tabela 23).

Tabela 23. Odsetek projektów realizowanych przez poszczególne frakcje przedsiębiorstw tworzących miejsca pracy oraz średnia liczba EPC tworzona przez te projekty

Wielkość przedsiębiorstwa	Liczność [n]	Udział projektów tworzących miejsca pracy [%]	Średnia liczba EPC tworzona w projektach	Odchylenie standardowe	Mediana	Minimum	Maksimum	Skośność	Kurtoza
Mikroprzedsiębiorstwo	489	53,68	1,87 [1,8;1,94]	1,49	1,00	0,10	15,00	3,40	18,94
Małe przedsiębiorstwo	348	63,16	3,34 [3,17;3,51]	3,11	2,00	0,25	20,00	2,25	6,26
Średnie przedsiębiorstwo	172	76,11	4,86 [4,5;5,22]	4,78	3,00	0,10	20,00	1,77	2,59
Duże przedsiębiorstwo	15	68,18	6,18 [4,81;7,55]	5,30	5,00	1,00	17,00	0,83	-0,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Istotność różnic frakcji między poszczególnymi warstwami była badana testem dla proporcji χ^2 , który wykazał, że różnica odsetków podmiotów tworzących miejsca pracy w poszczególnych warstwach jest istotna statystycznie ($p < 0,001$). Oznacza to, że różnice między frakcjami będą występować również w całej populacji. Można zatem powiedzieć, że **im większe przedsiębiorstwo tym częściej tworzy miejsca pracy i tworzy ich więcej**: duże przedsiębiorstwa w dwóch na trzy projekty tworzą średnio ponad 6 EPC, podczas gdy mikroprzedsiębiorstwa tworzą miejsca pracy średnio w połowie projektów, a liczba EPC nie przekracza dwóch. Jednakże, to w przypadku mniejszych przedsiębiorstw rozkład tworzonych miejsc pracy ma charakter bardziej leptokurtyczny, a więc skoncentrowany wokół średniej, natomiast rozkład tworzonych miejsc pracy przez większe przedsiębiorstwa ma charakter platokurtyczny (bardziej płaski, odbiegający od średniej). Oznacza to, że **mniejsze przedsiębiorstwa zachowują się w bardziej podobny, jednolity sposób** (zatrudniając mniej osób, ale podobną ich liczbę), natomiast **większe przedsiębiorstwa cechuje większa przypadkowość w liczbie zatrudnianych osób**. Wszystkie rozkłady cechuje prawostronna asymetria, co oznacza, że wartość oczekiwana (średnia) jest większa od mediany, czyli na przykład połowa mikroprzedsiębiorstw zatrudnia nie więcej niż 1 EPC, a połowa dużych – nie więcej niż 5 EPC, co nieco lepiej odzwierciedla skalę zjawiska.

Odrębną kwestią jest liczność poszczególnych frakcji wpływająca na globalną liczbę zatrudnianych pracowników w poszczególnych frakcjach, a także koszt tworzonego miejsca pracy, co będzie tematem kolejnych rozdziałów.

3.1.2.11. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według branży podmiotu realizującego projekt

Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według branży podmiotu realizującego projekt również w dużej mierze **wynika ze struktury podmiotów realizujących projekty oraz kategorii interwencji**. Są to dość oczywiste powiązania, jak przede wszystkim branże związane z administracją publiczną w Priorytetach II–VI, podstawowe usługi dla ludności w Priorytecie III, czy branże związane z kulturą, turystyką i rekreacją w przypadku Priorytetów V i VI (zob. Tabela 24).

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Tabela 24. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na branże i warstwy

	Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna	Priorytet III. Środowisko przyrodnicze	Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz T.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji oceny biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe	WRPO 2007–2013 ogółem	
Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC ogółem w WRPO 2007–2013 [%] w warstwie										
stworzonych	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,24	0,12	0,00	1,66	10,93	0,00	0,00	0,00	0,48
		[0,00;0,49]	[0,00;0,58]	[0,00;0,00]	[0,60;2,72]	[2,02;19,84]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;1,37]
	Górnictwo i wydobywanie	0,65	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,28
		[0,47;0,83]	[0,00;0,39]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,99]
	Przetwórstwo przemysłowe	25,86	48,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,42
		[24,12;27,60]	[44,37;51,99]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[26,16;40,68]
	Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,71	1,23	0,00	50,92	18,03	0,00	0,00	0,00	2,28
		[0,32;1,10]	[0,51;1,95]	[0,00;0,00]	[47,81;54,03]	[5,73;30,33]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;4,61]
	Budownictwo	10,02	11,97	0,00	0,00	3,28	0,00	0,00	0,00	9,77
		[8,78;11,26]	[9,83;14,11]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;12,19]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[5,87;13,67]
	Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	41,53	17,84	14,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,79
		[39,11;43,95]	[15,13;20,55]	[12,34;16]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[19,28;30,30]
	Informacja i komunikacja	2,78	2,52	19,03	0,00	0,00	0,00	0,00	1,03	2,60
		[2,10;3,46]	[1,32;3,72]	[17,96;20,10]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;3,01]	[0,36;4,84]
	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,45	0,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,80
	[0,92;1,98]	[0,00;1,05]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,06;1,54]	
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,75	0,31	0,00	0,00	17,49	0,00	0,00	0,00	0,92	
	[0,36;1,14]	[0,00;0,87]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[5,19;29,79]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;2,01]	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	10,08	9,63	2,02	0,00	13,11	0,00	0,00	0,00	8,94	
	[8,78;11,38]	[7,15;12,11]	[0,95;3,09]	[0,00;0,00]	[4,20;22,02]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[5,85;12,03]	
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	3,46	5,00	64,78	47,42	29,51	30,09	78,84	47,42	10,51	
	[2,53;4,39]	[3,04;6,96]	[62,01;67,55]	[43,36;51,48]	[17,21;41,81]	[0,00;73,92]	[68,47;89,21]	[39,95;54,89]	[6,69;14,33]	
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	2,47	2,65	0,00	0,00	7,65	69,91	21,16	51,55	5,21	
	[1,72;3,20]	[1,25;4,05]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;16,56]	[37,24;100,00]	[17,28;25,04]	[45,09;58,01]	[2,11;8,31]	
utrzymanych	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,39	0,14	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,86
		[0,14;0,64]	[0,00;0,47]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[24,42;42,24]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;1,74]
	Górnictwo i wydobywanie	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
		[0,00;0,00]	[0,00;0,47]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,15]
	Przetwórstwo przemysłowe	23,82	48,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32,22
		[22,43;25,21]	[45,41;51,33]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[27,27;37,17]
	Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,26	0,86	0,00	39,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,74
		[0,08;0,44]	[0,40;1,32]	[0,00;0,00]	[37,58;41,24]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,27;1,21]
	Budownictwo	9,14	8,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,11
		[8,12;10,16]	[7,15;10,27]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[6,38;9,84]
	Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	46,44	24,60	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,39
		[44,40;48,48]	[22,46;26,74]	[47,89;52,11]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[28,98;37,80]
	Informacja i komunikacja	0,97	1,71	18,18	0,00	0,00	0,00	0,00	2,38	1,51
		[0,58;1,36]	[0,74;2,68]	[17,11;19,25]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,40;4,36]	[0,90;2,12]
	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,18	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,87
	[0,75;1,61]	[0,25;1,17]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,41;1,33]	
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2,61	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,55	
	[2,22;3,00]	[0,15;1,27]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,24;2,86]	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	10,06	6,96	4,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,86	
	[9,05;11,07]	[5,31;8,61]	[3,48;5,62]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[5,87;9,85]	
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	3,29	4,37	27,27	60,59	66,67	100,00	80,72	33,33	8,64	
	[2,55;4,03]	[2,97;5,77]	[25,77;28,77]	[58,03;63,15]	[57,76;75,58]	[58,68;100,00]	[71,66;89,78]	[28,99;37,67]	[6,39;10,89]	
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	1,84	2,72	0,00	0,00	0,00	0,00	19,28	64,29	4,20	
	[1,25;2,41]	[1,85;3,57]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[0,00;0,00]	[16,52;22,04]	[58,60;69,98]	[2,55;5,85]	

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95. Pogrubieniem zaznaczono największe frakcje w warstwach.

Interesujące jest jednak to, że w przypadku Priorytetu I przedsiębiorstwa korzystające z instrumentów zwrotnych (JEREMIE) tworzyły i utrzymywały miejsca pracy głównie w **usługach o niskiej wiedzochłonności** (handel, transport, zakwaterowanie, usługi

gastronomiczne), natomiast przedsiębiorstwa korzystające z instrumentów bezzwrotnych – w większym zakresie tworzyły i utrzymywały miejsca pracy w branżach **przetwórstwa przemysłowego**. Wynika to z faktu, że dofinansowanie bezzwrotne było relatywnie wyższe niż wsparcie zwrotne i przez to więcej przedsiębiorstw chcących realizować duże inwestycje (produkcyjne) starało się o dofinansowanie w ramach pozostałych Działań Priorytetu I.

Biorąc pod uwagę znaczący udział miejsc pracy utworzonych i utrzymanych w sferze B+R (por. Tabela 18) dzięki projektom, częściowo można go wyjaśnić poprzez fakt, że 10% tych miejsc pracy (zarówno w inicjatywie JEREMIE, jak i pozostałych Działaniach Priorytetu I) była tworzona przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branżach dotyczących działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Interesująco przedstawia się struktura branż, w których tworzone i utrzymywane były miejsca pracy w Priorytecie IV, a szczególnie widać **różnice między strukturą uzyskaną w inicjatywie JESSICA, a Działaniem 4.2**. Projekty w ramach inicjatywy JESSICA skupiły się bowiem głównie na inwestycjach w ramach podstawowych usług dla ludności (dostarczaniu energii, gospodarce wodno-ściekowej, odpadach itp.) oraz usług społecznych (głównie są to inwestycje w szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe, w tym infrastrukturę sportową i rekreacyjną oraz w mniejszym stopniu w ochronę zdrowia). 17% miejsc pracy powstało również w projektach realizowanych przez firmy z branży obsługi nieruchomości, które rewitalizowały stare budynki. Z kolei projekty Działania 4.2 (a więc instrumentu bezzwrotnego) w 70% tworzyły miejsca pracy w obrębie szeroko rozumianej kultury, rozrywki i rekreacji, co w Działaniu 4.1 stanowiło jedynie niecałe 8%. Z kolei miejsca pracy tworzone w obrębie edukacji i administracji (ok. 30%) dotyczyły niemal wyłącznie szkolnictwa wyższego i terenów powojennych.

3.1.3. Skala tworzenia i utrzymania nieplanowanych miejsc pracy w wyniku realizacji projektów WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.5 dotyczące powstawania pośrednich miejsc pracy niezaplanowanych w projekcie i utworzonych po okresie realizacji projektu.

Aby odpowiedzieć na to pytanie badawcze, respondenci zostali poproszeni o udzielenie informacji, podczas charakteryzowania każdego powstałego i utrzymanego miejsca pracy, czy było ono wykazane w dokumentacji projektowej. Wyniki przedstawia Tabela 25.

Wyniki z dosyć dobrym dopasowaniem (błąd szacunku wyniósł ok. 3 pp.) pokazują, że beneficjenci tworzyli i utrzymywali dwa na trzy miejsca pracy, które wcześniej zaplanowali (podczas przygotowywania projektów). Jedno na trzy miejsca pracy nie było przez nich planowane, co oznacza, że **albo nie przewidzieli oni skali prac operacyjnych przy obsłudze rezultatów projektów, albo skala ich wykorzystania przerosła oczekiwania i wzmożony popyt na produkty lub usługi wymusił zatrudnienie dodatkowych osób**.

Tabela 25. Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 wykazanych i niewykazanych (nieplanowanych) w dokumentacji konkursowej

Grupa	Udział miejsc pracy wykazanych w dokumentacji konkursowej [%]	Udział miejsc pracy niewykazanych w dokumentacji konkursowej (nieplanowane miejsca pracy) [%]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy stworzone w projektach)	67,55 [63,91;71,19]	32,45 [28,81;36,09]
Grupa eksperymentalna (miejsca pracy utrzymane w projektach)	70,69 [68,12;73,26]	29,31 [26,74;31,88]

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95.

Z drugiej strony patrząc, osiągnięcie wartości wskaźnika programowego na poziomie 14 636,1 EPC oznacza, że 9 867 EPC [9 354; 10 419] była zaplanowana, a więc 97,8% [92,7; 103,3] wartości docelowej określonej w Programie (por. Tabela 5). Wartość osiągnięta wskaźnika powyżej wartości docelowej oznacza zatem **wartość dodaną interwencji** (ok. 4,75 tys. EPC), która nie była planowana na etapie tworzenia Programu i projektów. Ma to ogromne znaczenie dla określania przyszłych efektów podobnych interwencji, bowiem **wsparcie beneficjentów może powodować powstanie dodatkowo (ponad wartości zaplanowane) jednego EPC na dwa zaplanowane i stworzone miejsca pracy w projektach.**

Wniosek cząstkowy

Wartość docelowa globalnego wskaźnika programowego „Utworzone miejsca pracy – brutto, ekwiwalent pełnego etatu” została bardzo precyzyjnie oszacowana i pokryta planowanymi do stworzenia w dokumentacji projektowej miejscami pracy. Przekroczenie wartości docelowej o ok. 4,75 tys. EPC oznacza wartość dodaną interwencji Programu, która nie była planowana zarówno przez IZ WRPO 2007–2013, jak i samych beneficjentów.

3.1.4. Skala tworzenia i utrzymania miejsc pracy w otoczeniu beneficjentów w wyniku realizacji projektów WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.6 dotyczące liczby miejsc pracy powstałych w otoczeniu beneficjenta.

Wartością dodaną Programu, oprócz stworzonych i utrzymanych miejsc pracy, które nie były planowane przez beneficjentów, są również miejsca pracy stworzone w otoczeniu beneficjentów i zrealizowanych przez nich projektów. Nie udało się jednak pozyskać w badaniu informacji o podziale miejsc pracy na miejsca tworzone u partnerów i kontrahentów, w tym dostawców, podwykonawców i klientów, a także miejsca pracy w sferze badawczo-rozwojowej i miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Respondenci nie mieli takiej wiedzy (co potwierdziło badanie pilotażowe), bardzo rzadko [n=429] również odpowiadali na bardziej ogólne pytanie o ogólną liczbę miejsc pracy powstałą u partnerów

(por. Tabela 26). Choć badanie efektów projektów w otoczeniu jest trudne i wymaga zaangażowania wieloaspektowej metodyki postępowania (por. Pylak, 2009) wśród kluczowych grup interesariuszy projektów, można w uproszczony sposób pytać beneficjentów na bieżąco (podczas składania corocznych sprawozdań w okresie trwałości) nie tylko o tworzone przez nich miejsca pracy, ale również o miejsca u kontrahentów, powstałe według ich wiedzy dzięki realizacji projektów. Poziom wypełniania tych informacji (wraz z podziałem np. na etaty badawczo-rozwojowe, dla osób niepełnosprawnych) będzie wyższy z uwagi na brak przerwy między zaistnieniem zdarzenia a jego sprawozdawaniem. Z pewnością wprowadzenie takiego wymogu spowodowałoby pozyskanie przez część beneficjentów wiarygodnych informacji w tym zakresie od swoich kontrahentów. Wielu respondentów niniejszego badania uzasadniało upływem długiego czasu i związanym z tym brakiem pewności co do takiej informacji lub nawet brakiem zainteresowania miejscami pracy utworzonymi u jego kontrahentów.

Tabela 26. Średnia liczba miejsc pracy powstała w otoczeniu beneficjentów WRPO 2007–2013 w podziale na warstwy wraz ze statystykami opisowymi

Warstwa	Liczność [n]	Średnia liczba miejsc pracy w otoczeniu	Odchylenie standardowe	Mediana	Minimum	Maksimum	Skośność	Kurtoza
Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	205	3,63 [2,02;5,24]	11,72	1	0	150	9,927	117,168
Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	92	7,41 [0,00;16,05]	41,69	1	0	400	9,073	82,439
Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna	57	1,98 [0,00;5,51]	13,28	0	0	100	7,050	49,016
Priorytet III. Środowisko przyrodnicze	34	0,53 [0,00;1,15]	1,78	0	0	10	4,465	20,656
Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	8	19,75 [0,00;48,47]	34,35	5	0	100	1,502	0,781
Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	1	10,00	NA	10	10	10	NA	NA
Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	14	0,14 [0,00;0,45]	0,53	0	0	2	2,978	7,413
Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe	18	2,11 [0,00;4,52]	4,84	0	0	20	2,790	7,442
WRPO 2007–2013 ogółem	429	4,11 [2,02;6,21]	22,09	0	0	400	14,505	243,542

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95. Pogrubieniem zaznaczono najwyższe wartości w warstwach. NA oznacza brak możliwości wyliczenia statystyk.

Największym oddziaływaniem na otoczenie (poprzez tworzenie w nim miejsc pracy) cechowali się beneficjenci i projekty Priorytetu I i IV. Jednakże, o ile najwyższą średnią liczbą miejsc pracy (blisko 20) charakteryzowało się Działanie 4.1, to jednak mediana wynosi jedynie 5 miejsc pracy, co oznacza, że 4 z 8 respondentów tworzy nie więcej niż 5 miejsc pracy w otoczeniu. Dzieje się tak z uwagi na duży poziom współczynnika zmienności i prawostronną asymetrię spowodowaną głównie poprzez maksimum na poziomie 100 miejsc pracy (która zawiąza średnią) mimo tego, że rozkład jest niemal mezkurtyczny (a więc spłaszczenie rozkładu jest bliskie spłaszczeniu rozkładu

normalnego). W przypadku Działania 4.2 na to pytanie odpowiedział jeden respondent, co nie pozwala na szczegółową analizę i wyciągnięcie wniosków o całym Działaniu.

Jeszcze większą asymetrię wykazuje rozkład miejsc pracy tworzonych w otoczeniu projektów Priorytetu I. **Tworzyły one w otoczeniu średnio 3,6 miejsc pracy (w inicjatywie JEREMIE) i 7,4 miejsca pracy w pozostałych Działaniach.** Wyniki są jednak niejednoznaczne z uwagi na ogromną zmienność (szczególnie w pozostałych Działaniach Priorytetu I). Mimo, iż wartości są znacznie bardziej skoncentrowane niż przy rozkładzie normalnym (mają rozkład leptokurtyczny) rozrzut wartości jest tak duży, że aż połowa z badanych nie przyczyniła się do stworzenia więcej niż 1 miejsca pracy w otoczeniu, a z drugiej strony maksima są umiejscowione na poziomie 150 i 400 miejsc pracy. Wielu respondentów wskazało również na brak miejsc pracy stworzonych w otoczeniu, co nie było traktowane jako brak danych, tylko wchodziło do wyliczeń statystyk. Jedynie w przypadku inicjatywy JEREMIE rozrzut wyników (wielkość przedziałów ufności) był niewielki.

Z pozostałych warstw warto zwrócić uwagę na Priorytet II (*„Infrastruktura komunikacyjna”*) oraz Priorytet VI (*„Turystyka i środowisko kulturowe”*), w ramach których każdy projekt przyczyniał się do **stworzenia przeciętnie ok. 2 miejsc pracy w otoczeniu**, niemniej rozkłady tworzonych przez nie miejsc pracy również charakteryzują się dużym rozrzutem, rozkładem leptokurtycznym, prawostronną asymetrią, a dodatkowo w przypadku tych Priorytetów liczność respondentów, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie, była niewielka. Projekty z tych Priorytetów, tworzące miejsca pracy w otoczeniu, dotyczyły dróg gminnych, dróg wojewódzkich, produktów turystycznych, rewitalizacji obiektów turystycznych, kin itp.

Wniosek cząstkowy

Projekty realizowane w ramach WRPO 2007–2013 przyczyniały się nie tylko do tworzenia miejsc pracy u beneficjentów, które były lub nie były planowane, ale również do tworzenia miejsc pracy w otoczeniu beneficjentów i zrealizowanych przez nich projektów. W największym stopniu to zjawisko miało miejsce w inwestycjach rewitalizacyjnych, a także w przypadku przedsiębiorców (wsparcie bezzwrotne, a nieco mniejszym stopniu – zwrotne). Warto tu wspomnieć również o inwestycjach w infrastrukturę transportową (drogową), turystyczną i kulturalną.

3.2. Najbardziej i najmniej skuteczne schematy i Działania WRPO 2007–2013 w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach projektów

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.4 i 1.1.7 dotyczące najbardziej i najmniej skutecznych Działań i schematów, z których te najbardziej skuteczne mogą stanowić przykład dobrych praktyk w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy u beneficjentów i w ich otoczeniu.

Generalnie, skuteczność ocenia stopień realizacji zakładanych celów, skuteczność instytucji oraz wykorzystanych metod i narzędzi. W kontekście przedstawionym poniżej przeanalizowane zostaną Działania i schematy WRPO 2007–2013 w zakresie skuteczności w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy tzn. przeanalizowany zostanie procent projektów, które tworzą miejsca pracy oraz wyliczona zostanie średnia liczba miejsc pracy, które każdy z tych projektów tworzy lub utrzymuje. Tak określona skuteczność projektów zostanie w kolejnym rozdziale zestawiona ze średnim kosztem utworzenia 1 miejsca pracy, aby zweryfikować, które schematy i Działania są nie tylko skuteczne, ale i efektywne. Wyniki analiz przedstawiono w załączniku 8.5.1. Na zielono zaznaczono najbardziej skuteczne schematy i Działania, natomiast na czerwono – najmniej skuteczne (na szaro zaś te, z których do próby nie wylosowano żadnego projektu). Dodatkowo, ponieważ w wielu przypadkach liczności były bardzo małe (często na poziomie 1 respondenta), kolorem jasno zielonym zaznaczono te Działania i schematy, które wprawdzie charakteryzowały się wysoką skutecznością, jednak wnioskowanie na podstawie tak małej próby była niemożliwa.

Zarówno prawdopodobieństwo wystąpienia, jak i średni poziom miejsc pracy utworzonych i utrzymanych w Działaniach i schematach różnią się od siebie istotnie ($p < 0,001$). Skuteczność analizowano łącznie poprzez ocenę zarówno prawdopodobieństwa utworzenia lub utrzymania miejsc pracy w projektach i średnią liczbą miejsc pracy tworzoną przez każdy taki projekt (iloczyn tych dwóch wielkości daje bowiem średni poziom miejsc pracy tworzoną lub utrzymywaną przez wszystkie projekty).

Analizując skuteczność, od razu można zauważyć **analogię do struktury stworzonych miejsc pracy według Działań i schematów**. Są jednak pewne różnice. Przede wszystkim, **w Priorytecie I więcej Działań i schematów wykazało wysoką skuteczność w tworzeniu miejsc pracy. Najwyższą skuteczność wystąpiła w przypadku Działania 1.2 („Wsparcie rozwoju MSP”) w schemacie III („Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych”),** w którym 92% projektów utworzyło miejsca pracy, każdy po blisko 7 EPC. O połowę mniejszą skuteczność wykazały projekty w schematach I („Projekty inwestycyjne”) i IV („Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis”), z których 80–85% tworzy nowe miejsca pracy, każdy po 3,6–3,9 EPC. Nieco mniejszą skuteczność miały również projekty w Działaniu 1.4 („Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji”) w schemacie I („Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw”), gdzie wszystkie cztery projekty utworzyły po średnio 2,8 EPC każdy.

Większość pozostałych Działań Priorytetu I (instrumentów bezzwrotnych) odznaczała się niższą, ale nadal wysoką skutecznością w tworzeniu miejsc pracy. Jedynie Działanie 1.1 („Rozwój mikroprzedsiębiorstw”), schemat II („Specjalistyczne projekty doradcze”) oraz 1.5 („Promocja regionalnej gospodarki”) nie wykazały żadnych stworzonych miejsc pracy, ale liczność respondentów jest zbyt niska, aby wnioskować na tej podstawie. Inaczej jest w przypadku 10 projektów w Działaniu 1.7 („Przygotowanie terenów inwestycyjnych”), z których żaden nie utworzył bezpośrednio miejsc pracy. Nie było to jednak bezpośrednim celem tych projektów. Żaden z nich nie wykazał również miejsc pracy powstałych w otoczeniu projektów. Projekty te powinny w dłuższej perspektywie czasowej przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy na terenach inwestycyjnych – po stworzeniu na nich nowych inwestycji przez podmioty gospodarcze. Być może projekty zrealizowane w ramach WRPO 2007–2013 nie zostały zakończone (na moment prowadzenia niniejszego badania) na tyle wcześnie, aby można było już zaobserwować ich oddziaływanie na lokalną sferę przedsiębiorczą, a co za tym idzie również na zatrudnienie.

Bardzo wysoką skuteczność w tworzeniu miejsc pracy miały również projekty w Prioryecie IV – w obu Działaniach, przy czym w Działaniu 4.2 („Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojkowych”) nieco wyższą – 66,7% projektów utworzyło miejsca pracy, każdy po 7 EPC, podczas gdy w Działaniu 4.1 („Rewitalizacja obszarów miejskich”) 45% projektów utworzyło po 9 EPC.

Oprócz najbardziej skutecznych w tworzeniu miejsc pracy Działań i schematów w Priorytetach I oraz IV (które również miały największy wkład w liczbę stworzonych miejsc pracy), **warto zwrócić uwagę na niektóre Działania i schematy w Priorytetach V i VI**. Najbardziej skuteczne było Działanie 5.4 („Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej”), w którym 42% projektów utworzyło po blisko 9 EPC każdy. Nieco mniej skuteczne było Działanie 5.1 („Infrastruktura szkolnictwa wyższego”), w którym 43% projektów utworzyło po 5 EPC każdy. Warto zwrócić uwagę również na Działanie 5.3 („Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie”), schemat II („Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia”), w którym co trzeci projekt utworzył średnio po 3 EPC. Podobną skutecznością charakteryzowały się dwa schematy w Prioryecie VI: schemat I („Infrastruktura turystyczna”) w Działaniu 6.1 („Turystyka”) i schemat I („Projekty inwestycyjne”) w Działaniu 6.2 („Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego”).

Wniosek cząstkowy

Należy podkreślić, że Działania mające na celu tworzenie miejsc pracy (1.1, 1.2, 4.2, 6.1) okazały się bardzo skuteczne, chociaż nie wszystkie schematy były skuteczne na tym samym poziomie. Z drugiej strony zaskoczeniem były Działania, które nie miały na celu tworzenia miejsc pracy, a okazały się równie lub nawet relatywnie bardziej skuteczne niż wyżej wymienione, jak np. Działanie 4.1, 1.3, 1.4, 1.6, 5.3, 5.4, czy 6.2. Oznacza to, że tworzenie miejsc pracy było narzędziem realizacji szerszych celów w projektach bez względu

na wpisanie ich do Programu – wynika ono zatem z rzeczywistych potrzeb beneficjentów, a nie z chęci spełnienia wymogów Programu.

W przypadku analizy skuteczności w utrzymywaniu miejsc pracy można zauważyć po pierwsze **mniejszą skuteczność niż w przypadku tworzenia** miejsc pracy oraz po drugie – **mniej skutecznych Działań i schematów**. Spośród Działań i schematów skutecznych w tworzeniu miejsc pracy, nieskuteczne w ich utrzymaniu były Działania: 1.1, 1.3, 1.4, 4.2, 6.1 oraz 6.2. Utrzymanie miejsc pracy nie jest jednak celem samym w sobie i należy podkreślić, że nie zawsze jest ono konieczne (czasami nie ma potrzeby dążyć do utrzymania miejsc pracy, ponieważ dla przykładu nie jest to ekonomicznie uzasadnione). To zjawisko jest zatem pewną koniecznością, która może zaistnieć w przypadku wystąpienia problemów u beneficjentów. Zatem, **mniejsza skuteczność w utrzymaniu miejsc pracy może być wynikiem braku potrzeby beneficjentów (i racjonalności zachowań), a nie zaniechania leżącego po stronie beneficjentów**.

Liczebność odpowiedzi uzyskana w pytaniu dotyczącym miejsc pracy w otoczeniu projektów pozwala na dokonanie analizy wyłącznie na poziomie Priorytetów i działań, co zostało dokonane w rozdziale 3.1.4, nie pozwala natomiast na wiarygodne statystycznie wnioskowanie na poziomie schematów w działaniach.

3.3. Efektywność kosztowa tworzenia i utrzymania miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 1.3 dotyczący kosztochłonności działań prozatrudnieniowych realizowanych w ramach WRPO 2007–2013.

3.3.1. Efektywność kosztowa tworzenia i utrzymania miejsc pracy w ramach różnych Działań i schematów WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.3.1 i 1.3.4 dotyczące efektywności kosztowej podjętej interwencji mierzonej relacją kosztów przeznaczonych na rzeczywiste utworzenie miejsca pracy do liczby utworzonych miejsc pracy.

Zgodnie z zapisami Krajowej Strategii Zatrudnienia na lata 2007–2013 na realizację celów związanych z zatrudnieniem przeznaczonych zostało 18,7 mld euro, z czego 8,1 mld euro pochodziło ze środków krajowych, w tym z Funduszu Pracy – 4,2 mld euro¹⁵, 0,85 mld

¹⁵ Według danych sprawozdawczych MPiPS wynika, że na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu ogółem przeznaczono z Funduszu Pracy w okresie 2007–2013 nawet 7 mld euro (po kursie 4,3684 zł z dnia 29 lipca 2016 roku), por. *Szczegółowe informacje o wydatkach Funduszu Pracy w latach 2006–2014 i plan 2015*, pobrano 29 lipca 2016 roku ze strony:

euro z PFRON¹⁶, a 10,6 mld euro ze środków zagranicznych, w tym 8,3 mld euro ze środków EFS oraz 2 mld euro ze środków EFRR (1,9 mld euro ze środków Regionalnych Programów Operacyjnych) (Ministerstwo Gospodarki i Pracy, 2005, p. 113). Choć przywołanych danych nie należy traktować jako wiarygodnych z uwagi na fakt, iż bazowały one na wstępnym projekcie Narodowego Planu Rozwoju 2007–2013 z 2005 roku, w którym przedstawiono programy operacyjne, które *de facto* nie powstały, można w przybliżeniu określić wielkość i założoną efektywność tworzenia jakościowych miejsc pracy.

Zgodnie z zapisami KSZ (Ministerstwo Gospodarki i Pracy, 2005, p. 51) w zależności od wariantu, planowano zwiększenie liczby pracujących (dzięki zaangażowaniu wszystkich funduszy przeznaczonych na zatrudnienie) w okresie 2007–2013 od 1,285 mln osób do 2,361 mln osób. To oznacza, że na zatrudnienie jednej osoby planowano przeznaczyć od 7 920 do 14 552 euro/os. (od ok. 28 177 zł do 51 660 zł/os.). Należy jednak podkreślić, że tworzenie miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 było celem horyzontalnym, a powstawanie i utrzymywanie miejsc pracy było ujmowane w charakterze rezultatów i oddziaływania, a nie produktów projektów. W związku z tym, trudno jest wiarygodnie porównywać interwencję w ramach EFRR, w ramach której nie były bezpośrednio finansowane nowe miejsca pracy, do ogółu działań zaprojektowanych w ramach KSZ (w której ramach mieścił się wspomniany FP, PFRON, czy EFS – wszystkie one bezpośrednio finansowały tworzenie miejsc pracy). Wartości oszacowane na podstawie KSZ są kilkakrotnie niższe, w porównaniu z wynikami badania przeprowadzonego w 2012 roku dla województwa wielkopolskiego (Europejskie Centrum Doradztwa finansowego, 2012, p. 32). Oszacowano w nim koszt utworzenia/utrzymania jednego miejsca pracy na poziomie 481 tys. zł (wartość dofinansowania), aczkolwiek szacunki te z pewnością były zawyżone, z uwagi na zastosowany uproszczony algorytm, odnoszący liczbę utworzonych/utrzymanych miejsc pracy do wartości dofinansowania ogółem. Pomimo to, odnosząc wartości pochodzące z KSZ do wyników badania *on-going* dla województwa wielkopolskiego, zmodyfikowany algorytm szacowania efektywności kosztowej przyjęty w SOPZ i Koncepcji niniejszego badania pozwalał oczekiwać, że rzeczywisty koszt wyłącznie bezpośrednio związany z utworzeniem/utrzymaniem miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 będzie obecnie znacznie niższy.

Metoda **szacowania efektywności kosztowej** ukierunkowana została na wskazanie **rzeczywistej efektywności kosztowej tworzenia miejsc pracy** w ramach projektów, realizowanych z udziałem środków WRPO 2007–2013. Co do zasady, metoda ta stanowi obliczenie stosunku kosztów wyłącznie bezpośrednio związanych

<https://www.mpips.gov.pl/praca/fundusz-pracy/szczegolowe-informacje-o-wydatkach-funduszu-pracy-w-latach-2006-2014-i-plan-na-2015-r/>

¹⁶ W praktyce te wartości były znacząco większe, bowiem według danych tylko za 2013 rok Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przeznaczył blisko 0,69 mld euro na dopłaty do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników, a 0,21 mld euro – na rehabilitację społeczną i zawodową (m.in. dofinansowanie do turnusów i sprzętu rehabilitacyjnego oraz terapii zajęciowej), por. <http://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/ministerstwo/art,6634,wsparcie-dla-osob-niepelnosprawnych.html>

z utworzeniem stanowisk pracy do liczby utworzonych miejsc pracy brutto; wyrażonego w [PLN/stanowisko pracy]. W tym celu zapytano w badaniu CAWI/CATI przy każdym stworzonym miejscu pracy o całkowity koszt jego utworzenia faktycznie poniesiony przez beneficjenta z uwzględnieniem środków nieprzewidzianych w dokumentacji projektowej. Beneficjenci niejednokrotnie posiadali bardziej precyzyjną wiedzę dotyczącą kosztów stworzenia miejsc pracy, a w szczególności potrafili oddzielić wydatki poniesione na tworzenie miejsc pracy od pozostałych wydatków¹⁷. Dotyczy to miejsc pracy tworzonych bezpośrednio przez beneficjenta (nie przez jego partnerów, w tym kontrahentów i podwykonawców). Respondenci wskazali wyłącznie wydatki poniesione na inwestycje budowlane, wyposażenie (zakupy środków trwałych i nietrwałych oraz oprogramowania i ich instalację) i uruchomienie miejsca pracy. Nie były tu wliczane wynagrodzenia pracownika na danym miejscu pracy.

W załączniku 8.5.1 przedstawiono tabelę **średnich kosztów utworzenia 1 EPC w podziale na Działania i schematy**, wyliczonych za pomocą estymacji przedziałowej (przedziały ufności na poziomie 0,95). Mimo, iż średni poziom jednostkowego kosztu utworzenia 1 EPC na poziomie Programu wyniósł 418,6 tys. zł (nieco mniej niż w poprzednim badaniu), to jednak **mediana kosztu wynosi jedynie 15 tys. zł**. Analizując wstępnie wyniki, łatwo zauważyć, że rozkłady średnich kosztów utworzenia 1 EPC charakteryzują się w większości umiarkowaną zmiennością (współczynnik zmienności $V \in (50\%; 100\%)$), ale przede wszystkim znaczącą prawostronną asymetrią. Stąd, **lepszą miarą położenia centralnego jest mediana**, ponieważ nie wpływają na nią elementy odstające (co można zauważyć analizując wartości maksymalne kosztu).

Chociaż tabela prezentuje wyliczenia dla wszystkich Działań i schematów (dla których dostępne były dane), w analizie skupiono się na Działaniach i schematach, które okazały się skuteczne (por. rozdz. 3.2) tak, aby docelowo wybrać te z nich, które spełniają oba kryteria – są zarówno skuteczne, jak i efektywne. Tabela 27 przedstawia efektywność kosztową tworzenia 1 EPC jedynie przez najbardziej skuteczne Działania i schematy w ramach WRPO 2007–2013, które wyodrębniono w rozdz. 3.2.

Spośród najbardziej skutecznych Działań i schematów, **najbardziej efektywne kosztowo okazały się instrumenty zwrotne** (JEREMIE na poziomie 8 tys. zł/EPC) oraz **projekty doradcze** (na poziomie 7,5 tys. zł, jednak przy liczności równej 6 projektów). Projekty inwestycyjne okazały się droższe – od 16 tys. zł/EPC dla mikroprzedsiębiorstw do 75–79 tys. zł/EPC dla MŚP, a także dla infrastruktury badawczo-rozwojowej.

¹⁷ Doświadczenia autorów oraz wstępna analiza dostępnej dokumentacji projektów w ramach jednego z Programów Operacyjnych pokazała, że nie jest możliwe wiarygodne rozdzielanie w budżetach projektów, a nawet w dokumentacji technicznej projektu, kosztów związanych tylko i wyłącznie z utworzeniem nowych miejsc pracy. Są dostępne pozycje scalone kosztorysów, a nawet szczegółowe pozycje wydatków, ale są one określone horyzontalnie (np. malowanie ścian, instalacja elektryczna), stąd nie jest możliwe wyodrębnienie wydatków związanych jedynie z jednym pomieszczeniem, w którym będzie znajdowało się analizowane miejsce pracy. Dodatkowo, z dokumentacji technicznej i z dokumentacji projektu nie wynika, w którym pomieszczeniu będą znajdować się nowotworzone miejsca pracy.

Tabela 27. Efektywność kosztowa tworzenia 1 EPC przez najbardziej skuteczne Działania i schematy w ramach WRPO 2007–2013

Działanie / Schemat	Liczność [n]	Średni koszt stworzenia 1 EPC [tys. zł]	Odchylenie standardowe [tys. zł]	Mediana [tys. zł]	Minimum [tys. zł]	Maksimum [tys. zł]	Skośność	Kurtozja
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	65	80,2 [64,9;95,5]	123,5	15,8	0,0	500,0	1,90	2,79
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	148	1170,2 [267,3;2073,1]	10984,1	75,0	0,5	133773,0	11,89	140,51
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	6	10,2 [6,6;13,8]	8,8	7,5	0,7	21,7	0,29	-1,96
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	15	3462,2 [926,4;5998,0]	9821,0	114,4	1,1	37800,0	2,84	6,98
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	38	245,7 [132,1;359,3]	700,2	79,0	0,4	4350,0	5,29	28,08
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	356	53,8 [42,3;65,3]	217,6	8,0	0,0	3200,0	10,29	129,75
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	2	2078,6 [7,4;4149,8]	2929,1	2 078,6	7,5	4149,8	0,00	-2,75
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	6	164,5 [83,5;245,5]	198,4	79,0	5,0	429,5	0,38	-1,99
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	7	298,2 [28,0;568,4]	714,9	25,7	0,9	1917,8	1,61	0,78
4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojkowych	2	8,6 [5,2;12,0]	4,9	8,6	5,1	12,0	0,00	-2,75
5.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego	3	3401,7 [1271,5;5531,9]	3689,5	2 873,0	5,0	7327,1	0,14	-2,33
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	2	1395,6 [3,2;2788,0]	1969,1	1 395,6	3,3	2788,0	0,00	-2,75
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	2	174,2 [110,6;237,8]	89,9	174,2	110,6	237,7	0,00	-2,75
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	2	114,0 [1,8;226,2]	158,7	114,0	1,8	226,2	0,00	-2,75
6.1. Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	9	251,4 [51,7;451,1]	599,2	7,0	2,9	1824,5	1,96	2,30
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	4	452,7 [20,2;885,2]	864,9	29,3	2,4	1749,9	0,75	-1,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95. Kolorem zielonym zaznaczono najniższe koszty utworzenia 1 EPC (<50 tys. zł), a kolorem jasnozielonym wartości w przedziale 50–100 tys. zł. NA oznacza brak możliwości wyliczenia statystyk.

W pozostałych Działaniach i schematach licznosci są na bardzo niskim poziomie, a dodatkowo rozkłady prawdopodobieństwa są płatkurtyczne, a więc mniej skoncentrowane niż przy rozkładzie normalnym, stąd wnioskowanie może nie być wiarygodne. Niemniej oba Działania Priorytetu IV oraz dwa analizowane schematy Priorytetu VI wykazały się wysoką efektywnością, w przeciwieństwie do Działań i schematów Priorytetu V. Tak niska efektywność analizowanych przedsięwzięć Priorytetu V może wynikać z kosztocłonnego wyposażenia miejsc pracy na uczelniach (w laboratoriach) i w placówkach zdrowia (urządzenia medyczne), chociaż należy brać pod uwagę bardzo niską responsywność w tych Działaniach.

Wniosek cząstkowy

Działania i schematy skuteczne w tworzeniu miejsc pracy w większości okazały się jednocześnie efektywne kosztowo. Z uwagi na specyfikę zadań w nich realizowanych najbardziej efektywne okazały się instrumenty zwrotne oraz przedsięwzięcia doradcze, natomiast nieco mniej efektywne – przedsięwzięcia inwestycyjne dla MŚP oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, turystyczne i dziedzictwa kulturowego.

Możliwości **zwiększenia efektywności kosztowej** tworzenia i utrzymania miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 wydają się realne, biorąc pod uwagę współczynniki zmienności i rozrzut rozkładów kosztów. W skrajnych przypadkach minimalny poziom efektywności kosztowej przedstawia minimalna wartość uzyskanych kosztów jednostkowych, ale bardziej prawdopodobne (z prawdopodobieństwem 0,95) wydaje się uzyskanie dolnej granicy przedziału ufności dla poszczególnych Działań / schematów. Łatwo zauważyć, że dla najmniejszych podmiotów lub projektów (mikroprzedsiębiorstw w Działaniu 1.1 i 1.3, albo projektów objętych pomocą *de minimis*) minimum stanowi **bezkosztowe stworzenie miejsca pracy**, dla większych podmiotów (MŚP) – 0,4–1 tys. zł, a dla pozostałych Działań progiem kosztowym jest wartość ok. 2–3 tys. zł. Kluczowe jest jednak pytanie, czy najniższy koszt stworzenia 1 miejsca pracy jest uzyskiwany incydentalnie, czy więcej projektów osiąga koszt na poziomie minimum, a nie mediany.

Wykres 2 przedstawia częstość występowania kosztu w zadanych przedziałach w podziale na poszczególne warstwy. Kluczowe jest przeanalizowanie rozkładu poszczególnych kosztów w dolnych przedziałach kwotowych. W przypadku **inicjatywy JEREMIE** jedna trzecia projektów tworzy 1 EPC za koszt nie wyższy niż 3 tys. zł, a co piąty nawet za koszt nie wyższy niż 2 tys. zł. Co piąty projekt w **pozostałych Działaniach Priorytetu I** (instrumentach bezzwrotnych) tworzy 1 EPC po koszcie nie wyższym niż 3 tys. Dwa na trzy projekty **Priorytetu II** tworzą miejsca pracy po koszcie 4–5 tys. zł i w tym przypadku możliwości poprawy efektywności są niewielkie. W **Priorytecie III** co trzecie miejsce pracy jest tworzone po koszcie nie większym niż 1 tys. zł, jednakże skuteczność tych projektów w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy jest marginalna. W **Priorytecie IV** koszt co trzeciego miejsca pracy nie przekracza 3 tys. zł, a w inicjatywie JESSICA kształtuje się nawet w większym stopniu w dolnych przedziałach kosztowych. W **Priorytecie V** co siódme miejsce pracy powstało bezkosztowo, a co piąte po koszcie 1–5 tys. zł. Istnieje tu zatem potencjał do podwyższenia efektywności kosztowej. Podobnie w przypadku **Priorytetu VI**, gdzie co dziesiąte miejsce pracy powstało bezkosztowo, natomiast co trzecie – po koszcie 2–4 tys. zł.

Warto jednak pamiętać, że **tworzenie miejsc pracy w przypadku interwencji EFRR nie jest celem samym w sobie** i koszt ich tworzenia lub utrzymywania jest czynnikiem wtórnym wobec celu głównego projektu. Zwracali uwagę na ten aspekt również uczestnicy panelu ekspertów twierdząc, że nie jest możliwe sztuczne wpływanie na efektywność kosztową tworzenia miejsc pracy, ponieważ projekty realizowane w ramach WRPO2007–2013 nie są przedsięwzięciami podobnymi do instrumentów rynku pracy, realizowanych przez Publiczne Służby Zatrudnienia w zakresie wsparcia / tworzenia miejsc pracy. Jedynie kilka Działań w WRPO 2007–2013 wskazuje tworzenie miejsc pracy jako jeden z pośrednich celów wsparcia, jednakże podstawowym celem w przypadku np. przedsiębiorców jest zwiększenie konkurencyjności, a dopiero w następstwie poprawy pozycji konkurencyjnej – zwiększenie zatrudnienia.

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

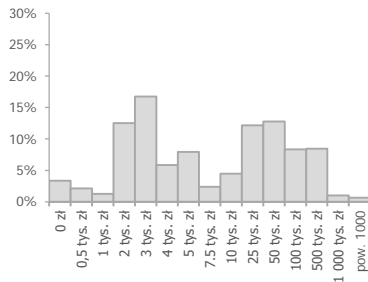

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

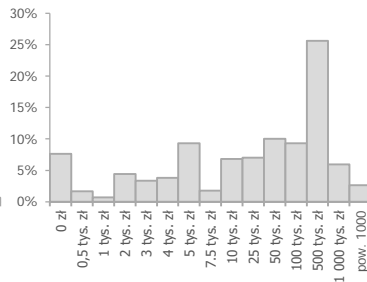
Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

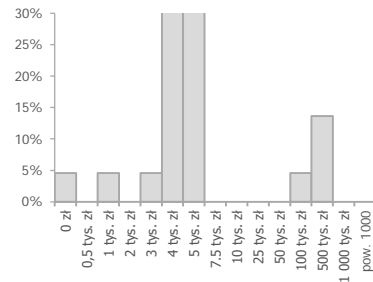
Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE) [n=805]

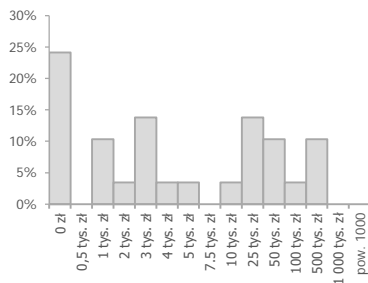
Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania) [n=839]

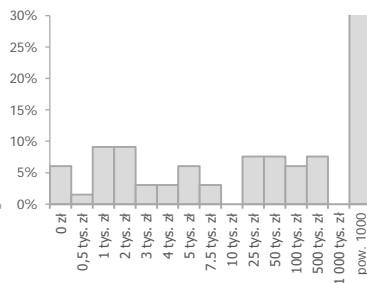
Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna [n=22]

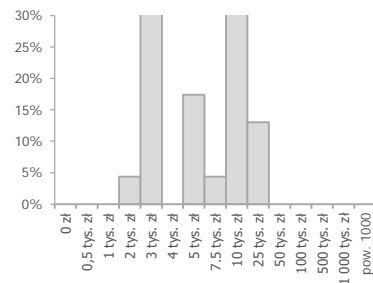
Priorytet III. Środowisko przyrodnicze [n=29]

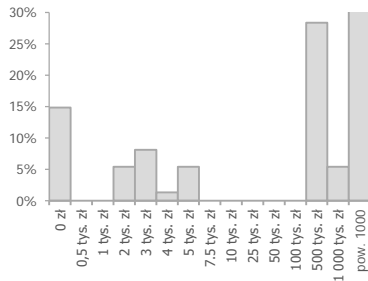
Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsiębiorstw powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA) [n=66]

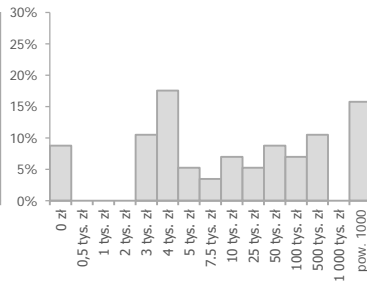
Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2) [n=23]

Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego [n=74]

Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe [n=57]

Wykres 2. Częstość występowania kosztu utworzenia 1 EPC w poszczególnych warstwach

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Wniosek cząstkowy

Analiza rozkładu kosztu jednostkowego tworzenia 1 EPC wykazała, że istnieje potencjał zwiększenia efektywności kosztowej prawie w każdej warstwie (oprócz przedsięwzięć transportowych i środowiskowych). Kwestia zasadności jej podwyższania, w kontekście ukierunkowania interwencji zwłaszcza współfinansowanej z EFRR, jest jednak dyskusyjna.

3.3.2. Efektywność kosztowa a trwałość utworzonych i utrzymanych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.3.2 dotyczące relacji przeciętnej efektywności kosztowej do przeciętnej długości utrzymania nowo utworzonych miejsc pracy.

Aby odpowiedzieć na postawione pytanie badawcze, przeanalizowana zostanie **korelacja między kosztem stworzenia miejsca pracy a długością okresu trwania zatrudnienia** na danym miejscu pracy. Długość czasu trwania miejsca pracy została zdefiniowana szczegółowo w rozdz. 5.1. Analizę przeprowadzono dla całego Programu, jak i dla poszczególnych warstw. Wyniki korelacji między zmiennymi (a więc stopnia, w jakim obie zmienne są współzależne) wraz z testami tych korelacji przedstawia Tabela 28.

Tabela 28. Korelacja między kosztem stworzenia miejsca pracy a długością okresu trwania zatrudnienia na danym miejscu pracy dla poszczególnych warstw WRPO 2007–2013

Warstwa		Liczność [n]	Współczynnik korelacji
Działanie 1.3.	Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	805	0,099 **
Priorytet I.	Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	839	0,013
Priorytet II.	Infrastruktura komunikacyjna	22	0,168
Priorytet III.	Środowisko przyrodnicze	29	-0,042
Działanie 4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	66	0,260 *
Priorytet IV.	Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	23	0,520 *
Priorytet V.	Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	74	0,082
Priorytet VI.	Turystyka i środowisko kulturowe	57	0,436 **
Łącznie WRPO 2007–2013		1916	0,027

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych [n=1916]. *** oznacza istotność statystyczną $p < 0,001$; ** oznacza $p < 0,01$; * oznacza $p < 0,1$.

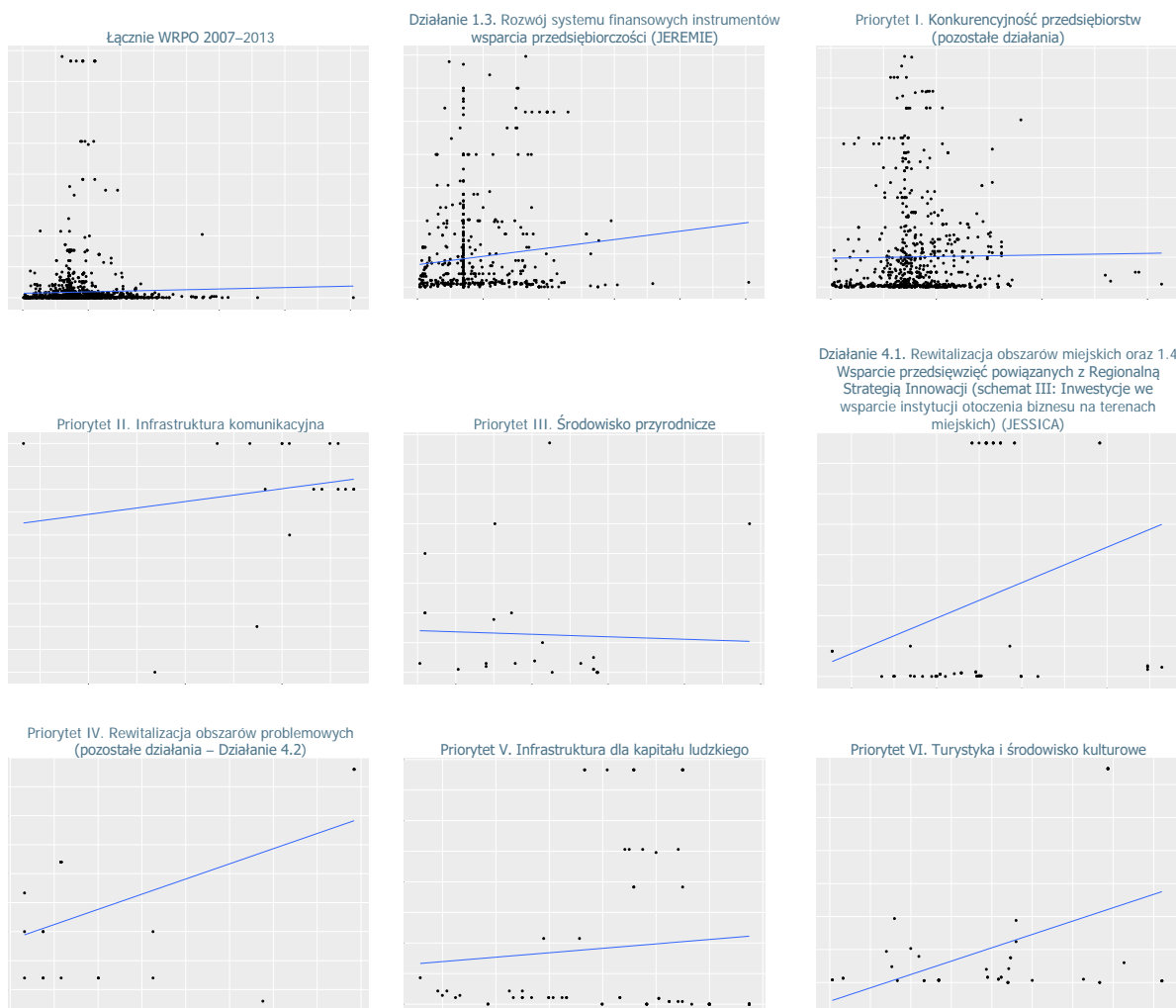
Wprowadzie korelacje dla czterech warstw są istotne statystycznie, a dla dwóch korelacje są na umiarkowanym poziomie (0,52 i 0,44), to jednak na wykresach zależności nie widać tego w sposób oczywisty. Nie są to bynajmniej zależności liniowe (por. Wykres 3).

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wykres 3. Korelacja między kosztem stworzenia miejsca pracy a długością okresu trwania zatrudnienia na danym miejscu pracy dla poszczególnych warstw WRPO 2007–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Wniosek cząstkowy

Analiza korelacji między kosztem stworzenia miejsca pracy a długością okresu trwania zatrudnienia na danym miejscu pracy dla całego WRPO 2007–2013, jak i dla poszczególnych warstw nie wykazała jednoznacznej zależności.

4. EFEKT NETTO TWORZENIA MIEJSC PRACY W WYNIKU REALIZACJI WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 1.2 dotyczący zmian netto w zatrudnieniu w województwie wielkopolskim w wyniku realizacji WRPO 2007–2013.

W celu oszacowania liczby miejsc pracy powstałych dzięki wsparciu ze środków WRPO 2007–2013 przeprowadzono analizę *Propensity Score Matching (PSM)*, pozwalającą ocenić wielkość netto efektu realizacji projektów w ramach WRPO 2007–2013.

Z uwagi na nieeksperymentalny charakter danych dostępnych w ramach Programu¹⁸ konieczne jest zastosowanie **techniki quasi–eksperymentalnej** w postaci PSM. Jest ona w coraz większym stopniu stosowana we wszelkiego rodzaju ewaluacjach programów realizowanych przez instytucje publiczne (Trzeciński, 2009). Pozwala na identyfikację i oszacowanie wielkości efektu netto wsparcia, tj. efektów, które wynikają wyłącznie z zastosowanego wsparcia w izolacji od czynników zewnętrznych mogących mieć dodatni lub ujemny wpływ na ostateczne efekty.

Technika PSM należy do większej grupy metod wykorzystywanych w tzw. badaniach obserwacyjnych (nieeksperymentalnych), stanowiących alternatywę dla badań eksperymentalnych. Eksperymenty, zwłaszcza te, w których wykorzystuje się randomizację (czyli losowy dobór jednostek do badania), klasycznie już uznawane są za schemat badawczy o największej wartości dowodowej, jeśli chodzi o identyfikację relacji przyczynowych. Liczne ograniczenia uniemożliwiają powszechne wykorzystanie eksperymentów, tak jak w przypadku niniejszego badania. Owocem tego jest intensywny rozwój innych podejść badawczych, które również mają na celu wyjaśnienie związków przyczynowo–skutkowych pomiędzy udzielonym wsparciem a uzyskanymi efektami (Trzeciński, 2009).

W badaniach obserwacyjnych dokonuje się porównania dwóch grup, z których jedna – podobnie jak w badaniach eksperymentalnych – określana jest mianem grupy eksperymentalnej, a druga – kontrolnej. **Grupa eksperymentalna** objęta jest oddziaływaniem pewnego bodźca, zwanego czynnikiem eksperymentalnym (ang. *treatment*). Czynnikiem eksperymentalnym może być np. realizacja programu społecznego, podanie leku, emisja reklamy itp. Celem badań obserwacyjnych jest ustalenie efektu, będącego wynikiem oddziaływania czynnika eksperymentalnego, czy inaczej określenie związku przyczynowo–skutkowego pomiędzy bodźcem, jakiemu poddana została grupa eksperymentalna, a przewidywanym efektem – obserwowanym lub nie (Trzeciński, 2009).

¹⁸ Eksperyment polega na jednoczesnym monitorowaniu zmian w grupie beneficjentów i grupie kontrolnej niewspieranej w ramach danego projektu/programu.

W niniejszym badaniu **rolę czynnika eksperymentalnego pełni realizacja projektów** z udziałem środków WRPO 2007–2013. **Grupa kontrolna** pozbawiona jest tego oddziaływania i jako taka ma służyć dla grupy eksperymentalnej za grupę porównawczą. Z racji złożoności struktury oddziaływania różnych czynników na tworzenie miejsc pracy, oszacowanie wpływu realizacji poszczególnych projektów na wskaźniki rezultatu i wskaźnik oddziaływania (wskaźnik programowy), a także pośrednio na inne, nieplanowane miejsca pracy, musi koniecznie uwzględniać korelację tych czynników z innymi nieobserwowanymi predyktorami zmian.

W celu oszacowania efektu netto interwencji WRPO 2007–2013, a także wpływu mechanizmów społeczno–gospodarczych na poziom zatrudnienia dobrano **dwie próby kontrolne**. **Pierwsza próba kontrolna** zawiera informacje o podmiotach, które mają swoją siedzibę i miejsce prowadzonej działalności na terenie województwa wielkopolskiego, a które nie ubiegały się o dofinansowanie i nie korzystały ze środków WRPO 2007–2013. W celu oszacowania efektu interwencji możliwie jak najdokładniej, doboru elementów do grupy kontrolnej dokonano **metodą najbliższego sąsiada**. Polega ona na poszukiwaniu w grupie podmiotów niebiorących udziału w WRPO 2007–2013 elementów najbliższych w sensie metryki euklidesowej w przestrzeni zmiennych rozpatrywanych w zadaniu. Do estymacji *propensity score* wykorzystano model **regresji logistycznej**. Regresja logistyczna jest matematycznym modelem, który można wykorzystać do opisanie wpływu kilku zmiennych niezależnych x_1, x_2, \dots, x_k na dychotomiczną (przyjmującą wartość 0 lub 1) zmienną Y . Zmienną zależną Y jest uczestnictwo w WRPO 2007–2013 (1 – podmiot uczestniczył, 0 – podmiot nie uczestniczył). Model regresji logistycznej wyraża się równaniem (2):

$$P(Y = 1|x_1, x_2, \dots, x_k) = \frac{e^{\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i x_i}}{1 + e^{\beta_0 + \sum_{i=1}^k \beta_i x_i}} \quad (2)$$

gdzie β_0 to stała regresji, $\beta_i, i = 1, \dots, k$ to współczynniki regresji, zaś x_1, x_2, \dots, x_k to zmienne niezależne, które mogą być zarówno ilościowe, jak i jakościowe. Aby oszacować β , wykorzystana została **metoda największej wiarygodności** (ang. *maximum likelihood*) (Trzciński, 2009, pp. 34–35).

Druga próba kontrolna obejmuje podmioty, które nieskutecznie ubiegały się o dofinansowanie ze środków WRPO 2007–2013 (projekty, o których dofinansowanie wnioskowano, zostały zaakceptowane na etapie oceny formalnej, jednak nie zostały wybrane do dofinansowania na etapie oceny merytorycznej). Dalszy schemat losowania próby był podobny do schematu z pierwszej próby kontrolnej. Szczegóły założeń i przeprowadzonych analiz przedstawiono w kolejnym rozdziale.

4.1. Liczba i struktura miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013

4.1.1. Liczba miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.2.1 dotyczące wielkości efektu netto tworzonych i utrzymanych miejsc pracy dzięki wsparciu uzyskanemu ze środków WRPO 2007–2013.

Jak wskazano wyżej, we wszystkich przypadkach badanie **efektu netto** odbywało się w oparciu o metodę kontrfaktyczną *Propensity Score Matching*. W pierwszej kolejności zostało zbadane zbalansowanie (podobieństwo) prób przed dopasowaniem. Zbalansowanie zostało wyrażone różnicą średnich między grupą eksperymentalną a kontrolną oraz średnią, medianą i maksimum dewiencji funkcji kwantylowej. W przypadku statystyk dewiencji funkcji kwantylowej, mówimy o dobrym dopasowaniu próby kontrolnej do eksperymentalnej, jeśli jest ona niewielka. Znaczące odchylenia od zera statystyk opisowych dewiencji funkcji kwantylowej oraz istotnie różna od zera średnia różnicy badanych cech obu grup wskazuje na niedopasowanie prób. Oznacza to, że obie grupy istotnie się od siebie różnią pod względem wartości kowariantów.

Model logistyczny zastosowany do wyznaczenia miary *propensity score* miał następującą postać, przedstawioną równaniem (3):

$$\text{logit}(P(T = 1)) = b_0 + b_1 \times Z + b_2 \times Z^2 + b_3 \times R_0 + b_4 \times R_0^2 + b_5 \times T_0 + b_6 \times T_0^2 + b_7 \times O + b_8 \times S + b_9 \times B + b_{10} \times br \quad (3)$$

gdzie poszczególne zmienne oznaczają:

T – zmienna identyfikująca podmioty biorące udział w WRPO 2007–2013; *Z* – poziom zatrudnienia; *R*₀ – rok powstania podmiotu; *T*₀ – rok rozpoczęcia udziału w projekcie; *O* – zmienna jakościowa informująca o obszarze na jakim działa podmiot (miejski/wiejski); *S* – zmienna jakościowa informująca o tym, czy podmiot korzystał z innych źródeł dofinansowania (w przypadku *matchingu* z grupą kontrolną 2 nie była brana pod uwagę); *B* – zmienna jakościowa informująca o typie beneficjenta; *br* – zmienna jakościowa informująca o grupie branż, w której działa podmiot.

Do *matchingu* została wybrana **metoda z limitem (wartością odcięcia)**, wyznaczonym jako 0,25 odchylenia standardowego miary *propensity score*, ponieważ dawała najlepsze efekty zbalansowania prób. Metoda ta polega na doborze elementów z próby kontrolnej w ten sposób, że jeśli wartość miary *propensity score* nie przekroczy wspomnianego wcześniej limitu, to zostanie zakwalifikowana jako element dopasowany do jednostki z grupy eksperymentalnej. W zależności od rozmiarów próby kontrolnej w poszczególnych warstwach zdecydowaliśmy się na dopasowanie elementów metodą bez zwracania lub ze zwracaniem. W sytuacji, gdy populacja brana jako operat losowy w tym próbkowaniu była zbyt mała i nie dało się znaleźć metodą *matchingu* odpowiedniej liczby

sąsiadów, zastosowano schemat dobierania najbliższych sąsiadów ze zwracaniem. Przyczyniło się to do zmniejszenia błędu oszacowania (Dehejia & Wahba, 1999, 2002; Rosenbaum & Rubin, 1983, 1984, 1985). Zastosowanie tej techniki zabezpiecza przed sytuacją, gdy dla pewnych dopasowań różnica *propensity score* jest zbyt wysoka, co może zaburzyć precyzyjność estymacji. Zwłaszcza w sytuacji takiej, jak ta w niniejszym badaniu: kiedy tak naprawdę istniało niewiele możliwych do przyjęcia założeń wyjściowych dotyczących cech zgodności między jednostkami (forma prawna, wielkość zatrudnienia, branża, rok założenia itp.). W metodzie bez powtórzeń, stosowanej w warstwach o dużych liczebnościach, raz dopasowany element grupy kontrolnej nie może być więcej stosowany. Metoda bez zwracania daje większą precyzję estymatora efektu netto, natomiast metoda ze zwracaniem zmniejsza obciążenie tego estymatora (Caliendo & Kopeinig, 2008). Zgodnie z koncepcją badania zastosowaliśmy te techniki zamiennie.

Każde zbalansowanie prób zostało zilustrowane histogramami rozkładu miary *propensity score* przed i po *matchingu*. **Zbalansowanie prób można uznać za zadowalające**, jeśli kształty histogramów obu grup będą zbliżone oraz statystyki opisowe dewiancji funkcji kwantylowej będą zbliżone do zera.

Na koniec został wyznaczony efekt netto wpływu WRPO2007–2013 na zmianę w zatrudnieniu w oparciu o dopasowane próby oraz przeprowadzony test istotności statystycznej różnicy pomiędzy próbami. Do badania istotności różnic pomiędzy grupami zastosowano test t–Studenta lub Welcha, w zależności od tego, czy zostało spełnione założenie o jednorodności wariancji. Z uwagi na istotę badania i cechy grup objętych badaniem, a także strukturę efektu brutto w układzie poszczególnych warstw, poniżej scharakteryzowano szczegółowo cały schemat postępowania dla inicjatywy JEREMIE oraz pozostałych działań w ramach Priorytetu I, w porównaniu z grupą kontrolną I. Dla pozostałych analiz efektu netto, przeprowadzonych przez autorów Raportu zgodnie z deklaracją zawartą w Koncepcji badania, wskazano jedynie kluczowe kroki, przy zachowaniu jednolitego schematu postępowania.

4.1.1.1. Analiza inicjatywy JEREMIE i grupy kontrolnej I

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Test F wskazuje na brak podstaw do odrzucenia hipotezy o równości wariancji obu grup, zatem możemy testować równość średnich za pomocą testu t–Studenta. Wskazuje on na istotność różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-2,3142$, $p=0,02071$). Średnia w grupie kontrolnej wyniosła 3,025753 EPC, a w grupie eksperymentalnej – 5,078972 EPC. Zatem zmiana procentowa wyniosła 67,86% w stosunku do średniej dla grupy kontrolnej I.

Jak widać w poniższej tabeli (por. Tabela 29) część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich (*MeanDiff*), jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej (eQQ) wskazują na duże różnice pomiędzy grupami.

Tabela 29. Porównanie grupy eksperymentalnej (inicjatywa JEREMIE) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów przed wykonaniem *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,62	0,18	0,43	0,41	0,43	0,77
Poziom zatrudnienia na początku okresu	6,97	23,26	-16,29	8	16,46	963
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	258,77	3325,46	-3066,69	80	3401,28	1225899
Rok powstania	2003,52	1993,68	9,85	8	9,89	61
(Rok powstania) ²	4014188,62	3975002,54	39186,08	32112	39371,66	236863
Początek okresu	2008,88	2007,42	1,46	0	1,46	6
Obszar miejski	0,68	0,7	-0,02	0	0,02	1
Obszar wiejski	0,32	0,3	0,02	0	0,02	1
Inne źródła finansowania	0,64	1	-0,36	0	0,36	1
Administracja samorządowa	0	0,04	-0,04	0	0,04	1
Szkoły i jednostki naukowe	0	0,07	-0,07	0	0,07	1
Opieka zdrowotna	0,01	0,02	-0,01	0	0,01	1
Przedsiębiorstwo	0,99	0,79	0,20	0	0,2	1
Spółdzielnie	0	0,04	-0,03	0	0,03	1
Organizacje non-profit	0	0,02	-0,02	0	0,02	1
Inne	0	0,02	-0,02	0	0,02	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,12	0,05	0,07	0	0,07	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,06	0,20	-0,14	0	0,14	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,05	-0,02	0	0,02	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	1
Przetwórstwo przemysłowe	0,19	0,2	-0,01	0	0,01	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,02	-0,01	0	0,01	1
Budownictwo	0,09	0,09	0,01	0	0,01	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,44	0,27	0,16	0	0,16	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,04	-0,02	0	0,02	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0,01	0,01	0	0,01	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,02	0,04	-0,02	0	0,02	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Do dopasowania prób została wykorzystana **metoda bez zwracania**, ponieważ pozwalała na to liczność grupy kontrolnej.

Próg w metodzie PSM z limitem (dla przypomnienia: stanowiącym 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyznaczony na podstawie próby wyniósł 0,076.

Tabela 30. Porównanie grupy eksperymentalnej (inicjatywa JEREMIE) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,35	0,34	0,01	0,01	0,01	0,02
Poziom zatrudnienia na początku okresu	6,69	6,63	0,06	1	1,39	27
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	197,61	147,32	50,29	1	65,62	5211
Rok powstania	2002,1	2002,36	-0,27	0	0,59	28
(Rok powstania) ²	4008480,61	4009548,09	-1067,48	0	2369,68	109872
Początek okresu	2008,26	2008,18	0,08	0	0,13	2

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Obszar miejski	0,69	0,7	-0,01	0	0,01	1
Obszar wiejski	0,31	0,3	0,01	0	0,01	1
Inne źródła finansowania	1	1	0	0	0	0
Administracja samorządowa	0	0	0	0	0	1
Szkoły i jednostki naukowe	0	0	0	0	0	1
Opieka zdrowotna	0,01	0,01	0	0	0	1
Przedsiębiorstwo	0,98	0,97	0,01	0	0,01	1
Spółdzielnie	0	0	0	0	0	0
Organizacje non-profit	0	0,01	0	0	0	1
Inne	0	0	0	0	0	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,11	0,09	0,01	0	0,01	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,07	0,07	0	0	0	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,02	0,03	-0,01	0	0,01	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	0,18	0,17	0,01	0	0,01	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,02	0	0	0	1
Budownictwo	0,11	0,12	-0,01	0	0,01	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,44	0,43	0	0	0	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,03	0	0	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0,01	0	0	0	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,02	0,02	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Powyższa tabela (por. Tabela 30) przedstawia porównanie grup po *matchingu*. Jak widać znacząco zmniejszyły się różnice pomiędzy badanymi cechami. **Poziom poprawy dopasowania prób** (wyrażony w procentach) można zaobserwować w następującej tabeli (por. Tabela 31). Tam, gdzie poprawa nie nastąpiła, próby były do siebie podobne już przed *matchingiem*.

Tabela 31. Procentowo wyrażona jakość poprawy dopasowania prób po wykonaniu *matchingu*

Propensity score	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Poziom zatrudnienia na początku okresu	98,68	98,69	98,58	96,98
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	99,65	87,5	91,57	97,2
Rok powstania	98,36	98,75	98,07	99,57
(Rok powstania) ²	97,28	100	94	54,1
Początek okresu	97,28	100	93,98	53,61
Obszar miejski	94,71	0	91,33	66,67
Obszar wiejski	20,95	0	19,4	0
Inne źródła finansowania	20,95	0	23,24	0
Administracja samorządowa	100	0	100	100
Szkoły i jednostki naukowe	95,72	0	95,74	0
Opieka zdrowotna	97,52	0	97,51	0
Przedsiębiorstwo	67,76	0	67,43	0
Spółdzielnie	94,2	0	94,2	0
Organizacje non-profit	100	0	100	100
Inne	83,89	0	83,72	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	89,23	0	89,46	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	83,36	0	83,28	0
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	97,61	0	97,61	0
Górnictwo i wydobywanie	69,17	0	68,85	0
Przetwórstwo przemysłowe	100	0	100	100
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	-36,78	0	-43,29	0

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

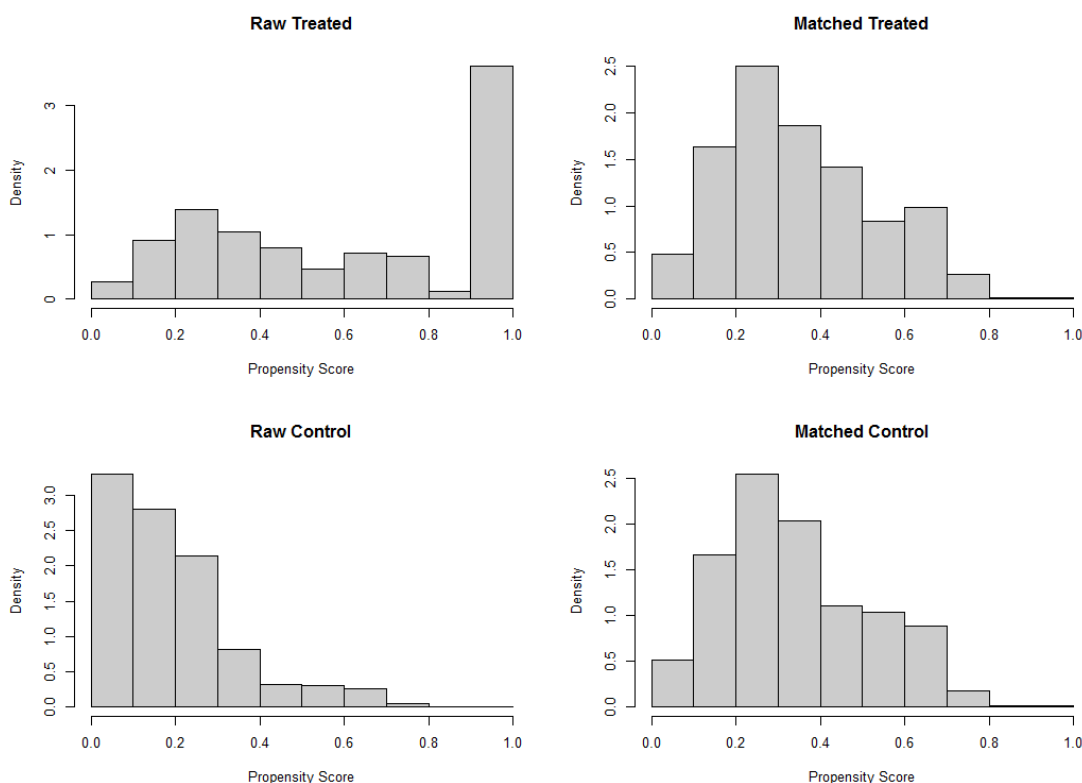
Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Budownictwo	47,79	0	46,27	0
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	-81,77	0	-79,11	0
Informacja i komunikacja	98,99	0	98,99	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	100	0	100	100
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	100	0	100	100
Propensity score	79,04	0	79,33	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Potwierdzeniem jakości *matchingu* są histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu (por. Wykres 4).

Wykres 4. Histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Tabela 32 przedstawia liczbę elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM.

Tabela 32. Liczba elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM

Rodzaj elementu	Grupa kontrolna I (wszystkie podmioty)	Grupa eksperymentalna (inicjatywa JEREMIE)
Wszystkie elementy	2291	1089
Elementy dopasowane	608	608
Elementy niedopasowane	1683	481
Elementy odrzucone	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Porównanie prób po dopasowaniu daje następujące rezultaty: średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 3,483607 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej – 5,420622 EPC. Zważywszy

na fakt, że wariacje zmiany poziomu zatrudnienia są inne (test F), musimy dokonać porównania średnich za pomocą testu Welcha. Test ten nie wskazuje na istotność różnic ($t = -1,5006$, $p = 0,1338$), choć wzrost zatrudnienia wyniósł 55,6% w stosunku do średniej wartości dla grupy kontrolnej I, tj. podmiotów z obszaru województwa wielkopolskiego, które nie korzystały w okresie realizacji WRPO 2007–2013 z Funduszy Europejskich i Funduszu Pracy na działania prozatrudnieniowe. Oznacza to, że skoro w grupie eksperymentalnej, jeden podmiot tworzył średnio 5,42 EPC, a grupie kontrolnej I – 3,48 EPC, każdy podmiot grupy eksperymentalnej tworzył o 1,94 EPC więcej niż podobne podmioty w grupie kontrolnej. Zatem grupa eksperymentalna stworzyła o 35,7% więcej miejsc pracy (1,94 EPC/5,42 EPC) niż grupa kontrolna i tyle wynosi efekt netto w tej warstwie.

Wniosek cząstkowy

Efekt netto liczby miejsc pracy powstałych dzięki wsparciu ze środków WRPO 2007–2013 dla projektów realizowanych w ramach inicjatywy JEREMIE wyniósł 0,35734, co oznacza, że spośród 9 590,3 EPC stworzonych miejsc pracy przez te projekty (Tabela 3, s. 43) **3 427 EPC zostało stworzonych wyłącznie dzięki wsparciu z WRPO 2007–2013**. Pozostałe miejsca pracy stanowią efekt *deadweight*, czyli zostałyby utworzone przez wsparte podmioty nawet w przypadku braku korzystania ze środków WRPO 2007–2013.

4.1.1.2. Analiza pozostałych Działań Priorytetu I oraz grupy kontrolnej I

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 3,025753 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 13,499093 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na istotność różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t = -5,7976$, $p < 0,001$). Zmiana procentowa wynosi 346,14% w stosunku do średniej dla grupy kontrolnej I.

Tabela 33. Porównanie grupy eksperymentalnej (pozostałe Działania Priorytetu I) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów przed wykonaniem *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,55	0,11	0,44	0,27	0,44	0,88
Poziom zatrudnienia na początku okresu	40,89	23,26	17,63	4	17,27	938
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	12988,39	3325,46	9662,93	96	8429,85	2977212
Rok powstania	1998,75	1993,68	5,07	3	5,15	43
(Rok powstania) ²	3995130,26	3975002,54	20127,72	11997	20418,95	165421
Początek okresu	2007,84	2007,42	0,42	0	0,42	3
Obszar miejski	0,62	0,7	-0,08	0	0,08	1
Obszar wiejski	0,38	0,3	0,08	0	0,08	1
Inne źródła finansowania	0,57	1	-0,43	0	0,42	1
Administracja samorządowa	0,03	0,04	-0,01	0	0,01	1
Szkoły i jednostki naukowe	0,01	0,07	-0,06	0	0,06	1
Opieka zdrowotna	0,02	0,02	0	0	0	1
Przedsiębiorstwo	0,92	0,79	0,13	0	0,13	1

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spółdzielnie	0,01	0,04	-0,03	0	0,03	1
Organizacje non-profit	0	0,02	-0,02	0	0,02	1
Inne	0,01	0,02	-0,01	0	0,01	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,14	0,05	0,09	0	0,09	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,1	0,2	-0,1	0	0,1	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,05	-0,02	0	0,02	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	0,39	0,2	0,2	0	0,19	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,02	-0,01	0	0,01	1
Budownictwo	0,1	0,09	0,01	0	0,01	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,17	0,27	-0,1	0	0,1	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,04	-0,01	0	0,01	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0,01	0	0	0	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,01	0,04	-0,03	0	0,03	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Jak widać w powyższej tabeli (por. Tabela 33) część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich (*MeanDiff*) jak i statystyki dewiencji funkcji kwantylowej (eQQ) pokazują duże różnice pomiędzy grupami.

Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Do dopasowania prób została wykorzystana **metoda bez zwracania**, ponieważ pozwalała na to licznosc grupy kontrolnej.

Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,083.

Tabela 34. Porównanie grupy eksperymentalnej (pozostałe Działania Priorytetu I) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,22	0,22	0	0	0	0,02
Poziom zatrudnienia na początku okresu	33,02	29,27	3,75	1	14	938
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	15854,8	9387,37	6467,43	9	13351,23	2977212
Rok powstania	2000,25	2000,35	-0,1	1	0,87	9
(Rok powstania) ²	4001093,01	4001471,07	-378,06	3995	3477,17	35325
Początek okresu	2007,98	2007,96	0,03	0	0,17	2
Obszar miejski	0,64	0,64	-0,01	0	0,01	1
Obszar wiejski	0,36	0,36	0,01	0	0,01	1
Inne źródła finansowania	0,99	0,99	-0,01	0	0,01	1
Administracja samorządowa	0	0	0	0	0	1
Szkoły i jednostki naukowe	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Opieka zdrowotna	0,03	0,03	0	0	0	1
Przedsiębiorstwo	0,93	0,94	-0,01	0	0,01	1
Spółdzielnie	0,01	0,01	0	0	0	1
Organizacje non-profit	0,01	0	0	0	0	1
Inne	0,02	0,02	0	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,17	0,14	0,04	0	0,04	1

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,1	0,1	0	0	0	0
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,04	-0,01	0	0,01	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Przetwórstwo przemysłowe	0,37	0,42	-0,05	0	0,05	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,02	0,01	0,01	0	0,01	1
Budownictwo	0,1	0,07	0,03	0	0,03	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,15	0,15	0	0	0	0
Informacja i komunikacja	0,03	0,04	0	0	0	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0,01	0	0	0	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,01	0	0	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

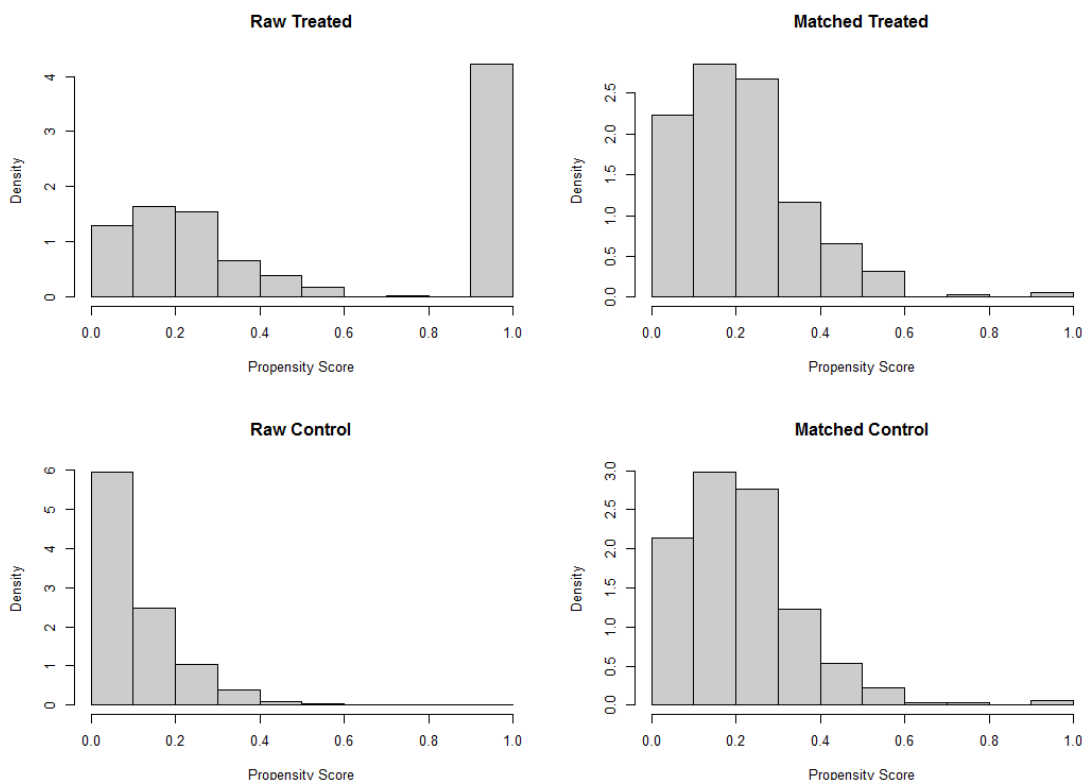
Powyższa tabela (por. Tabela 34) przedstawia porównanie grup po *matchingu*. Jak widać znacząco zmniejszyły się różnice pomiędzy badanymi cechami. **Poziom poprawy dopasowania prób** (wyrażony w procentach) możemy zaobserwować w następującej tabeli (por. Tabela 35). Tam, gdzie poprawa nie nastąpiła, próby były do siebie podobne już przed *matchingiem*.

Tabela 35. Procentowo wyrażona jakość poprawy dopasowania prób po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	99,15	98,59	98,88	97,56
Poziom zatrudnienia na początku okresu	78,74	75	18,95	0
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	33,07	90,62	-58,38	0
Rok powstania	98,08	66,67	83,08	79,07
(Rok powstania) ²	98,12	66,7	82,97	78,65
Początek okresu	94,02	0	59,5	33,33
Obszar miejski	91,99	0	91,94	0
Obszar wiejski	91,99	0	91,94	0
Inne źródła finansowania	98,52	0	98,52	0
Administracja samorządowa	66,45	0	65,35	0
Szkoły i jednostki naukowe	89,51	0	89,5	0
Opieka zdrowotna	26,01	0	13,36	0
Przedsiębiorstwo	92,72	0	92,78	0
Spółdzielnie	87,59	0	87,62	0
Organizacje non-profit	83,12	0	84,25	0
Inne	100	0	100	100
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	56,99	0	56,68	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	100	0	100	100
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	41,83	0	42,24	0
Górnictwo i wydobywanie	-9025,58	0	-Inf	-Inf
Przetwórstwo przemysłowe	72,6	0	72,47	0
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	40,09	0	42,24	0
Budownictwo	-87,83	0	-98,02	0
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	100	0	100	100
Informacja i komunikacja	62,08	0	65,35	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-50,42	0	-73,27	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	90,92	0	90,88	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Potwierdzeniem jakości *matchingu* są histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu (por. Wykres 5).

Wykres 5. Histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Tabela 36 przedstawia liczbę elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM.

Tabela 36. Liczba elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM

Rodzaj elementu	Grupa kontrolna I	Grupa eksperymentalna (pozostałe działania Priorytetu I)
Wszystkie elementy	2291	551
Elementy dopasowane	318	318
Elementy niedopasowane	1973	233
Elementy odrzucone	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Porównanie prób po dopasowaniu daje następujące rezultaty: średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 2,868830 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 6,712766 EPC. Zważywszy na fakt, że wariancje zmiany poziomu zatrudnienia są inne (test F), musimy dokonać porównania średnich za pomocą testu Welcha. Test ten wskazuje na statystyczną istotność różnic ($t=-2,1824$, $p=0,02975$), a wzrost zatrudnienia wyniósł 133,99% w stosunku do średniej wartości dla grupy kontrolnej I, tj. podmiotów z obszaru województwa wielkopolskiego, które nie korzystały w okresie realizacji WRPO 2007–2013 z Funduszy Europejskich i Funduszu Pracy na działania prozatrudnieniowe. Oznacza to, że skoro w grupie eksperymentalnej 1 podmiot tworzył średnio 6,71 EPC, a grupie kontrolnej I – 2,87 EPC,

każdy podmiot grupy eksperymentalnej tworzył o 3,84 EPC więcej niż podobne podmioty w grupie kontrolnej I. Zatem grupa eksperymentalna stworzyła o 57,26% więcej miejsc pracy (3,84 EPC/6,71 EPC) niż grupa kontrolna I i tyle wynosi **efekt netto w tej warstwie**.

Wniosek cząstkowy

Efekt netto liczby miejsc pracy powstałych dzięki wsparciu ze środków WRPO 2007–2013 dla projektów realizowanych w ramach pozostałych Działań Priorytetu I (tj. projektów wspieranych w systemie dotacyjnym) wyniósł 0,57263, co oznacza, że spośród 3 840,1 EPC (Tabela 3) stworzonych miejsc pracy przez te projekty **2 199 EPC zostało stworzonych wyłącznie dzięki wsparciu z WRPO 2007–2013**. Pozostałe miejsca pracy stanowią efekt *deadweight*, czyli zostałyby utworzone przez wsparte podmioty nawet w przypadku braku korzystania ze środków WRPO 2007–2013.

4.1.1.3. Analiza Priorytetu VI i grupy kontrolnej I

Kolejne analizy dla inicjatywy JEREMIE oraz pozostałych działań Priorytetu I i grupy kontrolnej II, a także Priorytetu VI i obu grup kontrolnych przeprowadzono w analogiczny sposób. Poniżej przedstawiono skrócone wyniki tych analiz, natomiast szczegółowe wyliczenia znajdują się w załączniku 8.5.2.

Analizując Priorytet VI i grupę kontrolną I, w pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 3,025753 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 16,565789 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na istotność różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-3,0116$, $p=0,003515$). Zmiana procentowa wynosi 447,49% w stosunku do średniej dla grupy kontrolnej I.

Część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich, jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej pokazują duże różnice pomiędzy grupami. Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Do dopasowania prób została wykorzystana **metoda bez zwracania**, ponieważ pozwalała na to liczność grupy kontrolnej. **Próg** w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,102.

Po *matchingu* znacząco zmniejszyły się różnice pomiędzy badanymi cechami. Porównanie prób po dopasowaniu dało następujące rezultaty: średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 2,532609 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 3,294118 EPC. Zważywszy na fakt, że wariancje zmiany poziomu zatrudnienia są jednakowe (test F), możemy dokonać porównania średnich za pomocą testu t-Studenta. Test ten nie wykazuje istotności statystycznej zmiany zatrudnienia ($t=-0,29635$, $p=0,7701$), choć wzrost zatrudnienia wyniósł 30,07% w stosunku do średniej wartości dla grupy kontrolnej. Oznacza to, że skoro w grupie eksperymentalnej, jeden podmiot tworzył średnio 3,29 EPC, a grupie kontrolnej I – 2,53 EPC,

każdy podmiot grupy eksperymentalnej tworzył o 0,76 EPC więcej niż podobne podmioty w grupie kontrolnej. Zatem grupa eksperymentalna stworzyła o 23,1% więcej miejsc pracy (0,76 EPC/3,29 EPC) niż grupa kontrolna i tyle wynosi efekt netto w tej warstwie. **Nie jest możliwe jednak dokonanie generalizacji wnioskowania dotyczącego efektu netto na całą populację z uwagi na brak reprezentatywności próby objętej badaniem kontrfaktycznym w kontekście populacji projektów Priorytetu VI.**

4.1.1.4. Analiza inicjatywy JEREMIE i grupy kontrolnej II

Poniżej przedstawiono skrócone wyniki analizy, natomiast szczegółowe wyliczenia znajdują się w załączniku 8.5.2.

Analizując inicjatywę JEREMIE i grupę kontrolną II, w pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 7,864754 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 5,078972 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem testowanie równości średnich musimy przeprowadzić testem Welcha. Różnica pomiędzy średnimi nie jest istotna ($t=1,3768$, $p=0,1695$), a procentowa zmiana zatrudnienia wynosi $-35,42$.

Część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich, jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej pokazują duże różnice pomiędzy grupami. Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Ze względu na liczebność próby kontrolnej ($n = 244$) zastosowana została **metoda ze zwracaniem**. Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,033.

Niestety żadna próba *matchingu* **nie dała pożądaných rezultatów** poprawy dopasowania. **Uniemożliwia to zatem zbadanie efektu netto dla inicjatywy JEREMIE metodą kontrfaktyczną, z wykorzystaniem II grupy kontrolnej, tj. nieskutecznych wnioskodawców w ramach WRPO 2007–2013.**

4.1.1.5. Analiza pozostałych Działań Priorytetu I oraz grupy kontrolnej II

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 7,864754 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 13,499093 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na istotność różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-2,1977$, $p=0,02834$). Zmiana procentowa wynosi zatem 71,64.

Część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich, jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej pokazują duże różnice pomiędzy grupami. Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Ze względu na liczebność próby kontrolnej ($n = 244$) wykorzystana została **metoda ze zwracaniem**. Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby

(dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,035.

Niestety żadna próba *matchingu* **nie dała pożądaných rezultatów** poprawy dopasowania. **Uniemożliwia to zatem zbadanie efektu netto dla pozostałych działań Priorytetu I metodą kontrfaktyczną z wykorzystaniem grupy kontrolnej II, tj. nieskutecznych wnioskodawców w ramach WRPO 2007–2013.**

4.1.1.6. Analiza Priorytetu VI i grupy kontrolnej II

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 7,864754 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 16,565789 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na brak istotności różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-1,794$, $p=0,07574$). Zmiana procentowa wynosi 110,63.

Część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich, jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej pokazują duże różnice pomiędzy grupami. Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Do dopasowania prób została wykorzystana **metoda bez zwracania**, ponieważ pozwalała na to licznosc grupy kontrolnej. **Próg** w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,102.

Po *matchingu* znacząco zmniejszyły się różnice pomiędzy badanymi cechami. Porównanie prób po dopasowaniu dało następujące rezultaty: średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 12,96296 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 19,25000 EPC. Zważywszy na fakt, że wariancje zmiany poziomu zatrudnienia są jednakowe (test F), możemy dokonać porównania średnich za pomocą testu t-Studenta. Test ten nie wykazuje istotności statystycznej zmiany zatrudnienia ($t=-0,74291$, $p=0,4605$), choć wzrost zatrudnienia wyniósł 48,5% w stosunku do średniej wartości dla grupy kontrolnej. Oznacza to, że skoro w grupie eksperymentalnej jeden podmiot tworzył średnio 19,25 EPC, a grupie kontrolnej II – 12,96 EPC, każdy podmiot grupy eksperymentalnej tworzył o 6,29 EPC więcej niż podobne podmioty w grupie kontrolnej. Zatem grupa eksperymentalna stworzyła o 32,7% więcej miejsc pracy (6,29 EPC/19,25 EPC) niż grupa kontrolna i tyle wynosi **efekt netto w tej warstwie. Nie jest możliwe jednak dokonanie generalizacji wnioskowania dotyczącego efektu netto na całą populację, z uwagi na brak reprezentatywności próby objętej badaniem kontrfaktycznym w kontekście populacji projektów Priorytetu VI.**

4.1.2. Struktura miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytania badawcze 1.2.1 oraz 1.2.2 dotyczące struktury utworzonych i utrzymanych miejsc pracy tylko dzięki wsparciu uzyskanemu ze środków WRPO 2007–2013 (efekt netto).

Zgodnie z wynikami otrzymanymi w rozdz. 4.1.1 możliwe było wyliczenie efektu netto dla dwóch warstw (całego Priorytetu I). Stąd wyniki przedstawione w niniejszym rozdziale będą dotyczyć Działania 1.3 (inicjatywy JEREMIE) i pozostałych Działań Priorytetu I.

Zgodnie z Koncepcją badania przyjęto, że oszacowany efekt netto interwencji WRPO 2007–2013 w zakresie tworzenia miejsc pracy, będzie zastosowany również do wyliczenia poziomu utrzymanych miejsc pracy, a także struktury tworzonych i utrzymywanych miejsc pracy będzie bazować na strukturze wyliczonej dla efektu brutto¹⁹. Tabela 37 przedstawia liczebności i strukturę według różnych podziałów dla miejsc pracy netto stworzonych i utrzymanych w ramach inicjatywy JEREMIE i pozostałych Działań Priorytetu I.

Tabela 37. Liczebności i struktura miejsc pracy netto stworzonych i utrzymanych w ramach Priorytetu I

Wyszczególnienie podziału	Miejsca pracy utworzone netto [EPC]				Miejsca pracy utrzymane netto [EPC]			
	Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	Łącznie	Udział [%]	Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	Łącznie	Udział [%]
Ogółem	3427,0	2198,9	5625,9	100,0%	2077,9	945,9	3023,8	100,0%
w tym trwałe miejsca pracy	2939,9	2094,3	5034,2	89,5%	2028,0	925,6	2953,6	97,7%
w tym bezpośrednie (zaplanowane)	1619,7	1863,6	3483,3	61,9%	1037,3	785,2	1822,5	60,3%
w tym kobiety	1347,6	510,3	1857,9	33,0%	857,8	233,5	1091,3	36,1%
w tym osoby z niepełnosprawnościami	121,2	51,0	172,2	3,1%	101,2	15,9	117,1	3,9%
w tym etaty badawczo-rozwojowe	351,5	128,9	480,4	8,5%	153,7	34,4	188,1	6,2%
Poziom wykształcenia								
Podstawowe i gimnazjalne	421,7	183,9	605,6	10,8%	166,9	96,1	263,0	8,7%
Ponadgimnazjalne i policealne	2104,5	1398,9	3503,5	62,3%	1380,1	645,3	2025,5	67,0%
Wyższe, w tym studia doktoranckie	900,7	616,1	1516,9	27,0%	530,9	204,4	735,3	24,3%
Wiek								
15–24	479,3	193,0	672,4	12,0%	217,9	65,0	282,9	9,4%
25–54	2739,0	1923,8	4662,9	82,9%	1674,9	832,9	2507,8	82,9%
55–64	208,7	82,1	290,7	5,2%	185,1	48,0	233,1	7,7%
Sektory i branże								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8,1	2,7	10,8	0,2%	8,1	1,3	9,4	0,3%
Górnictwo i wydobywanie	22,2	1,3	23,6	0,4%	0,0	1,3	1,3	0,0%
Przetwórstwo przemysłowe	886,3	1059,4	1945,8	34,6%	495,0	457,5	952,5	31,5%
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	24,2	27,0	51,2	0,9%	5,4	8,1	13,5	0,4%
Budownictwo	343,5	263,2	606,7	10,8%	189,9	82,3	272,3	9,0%
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	1423,3	392,3	1815,7	32,3%	965,1	232,6	1197,7	39,6%
Informacja i komunikacja	95,3	55,3	150,6	2,7%	20,2	16,2	36,4	1,2%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	49,8	10,8	60,6	1,1%	24,5	6,7	31,3	1,0%

¹⁹ Badania pilotażowe wykazały, że respondenci nie mają możliwości przedstawienia wiarygodnych informacji o strukturze zatrudnienia w roku 2007 (lub roku założenia, jeżeli był późniejszy) w zadanych podziałach, stąd niemożliwe było wyliczenie efektu netto dla poszczególnych frakcji, a jedynie dla całkowitej liczby zatrudnionych.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	25,6	6,7	32,3	0,6%	54,2	6,7	61,0	2,0%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	345,6	211,7	557,3	9,9%	209,1	65,9	275,0	9,1%
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	118,6	110,0	228,6	4,1%	68,3	41,3	109,7	3,6%
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	84,5	58,3	142,8	2,5%	38,1	25,6	63,7	2,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Z uwagi na analogiczną strukturę poszczególnych frakcji w kontekście efektu brutto i netto, analiza struktury powstałych i utrzymanych miejsc pracy została przedstawiona w rozdz. 3.1.2.

4.2. Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na rozwiązanie problemów związanych z zatrudnieniem na obszarze województwa wielkopolskiego

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.8 dotyczące stopnia rozwiązania problemów związanych z zatrudnieniem na obszarze województwa wielkopolskiego przez WRPO 2007–2013, określonych w dokumentach strategicznych i programowych.

4.2.1. Identyfikacja problemów związanych z zatrudnieniem na obszarze województwa wielkopolskiego

Na problemy związane z zatrudnieniem na obszarze całej Unii Europejskiej wskazuje Strategia Europa 2020. Dotyczą one niskiego poziomu zatrudnienia określonych grup defaworyzowanych na rynku pracy, niskiego poziomu wykształcenia i niedostosowania poziomu wykształcenia i doświadczenia do oczekiwań pracodawców, niskiej trwałości miejsc pracy, wysokiego zróżnicowania regionalnego w strukturze zatrudnienia, niskiego poziomu innowacyjności i konkurencyjności, w tym trwałości przedsiębiorstw, a także niskiego udziału usług rynkowych w strukturze gospodarki województwa. Zostaną one szczegółowo omówione poniżej w kontekście ich występowania – lub braku występowania na obszarze województwa wielkopolskiego.

4.2.1.1. Niski poziom zatrudnienia grup defaworyzowanych na rynku pracy

Pierwszym z omawianych problemów wskazanych w Strategii Lizbońskiej (The European Council, 2000, pp. 1, 6), a później w Strategii Europa 2020 – jest **niższy poziom zatrudnienia niż w innych częściach świata, szczególnie w przypadku kobiet, osób młodych oraz osób niepełnosprawnych** (Komisja Europejska, 2010, pp. 8, 15, 20). Był to również problem wskazywany w WRPO 2007–2013 (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2015, pp. 21–24), który nadal jest podtrzymywany w Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 52). Może to oznaczać, że nadal problemy związane z niskim poziomem zatrudnienia kobiet, osób młodych i osób niepełnosprawnych zostały rozwiązane w niewielkim stopniu województwie wielkopolskim, chociaż od momentu uchwalenia ZSRWW

mineły już 4 lata. „Analiza sytuacji społeczno–ekonomicznej województwa wielkopolskiego w obszarach oddziaływania Europejskiego Funduszu Społecznego 2016” (Borkowicz, Górniak, Hofman et.al, 2016, s. 37–38) pokazuje, że sytuacja obu grup od roku 2007 poprawiła się – zmniejszyło się o połowę bezrobocie wśród osób młodych, a stopa bezrobocia wśród kobiet wyniosła w 2015 roku jedynie 6,7%. WRPO 2007–2013 jako program operacyjny realizujący politykę spójności UE, powinien przyczynić się do likwidacji zdiagnozowanych problemów, jednakże jako program współfinansowany ze środków EFRR nie był bezpośrednio nakierowany na wsparcie kobiet, osób młodszych, czy niepełnosprawnych (była i wciąż jest to domena EFS). Miał on jednak możliwość – zgodnie z artykułem 16 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (Rada Unii Europejskiej, 2006c) – stosowania mechanizmów promocji zasady równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji (np. poprzez odpowiednie kryteria wyboru projektów).

Żeby zwiększyć zatrudnialność kobiet w województwie, należałoby uzyskać udział kobiet w ogólnej liczbie osób zatrudnianych na poziomie wyższym niż miało to miejsce w całej gospodarce regionu. Zgodnie z badaniem przeprowadzonym w 2012 roku (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, pp. 34–35), w efekcie realizacji WRPO 2007–2013, w pierwszej połowie okresu wdrażania tworzone miejsca pracy, na których zatrudniano głównie mężczyzn (69%: 4 403 mężczyzn na 6 373 osoby). **Ponieważ w całej gospodarce województwa poziom zatrudnialności kobiet to 45–46%, WRPO 2007–2013 ze wskaźnikiem zatrudnialności kobiet na poziomie 31% w pierwszej połowie okresu wdrażania nie przyczyniło się do zwiększenia poziomu zatrudnialności kobiet, ale zwiększyło ogólną liczbę zatrudnianych kobiet.** Biorąc pod uwagę to, w jakich branżach miejsca pracy były tworzone i utrzymywane, taki poziom zatrudnialności kobiet może być zrozumiały. Dodatkowo, przyczyną słabszego poziomu zatrudnialności kobiet mogą być czynniki związane z trudniejszym wejściem na rynek pracy po zakończeniu edukacji (nieadekwatnym do potrzeb pracodawców wykształceniem i kwalifikacjami), brakiem doświadczenia zawodowego, macierzyństwem, sprawowaniem opieki nad dzieckiem lub chorym członkiem rodziny, niską mobilnością, słabym dostępem do miejsc opieki nad dzieckiem/osobą zależną, stereotypami roli społecznej, barierami związanymi z awansem i zajmowaniem kierowniczych stanowisk przez kobiety, a także brakiem zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach. Z tych między innymi powodów, kobiety częściej pozostają bierne zawodowo niż mężczyźni (w szczególności przestają szukać pracy). Od 2012 roku można również zauważyć wzrost udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych o 3,5 pp., co powinno stanowić sygnał ostrzegawczy dla przyszłych działań aktywizacyjnych na rynku pracy. Tym bardziej, że problem bezrobocia kobiet w regionie stanowi dla nich zagrożenie na każdym etapie rozwoju kariery zawodowej (Borkowicz, Górniak, Hofman et.al, 2016, s. 39–44).

W przypadku osób młodych (w wieku 15–24 lata) **poziom zatrudnialności uzyskany w pierwszej połowie okresu wdrażania WRPO 2007–2013 wyniósł 16,8%** (1 081 osób z 5 426 osób), podczas gdy w gospodarce województwa według danych

GUS BDL udział osób pracujących w wieku 15–24 lata wyniósł 26% w 2005 roku i mimo, że zmalał do 21% w 2015 roku – nadal był wyższy niż 16,8% – uzyskany w WRPO 2007–2013.

W przypadku **osób niepełnosprawnych**, można oszacować, że średnio w gospodarce pracuje ich ok. 2,6%²⁰. Potwierdzają to wyniki cytowanego badania (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, p. 3), w ramach którego oszacowano zatrudnienie ok. 200 osób niepełnosprawnych z 7 561 osób zatrudnionych dzięki realizacji WRPO 2007–2013. Oznacza to, że poziom zatrudnialności osób niepełnosprawnych wyniósł 2,6%, a więc dokładnie tyle samo, co w gospodarce. Mimo tego, wsparcie z WRPO 2007–2013 nie wpłynęło (przynajmniej w pierwszej połowie okresu wdrażania) na poprawę sytuacji tych osób (wskaźnik zatrudnialności musiały być wyższy niż 2,6%), a jedynie na utrzymanie *status quo*. W przypadku osób z niepełnosprawnościami, mimo wszystko poziom zatrudnialności tych osób był stosunkowo wyższy niż kobiet, czy osób młodych w stosunku do poziomów obserwowanych w gospodarce. W praktyce jednak podczas recesji miejsca pracy dla grup defaworyzowanych są likwidowane w pierwszej kolejności, co stoi w sprzeczności z uzyskanymi wynikami. Dlatego, w przypadku tej grupy **WRPO 2007–2013 mógł bezpośrednio przyczynić się do utrzymania jej poziomu zatrudnialności** – na przykład poprzez dążenie do spełnienia zasady „*Równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji*” przez beneficjentów (raczej nie miały tu zastosowania szczególne kryteria wyboru projektów). Dlatego brzmienie drugiej hipotezy jest nieco inne. Postawiono zatem następujące hipotezy:

H.4.1 | **Interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła na poprawę zatrudnialności kobiet i osób młodych, ale przyczyniła się wzrostu ogólnej liczby osób zatrudnianych z tych grup.**

H.4.2 | **Interwencja WRPO 2007–2013 przyczyniła się do utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych²¹.**

Weryfikacja powyższych hipotez nastąpi w oparciu o porównanie wskaźników zatrudnialności kobiet, osób młodych i osób z niepełnosprawnościami w WRPO 2007–2013 z odpowiednimi poziomami występującymi w całej gospodarce województwa.

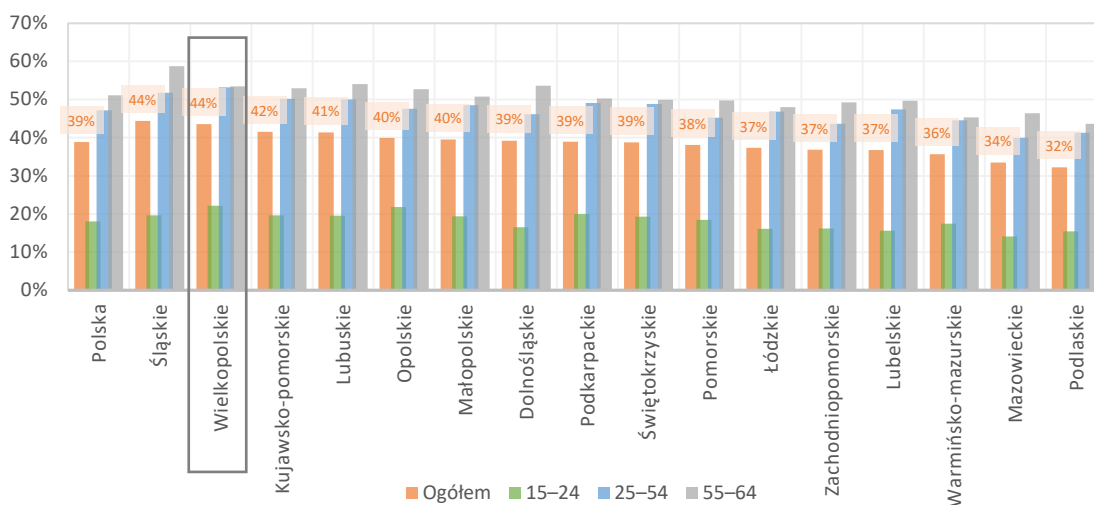
²⁰ Dane dotyczące osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim są dostępne ze spisów powszechnych z 2002 roku i 2011 roku. Dla potrzeb estymacji przyjęto dane z 2011, kiedy w województwie mieszkało 172 319 osób prawnie niepełnosprawnych. W przypadku pracujących osób niepełnosprawnych są dostępne dane jedynie w zakresie udziału pracujących niepełnosprawnych w wieku 16–64 lata w ogólnej liczbie ludności niepełnosprawnej w tym wieku. Zbiorowość osób niepełnosprawnych została wyodrębniona z ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, na podstawie kryterium prawnego. Do osób niepełnosprawnych zaliczono osoby w wieku 16 lat i więcej, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy. Wskaźnik ten wyniósł w 2011 roku 20,8%, co oznacza, że pracujących osób niepełnosprawnych jest w województwie ok. 35 842 osoby. Stanowią one zatem ok. 2,6% osób pracujących w województwie (w 2011 roku w województwie pracowało 1 357 954 osób).

²¹ Hipotezy będą weryfikowane w podrozdziale 4.2.2.

4.2.1.2. Niski poziom wykształcenia i niedostosowanie poziomu wykształcenia i doświadczenia do oczekiwań pracodawców

Kolejnymi problemami wskazywanymi w unijnych dokumentach strategicznych są: **niski poziom wykształcenia**, szczególnie w tzw. „kompetencjach kluczowych”, **przestarzałe systemy szkoleń i niedostosowanie poziomu wykształcenia i doświadczenia zawodowego do oczekiwań pracodawców** (Komisja Europejska, 2010, pp. 8, 15, 20). Mała mobilność zawodowa mieszkańców, niedostosowanie systemu kształcenia do wymogów rynku pracy oraz brak systemowego rozwiązania kształcenia ustawicznego to problemy wskazywane również w Strategii Zatrudnienia dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2007–2013 (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2007, p. 64). W Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, w województwie wielkopolskim z jednej strony poziom edukacji i kwalifikacji pracowników określono na wysokim poziomie, jako czynnik pozytywnie wpływający na rozwój przedsiębiorczości (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 37). Z drugiej jednak strony – w tym samym dokumencie jako słabe strony wskazano **niski odsetek mieszkańców z wyższym wykształceniem**, niewystarczającą i niedostosowaną do potrzeb ofertę edukacyjną, a także **w wielu branżach deficyt pracowników o wysokich kwalifikacjach** oraz **małą mobilność przestrzenną i zawodową** mieszkańców (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 52).

Wykres 6. Odsetek osób z wykształceniem średnim zawodowym (średnim i policealnym) oraz zasadniczym zawodowym w populacji ogółem w podziale na przedziały wiekowe w 2011 roku

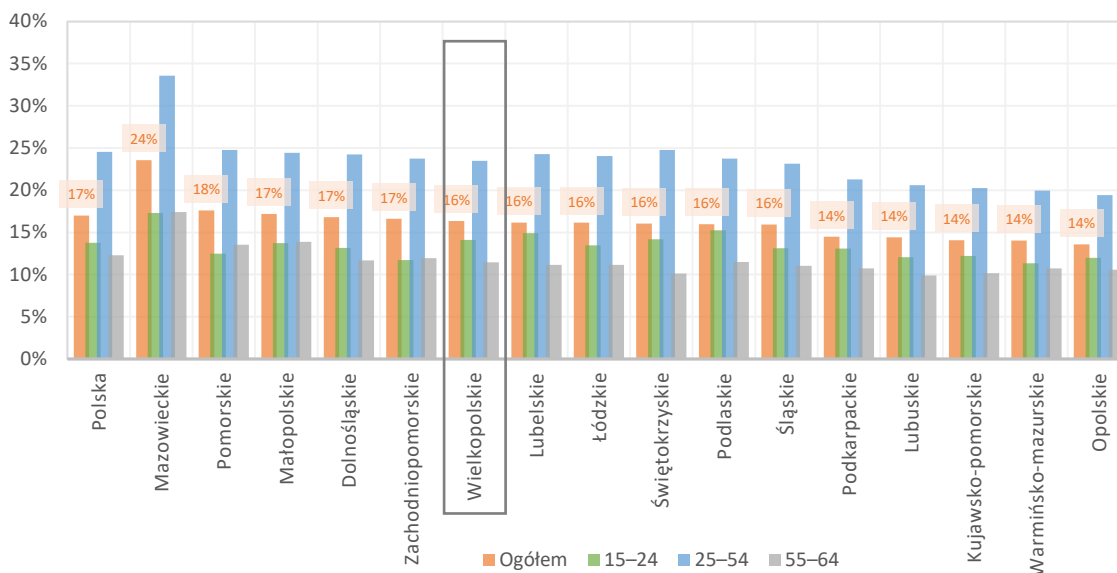
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS z Narodowego Spisu Powszechnego 2011.

Trzeba zauważyć, że wysoki poziom przydatności zawodowej, edukacji i kwalifikacji pracowników nie musi stać w sprzeczności z niskim odsetkiem osób z wyższym wykształceniem. W województwie wielkopolskim na rynku pracy występuje **wysoki odsetek osób z wykształceniem zawodowym** (najwięcej w Polsce po województwie śląskim, jednak to w województwie wielkopolskim występuje największy odsetek osób od 15 do 54 lat

z tym wykształceniem – por. Wykres 6), ale osoby te często posiadają stosunkowo wysokie kwalifikacje specyficzne, właściwe dla reprezentowanego przez nich zawodu.

Po drugie, w województwie występuje **porównywalna liczba osób z wyższym wykształceniem względem innych województw** (por. Wykres 7). Zauważalny jest również nieco wyższy odsetek osób młodych z wykształceniem wyższym (15–24 lata) niż w innych województwach (województwo jest na 5 miejscu w kraju pod tym względem), natomiast znacznie niższy odsetek osób w średnim wieku z tym wykształceniem (25–54 lata) niż w pozostałych województwach (w tym przypadku województwo jest aż na 10 miejscu w kraju). Może to oznaczać, że **osoby młode, dopiero wchodzące na rynek pracy zlikwidują problemy z niższym niż w innych regionach odsetkiem osób z wyższym wykształceniem na rynku pracy** pod warunkiem, że wzrośnie chęć do ich zatrudniania przez pracodawców. Może to już być widoczne w niniejszym badaniu, bowiem analizowane dane statystyczne pochodzą z 2011 roku.

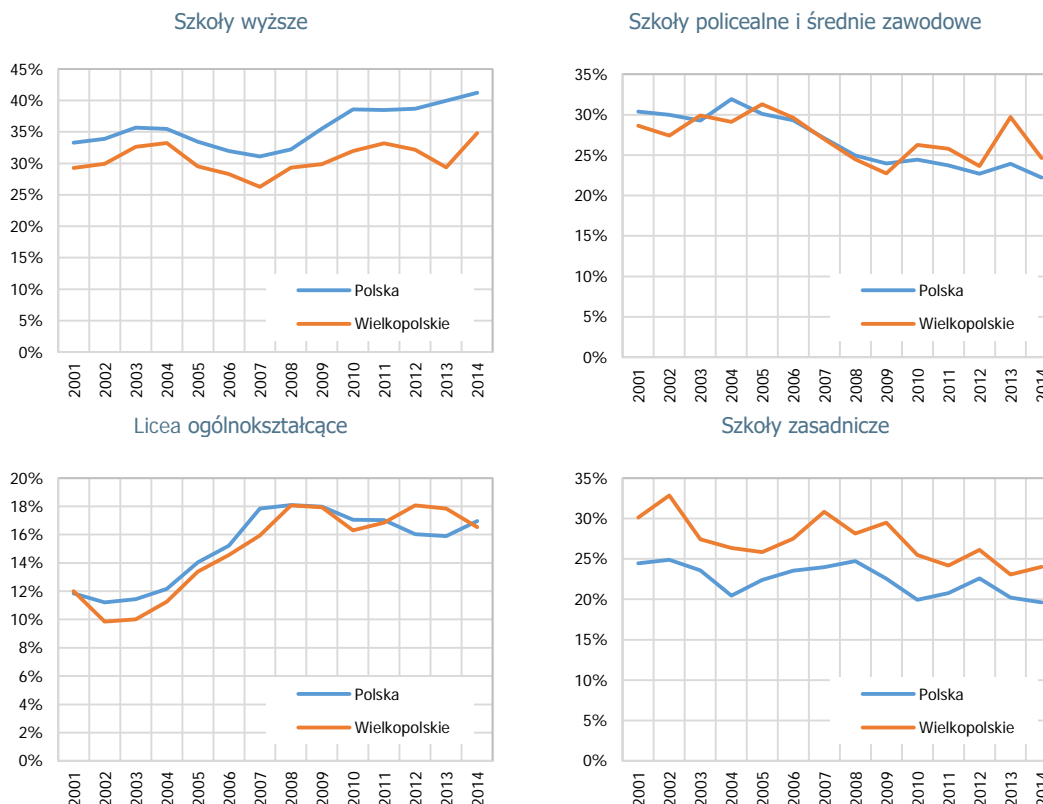
Wykres 7. Odsetek osób z wykształceniem wyższym w populacji ogółem w podziale na przedziały wiekowe w 2011 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS z Narodowego Spisu Powszechnego 2011.

W kontekście tego badania **kluczowe są jednak kwestie dotyczące poziomu zatrudnienia i bezrobocia** (nie zaś samej struktury populacji). Dlatego system edukacyjny będziemy traktować tu jako czynnik wpływający na trudności w znalezieniu odpowiednich pracowników, bowiem **dynamiczny rozwój firm w województwie wpływa na niedobór wykwalifikowanych pracowników**, szczególnie w określonych zawodach (o czym będzie mowa w rozdziale 4.1). Poza tym znaczna część firm działających w województwie opiera się na personelu o średnim lub niższym poziomie wykształcenia popartym specyficznymi kwalifikacjami. Jedynie **35% absolwentów wchodzących na rynek pracy w 2014 roku w województwie wielkopolskim ukończyło szkołę wyższą** (por. Wykres 8) podczas gdy w Polsce ten odsetek przekroczył poziom 40%.

Co więcej, odsetek pracujących absolwentów z wyższym wykształceniem rośnie w wolniejszym tempie niż ma to miejsce w Polsce. Jednocześnie w województwie wielkopolskim można zauważyć **znaczącą przewagę pracujących absolwentów szkół zasadniczych w stosunku do sytuacji w Polsce** (choć w ostatnich latach maleje ona nieznacznie), a dodatkowo, ostatnie lata przyniosły również wzrost pracujących absolwentów szkół policealnych i średnich zawodowych w znacznie większym stopniu niż w Polsce (gdzie *de facto* nastąpił spadek zatrudnialności absolwentów z takim wykształceniem, przez co ich odsetek w województwie jest obecnie wyższy niż w Polsce). Również absolwenci szkół licealnych byli zatrudniani w ostatnim okresie w stopniu wyższym niż miało to miejsce w Polsce. Potwierdza to zatem, że **województwo wielkopolskie w większym stopniu niż inne województwa w kraju opiera się na pracownikach z wykształceniem zawodowym i proces ten pogłębia się od 2010 roku.**

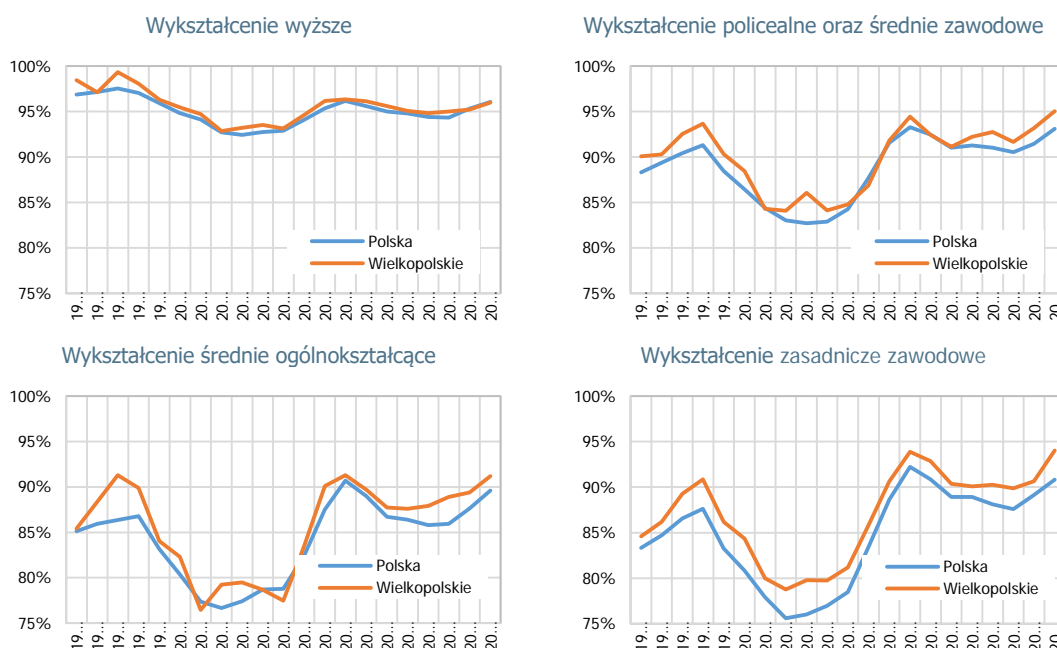
Wykres 8. Pracujący absolwenci podejmujący pracę po raz pierwszy wg typu szkoły jako odsetek wszystkich absolwentów w województwie wielkopolskim na tle Polski w okresie 2001–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Rynek pracy, pracujący według innego podziału niż PKD, pracujący absolwenci podejmujący pracę po raz pierwszy wg płci i typu szkoły).

Co więcej, od dwóch dekad **rynek województwa jest w stanie wchłonić praktycznie niemal wszystkie osoby aktywne zawodowo z wykształceniem wyższym** – w okresie interwencji WRPO 2007–2013 było to ponad 95% populacji takich osób (por. Wykres 9). Może to oznaczać dobre **dopasowanie kwalifikacji aktywnych**

zawodowo osób z wyższym wykształceniem do potrzeb rynku pracy. Z drugiej strony, może się okazać, że osoby z wykształceniem wyższym często pracują poniżej swoich kwalifikacji (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, p. 23). Nie zmienia to faktu, że **osoby z takim wykształceniem łatwiej znajdują pracę i mają stabilniejsze posady**, bowiem osoby z wykształceniem zawodowym (średnim i zasadniczym) – mimo, że obecnie również w ok. 95% znajdują zatrudnienie – to jednak poziom ich zatrudnialności był znacząco niższy w całym okresie wdrażania WRPO 2007–2013, nie mówiąc o okresie wcześniejszym.

Wykres 9. Udział osób aktywnych zawodowo o różnym poziomie wykształcenia w liczbie osób aktywnych zawodowo ogółem w województwie wielkopolskim na tle Polski w okresie 1995–2015

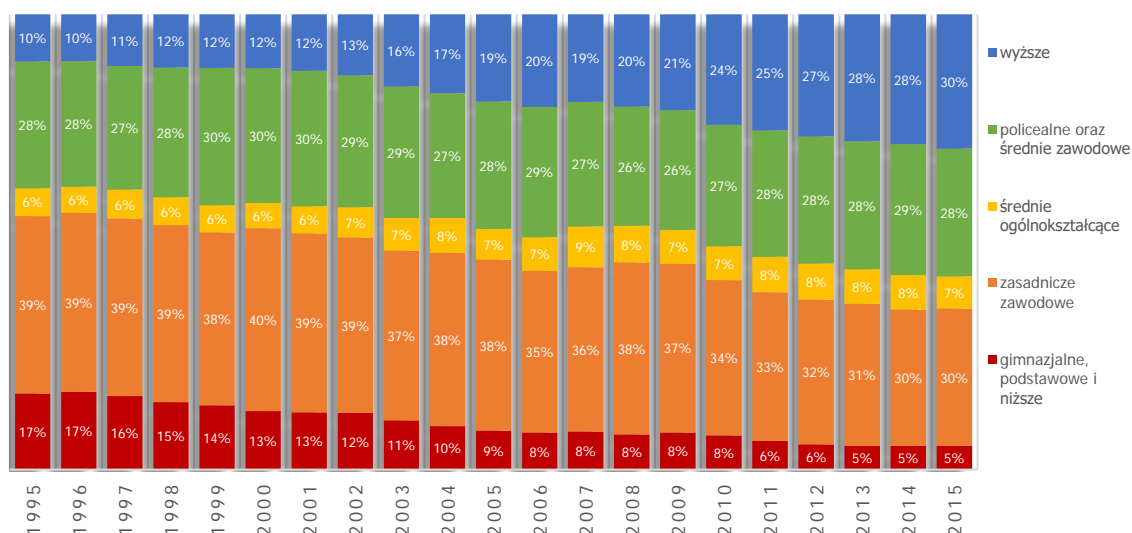
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Rynek pracy, aktywność ekonomiczna ludności (dane średnioroczne), ludność wg typu aktywności i poziomu wykształcenia).

Potwierdzają to badania prowadzone w Europie w okresie 2002–2010. Doran and Fingleton (2016) wskazują, że osoby z wyższym wykształceniem są zdecydowanie bardziej odporne na kryzys niż osoby z niższym wykształceniem – ich miejsca pracy powinny być zatem bardziej trwałe, o czym będzie mowa poniżej. Co więcej, autorzy ci wskazują, że **wyższe wykształcenie jest najistotniejszym czynnikiem wpływającym na odporność na kryzys**, a dodatkowo znacząco zwiększa szanse na uzyskanie zatrudnienia (choć nie zawsze zgodnego z posiadanym poziomem i kierunkiem wykształcenia).

Z drugiej strony, wiele badań potwierdziło, że **odsetek pracowników z wyższym wykształceniem wpływa stymulująco na poziom innowacyjności i konkurencyjności** gospodarki i tym samym – poprzez zwiększenie zasobów wiedzy

w regionie wpływa na zwiększenie regionalnego PKB (por. Pylak & Majerek, 2014b). Zarówno cel główny WRPO 2007–2013 („Wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia”), jak i dwa z trzech celów szczegółowych („Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców” oraz „Wzrost udziału wiedzy i innowacji w gospodarce regionu”) muszą pośrednio dotyczyć **zwiększania odsetka osób z wyższym wykształceniem lub kompetencjami i doświadczeniem na rynku pracy** (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2015, pp. 95, 100–101). Cele te mogą być realizowane poprzez m.in. wzrost kompetencji mieszkańców, o czym jest też mowa w SRWW (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005), a także wzrost poziomu wiedzy, o czym jest również mowa w SWW (Rada Unii Europejskiej, 2006a). Ze względu na trudności w pomiarze kompetencji i doświadczenia zarówno w statystyce publicznej, jak i w badaniu terenowym, przyjęto w niniejszym badaniu, że wzrost kompetencji pracowników będzie mierzony jedynie ich poziomem wykształcenia²².

Wykres 10. Struktura osób aktywnych zawodowo pracujących w podziale na poziom wykształcenia w województwie wielkopolskim na tle Polski w okresie 1995–2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Rynek pracy, aktywność ekonomiczna ludności (dane średnioroczne), ludność wg typu aktywności i poziomu wykształcenia).

Zwiększanie zatrudnienia osób z wykształceniem wyższym (wykwalifikowanych) powinno być zatem realizowane szczególnie w Priorytecie I WRPO 2007–2013, bowiem mimo braku mechanizmów bezpośrednio wspierających ten proces, beneficjenci w celu zwiększenia swojego poziomu wiedzy i przez to konkurencyjności, powinni zatrudniać takie osoby. Potwierdza to częściowo badanie dotyczące WRPO 2007–2013 z 2012 roku (w Działaniu 1.1

²² Jest to również zgodne z zapisami Koncepcji badania, w której mowa jest o odniesieniu do klasyfikacji ISCED.

zatrudniono 42,4% osób z wyższym wykształceniem, chociaż w Działaniu 1.3 już tylko 23,4%). Badanie to wskazuje jednocześnie, że osoby z wykształceniem wyższym w całym Programie stanowiły jedynie 24% (dodatkowo 2,8% ze stopniem doktora) wszystkich zatrudnionych osób – najwięcej osób zatrudniono z wykształceniem średnim – 35,8% i zawodowym – 33,2% ogółu (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, pp. 37, 51). Jest to wyższy poziom niż w przypadku całej gospodarki w roku 2007 (19%), ale niższy niż poziom z roku 2015 (30%) – por. Wykres 10. Nie można zatem jednoznacznie stwierdzić wpływu WRPO 2007–2013 na zmianę struktury zatrudnienia (do podobnych wniosków doszli autorzy wyżej cytowanego badania – por. Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, p. 3) w zakresie osób z wyższym wykształceniem. Być może taki wpływ był widoczny na początku wdrażania, ale biorąc pod uwagę opóźnione rozpoczęcie wdrażania (będące naturalną konsekwencją procedury konstruowania i negocjacji Programu) oraz pierwsze efekty pojawiające się po realizacji projektów – z dużym prawdopodobieństwem można zakładać, że nie był on istotny (np. w 2010 roku udział osób pracujących z wyższym wykształceniem sięgnął 24%). Dlatego postawiono następującą hipotezę:

H.4.3 | **Interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła istotnie statystycznie na zmianę struktury zatrudnienia w zakresie osób z wyższym wykształceniem na rynku pracy.**

Weryfikacja tej hipotezy będzie przeprowadzona przede wszystkim poprzez określenie poziomu wykształcenia osób zatrudnianych w ramach WRPO 2007–2013 (i określenie różnic w poziomie zatrudniania osób z wyższym wykształceniem przez podmioty korzystające i niekorzystające ze wsparcia).²³

4.2.1.3. Niska trwałość miejsc pracy

Dodatkowo problemem, który dotyczy całej Polski, jest **najwyższy w UE odsetek umów na czas określony**, który w 2014 roku wyniósł ogólnie 28,3%, a jest szczególnie wysoki w grupie wiekowej 15–24 lata (71,2%), następnie – wraz z wiekiem – odsetek ten spada do 18,2% w grupie wiekowej 55–64 lata (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2015c, p. 8). Wynika to z faktu, że osoby młode w większości znajdują się jeszcze w trakcie edukacji, co oznacza, że często im samym nie zależy na stałych umowach o pracę oraz, że częściej zmieniają swoje miejsce pracy. Z drugiej strony pracodawcy często chcą sprawdzić osobę młodą bez doświadczenia i referencji, jak również często potrzebują takich osób tylko w okresach wzmożonego popytu na ich produkty (np. w okresie wakacyjnym).

²³ Hipoteza będzie weryfikowana w podrozdziale 4.2.2.

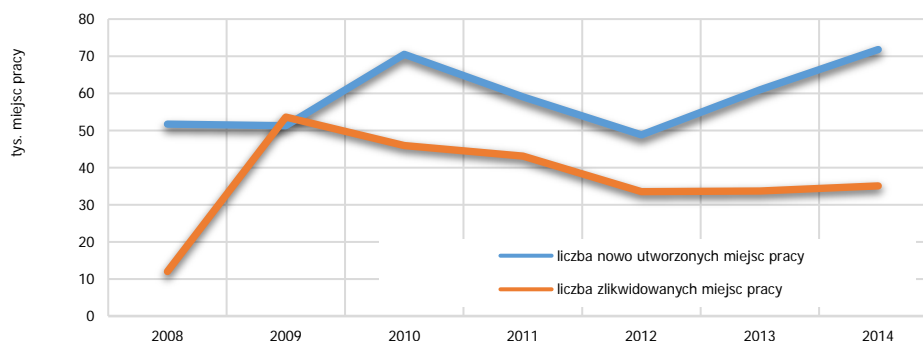

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wykres 11. Liczba utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy w województwie wielkopolskim w okresie 2008–2014 w tys. szt.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Rynek pracy, miejsca pracy).

W województwie wielkopolskim w okresie 2008–2014 saldo utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy jest dodatnie (łącznie przybyło w tym okresie 157,1 tys. miejsc pracy), niemniej jednak jedynie 38% wszystkich powstałych miejsc pracy pozostało w gospodarce (choć niekoniecznie likwidowano miejsca pracy, które zostały wliczone do utworzonych miejsc pracy, ale w globalnym ujęciu pokazuje to trwałość miejsc pracy). Po raz kolejny można wskazać na kryzys jako czynnik wpływający na ten proces, co widać szczególnie w roku 2009.

Na tle ww. danych makroekonomicznych, wpływ WRPO 2007–2013 na tworzenie trwałych miejsc pracy jest znamienity. Badanie realizowane w 2012 roku (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012) wykazało, że beneficjenci projektów tworzyli około 90%²⁴ (z czego 10% miejsc pracy zostało utrzymanych) trwałych miejsc pracy²⁵. W okresie prowadzenia tego badania odpowiedzi respondentów były oparte w wielu przypadkach na przypuszczeniach (wiele miejsc pracy nie istniało więcej niż 2 lata), niemniej jednak mimo tego, wyniki ww. badania skłoniły do postawienia następującej hipotezy:

H.4.4 | Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na tworzenie trwałych miejsc pracy²⁶.

We wdrażaniu NSRO²⁷ przyjęto założenie, iż minimalną trwałością nowo utworzonego miejsca pracy był okres 2 lat od jego powstania mimo tego, że w tamtym okresie umowy na

²⁴ Wliczono 5 298 trwałych miejsc pracy oraz 657 utrzymanych miejsc pracy i odniesiono do 6 634 bezpośrednich miejsc pracy. W przypadku tymczasowych miejsc pracy do wyliczeń wzięto 679 bezpośrednich miejsc prac.

²⁵ Poprzez **trwale miejsca pracy u beneficjenta** rozumiano miejsca pracy utworzone w wyniku realizacji projektu, które istnieją lub będą istnieć co najmniej 2 lata, powstałe m.in. w wyniku wzrostu obrotów firmy, konieczności zatrudnienia osoby do obsługi zakupionych maszyn, konieczności zatrudnienia pracowników w wyniku wzrostu liczby zamówień itp.

²⁶ Hipoteza będzie weryfikowana w podrozdziale 5.1.1.

²⁷ por. Pismo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z dnia 8 września 2011 roku nr DKR-II-82623-23-MTo/11 NK: 117808/11 oraz pismo z dnia 30 września 2010 roku nr DPI-IV-82122(1)-16-MH/10 NK: 133398/10.

czas określony mogły trwać nawet 10 lat²⁸. IZ WRPO 2007–2013 przyjęła w tym zakresie bardziej restrykcyjne podejście – beneficjent był zobowiązany do utrzymania rezultatów projektu (a więc tych miejsc pracy, które były wskazywane jako rezultat) w okresie trwałości projektu, tj. 3 lat dla MŚP lub 5 lat dla pozostałych beneficjentów²⁹. Weryfikacja tej hipotezy będzie zatem polegać na określeniu udziału miejsc pracy utworzonych na okres krótszy niż okres trwałości projektu w ogólnej liczbie utworzonych miejsc pracy w Programie. Udział ten następnie zostanie odniesiony do analogicznego udziału obserwowanego w gospodarce. Drugi wymiar identyfikacji trwałości miejsc pracy został określony w Koncepcji badania i obejmuje wszystkie te **miejsca pracy, które beneficjenci utrzymali, utrzymują lub planują utrzymać przynajmniej 6 miesięcy po zakończeniu okresu trwałości projektu**. To podejście badawcze ukierunkowane jest na uzyskanie zawartości informacyjnej na potrzeby wdrożeniowe dla WRPO 2014+, zgodnie z zasadami pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego dla identyfikacji wpływu Programu na zatrudnienie, wynikającymi z Załącznika nr 6 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014–2020.

4.2.1.4. Wysokie zróżnicowania regionalne w strukturze zatrudnienia

Kolejnym problemem, który przejawiał się zarówno w dokumentach na poziomie krajowym, jak i regionalnym, jest nierównomierny rozwój obszaru województwa, a w szczególności **fluktuacje liczby pracujących w różnych sektorach w różnych powiatach**. W latach 1995–2005 wzrost liczby zatrudnionych zaobserwowano jedynie w 11 powiatach. W tym okresie nie został zatem rozwiązany problem niskiego wskaźnika zatrudnienia. Dodatkowo, w 31 powiatach nastąpił spadek liczby pracujących w rolnictwie na poziomie ponad 20%, w tym w 18 powiatach o ponad połowę, co było dobrym symptomem zmian w strukturze zatrudnienia. Dodatkowo, jeżeli chodzi o sektor przemysłowy, w 19 powiatach zarejestrowano wzrost liczby zatrudnionych (co wskazywano podczas panelu ekspertów jako pozytywną zmianę), a w przypadku sektora usługowego wzrost zaobserwowano w 15 powiatach (Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, 2010, p. 98). Również Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010–2020 i jej aktualizacja na lata 2015–2020 wskazują jako jeden z głównych problemów rozwojowych **wysokie zróżnicowania wewnątrzregionalne** (Matusiak et al., 2011, p. 20; Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, 2015, p. 28). Podobnie, Strategia zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego na lata 2007–2013 wskazuje, że o ile sam poziom bezrobocia nie jest problemem w całym województwie, to jednak w dokumentach strategicznych podnosi się niekorzystną strukturę bezrobocia – wysoki odsetek osób

²⁸ Obecnie zgodnie z nowelizacją Kodeksu Pracy z dnia 25 czerwca 2015 roku, która weszła w życie 22 lutego 2016 roku, łączny okres zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony nie może przekraczać 33 miesięcy (bez względu na liczbę zawartych umów o pracę).

²⁹ Por. Koncepcja badania, s. 62.

długotrwałe bezrobotnych oraz znaczne zróżnicowanie regionu pod względem poziomu bezrobocia (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2007, p. 66).

WRPO 2007–2013 bezpośrednio odnosi się do **zróżnicowań wewnątrzregionalnych** wskazując, że Program będzie koncentrował się (niezależnie od dziedziny wsparcia) równocześnie na wzmacnianiu szczególnie tych funkcji ośrodków wzrostu, które mogą pozytywnie wpłynąć na otoczenie, a także na wzmacnianiu zdolności absorpcyjnych otoczenia ośrodków wzrostu (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2015, p. 106). Podjęta interwencja powinna zatem **eliminować różnice w strukturze zatrudnienia w powiatach** na rzecz usług rynkowych oraz działalności przemysłowej zaawansowanej technologicznie i innych branż gospodarki opartej na wiedzy, stanowiących obecne lub potencjalne specjalizacje regionalne (Matusiak et al., 2011, p. 21; Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, 2015, p. 29). Jak widać, w dokumencie RSI zaktualizowanym w 2015 roku, problemy wskazywane we wcześniejszych dokumentach strategicznych są nadal aktualne, co w pewnym sensie podważa skuteczność interwencji WRPO 2007–2013 i innych działań w tym zakresie. Dlatego postawiono hipotezę:

H.4.5 | **Interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła istotnie statystycznie na zmniejszenie zróżnicowań wewnątrzregionalnych w strukturze zatrudnienia³⁰.**

4.2.1.5. Niski poziom innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw

Kolejne problemy, które wskazywano w Strategii rozwoju województwa, w momencie jej uchwalenia (2005 rok), związane były z **niskim wyposażeniem kapitałowym przedsiębiorstw i dekapitalizacją ich majątku**, po części powodowane przez **wysokie koszty stałe** i w konsekwencji **niską rentowność**; zbyt małą liczbą firm sektorów średniej i wysokiej techniki; **niską innowacyjnością** związaną z wykorzystywaniem jedynie **pozaregionalnej wiedzy i technologii**, do czego przyczyniały się po części **słabe powiązania kooperacyjne przedsiębiorstw** (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005, p. 36). Co ciekawe, w zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa w 2012 roku **te problemy pozostały nadal aktualne**, a dodano jeszcze **opór społeczny przez nowymi inwestycjami**, jak również **wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej w okolicach Poznania** (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 38). W kontekście polityki zatrudnieniowej można wysnuć zatem wniosek, że problemem, który interwencja mogła rozwiązać była słaba rentowność przedsiębiorstw, brak kapitału na inwestycje i rozwój zasobów ludzkich (zatrudnianie nowych pracowników, szkolenie i zwiększanie poziomu kwalifikacji u już pracującej kadry) wynikający m.in. z wysokich

³⁰ Hipoteza będzie weryfikowana w podrozdziale 4.2.2.

kosztów funkcjonowania, w tym z wysokiego poziomu obciążeń fiskalnych, niskiej innowacyjności i przez to niskiej produktywności. Należy pamiętać, że w trakcie okresu wdrażania WRPO 2007–2013 przedsiębiorstwa z obszaru województwa, szczególnie MŚP, doświadczały skutków kryzysu gospodarczego i finansowego, co przyczyniało się nie tylko do zmniejszenia zatrudnienia, ale również obniżenia produktywności (Kokocinska & Rekowski, 2013), a przez to do obniżenia konkurencyjności i dochodowości. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że powyższe problemy nie zostały do końca rozwiązane lub wyniki działań nie są jeszcze widoczne. Należy mieć na uwadze, że dane źródłowe do aktualizacji Strategii pochodziły z przełomu 2010/2011 roku, czyli okresu dwóch–trzech lat od rozpoczęcia interwencji WRPO 2007–2013. W tak krótkim okresie rzeczywiste efekty interwencji nigdy nie będą dostrzegalne na znacznym obszarze objętym interwencją, takim jak region. Z drugiej strony można założyć, że beneficjenci korzystający ze wsparcia WRPO 2007–2013 uzyskiwali dodatkowe środki (zwrotne lub bezzwrotne) na inwestycje, poprawiające w założeniu ich konkurencyjność i innowacyjność (w Prioryecie I – por. niżej), dzięki czemu **ich sytuacja finansowa powinna być lepsza niż podmiotów niekorzystających ze wsparcia** – mogło mieć to szczególne znaczenie podczas kryzysu, który dramatycznie obniżył dostępność środków na inwestycje dla przedsiębiorstw. Dlatego postawiono hipotezę, że:

H.4.6 | **Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na poprawę sytuacji finansowej przedsiębiorstw w województwie i na zwiększenie środków umożliwiających stworzenie nowych miejsc pracy³¹.**

Z kolei w przypadku **poziomu innowacyjności** badanie śródkresowe (PSDB, 2012, p. 60) potwierdziło, że **beneficjenci WRPO 2007–2013 w większym stopniu wprowadzali nowe produkty / usługi na rynek oraz wprowadzali znaczące zmiany do procesów produkcyjnych** niż pozostałe podmioty w regionie. Podobnie, znacząco wyższy poziom wprowadzanych innowacji produktowych i procesowych spowodował znacznie **wyższą poprawę wskaźników określających poziom konkurencyjności podmiotów** (wzrost liczby klientów, ekspansja na nowe rynki, wzrost przychodów ze sprzedaży, wzrost zysku) niż w przypadku pozostałych podmiotów z województwa wielkopolskiego, dlatego postawiono hipotezę, że:

H.4.7 | **Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na poziom innowacyjności – innowacji produktowych i procesowych, a przez to także na konkurencyjność przedsiębiorstw w województwie³².**

³¹ Hipoteza będzie weryfikowana w podrozdziale 5.3.

³² *ibidem*

Podobnie, w przypadku **zmian w wydajności pracy** oraz **kosztów jednostkowych produkcji** cytowane wyżej badanie (PSDB, 2012, pp. 64–65) potwierdziło, że beneficjenci WRPO 2007–2013 osiągnęli wzrost wydajności w okresie badanym oraz obniżenie kosztów jednostkowych produkcji. Dlatego, postawiono hipotezę, że:

H.4.8 | **Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na poprawę produktywności pracowników i obniżenie kosztów funkcjonowania, a przez to także na konkurencyjność przedsiębiorstw w województwie³³.**

Dodatkowo, w zaktualizowanej Strategii wskazuje się na **niewystarczającą trwałość MŚP** (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, p. 51). Jest to z pewnością skutkiem powyższych problemów, przede wszystkim wynikiem słabej konkurencyjności przedsiębiorstw (niskiego udziału w rynku, niskiego poziomu przychodów i zysków, a przez to niskiego poziomu zatrudnienia i dochodowości majątku. Dodatkowym czynnikiem wpływającym negatywnie na trwałość przedsiębiorstw w okresie wdrażania WRPO 2007–2013 był kryzys. O ile mniejsze przedsiębiorstwa były mniej narażone na jego skutki (poprzez m.in. niższy poziom internacjonalizacji i mocniejsze powiązanie z rynkiem lokalnym) niż większe firmy i były bardziej elastyczne w dostosowywaniu np. kosztów wynagrodzeń do zaistniałej sytuacji, to jednak brak alternatywnych rynków zbytu, mały zakres działania i brak zasobów finansowych powodowało znaczące zmniejszanie skali ich funkcjonowania, a często ich zamykanie (Rocha & Varum, 2014). Ponadto, Box (2008) zauważa, że firmy tworzone w okresie kryzysu mają zmniejszone szanse na przeżycie, co może mieć znaczenie przy analizowaniu podmiotów powstałych podczas wdrażania WRPO 2007–2013. Poza tym część mikro i małych firm funkcjonowała tylko w okresie trwałości projektu, co dotyczy szczególnie firm tworzonych w ramach PO KL, ale takie przypadki miały również miejsce w ramach WRPO 2007–2013. Postawiono zatem hipotezę, że:

H.4.9 | **Interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła istotnie statystycznie na trwałość przedsiębiorstw³⁴.**

4.2.1.6. Niski udział usług rynkowych w strukturze gospodarki województwa

Problemem, na który wskazuje Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2010, jest **zbyt niski udział usług rynkowych** w strukturze gospodarczej województwa (Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, 2010, p. 104). W 2007 roku udział ten wynosił jedynie 35,7% (przy średniej dla Polski – 38,2%) według

³³ *ibidem*

³⁴ *ibidem*

danych GUS, podczas gdy w krajach wysoko rozwiniętych sięgał on od 40 do 60% osób czynnych zawodowo. Jednocześnie, udział usług rynkowych w tworzeniu wartości dodanej brutto wynosił na początku okresu wdrażania WRPO 2007–2013 jedynie 43% i był niższy od średniej dla Polski (46%) i krajów Europy Zachodniej. W 2014 roku udział usług rynkowych zwiększył się do 41% i był porównywalny do średniej dla kraju (nastąpiła w tym zakresie konwergencja, ale tylko w kontekście średniej dla Polski, bowiem nadal udział ten był dużo niższy niż dla województwa mazowieckiego – 58,3%). Postawiono zatem na tej podstawie hipotezę, że:

H.4.10 | **Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na zwiększenie udziału usług rynkowych w strukturze zatrudnienia w województwie³⁵.**

4.2.2. Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę w strukturze zatrudnienia w Wielkopolsce

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.2.3 dotyczące wpływu WRPO 2007–2013 na zmiany w strukturze zatrudnienia w Wielkopolsce.

Problem badawczy został zoperacjonalizowany w hipotezach: H.4.1 dotyczącej zatrudnialności kobiet i osób młodych, H.4.2 dotyczącej osób niepełnosprawnych, H.4.3 w zakresie zatrudnialności osób z wyższym wykształceniem, a także H.4.10 dotyczącej zwiększenia udziału usług rynkowych w strukturze zatrudnienia w województwie.

4.2.2.1. Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę zatrudnialności kobiet

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rozdz. 4.2.1.1, statystyka populacyjna dla poziomu zatrudnienia kobiet w gospodarce województwa wynosi 45–46%. W ramach WRPO 2007–2013 udział zatrudnionych kobiet wyniósł 36,34% z przedziałem ufności [33,85;38,83] (por. Tabela 17), zatem wartość statystyki populacyjnej z 95% pewnością nie znajdzie się w uzyskanym w Programie przedziale.

Wniosek cząstkowy

Wyniki badania weryfikują pozytywnie hipotezę H.4.1 w części dotyczącej zatrudnialności kobiet – interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła na poprawę zatrudnialności kobiet, ale przyczyniła się do wzrostu ogólnej liczby zatrudnionych z tej grupy.

³⁵ Hipoteza H.4.10 będzie weryfikowana w podrozdziale 4.2.2.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przyczyny pozytywnej weryfikacji tej hipotezy mogą być różne. Po pierwsze, w programach perspektywy 2007–2013 współfinansowanych z EFRR dążono do realizacji horyzontalnego celu w zakresie zatrudnienia, natomiast wsparciem poszczególnych kategorii zatrudnienia zajmował się EFS. Ponadto, w ramach WRPO 2007–2013 tylko w kilku działaniach, których efektem miało być m.in. tworzenie miejsc pracy, były stosowane kryteria premiujące zatrudnienie ogółem, czy też zatrudnienie kobiet lub osób niepełnosprawnych (poza kilkoma działaniami) mimo, że w programie wskazano bezpośrednio, że zasada równości szans będzie uwzględniona na etapie przygotowywania kryteriów wyboru projektów oraz warunków konkursów (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2015, p. 105). Należy jednak pamiętać, że wsparcie określonych grup defaworyzowanych na rynku pracy było domeną EFS, a w szczególności komponentów regionalnych PO KL 2007–2013.

Niemniej jednak, jeżeli nawet nie zadziałały szczególne mechanizmy w samym WRPO 2007–2013 – wydaje się, że poziom zatrudnialności zarówno kobiet, jak i osób młodych powinien kształtować się wokół wartości wskaźnika dla całej gospodarki regionu, a nie znacząco niższy. Przyczyną takiego stanu rzeczy mógł być niewątpliwie kryzys. Jak pokazują ostatnie badania w Europie miejsca pracy dla kobiet są mniej odporne na skutki kryzysu, ponieważ często pracują one na niepełnych etatach, umowach czasowych lub dopiero wchodzą / wracają na rynek pracy – i przez to łatwiej i taniej jest zlikwidować ich miejsca pracy. Poza tym, w ramach WRPO 2007–2013 tworzone miejsca pracy głównie w przedsiębiorstwach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym oraz handlem hurtowym i detalicznym, transportem, zakwaterowaniem, usługami gastronomicznymi, które to branże w większości cechują się z natury znacznie wyższym poziomem zatrudnialności mężczyzn, aniżeli kobiet.

4.2.2.2. Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę zatrudnialności osób młodych

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rozdz. 4.2.1.1, statystyka populacyjna dla udziału osób pracujących w wieku 15–24 lata w województwie wynosiła 26% w 2005 roku i 21% w 2015 roku. W ramach WRPO 2007–2013 udział zatrudnionych osób młodych wyniósł 12,06% z przedziałem ufności [10,51;13,61] (por. Tabela 17), zatem wartość statystyki populacyjnej z 95% pewnością nie znajdzie się w uzyskanym w Programie przedziale.

Wniosek cząstkowy

Wyniki badania weryfikują pozytywnie hipotezę H.4.1 w części dotyczącej zatrudnialności osób młodych – interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła na poprawę zatrudnialności osób młodych, ale przyczyniła się do wzrostu ogólnej liczby osób pracujących z tej grupy.

W przypadku tej hipotezy przyczyny jej weryfikacji pozytywnej mogą być podobne jak dla hipotezy dotyczącej kobiet. Odporność miejsc pracy osób młodych (do 24 roku życia) na kryzys jest zdecydowanie słabsza niż kobiet (choć najslabsza odporność występuje w przypadku osób w wieku 55–65 lat, natomiast osoby w średnim wieku (35–44 lat)

są najbardziej odporne na kryzys) (por. Doran & Fingleton, 2016). Dlatego w kontekście dwóch pierwszych grup (**kobiet i osób młodych**) **niski poziom zatrudnialności obserwowany w WRPO 2007–2013 mógł być wynikiem procesów zachodzących podczas kryzysu**. Poza tym należy zauważyć, że znaczący jest udział osób kontynuujących naukę w grupie wiekowej poniżej 24 roku życia, co niewątpliwie również wywarło i nadal wywiera wpływ na poziom ich zatrudnialności.

4.2.2.3. Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę zatrudnialności osób z niepełnosprawnościami

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rozdz. 4.2.1.1, statystyka populacyjna dla udziału osób z niepełnosprawnościami pracujących w województwie wynosiła 2,6% w 2011 roku. W ramach WRPO 2007–2013 udział zatrudnionych osób niepełnosprawnych wyniósł 2,62% z przedziałem ufności [1,78;3,46] (por. Tabela 20), a więc dokładnie tyle, ile wynosi statystyka populacyjna, zatem wartość statystyki populacyjnej z 95% pewnością znajdzie się w uzyskanym w Programie przedziale. Jeszcze korzystniejsze są rzeczywiste efekty interwencji, które wskazują, że wskutek realizacji WRPO 2007–2013 powstało 3,1% miejsc pracy netto dla osób niepełnosprawnych.

Wniosek cząstkowy

Wyniki badania weryfikują pozytywnie hipotezę H.4.2 – interwencja WRPO 2007–2013 przyczyniła się do utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych jest zatem sprzeczne z trendami panującymi podczas okresów kryzysowych, w tym z trendami podobnymi, do tych potwierdzonych dla kobiet i osób młodych. Ponieważ jednak osoby niepełnosprawne były w większym stopniu wspierane podczas wyboru projektów (poprzez kryteria – zachowano tym samym horyzontalną zasadę równości szans), beneficjenci w większym stopniu kładli nacisk na dostosowanie swoich działań w projektach do tych wymagań.

4.2.2.4. Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę zatrudnialności osób z wyższym wykształceniem

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w rozdz. 4.2.1.2, statystyka populacyjna dla udziału osób pracujących z wykształceniem wyższym w województwie wynosiła 19% w 2007 roku i 30% w 2015 roku. W ramach WRPO 2007–2013 udział zatrudnionych osób z wyższym wykształceniem wyniósł 28,70% z przedziałem ufności [26,24; 31,16] (por. Tabela 14), zatem wartość statystyki populacyjnej z 95% pewnością znajdzie się w uzyskanym w Programie przedziale, a w początkowym okresie wdrażania była ona niższa niż lewy brzeg przedziału.

Wniosek cząstkowy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nie ma podstaw do pozytywnej weryfikacji hipotezy H.4.3. Zgodnie z nią interwencja WRPO 2007–2013 miała nie wpłynąć istotnie statystycznie na zmianę struktury zatrudnienia w zakresie osób z wyższym wykształceniem na rynku pracy. Uzyskane dane wskazują, że interwencja przyczyniła się w pewnym stopniu do poprawy struktury zatrudnienia tych osób, a przynajmniej do utrzymania poziomu tego zatrudnienia. Wskazuje to na korzystny wpływ WRPO 2007–2013 na strukturę zatrudnienia w regionie.

Do zwiększenia udziału zatrudnionych z wykształceniem wyższym przyczyniły się z pewnością projekty z Priorytetów II, III, IV (bez inicjatywy JESSICA), V i VI, w których udział miejsc pracy tworzonych dla takich pracowników, w ogólnej liczbie utworzonych miejsc pracy wyniósł odpowiednio 49%, 33%, 47%, 69% i 48%. Liczebnie miejsca pracy tworzone w tych Priorytetach nie miały znaczącego wpływu na wynik dla całego Programu, dlatego udział dla inicjatywy JEREMIE (26%), pozostałych Działań Priorytetu I (28%) i w minimalnym stopniu inicjatywy JESSICA (29%) zdominował wynik końcowy.

4.2.2.5. Wpływ tworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 na zmianę zatrudnialności i zmniejszenie różnicowania regionalnego w usługach rynkowych

Usługi rynkowe to usługi dotyczące handlu i napraw, hoteli i restauracji, transportu, gospodarki magazynowej, łączności, pośrednictwa finansowego, obsługi nieruchomości i firm, działalności usługowej komunalnej, społecznej, indywidualnej i pozostałej³⁶. Zgodnie z rozdz. 4.2.1.6 statystyka populacyjna w 2007 roku wyniosła 35,7% (taki udział osób pracujących był zatrudniony w usługach rynkowych). Natomiast zgodnie z wynikami badania (por. Tabela 24), **w projektach WRPO 2007–2013 zatrudniono 50,4% EPC w usługach rynkowych**, z czego najwięcej w ramach **inicjatywy JEREMIE** (blisko 60%), w ramach której realizowano najwięcej projektów, tworzących największą część EPC. Dzięki tej inicjatywie udało się przede wszystkim **zwiększyć udział pracujących w usługach rynkowych w gospodarce regionu**. W przypadku pozostałych Działań i Priorytetów ten wpływ nie jest oczywisty. Dla przykładu pozostałe Działania Priorytetu I (instrumenty bezzwrotne) stworzyły 33,4% wszystkich EPC w usługach rynkowych, a więc niemal tyle, ile wynosi statystyka populacyjna – a zatem istnieje prawdopodobieństwo, że nie przyczyniły się one do zwiększenia udziału usług rynkowych w gospodarce.

Wniosek cząstkowy

³⁶ sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”. W **usługi nierynkowe** wchodzi natomiast: sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

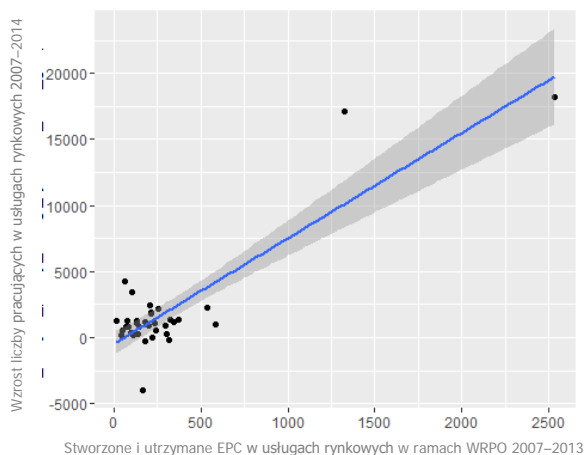
Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

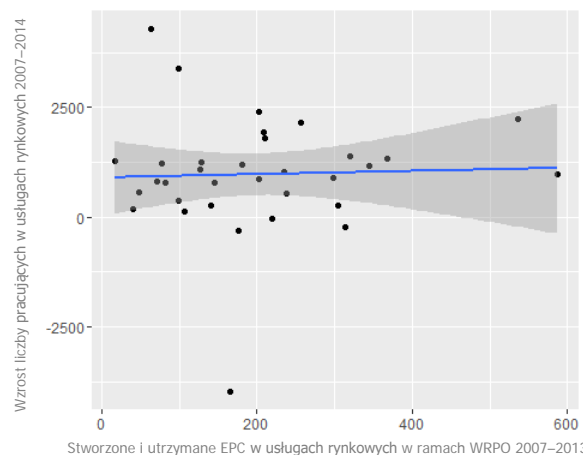
Są podstawy do pozytywnej weryfikacji hipotezy H.4.10 (interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na zwiększenie udziału usług rynkowych w strukturze zatrudnienia w województwie). Wpływ na tę sytuację miało w głównej mierze wdrażanie instrumentów zwrotnych, za sprawą inicjatywy JEREMIE.

Usług rynkowych dotyczy jeszcze jeden problem badawczy obrazowany przez **hipotezę H.4.5**, zgodnie z którą interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła istotnie statystycznie na zmniejszenie różnicowań wewnątrzregionalnych w strukturze zatrudnienia. Do weryfikacji tej hipotezy wykorzystano dane GUS BDL (pracujący wg grup sekcji i płci w powiatach)³⁷. Wyliczono zmianę liczby osób zatrudnionych w usługach rynkowych w poszczególnych powiatach w okresie 2007–2014 w całej gospodarce (statystyki populacyjne), liczbę utworzonych i utrzymanych EPC w usługach rynkowych dzięki realizacji WRPO 2007–2013. Następnie obliczono korelację między tymi wielkościami.

Wyliczenie korelacji i wykres rozrzutu dla wszystkich powiatów

Wyliczenie korelacji i wykres rozrzutu dla powiatów o EPC < 1000

Wykres 12. Rozrzut i korelacje między wzrostem liczby pracujących w usługach rynkowych w okresie 2007–2014 a liczbą miejsc pracy utworzonych i utrzymanych w usługach rynkowych wskutek realizacji projektów z udziałem środków WRPO 2007–2013 dla powiatów

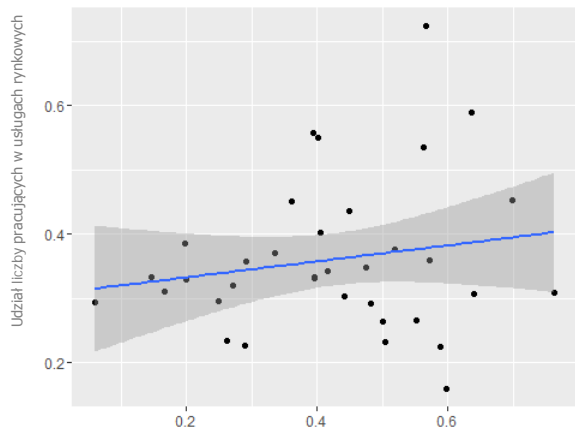
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Wysoki poziom korelacji Pearsona między tymi zmiennymi ($r=0,871$) istotnej statystycznie ($t=10,194$, $df=33$, $p<0,001$) mógłby świadczyć o tym, że projekty WRPO 2007–2013 stanowiły ważny czynnik wzrostu liczby zatrudnionych w usługach rynkowych w poszczególnych powiatach (**projekty mogłyby potęgować procesy zmian struktury**

³⁷ bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, duchownych i pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane łącznie z rolnictwem indywidualnym i pracującymi w organizacjach, fundacjach, związkach (SOF), według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

zachodzące w powiatach, a nie je odwracać). Jednakże po odcięciu skrajnych przypadków (dla EPC>1000) korelacja spada niemal do zera ($r=0,037$) i przestaje być istotna statystycznie ($t=0,20607$, $df=31$, $p=0,838$), co widać na prawym wykresie (Wykres 12).

Udział stworzonych i utrzymanych EPC w usługach rynkowych w WRPO 2007–2013

Dodatkowo, warto zbadać korelację między udziałem miejsc pracy w usługach rynkowych tworzonych i utrzymywanych w projektach, a udziałem pracujących w usługach rynkowych w poszczególnych powiatach. Aby interwencja z WRPO 2007–2013 eliminowała różnicowania regionalne, korelacja powinna być ujemna (im niższy udział osób pracujących w usługach rynkowych w powiecie, tym wyższy udział miejsc pracy dla pracujących w tych usługach powinien być wspierany w ramach projektów).

Wykres 13. Rozrzut i korelacje między udziałem pracujących w usługach rynkowych w powiatach a utworzonych i utrzymanych w WRPO 2007–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Wyniki przedstawia Wykres 13. Korelacja jest niewielka ($r=0,177$) i nieistotna statystycznie ($t=1,0321$, $df=33$, $p=0,309$), co potwierdza, że **nie ma związku pomiędzy udziałem pracujących w usługach rynkowych w gospodarce i w projektach WRPO 2007–2013**.

Wniosek cząstkowy

Podjęta interwencja nie eliminowała różnic w strukturze zatrudnienia w powiatach na rzecz usług rynkowych, stąd hipotezę H.4.5 należy przyjąć (interwencja WRPO 2007–2013 nie wpłynęła istotnie statystycznie na zmniejszenie różnicowań wewnątrzregionalnych w strukturze zatrudnienia).

4.2.3. Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na zmniejszenie różnicowań przestrzennych w województwie wielkopolskim

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.9 dotyczące zróżnicowania przestrzennego miejsc pracy utworzonych i utrzymanych dzięki interwencji WRPO 2007–2013.

Do wyników uzyskanych w badaniu ilościowym przypisano z bazy teleadresowej powiaty i podregiony do każdego respondenta. Następnie stworzono ryciny prezentujące liczby miejsc pracy stworzonych i utrzymanych (oddzielnie) w podziale na powiaty.

Na poniższe ryciny nałożono następnie rzeczywistą liczbę beneficjentów w powiatach oraz liczbę miejsc pracy wynikającą z danych administracyjnych dotyczących wszystkich projektów, która to liczba uzupełniła dane do projektów nieobjętych grupą eksperymentalną, aby na jej podstawie i na podstawie rycin dla próby oszacować zróżnicowanie przestrzenne miejsc pracy utworzonych i utrzymanych dzięki interwencji WRPO 2007–2013, w układzie podregionów i powiatów.

Wyniki przedstawiono na rycinach powiatów dla grupy eksperymentalnej oraz ekstrapolowane dla populacji beneficjentów WRPO 2007–2013. Przygotowane zostały zatem dwa zestawy opracowań kartograficznych: (1) zawierające dane dot. wszystkich projektów WRPO 2007–2013 i przypisanych im miejsc pracy z danych administracyjnych, zweryfikowanych ankietyzacją; (2) wyłącznie dla projektów, które wzięły udział w badaniu ankietowym (dla grupy eksperymentalnej).

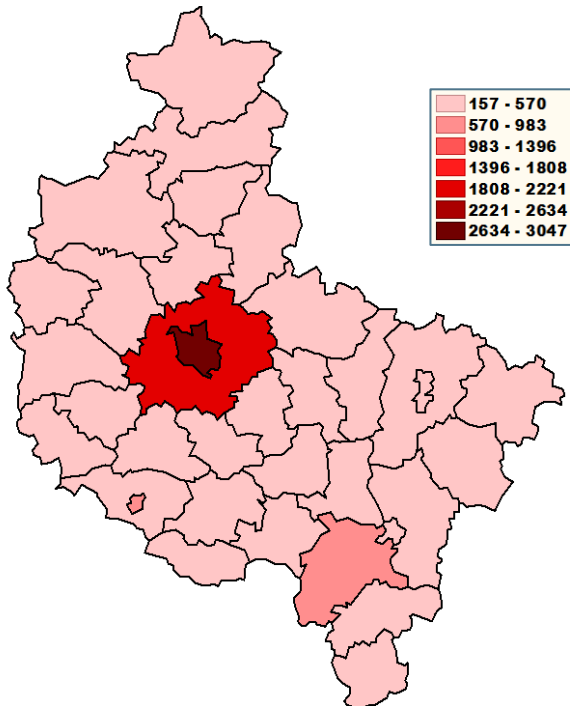
Rycina 3 dla całej populacji projektów WRPO 2007–2013 wskazuje na niewielkie zróżnicowania regionalne interwencji. Jedynie m. Poznań (w którym stworzono 3 046,5 EPC i utrzymano 1 419,6 EPC) oraz powiat poznański (1 893,6 i 1 056,4 EPC odpowiednio) odstaje od pozostałych powiatów. Niemal wszystkie pozostałe powiaty znalazły się w pierwszym przedziale (do 570 EPC stworzonych i 269 utrzymanych EPC). Nieco powyżej tego progu znalazły się powiaty: ostrowski (669,4 stworzonych EPC i 363 EPC utrzymanych), m. Leszno (611,5 stworzonych EPC), m. Kalisz (314,1 utrzymanych EPC) oraz pilski (318 utrzymanych EPC).

Warto w analizie zróżnicowania przestrzennego zauważyć, że efekty zatrudnieniowe WRPO 2007–2013 w ujęciu danych absolutnych w znacznym stopniu odpowiadają określonym w Zasadach i kryteriach wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim (dokument związany z perspektywą finansową UE 2014+) miejskim obszarom funkcjonalnym. Na każdej z rycin zaznacza się wyraźnie dominacja MOF Poznania, AKO, OSI Leszno, OSI Gniezno. Na części spośród nich także OSI Piła i OSI Konin. W pewnym sensie potwierdza to słuszność przyjętego w ZSRWW **modelu rozwoju dyfuzyjno-absorpcyjnego**, który zakłada szczególne **ukierunkowanie interwencji dla obszarów funkcjonalnych**, w tym biegunów wzrostu takich jak aglomeracje o znaczeniu regionalnym i subregionalnym. Szczegółowe dane dotyczące powiatów (również w podziale na warstwy) przedstawiono w załączniku 8.5.2.

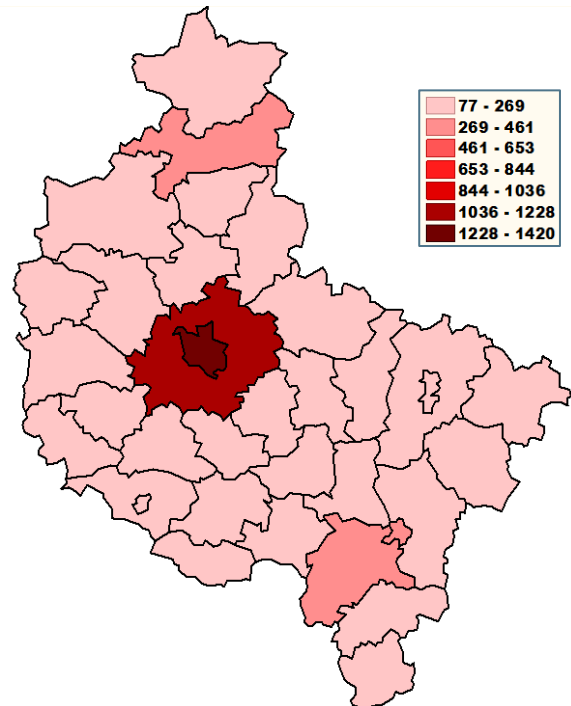
Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce
 – ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

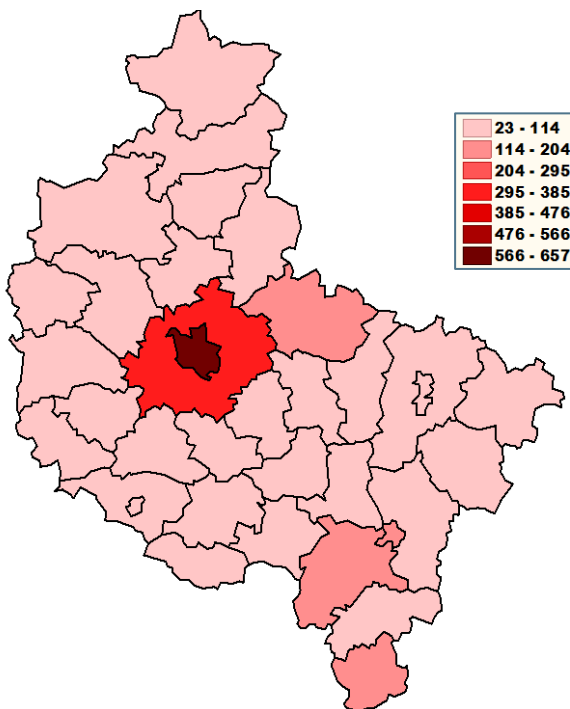
(1) Liczba **stworzonych** miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013

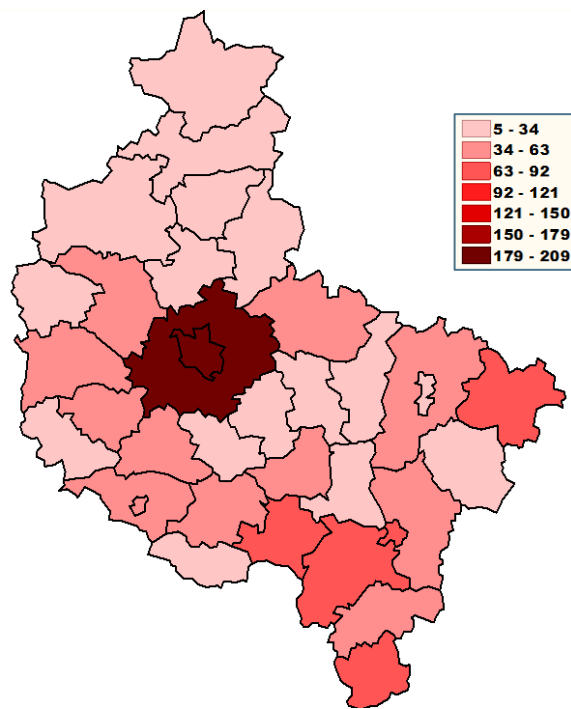
(1) Liczba **utrzymanych** miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013

(2) Liczba **stworzonych** miejsc pracy w grupie eksperymentalnej

(2) Liczba **utrzymanych** miejsc pracy w grupie eksperymentalnej

Rycina 3. Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach (1) WRPO 2007–2013 i (2) grupy eksperymentalnej w podziale na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Wyniki przedstawione w podziale na podregiony jeszcze w większym stopniu wyrównują wsparcie (por. Tabela 38).

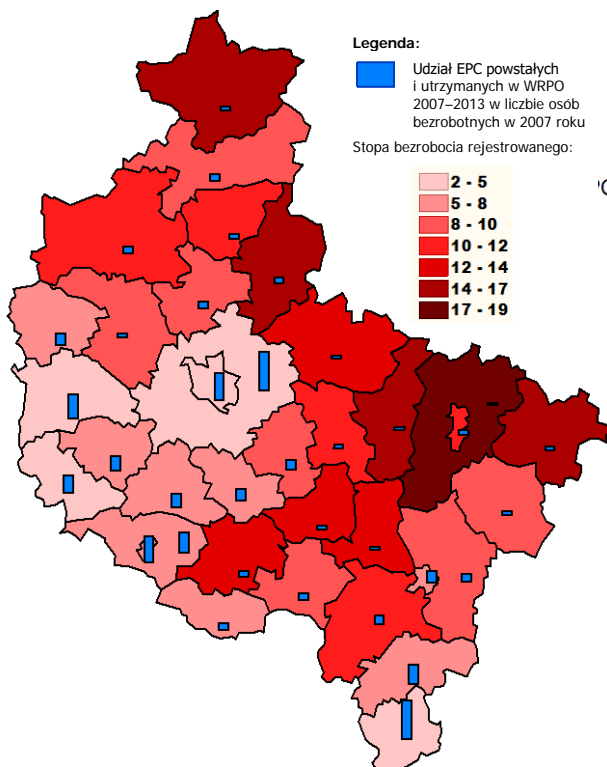
Tabela 38. Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach WRPO 2007–2013 w podziale na podregiony

Podregion	EPC stworzone w całym WRPO 2007–2013	%	EPC utrzymane w całym WRPO 2007–2013	%	EPC stworzone i utrzymane w całym WRPO 2007–2013
Podregion m. Poznań	3046,5	68%	1419,6	32%	4466,1
Podregion kaliski	2674,0	61%	1678,3	39%	4352,3
Podregion poznański	2690,9	64%	1484,3	36%	4175,2
Podregion leszczyński	2663,7	66%	1380,4	34%	4044,0
Podregion koniński	1964,7	65%	1045,4	35%	3010,1
Podregion pilski	1596,2	64%	883,5	36%	2479,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Podregion m. Poznań nadal pozostaje liderem w zakresie tworzenia i utrzymywania miejsc pracy (łącznie 4466,1 EPC), jednakże różnica pomiędzy kolejnym podregionem (kaliskim) jest już niewielka (4352,3 EPC). Jedną czwartą mniej miejsc pracy projekty tworzą i utrzymują jedynie w podregionie konińskim (3010,1 EPC), a jedną trzecią mniej – w podregionie pilskim (2479,7 EPC). Również proporcja pomiędzy tworzonymi, a utrzymywanymi miejscami pracy jest wyrównana między podregionami (por. Tabela 38).

Warto następnie przeanalizować wpływ WRPO 2007–2013 na zmniejszenie różnicowań regionalnych w liczbie pracujących. Zbadano, jak kształtuje się liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 w odniesieniu do liczby osób bezrobotnych w 2007 roku w poszczególnych powiatach na tle stopy bezrobocia. Zmniejszenie różnic wewnątrzregionalnych powinno w tym ujęciu powodować tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych w tych powiatach, w których jest ich najwięcej (wymiar absolutny poziomu bezrobocia) i/lub występuje największe bezrobocie w ujęciu relatywnym.

Rycina 4 przedstawia wyniki porównania. Należy zauważyć, że **udział tworzonych i utrzymywanych miejsc pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 w liczbie osób bezrobotnych, jest odwrotnie proporcjonalny do stopy bezrobocia**. Potwierdza to analiza korelacji Pearsona ($r=-0,77$), która jest istotna statystycznie.

Interwencja nie wpłynęła zatem na zmniejszenie różnic wewnątrzregionalnych w zakresie poziomu zatrudnienia. Najwięcej miejsc pracy powstało w powiatach, gdzie jest stosunkowo najmniej bezrobotnych, przyczyniając się tam prawdopodobnie do względnie większego spadku stopy bezrobocia (będzie to przedmiotem analizy w kolejnym rozdziale).

Rycina 4. **Udział stworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach WRPO 2007–2013 w liczbie osób bezrobotnych w 2007 roku na tle stopy bezrobocia w 2007 roku w powiatach**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych i danych BDL GUS z 2007 roku.

Wniosek cząstkowy

Tworzone i utrzymywane miejsca pracy w ramach WRPO 2007–2013 rozłożyły się w miarę równomiernie w województwie. Skoncentrowały się one w Poznaniu i powiecie poznańskim (w którym powstało lub zostało utrzymane co trzecie miejsce pracy), co potwierdza funkcjonowanie w regionie modelu dyfuzyjno-absorpcyjnego rozwoju, wspierającego bieguny wzrostu. Tworzone i utrzymywane miejsca pracy rozkładają się w skali podregionów również bardzo równomiernie, przy czym najmniej stworzono i utrzymano miejsc pracy w podregionach konińskim i pilskim. Z drugiej strony ten równomierny rozkład miejsc pracy nie spowodował zmniejszenia różnic wewnątrzregionalnych w poziomie bezrobocia.

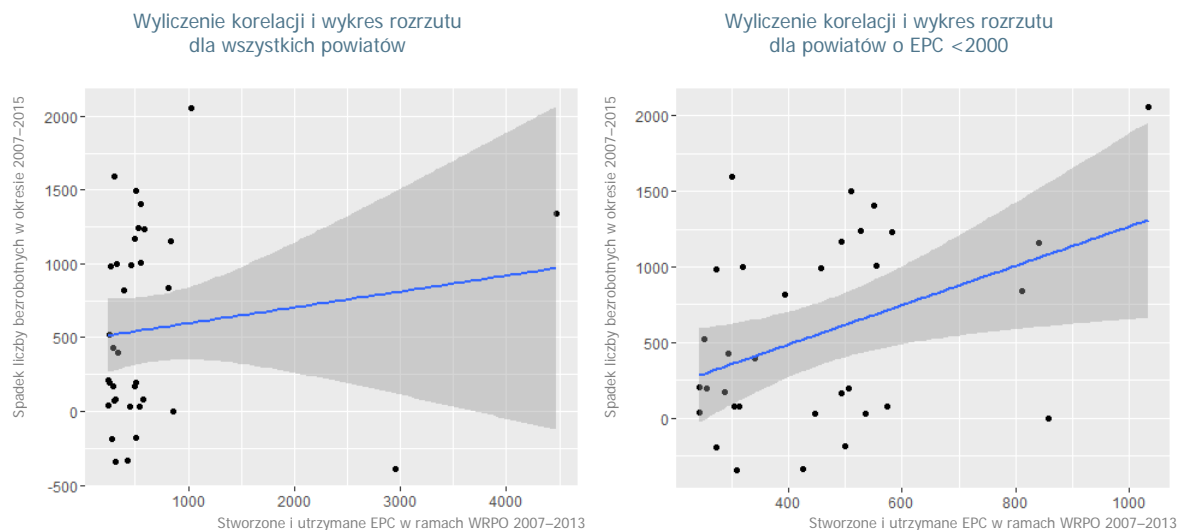
4.2.4. Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na zmniejszenie bezrobocia w obszarach problemowych województwa wielkopolskiego

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.1.10 dotyczące współzależności pomiędzy zróżnicowaniem przestrzennym liczby miejsc pracy utworzonych i utrzymanych wskutek realizacji projektów z udziałem środków WRPO 2007–2013, a zróżnicowaniem przestrzennym stopy bezrobocia.

Aby odpowiedzieć na to pytanie badawcze, dla każdego powiatu wyliczono spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w okresie 2007–2015. Następnie wyliczono korelację pomiędzy tym spadkiem, a liczbą miejsc pracy utworzonych i utrzymanych wskutek realizacji projektów z udziałem środków WRPO 2007–2013 w każdym powiecie. Istotna statystycznie korelacja może pokazać hipotetyczny wpływ interwencji WRPO 2007–2013 na zmniejszenie liczby bezrobotnych i tym samym obniżenie stopy bezrobocia.

Wyliczenia (por. Wykres 14) wskazują na bardzo słabą korelację między cechami ($r=0,135$), która jest nieistotna statystycznie ($t=0,78112$, $df=33$, $p=0,4403$). Po usunięciu dwóch powiatów o skrajnych wartościach ($EPC > 2000$) uzyskano nieco lepsze wyniki.

Po usunięciu skrajnych wartości, pojawiła się nieznaczna korelacja między zmiennymi ($r=0,408$) istotna statystycznie ($t=2,4877$, $df=31$, $p=0,018$). Oznacza to, że w pewnym zakresie **istnieje współzależność między spadkiem bezrobocia w powiatach a liczbą miejsc pracy, która powstała lub została utrzymana dzięki wsparciu WRPO 2007–2013**. Na podstawie tych wyników nie można jednak wyciągać wniosków, czy interwencja WRPO 2007–2013 była czynnikiem, który bezpośrednio powodował spadek bezrobocia w powiatach (wymaga to odrębnej analizy nie objętej niniejszym badaniem).

Wykres 14. Rozrzut i korelacje między spadkiem liczby zarejestrowanych bezrobotnych w okresie 2007–2015 a liczbą miejsc pracy utworzonych i utrzymanych wskutek realizacji projektów z udziałem środków WRPO 2007–2013 dla powiatów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Hipotetycznie można założyć, że skoro powstaje w powiecie kilkaset nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia powinien być zauważalny, jednakże wiele innych czynników wpływa na ten proces, powodując czasami nawet skutek negatywny – odwrotny do zakładanego (w przypadku czterech powiatów: poznańskiego, średzkiego, wolsztyńskiego, ostrzeszowskiego, mimo powstania i utrzymania kilkuset miejsc pracy nastąpił wzrost liczby bezrobotnych w badanym okresie).

Wniosek cząstkowy

Tworzone i utrzymywane miejsca pracy w ramach WRPO 2007–2013 poprzez swoją liczbę i w miarę równomierny rozkład musiały wpłynąć na likwidację bezrobocia w powiatach, jednakże nie ma istotnej zależności między spadkiem liczby bezrobotnych a liczbą stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013. Powstawanie miejsc pracy i minimalizacja bezrobocia jest procesem zbyt złożonym, aby jedna interwencja mogła go skutecznie przeprowadzić – w kilku powiatach problemowych mimo wsparcia kilkuset miejsc pracy, nastąpił wzrost liczby bezrobotnych.

4.3. Mechanizmy zmian w zatrudnieniu wskutek wdrażania WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono rozwiązanie problemu badawczego 1.4 dotyczącego mechanizmów zmian w zatrudnieniu wskutek wdrażania WRPO 2007–2013.

4.3.1. Czynniki wpływające na zmiany liczby miejsc pracy

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.4.1 i 3.1.2 dotyczące czynników najczęściej wpływających na utworzenie, utrzymanie i likwidację miejsc pracy.

4.3.1.1. Czynniki wpływające na decyzje o utworzeniu miejsc pracy

Czynniki wpływające na **decyzje o utworzeniu nowych miejsc pracy** mogą mieć charakter albo wewnętrzny (endogeniczny), albo zewnętrzny (egzogoniczny) w stosunku do badanego podmiotu. Często jednak jest to charakter mieszany i trudno jest oddzielić dany czynnik wewnętrzny od zewnętrznego. Wśród **czynników wewnętrznych** możemy wyróżnić czynniki związane z działaniami czysto rynkowymi (marketingowymi) mające na celu **pozyskanie nowych klientów** na istniejącym rynku lub nawet **wejście na nowy rynek**, w tym zagraniczny bez zmiany produktów / usług. Zwiększenie liczby klientów może wymagać **zwiększenia możliwości produkcji**. Będzie to wymagało również większej liczby pracowników do obsługi zwiększonej produkcji i/lub zwiększonej liczby klientów, o ile wejście na nowe rynki nie jest wynikiem zmniejszania się dotychczasowych rynków firmy (S. H. Lee, Beamish, Lee, & Park, 2009). Pozyskanie nowych klientów lub zdobycie nowych rynków może być również wynikiem wprowadzenia **innowacji produktowej** – znaczącego

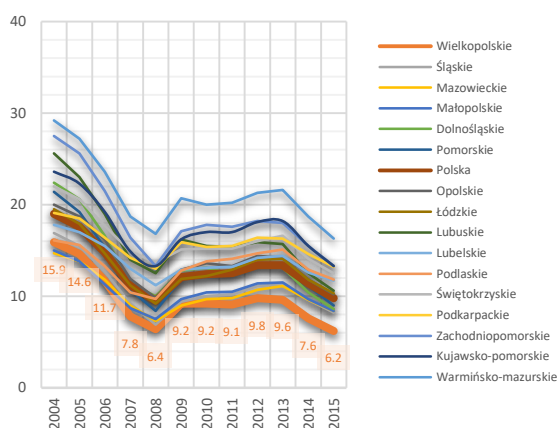

usprawnienia istniejących produktów / usług lub wprowadzenia na rynek całkiem nowych (Antonucci & Pianta, 2002). Zatrudnienie pracowników może być wynikiem zmian w samej firmie, co w połączeniu z możliwościami, jakie daje rynek, doprowadzi do pożądanych zmian w poziomie sprzedaży. Przede wszystkim możemy tu wskazać zwiększenie produktywności jednostkowej pracowników na skutek wprowadzenia **innowacji procesowej**, dzięki której zwolnią się zasoby przerobowe istniejących pracowników (Baumol, 1990; Pianta, 2006). Jeżeli rynek pozwoli przyjąć zwiększony wolumen produkcji / usług – podmiot może produkować więcej nie tylko angażując dotychczasowych pracowników, ale także zatrudniając kolejnych pracowników wykorzystujących zwolnioną moc produkcyjną maszyn i urządzeń. Jednakże podmiot może **poprawić swoją sytuację finansową** i uzyskać wolne zasoby finansowe np. poprzez oszczędności kosztów (Henley, 2005), dzięki którym zwolnione środki przeznaczy na zatrudnienie nowych pracowników. Może się tak stać na przykład na skutek procesów restrukturyzacyjnych, w tym na przykład poprzez obniżenie płac w firmie (Kianian, Tavassoli, & Larsson, 2015).

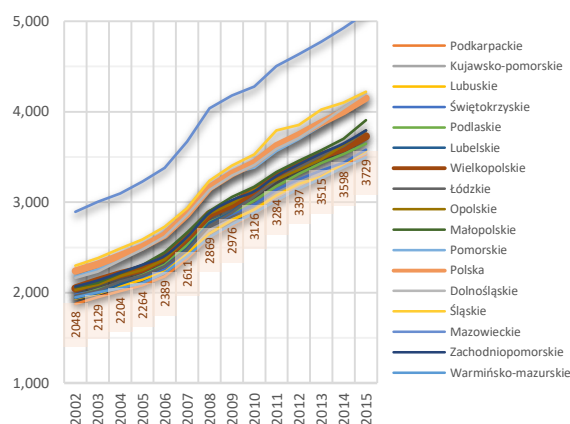
Również na **zewnątrz podmiotu** mogą pojawić się czynniki, które umożliwią zwiększenie zatrudnienia w podmiocie. Przede wszystkim podmiot może uzyskać dofinansowanie z zewnątrz (Koski & Pajarinen, 2013; OECD, 1997; Owualah, 1999; Rey–Marti et al., 2016) lub samodzielnie realizować działania, które mogą doprowadzić do zwiększenia zatrudnienia, które *de facto* zostały opisane wyżej (działania inwestycyjne w nowe procesy lub produkty, działania eksportowe, działania obniżające koszty itp.). Podobnie, jak wewnątrz firmy mogą nastąpić procesy restrukturyzacyjne, również w branży lub regionie pewne działania lub skutki tych działań mogą obniżyć poziom wynagrodzeń (Kianian et al., 2015), np. w trakcie lub po stagnacji lub kryzysie. Także **wysoka stopa bezrobocia** w regionie lub nawet w samej branży powoduje, że stosunkowo łatwo można znaleźć dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę (Folster, 2000; Henley, 2005). Te dwa czynniki wystąpią jednak wyłącznie incydentalnie w województwie wielkopolskim. Przyczyną jest współwystępowanie dwóch zmiennych: zdecydowanie najniższej stopy bezrobocia w kraju przy jednocześnie siódmej w 2007 i dziewiątej w 2015 pozycji, jeśli chodzi o poziom wynagrodzenia w kraju (por. Wykres 15). Taką sytuację można tłumaczyć strukturą zatrudnionych (z przewagą osób z wykształceniem zawodowym), bowiem poziom kwalifikacji jest silnie skorelowany z wysokością wynagrodzeń, a dodatkowo bardziej wykwalifikowani menedżerowie zatrudniają bardziej wykwalifikowanych pracowników i lepiej ich wynagradzają niż menedżerowie mniej wykwalifikowani (Baptista, Lima, & Preto, 2013).

Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł]

Wykres 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego [w %] i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto [zł] w województwie wielkopolskim na tle Polski i innych województw w okresie 2002–2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Rynek pracy, bezrobocie rejestrowane, stopa bezrobocia rejestrowanego; Wynagrodzenia i świadczenia społeczne, wynagrodzenia, przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto).

Może się zdarzyć również sytuacja, w której **konkurenci mają problemy** finansowe lub upadają i pojawia się możliwość przejścia wysokokwalifikowanych pracowników (Genda, 1998; Wren, 1998). Wówczas sama możliwość zdobycia doświadczonych pracowników może być celem zwiększenia zatrudnienia na podobnych warunkach, ale także – nie mogąc znaleźć pracy niewymagającej całkowitej zmiany kwalifikacji zawodowej, pracownicy ci mogą godzić się na pracę za niższe wynagrodzenie. Wreszcie, zatrudnienie kolejnych pracowników może być spowodowane **czynnikami negatywnymi**, obniżającymi ich produktywność, np. wzrost biurokracji związanej ze zmianami prawa może powodować konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej.

Wyniki badania ilościowego pokazują, że nowe miejsca pracy w okresie 2007–2015 tworzyło stosunkowo najwięcej podmiotów w grupie eksperymentalnej – aż 76,1% (tak wysoki udział może wynikać z faktu, iż 52,2% całej grupy eksperymentalnej stworzyło miejsca pracy w wyniku realizacji WRPO 2007–2013). W grupie kontrolnej I niespełna połowa podmiotów tworzyła miejsca pracy (47,9%), a w grupie kontrolnej II udział ten był relatywnie nieco wyższy (64,5%). Podmioty te zapytano o poszczególne czynniki, które w ich przypadku zdecydowały o tworzeniu nowych miejsc pracy. Wyniki przedstawia Tabela 39. Dodatkowo, przeanalizowano istotność statystyczną między udziałami frakcyjnymi czynników w poszczególnych grupach (Tabela 39, ostatnia kolumna). Wyniki pokazują, że w większości przypadków **grupy różnią się pod względem udziału czynników w tworzeniu** (a także jak pokazuje dalsza część rozdziału – utrzymaniu i likwidacji) miejsc pracy ($p < 0,05$).

Tabela 39. Potencjalne czynniki wpływające na tworzenie miejsc pracy wraz ze wskazaniem częstości ich wystąpienia w poszczególnych grupach

Czynniki wpływające na tworzenie nowych miejsc pracy	Źródło	Udział beneficjentów tworzących miejsca pracy w okresie 2007–2015 wskazujących na dany czynnik:			Istotność statystyczna różnic między grupami (p < 0,05)
		Grupa eksperymentalna (GE)	Grupa kontrolna I (GKI)	Grupa kontrolna II (GKII) (wnioskowanie pomocnicze)	
Czynniki wewnętrzne					
Pozyskanie nowych klientów na rynku	Koehler (2008, pp. 2–3, 80)	45,8%	48,6%	69,0%	0,000
Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży	Koehler (2008, pp. 2–3, 80)	43,2%	44,1%	67,1%	0,000
Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi	Antonucci and Pianta (2002); Pianta (2006)	33,8%	29,3%	46,2%	0,000
Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu	Bauer and Bender (2004)	33,1%	33,6%	38,0%	0,455
Wejście na nowy rynek	Antonucci and Pianta (2002); S. H. Lee et al. (2009)	21,0%	27,3%	46,2%	0,000
Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym	(Pop, Maier, & Campeanu–Sonea, 2010)	19,5%	31,3%	47,5%	0,000
Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów finansowych	Henley (2005)	13,8%	21,8%	28,5%	0,000
Zwiększenie produktywności pracowników i możliwość wytwarzania więcej za mniej (np. po niższej cenie)	Baumol (1990); Pianta (2006)	6,6%	17,9%	34,2%	0,000
Czynniki zewnętrzne					
Obsługa / realizacja projektów / przedsięwzięć (np. badania i rozwój, działania eksportowe i handel zagraniczny, efektywność energetyczna, działania prośrodowiskowe) finansowanych z różnych źródeł	Koski and Pajarinen (2013); OECD (1997); Owualah (1999); Rey–Marti, Ribeiro–Soriano, and Luis Sanchez–Garcia (2016)	30,5%	21,3%	27,2%	0,000
Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej)	Baresel–Bofinger, Ketikidis, and Zaharis (2015)	26,0%	20,8%	30,4%	0,002
Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów	Genda (1998); Wren (1998)	4,7%	6,0%	5,1%	0,361
Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę	Folster (2000); Henley (2005)	2,5%	5,9%	10,8%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy literatury i wyników badań terenowych [n=1664 dla GE, n=1104 dla GKI, n=158 dla GKII – liczby dotyczą podmiotów, które tworzyły nowe miejsca pracy w latach 2007–2015].

Wszystkie trzy grupy niemal w przypadku każdego czynnika różnią się między sobą istotnie. Podobnie często wskazywano jedynie zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotów i przejęcie pracowników od konkurentów. **Najważniejszymi czynnikami**, które w każdej grupie powodowały zatrudnianie nowych pracowników są **pozyskanie nowych klientów** (w tym również na nowych rynkach lub we współpracy z nowymi partnerami) i często związane z tym **zwiększenie produkcji i sprzedaży**. Wskazywała je blisko połowa podmiotów, a wejście na nowy rynek lub nawiązanie współpracy z kontrahentem – co piąty. Co trzeci badany jako przyczynę zatrudniania nowych pracowników podał wprowadzenie **innowacji produktowej** na rynek. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że wprowadzenie **innowacji procesowej** w niewielkim stopniu przyczyniało się do tworzenia miejsc pracy w grupie eksperymentalnej, co potwierdzają wyniki innych badań (Baumol, 1990; Pianta, 2006) wskazując, że innowacje procesowe mogą prowadzić w skrajnych przypadkach do spadku liczby zatrudnionych. Dużo lepiej radzą sobie z innowacjami procesowymi podmioty z grupy kontrolnej, z których co piąty potrafi wykorzystać je do obniżenia kosztów produkcji i ceny i zwiększyć sprzedaż, a w konsekwencji – zatrudnienie.

Zastanawiające jest stosunkowo rzadkie wskazywanie **poprawy kondycji finansowej** podmiotów w grupie eksperymentalnej, z których tylko co siódmy wskazał na ten czynnik, podczas gdy w grupie kontrolnej wskazał na niego co piąty podmiot.

Podmioty z grupy eksperymentalnej wykazały bowiem znaczącą poprawę swojej sytuacji finansowej w porównaniu do grupy kontrolnej (por. rozdz. 5.3). Prawdopodobnie poprawa sytuacji finansowej nie była bezpośrednią przyczyną tworzenia miejsc pracy, a na przykład nowe inwestycje prowadzące do stworzenia innowacji, wejścia na nowe rynki, czy po prostu rozszerzenia produkcji.

Realizacja przedsięwzięć i projektów była przyczyną tworzenia miejsc pracy w jednej trzeciej podmiotów z grupy eksperymentalnej i co piątego – z grupy kontrolnej. Takie wyniki potwierdzają wyliczenia efektu brutto (zgodnie z którym ponad połowa beneficjentów WRPO 2007–2013 tworzy nowe miejsca pracy) i efektu netto, zgodnie z którym tylko część beneficjentów tworzy nowe miejsca pracy dzięki projektom, a pozostała część stworzyłaby miejsca pracy niezależnie od realizacji projektu (efekt *deadweight*).

Zastanawiający jest również względnie słaby wynik czynnika dotyczącego **możliwości znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niskie wynagrodzenie**, który incydentalnie pojawił się w grupie eksperymentalnej. Zgodnie z wynikami uzyskanymi w rozdz. 3.1.2.1 i hipotezą H.3.2, beneficjenci zatrudniali osoby o niższym wykształceniu oraz zawodach wykonujących prace proste, w zawodach o niższych wymaganiach dotyczących poziomu wykształcenia formalnego, niż dotychczas istniejące w tych podmiotach (por. rozdz. 6.2 niżej). Może to jednak oznaczać, że podczas zatrudniania nie liczyła się dla beneficjentów kwestia niskiego wynagrodzenia, a jedynie adekwatność miejsca pracy do wykształcenia pracownika i zadań do wykonania.

Wniosek cząstkowy

Czynniki powodujące tworzenie nowych miejsc pracy były związane głównie z rynkiem – przede wszystkim z działaniami podmiotów mającymi na celu poprawę pozycji konkurencyjnej lub nawiązanie współpracy prowadzące do zwiększenia produkcji i sprzedaży. Można również zauważyć szereg powiązań między czynnikami, które można ułożyć w mechanizmy (opisane w dalszej części). Ponadto należy zauważyć, że zdecydowanie większym wpływem na tworzenie miejsc pracy we wszystkich badanych grupach cechują się czynniki endogeniczne.

4.3.1.2. Czynniki wpływające na decyzje o utrzymaniu miejsc pracy

Czynniki wpływające na **utrzymanie miejsc pracy** będą niemal w większości analogiczne do czynników wpływających na tworzenie miejsc pracy, ale będą one oddziaływać na podmioty w innym kontekście. **Kontekst negatywny będzie w tym przypadku** oznaczać, że jeżeli podmiot nie wejdzie na nowy lub zagraniczny rynek, nie pozyska nowych klientów lub nie wprowadzi nowego produktu na rynek – będzie musiał zwolnić pracowników. To samo dotyczy działań restrukturyzacyjnych lub wprowadzania usprawnień do procesu produkcji / świadczenia usług i tym samym obniżania kosztów. Nie wystąpi jedynie czynnik związany z uzyskaniem wolnych środków finansowych ze względu na pozytywny jego

wydźwięk – przyczyniający się do utworzenia miejsc pracy, poza wpływaniem na utrzymanie bieżącego zatrudnienia.

Tabela 40. Potencjalne czynniki wpływające na utrzymanie miejsc pracy wraz ze wskazaniem częstości ich wystąpienia w poszczególnych grupach

Czynniki wpływające na utrzymanie miejsc pracy	Źródło	Udział beneficjentów utrzymujących miejsca pracy w okresie 2007–2015 wskazujących na dany czynnik:			Istotność statystyczna różnic między grupami (p<0,05)
		Grupa eksperymentalna (GE)	Grupa kontrolna I (GKI)	Grupa kontrolna II (GKII) (wnioskowanie pomocnicze)	
Czynniki wewnętrzne					
Pozyskanie nowych klientów na rynku	Koehler (2008, pp. 2–3, 80)	43,7%	46,6%	59,2%	0,003
Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży	Koehler (2008, pp. 2–3, 80)	41,5%	42,7%	61,5%	0,000
Zmiany organizacyjne wewnątrz przedsiębiorstwa	Bauer and Bender (2004)	33,6%	29,0%	34,6%	0,069
Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi	Antonucci and Pianta (2002); Pianta (2006)	25,9%	25,0%	43,8%	0,000
Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu	Kianian et al. (2015)	22,1%	40,5%	42,3%	0,000
Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym	Tonkovic, Veckie, and Veckie (2015)	20,5%	31,4%	41,5%	0,000
Wejście na nowy rynek	Antonucci and Pianta (2002)	19,2%	24,3%	36,9%	0,000
Zwiększenie produktywności pracowników i możliwość wytwarzania więcej za mniej (np. po niższej cenie)	Baumol (1990); Pianta (2006)	9,9%	24,7%	30,8%	0,000
Czynniki zewnętrzne					
Obsługa / realizacja projektów / przedsięwzięć (np. badania i rozwój, działania eksportowe i handel zagraniczny, efektywność energetyczna, działania prośrodowiskowe) finansowanych z różnych źródeł	Koski and Pajarinen (2013); OECD (1997); Owualah (1999); Rey-Marti et al. (2016)	31,0%	24,5%	26,2%	0,006
Wysokie koszty zwolnienia pracowników	Klein, Schuh, and Triest (2003)	3,5%	8,6%	14,6%	0,000

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy literatury i wyników badań terenowych [n=1059 dla GE, n=897 dla GKI, n=130 dla GKII – liczby dotyczą podmiotów, które podejmowały decyzje o utrzymaniu miejsc pracy w latach 2007–2015].

W przypadku **czynników egzogenicznych** wystąpią dwa związane z finansowym wsparciem (szczególnie antykryzysowym lub restrukturyzacyjnym), a także z obniżeniem płac w branży lub regionie, co umożliwi utrzymanie dotychczasowego zatrudnienia (ten czynnik – jak wskazano wyżej – wystąpi najprawdopodobniej incydentalnie w województwie wielkopolskim). Klein et al. (2003) wskazują również na wysokie koszty zwalniania pracowników, mogące zniechęcić podmioty do redukcji zatrudnienia.

Wśród **badanych podmiotów**, relatywnie najwięcej podmiotów podejmowało decyzje o utrzymaniu miejsc pracy w okresie 2007–2015 w grupie kontrolnej II (53,1%), a nieco mniej w grupie eksperymentalnej –48,4%. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż grupa kontrolna II nie stanowi próby reprezentatywnej. W grupie kontrolnej I miejsca pracy utrzymywano w 38,9% przypadków.

Podmioty, którym udało się utrzymać miejsca pracy, zapytano o poszczególne czynniki, które w ich przypadku były podstawą decyzji o utrzymaniu miejsc pracy. Wyniki przedstawia Tabela 40. Rozkład odpowiedzi w grupach jest zaskakująco podobny do wskazań czynników powodujących tworzenie nowych miejsc pracy.

Wniosek cząstkowy

Fracje odpowiedzi w grupach dla czynników tworzenia i utrzymania miejsc pracy są bardzo podobne. Można zatem powiedzieć, że mechanizmy tworzenia i utrzymania miejsc pracy mogą być podobne i różnić się jedynie kontekstem, który w przypadku utrzymania miejsc pracy jest negatywny, czyli w przypadku braku zaistnienia danego czynnika, miejsca pracy nie zostaną utrzymane.

4.3.1.3. Przyczyny likwidacji miejsc pracy

Czynniki wpływające na **likwidację miejsc pracy** wynikają również z procesów zachodzących wewnątrz i na zewnątrz podmiotu. **Wewnętrzne czynniki** związane są z **pogorszeniem jakości** produktów / usług lub ich **niedostosowaniem** do zmieniających się potrzeb klientów, co może spowodować zmniejszenie sprzedaży, zmniejszenie produkcji i przy stałej liczbie pracowników – spadek jednostkowej produktywności pracy, a przez to wzrost kosztowności produkcji, spadek rentowności sprzedaży zmuszające pracodawcę do zmniejszenia zatrudnienia (Kianian et al., 2015). Dodatkowo, zmniejszenie zatrudnienia może być spowodowane przez różne zmiany organizacyjne (lub innowacje organizacyjne) wewnątrz przedsiębiorstwa wynikające na przykład ze **zmiany strategii firmy** – tworzenia nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (Borland, 1996), zlecenia części zadań produkcyjnych podwykonawcom – outsourcingu (Kianian et al., 2015). Do likwidacji zatrudnienia mogą przyczyniać się także innowacje technologiczne, a więc pozytywne zmiany w procesach produkcji, polegające np. na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia (Antonucci & Pianta, 2002; Pianta, 2006).

Wśród czynników zewnętrznych można wyróżnić **czynniki związane z rynkiem** – zwiększeniem konkurencji na rynku (Wren, 1998), a także kryzysem na rynku lub w branży (Bilbie, 2013). Mogą to być również **czynniki finansowe** – związane z utratą zewnętrznego wsparcia finansowego np. rządowego, samorządowego (OECD, 1997), **czynniki związane z rynkiem pracy** – polegające na zwiększeniu wymagań płacowych i pozapłacowych przez pracowników np. poprzez brak odpowiednich specjalistów na rynku (Kianian et al., 2015; Moscarini & Postel-Vinay, 2012), a także **czynniki związane ze zmianami w prawie** – związane ze zwiększeniem obciążeń dla pracodawcy, na przykład z podniesieniem płacy minimalnej (Borland, 1996; Folster, 2000; Kianian et al., 2015; Klein et al., 2003).

Wyniki badania pokazują, że **odsetek podmiotów likwidujących miejsca pracy** w okresie 2007–2015 był porównywalny i wyniósł dla grupy eksperymentalnej 29,7%, grupy kontrolnej I – 27,8%, a dla grupy kontrolnej II – 30,2%. Podmioty, które podejmowały decyzje o likwidowaniu miejsc pracy w badanym okresie, zapytano o poszczególne czynniki, które w ich przypadku były podstawą decyzji o likwidacji miejsc pracy. Wyniki przedstawia Tabela 41.

Tabela 41. Potencjalne czynniki wpływające na likwidację miejsc pracy wraz ze wskazaniem częstości ich wystąpienia w poszczególnych grupach

Czynniki wpływające na likwidację nowych miejsc pracy	Źródło	Udział beneficjentów likwidujących miejsca pracy w okresie 2007–2015 wskazujących na dany czynnik:			Istotność statystyczna różnic między grupami (p<0,05)
		Grupa eksperymentalna (GE)	Grupa kontrolna I (GKI)	Grupa kontrolna II (GKII) (wnioskowanie pomocnicze)	
Czynniki wewnętrzne					
Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu	Bauer and Bender (2004)	54,7%	39,2%	40,5%	0,000
Utrata klientów / rynku zbytu z powodów związanych z funkcjonowaniem podmiotu (np. pogorszenie jakości produktów, starzenie się produktów, niedostosowanie produktów do zmieniających się potrzeb odbiorców itp.)	Kianian et al. (2015)	16,5%	32,6%	29,7%	0,000
Zmniejszenie produkcji i sprzedaży	Koehler (2008, pp. 2–3, 80)	16,5%	32,4%	32,4%	0,000
Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing)	Kianian et al. (2015)	7,9%	8,7%	13,5%	0,253
Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym	Tonkovic, Veckie, and Veckie (2015)	6,8%	22,6%	20,3%	0,000
Rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia)	Antonucci and Pianta (2002); Pianta (2006)	3,4%	6,9%	5,4%	0,018
Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy	Borland (1996)	0,5%	7,6%	12,2%	0,297
Czynniki zewnętrzne					
Kryzys na rynku lub w branży	Bilbie (2013)	21,0%	32,3%	40,5%	0,000
Utrata zewnętrznego wsparcia finansowego (w tym zakończenie realizacji projektu)	OECD (1997)	19,1%	14,7%	24,3%	0,028
Zwiększenie konkurencji na rynku	Wren (1998)	13,3%	24,5%	28,4%	0,000
Zmiana przepisów prawnych	Borland (1996); Clain (2015); Folster (2000); Kianian et al. (2015)	5,4%	6,9%	9,5%	0,287

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy literatury i wyników badań terenowych [n=649 dla GE, n=641 dla GKI, n=74 dla GKII – liczby dotyczą podmiotów, które podejmowały decyzje o likwidacji miejsc pracy w latach 2007–2015].

Wyniki dla poszczególnych grup istotnie się od siebie różnią. Dla **grupy eksperymentalnej** czynniki wpływające na likwidację miejsc pracy są bardziej **endogenne**, a dla **grupy kontrolnej** – **egzogenne**. Więcej niż połowa podmiotów z grupy eksperymentalnej wskazała bowiem na zmiany organizacyjne, podczas gdy na kryzys na rynku wskazał jedynie co piąty z nich. Co szósty wskazał na utratę klientów lub rynku i zmniejszenie produkcji / sprzedaży, która niewątpliwie często jest wynikiem utraty klientów lub kryzysem. Co piąty natomiast likwidował miejsca pracy po utracie zewnętrznego finansowania. Nie znajduje to jednak potwierdzenia w wynikach rozdz. 5.1, zgodnie z którymi miejsca pracy charakteryzują się trwałością na poziomie 97%. Najprawdopodobniej podmioty wskazywały tę odpowiedź w kontekście innych źródeł finansowania na przestrzeni badanego okresu (2007–2015).

Dla grupy kontrolnej kluczowe były czynniki związane z koniunkturą (na kryzys wskazał co trzeci badany), zwiększeniem konkurencji na rynku (co czwarty badany) i powiązaną z tymi czynnikami utratą klientów i zmniejszeniem produkcji / sprzedaży (wskazywanym przez co trzeciego badanego) czy też utratą lub zmniejszeniem poziomu współpracy z partnerami biznesowymi (co czwarty badany). Grupa kontrolna jest zatem

bardziej wrażliwa na czynniki społeczno–gospodarcze i mechanizmy rynkowe, niż grupa eksperymentalna.

Wniosek cząstkowy

Badane grupy różnią się czynnikami wpływającymi na likwidację miejsc pracy. Grupa eksperymentalna w większym stopniu likwiduje miejsca pracy z powodu zmian organizacyjnych (innowacji organizacyjnych), natomiast grupa kontrolna jest dodatkowo bardziej wrażliwa na sytuację społeczno–gospodarczą, w tym koniunkturę i mechanizmy na rynku – kryzys, zwiększenie konkurencji na rynku i powiązane z tym zjawiskami – zmniejszenie sprzedaży i produkcji, czy też poziomu współpracy z partnerami biznesowymi.

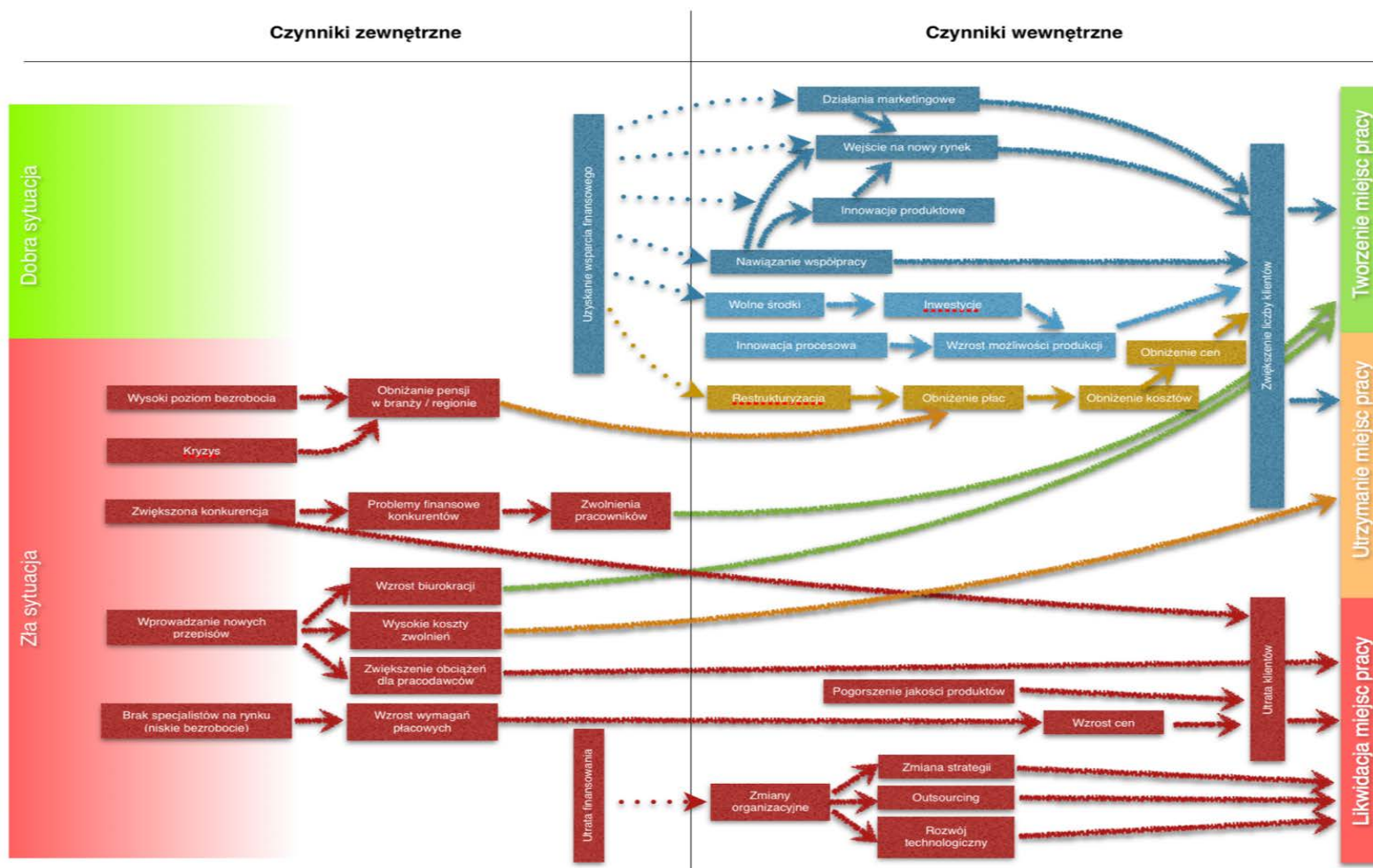
4.3.2. Identyfikacja mechanizmów zmian w zatrudnieniu

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.4.1 i 1.4.2 dotyczące mechanizmów tworzenia i/lub utrzymania miejsc pracy oraz wpływ zmian w sytuacji społeczno–gospodarczej na nie.

Jak wskazano wyżej, przedstawione czynniki tworzenia, utrzymania bądź likwidacji miejsc pracy układają się w związki przyczynowo–skutkowe, które wyznaczają **mechanizmy zmian w zatrudnieniu**. Mechanizmy te – potwierdzone w badaniu – w zdecydowanym stopniu funkcjonują w określonym kontekście doprowadzając w zależności od natężenia cech negatywnych do utworzenia, albo jedynie utrzymania miejsc pracy lub w przypadku kulminacji cech negatywnych – do likwidacji miejsc pracy.

Rycina 5 przedstawia w uproszczony sposób mechanizmy zmian w zatrudnieniu. Są one w znacznym stopniu **oparte na zmianach w sytuacji gospodarczej** związanej z **rynkiem, konkurencją**, czy ogólnie **koniunkturą**. Pozyskanie nowych klientów na rynku jest czynnikiem kluczowym (dla niemal połowy badanych) warunkującym tworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy. W nieco mniejszym zakresie na ten proces (dla dwóch na pięciu badanych) wpływa możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży. Podmioty rzadziej wchodzi na nowe rynki, dlatego ten aspekt przyczynia się do utworzenia lub utrzymania miejsc pracy u jednego na pięciu badanych. Zwiększenie sprzedaży, pozyskanie nowych klientów, czy nawet rynków jest wynikiem często wprowadzenia nowych produktów na rynek, dlatego na ten aspekt wskazał co trzeci badany tworzący nowe miejsca pracy i co czwarty – utrzymujący je. Podobne efekty respondenci uzyskują nawiązując współpracę z nowym kontrahentem, chociaż dla grupy eksperymentalnej jest to mniej istotny aspekt.

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce
 – ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Rycina 5. Potencjalne mechanizmy zmian w zatrudnieniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy literatury i wyników badań terenowych.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Sytuacja społeczna, jak np. poziom bezrobocia, możliwość znalezienia tanich pracowników, czy brak osób do pracy spowodowany demografią, czy migracją, nie stanowi istotnego elementu tych mechanizmów. Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów to powód tworzenia nowych miejsc pracy jedynie dla 5–6% respondentów, a możliwość znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę występuje tylko u 3–6% badanych. Wykres 8 (s. 40) pokazuje, że podaż pracy na każdym poziomie edukacji jest wyższa niż popyt na pracę (choć w przypadku osób z wykształceniem wyższym jedynie 5% z nich nie znajduje zatrudnienia, zatem posiadanie co najmniej tego poziomu wykształcenia daje najwyższą pewność zatrudnienia).

Wniosek cząstkowy

Mechanizmy zmian w zatrudnieniu są oparte na czynnikach gospodarczych i rynkowych, a przez to charakteryzują się w znacznym stopniu uniwersalnością. W perspektywie 2014+ można zakładać, że jedynie czynniki związane z kryzysem nie będą miały zastosowania (jeżeli pozwoli na to cykl koniunkturalny i nie wystąpią szoki/wstrząsy gospodarcze na skalę globalną lub krajową), a jeżeli zaistnieją – powinny dotknąć beneficjentów w niewielkim stopniu.

4.3.3. Funkcjonowanie mechanizmów zmian w zatrudnieniu w perspektywie 2014+

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 1.4.3 i 1.4.4 dotyczące wpływu mechanizmów na politykę regionalną samorządu województwa oraz oszacowania liczby miejsc prac możliwej do stworzenia w ramach Priorytetu I WRPO 2014+.

Zdiagnozowane mechanizmy zmian w zatrudnieniu poprzez swoją uniwersalność i oparcie na zjawiskach czysto rynkowych, wystąpią również w perspektywie 2014+, co potwierdzili uczestnicy panelu ekspertów. Wskazali oni jednak, że sukces interwencji w kontekście jej efektów zatrudnieniowych nie jest zależny wyłącznie od sposobu programowania i wdrażania, ale w znacznej mierze również od mechanizmów rynkowych, w tym tendencji globalnych i uwarunkowań krajowych. Dlatego **polityka regionalna samorządu województwa w zakresie tworzenia miejsc pracy i/lub stwarzania warunków do wzrostu zatrudnienia, w ramach interwencji WRPO 2014+ powinna być kontynuowana, przy czym warto koncentrować swą uwagę również na poprawie samej dostępności do miejsc pracy i stwarzaniu warunków do wysokiej jakości zatrudnienia (w aspektach trwałości i warunków pracy)**. Eksperti wskazywali na konieczność zadbania o wysoką konkurencyjność przedsiębiorstw prowadzącą do wysokiej rentowności i stabilności, co stymuluje osiągnięcie wysokiej jakości i trwałości zatrudnienia.

Analiza zapisów WRPO 2014+ oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+ w powiązaniu z opiniami przedstawionymi przez ekspertów podczas panelu pozwoliły wskazać, że zaproponowane do wdrażania Działania wpisują się w zdiagnozowane mechanizmy, w szczególności poprzez:

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- podniesienie **innowacyjności przedsiębiorstw** (zwłaszcza w ramach Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+), w tym poprzez wzrost powiązań z jednostkami naukowo-badawczymi, tworzenie nowych i udoskonalanie istniejących produktów i usług, co spowoduje zwiększenie możliwości sprzedaży, poprawę konkurencyjności i w konsekwencji konieczność utrzymania istniejących miejsc pracy lub zatrudnienia nowych pracowników – zwłaszcza w ramach Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+; panel ekspertów wskazał na konieczność ukierunkowania wsparcia na tworzenie miejsc pracy głównie przez sektor przemysłowy. Wielkopolska cechuje się bardzo dobrze rozwiniętym przemysłem w niektórych branżach (np. produkcja AGD, środków transportu, maszyn i urządzeń, leków), wspieranie tego sektora jest zatem pewną gwarancją stabilności gospodarki, a co za tym idzie również stabilności zatrudnienia. W opinii ekspertów sektor usługowy nie cechuje się tak znaczącą potrzebą, ale również celowością wsparcia, ponieważ częstokroć usługi świadczone są pomiędzy podmiotami z tego sektora, a co za tym idzie popyt na usługi (i zatrudnienie w tym sektorze) regulowany jest w znacznym stopniu poprzez rynek. Poza tym, podmioty usługowe zdaniem uczestników panelu cechują się znacznie niższą przeżywalnością i wyższą wrażliwością na zmiany rynkowe, aniżeli przedsiębiorstwa przemysłowe, co również przyczynia się do niższego poziomu stabilności zatrudnienia. Nie można jednak zapominać o ogromnej i wciąż wzrastającej roli, jaką pełni sektor usługowy w rozwoju gospodarczym, dlatego w opinii autorów należy wspierać zarówno usługi kreatywne, jak i przemysł w branżach o wysokiej stabilności lub potencjale rozwojowym;
- **internacjonalizację przedsiębiorstw** – zdobywanie nowych rynków i klientów (zwłaszcza w ramach Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+), co spowoduje podobnie jak wyżej – konieczność zwiększenia możliwości produkcji i sprzedaży wymagające zatrudnienia nowych pracowników, a często również konieczność poprawy jakości produktów i usług lub dostosowania ich do wymogów nowego rynku, co oznacza również inwestowanie w kompetencje kadry, a w konsekwencji utrzymanie istniejących miejsc pracy (przykłady dobrych praktyk pokazują, że możliwe jest pozyskanie nowych rynków poprzez nieseryjną, wyjątkową produkcję),
- **promocję przedsiębiorczości i systemu wsparcia dla przedsiębiorstw** (zwłaszcza w ramach Osi Priorytetowych 1 i 6 WRPO 2014+), a więc wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw, które w momencie powstania tworzą przynajmniej jedno miejsc pracy (osoby rozpoczynającej prowadzenie działalności gospodarczej) poprzez wsparcie infrastruktury dla nowych przedsiębiorców: inkubatorów przedsiębiorczości i akademickich (choć ich skuteczność i użyteczność, a w konsekwencji trwałość była kwestionowana przez ekspertów), tworzenie sieci instytucji otoczenia biznesu w celu zapewnienia komplementarnego systemu wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości, rozwój zwrotnych instrumentów finansowania przedsiębiorstw, ale również pozostałe instrumenty rynku pracy realizowane przez Publiczne Służby Zatrudnienia w ramach WRPO 2014+.

Co więcej, można powiedzieć, że są one analogiczne do Działań realizowanych w ramach WRPO 2007–2013. Różnice są jednak widoczne w przypadku rezygnacji z projektów inwestycyjnych zwiększających konkurencyjność przedsiębiorstw, jak np. Działanie 1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne), które *de facto* było jednym z najbardziej skutecznych i efektywnych Działań w zakresie tworzenia miejsc pracy. W WRPO 2014+ nie widać również wsparcia klastrów i powiązań kooperacyjnych. Zmiany te są wynikiem zmiany priorytetów polityki spójności UE, zgodnie z którą wspierana powinna być niemal wyłącznie innowacyjność przedsiębiorstw, a klastry i powiązania kooperacyjne wpisują się obecnie do inteligentnych specjalizacji, choć wsparcie specjalizacji nie oznacza bezpośrednio wsparcia powiązań kooperacyjnych.

Na zakończenie tego rozdziału warto jest przeprowadzić **projekcję liczby możliwych do utworzenia i utrzymania miejsc pracy w WRPO 2014+ w Osi Priorytetowej 1** bazując na uzyskanych wynikach badań. W tym celu odniesiono powstałe i utrzymane miejsca pracy w kontekście określonych schematów i Działań, odwzorowano obecną strukturę typów projektów i alokacji przez pryzmat skuteczności w tworzeniu nowych i utrzymaniu istniejących miejsc pracy w okresie 2007–2013 i wyliczono potencjalną liczbę miejsc pracy w ramach WRPO 2014+. Dlatego w pierwszym kroku należy zestawiono alokację, która była dostępna w WRPO 2007–2013 z liczbą utworzonych i utrzymanych miejsc pracy (por. Tabela 42).

Tabela 42. Alokacja [PLN, EUR] oraz liczba utworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach Priorytetu I WRPO 2007–2013

Działanie / Schemat	Alokacja EFRR [EUR]	Alokacja EFRR [PLN]	Liczba stworzonych EPC	Liczba utrzymanych EPC
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	16059995	58618981	469,2	201,3
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	23562	86000	0,0	0,0
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	120069125	438252308	2215,1	960,2
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	686743	2506612	35,4	7,1
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	40388946	147419654	357,8	127,3
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	24093661	87941863	664,2	303,5
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	103006849	375975000	9590,3	5815,0
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	31676022	115617481	26,5	9,4
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	2613416	9538969	42,4	14,1
1.5. Promocja regionalnej gospodarki	3113171	11363076	0,0	7,7
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	2978553	10871720	29,5	21,2
1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych	15386257	56159839	0,0	0,0
Ogółem	360096302	1314351502	13430,0	7467,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań terenowych oraz zapisów WRPO 2007–2013. Alokację wyliczono na podstawie zawartych umów, kurs euro przyjęto na etapie programowania WRPO 2007–2013 na poziomie 3,65 zł/euro.

Aby wziąć pod uwagę prawdopodobieństwo tworzenia miejsc pracy w poszczególnych projektach oraz rzeczywistą liczbę miejsc, które mogą zostać wsparte w kolejnej

perspektywie, wykorzystano współczynnik wynikający z podzielenia alokacji EFRR [w EUR] przez liczbę stworzonych i utrzymanych miejsc pracy (oddzielnie). Wykorzystanie w tym wyliczeniu rzeczywistej efektywności kosztowej oszacowanej w rozdz. 3.3.1 miałyby się z celem, ponieważ projekcja ma dotyczyć wykorzystania przyszłej alokacji a nie rzeczywistej efektywności tworzenia miejsc pracy.

Tabela 43 przedstawia wyliczenia możliwej do uzyskania liczby utworzonych i utrzymanych miejsc pracy. W tym celu konieczne było znalezienie odpowiedniego Działania / schematu w ramach WRPO 2007–2013 i wyliczenie na bazie umownego kosztu jednostkowego (alokacja w Działaniu / schemacie WRPO 2007–2013 dzielona przez liczbę utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy) wartości możliwej do uzyskania.

Tabela 43. Predykcja liczby utworzonych i utrzymanych miejsc pracy w ramach WRPO 2014+

Działanie / Poddziałanie WRPO 2014+	Alokacja WRPO 2014+ [EUR]	Odpowiednik Działania / Schematu WRPO 2007–2013	Możliwa do stworzenia liczba EPC	Możliwa do utrzymania liczba EPC
1.1. Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki	25 000 000	1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	405,9	135,3
1.2. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski	101 900 000	1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	902,6	321,2
1.3.1. Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw	43 500 000	1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	648,5	278,2
1.3.2. Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw		1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)		
1.3.3. Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego		1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych		
1.4.1. Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu	20 500 000	1.5. Promocja regionalnej gospodarki	0,0	50,5
1.4.2. Promocja gospodarcza regionu				
1.5.1. Instrumenty finansowe podnoszące konkurencyjność MŚP	120 000 000	1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	11 172,5	6 774,3
1.5.2. Wzmocnienie konkurencyjności kluczowych obszarów gospodarki regionu	157 000 000	1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	1 390,7	494,9
1.5.3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności energetycznej				
Ogółem	467 900 000		14 520,2	8 054,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań terenowych oraz zapisów WRPO 2007–2013 i WRPO 2014+. Dla Poddziałania, dla których nie było wydzielonej alokacji, zastosowano średni koszt ze schematów będących ich odpowiednikiem w WRPO 2007–2013.

Ogólne szacunki przeprowadzone przy założeniu, że uwarunkowania, struktura beneficjentów i realizowanych przez nich projektów w poszczególnych odpowiadających sobie Działaniach obu perspektyw będą identyczne – pokazują, że **w Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+ możliwe jest utworzenie 14,5 tys. EPC i utrzymanie 8 tys. EPC.**

Wniosek cząstkowy

Odwzorowując Działania Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+ poprzez Działania WRPO 2007–2013 i wykorzystując obecną alokację *ceteris paribus*, oszacowano, że możliwe jest

utworzenie 14,5 tys. EPC i utrzymanie 8 tys. EPC. Jest to mniej niż wynika z proporcji alokacji w obu okresach (130% alokacji wobec 108% EPC zarówno utworzonych, jak i utrzymanych) z uwagi na fakt, iż najbardziej skuteczne w tworzeniu miejsc pracy działania (inwestycyjne nieinnowacyjne lub niekoniecznie innowacyjne u przedsiębiorców) nie są obecnie wspierane. Sukces interwencji w kontekście jej efektów zatrudnieniowych jest jednak uzależniony nie tylko od jej ukierunkowania i sposobu wdrażania, ale także od mechanizmów rynkowych.

5. TRWAŁOŚĆ MIEJSC PRACY I BENEFICJENTÓW WSPARTYCH W RAMACH WRPO 2007–2013

W tym rozdziale zrealizowano cel 2 badania polegający na określeniu stopnia trwałości miejsc pracy będących efektem wsparcia w ramach WRPO 2007–2013 oraz, w przypadku wsparcia przedsiębiorstw, ich funkcjonowania i utrzymania po zakończeniu okresu trwałości projektu.

5.1. Trwałość miejsc pracy wspartych w ramach WRPO 2007–2013 w okresie trwałości i po jego zakończeniu

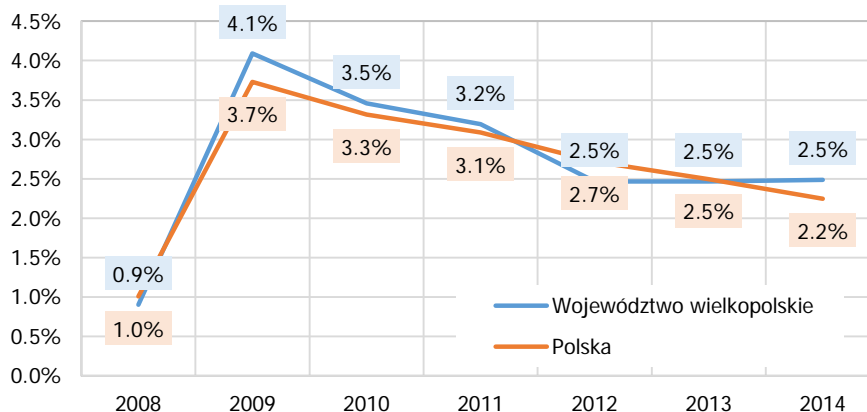
W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 2.1 dotyczący stopnia trwałości miejsc pracy utworzonych w wyniku wsparcia ze środków WRPO 2007–2013.

5.1.1. Skuteczność w tworzeniu trwałych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 w różnych ujęciach

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 2.1.1 i 2.1.2 dotyczące skuteczności w różnych przekrojach w tworzeniu trwałych miejsc pracy i utrzymania istniejących miejsc pracy.

Skuteczność w tworzeniu trwałych miejsc pracy może zostać określona poprzez porównanie z rzeczywistą sytuacją w gospodarce województwa wielkopolskiego. Sytuację tę można określić na podstawie udziału zlikwidowanych miejsc pracy w liczbie miejsc pracy ogółem (w tym przypadku jako dopasowanie można użyć jedynie liczby osób pracujących).

W latach 2008–2014, w których były dostępne dane w GUS BDL dotyczące liczby zlikwidowanych miejsc pracy, współczynnik braku trwałości miejsc pracy wyniósł od 1% do 4% w okresie kryzysu gospodarczego i finansowego i kształtował się na poziomie współczynnika dla Polski. Po kryzysie poziom współczynnika ustąpił na poziomie 2,5%. Zgodnie z wynikami badania *on going* dotyczącego wpływu WRPO 2007–2013 na zatrudnienie w województwie wielkopolskim (Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego, 2012, p. 32), udało się utrzymać średnio 657 zagrożonych likwidacją miejsc pracy na 6 634 miejsc pracy wspartych w ramach projektów.

Wykres 16. Udział zlikwidowanych miejsc pracy w liczbie miejsc pracy (osób pracujących) w województwie wielkopolskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Oznacza to, że **dzięki WRPO 2007–2013 w pierwszej połowie okresu wdrażania nie zlikwidowano 10% wspartych miejsc pracy**, a więc 3–4-krotnie więcej niż likwidowanych jest co roku miejsc pracy w całym województwie. Dodatkowo, tymczasowe miejsca pracy stworzone lub utrzymane w wyniku wsparcia stanowiły jedynie 11,3% wszystkich stworzonych miejsc pracy (powstało 679 tymczasowych miejsc pracy spośród 5 977 wszystkich stworzonych bezpośrednio miejsc pracy). Postawiono zatem tezę, że:

H.5.1 | **Interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na zwiększenie trwałości miejsc pracy w województwie tj. zmniejszenie liczby likwidowanych miejsc pracy i zwiększenie liczby utrzymanych miejsc pracy.**

Zgodnie z zapisami Koncepcji badania, trwałość miejsc pracy przeanalizowano wyłącznie dla grupy eksperymentalnej. Za **trwale miejsca pracy** uznano takie miejsce pracy, które beneficjent utrzymał przynajmniej pół roku po zakończeniu okresu trwałości (który to okres wynosi 3 lata dla MŚP i 5 lat dla pozostałych beneficjentów). Tak więc, w niniejszym badaniu przyjęto założenie, iż trwałe miejsca pracy to takie, które zostało utworzone na co najmniej 3,5 roku w przypadku MŚP i 5,5 roku w przypadku pozostałych podmiotów korzystających ze środków WRPO 2007–2013.

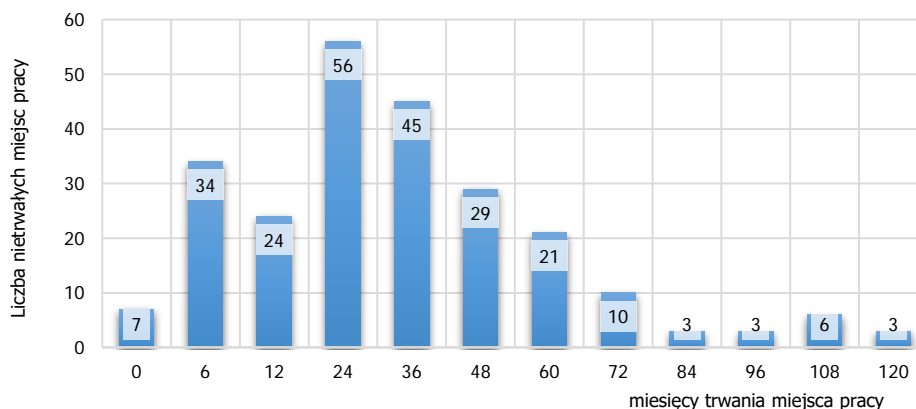
W celu wyliczenia trwałości miejsc pracy w grupie eksperymentalnej zapytano respondentów o czas powstania miejsc pracy, czas ich likwidacji (jeżeli zostały zlikwidowane), albo przewidywany czas likwidacji (jeżeli planuje się ich likwidację). Pozyskane dane pierwotne odniesiono do dat zakończenia projektów, które pozyskano z dokumentacji projektowej. Dla instrumentów bezzwrotnych były to daty płatności końcowej projektu, natomiast dla instrumentów zwrotnych, z uwagi na specyfikę tego typu interwencji (wieloletnie spłaty zobowiązań), brano pod uwagę zakończenie merytoryczne realizacji

projektu. W przypadku miejsc pracy, które nie zostały i nie będą likwidowane (według deklaracji beneficjentów) w najbliższej przyszłości, założono, że spełniają one warunek trwałości *a priori*, a więc będą trwały przynajmniej odpowiednio 3,5 roku dla MŚP i 5,5 roku dla pozostałych beneficjentów od momentu zakończenia realizacji projektu (lub w przypadku braku danych dotyczących zakończenia projektów – od momentu stworzenia tych miejsc pracy).

Dla każdego projektu określono, które miejsca pracy są trwałe, a następnie wyliczono udział trwałych miejsc pracy w miejscach pracy ogółem. Na poziomie całego WRPO 2007–2013 aż **91% wszystkich miejsc pracy spełnia założony warunek trwałości**.

Z drugiej strony jedynie 9% miejsc pracy zostało lub zostanie zlikwidowanych wcześniej niż pół roku po upływie okresu trwałości (co potwierdza również wyniki wcześniej prowadzonych badań dla WRPO 2007–2013). Czas trwania miejsc pracy zidentyfikowanych jako nietrwałe prezentuje Wykres 17. **Najczęściej nietrwałe miejsca pracy są likwidowane po upływie 24–36 miesięcy** od momentu płatności końcowej lub zakończenia merytorycznej realizacji projektu. Warto zwrócić uwagę, że niemal co piąte nietrwałe miejsce pracy utworzono na okres pięciu lub więcej lat, co było wynikiem m.in. długiego okresu realizacji projektów.

Wykres 17. Przeciętny czas utrzymywania nietrwałego miejsca pracy powstałego w wyniku WRPO 2007–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych [dane n=127 beneficjentów tworzących nietrwałe miejsca pracy].

Dodatkowo, analizie poddano udziały trwałych miejsc pracy w miejscach pracy ogółem w podziale na warstwy (por. Tabela 44), Działania / schematy oraz formy prawne beneficjentów (tabele ze szczegółowym podziałem zamieszczono w załączniku 8.5.3).

Najbardziej trwałe są miejsca pracy w Priorytecie IV (100%), który odznacza się również najwyższą relatywną skutecznością w tworzeniu miejsc pracy (por. rozdz. 3.2), a także w Priorytecie V, III i pozostałych (bezzwrotnych) Działaniach Priorytetu I (w których średnio powstaje 95% trwałych miejsc pracy).

Tabela 44. Udział trwałych miejsc pracy w miejscach pracy ogółem tworzonych w projektach WRPO 2007–2013 w układzie warstw

Warstwa	n	Średnia	Odchylenie standardowe	Mediana	Min	Max	Skośność	Kurtoza	Błąd standardowy estymacji średniej
Działanie 1.3. (inicjatywa wspólna JEREMIE)	454	0,858	0,321	1	0.0	1	-2,050	2,553	0,015
Pozostałe działania Priorytetu I łącznie	445	0,954	0,185	1	0.0	1	-4,389	18,706	0,009
Priorytet II	13	0,869	0,325	1	0.0	1	-1,829	1,681	0,090
Priorytet III	23	0,948	0,211	1	0.0	1	-3,955	14,792	0,044
Działanie 1.4 schemat III oraz działanie 4.1. – łącznie (inicjatywa wspólna JESSICA)	10	1,000	0,000	1	1.0	1	NaN	NaN	0,000
Pozostałe działania Priorytetu IV – Działanie 4.2	3	1,000	0,000	1	1.0	1	NaN	NaN	0,000
Priorytet V	18	0,963	0,141	1	0.4	1	-3,493	10,975	0,033
Priorytet VI	29	0,845	0,356	1	0.0	1	-1,804	1,427	0,066
Razem	995	0,907	0,266	1	0.0	1	-2,804	6,383	0,008

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych [n dla każdego wiersza podano w drugiej kolumnie]. NaN oznacza brak zmienności w danej warstwie.

Najmniej trwale miejsca pracy powstają w Priorytecie II, VI oraz w Działaniu 1.3 (inicjatywie JEREMIE), bowiem w każdym z nich ok. 14–15% jest likwidowanych w badanym okresie. Co jest interesujące, **nietrwale miejsca pracy powstają nie w przedsiębiorstwach** (z których jedynie osoby prowadzące działalność gospodarczą tworzyły stosunkowo nietrwale miejsca pracy – 12,5% miejsc pracy zostało zlikwidowanych), a w jednostkach publicznych: gminnych samorządowych jednostkach organizacyjnych (72,7% trwałych miejsc pracy), powiatach (66,7%), szkołach i placówkach oświatowych (75%). Jedynie stowarzyszenia osiągnęły niższą trwałość tworzonych miejsc pracy (57,1%).

Jednym z kluczowych czynników świadczących o tym, że beneficjenci chcą tworzyć trwale miejsca pracy jest **znaczący udział (93,6%) umów o pracę** we wszystkich formach zatrudniania. Ogólnie rzecz biorąc, formy zatrudnienia wskazane w art. 2 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. Z 2015 r. poz. 1066, 1220, 1224, 1240, 1268) tj. umowa o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielcza umowa o pracę stanowiły 94,1% wszystkich umów zawieranych z pracownikami w WRPO 2007–2013, umowy o dzieło i umowy zlecenie wskazane w art. 627–646 i 734–751 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2015 r. poz. 4, 397, 539, 1137, Dz. U. 2016 poz. 585) – 1% i 4,2% odpowiednio, a kontrakty lekarskie i kontrakty menedżerskie najmniej – 0,34% i 0,35% odpowiednio.

Wniosek cząstkowy

W ramach WRPO 2007–2013 tworzono trwale miejsca pracy – 91% z nich przetrwała okres trwałości projektu wydłużony o pół roku. Jest to trzykrotnie więcej niż obserwuje się w gospodarce województwa. Dlatego można pozytywnie zweryfikować hipotezę H.4.4 mówiącą o tym, że interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na tworzenie trwałych miejsc pracy, jak również hipotezę H.5.1 mówiącą o tym, że interwencja WRPO 2007–2013 wpłynęła istotnie statystycznie na zwiększenie trwałości miejsc pracy

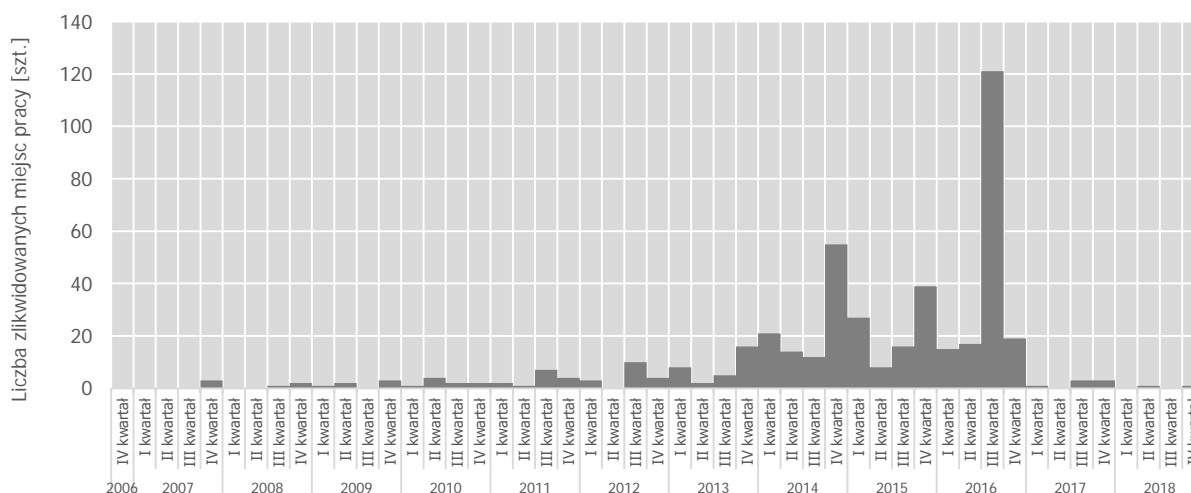

w województwie tj. zmniejszenie liczby likwidowanych miejsc pracy i zwiększenie liczby utrzymanych miejsc pracy.

5.1.2. Wpływ sytuacji społeczno–gospodarczej na tworzenie trwałych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 2.1.3 dotyczące wpływu sytuacji społeczno–gospodarczej na trwałość miejsc pracy.

Wpływ sytuacji społeczno–gospodarczej na tworzenie trwałych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 to przede wszystkim wpływ kryzysu z lat 2008–2010, dlatego w tym miejscu zweryfikowano okresy, w których najczęściej miejsc pracy było likwidowanych. Wyniki przedstawia Wykres 18.

Wykres 18. Liczba likwidowanych i planowanych do zlikwidowania miejsc pracy w podziale na okresy kwartalne w latach 2007–2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Proces likwidowania miejsc pracy ma większy związek z cyklem projektowym i zakończeniem jego realizacji niż z kryzysem finansowym. Wynika to z faktu, iż beneficjenci byli bardziej odporni na kryzys niż pozostałe podmioty z grupy kontrolnej (stosunkowo niewielki odsetek beneficjentów wskazywał na konieczność likwidacji miejsc pracy z powodu kryzysu, por. rozdz. 4.3.1.3). Okazuje się bowiem, że najczęściej miejsc pracy jest likwidowanych od 2014 roku z kulminacją na początku 2016 roku, kiedy zlikwidowano ponad 120 miejsc pracy. Potwierdzeniem ww. tezy jest fakt, iż niemal 60% umów o dofinansowanie (w systemie dotacyjnym) zawarto w latach 2010–2012, tak więc likwidacja miejsc pracy w pewnym sensie odpowiada okresowi trwałości projektów. Również w kolejnych latach planuje się zlikwidować część powstałych w projektach miejsc pracy.

5.2. Skala i struktura miejsc pracy planowanych do utrzymania i likwidacji przez beneficjentów WRPO 2007–2013 do 2020 roku

W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 2.2 dotyczący skali i struktury miejsc pracy planowanych do utrzymania przez beneficjentów WRPO 2007–2013 do 2020 r.

5.2.1. Liczba miejsc pracy planowana do utrzymania po okresie trwałości projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 2.2.1 dotyczące liczby miejsc pracy planowanych do utrzymania po okresie trwałości, w tym w sferze badawczo-rozwojowej i miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Beneficjenci starają się utrzymać znacznie więcej miejsc pracy uratowanych m.in. dzięki wsparciu WRPO 2007–2013 niż w przypadku miejsc nowotworzonych. Okazuje się bowiem, że beneficjenci nie zlikwidowali do tej pory aż 97,3% utrzymanych miejsc pracy, a w przyszłości chcą zlikwidować jedynie 3,3% pozostałych miejsc pracy. Łącznie **spośród wszystkich utrzymanych miejsc pracy, beneficjenci nie zlikwidowali do tej pory i nie planują zlikwidować aż 97% z nich**. Szczegóły w podziale na warstwy przedstawia Tabela 45.

Tabela 45. Poziom likwidacji i planowanej likwidacji utrzymanych miejsc pracy dzięki WRPO 2007–2013 w podziale na warstwy

Warstwa	Dotychczasowe utrzymanie miejsc pracy			Planowane utrzymanie miejsc pracy			% trwałych ogółem (teraz i w przyszłości)
	Miejsce pracy nadal istnieje	Miejsce pracy zostało zlikwidowane	Udział trwałych miejsc [%]	Miejsce pracy nie zostanie zlikwidowane	Miejsce pracy zostanie zlikwidowane	Udział trwałych miejsc [%]	
Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	815	21	97,5%	768	18	97,7%	97,6%
Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	717	20	97,3%	696	11	98,4%	97,9%
Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna	43	0	100,0%	17	23	42,5%	72,3%
Priorytet III. Środowisko przyrodnicze	10	0	100,0%	10	0	100,0%	100,0%
Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów wiejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach wiejskich) (JESSICA)	29	1	96,7%	20	0	100,0%	98,0%
Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	6	0	100,0%	6	0	100,0%	100,0%
Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	45	2	95,7%	42	1	97,7%	96,7%
Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe	44	3	93,6%	43	1	97,7%	95,6%
OGÓŁEM	1709	47	97,3%	1602	54	96,7%	97,0%
w tym miejsca pracy zaangażowane w B+R	82	2	97,6%	77	3	96,3%	97,0%
w tym miejsca pracy dla niepełnosprawnych	46	1	97,9%	43	4	91,5%	94,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Liczności respondentów, którzy odpowiedzieli na odpowiednie pytania w ankietach, podano w kolumnach.

W przypadku **miejsc pracy w sferze B+R** poziom trwałości nie odbiega od średniej dla pozostałych miejsc pracy i **wynosi 97%** (97,6% dla tych, które nadal istnieją i nieco mniej, bo 96,3% dla tych, które będą trwałe w przyszłości). Respondenci przewidują zatem niewiele mniejszą trwałość miejsc pracy w B+R w przyszłości niż dotychczas. Jeszcze mniejszą trwałość respondenci przewidują w przypadku **miejsc pracy dla osób**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

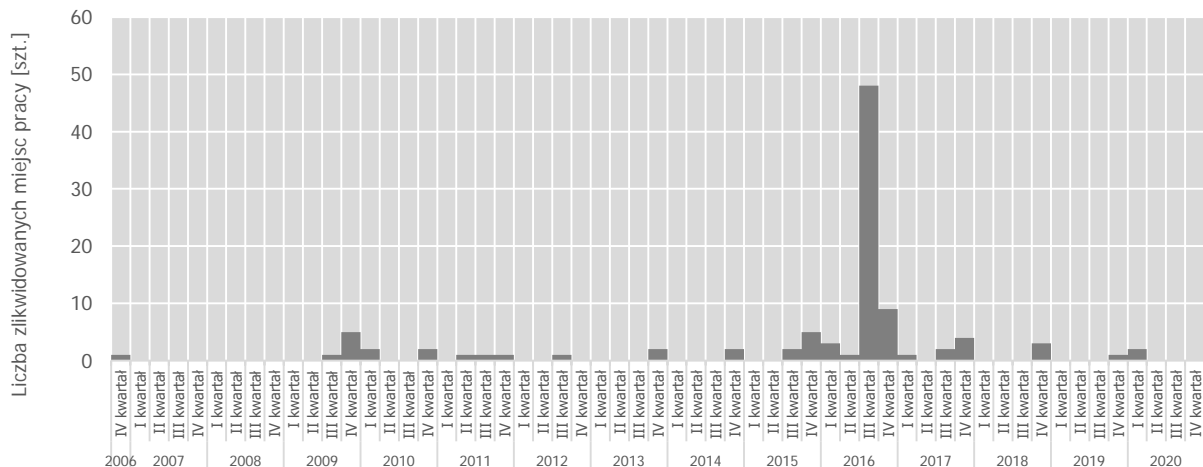

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

niepełnosprawnych – obecnie niemal 98% takich miejsc pracy trwa nadal, ale planuje się, że w przyszłości przetrwa niecałe 95% tych miejsc pracy. Wykres 19 pokazuje, że najwięcej miejsc pracy zostanie zlikwidowanych do końca 2016 roku.

Wykres 19. Liczba likwidowanych i planowanych do zlikwidowania utrzymanych miejsc pracy w podziale na okresy kwartalne w latach 2007–2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Odnosząc uzyskane frakcje do liczby miejsc pracy dla całego WRPO 2007–2013 można powiedzieć, że **spośród 7 891,5 utrzymanych EPC** (por. Tabela 3), **7 657,9 EPC** (por. współczynnik 97,04%, Tabela 45) **nie została zlikwidowana do tej pory i nie zostanie zlikwidowana w przyszłości**. Natomiast spośród 370,1 EPC bezpośrednich przy pracach B+R, pozostanie 358,8 EPC, a spośród 310,8 EPC utrzymanych dla osób niepełnosprawnych, pozostanie 268 EPC.

5.2.2. Liczba miejsc pracy planowana do likwidacji po okresie trwałości projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 2.2.2 dotyczącego liczby miejsc pracy planowanych do likwidacji w skali Programu.

Liczbę miejsc pracy, jaką beneficjenci planują zredukować, spośród miejsc pracy utworzonych wskutek realizacji projektów z udziałem środków WRPO 2007–2013, do roku 2020, przedstawia Tabela 46. Wyliczone wartości bazują na oszacowanej liczbie miejsc pracy utworzonej i utrzymanej w ramach całego WRPO 2007–2013 (por. Tabela 3) oraz dopełnieniu odsetka trwałych miejsc pracy (por. Tabela 44 i Tabela 45).

Tabela 46. Liczba miejsc pracy utworzonych i utrzymanych dzięki WRPO 2007–2013 zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji do roku 2020

Warstwa		Liczba stworzonych w WRPO 2007–2013 EPC zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji	Liczba utrzymanych dzięki WRPO 2007–2013 EPC zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji	Łączna liczba EPC zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji
Działanie 1.3.	Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1361,8	139,8	1501,6
Działanie 4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	0,0	1,1	1,1
Priorytet I.	Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	176,6	35,5	212,1
Priorytet II.	Infrastruktura komunikacyjna	21,3	20,0	41,3
Priorytet III.	Środowisko przyrodnicze	6,8	0,0	6,8
Priorytet IV.	Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	0,0	0,0	0,0
Priorytet V.	Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	12,9	4,6	17,5
Priorytet VI.	Turystyka i środowisko kulturowe	42,8	5,3	48,1
OGÓŁEM		1622,2	206,3	1828,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Bazując na powyższych wyliczeniach można przewidywać, że **do 2020 roku zlikwidowanych zostanie 1 828,5 EPC**. W głównej mierze będą to miejsca utworzone w wyniku realizacji WRPO 2007–2013 (1 622,2 EPC, co stanowi 11,1% ogólnej liczby miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji Programu), a w mniejszym stopniu utrzymane (jedynie 206,3 EPC, co stanowi zaledwie 2,6% ogólnej liczby miejsc pracy utrzymanych w wyniku realizacji Programu).

5.3. Trwałość i sytuacja beneficjentów WRPO 2007–2013 w okresie trwałości projektu i po jego zakończeniu

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3 i 2.3.4, dotyczące oceny pozycji konkurencyjnej, sytuacji finansowej i trwałości podmiotów z trzech badanych grup.

Pozycja konkurencyjna jest istotnym elementem budowania strategii konkurencji, pozwalającym ocenić kierunki i szanse dalszego rozwoju podmiotu (Jonas, 2002, s. 16). Odpowiednia pozycja konkurencyjna jest kluczowa dla uzyskania przewagi konkurencyjnej z punktu widzenia przedsiębiorstwa lub klientów. W tym pierwszym ujęciu będzie ona związana z unikalną pozycją w sektorze względem konkurentów, umożliwiającą osiągnięcie ponadprzeciętnych zysków i wyprzedzenie konkurencji (Żabiński, 2000, s. 202). Dlatego pozycję konkurencyjną oceniono w niniejszym badaniu poprzez pryzmat poziomu przychodów, udziału w rynku, zysków, poziomu zatrudnienia oraz rentowności kapitału własnego. Następnie porównano pozycję konkurencyjną pomiędzy grupami eksperymentalną a kontrolną. Dodatkowo przeanalizowano sytuację finansową – w ramach której trudności finansowe były określane poprzez wskazanie odpowiedzi „niezadowolająca sytuacja finansowa”.

Analizę przeprowadzono poprzez porównanie odsetków w 2007 i w 2015 oraz w każdej grupie osobno testem McNemar'a z uwagi na fakt, iż próby były zależne. Test McNemar'a to odpowiednik testu proporcji, jednak może być stosowany dla prób zależnych. Wyniki pokazują, że **w grupie eksperymentalnej dla każdego czynnika następował**

istotny wzrost odsetka w czasie, natomiast dla grup kontrolnych I oraz II następował istotny spadek odsetka.

Tabela 47. Porównanie odsetków pozytywnej oceny poszczególnych wymiarów pozycji konkurencyjnej i sytuacji finansowej w 2007 i 2015 roku

Zmienna	Rok	Grupa eksperymentalna			Grupa kontrolna I			Grupa kontrolna II		
		[n]	Odsetek		[n]	Odsetek		[n]	Odsetek	
Poziom przychodów	2007	1012	64,09	***	1356	76,05	***	144	72,73	***
	2015	1182	74,86	***	1095	61,41	***	130	65,66	***
Poziom udziału w rynku	2007	895	56,75	***	1280	73,31	***	129	65,15	***
	2015	1072	67,98	***	1070	61,28	***	126	63,64	***
Poziom zysków	2007	902	57,16	***	1241	70,55	***	129	65,15	***
	2015	956	60,58	***	940	53,44	***	111	56,06	***
Poziom liczby zatrudnionych	2007	1182	74,86	***	1605	88,67	***	162	79,80	**
	2015	1225	77,58	***	1380	76,24	***	144	70,94	**
Rentowność kapitału własnego	2007	1005	63,69	***	1268	75,21	***	128	64,65	***
	2015	1053	66,73	***	1029	61,03	***	118	59,60	***
Sytuacja finansowa	2007	1039	65,80	***	1335	75,81	***	126	63,96	***
	2015	1094	69,28	***	1087	61,73	***	125	63,45	***

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Na pytanie odpowiadały wyłącznie te podmioty, które są podmiotami gospodarczymi. Dla podmiotów powstałych po roku 2007 obowiązywał rok powstania. *** oznacza $p < 0,001$; ** oznacza $p < 0,01$; * oznacza $p < 0,1$.

W grupie eksperymentalnej najlepiej w 2015 roku oceniono **poziom zatrudnionych**, co również może być przyczyną tak wysokiej trwałości miejsc pracy, opisaną w rozdz. 5.1 oraz 5.2. Bardzo dobrze oceniany jest też **poziom przychodów**, który stanowił główną przyczynę zwiększania lub utrzymania zatrudnienia (por. rozdz. 4.3.1.1 oraz 4.3.1.2). Warto również wskazać na wzrost pozytywnej oceny przychodów w badanym okresie, który wyniósł 10 pp. i był najwyższy ze wszystkich badanych zmiennych. Kluczowe mogło być w tym uniezależnienie się od kryzysu na rynku, opisanego w rozdz. 4.3.1.3, który nie wpłynął negatywnie na ogólną sytuację podmiotów i poziom zatrudnienia. **Grupy kontrolne** generalnie słabiej oceniały swoją sytuację w każdym z przyjętych wymiarów pozycji konkurencyjnej, chociaż obie najlepiej oceniły również poziom zatrudnienia.

Wniosek cząstkowy

W grupie eksperymentalnej odsetek oceny wymiarów pozycji konkurencyjnej w okresie 2007–2015 zmieniał się na korzyść – następowała poprawa poszczególnych elementów pozycji konkurencyjnej (poziomu przychodów, udziału w rynku, zysków, liczby zatrudnionych oraz rentowności kapitału własnego), a także sytuacji finansowej, natomiast w grupach kontrolnych przeciwnie. Można na tej podstawie wnioskować, że Program co najmniej nie spowodował osłabienia pozycji konkurencyjnej, które zaobserwowano w grupach kontrolnych, a wręcz przeciwnie – podwyższył pozycję konkurencyjną beneficjentów WRPO 2007–2013. Również w przypadku sytuacji finansowej, można powiedzieć, że Program mógł przyczynić się do jej poprawy, tj. wpłynął stymulująco na stabilność finansową i zmniejszenie liczby upadających podmiotów.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Poprawa pozycji konkurencyjnej i finansowej miała ogromny wpływ na **trwałość samych przedsiębiorstw** i w tym przypadku nie widać również **negatywnego wpływu sytuacji społeczno–gospodarczej na proces likwidacji podmiotów gospodarczych**. Na podstawie liczby zwrotów wiadomości elektronicznych z ankietą spowodowanych zlikwidowaniem konta, można oszacować odsetek zlikwidowanych przedsiębiorstw (zakładając, że likwidacja funkcjonującego niegdyś konta internetowego jest z dużym prawdopodobieństwem tożsama z zamknięciem działalności). Około 35% wiadomości elektronicznych z zaproszeniem do wypełnienia ankiety wysłanych na adresy z bazy nie dotarło do adresatów, z czego ok. 30% dotyczy sytuacji, co do których z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że adresat nie prowadzi już działalności (było to przedmiotem weryfikacji przez Wykonawcę). Jest to wynik znacznie lepszy niż uzyskiwany przez polskie przedsiębiorstwa patrząc na ogół gospodarki. Z badania przeprowadzonego przez wywiadownię gospodarczą Cribis.pl za lata 2012–2014 wskaźnik przeżywalności firm po pierwszym roku działalności wynosi ponad 70 proc., a po trzech latach – ok. 50 proc. (co potwierdzają dane GUS).

6. BRANŻE GOSPODARKI O NAJWIĘKSZYM I NAJMNIEJSZYM POPYCIE NA PRACĘ

W tym rozdziale zrealizowano cel 3 badania polegający na określeniu branż gospodarki o rosnącej, słabnącej, dodatniej i ujemnej dynamice popytu na pracę, wraz z określeniem prawdopodobnej dynamiki zmian na lata 2016–2023.

6.1. Identyfikacja branż cechujących się różną dynamiką popytu na pracę

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 3.1.1 dotyczące identyfikacji branż cechujących się różną dynamiką popytu na pracę.

Zapotrzebowanie na pracę ze strony różnych branż zmieniało się na przestrzeni badanego okresu. Zmiany popytu na pracę wynikały nie tylko ze zmiany struktury zatrudnienia w poszczególnych sektorach, ale również ze zmian wewnątrz sektorów. W 2007 roku najwięcej osób pracowało w usługach (54,9%), a następnie w przemyśle (42,7%) i najmniej w rolnictwie bez indywidualnego (2,4%). Widać również korzystne zmiany na rzecz sektora usługowego, którego udział wzrósł w latach 1997–2007 o 7,6% kosztem osób odchodzących z rolnictwa (których udział w tym okresie spadł o ponad 48%). Spadek osób pracujących był zauważalny również w sektorze przemysłowym (Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, 2010, p. 98). Są to zatem **tendencje na rynku pracy pożądane z punktu widzenia osiągnięcia celów na poziomie europejskim** (wzrostu udziału pracujących w usługach, szczególnie tych o charakterze rynkowym). Zgodnie z danymi Eurostatu, udział pracujących w sektorze usługowym w UE28 wzrósł z 67% do 71% w okresie 2008–2015 kosztem spadku zatrudnienia w przemyśle (z 19 do 17%) i rolnictwie (z 5 do 4%).

W Strategii rozwoju województwa z 2005 roku nie zdefiniowano branż, które mogłyby cechować się rosnącą dynamiką wzrostu i przez to zapotrzebowaniem na pracę, argumentując to tym, że „strategia nie może ingerować w procesy gospodarcze. Nie może określać ani profilu gospodarki, ani kierunków rozwoju przedsiębiorstw. Te sprawy podlegają grze rynkowej. Można natomiast w strategii ustalić, że dla pewnych, bardziej pożądanych sektorów, będziemy tworzyć lepsze warunki rozwoju i będziemy je wspierać intensywniej.” (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005, p. 44). Wskazuje się jedynie na **przedsiębiorstwa, które wykorzystują regionalne zasoby, szczególnie związane z rolnictwem, w tym z żywieniem, leśnictwem, turystyką i agroturystyką oraz rekreacją** (Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2005, pp. 59–60). Nie są to jednak przedsiębiorstwa, które mogłyby się cechować wysoką dynamiką wzrostu, czy innowacyjnością. Zarówno z aktualizacji Strategii, jak i z informacji uzyskanych z różnych innych opracowań określono, jakie branże, technologie i obszary łączące obie te sfery

(specjalizacje) w przeszłości cechowały się rosnącą, a które słabnącą dynamiką wzrostu liczby podmiotów i pracowników, a tym samym **popytu na pracę**. Dodatkowo, jako obszary mogące doświadczyć rosnącej dynamiki popytu na pracę uznano wybrane lub potencjalne strategiczne specjalizacje województwa. Tabela 48 przedstawia wyniki analizy.

Tabela 48. Specjalizacje z rosnącą i słabnącą dynamiką popytu na pracę w świetle literatury

Wyszczególnienie specjalizacji regionalnych	Źródło
<i>Specjalizacje o rosnącej dynamice popytu na pracę</i>	
<i>Specjalizacje o największej szansie wzrostu popytu na pracę</i>	
Produkcja żywności i napojów , w tym biotechnologie: <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (żywność funkcjonalna, dla świadomych konsumentów, bezpieczeństwo żywności, nowoczesne technologie produkcji, zielona biotechnologia, biogospodarka)</u> ; szansa na specjalizację regionalną według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału rolniczego regionu wraz z dużym zapleczem naukowo-badawczym i potencjałem przetwórstwa rolnego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009; silny potencjał sektora B+R, dość liczna, ale rozproszona reprezentacja jednostek gospodarczych; perspektywa współpracy z gospodarczymi sieciami powiązań, w kraju jak i zagranicą; obszar obejmuje rekomendowane działania organizacyjno-systemowe wymagające zastosowania krajowych i zagranicznych rozwiązań technologicznych zapewniających infrastrukturę trwałego rozwoju adekwatnego do potrzeb i możliwości Polski, zapisane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020; planowany rozwój poprzez zwiększenie wartości dodanej przez firmy poprzez zwiększenie innowacyjności i bardziej elastyczne podejście do wyzwań stojących przed branżą: zmiany klimatu, zmniejszające się zasoby wody, energii, starzenie się społeczeństwa; niestety w zawodzie <u>operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego, technik technologii żywności – przetwórstwo zbożowe, pozostali technicy technologii żywności</u> liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała w 2009 roku liczbę ofert pracy, jednak w kolejnych latach ta sytuacja nie powtórzyła się	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68) Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) DEA Konsulting and Pracownia Badań i Doradztwa RESOURCE (2008, p. 73) Wajda (2011, p. 24) Kleiber et al. (2009, p. 98) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 33) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2015, p. 35)
Produkcja mebli, papieru, drewna : <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (wnętrza przyszłości, inteligentne technologie i materiały, meblarstwo spersonalizowane, design)</u> ; silny potencjał sektora B+R, dość liczna, ale rozproszona reprezentacja jednostek gospodarczych, ale odzwierciedlająca pełny łańcuch wartości w branży, pełna współpraca między przedsiębiorstwami; perspektywa współpracy z gospodarczymi sieciami powiązań, w kraju jak i zagranicą, wysoka jakość produktów	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68) Wajda (2011, p. 20)
Mechanika i budowa maszyn i aparatury elektrycznej : <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (procesy specjalne, nowe technologie i materiały)</u> ; specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo-naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009; charakterystyka: mocno zakorzenione tradycyjne branże przetwórstwa przemysłowego, silny potencjał sektora B+R, zarówno intelektualny, jak i infrastrukturalny; liczna i silna reprezentacja jednostek gospodarczych; <u>optymistyczne trendy rozwoju branży</u> , zauważalny wzrost zatrudnienia, wzrost przychodów ze sprzedaży, pozytywne doświadczenia współpracy, również na rynkach zagranicznych, wysoka innowacyjność, w tym stosunkowo wysokie nakłady na B+R, i działalność innowacyjną; niestety w zawodzie <u> monter sprzętu gospodarstwa domowego</u> liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała w 2009 roku liczbę ofert pracy (jednakże jest to tylko jeden z zawodów omawianej specjalizacji, dodatkowo w kolejnych latach nie występuje już ten problem, zwłaszcza po 2010 roku po wejściu na rynek pracy Samsung Electronics Poland Manufacturing, dzięki czemu rozwinęła się i zwiększyła zatrudnienie również Amica)	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68) Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) DEA Konsulting and Pracownia Badań i Doradztwa RESOURCE (2008, p. 73) Wajda (2011, p. 20) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 33) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2015, p. 35)
Transport towarowy : <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (skomunikowanie mobilne społeczności)</u> ; silny potencjał sektora B+R, dość liczna, ale rozproszona reprezentacja jednostek gospodarczych; perspektywa współpracy z gospodarczymi sieciami powiązań, w kraju jak i zagranicą; przewozy ładunków zwiększyły się o 30%, przyrost odległości przewozowej o 86% w okresie 2000–2008; obszar obejmuje rekomendowane działania organizacyjno-systemowe wymagające zastosowania krajowych i zagranicznych rozwiązań technologicznych zapewniających infrastrukturę trwałego rozwoju adekwatnego do potrzeb i możliwości Polski, zapisane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020; liczba ofert pracy w 2008 roku w zawodzie: <u>kierowca ciągnika siodłowego</u> przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68) Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2010, p. 104) Wajda (2011, p. 20) Kleiber et al. (2009, p. 98) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 28)
Logistyka : <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (wyspecjalizowane produkty i usługi logistyczne dla biznesu)</u> ; silny potencjał sektora B+R, dość liczna, ale rozproszona reprezentacja jednostek gospodarczych, łączący się potencjał	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68)

<p>naukowy i gospodarczy; perspektywa współpracy z gospodarczymi sieciami powiązań, w kraju jak i zagranicą; obszar obejmuje rekomendowane działania organizacyjno-systemowe wymagające zastosowania krajowych i zagranicznych rozwiązań technologicznych zapewniających infrastrukturę trwałego rozwoju adekwatnego do potrzeb i możliwości Polski, zapisane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020; duże możliwości konsolidacji małych, rozdrobnionych firm, poszukiwanie technologii obniżających koszty operacyjne; liczba ofert pracy w 2008 roku w zawodach: <u> kierowca operator wózków jezdniowych</u>, <u> kierowca ciągnika siodłowego</u> przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP</p>	<p>Wajda (2011, p. 20) Kleiber et al. (2009, p. 98) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 28)</p>
<p>Informatyka i TIK: <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (technologie informacyjno-komunikacyjne, innowacyjne społeczności)</u>; specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo-naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009; charakterystyka: silny potencjał sektora B+R, zarówno intelektualny, jak i infrastrukturalny; liczna i silna reprezentacja jednostek gospodarczych, ale bardzo rozdrobniona; <u>optymistyczne trendy rozwoju branży</u>, pozytywne doświadczenia współpracy; kierunek zamawiany na kilku poznańskich uczelniach, konieczny rozwój wspólnych produktów na rynki międzynarodowe oraz koncentracja uczelni kształcących na potrzeby branży; zaawansowane metody i technologie informatyczne zostały wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 jako niezbędne do trwałego rozwoju Polski; niestety w zawodzie <u>technik telekomunikacji</u> liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała w 2009 roku liczbę ofert pracy, również w 2015 roku – nadal taka sytuacja miała miejsce.</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68) Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, pp. 16, 20, 28) Kleiber et al. (2009, p. 91) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 33) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2015, p. 35)</p>
<p>Medycyna i farmaceutyka: <u>inteligentna specjalizacja według zaktualizowanej RSI na lata 2015–2020 (nowoczesne technologie medyczne, medycyna spersonalizowana, profilaktyka, diagnostyka, terapia chorób cywilizacyjnych i rzadkich)</u>; silna zależność korporacyjna i wysoka konkurencja międzynarodowa sektora gospodarczego, pozytywne doświadczenia w regionie oraz rosnący potencjał zarówno naukowo-badawczy jak i gospodarczy</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (2015, p. 68) Wajda (2011, p. 20)</p>
<p>Branża chemiczna i biochemiczna, w tym biotechnologie i produkcja środków ochrony roślin: specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo-naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009; charakterystyka: silny potencjał sektora B+R, zarówno intelektualny, jak i infrastrukturalny; liczna i silna reprezentacja jednostek gospodarczych; <u>optymistyczne trendy rozwoju branży</u>, pozytywne doświadczenia współpracy; niestety w zawodzie <u>technik technologii chemicznej</u> liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała w 2009 roku liczbę ofert pracy</p>	<p>Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, pp. 20, 28) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 33)</p>
<p>Inżynieria materiałowa: specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo-naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009; charakterystyka: silny potencjał sektora B+R, zarówno intelektualny, jak i infrastrukturalny; liczna i silna reprezentacja jednostek gospodarczych; <u>optymistyczne trendy rozwoju branży</u>, pozytywne doświadczenia współpracy, technologie wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 o dużym potencjale rozwojowym</p>	<p>Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Kleiber et al. (2009, p. 93)</p>
<p><i>Specjalizacje o średniej szansie wzrostu popytu na pracę</i></p>	
<p>Usługi kreatywne obejmujące działalność twórczą i kulturalną, w tym projektową (np. design), a także działalność wydawniczą i poligraficzną; specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z przyszłego potencjału zdiagnozowanego w okresie 2005–2009, potencjalna inteligentna specjalizacja według Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010–2020; charakterystyka: udział zatrudnienia w sektorach kreatywnych i sektorze kultury przekracza 2% całkowitego zatrudnienia, rosnący potencjał, bliska współpraca z podmiotami sektora B+R. <u>Z punktu widzenia struktury zatrudnienia najważniejsze (odznaczającej się również najwyższą dynamiką wzrostu) są: usługi telekomunikacyjne i informatyczne; usługi prawne i inne usługi dla biznesu; reklama; handel dziełami sztuki i antykami; B+R i szkolnictwo wyższe.</u> Według danych z Planu Zagospodarowania Przestrzennego, w okresie 1999–2006 nastąpił wzrost liczby podmiotów z sektora obsługi biznesu o 58%; razem z pozostałymi usługami rynkowymi stanowią <u>potencjalną specjalizację województwa</u> według Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2010–2020. Według analiz WUP liczba ofert pracy z branży <u>„Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”</u> w 2008 roku przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP</p>	<p>Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, pp. 35, 40) Strykiewicz and Stachowiak (2010, p. 126) Matusiak et al. (2011, pp. 14, 19) Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2010, p. 104) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 26)</p>
<p>Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep: specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo-naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009; zaawansowane wysoko wytrzymałe materiały dla przemysłu i transportu są wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 jak technologie o dużym potencjale rozwojowym</p>	<p>Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) DEA Konsulting and Pracownia Badań i Doradztwa RESOURCE (2008, p. 73) Wajda (2011, pp. 20, 24) Kleiber et al. (2009, p. 93)</p>
<p>Budownictwo: silny potencjał sektora B+R, dość liczna, ale rozproszona reprezentacja jednostek gospodarczych; perspektywa współpracy z gospodarczymi sieciami powiązań, w kraju jak i zagranicą; energooszczędne technologie konstrukcyjne, systemy użytkowania i materiały dla „inteligentnych” budynków mieszkalnych, infrastruktury użyteczności</p>	<p>Wajda (2011, p. 20) Kleiber et al. (2009, pp. 91, 98) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu</p>

publicznej, budowli przemysłowych z uwzględnieniem recyklingu i ochrony środowiska są wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 jako niezbędne do trwałego rozwoju Polski, a biodegradowalne, podlegające recyklingowi materiały konstrukcyjne – jako technologie o dużym potencjale rozwojowym; liczba ofert pracy w latach 2008–2009 w zawodach: <i>spawacze i pokrewni, monter rusztowań, operator koparek i zwalówarek, blacharz budowlany, zbrojarz, robotnik gospodarczy, brukarz, tynkarz, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle</i> (tylko 2009) przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym samym czasie w PUP; jednakże na niekorzyść świadczy fakt, że zawód <i>murarza</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009, dodatkowo <i>technik architektury krajobrazu</i> był zawodem, w którym w 2009 roku liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała liczbę ofert pracy	(2009, pp. 22, 28); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 32–33)
Produkcja energii ze źródeł odnawialnych oraz efektywność energetyczna, w tym zastosowanie biotechnologii: specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo–naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009, technologie wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 jako niezbędne do trwałego rozwoju Polski; liczba ofert pracy w 2008 roku w branży: <i>Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatycznych</i> przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP	Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, p. 24) Kleiber et al. (2009, p. 91) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 29)
Optoelektronika : specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo–naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009	Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, p. 28)
Nanotechnologie : specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa wynikająca z potencjału badawczo–naukowego zdiagnozowanego w okresie 2005–2009, technologie wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 jako niezbędne do trwałego rozwoju Polski	Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, pp. 28–30) Kleiber et al. (2009, p. 91)
<i>Specjalizacje o słabej szansie wzrostu popytu na pracę</i>	
Usługi turystyczne (wzrost liczby turystów zagranicznych o 13% w okresie 2000–2008); liczba ofert pracy w 2008 roku w zawodzie: <i>recepjonista</i> przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP, niemniej jednak liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała liczbę ofert pracy w zawodzie: <i>organizator usług hotelarskich</i> (w 2008), <i>organizator usług hotelarskich</i> (w 2009),	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2010, p. 105) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, pp. 28–29); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 33)
Nauki leśne : ograniczony potencjał jednostek gospodarczych w regionie, przy dużym potencjale intelektualnym i infrastrukturalnym jednostek sektora B+R; możliwości współpracy poza regionem	Wajda (2011, p. 20)
Ochrona środowiska : technologie środowiskowe, produkcja urządzeń dla ochrony środowiska: specjalizacja regionalna według Strategii rozwoju województwa; charakterystyka: ograniczony potencjał jednostek gospodarczych w regionie, przy dużym potencjale intelektualnym i infrastrukturalnym jednostek sektora B+R; możliwości współpracy poza regionem; z drugiej strony nowatorskie technologie ochrony środowiska, wykorzystujące stały monitoring oraz biologiczne metody oczyszczania i kontrolowanego samoczyszczania zostały wskazane w Narodowym Programie Foresight Polska 2020 jako technologie o dużym potencjale rozwojowym	Zarząd Województwa Wielkopolskiego (2012, pp. 60–61) Wajda (2011, p. 20) Kleiber et al. (2009, p. 93)
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne : liczba ofert pracy w latach 2008–2009 przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP, również w 2015 roku najwięcej zgłoszonych wolnych miejsc pracy pochodziło z administracji publicznej, obrony narodowej i zabezpieczeń społecznych	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 26); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 29) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2015, p. 35)
Edukacja : liczba ofert pracy w 2008 roku przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP; liczba ofert pracy w latach 2008–2009 w zawodzie: <i>nauczyciel przedszkola</i> przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym samym czasie w PUP, ale w zawodach: <i>filolog – filologia obcojezyczna, filolog – filologia polska, geograf</i> liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2008–2009 przewyższała liczbę ofert pracy (w tych zawodach popyt na pracę może się zmniejszać)	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, pp. 26, 28–29); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 33)
Pośrednictwo finansowe : liczba ofert pracy w latach 2008–2009 przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP, w przypadku <i>agentów ubezpieczeniowych</i> liczba ofert pracy przewyższała również liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 26); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 29, 32)
<i>Specjalizacje o słabnącej dynamice popytu na pracę</i>	
Handel detaliczny : spadek o 2,5% liczby sklepów w okresie 2004–2008; zawód <i>sprzedawcy</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009; jednocześnie wbrew powyższym trendom liczba ofert	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2010, p. 104)

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

pracy w latach 2008–2009 w zawodach: <i>telemarketer, kasjer handlowy, przedstawiciel handlowy</i> przewyższała liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie w PUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, pp. 22, 28); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 32)
Transport zbiorowy: spadek liczby pasażerów o 36% w okresie 2004–2008	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2010, p. 104)
Usługi targowo–wystawiennicze: spadek liczby wystawców o 16% i odwiedzających o 60% w okresie 2000–2008	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2010, p. 105)
Usługi gastronomiczne: zawód <i>kucharza</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009; dodatkowo liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2008–2009 przewyższała liczbę ofert pracy w zawodzie: <i>technik żywienia i gospodarstwa domowego, organizator usług gastronomicznych</i> (w roku 2009) Wbrew powyższemu trendom, liczba ofert pracy w latach 2009 przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie: <i>pomoc kuchenna</i>	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, pp. 22, 29); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 32–33)
Usługi społeczne: zawód <i>asystenta ekonomicznego</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009, liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2009 przewyższała liczbę ofert pracy w zawodzie: <i>politolog, socjolog, kulturoznawca, specjalista pracy socjalnej</i>	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 22); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 33)
Usługi administracyjne: zawód <i>pracownika biurowego</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009, jednakże w roku 2009 liczba ofert pracy w zawodzie: <i>pracownik biurowy, sekretarka, pracownik administracyjny, księgowy, pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani</i> przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym samym czasie w PUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 22); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 32)
Usługi krawieckie i pokrewne: zawód <i>krawca</i> i <i>szwaczki</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009; dodatkowo liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2008–2009 przewyższała liczbę ofert pracy w zawodach: <i>tkacz</i> (w 2008), <i>technik technologii odzieży, kaletnik</i>	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, pp. 22, 29); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 25)
Rolnictwo: zawód <i>technika rolnika</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009; dodatkowo liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2008–2009 przewyższała liczbę ofert pracy w zawodach: <i>technik rolnik, inżynier rolnictwa, rolnik pracujący na własne potrzeby, pozostali rolnicy produkcji roślinnej, inżynier ogrodnictwa</i> (w 2009), <i>technik mechanizacji rolnictwa</i> (w 2009), <i>organizator agrobiznesu</i> (w 2009) Wbrew powyższemu trendom, liczba ofert pracy w latach 2009 przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie: <i>pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni</i>	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, pp. 22, 29); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 32)
Ślusarstwo: zawód <i>ślusarza</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 22); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, p. 25)
Mechanika: zawód <i>technika mechanika</i> był jednym z najliczniejszych zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne w latach 2007–2009, dodatkowo, w zawodzie <i>technik mechanik</i> liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych przewyższała w 2009 roku liczbę ofert pracy	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2009, p. 22); Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (2010, pp. 25, 33)

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy literatury.

Branże o największej szansie wzrostu popytu na pracę dotyczą inteligentnych specjalizacji województwa w zakresie produkcji żywności i napojów, produkcji mebli, papieru i drewna, mechaniki i budowy maszyn, aparatury elektrycznej, transportu towarowego i logistyki, informatyki i TIK, a także medycyny i farmaceutyki. Jest to zatem w głównej mierze przetwórstwo przemysłowe o zróżnicowanej (zarówno niskiej, jak i wysokiej) wiedzochłonności. Dodatkowo, wskazuje się na branżę chemiczną i biochemiczną oraz inżynierię materiałową – jako specjalizacje regionalne nie ujęte w RSI, ale również wykazujące się wysokimi nakładami na B+R.

Analiza wykazała, że **średnią szansę na wzrost popytu na pracę** mogą mieć branże usług wiedzochłonnych – kreatywnych (usługi telekomunikacyjne i informatyczne;

usługi prawne i inne usługi dla biznesu; reklama; handel dziełami sztuki i antykami; B+R i szkolnictwo wyższe), budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe dotyczące produkcji pojazdów mechanicznych, energii, optoelektroniki i nanotechnologii. Są to zatem branże wysokiej techniki, wymagające wysokich nakładów na B+R i wykształconych pracowników.

Specjalizacje o słabej szansie wzrostu popytu na pracę dotyczą mniej wiedzochłonnych branż – w większości usługowych. Można tu wskazać usługi turystyczne, ochrony środowiska, administrację publiczną, pośrednictwo finansowe i edukację (te ostatnie o wyższym poziomie wiedzochłonności).

Wniosek częściowy

Analiza branż cechujących się zwiększonym zapotrzebowaniem na pracę wskazuje w większości na branże wysokiej techniki i wiedzochłonne, z nielicznymi wyjątkami (jak produkcja żywności). Biorąc pod uwagę, że WRPO 2007–2013 przyczyniał się w większości do tworzenia miejsc pracy, na których zatrudniano osoby z niższym wykształceniem, mógł on nie wspierać w wystarczającym stopniu inteligentnych specjalizacji i innych specjalizacji regionalnych. Z drugiej strony jednak, Program stworzył stosunkowo więcej miejsc pracy w sferze B+R, co może wskazywać na ambiwalentność tego wpływu.

Powyższe zestawienie wskazuje również, że zmienność popytu na pracę jest bardzo zróżnicowana i zależna nie tylko od **konkretnych branż** i występujących w niej **zawodach**, ale również od **lat, w których popyt ten jest badany**.

Wniosek częściowy

W przyszłości popyt na pracę może się różnić od trendów, które zostały wyznaczone przez dotychczasowe zapotrzebowanie na pracowników pracujących w poszczególnych zawodach. Podobne opinie w tym zakresie wyrażali uczestnicy panelu ekspertów, wskazując na zupełnie inne przykłady branż mogących w przyszłości zgłaszać zwiększony popyt na pracę.

6.2. Zmiana popytu na pracę w gospodarce województwa wielkopolskiego wskutek interwencji WRPO 2007–2013

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na problem badawczy 3.1 dotyczący wpływu interwencji WRPO 2007–2013 na popyt na pracę w gospodarce województwa wielkopolskiego.

Aby określić, jak zmienił się popyt na pracę w gospodarce województwa wielkopolskiego wskutek interwencji środkami WRPO 2007–2013, oszacowano liczbę powstałych miejsc pracy (w przeliczeniu na EPC) w podziale na zawody wykonywane przez nowozatrudnionych pracowników (zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności zawartą w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 28 sierpnia 2014

roku, poz. 1145) – na poziomie 2–cyfrowego kodu). Załącznik 8.5.4 zawiera tabelę, w której przedstawiono liczbę miejsc pracy [EPC] stworzoną przez badanych respondentów w podziale na warstwy wraz ze wskazaniem udziałów poszczególnych zawodów w ogólnej liczbie EPC dla danej warstwy. Dzięki temu możliwe jest określenie zawodów, na których koncentrowali się beneficjenci w poszczególnych warstwach.

Analizując wyniki badania można zauważyć, że **najwięcej miejsc pracy powstało dla stanowisk w prostych zawodach** (np. 81: Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych, 83: Kierowcy i operatorzy pojazdów, 82: Monterzy, czy 93: Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie), a także w **zawodach wymagających co najmniej wykształcenia typowo zawodowego** (np. 72: Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni, 75: Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni) lub **średniego** (np. 42: Pracownicy obsługi klienta lub 44: Pozostali pracownicy obsługi biura). Nie oznacza to jednak, że pracownicy ci nie są wysoko wyspecjalizowani z punktu widzenia ich przydatności na rynku pracy, mogą bowiem posiadać znaczące doświadczenie zawodowe lub poszukiwane na rynku pracy specyficzne kwalifikacje w pracach produkcyjnych. Stanowiska wymagające **wykształcenia wyższego** były dopiero na 9, 11 i 13 miejscu w kolejności liczby utworzonych miejsc pracy (21: Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, 23: Specjaliści nauczania i wychowania, 25: Specjaliści do spraw technologii informacyjno–komunikacyjnych).

Wniosek cząstkowy

W ramach WRPO 2007–2013 tworzono przeważnie miejsca pracy dla stanowisk wykonujących prace proste lub wymagających wykształcenia średniego czy też zawodowego. Dlatego właśnie struktura wykształcenia zatrudnianych osób wskazuje na przewagę tworzenia miejsc pracy dla osób z niższym wykształceniem, potwierdzając hipotezę roboczą H.3.2. Poziom wykształcenia został zatem dopasowany do zakresu zadań niezbędnych na tworzonych stanowiskach.

Bazując na analizie przeprowadzonej w rozdz. 6.1 przypisano do branż stanowiących specjalizacje województwa o różnym popycie na pracę (rosnącym o różnym stopniu i malejącym) poszczególne grupy zawodów, w których znajdują się pracownicy tych branż. Dzięki temu możliwe było wyliczenie hipotetycznej liczby miejsc pracy, które w jakimś stopniu wpisują się w trendy zatrudnieniowe bądź też nie. Wyniki przedstawiono w załączniku 8.5.4. Przyporządkowanie miejsc pracy do branż o potencjale rozwojowym jest dość przypadkowe, nie widać jednoznacznych różnic między grupami specjalizacji, co może wynikać z ogólności przeprowadzanych badań (miejsce pracy określone 2–cyfrowym kodem). Można jednak zauważyć, że **najwięcej miejsc pracy** zostało przypisanych do **specjalizacji o średniej szansie wzrostu popytu na pracę**, w tym najczęściej do produkcji pojazdów mechanicznych i budownictwa. Nieco mniej przypisano do specjalizacji o największej szansie wzrostu popytu na pracę, w tym bardzo mało do inżynierii materiałowej z racji wąskiego

charakteru tej specjalizacji. Interesujące jest jednak to, że specjalizacje o słabnącej dynamice popytu na pracę osiągnęły w tym zestawieniu bardzo dobry wynik, dużo lepszy niż specjalizacje o słabej szansie wzrostu popytu na pracę. Można to zauważyć analizując strukturę branż (por. rozdz. 3.1.2.11), w której dominuje handel oraz przemysł.

6.3. Możliwe zmiany popytu na pracę w okresie wdrażania WRPO 2014+

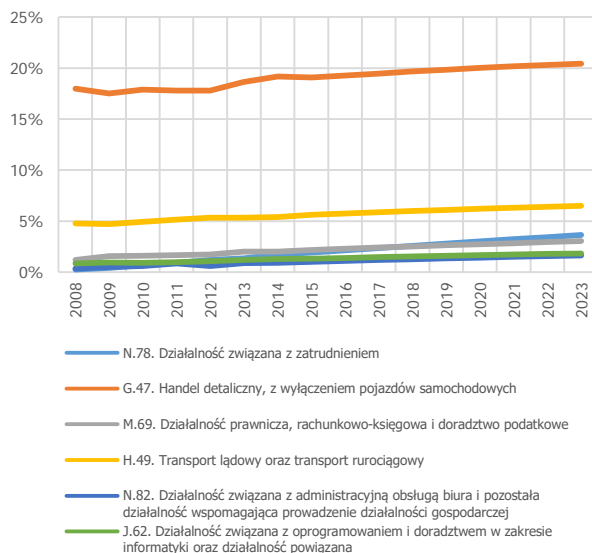
W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 3.2 dotyczący zmian popytu na pracę najbardziej prawdopodobnych w okresie wdrażania WRPO 2014+ tj. do 2023 r.

6.3.1. Branże mogące cechować się różnym popytem na pracę w okresie 2016–2023

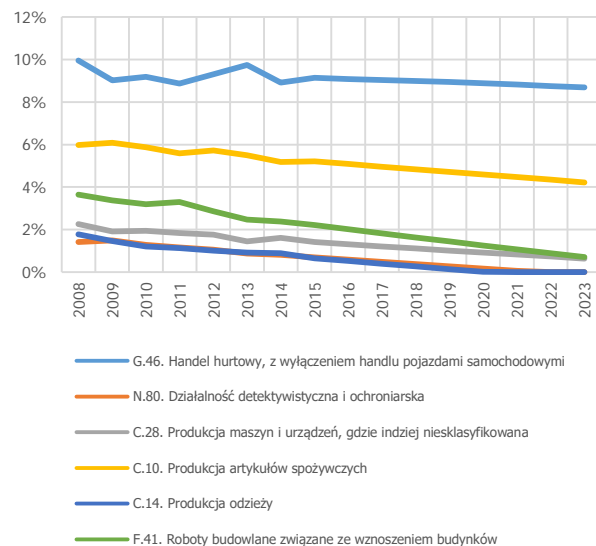
W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 3.2.1 dotyczące branż cechujących się rosnącą lub słabnącą dynamiką popytu na pracę w okresie wdrażania WRPO 2014+ tj. do roku 2023.

Do odpowiedzi na to pytanie badawcze przeprowadzono analizę trendów liniowych udziałów poszczególnych branż w zatrudnieniu ogółem w województwie. Udziały wyliczono na bazie dostępnych danych w GUS BDL, dlatego nie obejmują one niektórych branż (np. rolnictwa, czy też niektórych usług publicznych i edukacyjnych).

Branże cechujące się najwyższym wzrostem udziału [w punktach procentowych] w latach 2008–2023

Branże cechujące się najwyższym spadkiem udziału [w punktach procentowych] w latach 2008–2023

Wykres 20. Branże charakteryzujące się największym względnym wzrostem i największym spadkiem (w punktach procentowych) udziału w całkowitej strukturze zatrudnienia do roku 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Po 2014 roku wykorzystany trendy liniowe do określenia liczby pracujących w poszczególnych branżach.

Z pełnej struktury 68 branż odseparowano te, które charakteryzują się największym względnym wzrostem i największym spadkiem udziału w całkowitej strukturze zatrudnienia do roku 2023 (liczonym w punktach procentowych).

Branżami, które w **największym stopniu zwiększą swój udział do roku 2023**, mogą być usługi związane z zatrudnieniem (N.78) o 3,4 pp. – co zdaje się potwierdzać tendencję do wzrostu rolę outsourcingu i pośrednictwa pracy, oraz działalność handlowa detaliczna (G.47) o 2,4 pp. (w przypadku handlu hurtowego przewiduje się znaczący spadek udziału o 1,3 pp.). Również działalność prawnicza, rachunkowo–księgową i doradztwo podatkowe (M.69) zwiększy swój udział o 1,8 pp., a także transport lądowy (H.49) o 1,7 pp., działalność administracyjna i pomocnicza dla działalności gospodarczej (N.82) o 1,3 pp. oraz działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki (J.62) o 1 pp. Wśród powyższych branż są trzy będące usługami wiedzochłonnymi, częstokroć świadczonymi przez sektor otoczenia biznesu, w tym dwie dotyczą usług rynkowych (N.78 i M.69), a jedna – wysokiej techniki (J.62). Są one również **wskazane w specjalizacjach regionu**, które charakteryzują się zwiększonym popytem na pracę (por. Tabela 48). Zdaniem ekspertów należy odnotować również takie obszary, co do których można przewidzieć wzrost potencjalnego popytu chociaż nie musi on być jeszcze widoczny. Chodzi tu na przykład o usługi opiekuńcze dla starzejącego się społeczeństwa, co wynika z obecnie obserwowanych tendencji demograficznych.

Z kolei branże o największym spadku udziału prognozowanym do roku 2023 to oprócz handlu hurtowego, głównie przetwórstwo przemysłowe: produkcja odzieży (C.14) – o 1,8%, produkcja artykułów spożywczych (C.10) – o 1,8 pp. i produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana (C.28) – o 1,6 pp. A to właśnie przetwórstwo przemysłowe, zdaniem panelu ekspertów powinno być przede wszystkim wspierane jako sektor charakteryzujący się stabilnością i wysoką wartością dodaną. Bardzo duży spadek (o 2,9 pp.) przewiduje się również w przypadku budownictwa (F.41) związanego ze wznoszeniem budynków. **Stoi to zatem częściowo w sprzeczności z obecnymi prognozami zapotrzebowania na pracę**, bowiem produkcja żywności i napojów oraz mechanika i budowa maszyn należą do specjalizacji o największej szansie wzrostu popytu na pracę (jednak w regionie jest to zwłaszcza produkcja maszyn i urządzeń AGD, środków transportu, które sklasyfikowane są kategoriach C.27, C.29 i C.30, które znajdują się poza określonymi powyżej, a na które wskazał również panel ekspertów), natomiast budownictwo należy do specjalizacji o średniej szansie wzrostu popytu na pracę.

Wniosek cząstkowy

Można przewidywać, że nie wszystkie branże wskazane w analizie (i dokumentach strategicznych) jako specjalizacje o największej szansie wzrostu popytu na pracę, będą się rozwijać. Szczególnie słabo wypada tutaj branża produkcji żywności i napojów, która zostanie poddana bardziej szczegółowej analizie w kolejnym rozdziale. Przewidywanie popytu na pracę w konkretnych branżach jest jednak niezwykle trudnym zadaniem, uwarunkowanym

wysoce zróżnicowanymi czynnikami zarówno endogenicznymi, jak i egzogenicznymi w stosunku do gospodarki regionu, co potwierdza analiza wykonana w rozdziale 6.1.

6.3.2. Branże mogące w przyszłości cechować się największym zapotrzebowaniem na dofinansowanie ze środków WRPO 2014+ na utworzenie miejsc pracy

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 3.2.3 dotyczące branż cechujących się największym zapotrzebowaniem na dofinansowanie ze środków WRPO 2014+ na utworzenie miejsc pracy.

Zgodnie z wynikami przedstawionymi w rozdz. 3.1.2.11 najwięcej miejsc pracy powstało w handlu (32% wszystkich miejsc pracy) oraz przetwórstwie przemysłowym (30%). W ramach działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; usług administrowania i wspierających powstało ponad 9% miejsc pracy, a w informacji i komunikacji – niespełna 3%. Są to te branże, które w **największym stopniu mogą się cieszyć zapotrzebowaniem** na dofinansowanie ze środków WRPO 2014+ na utworzenie miejsc pracy (zwłaszcza w ramach Osi Priorytetowych 1 i 6). Tym bardziej, że przewiduje się, że będą one zwiększać swoje udziały w gospodarce regionu do roku 2023. Należy mieć na uwadze tutaj również handel hurtowy, który może ograniczać zapotrzebowanie (będzie ono jednak zastępowane przez zwiększone zapotrzebowanie ze strony handlu detalicznego).

Przyszła interwencja powinna uwzględniać doświadczenia ostatniego kryzysu, które pokazały, że zrównoważone gospodarki chronią się przed kryzysem. Z tego względu rekomendacją panelu ekspertów dla regionów takich jak Wielkopolska jest reindustrializacja. Przemysł cechuje się także o wiele większym potencjałem poprawy produktywności. Jeśli wspierać powstawanie miejsc pracy, to tych, które trudniej jest stworzyć. Z tego samego względu nie powinny być wspierane co do zasady miejsca pracy w usługach, które wyjątkowo silnie reagują na potrzeby rynkowe. Jeśli interwencja miałaby być skierowana na usługi – to zdaniem ekspertów jedynie w poprawę jakości funkcjonowania IOB oraz ich sieciowanie, ukierunkowanie na tworzenie komplementarnej oferty wsparcia bieżącego funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw.

Wniosek cząstkowy

Należy monitorować zapotrzebowanie zgłaszane przez dział budownictwa, który w ramach WRPO 2007–2013 stworzył 10% miejsc pracy, ale w przyszłości może ograniczać zapotrzebowanie (wszystkie branże budownictwa wykazują spadek udziału). Trudne do przewidzenia jest również zapotrzebowanie ze strony przedsiębiorstw produkujących żywność – w minionej perspektywie stworzyły one jedynie 3,2% miejsc pracy, przy czym możliwy jest spadek ich udziału w rynku pracy nawet o niemal 2 pp.

6.3.3. **Możliwe przyczyny likwidacji miejsc pracy powstałych w ramach WRPO 2014+ w okresie 2016–2023**

W tym podrozdziale przedstawiono odpowiedź na pytanie badawcze 3.2.2 dotyczące przyczyn likwidacji miejsc pracy wskutek uzyskania wsparcia z WRPO 2014+, które mogą zaistnieć w kolejnym okresie wdrażania.

Przyczyny likwidacji miejsc pracy powstałych w ramach WRPO 2014+ w okresie 2016–2023 zostały szczegółowo opisane w rozdz. 4.3.1.3. Ponieważ mają one charakter endogenny, w małym stopniu zależny od koniunktury gospodarczej i innych czynników gospodarczych, a także społecznych, przewiduje się, że będą one występować również w okresie 2014+. Potwierdził ten wniosek również panel ekspertów.

Zatem **przyczyny likwidacji miejsc pracy powstałych w ramach WRPO 2014+ w okresie 2016–2023** w największym stopniu mogą być związane ze zmianami organizacyjnymi, utratą klientów lub rynku i zmniejszeniem produkcji / sprzedaży, która niewątpliwie często będzie wynikiem utraty klientów. Kolejną z przyczyn stanowi utrata zewnętrznego finansowania, ale raczej będzie to inne źródło niż WRPO 2007–2013 czy też WRPO 2014+, co potwierdza analiza odpowiedzi nie tylko grupy eksperymentalnej (wskazującej tą przyczynę w znacznie większym stopniu niż poziom likwidowanych u nich miejsc pracy), ale również odpowiedzi grup kontrolnych. Oczywiście z uwagi na ich specyfikę nigdy nie można wykluczać wystąpienia w gospodarce globalnej, czy też krajowej zjawisk o charakterze szoków / wstrząsów gospodarczych, jednakże analizy przeprowadzone w rozdz. 4.3.1.3 oraz 4.3.2 wskazały na relatywnie wysoką odporność wspieranych podmiotów na zjawiska kryzysowe.

Wniosek cząstkowy

Przyczyny likwidacji miejsc pracy powstałych w ramach WRPO 2014+ w okresie 2016–2023 mogą być tożsame z czynnikami w okresie 2007–2013, ponieważ wynikają one z wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania podmiotów (m.in. zmian organizacyjnych), natomiast w przypadku uwarunkowań zewnętrznych – dotyczą one głównie mechanizmów rynkowych (m.in. walki rynkowej, czy pozyskiwania źródeł finansowania).

7. PODSUMOWANIE BADANIA

W tym rozdziale zrealizowano cel 4 badania polegający na wskazaniu najbardziej skutecznych i efektywnych działań prozatrudnieniowych, które są możliwe do wspierania w ramach realizacji Strategii zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego na lata 2014–2020 oraz wdrażania WRPO 2014+, celem osiągnięcia dalszego wzrostu zatrudnienia i zapewnienia długotrwałego efektu podjętej interwencji.

7.1. Efekty WRPO 2007–2013 w zakresie realizacji celów zatrudnieniowych

Przeprowadzone badanie wykazało, że **WRPO 2007–2013 przyczyniło się do stworzenia 14,6 tys. miejsc pracy oraz utrzymania 7,9 tys. miejsc pracy** w przeliczeniu na EPC. Oznacza to, że **Program miał relatywnie istotny wkład w rozwój wielkopolskiego rynku pracy**, bowiem wpłynął na stworzenie 13,5% wszystkich miejsc pracy w województwie w okresie 2007–2015. Co więcej, efektem interwencji WRPO 2007–2013 było głównie tworzenie miejsc pracy, bowiem utrzymanie miejsc pracy dotyczyło jedynie co trzeciego wspartego miejsca pracy – miała ona zatem wymiar *stricte* rozwojowy.

Program sam w sobie był **bardzo skuteczny w tworzeniu miejsc pracy**, chociaż w sposób zróżnicowany w analizowanych wymiarach. Szacuje się, że wskaźnik programowy dotyczący liczby stworzonych miejsc pracy ogółem został przekroczony o 45%, a dla mężczyzn aż o 118%, a kobiety były zatrudniane jedynie na co trzecim powstałym miejscu pracy. Może to jednak wynikać w głównej mierze z tworzenia przez beneficjentów miejsc pracy w sektorach i branżach zatrudniających w głównej mierze mężczyzn. Dobre wyniki Programu są przede wszystkim zasługą Priorytetu I dotyczącego wsparcia przedsiębiorczości, w ramach którego powstało aż 92% miejsc pracy, a co warto podkreślić: 65% miejsc pracy w ramach Programu utworzono dzięki inicjatywie JEREMIE. Wydaje się to potwierdzać słuszność **dualnego systemu prowadzenia interwencji zarówno w perspektywie 2007–2013, jak i 2014+, w postaci systemu dotacyjnego oraz instrumentów zwrotnych**. Na etapie planowania interwencji nie przewidziano tak dużego efektu brutto w Priorytecie I, bowiem wskaźniki zostały przekroczone 2–3-krotnie. Jeszcze większym zaskoczeniem jest liczba miejsc pracy powstała w sferze B+R, która przekroczyła 8-krotność planowanej wartości. Przyczyną takich wyników jest ponownie inicjatywa JEREMIE, która okazała się nie tylko skuteczna w tworzeniu miejsc pracy ogółem, ale również tworzenia miejsc pracy w sferze B+R. Dodatkowo, beneficjenci zajmujący się pracami B+R posiadali znacznie wyższy odsetek pracowników B+R niż obie grupy kontrolne (można powiedzieć, że byli skoncentrowani na działalności B+R), a także, w ramach projektów znacząca większość miejsc pracy była przez nich tworzona lub utrzymywana dla pracowników właśnie w sferze B+R.

W przypadku **wskaźnika dla obszarów problemowych** w Priorytecie IV dotyczącym rewitalizacji osiągnięto jedną trzecią wartości docelowej, chociaż w perspektywie całego Programu wskaźniki w tym zakresie zostały przekroczone. Istotnym kontekstem przyczynowym dla nieosiągnięcia wartości docelowej tego wskaźnika jest też fakt, iż na etapie programowania zakładano ukierunkowanie wsparcia na kompleksowe rewitalizacje dla obszarów problemowych, natomiast skutek braku popytu na kompleksowe, zintegrowane projekty rewitalizacyjne w obszarach zdegradowanych, wspierano jednak pojedyncze inwestycje. W przypadku Priorytetu VI dotyczącego turystyki i kultury, realizowano projekty, które do osiągnięcia swoich celów nie wymagały zwiększania zatrudnienia.

Badanie wykazało, że **beneficjenci tworzyli i utrzymywali dwa na trzy miejsca pracy, które wcześniej zaplanowali** (podczas przygotowywania projektów). Jedno na trzy miejsca pracy nie było przez nich planowane. Zatem wartość docelowa globalnego wskaźnika programowego została bardzo precyzyjnie oszacowana i pokryta planowanymi do stworzenia w dokumentacji projektowej miejscami pracy. Przekroczenie wartości docelowej o ok. 4,75 tys. EPC oznacza wartość dodaną interwencji programowej, która nie była planowana zarówno przez IZ WRPO 2007–2013, jak i samych beneficjentów. Projekty realizowane w ramach WRPO 2007–2013 przyczyniały się nie tylko do tworzenia miejsc pracy u beneficjentów, które były lub nie były planowane, ale również do **tworzenia miejsc pracy w otoczeniu beneficjentów**. W największym stopniu to zjawisko miało miejsce w inwestycjach rewitalizacyjnych, a także w przypadku przedsiębiorców (wsparcie bezzwrotne, a nieco mniejszym stopniu – zwrotne). Warto tu wspomnieć również o inwestycjach w infrastrukturę transportową (drogową), turystyczną i kulturalną.

Jednocześnie **analiza efektu netto** wykazała, że efekt ten dotyczący liczby miejsc pracy powstałych dzięki wsparciu ze środków WRPO 2007–2013 dla projektów realizowanych w ramach **inicjatywy JEREMIE wyniósł 35,7%**, co oznacza, że spośród **9 590,3 EPC stworzonych miejsc pracy przez te projekty 3 427 EPC zostało stworzonych wyłącznie dzięki wsparciu z WRPO 2007–2013**. Pozostałe miejsca pracy stanowią efekt *deadweight*. Dla projektów realizowanych w ramach **pozostałych Działań Priorytetu I** efekt ten **wyniósł 57,3%**, co oznacza, że **spośród 3 840,1 EPC stworzonych miejsc pracy przez te projekty 2 199 EPC zostało stworzonych wyłącznie dzięki wsparciu z WRPO 2007–2013**. Pozostałe miejsca pracy stanowią efekt *deadweight*. Podsumowując należy stwierdzić, że instrumenty bezzwrotne w ramach WRPO 2007–2013 cechowały się relatywnie wyższą rzeczywistą skutecznością w zakresie tworzenia miejsc pracy, natomiast instrumenty zwrotne, pomimo istotnie zauważalnego efektu netto, cechuje znacznie wyższy efekt *deadweight*. Wniosek dotyczący efektu netto interwencji WRPO 2007–2013 stoi w opozycji do wnioskowania z identyfikacji efektu brutto, w którym to bardziej skuteczne były instrumenty zwrotne, aniżeli bezzwrotne.

Czynniki powodujące tworzenie nowych miejsc pracy były związane głównie z **rynkiem** – przede wszystkim z działaniami podmiotów mającymi na celu poprawę pozycji konkurencyjnej lub nawiązanie współpracy prowadzące do zwiększenia produkcji i sprzedaży.

Można również zauważyć szereg powiązań między czynnikami, które można ułożyć w mechanizmy zmian w zatrudnieniu. Co więcej, **mechanizmy tworzenia i utrzymania miejsc pracy mogą być podobne** i różnić się jedynie kontekstem, który w przypadku utrzymania miejsc pracy będzie negatywny. Jeżeli chodzi natomiast o **czynniki wpływające na likwidację miejsc pracy**, grupa eksperymentalna w większym stopniu likwidowała miejsca pracy z powodu zmian organizacyjnych (innowacji organizacyjnych), natomiast grupa kontrolna była dodatkowo bardziej wrażliwa na sytuację społeczno-gospodarczą, w tym koniunkturę na rynku – kryzys, zwiększenie konkurencji na rynku i powiązane z tym zjawiska – zmniejszenie sprzedaży i produkcji. Reasumując, **mechanizmy zmian w zatrudnieniu są oparte na czynnikach gospodarczych i rynkowych**, a przez to charakteryzują się w znacznym stopniu **uniwersalnością**. Dlatego w perspektywie 2014+ można zakładać, że jedynie czynniki związane z kryzysem nie będą miały zastosowania (jeżeli pozwoli na to cykl koniunkturalny), a jeżeli zaistnieją – powinny dotknąć beneficjentów w niewielkim stopniu.

Powyższe czynniki przekładają się też na **ocenę pozycji konkurencyjnej i sytuacji finansowej**. W grupie eksperymentalnej odsetek pozytywnych ocen tych aspektów zmienił się na korzyść – następowała poprawa w okresie 2007–2015 poszczególnych wymiarów pozycji konkurencyjnej (poziomu przychodów, udziału w rynku, zysków, liczby zatrudnionych oraz rentowności kapitału własnego), a także sytuacji finansowej, natomiast w grupach kontrolnych – przeciwnie. Można na tej podstawie wnioskować, że Program co najmniej nie spowodował osłabienia pozycji konkurencyjnej, które zaobserwowano w grupach kontrolnych, a wręcz przeciwnie – **podwyższył pozycję konkurencyjną beneficjentów WRPO 2007–2013**. Również w przypadku sytuacji finansowej, można powiedzieć, że **Program mógł przyczynić się do jej poprawy i zmniejszyć liczbę upadających podmiotów**.

Chcąc stworzyć najbardziej prawdopodobny **profil osoby zatrudnianej w projektach WRPO 2007–2013**, byłyby to mężczyzna, o niskim lub średnim poziomie wykształcenia, pracujący w przedsiębiorstwie handlowym lub produkcyjnym zlokalizowanym na obszarze miejskim (najczęściej w Poznaniu lub powiecie poznańskim), na trwałym i stabilnym stanowisku wykonującym prace proste, czy też pracujący jako robotnik przemysłowy, rzemieślnik, operator lub monter, rzadziej jako specjalista. Z drugiej strony byłyby to osoba młodsza niż zatrudniana poza projektami, dużo częściej z przedziału wiekowego 15–24, rzadziej osoba najstarsza z przedziału 55–64 lat. Byłyby to również rzadziej osoba niepełnosprawna (niż dotychczas zdarzało się to u beneficjentów, chociaż w takim samym stopniu jak w województwie).

7.2. Najbardziej skuteczne i efektywne działania prozatrudnieniowe

W tym podrozdziale rozwiązano problem badawczy 4.1 dotyczący typów projektów, jakie warto wspierać, by najefektywniej osiągnąć dalszy wzrost zatrudnienia dzięki WRPO 2014+ oraz zapewnić długotrwałe efekty podjętej interwencji. W szczególności przedstawiono odpowiedź na pytania badawcze 4.1.1–4.1.2 dotyczące najskuteczniejszych i najbardziej efektywnych (w kohezyjnym ujęciu) Działań i schematów w zakresie tworzenia i utrzymania miejsc pracy, których wsparcie jest możliwe w ramach wdrażania WRPO 2014+.

W tym rozdziale podsumowane zostaną rozważania dotyczące **działań prozatrudnieniowych** (Działania i schematy), które cechują się relatywnie najwyższą skutecznością i efektywnością, a które są możliwe do wspierania w ramach WRPO 2014+ celem dalszego wzrostu zatrudnienia i zapewnienia długotrwałego efektu podjętej interwencji.

Najskuteczniejsze (w rozumieniu kohezyjnym) Działania / schematy będą rozumiane jako tworzące / utrzymujące najwięcej miejsc pracy za najniższą cenę, które mogą być dofinansowywane w WRPO 2014+. Pod uwagę wzięto również trwałość tworzonych miejsc pracy (choć ta jest wysoka niemal dla wszystkich Działań).

Priorytet dotyczący wsparcia konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności wsparcia zwrotnego i inwestycyjnego jest narzędziem tworzenia i utrzymania ponad 9 na 10 miejsc pracy w WRPO 2007–2013. Można przypuszczać, że podobna skuteczność tego typu Działań (o ile kontekst i struktura wsparcia się nie zmieni) wystąpi również w WRPO 2014+. Pozostałe 1 na 10 tworzonych i utrzymywanych miejsc pracy powstaje głównie w **działaniach dotyczących rewitalizacji, turystyki i infrastruktury społecznej**.

Liczebność miejsc pracy stworzonych w Priorytecie I przekłada się na skuteczność w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy. **Przedsiębiorstwa** są bowiem najbardziej skutecznym jednostkowo i globalnie typem beneficjenta tworzącym i utrzymującym miejsca pracy (im większe przedsiębiorstwo tym częściej tworzy miejsca pracy i tworzy ich więcej). Organizacje non-profit, podmioty społeczne (szkoły, jednostki naukowe i ochrony zdrowia) są również bardzo skuteczne w tworzeniu miejsc pracy, ale ich globalny wpływ jest niewielki.

Można postawić hipotezę, że **ustalenie celu Działania jako działania prozatrudnieniowego nie przesądza o jego skuteczności**. Działania mające na celu tworzenie miejsc pracy (1.1, 1.2, 4.1, 4.2, 6.1) okazały się bardzo skuteczne (z wyjątkiem Działania 6.1, którego skuteczność okazała się nie najwyższa), chociaż nie wszystkie schematy były skuteczne na tym samym poziomie. Z drugiej strony zaskoczeniem były Działania, które nie miały na celu tworzenia miejsc pracy, a okazały się równie lub nawet bardziej skuteczne niż wyżej wymienione, jak np. Działanie 1.3, 1.4, 1.6, 5.3, 5.4, czy 6.2. Jest to bardzo ważne stwierdzenie, bowiem w **WRPO 2014+ nie określa się wprost celu Działań w postaci tworzenia miejsc pracy**.

W poniższej tabeli zestawiono najbardziej skuteczne i najbardziej efektywnie kosztowo Działania i schematy, a następnie określono możliwość realizacji podobnych Działań w WRPO 2014+. Działania zostały uszeregowane od najbardziej skutecznego do najmniej skutecznego biorąc pod uwagę nie tylko liczbę stworzonych EPC w jednym projekcie, ale również udział projektów tworzących miejsca pracy.

Tabela 49. Zestawienie najbardziej skutecznych i efektywnych Działań i schematów ze wskazaniem możliwości ich realizacji w WRPO 2014+

Działanie / Schemat	Liczność [n]	Udział projektów tworzących miejsca pracy [%]	Średnia liczba EPC tworzona w projektach	Mediana kosztu stworzenia 1 EPC [tys. zł]	Możliwość realizacji działań w WRPO 2014+
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	24	92%	6,9	114	Tak
4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojaskowych	6	67%	7,1	9	Tak
4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	22	45%	9,2	26	Tak
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	12	42%	8,8	114	Tak
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	92	79%	3,9	79	Tak
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	313	84%	3,6	75	Wybiórczo
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	4	100%	2,8	2079	Tak
5.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego	7	43%	5,0	2873	Nie
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	10	80%	2,3	79	Tak
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	127	83%	1,9	16	Tak
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	8	75%	2,1	NA	Nie
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	11	73%	1,9	8	Tak
6.1. Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	47	34%	3,8	7	Nie
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	18	33%	3,7	29	Tak
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	8	13%	9,4	NA	Tak
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1115	49%	2,3	8	Tak
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	8	38%	3,0	174	Tak
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	26	27%	4,0	1396	Tak
6.1. Turystyka (schemat II: Promocja i informacja turystyczna)	9	44%	1,8	165	Nie
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat I: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej)	13	15%	4,0	7200	Tak
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat II: Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego)	15	20%	2,3	100	Tak
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat II: Projekty promocyjne)	13	15%	2,8	34	Tak
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat III: Infrastruktura kin)	12	17%	1,0	2	Nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Działania i schematy skuteczne w tworzeniu miejsc pracy w większości okazały się jednocześnie efektywne kosztowo. Z uwagi na specyfikę zadań w nich realizowanych najbardziej efektywne okazały się instrumenty zwrotne oraz przedsięwzięcia

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

doradcze, natomiast nieco mniej efektywne – przedsięwzięcia inwestycyjne dla mikro i MŚP oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne, turystyczne i dziedzictwa kulturowego. Analiza zgodności z Działaniami WRPO 2014+ wykazała, że **większość skutecznych i efektywnych działań może być finansowana z nowego Programu**, chociaż najbardziej skuteczne Działanie 1.2 (projekty inwestycyjne) nie znalazło bezpośredniego odpowiednika w WRPO 2014+ i będzie mogło być wdrażane w niewielkim tylko stopniu w nowym Poddziałaniu 1.5.2. Mimo tego, odwzorowując Działania Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+ poprzez Działania WRPO 2007–2013 i wykorzystując obecną alokację *ceteris paribus*, oszacowano, że **możliwe jest utworzenie 14,5 tys. EPC i utrzymanie 8 tys. EPC** tylko w tej Osi Priorytetowej.

Warto przypomnieć, że analiza korelacji między kosztem stworzenia miejsca pracy a długością okresu trwania zatrudnienia na danym miejscu pracy dla całego WRPO 2007–2013, jak i dla poszczególnych warstw nie wykazała jednoznacznej zależności. Zatem **droższe miejsca pracy nie oznaczają trwalszych miejsc pracy**.

7.3. Wnioski końcowe i rekomendacje

Badanie pozwoliło na sformułowanie szeregu wniosków i powiązanych z nimi zaleceń warunkowych oraz rekomendacji.

Zdaniem Ewaluatora wymienione problemy z osiągnięciem niektórych wskaźników mogłyby wymagać podjęcia **działań korygujących**. Jednak, ze względu na ukierunkowanie WRPO 2014–2020 na inne niż poprzednio priorytety stosowanie **mechanizmów interwencyjnych** odnoszących się do struktury zatrudnienia nie jest w pełni zasadne. Niemniej Ewaluator proponuje dalszą intensyfikację poszukiwania sposobów:

- zwiększania poziomu zatrudnialności kobiet i osób młodych w ramach działań współfinansowanych ze środków EFRR,
- premiowania tworzenia miejsc pracy w obszarach problemowych,
- premiowania podmiotów usług rynkowych zlokalizowanych na obszarach o najniższym udziale tych usług w gospodarce, w szczególności w gminach z powiatów ostrzeszowskiego, kępińskiego, tureckiego, kolskiego.

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Tabela 50. Rekomendacje końcowe z badania

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
Lp.	tytuł badania	treść wniosku	treść rekomendacji	adresat rekomendacji	sposób wdrożenia	termin wdrożenia (kwartał)	klasa rekomendacji	obszar tematyczny	program operacyjny	instytucja zlecająca badanie	bazowy status rekomendacji	uzasadnienie odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu	bieżący status rekomendacji	uzasadnienie wyboru adresatów rekomendacji
1.		Przedsiębiorstwa tworzą miejsca pracy kierując się zasadami rynkowymi potrzebują jednak wiedzy i ukierunkowania w ich efektywnym stosowaniu. Dostępna oferta IOB jest rozproszona i nie tworzy spójnej koncepcji wsparcia dla przedsiębiorstw.	Należy wspierać instytucje otoczenia biznesu w kierunku tworzenia sieci oferującej komplementarną ofertę. Interwencja powinna być ukierunkowana więc na wspieranie procesów rozwojowych firm, a nie na same miejsca pracy, zwłaszcza w obecnej sytuacji na rynku pracy	Sieć WROT oraz Departament Gospodarki UMWW, ze szczególnym uwzględnieniem Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji	Konieczne jest zebranie kompleksowej informacji o usługach świadczonych przez IOB w jednym miejscu (rekomendowane stworzenie platformy internetowej lub uzupełnienie istniejącej o taką podstronę), aby przedsiębiorcy mogli zasięgnąć wiedzy i porady bez zbędnych obciążeń administracyjnych, przez konkretne IOB, wraz z pełnymi danymi kontaktowymi. Istnieje potrzeba skoordynowania sieciowania usług świadczonych przez IOB	IV kwartał 2017	Programowa strategiczna	przedsiębior WRPO 2014+ czość	UMWW				Zgodnie z zakresem kompetencji	
2.		Dla sprawnego funkcjonowania rynku pracy i przedsiębiorstw niezbędne są odpowiednio wykwalifikowane kadry. W toku badania statystycznego stwierdzono trudności w znalezieniu pracowników na poziomie średnim i zawodowym, (choć w samym WRPO 2007–2013 zatrudniano raczej osoby z niższym wykształceniem)	Dostosowanie systemu kształcenia średniego technicznego, zawodowego i w mniejszym zakresie wyższego do przyszłych potrzeb rynku pracy wymaga monitorowania zachodzących i potencjalnych zmian na rynku pracy oraz w strukturze oczekiwanych przez pracodawców kompetencji i kwalifikacji	Sieć WROT ze szczególnym uwzględnieniem Wydziału Badań i Analiz Rynku Pracy WUP oraz ROPS	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie regularnych badań monitorujących zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy oraz sytuację grup defaworyzowanych, • Prognozowanie przyszłego zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy, • Poszukiwanie rozwiązań pozwalających na wykorzystanie nowej siły roboczej (migrantów) na rynku pracy, 	IV kwartał 2023	Programowa strategiczna	rynek pracy WRPO 2014+	UMWW				Zgodnie z zakresem kompetencji	

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania.

BIBLIOGRAFIA

- Akyelken, N. (2015). Infrastructure Development and Employment: The Case of Turkey. *Regional Studies*, 49(8), 1360–1373. doi:10.1080/00343404.2013.821571
- Antonucci, T., & Pianta, M. (2002). Employment Effects of Product and Process Innovation in Europe. *International Review of Applied Economics*, 16(3), 295–307. doi:10.1080/02692170210136127
- Austin, P. C., Grootendorst, P., & Anderson, G. M. (2007). A comparison of the ability of different propensity score models to balance measured variables between treated and untreated subjects: a Monte Carlo study. *Statistics in Medicine*, 26(4), 734–753. doi:10.1002/sim.2580
- Baptista, R., Lima, F., & Preto, M. T. (2013). Entrepreneurial skills and workers' wages in small firms. *Small Business Economics*, 40(2), 309–323. doi:10.1007/s11187-012-9463-7
- Baresel-Bofinger, A., Ketikidis, P., & Zaharis, N. (2015). Impediments and Needs of Start-ups and Investors in South-East Europe for Investment Readiness and Growth. In R. P. Dameri, R. Garelli, M. Resta, & L. Beltrametti (Eds.), *Proceedings of the 10th European Conference on Innovation and Entrepreneurship* (pp. 54–63).
- Bauer, T. K., & Bender, S. (2004). Technological change, organizational change, and job turnover. *Labour Economics*, 11(3), 265–291. doi:10.1016/j.labeco.2003.09.004
- Baumol, W. J. (1990). Entrepreneurship: Productive, Unproductive, and Destructive. *Journal of Political Economy*, 98(5), 893–921. doi:10.1086/261712
- Bilbie, I. (2013). *Job Creation versus Job Destruction on the Romanian Labor Market –An empirical analysis*.
- Borkowicz K., Górniak S., Hofman B., Jakubowicz A., Czub K., Szpyrka S., Zareba M., Dąbrowska W., Garstka A., Górna-Kubacka A., Komasa M., Marcinkowska K., Michalak J. (2016). Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa wielkopolskiego w obszarach oddziaływania Europejskiego Funduszu Społecznego 2016, Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne Departament Polityki Regionalnej UMWW, Obserwatorium Integracji Społecznej, Wydział Badań i Analiz Rynku Pracy Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Poznań
- Borland, J. (1996). Job creation and job destruction in manufacturing industry in Australia. *Economic Record*, 72(216), 46–62. doi:10.1111/j.1475-4932.1996.tb02608.x
- Box, M. (2008). The death of firms: exploring the effects of environment and birth cohort on firm survival in Sweden. *Small Business Economics*, 31(4), 379–393. doi:10.1007/s11187-007-9061-2
- Budzyńska, A., Duszczyk, M., Gancarz, M., Gieroczyńska, E., Jatczak, M., & Wójcik, K. (2002). *Strategia Lizbońska. Droga do sukcesu zjednoczonej Europy*. Warszawa: Urząd Komitetu Integracji Europejskiej.
- Clain, S. H. (2015). Variation in Job Creation and Destruction across the States Through Boom and Bust: Could Minimum Wage Matter? *Eastern Economic Journal*, 41(2), 183–199. doi:10.1057/ej.2014.6
- Copeland, P., & Papadimitriou, D. (2012). The EU's Lisbon strategy evaluating success, understanding failure.
- Daniel, A., & Verlag, G. (2009). *The EU cohesion policies and the Lisbon Strategy*. Norderstedt: GRIN Verlag.
- DEA Konsulting, & Pracownia Badań i Doradztwa RESOURCE. (2008). *Zidentyfikowanie branż kluczowych dla rozwoju Wielkopolski*. Poznań: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.
- Dehejia, R. H., & Wahba, S. (2002). Propensity score-matching methods for nonexperimental causal studies. *Review of Economics and Statistics*, 84(1), 151–161. doi:10.1162/003465302317331982
- Destefanis, S., & Mastromatteo, G. (2012). Assessing the reassessment: A panel analysis of the Lisbon Strategy. *Economics Letters*, 115(2), 148–151. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.econlet.2011.12.035
- Diaz-Chao, A., Sainz-Gonzalez, J., & Torrent-Sellens, J. (2015). ICT, innovation, and firm productivity: New evidence from small local firms. *Journal of Business Research*, 68(7), 1439–1444. doi:10.1016/j.jbusres.2015.01.030
- Doran, J., & Fingleton, B. (2016). Employment Resilience in Europe and the 2008 Economic Crisis: Insights from Micro-Level Data. *Regional Studies*, 50(4), 644–656. doi:10.1080/00343404.2015.1088642
- Esteban Sanchez, P., & Benito-Hernandez, S. (2015). CSR Policies: Effects on Labour Productivity in Spanish Micro and Small Manufacturing Companies. *Journal of Business Ethics*, 128(4), 705–724. doi:10.1007/s10551-013-1982-x
- European Commission. (2010). *Lisbon Strategy evaluation document*. Brussels: Commission Staff Working Document (SEC(2010) 114 final).
- European Communities. (1997). *Treaty of Amsterdam amending the Treaty of the European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities (Dz.U. C 340 z 10.11.1997).
- Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego. (2012). *Wpływ interwencji Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce – ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy*. Poznań: Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego Badania i Szkolenia.
- Evers, D. (2010). Scenarios on the spatial and economic development of Europe. *Futures*, 42(8), 804–816. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.futures.2010.04.012
- Folster, S. (2000). Do entrepreneurs create jobs? *Small Business Economics*, 14(2), 137–148. doi:10.1023/a:1008141516160
- Genda, Y. (1998). Job creation and destruction in Japan, 1991–1995. *Journal of the Japanese and International Economies*, 12(1), 1–23. doi:10.1006/jjie.1997.0392

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- Grosse, T. G. (2010). Doświadczenia Strategii Lizbońskiej – perspektywy Strategii „Europa 2020”: o kontynuacji i zmianach w polityce UE. *Zarządzanie Publiczne*, 1(11), 5–24.
- Henley, A. (2005). Job creation by the self-employed: The roles of entrepreneurial and financial capital. *Small Business Economics*, 25(2), 175–196. doi:10.1007/s11187-004-6480-1
- Hiyassat, M. A., Hiyari, M. A., & Sweis, G. J. (2016). Factors affecting construction labour productivity: a case study of Jordan. *International Journal of Construction Management*, 16(2), 138–149. doi:10.1080/15623599.2016.1142266
- Jarkas, A. M., Al Balushi, R. A., & Raveendranath, P. K. (2015). Determinants of construction labour productivity in Oman. *International Journal of Construction Management*, 15(4), 332–344. doi:10.1080/15623599.2015.1094849
- Jonas A. (2002). *Strategie konkurencji na rynku usług bankowych*, Biblioteka menedżera i bankowca, Warszawa
- Karagiannis, S. (2007). The Knowledge-Based Economy, Convergence and Economic Growth: Evidence from the European Union. *The Journal of Economic Asymmetries*, 4(2), 65–85. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.jeca.2007.02.005
- Kianian, B., Tavassoli, S., & Larsson, T. C. (2015). The Role of Additive Manufacturing Technology in job creation: an exploratory case study of suppliers of Additive Manufacturing in Sweden. In G. Selige & N. M. Yusuf (Eds.), *12th Global Conference on Sustainable Manufacturing – Emerging Potentials* (Vol. 26, pp. 93–98).
- Kleiber, M., Józwiak, J., Czaplicka, K., Bendyk, E., Gulda, K., Jabłońska, D., . . . Kuciński, J. (2009). *Wyniki Narodowego Programu Foresight Polska 2020*. Warszawa: Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN.
- Klein, M. W., Schuh, S., & Triest, R. K. (2003). Job creation, job destruction, and the real exchange rate. *Journal of International Economics*, 59(2), 239–265. doi:10.1016/s0022-1996(02)00022-3
- Koehler, G. (2008). *Job creation : the long-term growth of employment, normal and abnormal*. New York: Nova Science Publishers, Inc.
- Kokocinska, M., & Rekowski, M. (2013). Impact of the World Crisis on the Employment and Productivity of SMEs: The Case of the Largest European Economies. *Revista De Economia Mundial*(35), 121–136.
- Komisja Europejska. (2010). *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*. Bruksela: Komunikat Komisji KOM(2010) 2020.
- Komisja Wspólnot Europejskich. (2005a). *Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego Wspólne działania na rzecz wzrostu i zatrudnienia: Wspólnotowy program lizboński*. Bruksela: COM(2005) 330 końcowy.
- Komisja Wspólnot Europejskich. (2005b). *Wzrost i zatrudnienie – Zintegrowane wytyczne na lata 2005–2008 wraz z zaleceniem Komisji w sprawie Ogólnych wytycznych dla polityk gospodarczych Państw Członkowskich oraz Wspólnoty (zgodnie z art. 99 Traktatu WE) oraz Wnioskiem dotyczącym decyzji Rady w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia Państw Członkowskich (zgodnie z art. 128 Traktatu WE) (przedstawiona przez Komisję)*. Bruksela: COM(2005) 141.
- Koski, H., & Pajarinen, M. (2013). The role of business subsidies in job creation of start-ups, gazelles and incumbents. *Small Business Economics*, 41(1), 195–214. doi:10.1007/s11187-012-9420-5
- Kotarbiński, T. (1960). *Kurs logiki dla prawników*. Warszawa: Państwowe Wydaw. Naukowe.
- Lachmann, R. (2014). *The United States in decline*. Bingley, U.K.: Emerald.
- Lee, B. L. (2015). Efficiency and Productivity of Singapore's Manufacturing Sector 2001–2010: An Analysis Using Bootstrapped Truncated Approach. *Singapore Economic Review*, 59(5). doi:10.1142/s0217590814500398
- Lee, S. H., Beamish, P. W., Lee, H. U., & Park, J. H. (2009). Strategic choice during economic crisis: Domestic market position, organizational capabilities and export flexibility. *Journal of World Business*, 44(1), 1–15. doi:10.1016/j.jwb.2008.03.015
- Matusiak, M., Urbaniak, M., Ratajczyk, P., Wajda, J., & Fuks, K. (2011). *Regionalna strategia innowacji dla Wielkopolski na lata 2010–2020*. Poznań: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego 24 stycznia 2011 roku uchwałą nr III/39/11.
- Mihaiu, D. M., & Opreana, A. (2013). The Analysis of the Relationship between the Level of the Public Expenditure for Investments and de Degree of Development of the Society in Romania. *Procedia Economics and Finance*, 6, 654–661. doi:http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671(13)00185-8
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji. (2013). *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*. Warszawa.
- Ministerstwo Gospodarki i Pracy. (2005). *Krajowa Strategia Zatrudnienia na lata 2007–2013*. Warszawa: (dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 6 września 2005 r., dokument towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013).
- Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. (2014). *Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020. Umowa Partnerstwa*. Warszawa.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2007). *Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok*. Warszawa: (dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 27 marca 2007 r.).
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2008). *Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok*. Warszawa: (dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 12 lutego 2008 r.).
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2010). *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2009–2011*. Warszawa: (Załącznik do uchwały nr 111/2010 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2010 r.).
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2012). *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012–2014 (KPDZ/2012–2014)*. Warszawa: (Załącznik do uchwały nr 138/2012 Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2012 r.).
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2013). *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*. Warszawa: (Załącznik do uchwały nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r., M.P. z dnia 7 sierpnia 2013 r. poz. 640).

- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2015a). *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015–2017 (KPDZ/2015–2017)*. Warszawa: (Załącznik do uchwały nr 28/2015 Rady Ministrów z dnia 10 marca 2015 r.).
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2015b). *Sprawozdanie Roczne z Realizacji Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012–2014 za rok 2014*. Warszawa.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. (2015c). *Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 za rok 2014*. Warszawa Retrieved from <http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/>.
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. (2006). *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Narodowa Strategia Spójności*. Warszawa: (dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r.).
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. (2010). *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie*. Warszawa: (dokument przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą w dniu 13 lipca 2010 r., M.P. Nr 36 poz. 423).
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. (2012). *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*. Warszawa: (dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 25 września 2012 roku).
- Moscarini, G., & Postel-Vinay, F. (2012). The Contribution of Large and Small Employers to Job Creation in Times of High and Low Unemployment. *American Economic Review*, 102(6), 2509–2539. doi:10.1257/aer.102.6.2509
- Nowak, S. (1970). *Metodologia badań socjologicznych*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- OECD. (1997). *SMALL BUSINESSES, JOB CREATION AND GROWTH: FACTS, OBSTACLES AND BEST PRACTICES*. Retrieved from <https://www.oecd.org/cfe/smes/2090740.pdf>
- Owualah, S. I. (1999). Banks and consultants in Nigeria's job creation program. *Small Business Economics*, 12(4), 321–330. doi:10.1023/a:1008071502302
- Palumbo, L. (2013). A Post-GDP Critique of the Europe 2020 Strategy. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 72, 47–63. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.02.005>
- Parlament Europejski, & Rada Unii Europejskiej. (2013). *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006*. Bruksela: (Dz. Urz. UE L 347).
- Pianta, M. (2006). Innovation and Employment. In J. Fagerberg & D. C. Mowery (Eds.), *The Oxford Handbook of Innovation*: Oxford University Press.
- Pilch, T. (1977). *Zasady badań pedagogicznych*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Pop, Z. C., Maier, V., & Campeanu-Sonea, E. (2010). Key Economic Roles of SMEs: An International Perspective. In C. Bratianu, D. Lixandriou, & N. A. Pop (Eds.), *Proceedings of the 5th International Conference on Business Excellence* (Vol. 2, pp. 93–96). Brasov, Romania: Infomarket Publishing House.
- PSDB. (2012). *Raport z badania ewaluacyjnego pn. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007–2013 oraz potrzeby regionu, jako źródła rekomendacji na rzecz inteligentnego rozwoju w zakresie innowacji przedsiębiorstw dla perspektywy finansowej UE 2014–2020. Część 3. Doświadczenie WRPO jako przesłanka realizacji celów inteligentnego rozwoju w perspektywie UE 2014–2020*. Poznań: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.
- Pylak, K., & Majerek, D. (2014a). Tracing regional economic evolutions. KIS impact on growth. *Procedia Economics and Finance*, 14(2014), 515–524. doi:10.1016/S2212-5671(14)00743-6
- Pylak, K., & Majerek, D. (2014b). Why should support for innovative processes differ regionally? Are less developed regions so different? In P. T. Löster T. (Ed.), *8th International Days of Statistics and Economics. Conference Proceedings* (pp. 1254–1264). Prague: Libuše Macáková, MELANDRIUM.
- Pylak, K., & Majerek, D. (2015). Impact of the Service Sector on the Creation of Companies in Poland. *Procedia Economics and Finance*, 24, 523–532. doi:10.1016/S2212-5671(15)00623-1
- Pylak K. (2009). *Podręcznik ewaluacji projektów infrastrukturalnych* (ss. 270), PSDB sp. z o.o. na zamówienie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Rada Europejska. (2005). *Komunikat na Wiosenny Szczyt Rady Europejskiej – Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – Nowy początek strategii lizbońskiej – Komunikat przewodniczącego Barroso w porozumieniu z wiceprzewodniczącym Verheugenem*. ({SEC(2005) 192} {SEC(2005) 193} /* COM/2005/0024 końcowy */). Bruksela.
- Rada Unii Europejskiej. (2006a). *Decyzja Rady z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (2006/702/WE)*. *Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej na lata 2007–2013*. Luksemburg: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 291.
- Rada Unii Europejskiej. (2006b). *Decyzja Rady z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia państw członkowskich*. Bruksela: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej (2006/544/WE).
- Rada Unii Europejskiej. (2006c). *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*. Bruksela: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 210/25.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- Rada Unii Europejskiej. (2007). *Zintegrowane Wytyczne na rzecz wzrostu i zatrudnienia na lata 2005–2008. Dokumenty opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 6 sierpnia 2005 r. (Dz.U.L 205 z 6.08.2005)*. Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Retrieved from <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/NR/rdonlyres/4974E0EF-657B-4C3B-9E52-7EB26C356063/45009/SWW3.pdf>.
- Rada Unii Europejskiej. (2015). *Decyzja Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich*. Bruksela: COM(2015) 98 final 2015/0051 (NLE).
- Rey-Marti, A., Ribeiro-Soriano, D., & Luis Sanchez-Garcia, J. (2016). Giving back to society: Job creation through social entrepreneurship. *Journal of Business Research*, 69(6), 2067–2072. doi:10.1016/j.jbusres.2015.12.010
- Rocha, V. C., & Varum, C. A. (2014). Firm survival and employment dynamics during crises. In A. M. Ferragina, E. Taymaz, & K. Yilmaz (Eds.), *Innovation, Globalization and Firm Dynamics: Lessons for Enterprise Policy* (Vol. 128, pp. 329–353).
- Rosenbaum, P. R., & Rubin, D. B. (1983). THE CENTRAL ROLE OF THE PROPENSITY SCORE IN OBSERVATIONAL STUDIES FOR CAUSAL EFFECTS. *Biometrika*, 70(1), 41–55. doi:10.1093/biomet/70.1.41
- Strykiewicz, T., & Stachowiak, K. (2010). *Sektor kreatywny w poznańskim obszarze metropolitalnym Tom I. Uwarunkowania, poziom i dynamika rozwoju sektora kreatywnego w poznańskim obszarze metropolitalnym*. Poznań: Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- The European Council. (2000). *Lisbon European Council 23 and 24 March Presidency Conclusion*. Lisbon Retrieved from http://www.consilium.europa.eu/en/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/00100-r1.en0.htm.
- Tonkovic, A. M., Veckie, E., & Veckie, V. W. (2015). APPLICATIONS OF PENTA HELIX MODEL IN ECONOMIC DEVELOPMENT. In A. M. Tonkovic (Ed.), *4. Medunarodni Znanstveni Simpozij Gospodarstvo Istocne Hrvatske – Vizija I Razvoj* (pp. 385–393).
- Unia Europejska. (2012). *Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana)*. Bruksela: Dz. U. UE 2012/C 326/01 (wydanie polskie).
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. (2015). *Regionalna strategia innowacji dla Wielkopolski na lata 2015–2020. Aktualizacja*. Poznań: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą z dnia 30 stycznia 2015 roku nr III/45/15).
- Wajda, J. (2011). *Analiza potencjału naukowo-badawczego Wielkopolski z punktu widzenia możliwości budowy relacji z gospodarką oraz potencjalnego oddziaływania tych relacji na konkurencyjność regionu*. Poznań: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.
- Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu. (2010). *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego*. Poznań: Sejmik Województwa Wielkopolskiego.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. (2007). *Strategia zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego na lata 2007–2013*. Poznań.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. (2009). *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2008 roku*. Poznań.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. (2010). *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2009 roku*. Poznań.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. (2013). *Strategia zatrudnienia dla województwa wielkopolskiego na lata 2014–2020*. Poznań.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. (2015). *Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2014 roku*. Poznań.
- Wren, C. (1998). Subsidies for job creation: Is small best? *Small Business Economics*, 10(3), 273–281. doi:10.1023/a:1007994301635
- Zarząd Województwa Wielkopolskiego. (2005). *Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku*. Poznań: (Dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 19.12.2005r.).
- Zarząd Województwa Wielkopolskiego. (2012). *Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku*. Poznań: (Załącznik do Uchwały NR XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 roku).
- Zarząd Województwa Wielkopolskiego. (2015). *Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007–2013. Wersja 8.2*. Poznań: (dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr 1444/2015).
- Zgajewski, T., & Hajjar, K. (2005). The Lisbon Strategy: Which failure? Whose failure? And why? *Egmont Paper*, 6(May 2005), 1–28.
- Żabiński L.(2000), *Przewaga konkurencyjna*, PWE, Warszawa.
- Żuber, P., Sudak, S., Zagrzejewska, M., Baucz, A., Boniecka, I., Krukowski, J., . . . Ziętek, I. (2012). *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*. Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (dokument przyjęty przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011 roku).

Modyfikacja treści informacji zawieranej w stopce w stosunku do sprecyzowanej w pkt. 10.4.3 SOPZ, została wprowadzona na wniosek Zamawiającego wskutek ustaleń podczas tworzenia Koncepcji badania.

8. ANEKS DO RAPORTU KOŃCOWEGO

8.1. Definicje pojęć i terminów

Pojęcie / termin	Definicja
Badania przemysłowe	badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych (art. 2 pkt 85 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
Branża	Najmniejsza jednostka klasyfikacji gospodarczej, gałąź produkcji lub handlu obejmująca towary lub usługi jednego rodzaju (Słownik Języka Polskiego)
Dobór losowy warstwowy	polega na podziale całej populacji generalnej na warstwy, a następnie dokonaniu bezpośredniego losowania niezależnych prób w obrębie każdej z nich. Podział populacji na warstwy musi być przeprowadzony z zachowaniem warunków: jednoznaczności, rozłączności i zupełności. Warunek jednoznaczności oznacza, iż podziału na warstwy dokonuje się z uwzględnieniem jednej zasady; warunek rozłączności oznacza, iż każdy element populacji generalnej może zostać przyporządkowany tylko do jednej warstwy; warunek zupełności oznacza, że każdy element populacji generalnej musi być przyporządkowany do jednej z warstw
Działalność badawczo–rozwojowa	działalność twórcza obejmująca badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań (art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki)
Efekt bezpośredni WRPO 2007–2013	efekt wynikający z zakresu projektu, dofinansowanego ze środków WRPO 2007–2013 (uwzględniony np. w dokumentacji projektowej, umowie o dofinansowanie, sprawozdaniach z realizacji projektu, wnioskach o płatność), osiągnięty w wyniku realizacji projektu i utrzymany w okresie trwałości projektu, tj. w okresie 3 lat od daty płatności końcowej (dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw) lub okresie 5 lat od daty płatności końcowej (dla pozostałych beneficjentów).
Efekt pośredni WRPO 2007–2013	efekt osiągnięty wskutek realizacji projektu dofinansowanego ze środków WRPO 2007–2013, jednak nieuwzględniony w zakresie projektu (np. dokumentacji projektowej, umowie o dofinansowanie, sprawozdaniach z realizacji projektu, wnioskach o płatność), który wystąpił najwcześniej od momentu rozpoczęcia realizacji projektu, w tym również po zakończeniu okresu trwałości projektu
JEREMIE	instrument (mechanizm) pozadotacyjnego wsparcia, o którym mowa w art. 44 w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. W województwie wielkopolskim instrument JEREMIE realizowany był w ramach działania 1.3. WRPO 2007–2013.
JESSICA	instrument (mechanizm) finansowy, o którym mowa w art. 44 w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. W województwie wielkopolskim instrument JESSICA realizowany był w ramach działań 1.4.3. oraz 4.1. WRPO 2007–2013
Kontrahent	osoba fizyczna lub osoba prawna będąca stroną transakcji, zgodnie z 2011/817/UE: Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego z dnia 20 września 2011 r. w sprawie instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu (EBC/2011/14) (CELEX: 32011O0014).
Mechanizmy zmian	zespół powiązanych ze sobą czynników, procesów i warunków koniecznych, które

w zatrudnieniu wskutek wdrażania WRPO 2007–2013	w połączeniu z realizacją projektów współfinansowanych ze środków WRPO 2007–2013, determinują wystąpienie zmian w zatrudnieniu zarówno w skali mikro tj. w podmiocie gospodarczym jak i makro, tj. w skali województwa wielkopolskiego. Zmiany w zatrudnieniu mogą być związane np. ze wzrostem liczby zatrudnionych, spadkiem liczby zatrudnionych, a także, pod warunkiem wymiany kadry na pracowników o innych kwalifikacjach zawodowych – równowagą liczby zatrudnionych.
Trwałe miejsca pracy utworzone wskutek WRPO 2007–2013	miejsca pracy utworzone przez beneficjenta WRPO 2007–2013, wynikające z założeń dokumentacji projektowej (w tym wniosku o dofinansowanie lub wniosku o płatność), utrzymane przez beneficjenta w sposób ciągły w okresie trwałości projektu i przynajmniej sześć miesięcy po zakończeniu okresu trwałości projektu
Tymczasowe miejsca pracy utworzone wskutek WRPO 2007–2013	miejsca pracy utworzone przez beneficjenta WRPO 2007–2013, wynikające z założeń dokumentacji projektowej (w tym wniosku o dofinansowanie lub wniosku o płatność), zlikwidowane przez beneficjenta w okresie trwałości projektu lub w czasie nieprzekraczającym sześciu miesięcy po zakończeniu okresu trwałości projektu
Utrzymane miejsce pracy	miejsce pracy zagrożone likwidacją, które dzięki realizacji projektu nie zostało zlikwidowane
Wdrożenie wyników prac B+R	zastosowanie wyników badań naukowych (szczególnie badań przemysłowych) i prac rozwojowych (prowadzonych, zakupionych, zleconych lub wdrażanych przez przedsiębiorstwo w ramach realizowanego projektu) poprzez uruchomienie produkcji nowych wyrobów lub modernizację wyrobów produkowanych i wprowadzenie nowych metod wytwarzania, które poprzedzają rozpoczęcie produkcji na skalę przemysłową
Wskaźnik (indicator)	wybrana obserwacja, którą traktujemy jako odzwierciedlenie badanej zmiennej. Wskaźnikami mogą być zjawiska, stany rzeczy, zdarzenia, zachowania, fakty, procesy, których samo istnienie, pojawienie się lub stopień intensywności stanowi przesłankę, że w określonych przypadkach z pewnością lub z pewnym prawdopodobieństwem dane zdarzenie, czy własność wystąpiła. W ramach interwencji publicznej, wskaźniki umożliwiają precyzyjne, wymierne i spójne formułowanie celów oraz powiązanie zaplanowanych efektów z nakładami i działaniami. Po ukończeniu interwencji systemy wskaźników umożliwiają określenie efektów, nakładów i materialnych przejawów podejmowanych działań, przez co staje się możliwa ocena skuteczności i efektywności interwencji ³⁸
Zasada triangulacji metodologicznej	Zasada oznaczająca zróżnicowanie źródeł danych, metod badawczych i perspektyw badawczych, gwarantująca zgromadzenie wszechstronnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie.
Zasada kontekstowości	Zasada mówiąca o tym, że każdej identyfikacji zjawisk zaobserwowanych w wyniku procesu badawczego towarzyszyć będzie podanie kontekstu zawierającego: (i) wyjaśnienie (ustalenie i podanie ich przyczyn), (ii) informacje o okolicznościach wystąpienia przedmiotowych zjawisk.

³⁸ Nowak S., Metodologia badań społecznych, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2007, s.165; Olejniczak K., Kozak M., Ledzion B. (red.), Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki, Wydawnictwa akademickie i profesjonalne, Warszawa 2008, s. 104–105.

8.2. Spis tabel i rycin

Spis tabel

Tabela 1.	Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzona i utrzymana przez podmioty WRPO 2007–2013 w badanej próbie w podziale na warstwy	42
Tabela 2.	Wyliczenie współczynników przeliczeniowych dla każdej z warstw umożliwiających wyliczenie liczby miejsc pracy dla całej populacji.....	43
Tabela 3.	Oszacowana liczba miejsc pracy stworzonych i utrzymanych w ramach WRPO 2007–2013 dla poszczególnych warstw i Programu	43
Tabela 4.	Wyliczenie liczby miejsc pracy w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędzie dla wskaźnika programowego.....	45
Tabela 5.	Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013.....	45
Tabela 6.	Wyliczenie liczby miejsc pracy w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędzie dla wskaźnika Priorytetu I.....	46
Tabela 7.	Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013.....	46
Tabela 8.	Wyliczenie liczby miejsc pracy B+R w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędzie dla wskaźnika Priorytetu I.....	47
Tabela 9.	Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013.....	47
Tabela 10.	Wyliczenie liczby miejsc pracy w przeliczeniu na EPC uzyskanej w próbie, średniej wartości i błędzie dla wskaźnika w ramach Priorytetu IV	48
Tabela 11.	Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013.....	49
Tabela 12.	Wyliczenie średniej i błędzie dla wskaźnika w ramach Priorytetu VI.....	50
Tabela 13.	Wyliczenie wartości wskaźnika dla populacji oraz odniesienie do wartości docelowych określonych w WRPO 2007–2013.....	51
Tabela 14.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według poziomu wykształcenia.....	53
Tabela 15.	Weryfikacja wpływu przynależności do grupy na zmianę udziałów frakcyjnych poziomu wykształcenia.....	54
Tabela 16.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według wieku.....	55
Tabela 17.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według płci	56
Tabela 18.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w zakresie B+R w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013	57
Tabela 19.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013.....	58
Tabela 20.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na warstwy	59
Tabela 21.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie oraz warstwy	61
Tabela 22.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na typy beneficjentów i warstwy	62
Tabela 23.	Odsetek projektów realizowanych przez poszczególne frakcje przedsiębiorstw tworzących miejsca pracy oraz średnia liczba EPC tworzona przez te projekty	64
Tabela 24.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 w podziale na branże i warstwy.....	65
Tabela 25.	Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w WRPO 2007–2013 wykazanych i niewykazanych (nieplanowanych) w dokumentacji konkursowej	67
Tabela 26.	Średnia liczba miejsc pracy powstała w otoczeniu beneficjentów WRPO 2007–2013 w podziale na warstwy wraz ze statystykami opisowymi	68
Tabela 27.	Efektywność kosztowa tworzenia 1 EPC przez najbardziej skuteczne Działania i schematy w ramach WRPO 2007–2013.....	75
Tabela 28.	Korelacja między kosztem stworzenia miejsca pracy a długością okresu trwania zatrudnienia na danym miejscu pracy dla poszczególnych warstw WRPO 2007–2013	78
Tabela 29.	Porównanie grupy eksperymentalnej (inicjatywa JEREMIE) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów przed wykonaniem <i>matchingu</i>	84

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Tabela 30. Porównanie grupy eksperymentalnej (inicjatywa JEREMIE) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów po wykonaniu <i>matchingu</i>	84
Tabela 31. Procentowo wyrażona jakość poprawy dopasowania prób po wykonaniu <i>matchingu</i>	85
Tabela 32. Liczba elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM	86
Tabela 33. Porównanie grupy eksperymentalnej (pozostałe Działania Priorytetu I) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów przed wykonaniem <i>matchingu</i>	87
Tabela 34. Porównanie grupy eksperymentalnej (pozostałe Działania Priorytetu I) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów po wykonaniu <i>matchingu</i>	88
Tabela 35. Procentowo wyrażona jakość poprawy dopasowania prób po wykonaniu <i>matchingu</i>	89
Tabela 36. Liczba elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM	90
Tabela 37. Liczebności i struktura miejsc pracy netto stworzonych i utrzymanych w ramach Priorytetu I	94
Tabela 38. Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach WRPO 2007–2013 w podziale na podregiony	117
Tabela 39. Potencjalne czynniki wpływające na tworzenie miejsc pracy wraz ze wskazaniem częstości ich wystąpienia w poszczególnych grupach	123
Tabela 40. Potencjalne czynniki wpływające na utrzymanie miejsc pracy wraz ze wskazaniem częstości ich wystąpienia w poszczególnych grupach	125
Tabela 41. Potencjalne czynniki wpływające na likwidację miejsc pracy wraz ze wskazaniem częstości ich wystąpienia w poszczególnych grupach	127
Tabela 42. Alokacja [PLN, EUR] oraz liczba utworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach Priorytetu I WRPO 2007–2013	132
Tabela 43. Predykcja liczby utworzonych i utrzymanych miejsc pracy w ramach WRPO 2014+	133
Tabela 44. Udział trwałych miejsc pracy w miejscach pracy ogółem tworzonych w projektach WRPO 2007–2013 w układzie warstw	137
Tabela 45. Poziom likwidacji i planowanej likwidacji utrzymanych miejsc pracy dzięki WRPO 2007–2013 w podziale na warstwy	139
Tabela 46. Liczba miejsc pracy utworzonych i utrzymanych dzięki WRPO 2007–2013 zlikwidowanych lub planowanych do likwidacji do roku 2020	141
Tabela 47. Porównanie odsetków pozytywnej oceny poszczególnych wymiarów pozycji konkurencyjnej i sytuacji finansowej w 2007 i 2015 roku	142
Tabela 48. Specjalizacje z rosnącą i słabnącą dynamiką popytu na pracę w świetle literatury	145
Tabela 49. Zestawienie najbardziej skutecznych i efektywnych Działań i schematów ze wskazaniem możliwości ich realizacji w WRPO 2014+	159
Tabela 50. Rekomendacje końcowe z badania	161

Spis rycin

Rycina 1. Wskaźnik zatrudnienia w regionach EUROSTAT w grupie wiekowej 20–64 lat w latach 2007 i 2015	34
Rycina 2. Stopa bezrobocia w regionach EUROSTAT w grupie wiekowej 20–64 lat w latach 2007 i 2015	35
Rycina 3. Liczba stworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach (1) WRPO 2007–2013 i (2) grupy eksperymentalnej w podziale na powiaty	116
Rycina 4. Udział stworzonych i utrzymanych miejsc pracy [EPC] w ramach WRPO 2007–2013 w liczbie osób bezrobotnych w 2007 roku na tle stopy bezrobocia w 2007 roku w powiatach	118
Rycina 5. Potencjalne mechanizmy zmian w zatrudnieniu	129

8.3. Narzędzia badawcze

8.3.1. Kwestionariusz ankiety CAWI/CATI dla grup kontrolnych

Ekran 0.1. Powitanie

Dziękujemy za rozpoczęcie wypełniania kwestionariusza badania pt. „Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce – ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy” realizowanego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Aby zrealizować cele badania, chcielibyśmy zapytać o wielkość i strukturę zatrudnienia w Państwa jednostce, a także o przyczyny tworzenia, utrzymywania i likwidacji miejsc pracy. Na zakończenie poprosimy Państwa o ocenę pozycji konkurencyjnej.

Jeżeli realizowali Państwo projekty w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w latach 2007–2015, chcielibyśmy również poznać szczegółowo miejsca pracy tworzone w ramach projektów.

Prosimy o przygotowanie danych o stanie zatrudnienia na koniec 2007 roku oraz o obecnym stanie i strukturze zatrudnienia. Wypełnianie ankiety można przerwać i wrócić do jej wypełnienia w dogodnym terminie. Platforma umożliwiająca wypełnienie ankiety będzie dla Państwa dostępna do 28 sierpnia 2016 roku.

Wyniki dotyczące Państwa jednostki będą całkowicie anonimowe, a raport z badania będzie dostępny na stronie WRPO 2014+ pod koniec tego roku.

Bardzo dziękujemy za poświęcony czas na przygotowania i wypełnienie kwestionariusza.

Ekran 0.2. Metryka

Proszę podać kilka informacji o Państwa podmiocie:

Proszę określić formę prawną Państwa jednostki	[Słownik prawne]	„Formy
[grupa eksperymentalna]: Czy w latach 2007–2015 korzystali Państwo z innych niż WRPO 2007–2013 zewnętrznych źródeł finansowania na działania inwestycyjne? Chodzi o środki europejskie lub krajowe (w tym z Funduszu Pracy, z wyłączeniem środków na szkolenia i doradztwo)	Słownik [„Tak/Nie”]	
[grupa kontrolna 1; grupa kontrolna 2]: Czy w latach 2007–2015 korzystali Państwo z zewnętrznych źródeł finansowania na działania inwestycyjne? Chodzi o środki europejskie lub krajowe (w tym z Funduszu Pracy, z wyłączeniem środków na szkolenia i doradztwo)		
[grupa kontrolna 1: wszyscy, którzy zaznaczyli odpowiedź „nie”. Odpowiedź „tak” dla grupy kontrolnej 1 = koniec kwestionariusza i przejście do ekranu końcowego; ankieta niewliczana do próby]		
Proszę określić rok powstania Państwa podmiotu	[pole 4-cyfrowe, minimum 1900, maks, 2016]	
Proszę określić wielkość prowadzonego przedsiębiorstwa [pytanie pojawia się w przypadku, gdy beneficjent ma jedną z następujących form prawnych:	[Słownik przedsiębiorstwa]	„Wielkość
<ul style="list-style-type: none"> • osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą • spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC • spółka jawna • spółka partnerska • spółka komandytowa 		

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- spółka komandytowo-akcyjna
- spółka akcyjna
- spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach]

Proszę określić główny kod PKD działalności w formacie podklasy XX.XX.Z	[Format XX.XX.X]
Proszę określić, czy podmiot znajduje się na obszarze miejskim (w granicach administracyjnych miast), czy wiejskim (poza granicami administracyjnymi miast)	[Słownik „Obszar”]
Proszę określić, czy podmiot znajduje się na obszarze problemowym objętym rewitalizacją	[Słownik „Tak/Nie/nie wiem”]
w tym czy podmiot znajduje się na obszarze objętym programem rewitalizacji	[Słownik „Tak/Nie/nie wiem”]

Ekran 1.1. Całkowity poziom i formy zatrudnienia pracowników

Proszę określić poziom zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty w końcu 2007 roku (a jeśli jednostka istnieje krócej, to w końcu pierwszego roku działalności) i obecnie. Dla umów cywilnoprawnych proszę oszacować łączny ich czas trwania w godzinach lub wartość w złotych w ciągu roku. Dodatkowo, proszę określić liczbę etatów personelu [?³⁹] zatrudnionego bezpośrednio w działalności B+R [?⁴⁰] oraz personelu pomocniczego dla działalności B+R.

Proszę określić poziom zatrudnienia [41] dla całej jednostki w przeliczeniu na pełne etaty na dzień 31 grudnia 2007 roku [Jeżeli rok rozpoczęcia działalności jest późniejszy niż 2007, skrypt powinien wpisać zamiast 2007 roku – rok rozpoczęcia działalności]	etat(ów)
Proszę określić obecny poziom zatrudnienia dla całej jednostki w przeliczeniu na pełne etaty, tj. stan na dzień 31 lipca 2016 roku	etat(ów)
– w tym umowy o pracę i podobne [42]	etat(ów)
– w tym samozatrudnionych lub pracujących właścicieli [43]	etat(ów)
– w tym umowy cywilnoprawne [44]	godzin
	zł

³⁹ Wszystkie osoby związane bezpośrednio z działalnością B+R, zarówno pracownicy merytoryczni, jak i personel pomocniczy. Do pracowników związanych bezpośrednio z działalnością B+R należy zaliczyć pracowników przeznaczających na tę działalność co najmniej 10% swojego ogólnego czasu pracy.

⁴⁰ Działalność B+R to praca twórcza podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, oraz wykorzystanie tych zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje: 1) badania naukowe (badania podstawowe, badania stosowane, badania przemysłowe); 2) prace rozwojowe.

⁴¹ Należy wliczyć: 1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo), kontrakty lekarskie, menedżerskie (jeżeli mają one charakter umów o pracę) oraz spółdzielczej umowy o pracę; 2) osoby samozatrudnione pracujące w charakterze pracowników, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych oraz pracujących właścicieli (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują, a wnoszą jedynie kapitał).

⁴² osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo), kontrakty lekarskie, menedżerskie (jeżeli mają one charakter umów o pracę) oraz spółdzielczej umowy o pracę

⁴³ osoby samozatrudnione pracujące w charakterze pracowników, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych oraz pracujących właścicieli (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują, a wnoszą jedynie kapitał)

⁴⁴ osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie lub o dzieło – wielkość umów proszę oszacować na podstawie czasu trwania umów (w godzinach) i/lub kwoty w złotych wypłaconych. Część umów można określić w godzinach, część w złotych.

Z liczby ogółem:

etaty naukowe ^[45] – bezpośrednio zajmujące się pracami B+R	etat(ów)
etaty pomocnicze dla działalności B+R (np. obsługa techniczna urzędzeń)	etat(ów)

Ekran 1.2. Charakterystyka zatrudnionych pracowników

Proszę określić charakterystykę zatrudnionych pracowników ze względu na płeć, wiek i wykształcenia oraz poziom niepełnosprawności.

	obecnie
Obecny poziom zatrudnienia w całej jednostce w przeliczeniu na pełne etaty wynosi	<i>[przepisuje z poprzedniego ekranu]</i>
w tym kobiety:	etat(ów)
w tym osoby z niepełnosprawnościami:	etat(ów)
w podziale na wiek:	
15–24	etat(ów)
25–54	etat(ów)
55–64	etat(ów)
w podziale na wykształcenie:	
podstawowe i gimnazjalne	etat(ów)
ponadgimnazjalne i policealne	etat(ów)
wyższe, w tym studia doktoranckie	etat(ów)

Ekran 1.3. Czynniki wpływające na tworzenie nowych miejsc pracy

Czy tworzyli Państwo nowe miejsca pracy w latach 2007–2015 tak/nie

Jeśli tak, to jakie czynniki wpływały na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w Państwa jednostce w okresie 2007–2015 [proszę zaznaczyć wszystkie, które wystąpiły w Państwa przypadku] *[odpowiedzi rotowane]*

Obsługa / realizacja projektu

Pozyskanie nowych klientów na rynku

Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży

Wejście na nowy rynek

Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym

Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi

Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów

⁴⁵ Naukowiec to specjalista zajmujący się pracą koncepcyjną i tworzeniem nowej wiedzy, wyrobów, usług, procesów, metod i systemów, a także kierowaniem (zarządzaniem) projektami badawczymi.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu

Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej)

Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów finansowych

Zwiększenie produktywności pracowników

Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę

Inne, jakie? ...

Ekran 1.4. Czynniki wpływające na utrzymanie miejsc pracy

Utrzymanie miejsca pracy – taka sytuacja mogła mieć miejsce np. w przypadku zagrożenia likwidacją miejsc pracy i wystąpienia czynnika(ów), które odsunęły to zagrożenie.

Czy podejmowali Państwo decyzje o utrzymaniu lub rozpatrywali utrzymanie miejsc pracy w latach 2007–2015 tak/nie

Jeśli tak, to które z czynników wpływały na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w Państwa jednostce w okresie 2007–2015. [odpowiedzi rotowane]

Obsługa / realizacja projektu

Pozyskanie nowych klientów na rynku

Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży

Wejście na nowy rynek

Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym

Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi

Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu

Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu

Zwiększenie produktywności pracowników

Wysokie koszty zwolnienia pracowników

Inne, jakie? ...

Ekran 1.5. Czynniki wpływające na likwidację miejsc pracy

Czy likwidowali Państwo jakieś miejsca pracy w latach 2007–2015 tak/nie

Jeśli tak, to które z czynników wpływały na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w Państwa jednostce w okresie 2007–2015. [odpowiedzi rotowane z wyłączeniem pierwszej kategorii]

Zakończenie realizacji projektu

Utrata klientów / rynku zbytu

Zmniejszenie produkcji i sprzedaży

Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym

Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu

Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy

Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing)

Zwiększenie konkurencji na rynku
Kryzys na rynku lub w branży
Zmiana przepisów prawnych
Rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia)
Inne, jakie? ...

Ekran 1.6. Pozycja konkurencyjna i kwestie finansowe

Jeżeli jesteście Państwo podmiotem gospodarczym, proszę określić swoją pozycję konkurencyjną oceniając poziom przychodów, udziału w rynku, zysków, liczby zatrudnionych oraz rentowności w 2007 roku i obecnie. Jednocześnie proszę ocenić swoją sytuację finansową. Proszę ocenić powyższe poziomy w skali: zadowolający lub niezadowolający.

Nie jesteśmy podmiotem gospodarczym i nie możemy określić swojej pozycji konkurencyjnej

[w przypadku zaznaczenia pola, poniższa tabela nie pojawia się]

Wyszczególnienie	2007 <i>[skrypt wpisuje 2007 roku lub rok rozpoczęcia działalności, jeśli jest późniejszy]</i>	obecnie
Poziom przychodów	<i>[Słownik: „Zadowolający” / “Niezadowolający”]</i>	<i>[Słownik: „Zadowolający” / “Niezadowolający”]</i>
Poziom udziału w rynku	<i>Jw.</i>	<i>Jw.</i>
Poziom zysków	<i>Jw.</i>	<i>Jw.</i>
Poziom zatrudnienia	<i>Jw.</i>	<i>Jw.</i>
Poziom rentowności kapitału własnego	<i>Jw.</i>	<i>Jw.</i>
Sytuacja finansowa	<i>Jw.</i>	<i>Jw.</i>

[koniec kwestionariusza dla grupy kontrolnej I i grupy kontrolnej II – przejście do ekranu końcowego]

[kontynuacja kwestionariusza dla grupy eksperymentalnej]

Ekran 2.0. Miejsca pracy w ramach projektów WRPO 2007–2013

Teraz przejdźmy do realizowanych przez Państwa projektów w ramach WRPO 2007–2013. Są to następujące projekty:

- [skrypt wypisuje w kolejnych wierszach wszystkie projekty realizowane przez respondenta]*

Dla każdego projektu na dwóch kolejnych ekranach zostaną Państwo poproszeni o opisanie miejsc pracy utworzonych i utrzymanych (oddzielnie) tylko i wyłącznie dzięki realizacji projektu(ów) z WRPO 2007–2013. Charakterystyka dotyczy formy, wymiaru czasowego, kosztów utworzenia i długości trwania zatrudnienia oraz realizacji prac badawczo–rozwojowych w ramach tych miejsc pracy. Istotne są również informacje dotyczące metryki osoby zatrudnionej. Ponadto prosimy o wskazanie, czy miejsce pracy zostało wykazane w dokumentacji projektowej. Proszę wpisać wszystkie miejsca pracy, nawet te, które służyły wyłącznie do obsługi projektu(ów) i zostały już zlikwidowane.

2.0.1. Proszę określić, ile miejsc pracy **stworzono** w ramach tego projektu

2.0.2. Proszę określić, ile miejsc pracy **utrzymano** w ramach tego projektu

Utrzymane miejsca pracy to miejsca pracy zagrożone likwidacją, które dzięki realizacji projektu nie zostały zlikwidowane

Ekran 2.1. Miejsca pracy stworzone w ramach projektów WRPO 2007–2013

(nie zadawane, jeśli 2.0.1 = 0)

Proszę scharakteryzować wszystkich pracowników, których zatrudniono na miejscach pracy stworzonych w Państwa jednostce dzięki realizacji projektu pt. *[skrypt wpisuje kolejny tytuł projektu z bazy]*. Dla każdego miejsca pracy proszę wykorzystać odrębny wiersz (jeżeli nastąpiła rotacja na danym stanowisku, czas trwania zatrudnienia proszę określić od momentu zatrudnienia pierwszej osoby na tym stanowisku do momentu zwolnienia ostatniej osoby lub wskazać, że dane miejsce nadal istnieje, natomiast charakterystykę pracownika (np. wiek, płeć) proszę odnieść do ostatniej pracującej osoby). Wiersze można dodawać w zależności od potrzeb.

Forma zatrudnienia pracownika na stworzonym miejscu pracy	[Wybór 1–7 z formy zatrudnienia]: Wymiar czasowy pracy na danym stanowisku w przeliczeniu na pełny etat [Wybór 8–9]: Liczba godzin dla całej umowy lub zł (wybór przez respondenta)	Zawód wykonywany na stworzonym miejscu pracy	Czy jest to etat B+R [?46]	Płeć osoby pracującej na stworzonym stanowisku	Wiek osoby pracującej na stworzonym stanowisku	Wykształcenie osoby pracującej na stworzonym stanowisku	Niepełnosprawność osoby pracującej na stworzonym stanowisku
1. <i>[Słownik „Formy zatrudnienia”]</i>	<i>[Wybór 1–7]: liczba 0,00</i> <i>[Wybór 8–9]: ... h lub zł</i>	<i>[Słownik „Zawody” – podwójny: kategorie i podkategorie]</i>	<i>[Słownik „B+R”]</i> <i>Domyślnie: Nie</i>	<i>[Słownik „Płeć”]</i>	<i>[Słownik „Wiek”]</i>	<i>[Słownik „Wykształcenie”]</i>	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i> <i>Domyślnie: Nie</i>

cd.

Stworzone zostało w dokumentacji projektowej	miejsce wykazane w projekcie	pracy w	Data utworzenia miejsca pracy	Czy miejsce pracy nadal istnieje?	[Jeśli „Nie”] Kiedy przestało istnieć?	[Jeśli „Tak”] Czy planowana jest likwidacja tego miejsca pracy?	[Jeśli „Tak”] Kiedy planowana jest likwidacja?	Jaki był orientacyjny całkowity koszt utworzenia tego miejsca pracy? [zł]
1.	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i>		MM–RRRR	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i>	MM–RRRR	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i>	MM–RRRR	zł

⁴⁶ Działalność B+R to praca twórcza podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, oraz wykorzystanie tych zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje: 1) badania naukowe (badania podstawowe, badania stosowane, badania przemysłowe); 2) prace rozwojowe.

⁴⁷ Należy wliczyć wyłącznie wydatki poniesione na inwestycje budowlane, wyposażenie (zakupy środków trwałych i nietrwałych oraz oprogramowania i ich instalację), uruchomienie miejsca pracy. Nie należy wliczać wynagrodzenia pracownika na danym miejscu pracy.

Ekran 2.2. Miejsca pracy utrzymane dzięki projektom WRPO 2007–2013

(nie zadawane, jeśli 2.0.2 = 0)

Proszę teraz scharakteryzować wszystkich pracowników, których miejsca pracy zostały utrzymane w Państwa jednostce dzięki realizacji projektu pt. *[skrypt wpisuje kolejny tytuł projektu z bazy]*. Utrzymane miejsca pracy to miejsca pracy zagrożone likwidacją, które dzięki realizacji projektu nie zostały zlikwidowane. Dla każdego utrzymanego miejsca pracy proszę wykorzystać odrębny wiersz (jeżeli nastąpiła rotacja na danym stanowisku, czas trwania zatrudnienia proszę określić od momentu zatrudnienia pierwszej osoby na tym stanowisku do momentu zwolnienia ostatniej osoby lub wskazać, że dane miejsce nadal istnieje. Charakterystykę pracownika (np. wiek, płeć) proszę odnieść do ostatniej pracującej osoby). Wiersze można dodawać w zależności od potrzeb.

Forma zatrudnienia pracownika na utrzymanym miejscu pracy	[Wybór 1–7 z formy zatrudnienia]: Wymiar czasowy pracy na danym stanowisku w przeliczeniu na pełny etat [Wybór 8–9]: Liczba godzin dla całej umowy	Zawód wykonywany na utrzymanym miejscu pracy	Czy jest to etat B+R [?48]	Płeć osoby pracującej na utrzymanym stanowisku	Wiek osoby pracującej na utrzymanym stanowisku	Wykształcenie osoby pracującej na utrzymanym stanowisku	Niepełnosprawność osoby pracującej na utrzymanym stanowisku
1. <i>[Słownik „Formy zatrudnienia”]</i>	<i>[Wybór 1–7]:</i> liczba 0,00 <i>[Wybór 8–9]:</i> ... h	<i>[Słownik „Zawody” – podwójny: kategorie i podkategorie]</i>	<i>[Słownik „B+R”]</i> <i>Domyślnie: Nie</i>	<i>[Słownik „Płeć”]</i>	<i>[Słownik „Wiek”]</i>	<i>[Słownik „Wykształcenie”]</i>	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i> <i>Domyślnie: Nie</i>

cd.

Utrzymane miejsce pracy zostało wykazane w dokumentacji projektowej	Czy miejsce pracy nadal istnieje?	[Jeśli „Nie”] Kiedy przestało istnieć?	[Jeśli „Tak”] Czy w przyszłości planowana jest likwidacja tego miejsca pracy?	[Jeśli „Tak”] Kiedy planowana jest likwidacja?
1. <i>[Słownik „Tak/Nie”]</i>	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i>	MM–RRRR	<i>[Słownik „Tak/Nie”]</i>	MM–RRRR

[Skrypt robi pętlę do pytania 2.1 n–1 razy, gdzie n oznacza liczbę projektów danego respondenta, za tytuł projektu podstawiany jest kolejny rekord z bazy]

⁴⁸ Działalność B+R to praca twórcza podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, oraz wykorzystanie tych zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje: 1) badania naukowe (badania podstawowe, badania stosowane, badania przemysłowe); 2) prace rozwojowe.

Ekran 2.3. Miejsca pracy powstałe w otoczeniu beneficjenta na skutek projektu(ów)

Na zakończenie proszę spróbować określić, ile nowych miejsc pracy mogło powstać u Państwa partnerów w wyniku realizacji Państwa projektu(ów) i podczas jego/ich eksploatacji:

..... nowych miejsc pracy powstałych u partnerów

Nie wiem / trudno powiedzieć

Ekran 3. Ekran końcowy

To było ostatnie pytanie w kwestionariuszu. Bardzo dziękujemy za odpowiedzi i poświęcony czas!

Jeżeli są Państwo zainteresowani wynikami naszego badania, w ramach którego określimy m.in. wpływ projektów WRPO 2007–2013 na tworzenie miejsc pracy w województwie wielkopolskim na tle ogólnej sytuacji przedsiębiorstw z różnych branż – wyniki badania będą dostępne na stronie internetowej: <http://wrpo.wielkopolskie.pl> (zakładka 'O programie', a następnie 'Przeczytaj analizy, raporty i podsumowania' i 'Ewaluacja').

8.3.2. Słowniki wykorzystywane w narzędziach

8.3.2.1. Słownik „Tak/Nie”

Tak
Nie
Nie wiem / trudno powiedzieć

8.3.2.2. Słownik: „Zadowolający” / “Niezadowolający”

Zadowolający
Niezadowolający
Nie wiem / trudno powiedzieć

8.3.2.3. Słownik „Formy prawne”

organ władzy, administracji rządowej
państwowa jednostka organizacyjna
wspólnota samorządowa – gmina
gminna samorządowa jednostka organizacyjna
wspólnota samorządowa – powiat
wspólnota samorządowa – województwo
wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna
szkoła lub placówka oświatowa
uczelnia wyższa
jednostka naukowa
publiczny zakład opieki zdrowotnej
niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (w tym osoby prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)
osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą
spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC
spółka jawna
spółka partnerska
spółka komandytowa
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
spółka komandytowo–akcyjna
spółka akcyjna
spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach
spółdzielnia
stowarzyszenie

fundacja

Kościół Katolicki

inne kościoły i związki wyznaniowe

bez szczególnej formy prawnej

8.3.2.4. Słownik „Wielkość przedsiębiorstwa”

mikroprzedsiębiorstwo

małe przedsiębiorstwo

średnie przedsiębiorstwo

duże przedsiębiorstwo

8.3.2.5. Słownik „Obszar”

Obszar miejski

Obszar wiejski

8.3.2.6. Słownik „Formy zatrudnienia”

umowa o pracę

powołanie

wybór

mianowanie

spółdzielcza umowa o pracę

kontrakt lekarski

kontrakt menedżerski

umowa o dzieło

umowa zlecenie

8.3.2.7. Słownik „B+R”

Nie

Bezpośredni przy pracach B+R

Pomocniczy (w tym administracyjny)

8.3.2.8. Słownik „Płeć”

Kobieta

Mężczyzna

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

8.3.2.9. Słownik „Wiek”

15–24

25–54

55–64

8.3.2.10. Słownik „Wykształcenie”

podstawowe i gimnazjalne

ponadgimnazjalne i policealne

wyższe, w tym studia doktoranckie

8.3.2.11. Słownik „Priorytety, działania, schematy w działaniach, kategorie interwencji WRPO 2007–2013”

Priorytet	Działanie	Schemat	Kategorie interwencji [ważne: dla każdego schematu możliwość wyboru wszystkich kategorii interwencji z danego Działania]	
I. Konkurencyjność przedsiębiorstw	1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw	Schemat I. Projekty inwestycyjne	08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	
		Schemat II. Specjalistyczne projekty doradcze z zakresu	09 Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	
	1.2. Wsparcie rozwoju MŚP	Schemat I. Projekty inwestycyjne	07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji	
		Schemat II. Specjalistyczne projekty doradcze z zakresu:	08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa.	
		Schemat III. Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych (stosowanych na świecie nie wcześniej niż od 3 lat) w zakresie:	09 Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	
		Schemat IV. Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis	15 Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne wykorzystanie	
	1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości		05 Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	
	1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji	Schemat I. Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw	02 Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	
		Schemat II. Infrastruktura badawczo-rozwojowa	03 Transfer technologii i doskonalenie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami, itd.)	
	1.5. Promocja regionalnej gospodarki	Schemat III. Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich		05 Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
				07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp.).
			09 Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	
			10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	
			15 Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne wykorzystanie	
			09 Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	1.6. Rozwój sieci i kooperacji		03 Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MSP, między MSP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopolami, itd.)
			10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
			23 Drogi regionalne/lokalne
	1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych		33 Energia elektryczna
			45 Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną
			46 Oczyszczanie ścieków
II. Infrastruktura komunikacyjna	2.1. Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu)		23 Drogi regionalne/lokalne
	2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, powiatowe i gminne)	Schemat I. Drogi w granicach administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców	23 Drogi regionalne/lokalne
		Schemat II. Drogi w granicach administracyjnych miast poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich	
	2.3. Modernizacja regionalnego układu kolejowego		16 Kolej
	2.4. Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich		18 Tabor kolejowy
	2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego	Schemat I. Projekty infrastrukturalne	25 Transport miejski
		Schemat II. Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego	52 Promowanie czystego transportu miejskiego
	2.6. Rozwój regionalnej infrastruktury lotniczej		29 Porty lotnicze
	2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego		10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe) 13 Usługi i aplikacje dla obywateli (e–zdrowie, e–administracja, e–edukacja, e–integracja itp.)
	2.8. Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego		10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
2.9. Informatyzacja sektora publicznego	Schemat I. Informatyzacja sektora ochrony zdrowia	10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	
	Schemat II. Informatyzacja szkół wyższych	13 Usługi i aplikacje dla obywateli (e–zdrowie, e– administracja, e–edukacja, e–integracja itp.)	
III. Środowisko przyrodnicze	3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi		44 Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi. 54 Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku		35 Gaz ziemny 43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
	3.3. Wsparcie ochrony przyrody		51 Promocja bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000), 54 Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	3.4. Gospodarka wodno–ściekowa		45 Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną 46 Oczyszczanie ścieków
	3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa		53 Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi) 54 Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego		53 Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi).

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

			54 Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
			39 Energia odnawialna: wiatrowa
			40 Energia odnawialna: słoneczna
	3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii		41 Energia odnawialna: biomasa
			42 Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe.
			43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
IV. Rewitalizacja obszarów problemowych	4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich		61 Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
	4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów poprzemysłowych i powojaskowych		61 Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	5.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego		75 Infrastruktura systemu oświaty
	5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego	Schemat I. Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej	75 Infrastruktura systemu oświaty
		Schemat II. Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego	
	5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	Schemat I. Inwestycje w wyposażenie i infrastrukturę ochrony zdrowia w województwie	76 Infrastruktura ochrony zdrowia
Schemat II. Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia			
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej		79 Pozostała infrastruktura społeczna	
VI. Turystyka i środowisko kulturowe	6.1. Turystyka	Schemat I. Infrastruktura turystyczna	57 Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych

8.3.2.12. Słownik „Zawody”

1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni
	12 Kierownicy do spraw zarządzania i handlu
	13 Kierownicy do spraw produkcji i usług
	14 Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych
2. Specjaliści	21 Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
	22 Specjaliści do spraw zdrowia
	23 Specjaliści nauczania i wychowania
	24 Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania
	25 Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych
3. Technicy i inny średni personel	26 Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury
	31 Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych
	32 Średni personel do spraw zdrowia
	33 Średni personel do spraw biznesu i administracji
	34 Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny
4. Pracownicy biurowi	35 Technicy informatycy
	41 Sekretarki, operatorzy urzędów biurowych i pokrewni
	42 Pracownicy obsługi klienta
	43 Pracownicy do spraw finansowo statystycznych i ewidencji materiałowej
5. Pracownicy usług i sprzedawcy	44 Pozostali pracownicy obsługi biura
	51 Pracownicy usług osobistych
	52 Sprzedawcy i pokrewni

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	53 Pracownicy opieki osobistej i pokrewni
	54 Pracownicy usług ochrony
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	61 Rolnicy produkcji towarowej
	62 Leśnicy i rybacy
	71 Robotnicy budowlani i pokrewni z wyłączeniem elektryków
	72 Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	73 Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni
	74 Elektrycy i elektronicy
	75 Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
	81 Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	82 Monterzy
	83 Kierowcy i operatorzy pojazdów
	91 Pomoce domowe i sprzątaczk
	93 Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
9. Pracownicy wykonujący prace proste	94 Pracownicy wykonujący prace proste związane z przygotowaniem posiłków
	95 Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach
	96 Ładowacze nieczystości i inni pracownicy wykonujący prace proste

8.3.3. Karta studium przypadku

Beneficjent	Nazwa instytucji	
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów	a) Niezadowolający / zadowolający
	b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający / zadowolający
	c) Poziom zysków	c) Niezadowolający / zadowolający
	d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający / zadowolający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) Niezadowolający / zadowolający
f) Sytuacja finansowa	f) Niezadowolający / zadowolający	
Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:		
g) Poziom przychodów	g) Niezadowolający / zadowolający	
h) Poziom udziału w rynku	h) Niezadowolający / zadowolający	
i) Poziom zysków	i) Niezadowolający / zadowolający	
j) Poziom zatrudnienia	j) Niezadowolający / zadowolający	
k) Poziom rentowności kapitału własnego	k) Niezadowolający / zadowolający	
l) Sytuacja finansowa	l) Niezadowolający / zadowolający	
Projekt/ty	Tytuł	
	Działanie/Poddziałanie	
	Okres realizacji	
	Wartość projektu	
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013		
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa / realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów na rynku c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów finansowych k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa / realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów na rynku c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) Rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenie) l) Inne
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnień nowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	
	Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

		b) Trwałe
Inne efekty projektu	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
	Korzyści dla lokalnego środowiska	
	Korzyści dla społeczności lokalnej	
	Korzyści dla instytucji	
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

8.3.4. Scenariusz IDI do studium przypadku

Wywiad przeprowadzony zostanie z przedstawicielem/ami beneficjenta zaangażowanymi w realizację projektu, posiadającymi wiedzę m.in. nt. realizacji projektu oraz jego efektów w szczególności w zakresie jego oddziaływania na zatrudnienie.

Podczas wywiadu poruszone zostaną m.in. następujące kwestie:

1. Ogólny opis projektu (Skąd wziął się pomysł na projekt? Jakie główne cele zakładano, jakich efektów się spodziewano? Czy jest to jedyny projekt realizowany przez beneficjenta? Jakie projekty realizował wcześniej/ nadal realizuje?);
2. Realizacja projektu (jakie działania były podejmowane, aby realizacja przebiegała bezproblemowo? Ile osób było zaangażowanych w jego realizację? Czy beneficjent musiał zatrudnić nowe osoby, aby efektywnie realizować projekt? Ile osób, na jakich stanowiskach, o jakim wykształceniu i kompetencjach?);
3. Efekty zatrudnieniowe projektu (Czy po zakończeniu projektu osoby zatrudnione do jego realizacji pozostały w instytucji/przedsiębiorstwie (ile spośród tych osób)? Czy nadal będą zatrudnione przez następne 6 miesięcy? Czy zakres ich obowiązków pozostał ten sam/podobny, czy uległ zmianie? W jaki sposób?);
4. Kolejne formy wsparcia a zatrudnienie (W jaki sposób na zatrudnienie wpłynęłoby udzielenie kolejnego wsparcia przedsiębiorstwom będącym beneficjentami WRPO 2007–2013, np. w ramach Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+? Czy kolejne wsparcie przyczyniłoby się do zatrudnienia nowych osób/utrzymania pracy przez osoby zatrudnione dzięki wsparciu z WRPO 2007–2013?);
5. Kompetencje kadr (Czy beneficjent inwestował we wzrost wiedzy i umiejętności kadry pracowniczej, zatrudnionej wskutek realizacji projektu z udziałem środków WRPO 2007–2013? W jakim zakresie? Ile osób zostało przeszkolonych?);
6. Otoczenie beneficjenta (Czy podczas realizacji projektu współpracowano z kontrahentami/podwykonawcami? Z iloma, w jakim zakresie? Czy kontrahenci zatrudnili nowych pracowników z powodu realizacji projektów? Ile osób? Do jakich prac? Czy osoby te są nadal zatrudnione pomimo zakończenia realizacji projektu? Jeśli tak – ile osób?);
7. Komplementarność wewnętrzną i zewnętrzną (Czy realizowany projekt uzupełnia się z innymi projektami realizowanymi w ramach WRPO 2007–2013? Z jakimi? W jakim zakresie? Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi przez beneficjenta z udziałem środków z innych funduszy? Z jakimi? Z jakich funduszy? W jakim zakresie?);
8. Cechy szczególne projektu (Jakie cechy projektu (projektów) realizowanego (realizowanych) przez beneficjenta są Pana/i zdaniem unikatowe wśród innych projektów z Funduszy Europejskich, które Pan/i zna? Co wyróżnia Państwa projekt, w szczególności w kontekście efektów zatrudnieniowych? Jakie dobre praktyki mogliby naśladować inni beneficjenci?).

8.4. Liczebność i struktura grup respondentów objętych badaniem

8.4.1. Grupa eksperymentalna (grupa interwencji WRPO 2007–2013)

Wyszczególnienie	Liczebność	Udział [%] w ogólnej liczbie projektów objętych badaniem
Struktura próby według warstw	2285	100,0%
Działanie 1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1115	48,8%
Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	22	1,0%
Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw (pozostałe działania)	603	26,4%
Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna	184	8,1%
Priorytet III. Środowisko przyrodnicze	185	8,1%
Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych (pozostałe działania – Działanie 4.2)	6	0,3%
Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego	71	3,1%
Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe	99	4,3%
Struktura próby według Działań i schematów	2285	100,0%
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	127	5,6%
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	3	0,1%
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	313	13,7%
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	11	0,5%
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	24	1,1%
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	92	4,0%
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1115	48,8%
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	4	0,2%
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	10	0,4%
1.5. Promocja regionalnej gospodarki	1	0,0%
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	8	0,4%
1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych	10	0,4%
2.1. Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu)	33	1,4%
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat I: Drogi w granicach administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców)	16	0,7%
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat II: Drogi w granicach administracyjnych miast poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich)	97	4,2%
2.3. Modernizacja regionalnego układu kolejowego	0	0,0%
2.4. Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich	1	0,0%
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat I: Projekty infrastrukturalne)	1	0,0%
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat II: Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego)	15	0,7%
2.6. Rozwój regionalnej infrastruktury lotniczej	1	0,0%
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	8	0,4%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

2.8. Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego	6	0,3%
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat I: Informatyzacja sektora ochrony zdrowia)	4	0,2%
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat II: Informatyzacja szkół wyższych)	2	0,1%
3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2	0,1%
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat I: Termomodernizacja lokalnego źródła ciepła i/lub lokalnych ciepłowniczych sieci przesyłowych)	1	0,0%
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat II: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym system grzewczy)	49	2,1%
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat III: Budowa i przebudowa (modernizacja) lokalnych systemów zaopatrzenia w energię elektryczną (średnie napięcia), gaz oraz energię ciepłą)	1	0,0%
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat IV: Instalacja i przebudowa (modernizacja) urządzeń filtrujących gazy i urządzeń odpylających w lokalnych systemach grzewczych)	0	0,0%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody	9	0,4%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat I: Odbudowa zdegradowanych siedlisk nieleśnych, leśnych i wodnych oraz czynna ich ochrona)	1	0,0%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat II: Budowa infrastruktury edukacyjnej na obszarach chronionych (w tym Natura 2000), oraz wyposażenie centrów edukacji ekologicznej)	3	0,1%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat III: Ochrona gatunków o zagrożonych pulach genowych)	0	0,0%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat IV: Kampanie promocyjne i informacyjne oraz imprezy masowe na poziomie ponad powiatowym)	1	0,0%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat V: Przejścia dla zwierząt i przepławki dla ryb)	0	0,0%
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat VI: Plany ochrony dla obszarów chronionych w tym Natura 2000)	0	0,0%
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat I: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej)	29	1,3%
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat II: Budowa, rozbudowa, przebudowa (modernizacja) oczyszczalni ścieków komunalnych)	4	0,2%
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat III: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej wraz z budową, rozbudową, przebudową (modernizacją) oczyszczalni ścieków komunalnych)	9	0,4%
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat I: Regulacja cieków wodnych)	1	0,0%
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat II: Tworzenie polderów oraz odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych)	0	0,0%
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat III: Przebudowa (modernizacja) i budowa małych zbiorników wielozadaniowych (o pojemności, od 250 tys. m ³ do 10 mln m ³))	0	0,0%
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat IV: Przebudowa (modernizacja) i budowa wałów przeciwpowodziowych)	0	0,0%
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat V: Przebudowa (modernizacja) i budowa budowli piętrzących)	1	0,0%
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego	13	0,6%
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat I: Opracowywanie baz danych dotyczących zanieczyszczenia lasów, jakości gleb, wód i powietrza)	1	0,0%
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat II: Budowa systemów pomiarów zanieczyszczeń w miastach oraz systemy informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń)	0	0,0%
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat III: Budowa i doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i awarii technologicznych (w tym budowa i rozbudowa obiektów oraz dostarczenie połączeń szerokopasmowych). Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	5	0,2%
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat IV: Wsparcie	0	0,0%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

lokalnego monitoringu środowiska w aspekcie zanieczyszczeń)		
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat V: Utworzenie stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód, tworzenie map terenów zalewowych, tworzenie systemów monitoringu środowiska w tym reagowania na zagrożenia)	0	0,0%
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat VI: Zakup sprzętu specjalistycznego do zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii środowiskowych. Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	38	1,7%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii	3	0,1%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat I: Budowa i rozbudowa elektrowni wiatrowych z instalacją do przesyłu energii)	3	0,1%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat II: Budowa i rozbudowa kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych z instalacją do przesyłu energii)	4	0,2%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat III: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych opalanych biomasą z instalacją do przesyłu energii oraz urządzeń do produkcji energii z instalacją do przesyłu energii w oparciu o biomasę i biogaz)	2	0,1%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat IV: Budowa i rozbudowa elektrowni wodnych o mocy do 10 MW z instalacją do przesyłu energii)	1	0,0%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat V: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych zasilanych energią geotermiczną z instalacją do przesyłu energii)	1	0,0%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VI: Budowa i rozbudowa urządzeń do produkcji energii i instalacji do przesyłu energii w oparciu o inne typy odnawialnych źródeł energii)	0	0,0%
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VII: Budowa i rozbudowa urządzeń i instalacji do produkcji i przesyłu energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu (kogeneracja) wykorzystujących OZE)	3	0,1%
4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	22	1,0%
4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojennych	6	0,3%
5.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego	7	0,3%
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat I: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej)	13	0,6%
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat II: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego)	5	0,2%
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	26	1,1%
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat I: Inwestycje w wyposażenie i infrastrukturę ochrony zdrowia w województwie)	0	0,0%
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	8	0,4%
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	12	0,5%
6.1. Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	47	2,1%
6.1. Turystyka (schemat II: Promocja i informacja turystyczna)	9	0,4%
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	18	0,8%
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat II: Projekty promocyjne)	13	0,6%
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat III: Infrastruktura kin)	12	0,5%
Struktura próby według grup rodzajowych podmiotów	2285	100,0%
Administracja rządowa	36	1,6%
Administracja samorządowa	414	18,1%
Szkoły i jednostki naukowe	30	1,3%
Opieka zdrowotna	51	2,2%
Przedsiębiorstwo	1710	74,8%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spółdzielnie	13	0,6%
Organizacje non-profit	20	0,9%
Instytucje kościelne	3	0,1%
Inne	8	0,4%
Struktura próby według typu podmiotu	2285	100,0%
Organ władzy, administracji rządowej	14	0,6%
Państwowa jednostka organizacyjna	22	1,0%
Wspólnota samorządowa – gmina	227	9,9%
Gminna samorządowa jednostka organizacyjna	49	2,1%
Wspólnota samorządowa – powiat	86	3,8%
Wspólnota samorządowa – województwo	1	0,0%
Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna	51	2,2%
Szkoła lub placówka oświatowa	8	0,4%
Uczelnia wyższa	20	0,9%
Jednostka naukowa	2	0,1%
Publiczny zakład opieki zdrowotnej	33	1,4%
Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (w tym osoby prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)	18	0,8%
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	957	41,9%
Spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC	122	5,3%
Spółka jawna	121	5,3%
Spółka partnerska	2	0,1%
Spółka komandytowa	58	2,5%
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	404	17,7%
Spółka komandytowo-akcyjna	4	0,2%
Spółka akcyjna	35	1,5%
Spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach	7	0,3%
Spółdzielnia	13	0,6%
Stowarzyszenie	15	0,7%
Fundacja	5	0,2%
Kościół Katolicki	3	0,1%
Inne kościoły i związki wyznaniowe	0	0,0%
Bez szczególnej formy prawnej	8	0,4%
Struktura próby według wielkości przedsiębiorstwa	1710	100,0%
Mikroprzedsiębiorstwo	911	53,3%
Małe przedsiębiorstwo	551	32,2%
Średnie przedsiębiorstwo	226	13,2%
Duże przedsiębiorstwo	22	1,3%
Struktura próby według grup branżowych, w których funkcjonuje podmiot	2285	100,0%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	0,5%
Górnictwo i wydobywanie	2	0,1%
Przetwórstwo przemysłowe	456	20,0%
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	34	1,5%
Budownictwo	165	7,2%
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	596	26,1%
Informacja i komunikacja	59	2,6%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19	0,8%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	30	1,3%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	220	9,6%
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	597	26,1%
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	96	4,2%
Struktura próby według powiatu, w którym zrealizowano projekt	2268	100,0%
chodzieski	25	1,1%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

czarnkowsko–trzcianecki	54	2,4%
gnieźnieński	75	3,3%
gostyński	50	2,2%
grodziski	33	1,5%
jarociński	47	2,1%
kaliski	39	1,7%
Kalisz	86	3,8%
kępiński	58	2,6%
kolski	65	2,9%
Konin	55	2,4%
koniński	42	1,9%
kościański	47	2,1%
krotoszyński	39	1,7%
leszczyński	42	1,9%
Leszno	75	3,3%
międzychodzki	28	1,2%
nowotomyski	63	2,8%
obornicki	23	1,0%
ostrowski	100	4,4%
ostrzeszowski	47	2,1%
piłski	70	3,1%
pleszewski	32	1,4%
Poznań	481	21,2%
poznański	259	11,4%
rawicki	29	1,3%
słupecki	27	1,2%
średzki	43	1,9%
śremski	29	1,3%
szamotulski	25	1,1%
turecki	27	1,2%
wągrowiecki	46	2,0%
wolsztyński	32	1,4%
wrzesiński	42	1,9%
złotowski	33	1,5%
Struktura próby według rodzaju obszaru, na którym zrealizowano projekt	2285	100,0%
Obszar miejski	1499	65,6%
Obszar wiejski	786	34,4%
Obszar problemowy objęty rewitalizacją	183	8,0%
Struktura próby według roku powstania podmiotu	2285	100,0%
<1950	43	1,9%
1950 ÷ 1959	26	1,1%
1960 ÷ 1969	7	0,3%
1970 ÷ 1979	68	3,0%
1980 ÷ 1989	164	7,2%
1990 ÷ 1999	825	36,1%
2000 ÷ 2006	466	20,4%
2007 ÷ 2010	333	14,6%
>2010	353	15,4%

8.4.2. Grupa kontrolna I

Wyszczególnienie	Liczebność	Udział [%]	Udział [%] w grupie eksperymen- talnej
Struktura próby według grup rodzajowych podmiotów	2291	100,0%	100,0%
Administracja rządowa	37	1,6%	1,6%
Administracja samorządowa	88	3,8%	18,1%
Szkoły i jednostki naukowe	154	6,7%	1,3%
Opieka zdrowotna	36	1,6%	2,2%
Przedsiębiorstwo	1807	78,9%	74,8%
Spółdzielnie	83	3,6%	0,6%
Organizacje non-profit	51	2,2%	0,9%
Instytucje kościelne	0	0,0%	0,1%
Inne	35	1,5%	0,4%
Struktura próby według typu podmiotu	2291	100,0%	100,0%
Organ władzy, administracji rządowej	10	0,4%	0,6%
Państwowa jednostka organizacyjna	27	1,2%	1,0%
Wspólnota samorządowa – gmina	11	0,5%	9,9%
Gminna samorządowa jednostka organizacyjna	59	2,6%	2,1%
Wspólnota samorządowa – powiat	9	0,4%	3,8%
Wspólnota samorządowa – województwo	0	0,0%	0,0%
Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna	9	0,4%	2,2%
Szkoła lub placówka oświatowa	147	6,4%	0,4%
Uczelnia wyższa	3	0,1%	0,9%
Jednostka naukowa	4	0,2%	0,1%
Publiczny zakład opieki zdrowotnej	8	0,3%	1,4%
Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (w tym osoby prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)	28	1,2%	0,8%
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	731	31,9%	41,9%
Spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC	233	10,2%	5,3%
Spółka jawna	159	6,9%	5,3%
Spółka partnerska	9	0,4%	0,1%
Spółka komandytowa	34	1,5%	2,5%
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	599	26,1%	17,7%
Spółka komandytowo-akcyjna	6	0,3%	0,2%
Spółka akcyjna	34	1,5%	1,5%
Spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach	2	0,1%	0,3%
Spółdzielnia	83	3,6%	0,6%
Stowarzyszenie	39	1,7%	0,7%
Fundacja	12	0,5%	0,2%
Kościół Katolicki	0	0,0%	0,1%
Inne kościoły i związki wyznaniowe	0	0,0%	0,0%
Bez szczególnej formy prawnej	35	1,5%	0,4%
Struktura próby według wielkości przedsiębiorstwa	1807	100,0%	100,0%
Mikroprzedsiębiorstwo	896	49,6%	53,3%
Małe przedsiębiorstwo	742	41,1%	32,2%
Średnie przedsiębiorstwo	146	8,1%	13,2%
Duże przedsiębiorstwo	23	1,3%	1,3%
Struktura próby według grup branżowych, w których funkcjonuje podmiot	2291	100,0%	100,0%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67	2,9%	0,5%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Górnictwo i wydobywanie	4	0,2%	0,1%
Przetwórstwo przemysłowe	447	19,5%	20,0%
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	49	2,1%	1,5%
Budownictwo	198	8,6%	7,2%
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	628	27,4%	26,1%
Informacja i komunikacja	98	4,3%	2,6%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16	0,7%	0,8%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	96	4,2%	1,3%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	115	5,0%	9,6%
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	461	20,1%	26,1%
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	112	4,9%	4,2%
Struktura próby według powiatu, w którym podmiot prowadzi swą działalność	2291	100,0%	100,0%
chodzieski	33	1,4%	1,1%
czarnkowsko-trzcianiecki	55	2,4%	2,4%
gnieźniński	98	4,3%	3,3%
gostyński	47	2,1%	2,2%
grodziski	33	1,4%	1,5%
jarociński	48	2,1%	2,1%
kaliski	48	2,1%	1,7%
Kalisz	85	3,7%	3,8%
kępiński	105	4,6%	2,6%
kolski	37	1,6%	2,9%
Konin	59	2,6%	2,4%
koniński	46	2,0%	1,9%
kościański	45	2,0%	2,1%
krotoszyński	48	2,1%	1,7%
leszczyński	29	1,3%	1,9%
Leszno	49	2,1%	3,3%
międzychodzki	45	2,0%	1,2%
nowotomyski	42	1,8%	2,8%
obornicki	28	1,2%	1,0%
ostrowski	83	3,6%	4,4%
ostrzeszowski	32	1,4%	2,1%
piłski	24	1,0%	3,1%
pleszewski	26	1,1%	1,4%
Poznań	595	26,0%	21,2%
poznański	229	10,0%	11,4%
rawicki	28	1,2%	1,3%
słupecki	26	1,1%	1,2%
średzki	56	2,4%	1,9%
śremski	14	0,6%	1,3%
szamotulski	53	2,3%	1,1%
turecki	7	0,3%	1,2%
wągrowiecki	30	1,3%	2,0%
wolsztyński	35	1,5%	1,4%
wrzesiński	42	1,8%	1,9%
złotowski	31	1,4%	1,5%
Struktura próby według rodzaju obszaru, na którym podmiot prowadzi swą działalność	2291	100,0%	100,0%
Obszar miejski	1606	70,1%	65,6%
Obszar wiejski	685	29,9%	34,4%
Obszar problemowy objęty rewitalizacją	102	4,5%	8,0%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Struktura próby według roku powstania podmiotu	2291	100,0%	100,0%
<1950	74	3,2%	1,9%
1950 ÷ 1959	41	1,8%	1,1%
1960 ÷ 1969	53	2,3%	0,3%
1970 ÷ 1979	78	3,4%	3,0%
1980 ÷ 1989	224	9,8%	7,2%
1990 ÷ 1999	990	43,2%	36,1%
2000 ÷ 2006	473	20,6%	20,4%
2007 ÷ 2010	231	10,1%	14,6%
>2010	127	5,5%	15,4%

8.4.3. Grupa kontrolna II

Wyszczególnienie	Liczebność	Udział [%]
Struktura próby według grup rodzajowych podmiotów	244	100,0%
Administracja rządowa	0	0,0%
Administracja samorządowa	6	2,5%
Szkoły i jednostki naukowe	0	0,0%
Opieka zdrowotna	5	2,0%
Przedsiębiorstwo	223	91,4%
Spółdzielnie	3	1,2%
Organizacje non-profit	5	2,0%
Instytucje kościelne	0	0,0%
Inne	2	0,8%
Struktura próby według typu podmiotu	244	100,0%
Organ władzy, administracji rządowej	0	0,0%
Państwowa jednostka organizacyjna	0	0,0%
Wspólnota samorządowa – gmina	3	1,2%
Gminna samorządowa jednostka organizacyjna	2	0,8%
Wspólnota samorządowa – powiat	1	0,4%
Wspólnota samorządowa – województwo	0	0,0%
Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna	0	0,0%
Szkoła lub placówka oświatowa	0	0,0%
Uczelnia wyższa	0	0,0%
Jednostka naukowa	0	0,0%
Publiczny zakład opieki zdrowotnej	0	0,0%
Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (w tym osoby prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)	5	2,0%
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	124	50,8%
Spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC	22	9,0%
Spółka jawna	18	7,4%
Spółka partnerska	0	0,0%
Spółka komandytowa	6	2,5%
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	20,5%
Spółka komandytowo-akcyjna	1	0,4%
Spółka akcyjna	2	0,8%
Spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach	0	0,0%
Spółdzielnia	3	1,2%
Stowarzyszenie	4	1,6%
Fundacja	1	0,4%
Kościół Katolicki	0	0,0%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Inne kościoły i związki wyznaniowe	0	0,0%
Bez szczególnej formy prawnej	2	0,8%
Struktura próby według wielkości przedsiębiorstwa	223	100,0%
Mikroprzedsiębiorstwo	103	46,2%
Małe przedsiębiorstwo	86	38,6%
Średnie przedsiębiorstwo	33	14,8%
Duże przedsiębiorstwo	1	0,4%
Struktura próby według grup branżowych, w których funkcjonuje podmiot	244	109,4%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2	0,8%
Górnictwo i wydobywanie	3	1,2%
Przetwórstwo przemysłowe	77	31,6%
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	2	0,8%
Budownictwo	26	10,7%
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	51	20,9%
Informacja i komunikacja	8	3,3%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	0,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2	0,8%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	29	11,9%
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	33	13,5%
Kultura, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	10	4,1%
Struktura próby według powiatu, w którym podmiot prowadzi swą działalność	242	100,0%
chodzieski	6	2,5%
czarnkowsko-trzcianecki	1	0,4%
gnieźnieński	10	4,1%
gostyński	12	5,0%
grodziski	6	2,5%
jarociński	4	1,7%
kaliski	6	2,5%
Kalisz	4	1,7%
kępiński	13	5,4%
kolski	4	1,7%
Konin	10	4,1%
koniński	3	1,2%
kościański	5	2,1%
krotoszyński	5	2,1%
leszczyński	3	1,2%
Leszno	5	2,1%
międzychodzki	4	1,7%
nowotomyski	5	2,1%
obornicki	6	2,5%
ostrowski	13	5,4%
ostrzeszowski	1	0,4%
piłski	2	0,8%
pleszewski	1	0,4%
Poznań	55	22,7%
poznański	26	10,7%
rawicki	1	0,4%
słupecki	0	0,0%
średzki	4	1,7%
śremski	1	0,4%
szamotulski	4	1,7%
turecki	2	0,8%
wągrowiecki	6	2,5%
wolsztyński	4	1,7%
wrzesiński	6	2,5%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

złotowski	4	1,7%
Struktura próby według rodzaju obszaru, na którym podmiot prowadzi swą działalność	244	100,0%
Obszar miejski	171	70,1%
Obszar wiejski	73	29,9%
Obszar problemowy objęty rewitalizacją	11	4,5%
Struktura próby według roku powstania	244	100,0%
<1950	2	0,8%
1950 ÷ 1959	1	0,4%
1960 ÷ 1969	2	0,8%
1970 ÷ 1979	3	1,2%
1980 ÷ 1989	18	7,4%
1990 ÷ 1999	90	36,9%
2000 ÷ 2006	70	28,7%
2007 ÷ 2010	31	12,7%
>2010	27	11,1%

8.5. Załączniki statystyczne

8.5.1. Załączniki statystyczne do rozdziału 3

Do rozdz. 3.1.2.6: Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według Priorytetów, Działań, schematów w Działaniach

Działanie / schemat	Liczebność próby badanej [n]	Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzonych ogółem w WRPO 2007–2013 [%]	Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymanych ogółem w WRPO 2007–2013 [%]	Błąd (Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzonych ogółem w WRPO 2007–2013) [pp.]	Błąd (Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymanych ogółem w WRPO 2007–2013) [pp.]
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	127	3,21 [0,18;6,24]	2,55 [0,45;4,65]	3,03	2,1
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	3	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	313	15,13 [11,17;19,09]	12,17 [8,81;15,53]	3,96	3,36
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	11	0,24 [0,00;1,15]	0,09 [0,00;0,65]	0,91	0,56
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	24	2,44 [0,94;3,94]	1,61 [0,70;2,52]	1,50	0,91
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	92	4,54 [1,93;7,15]	3,85 [2,01;5,69]	2,61	1,84
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1115	65,53 [62,59;68,47]	73,69 [70,99;76,39]	2,94	2,70
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	4	0,18 [0,00;0,83]	0,12 [0,00;0,58]	0,65	0,46
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	10	0,29 [0,00;1,20]	0,18 [0,00;0,64]	0,91	0,46
1.5. Promocja regionalnej gospodarki	1	0,00 [0,00;0,00]	0,10 [0,00;0,43]	0	0,33
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	8	0,20 [0,00;0,99]	0,27 [0,00;1,13]	0,79	0,86
1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych	10	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
2.1. Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu)	33	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat I: Drogi w	16	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

granicach administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców)					
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat II: Drogi w granicach administracyjnych miast poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich)	97	0,31 [0,00;2,67]	0,25 [0,00;1,75]	2,36	1,50
2.3. Modernizacja regionalnego układu kolejowego	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
2.4. Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich	1	0,34 [0,00;1,41]	0,00 [0,00;0,00]	1,07	0
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat I: Projekty infrastrukturalne)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat II: Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego)	15	0,16 [0,00;1,99]	0,46 [0,00;2,57]	1,83	2,11
2.6. Rozwój regionalnej infrastruktury lotniczej	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	8	0,21 [0,00;1,28]	0,17 [0,00;1,24]	1,07	1,07
2.8. Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego	6	0,02 [0,00;1,09]	0,04 [0,00;1,11]	1,07	1,07
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat I: Informatyzacja sektora ochrony zdrowia)	4	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat II: Informatyzacja szkół wyższych)	2	0,07 [0,00;0,14]	0,00 [0,00;0,00]	1,07	0
3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2	0,30 [0,00;1,36]	0,00 [0,00;0,00]	1,06	0
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat I: Termomodernizacja lokalnego źródła ciepła i/lub lokalnych ciepłowniczych sieci przesyłowych)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat II: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym system grzewczy)	49	0,05 [0,00;2,15]	0,06 [0,00;1,55]	2,10	1,49
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat III: Budowa i przebudowa (modernizacja) lokalnych systemów zaopatrzenia w energię elektryczną (średnie napięcia), gaz oraz energię cieplną)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat IV: Instalacja i przebudowa (modernizacja) urządzeń filtrujących gazy i urządzeń odpylających w lokalnych systemach grzewczych)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.3. Wsparcie ochrony przyrody	9	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat I: Odbudowa zdegradowanych siedlisk nieleśnych, leśnych i wodnych oraz czynna ich ochrona)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat II: Budowa infrastruktury edukacyjnej na obszarach chronionych (w tym Natura 2000), oraz wyposażenie centrów edukacji ekologicznej)	3	0,01 [0,00;1,07]	0,00 [0,00;0,00]	1,06	0
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat III: Ochrona gatunków o zagrożonych pulach genowych)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat IV: Kampanie promocyjne i informacyjne oraz imprezy masowe na poziomie ponad powiatowym)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat V: Przejścia dla zwierząt i przeplawki dla ryb)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat VI: Plany ochrony dla obszarów chronionych w tym Natura 2000)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat I: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej)	29	0,26 [0,00;2,82]	0,00 [0,00;0,00]	2,56	0
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat II: Budowa, rozbudowa, przebudowa (modernizacja) oczyszczalni ścieków komunalnych)	4	0,03 [0,00;1,09]	0,06 [0,00;1,12]	1,06	1,06
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat III: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej wraz z budową, rozbudową, przebudową (modernizacją) oczyszczalni ścieków komunalnych)	9	0,03 [0,00;1,86]	0,03 [0,00;1,52]	1,83	1,49
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat I: Regulacja cieków wodnych)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat II: Tworzenie polderów oraz odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat III: Przebudowa (modernizacja) i budowa małych zbiorników wielozadaniowych (o pojemności, od 250 tys. m ³ do 10 mln m ³))	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat IV: Przebudowa (modernizacja) i budowa wałów przeciwpowodziowych)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat V: Przebudowa (modernizacja) i budowa budowli piętrzących)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0	0
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego	13	0,03 [0,00;1,09]	0,00 [0,00;0,00]	1,06	0

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat I: Opracowywanie baz danych dotyczących zanieczyszczenia lasów, jakości gleb, wód i powietrza)	1	0,00 [0,00:0,00]	0,00 [0,00:0,00]	0	0
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat II: Budowa systemów pomiarów zanieczyszczeń w miastach oraz systemy informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat III: Budowa i doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i awarii technologicznych (w tym budowa i rozbudowa obiektów oraz dostarczenie połączeń szerokopasmowych). Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	5	0,00 [0,00:0,00]	0,00 [0,00:0,00]	0	0
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat IV: Wsparcie lokalnego monitoringu środowiska w aspekcie zanieczyszczeń)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat V: Utworzenie stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód, tworzenie map terenów zalewowych, tworzenie systemów monitoringu środowiska w tym reagowania na zagrożenia)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat VI: Zakup sprzętu specjalistycznego do zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii środowiskowych. Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	38	0,00 [0,00:0,00]	0,00 [0,00:0,00]	0	0
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii	3	0,00 [0,00:0,00]	0,00 [0,00:0,00]	0	0
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat I: Budowa i rozbudowa elektrowni wiatrowych z instalacją do przesyłu energii)	3	0,04 [0,00:1,87]	0,06 [0,00:1,55]	1,83	1,49
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat II: Budowa i rozbudowa kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych z instalacją do przesyłu energii)	4	0,00 [0,00:0,00]	0,00 [0,00:0,00]	1,06	0
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat III: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych opalanych biomasą z instalacją do przesyłu energii oraz urządzeń do produkcji energii z instalacją do przesyłu energii w oparciu o biomasę i biogaz)	2	0,01 [0,00:1,07]	0,03 [0,00:1,09]	1,06	1,06
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat IV: Budowa i rozbudowa elektrowni wodnych o mocy do 10 MW z instalacją do przesyłu energii)	1	0,03 [0,00:1,09]	0,06 [0,00:1,12]	1,06	1,06
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat V: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych zasilanych energią geotermiczną z instalacją do przesyłu energii)	1	0,00 [0,00:0,00]	0,00 [0,00:0,00]	0	0
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VI: Budowa i rozbudowa urządzeń do produkcji energii i instalacji do przesyłu energii w oparciu o inne typy odnawialnych źródeł energii)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VII: Budowa i rozbudowa urządzeń i instalacji do produkcji i przesyłu energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu (kogeneracja) wykorzystujących OZE)	3	0,04 [0,00:1,87]	0,00 [0,00:0,00]	1,83	0
4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	22	1,11 [0,00:22,41]	0,67 [0,00:12,97]	21,30	12,30
4.2.	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów poprzemysłowych i powojaskowych	6	0,86 [0,00:42,18]	0,25 [0,00:41,57]	41,32	41,32
5.1.	Infrastruktura szkolnictwa wyższego	7	0,34 [0,00:5,05]	0,27 [0,00:4,98]	4,71	4,71
5.2.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat I: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej)	13	0,18 [0,00:4,06]	0,25 [0,00:4,13]	3,88	3,88
5.2.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat II: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego)	5	0,02 [0,00:2,78]	0,00 [0,00:0,00]	2,76	0
5.3.	Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	26	0,63 [0,00:7,61]	0,59 [0,00:6,58]	6,98	5,99
5.3.	Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat I: Inwestycje w wyposażenie i infrastrukturę ochrony zdrowia w województwie)	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
5.3.	Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	8	0,20 [0,00:4,91]	0,17 [0,00:4,05]	4,71	3,88
5.4.	Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	12	1,00 [0,00:6,99]	0,46 [0,00:4,34]	5,99	3,88
6.1.	Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	47	1,18 [0,00:8,47]	0,87 [0,00:5,59]	7,29	4,72
6.1.	Turystyka (schemat II: Promocja i informacja turystyczna)	9	0,14 [0,00:4,04]	0,18 [0,00:3,57]	3,90	3,39
6.2.	Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	18	0,43 [0,00:5,15]	0,36 [0,00:3,75]	4,72	3,39
6.2.	Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat II: Projekty promocyjne)	13	0,11 [0,00:2,90]	0,00 [0,00:0,00]	2,79	0
6.2.	Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat III: Infrastruktura kin)	12	0,04 [0,00:2,83]	0,11 [0,00:3,50]	2,79	3,39

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Łącznie WRPO 2007–2013	2 285	100	100	–	–
------------------------	-------	-----	-----	---	---

Do rozdz. 3.1.2.7: Struktura stworzonych i utrzymanych miejsc pracy w wyniku interwencji z WRPO 2007–2013 według kategorii interwencji

Kategoria interwencji	Liczebność próby badanej [n]	Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzonych ogółem w WRPO 2007–2013 [%]	Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymanych ogółem w WRPO 2007–2013 [%]	Błąd (Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC stworzonych ogółem w WRPO 2007–2013) [pp.]	Błąd (Udział miejsc pracy w przeliczeniu na EPC utrzymanych ogółem w WRPO 2007–2013) [pp.]
02 Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych	3	0,06 [0,01;0,11]	0,00 [0,00;0,00]	0,05	0,00
03 Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami nauk	8	0,20 [0,00;0,40]	0,27 [0,05;0,49]	0,20	0,22
05 Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	1117	65,63 [63,40;67,86]	73,59 [72,91;74,27]	2,23	0,68
07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	4	0,16 [0,00;0,32]	0,12 [0,04;0,20]	0,16	0,08
08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	560	25,66 [21,53;29,79]	20,26 [18,03;22,49]	4,13	2,23
09 Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	21	0,47 [0,17;0,77]	0,52 [0,29;0,75]	0,30	0,23
10 Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	13	0,35 [0,01;0,69]	0,30 [0,02;0,58]	0,34	0,28
11 Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)	1	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00	0,00
13 Usługi i aplikacje dla obywateli (e–zdrowie, e–administracja, e–edukacja, e–integracja itp.)	8	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00	0,00
18 Tabor kolejowy	1	0,34 [0,07;0,61]	0,00 [0,00;0,00]	0,27	0,00
23 Drogi regionalne/lokalne	151	0,31 [0,02;0,60]	0,25 [0,07;0,43]	0,29	0,18
25 Transport miejski	10	0,07 [0,00;0,14]	0,29 [0,01;0,57]	0,07	0,28
29 Porty lotnicze	2	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00	0,00
39 Energia odnawialna: wiatrowa	3	0,04 [0,02;0,06]	0,06 [0,00;0,12]	0,02	0,06
40 Energia odnawialna: słoneczna	4	0,04 [0,00;0,08]	0,00 [0,00;0,00]	0,04	0,00
41 Energia odnawialna: biomasa	2	0,01 [0,00;0,28]	0,03 [0,00;0,30]	0,27	0,27
42 Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe	2	0,03 [0,00;0,30]	0,06 [0,00;0,33]	0,27	0,27
43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	56	0,11 [0,00;0,80]	0,06 [0,00;0,43]	0,69	0,37
44 Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	2	0,30 [0,03;0,57]	0,00 [0,00;0,00]	0,27	0,00
45 Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną	5	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00	0,00
46 Oczyszczanie ścieków	41	0,33 [0,00;10,15]	0,09 [0,00;0,55]	0,82	0,46
51 Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)	10	0,01 [0,00;0,28]	0,00 [0,00;0,00]	0,27	0,00
52 Promowanie czystego transportu miejskiego	6	0,09 [0,00;0,47]	0,17 [0,00;0,55]	0,38	0,38
53 Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)	23	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00	0,00
54 Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom	43	0,03 [0,00;0,30]	0,00 [0,00;0,00]	0,27	0,00
57 Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	55	1,30 [0,05;2,55]	1,05 [0,03;2,07]	1,25	1,02
58 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	30	0,52 [0,00;1,79]	0,36 [0,00;1,21]	1,27	0,85
59 Rozwój infrastruktury kulturalnej	13	0,06 [0,00;0,91]	0,11 [0,00;0,96]	0,85	0,85
61 Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	20	1,50 [0,17;2,83]	0,70 [0,04;1,00]	1,33	0,30

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

75	Infrastruktura systemu oświaty	25	0,54 [0,00;2,17]	0,52 [0,00;2,02]	1,63	1,50
76	Infrastruktura ochrony zdrowia	32	0,84 [0,00;2,88]	0,76 [0,00;2,51]	2,04	1,75
77	Infrastruktura ochrony zdrowia	2	0,00 [0,00;0,00]	0,00 [0,00;0,00]	0,00	0,00
79	Pozostała infrastruktura społeczna	12	1,00 [0,50;1,50]	0,46 [0,00;0,93]	0,50	0,47
Łącznie WRPO 2007–2013		2 285	100	100	–	–

Do rozdz. 3.2: Najbardziej i najmniej skuteczne schematy i Działania WRPO 2007–2013 w tworzeniu miejsc pracy w ramach projektów

Działanie / Schemat	Liczność [n]	Udział projektów tworzących miejsca pracy [%]	Średnia liczba EPC tworzona w projektach	Odchylenie standardowe	Mediana	Minimum	Maksimum	Skośność	Kurtozą
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	127	82,7	1,90 [1,77;2,03]	1,36	1	0,25	7	1,79	3,32
1.1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	3	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	313	84,3	3,56 [3,25;3,77]	3,47	2,5	0,5	20	2,58	7,83
1.2.1. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	11	72,7	1,88 [1,36;2,40]	1,46	1	1	5	1,15	-0,23
1.2.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	24	91,7	6,90 [5,57;8,23]	6,22	4,5	1	20	0,82	-0,59
1.2.3. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	92	79,3	3,86 [3,41;4,31]	3,85	2	1	20	2,00	4,15
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1115	48,8	2,34 [2,24;2,44]	2,24	2	0,1	15	2,84	9,76
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	4	100,0	2,81 [2,14;3,48]	1,34	3	1	4,25	-0,31	-1,85
1.4.1. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	10	80,0	2,25 [2,2,5]	0,71	2	2	4	1,86	1,70
1.5. Promocja regionalnej gospodarki	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	8	75,0	2,08 [1,44;2,72]	1,56	1,5	1	5	0,92	-0,86
1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych	10	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.1. Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu)	33	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat I: Drogi w granicach administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców)	16	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.2.1. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat II: Drogi w granicach administracyjnych miast poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich)	97	5,1	2,80 [2,31;3,29]	1,10	3	1	4	-0,62	-1,25
2.3. Modernizacja regionalnego układu kolejowego	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.4. Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich	1	100,0	15,00	NA	15	15	15	NA	NA
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat I: Projekty infrastrukturalne)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.5.1. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat II: Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego)	15	20,0	2,33 [1,66;3,00]	1,15	3	1	3	-0,38	-2,33
2.6. Rozwój regionalnej infrastruktury lotniczej	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	8	12,5	9,40	NA	9,4	9,4	9,4	NA	NA
2.8. Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego	6	16,7	1,00	NA	1	1	1	NA	NA
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat I: Informatyzacja sektora ochrony zdrowia)	4	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.9.1. Informatyzacja sektora publicznego (schemat II: Informatyzacja szkół wyższych)	2	50,0	3,00	NA	3	3	3	NA	NA
3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2	50,0	20,00	NA	20	20	20	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat I: Termomodernizacja lokalnego źródła ciepła i/lub lokalnych ciepłowniczych sieci przesyłowych)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2.1. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat II: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym system grzewczy)	49	8,2	0,88 [0,76;1,00]	0,25	1	0,5	1	-0,75	-1,69
3.2.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat III: Budowa i przebudowa (modernizacja) lokalnych systemów zaopatrzenia w energię elektryczną (średnie napięcia), gaz oraz energie ciepłą)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2.3. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat IV: Instalacja i przebudowa (modernizacja) urządzeń filtrujących gazy i urządzeń odpylających w lokalnych systemach grzewczych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3. Wsparcie ochrony przyrody	9	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3.1. Wsparcie ochrony przyrody (schemat I: Odbudowa zdegradowanych siedlisk nieleśnych, leśnych i wodnych oraz czynna ich ochrona)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3.2. Wsparcie ochrony przyrody (schemat II: Budowa infrastruktury edukacyjnej na obszarach chronionych (w tym Natura 2000), oraz wyposażenie centrów edukacji ekologicznej)	3	33,3	1,00	NA	1	1	1	NA	NA
3.3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat III: Ochrona gatunków o zagrożonych pulach genowych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3.4. Wsparcie ochrony przyrody (schemat IV: Kampanie promocyjne i informacyjne oraz imprezy masowe na poziomie ponad powiatowym)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3.5. Wsparcie ochrony przyrody (schemat V: Przejścia dla zwierząt i przeplawki)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

dla ryb)										
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat VI: Plany ochrony dla obszarów chronionych w tym Natura 2000)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat I: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej)	29	20,7	2,96 [1,98;3,94]	2,41	2	0,75	6	0,43	-1,96	
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat II: Budowa, rozbudowa, przebudowa (modernizacja) oczyszczalni ścieków komunalnych)	4	25,0	2,00	NA	2	2	2	NA	NA	
3.4. Gospodarka wodno-ściekowa (schemat III: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej wraz z budową, rozbudową, przebudową (modernizacją) oczyszczalni ścieków komunalnych)	9	33,3	0,75 [0,45;1,05]	0,52	1	0,15	1,1	-0,37	-2,33	
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat I: Regulacja cieków wodnych)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat II: Tworzenie polderów oraz odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat III: Przebudowa (modernizacja) i budowa małych zbiorników wielozadaniowych (o pojemności, od 250 tys. m3 do 10 mln m3))	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat IV: Przebudowa (modernizacja) i budowa wałów przeciwpowodziowych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.5. Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat V: Przebudowa (modernizacja) i budowa budowli piętrzących)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego	13	7,7	2,00	NA	2	2	2	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat I: Opracowywanie baz danych dotyczących zanieczyszczenia lasów, jakości gleb, wód i powietrza)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat II: Budowa systemów pomiarów zanieczyszczeń w miastach oraz systemy informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat III: Budowa i doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i awarii technologicznych (w tym budowa i rozbudowa obiektów oraz dostarczenie połączeń szerokopasmowych). Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	5	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat IV: Wsparcie lokalnego monitoringu środowiska w aspekcie zanieczyszczeń)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat V: Utworzenie stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód, tworzenie map terenów zalewowych, tworzenie systemów monitoringu środowiska w tym reagowania na zagrożenia)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.6. Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat VI: Zakup sprzętu specjalistycznego do zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii środowiskowych. Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	38	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii	3	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat I: Budowa i rozbudowa elektrowni wiatrowych z instalacją do przesyłu energii)	3	100,0	0,87 [0,74;1,00]	0,23	1	0,6	1	-0,38	-2,33	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat II: Budowa i rozbudowa kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych z instalacją do przesyłu energii)	4	25,0	3,00	NA	3	3	3	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat III: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych opalanych biomasą z instalacją do przesyłu energii oraz urządzeń do produkcji energii z instalacją do przesyłu energii w oparciu o biomasę i biogaz)	2	50,0	1,00	NA	1	1	1	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat IV: Budowa i rozbudowa elektrowni wodnych o mocy do 10 MW z instalacją do przesyłu energii)	1	100,0	2,00	NA	2	2	2	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat V: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych zasilanych energią geotermiczną z instalacją do przesyłu energii)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VI: Budowa i rozbudowa urządzeń do produkcji energii i instalacji do przesyłu energii w oparciu o inne typy odnawialnych źródeł energii)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
3.7. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VII: Budowa i rozbudowa urządzeń i instalacji do produkcji i przesyłu energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu (kogeneracja) wykorzystujących OZE)	3	100,0	1,00 [1,00;1,00]	0,00	1	1	1	NA	NA	
4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	22	45,4	9,15 [7,69;10,61]	4,63	8	3	20	1,01	0,39	
4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojennych	6	66,7	7,06 [2,82;11,30]	8,48	3,25	2	19,75	0,74	-1,7	
5.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego	7	42,9	5,00 [2,94;7,06]	3,61	4	2	9	0,26	-2,33	
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat I: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej)	13	15,4	4,00 [2,00;6,00]	2,83	4	2	6	0	-2,75	
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat II: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego)	5	20,0	1,00	NA	1	1	1	NA	NA	
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	26	26,9	4,00 [2,79;5,21]	3,21	2	1	9	0,59	-1,65	
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat I: Inwestycje w wyposażenie i infrastrukturę ochrony zdrowia w województwie)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	8	37,5	3,00 [2,42;3,58]	1,00	3	2	4	0	-2,33	
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	12	41,7	8,83 [5,28;12,38]	7,93	5,5	1	17,91	0,21	-2,2	
6.1. Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	47	34,0	3,78 [3,14;4,42]	2,58	3	0,5	11	1,27	1,34	

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego i Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

6.1. Turystyka (schemat II: Promocja i informacja turystyczna)	9	44,4	1,75 [1,27;2,23]	0,96	1,5	1	3	0,32	-2,08
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	18	33,3	3,67 [2,26;5,08]	3,44	2,5	1	10	0,87	-0,96
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat II: Projekty promocyjne)	13	15,4	2,75 [1,00;4,50]	2,47	2,75	1	4,5	0	-2,75
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat III: Infrastruktura kin)	12	16,7	1,00 [1,00;1,00]	0,00	1	1	1	NA	NA

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95. NA oznacza brak możliwości wyliczenia statystyk.

Do rozdz. 3.2: Najbardziej i najmniej skuteczne schematy i Działania WRPO 2007–2013 w utrzymaniu miejsc pracy w ramach projektów

Działanie / Schemat	Liczność [n]	Udział projektów tworzących miejsca pracy [%]	Średnia liczba EPC tworzona w projektach	Odchylenie standardowe	Mediana	Minimum	Maksimum	Skośność	Kurtozja
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	127	35,4	1,90 [1,60;2,20]	2	1	0,5	13	3,91	18,35
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	3	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	313	44,4	2,93 [2,69;3,17]	2,88	2	0,1	20	3,78	18,31
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	11	27,3	1,00 [1,00;1,00]	0	1	1	1	NA	NA
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	24	33,3	6,75 [4,59;8,91]	6,11	5,5	1	19	0,85	-0,7
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	92	37,0	3,79 [3,09;4,49]	4,1	2	1	20	2,34	5,71
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	1115	30,4	2,28 [2,16;2,40]	2,16	2	0,2	15	2,89	10,59
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	4	50,0	2,00 [1,00;3,00]	1,41	2	1	3	0	-2,75
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	10	20,0	3,00 [2,00;4,00]	1,41	3	2	4	0	-2,75
1.5. Promocja regionalnej gospodarki	1	100,0	NA	NA	3,3	3,3	3,3	NA	NA
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	8	87,5	1,29 [1,11;1,47]	0,49	1	1	2	0,75	-1,6
1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych	10	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.1. Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu)	33	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat I: Drogi w granicach administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców)	16	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat II: Drogi w granicach administracyjnych miast poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich)	97	2,1	3,00 [3,00;3,00]	0	3	3	3	NA	NA
2.3. Modernizacja regionalnego układu kolejowego	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.4. Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat I: Projekty infrastrukturalne)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat II: Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego)	15	26,7	2,75 [2,12;3,38]	1,26	3	1	4	-0,42	-1,82
2.6. Rozwój regionalnej infrastruktury lotniczej	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	8	12,5	NA	NA	4	4	4	NA	NA
2.8. Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego	6	16,7	NA	NA	1	1	1	NA	NA
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat I: Informatyzacja sektora ochrony zdrowia)	4	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat II: Informatyzacja szkół wyższych)	2	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi	2	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat I: Termomodernizacja lokalnego źródła ciepła i/lub lokalnych ciepłowniczych sieci przesyłowych)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat II: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym system grzewczy)	49	4,1	1,00 [1,00;1,00]	0	1	1	1	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat III: Budowa i przebudowa (modernizacja) lokalnych systemów zaopatrzenia w energię elektryczną (średnie napięcia), gaz oraz energię cieplną)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat IV: Instalacja i przebudowa (modernizacja) urządzeń filtrujących gazy i urządzeń odpływających w lokalnych systemach grzewczych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3. Wsparcie ochrony przyrody	9	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat I: Odbudowa zdegradowanych siedlisk nieleśnych, leśnych i wodnych oraz czynna ich ochrona)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat II: Budowa infrastruktury edukacyjnej na obszarach chronionych (w tym Natura 2000), oraz wyposażenie centrów edukacji ekologicznej)	3	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3. Wsparcie ochrony przyrody (schemat III: Ochrona gatunków)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

o zagrożonych pulach genowych)										
3.3.	Wsparcie ochrony przyrody (schemat IV: Kampanie promocyjne i informacyjne oraz imprezy masowe na poziomie ponad powiatowym)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3.	Wsparcie ochrony przyrody (schemat V: Przejścia dla zwierząt i przepławki dla ryb)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.3.	Wsparcie ochrony przyrody (schemat VI: Plany ochrony dla obszarów chronionych w tym Natura 2000)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.4.	Gospodarka wodno-ściekowa (schemat I: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej)	29	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.4.	Gospodarka wodno-ściekowa (schemat II: Budowa, rozbudowa, przebudowa (modernizacja) oczyszczalni ścieków komunalnych)	4	25,0	NA	NA	2	2	2	NA	NA
3.4.	Gospodarka wodno-ściekowa (schemat III: Budowa systemów kanalizacji zbiorczej wraz z budową, rozbudową, przebudową (modernizacją) oczyszczalni ścieków komunalnych)	9	22,2	0,57 [0,15;0,99]	0,6	0,6	0,2	1	0	-2,75
3.5.	Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat I: Regulacja cieków wodnych)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.5.	Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat II: Tworzenie polderów oraz odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.5.	Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat III: Przebudowa (modernizacja) i budowa małych zbiorników wielozadaniowych (o pojemności, od 250 tys. m ³ do 10 mln m ³))	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.5.	Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat IV: Przebudowa (modernizacja) i budowa wałów przeciwpowodziowych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.5.	Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa (schemat V: Przebudowa (modernizacja) i budowa budowli piętrzących)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego	13	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat I: Opracowywanie baz danych dotyczących zanieczyszczenia lasów, jakości gleb, wód i powietrza)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat II: Budowa systemów pomiarów zanieczyszczeń w miastach oraz systemy informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat III: Budowa i doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń naturalnych i awarii technologicznych (w tym budowa i rozbudowa obiektów oraz dostarczenie połączeń szerokopasmowych). Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	5	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat IV: Wsparcie lokalnego monitoringu środowiska w aspekcie zanieczyszczeń)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat V: Utworzenie stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód, tworzenie map terenów zalewowych, tworzenie systemów monitoringu środowiska w tym reagowania na zagrożenia)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.6.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego (schemat VI: Zakup sprzętu specjalistycznego do zapobiegania i likwidacji skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii środowiskowych. Wsparcie techniczne krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego)	38	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii	3	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat I: Budowa i rozbudowa elektrowni wiatrowych z instalacją do przesyłu energii)	3	66,7	1,00 [1,00;1,00]	0	1	1	1	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat II: Budowa i rozbudowa kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych z instalacją do przesyłu energii)	4	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat III: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych opalanych biomasą z instalacją do przesyłu energii oraz urządzeń do produkcji energii z instalacją do przesyłu energii w oparciu o biomasę i biogaz)	2	50,0	NA	NA	1	1	1	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat IV: Budowa i rozbudowa elektrowni wodnych o mocy do 10 MW z instalacją do przesyłu energii)	1	100,0	NA	NA	2	2	2	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat V: Budowa i rozbudowa urządzeń grzewczych zasilanych energią geotermiczną z instalacją do przesyłu energii)	1	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VI: Budowa i rozbudowa urządzeń do produkcji energii i instalacji do przesyłu energii w oparciu o inne typy odnawialnych źródeł energii)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.7.	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii (schemat VII: Budowa i rozbudowa urządzeń i instalacji do produkcji i przesyłu energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu (kogeneracja) wykorzystujących OZE)	3	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
4.1.	Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	22	9,1	15,00 [10,00;20,00]	7,07	15	10	20	0	-2,75
4.2.	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów poprzemysłowych i powojkowych	6	33,3	2,25 [1,00;3,50]	1,77	2,3	1	3,5	0	-2,75
5.1.	Infrastruktura szkolnictwa wyższego	7	42,9	2,17 [3,16;3,16]	1,76	2	0,5	4	0,09	-2,33
5.2.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat I: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej)	13	15,4	3,00 [2,00;4,00]	1,41	3	2	4	0	-2,75
5.2.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat II: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego)	5	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
5.3.	Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	26	19,2	2,80 [2,31;3,29]	1,1	2	2	4	0,29	-2,25
5.3.	Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat I: Inwestycje w wyposażenie i infrastrukturę ochrony zdrowia w województwie)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	8	25,0	2,00 [2,00;2,00]	0	2	2	2	NA	NA
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	12	16,7	5,50 [3,00;8,00]	3,54	5,5	3	8	0	-2,75
6.1. Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	47	12,8	4,00 [2,71;5,29]	3,16	3,5	1	10	0,95	-0,68
6.1. Turystyka (schemat II: Promocja i informacja turystyczna)	9	33,3	1,67 [1,34;2,00]	0,58	2	1	2	-0,38	-2,33
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	18	16,7	3,33 [2,45;4,21]	1,53	3	2	5	0,21	-2,33
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat II: Projekty promocyjne)	13	0,0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat III: Infrastruktura kin)	12	25,0	1,00 [1,00;1,00]	0	1	1	1	NA	NA

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych. Przedziały ufności na poziomie 0,95. NA oznacza brak możliwości wyliczenia statystyk.

Do rozdz. 3.3: Efektywność kosztowa tworzenia i utrzymania miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013

Działanie / Schemat	Liczność [n]	Średni koszt stworzenia 1 EPC [tys. zł]	Odczylenie standardowe [tys. zł]	Mediana [tys. zł]	Minimum [tys. zł]	Maksimum [tys. zł]	Skośność	Kurtozja
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat I: Projekty inwestycyjne)	65	80,2 [64,9;95,5]	123,5	15,8	0,0	500,0	1,90	2,79
1.1. Rozwój mikroprzedsiębiorstw (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat I: Projekty inwestycyjne)	148	1170,2 [267,3;2073,1]	10984,1	75,0	0,5	133773,0	11,89	140,51
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat II: Specjalistyczne projekty doradcze)	6	10,2 [6,6;13,8]	8,8	7,5	0,7	21,7	0,29	-1,96
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat III: Projekty inwestycyjne zakładające nabycie i zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych)	15	3462,2 [926,4;5998,0]	9821,0	114,4	1,1	37800,0	2,84	6,98
1.2. Wsparcie rozwoju MSP (schemat IV: Projekty inwestycyjne realizowane w ramach pomocy de minimis)	38	245,7 [132,1;359,3]	700,2	79,0	0,4	4350,0	5,29	28,08
1.3. Rozwój systemu finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości (JEREMIE)	356	53,8 [42,3;65,3]	217,6	8,0	0,0	3200,0	10,29	129,75
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat I: Kompleksowe wsparcie świadczenia usług dla przedsiębiorstw)	2	2078,6 [7,4;4149,8]	2929,1	2078,6	7,5	4149,8	0,00	-2,75
1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat II: Infrastruktura badawczo-rozwojowa)	6	164,5 [83,5;245,5]	198,4	79,0	5,0	429,5	0,38	-1,99
1.5. Promocja regionalnej gospodarki	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
1.6. Rozwój sieci i kooperacji	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
1.7. Przygotowanie terenów inwestycyjnych	4	38,2 [14,0;62,4]	48,3	23,6	1,0	104,7	0,45	-1,95
2.1. Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat I: Drogi w granicach administracyjnych miast powyżej 50 tys. mieszkańców)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.2. Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi wojewódzkie w miastach na prawach powiatu, drogi powiatowe i gminne) (schemat II: Drogi w granicach administracyjnych miast poniżej 50 tys. mieszkańców oraz na obszarach wiejskich)	2	164,6 [5,0;324,2]	225,7	164,6	5,0	324,2	0,00	-2,75
2.3. Modernizacja regionalnego układu kolejowego	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.4. Tabor kolejowy dla regionalnych przewozów pasażerskich	1	4,2	NA	4,2	4,2	4,2	NA	NA
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat I: Projekty infrastrukturalne)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego (schemat II: Zakup nowego taboru w ramach miejskiego systemu transportu publicznego)	1	100,0	NA	100,0	100,0	100,0	NA	NA
2.6. Rozwój regionalnej infrastruktury lotniczej	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.7. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.8. Zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego	1	1,0	NA	1,0	1,0	1,0	NA	NA
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat I: Informatyzacja sektora ochrony zdrowia)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
2.9. Informatyzacja sektora publicznego (schemat II: Informatyzacja szkół wyższych)	1	4,3	NA	4,3	4,3	4,3	NA	NA
3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat I: Termomodernizacja lokalnego źródła ciepła i/lub lokalnych ciepłowniczych sieci przesyłowych)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat II: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym system grzewczy)	2	27,5 [5,0;50,0]	31,8	27,5	5,0	50,0	0,00	-2,75
3.2. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku (schemat III: Budowa i przebudowa (modernizacja) lokalnych systemów)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Projekt finansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego i Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

VII: Budowa i rozbudowa urządzeń i instalacji do produkcji i przesyłu energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu (kogeneracja) wykorzystujących OZE								
4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich oraz 1.4 Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji (schemat III: Inwestycje we wsparcie instytucji otoczenia biznesu na terenach miejskich) (JESSICA)	7	298,2 [28.0:568,4]	714,9	25,7	0,9	1917,8	1,61	0,78
4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojaskowych	2	8,6 [5.2:12,0]	4,9	8,6	5,1	12,0	0,00	-2,75
5.1. Infrastruktura szkolnictwa wyższego	3	3401,7 [1271,5:5531,9]	3689,5	2873,0	5,0	7327,1	0,14	-2,33
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat I: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury edukacyjnej)	1	7200,0	NA	7200,0	7200,0	7200,0	NA	NA
5.2. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym kształcenia ustawicznego (schemat II: Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie	2	1395,6 [3.2:2788,0]	1969,1	1395,6	3,3	2788,0	0,00	-2,75
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat I: Inwestycje w wyposażenie i infrastrukturę ochrony zdrowia w województwie)	0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
5.3. Poprawa warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w województwie (schemat II: Poprawa poziomu funkcjonowania i świadczenia usług wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia)	2	174,2 [110.6:237,8]	89,9	174,2	110,6	237,7	0,00	-2,75
5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej	2	114,0 [1.8:226,2]	158,7	114,0	1,8	226,2	0,00	-2,75
6.1. Turystyka (schemat I: Infrastruktura turystyczna)	9	251,4 [51.7:451,1]	599,2	7,0	2,9	1824,5	1,96	2,30
6.1. Turystyka (schemat II: Promocja i informacja turystyczna)	2	164,6 [5.0:324,2]	225,7	164,6	5,0	324,2	0,00	-2,75
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat I: Projekty inwestycyjne)	4	452,7 [20.2:885,2]	864,9	29,3	2,4	1749,9	0,75	-1,69
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat II: Projekty promocyjne)	2	33,7 [30.0:37,4]	5,2	33,7	30,0	37,4	0,00	-2,75
6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (schemat III: Infrastruktura kin)	2	2,0 [0.7:3,3]	1,8	2,0	0,7	3,2	0,00	-2,75

8.5.2. Załączniki statystyczne do rozdziału 4

Do rozdz. 4.1.1: Liczba miejsc pracy tworzonych wyłącznie w wyniku realizacji WRPO 2007–2013

8.5.2.1. Analiza inicjatywy JEREMIE i grupy kontrolnej II

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 7,864754 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 5,078972 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem testowanie równości średnich musimy przeprowadzić testem Welcha. Różnica pomiędzy średnimi nie jest istotna ($t=1,3768$, $p=0,1695$), a procentowa zmiana zatrudnienia wynosi $-35,42$.

Porównanie grupy eksperymentalnej (inicjatywa JEREMIE) i grupy kontrolnej II w zakresie kowariantów przed wykonaniem *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy ekspery- mentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,85	0,67	0,18	0,17	0,18	0,59
Poziom zatrudnienia na początku okresu	6,97	21,23	-14,26	5	14,05	148
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	258,77	1864,35	-1605,58	45	1563	47064
Rok powstania	2003,52	1998,77	4,75	5	4,49	27
(Rok powstania) ²	4014188,62	3995257,12	18931,5	19865	17938,56	106029
Początek okresu	2008,88	2007,75	1,14	0	1,15	5
Obszar miejski	0,68	0,7	-0,02	0	0,02	1
Obszar wiejski	0,32	0,3	0,02	0	0,02	1
Inne źródła finansowania	0,64	0,8	-0,17	0	0,17	1
Szkoły i jednostki naukowe	0	0	0	0	0	1
Opieka zdrowotna	0,01	0,02	-0,01	0	0,01	1
Przedsiębiorstwo	0,99	0,91	0,07	0	0,07	1

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spółdzielnie	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Organizacje non-profit	0	0,02	-0,02	0	0,02	1
Inne	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,12	0,12	0	0	0	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,06	0,14	-0,07	0	0,07	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,04	-0,01	0	0,01	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Przetwórstwo przemysłowe	0,19	0,32	-0,13	0	0,13	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,01	0	0	0	1
Budownictwo	0,09	0,11	-0,01	0	0,01	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,44	0,21	0,23	0	0,23	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,03	-0,01	0	0	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0	0,01	0	0,01	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,02	0,01	0,01	0	0,01	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Jak widać w powyższej tabeli część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich (*MeanDiff*) jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej (eQQ) pokazują duże różnice pomiędzy grupami.

Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Ze względu na liczebność próby kontrolnej ($n = 244$) zastosowana została metoda ze zwracaniem.

Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,033.

Porównanie grupy eksperymentalnej (inicjatywa JEREMIE) i grupy kontrolnej II w zakresie kowariantów po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy ekspery- mentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,85	0,85	0	0,07	0,09	0,18
Poziom zatrudnienia na początku okresu	6,3	6,62	-0,32	3	4,05	92
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	189,15	211,77	-22,61	15	344,48	28704
Rok powstania	2003,64	2003,3	0,34	3	3,43	57
(Rok powstania) ²	4014662,35	4013309,11	1353,24	12039	13654,56	218481
Początek okresu	2008,86	2008,55	0,31	0	0,89	3
Obszar miejski	0,68	0,7	-0,02	0	0,05	1
Obszar wiejski	0,32	0,3	0,02	0	0,05	1
Inne źródła finansowania	0,64	0,61	0,04	0	0,16	1
Szkoły i jednostki naukowe	0	0	0	0	0	0
Opieka zdrowotna	0	0,01	-0,01	0	0,02	1
Przedsiębiorstwo	0,99	0,98	0,01	0	0,03	1
Spółdzielnie	0	0,01	0	0	0,01	1
Organizacje non-profit	0	0	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,12	0,13	0	0	0,01	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,06	0,06	0	0	0,06	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,02	0,01	0	0,01	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0,01	1

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

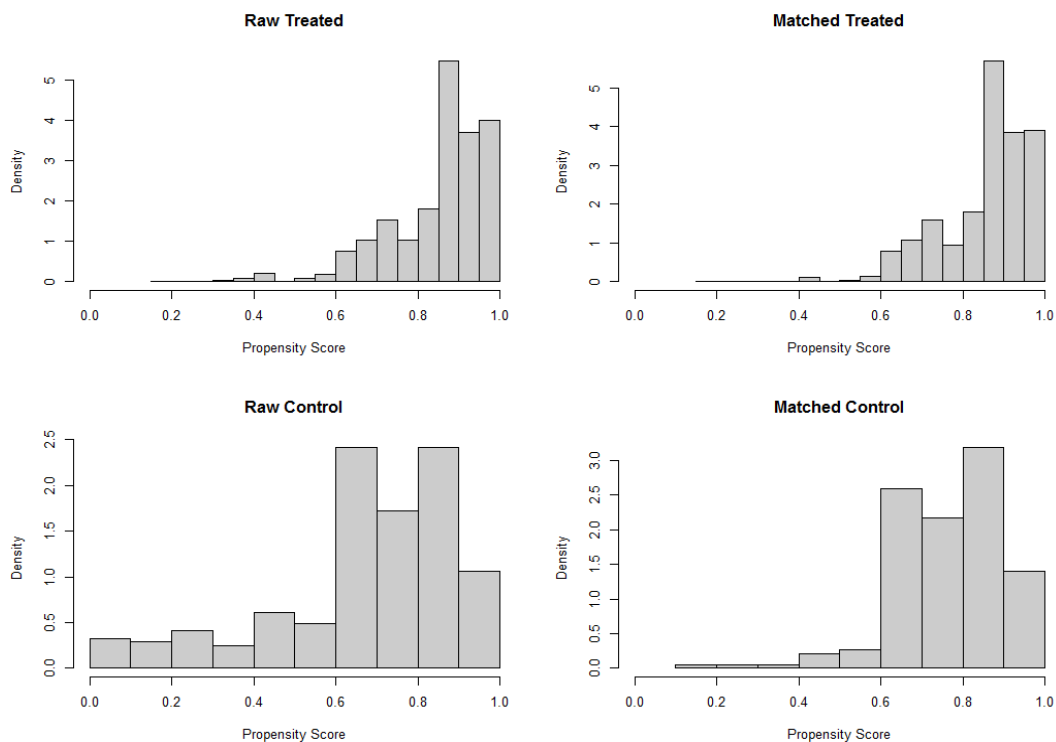
Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Przetwórstwo przemysłowe	0,18	0,15	0,03	0	0,08	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,01	0	0	0	0
Budownictwo	0,09	0,09	0	0	0,01	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,44	0,46	-0,02	0	0,18	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,04	-0,01	0	0,01	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0	0,01	0	0,01	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,02	0,03	-0,01	0	0,01	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Niestety żadna próba *matchingu* nie dała pożądaných rezultatów poprawy dopasowania. Powyższa tabela wskazuje na **istotne różnice pomiędzy grupami**. Również wykresy histogramu pokazują, że nie nastąpiła znacząca poprawa zbalansowania grup. **Uniemożliwia to zatem zbadanie efektu netto dla inicjatywy JEREMIE metodą kontrfaktyczną, z wykorzystaniem II grupy kontrolnej, tj. nieskutecznych wnioskodawców w ramach WRPO 2007–2013.**

Histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

8.5.2.2. Analiza pozostałych Działań Priorytetu I oraz grupy kontrolnej II

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 7,864754 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 13,499093 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości

średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na istotność różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-2,1977$, $p=0,02834$). Zmiana procentowa wynosi zatem 71,64.

Porównanie grupy eksperymentalnej (pozostałe Działania Priorytetu I) i grupy kontrolnej II w zakresie kowariantów przed wykonaniem *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy ekspery- mentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,72	0,62	0,1	0,09	0,1	0,26
Poziom zatrudnienia na początku okresu	40,89	21,23	19,67	7	22,77	1792
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	12988,39	1864,35	11124,05	140	19807,82	4157440
Rok powstania	1998,75	1998,77	-0,03	1	0,93	19
(Rok powstania) ²	3995130,26	3995257,12	-126,86	3988	3678,15	73549
Początek okresu	2007,84	2007,75	0,1	0	0,16	2
Obszar miejski	0,62	0,7	-0,08	0	0,08	1
Obszar wiejski	0,38	0,3	0,08	0	0,08	1
Inne źródła finansowania	0,57	0,8	-0,23	0	0,23	1
Administracja samorządowa	0,03	0,02	0	0	0	1
Szkoły i jednostki naukowe	0,01	0	0,01	0	0,01	1
Opieka zdrowotna	0,02	0,02	0	0	0	0
Przedsiębiorstwo	0,92	0,91	0	0	0	1
Spółdzielnie	0,01	0,01	0	0	0	0
Organizacje non-profit	0	0,02	-0,02	0	0,02	1
Inne	0,01	0,01	0	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administracyjne i wspierające	0,14	0,12	0,02	0	0,02	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,1	0,14	-0,04	0	0,04	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,04	-0,01	0	0,01	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Przetwórstwo przemysłowe	0,39	0,32	0,07	0	0,07	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,01	0	0	0	1
Budownictwo	0,1	0,11	-0,01	0	0,01	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,17	0,21	-0,03	0	0,04	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,03	0	0	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,01	0	0	0	0	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,01	0,01	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Jak widać w powyższej tabeli część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich (*MeanDiff*) jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej (*eQQ*) pokazują duże różnice pomiędzy grupami.

Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Ze względu na liczebność próby kontrolnej ($n = 244$) wykorzystana została **metoda ze zwracaniem**.

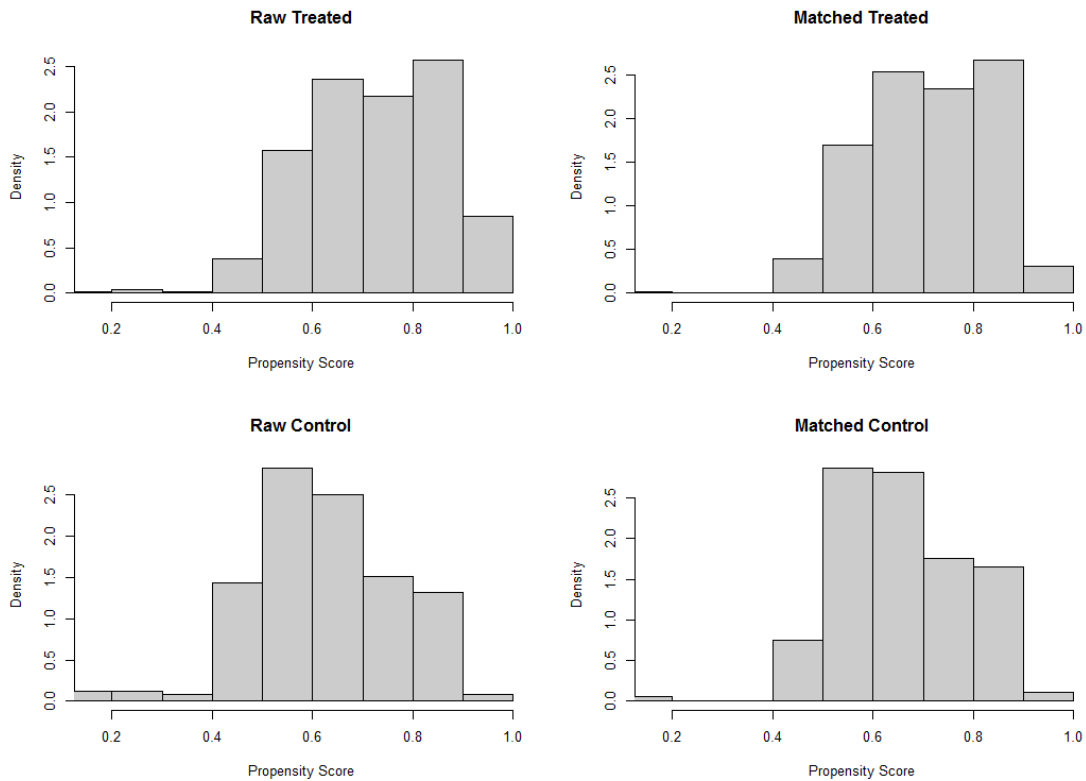
Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,035.

Porównanie grupy eksperymentalnej (pozostałe Działania Priorytetu I) i grupy kontrolnej II w zakresie kowariantów po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica Średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,71	0,71	0	0,05	0,05	0,09
Poziom zatrudnienia na początku okresu	31,43	28,04	3,39	6	8,84	286
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	3817,26	3022,42	794,83	113,5	1965,64	232804
Rok powstania	1999,21	2000,29	-1,08	1	1,3	65
(Rok powstania) ²	3996966,76	4001242,31	-4275,56	3991	5129,76	251225
Początek okresu	2007,85	2008,12	-0,27	0	0,1	1
Obszar miejski	0,63	0,6	0,02	0	0,04	1
Obszar wiejski	0,37	0,4	-0,02	0	0,04	1
Inne Źródła finansowania	0,61	0,64	-0,03	0	0,18	1
Administracja samorządowa	0,03	0,02	0,02	0	0,01	1
Szkoły i jednostki naukowe	0	0	0	0	0	0
Opieka zdrowotna	0,02	0,02	0	0	0,01	1
Przedsiębiorstwo	0,93	0,94	-0,01	0	0	0
Spółdzielnie	0,01	0	0,01	0	0,01	1
Organizacje non-profit	0	0	0	0	0,01	1
Inne	0,01	0,02	-0,01	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0,14	0,16	-0,02	0	0	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,1	0,08	0,02	0	0,02	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,03	0,03	0	0	0,01	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	0,38	0,37	0,01	0	0,04	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0,01	0,01	0,01	0	0	0
Budownictwo	0,11	0,11	0	0	0	0
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,18	0,19	0	0	0,01	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,05	-0,02	0	0,01	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0	0	0	0,01	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,01	0,01	0	0	0,01	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Niestety żadna próba *matchingu* **nie dała pożądaných rezultatów** poprawy dopasowania. Powyższa tabela wskazuje na **istotne różnice pomiędzy grupami**.

Histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Również wykresy histogramu pokazują, że nie nastąpiła znacząca poprawa zbalansowania grup. **Uniemożliwia to zatem zbadanie efektu netto dla pozostałych działań Priorytetu I metodą kontrfaktyczną z wykorzystaniem grupy kontrolnej II, tj. nieskutecznych wnioskodawców w ramach WRPO 2007–2013.**

8.5.2.3. Analiza Priorytetu VI i grupy kontrolnej I

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 3,025753 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 16,565789 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na istotność różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-3,0116$, $p=0,003515$). Zmiana procentowa wynosi 447,49% w stosunku do średniej dla grupy kontrolnej I.

Porównanie grupy eksperymentalnej (Priorytet VI) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów przed wykonaniem matchingu

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,73	0,01	0,72	0,98	0,71	0,99
Poziom zatrudnienia na początku okresu	121,57	23,26	98,31	34	87,53	3657
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	309020,7	3325,46	305695,24	1772	291336,66	21550701
Rok powstania	1983,84	1993,68	-9,83	6	9,28	32
(Rok powstania) ²	3936157,68	3975002,54	-38844,85	24066	36685,93	123968
Początek okresu	2007,11	2007,42	-0,32	0	0,36	4
Obszar miejski	0,72	0,7	0,02	0	0,03	1
Obszar wiejski	0,28	0,3	-0,02	0	0,03	1
Inne źródła finansowania	0,36	1	-0,64	1	0,63	1
Administracja samorządowa	0,74	0,04	0,7	1	0,7	1
Szkoły i jednostki naukowe	0,03	0,07	-0,04	0	0,05	1
Opieka zdrowotna	0	0,02	-0,02	0	0,03	1
Przedsiębiorstwo	0,11	0,79	-0,68	1	0,68	1
Spółdzielnie	0	0,04	-0,04	0	0,04	1
Organizacje non-profit	0,07	0,02	0,04	0	0,04	1
Instytucje kościelne	0,01	0	0,01	0	0,01	1
Inne	0,01	0,02	0	0	0,01	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0	0,05	-0,05	0	0,05	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,53	0,2	0,33	0	0,32	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,39	0,05	0,35	0	0,34	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0,01	1
Przetwórstwo przemysłowe	0	0,2	-0,2	0	0,2	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0	0,02	-0,02	0	0,03	1
Budownictwo	0	0,09	-0,09	0	0,09	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,05	0,27	-0,22	0	0,22	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,04	-0,02	0	0,03	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0,04	-0,04	0	0,05	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Jak widać w powyższej tabeli część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich (*MeanDiff*) jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej (eQQ) pokazują duże różnice pomiędzy grupami.

Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. Do dopasowania prób została wykorzystana **metoda bez zwracania**, ponieważ pozwalała na to liczność grupy kontrolnej.

Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,102.

Porównanie grupy eksperymentalnej (Priorytet VI) i grupy kontrolnej I w zakresie kowariantów po wykonaniu matchingu

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica Średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,17	0,16	0	0,01	0,01	0,01
Poziom zatrudnienia na początku okresu (Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	47,18 12573,09	23,77 2490,86	23,41 10082,23	11 499,5	25,14 10394,86	312 214656
Rok powstania (Rok powstania) ²	1984,77 3939968,95	1992,59 3970615,95	-7,82 -30647	3,5 14007,5	9,27 36455	44 170016
Początek okresu	2007,32	2007,64	-0,32	0	0,32	2
Obszar miejski	0,86	0,82	0,05	0	0,05	1
Obszar wiejski	0,14	0,18	-0,05	0	0,05	1
Inne źródła finansowania	1	0,95	0,05	0	0,05	1
Administracja samorządowa	0,36	0,27	0,09	0	0,09	1
Szkoły i jednostki naukowe	0,05	0	0,05	0	0,05	1
Opieka zdrowotna	0	0	0	0	0	0
Przedsiębiorstwo	0,23	0,27	-0,05	0	0,05	1
Spółdzielnie	0	0,05	-0,05	0	0,05	1
Organizacje non-profit	0,18	0,23	-0,05	0	0,05	1
Instytucje kościelne	0	0	0	0	0	0
Inne	0,05	0,05	0	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0	0	0	0	0	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,18	0,09	0,09	0	0,09	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,64	0,64	0	0	0	0
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	0	0,05	-0,05	0	0,05	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0	0	0	0	0	0
Budownictwo	0	0	0	0	0	0
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,14	0,14	0	0	0	0
Informacja i komunikacja	0,05	0,05	0	0	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0	0	0	0	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0,05	-0,05	0	0,05	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Powyższa tabela przedstawia porównanie grup po *matchingu*. Jak widać znacząco zmniejszyły się różnice pomiędzy badanymi cechami. **Poziom poprawy dopasowania prób** (wyrażony w procentach) możemy zaobserwować w następującej tabeli. Tam, gdzie poprawa nie nastąpiła, próby były do siebie podobne już przed *matchingiem*.

Procentowo wyrażona jakość poprawy dopasowania prób po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	99,37	99,27	98,92	98,52
Poziom zatrudnienia na początku okresu (Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	76,19 96,7	67,65 71,81	71,28 96,43	91,47 99
Rok powstania (Rok powstania) ²	20,5 21,1	41,67 41,8	0,04 0,63	-37,5 -37,15
Początek okresu	-0,71	0	10,44	50
Obszar miejski	-100,41	0	-72,73	0
Obszar wiejski	-100,41	0	-72,73	0
Inne źródła finansowania	92,94	100	92,8	0
Administracja samorządowa	86,98	100	86,96	0
Szkoły i jednostki naukowe	-11,13	0	13,64	0
Opieka zdrowotna	100	0	100	100
Przedsiębiorstwo	93,35	100	93,36	0
Spółdzielnie	-25,47	0	-15,15	0
Organizacje non-profit	-4,42	0	-15,15	0
Instytucje kościelne	100	0	100	100
Inne	100	0	100	100
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	100	0	100	100
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	72,04	0	71,21	0
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	100	0	100	100
Górnictwo i wydobywanie	100	0	100	100
Przetwórstwo przemysłowe	76,7	0	76,97	0
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	100	0	100	100
Budownictwo	100	0	100	100
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	100	0	100	100
Informacja i komunikacja	100	0	100	100
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	100	0	100	100
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	-8,48	0	13,64	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Potwierdzeniem jakości *matchingu* są histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu.

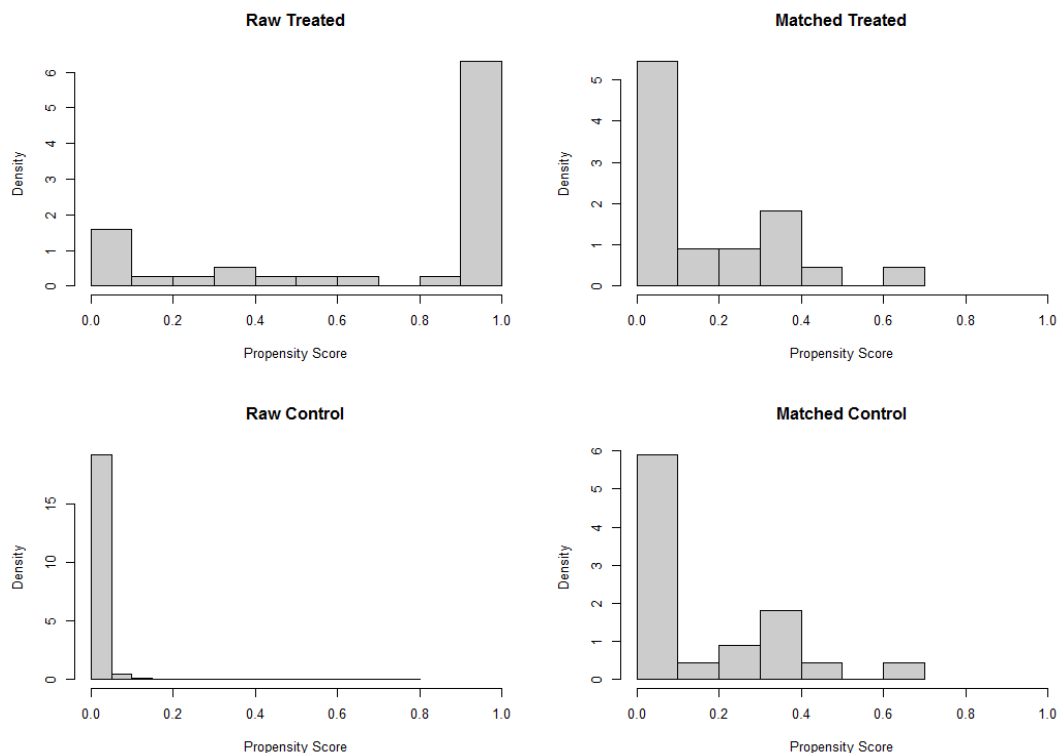

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM. Niestety stosunek elementów dopasowanych do liczebności całej próby eksperymentalnej pozwala przypuszczać, że **nie jest ona reprezentatywna dla całej populacji Priorytetu VI**. W związku z tym **wyciąganie wniosków na podstawie dopasowanych prób jest wątpliwe**.

Liczba elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM

Rodzaj elementu	Grupa kontrolna I	Grupa eksperymentalna (Priorytet VI)
Wszystkie elementy	2291	76
Elementy dopasowane	22	22
Elementy niedopasowane	2269	54
Elementy odrzucone	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Porównanie prób po dopasowaniu daje następujące rezultaty: średnia w grupie kontrolnej I wyniosła 2,532609 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 3,294118 EPC. Zważywszy na fakt, że wariancje zmiany poziomu zatrudnienia są jednakowe (test F), możemy dokonać porównania średnich za pomocą testu t-Studenta. Test ten nie wykazuje istotności statystycznej zmiany zatrudnienia ($t=-0,29635$, $p=0,7701$), choć wzrost zatrudnienia wyniósł 30,07% w stosunku do średniej wartości dla grupy kontrolnej. Oznacza to, że skoro w grupie eksperymentalnej, jeden podmiot tworzył średnio 3,29 EPC, a grupie

kontrolnej I – 2,53 EPC, każdy podmiot grupy eksperymentalnej tworzył o 0,76 EPC więcej niż podobne podmioty w grupie kontrolnej. Zatem grupa eksperymentalna stworzyła o 23,1% więcej miejsc pracy (0,76 EPC/3,29 EPC) niż grupa kontrolna i tyle wynosi efekt netto w tej warstwie. **Nie jest możliwe jednak wnioskowanie dotyczące efektu netto na całą populację z uwagi na brak reprezentatywności próby objętej badaniem kontryfakcyjnym w kontekście populacji projektów Priorytetu VI.**

8.5.2.4. Analiza Priorytetu VI i grupy kontrolnej II

W pierwszej kolejności dokonano porównania grup przed *matchingiem*. Średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 7,864754 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 16,565789 EPC. Test F wskazuje na istotność różnicy wariancji obu grup, zatem do testowania równości średnich użyjemy testu Welcha. Wskazuje on na brak istotności różnicy średnich zmiany zatrudnienia obu grup ($t=-1,794$, $p=0,07574$). Zmiana procentowa wynosi 110,63.

Porównanie grupy eksperymentalnej (Priorytet VI) i grupy kontrolnej II w zakresie kowariantów przed wykonaniem *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,83	0,05	0,77	0,87	0,77	1
Poziom zatrudnienia na początku okresu (Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	121,57 309020,7	21,23 1864,35	100,34 307156,35	36,5 1810,5	99,72 306925,64	4511 22730929
Rok powstania (Rok powstania) ²	1983,84 3936157,68	1998,77 3995257,12	-14,93 -59099,43	9,5 37990,5	14,55 57601,97	61 238083
Początek okresu	2007,11	2007,75	-0,64	0	0,66	5
Obszar miejski	0,72	0,7	0,02	0	0,03	1
Obszar wiejski	0,28	0,3	-0,02	0	0,03	1
Inne źródła finansowania	0,36	0,8	-0,45	0	0,45	1
Administracja samorządowa	0,74	0,02	0,71	1	0,71	1
Szkoły i jednostki naukowe	0,03	0	0,03	0	0,03	1
Opieka zdrowotna	0	0,02	-0,02	0	0,03	1
Przedsiębiorstwo	0,11	0,91	-0,81	1	0,8	1
Spółdzielnie	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Organizacje non-profit	0,07	0,02	0,05	0	0,04	1
Institucje kościelne	0,01	0	0,01	0	0,01	1
Inne	0,01	0,01	0	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0	0,12	-0,12	0	0,12	1
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,53	0,14	0,39	0	0,39	1
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,39	0,04	0,35	0	0,36	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Przetwórstwo przemysłowe	0	0,32	-0,32	0	0,32	1
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0	0,01	-0,01	0	0,01	1
Budownictwo	0	0,11	-0,11	0	0,11	1
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,05	0,21	-0,16	0	0,16	1
Informacja i komunikacja	0,03	0,03	-0,01	0	0,01	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0	0	0	0,01	1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0,01	-0,01	0	0,01	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Jak widać w powyższej tabeli część zmiennych wykazuje znaczne różnice pomiędzy grupą kontrolną i eksperymentalną. Zarówno różnica średnich (*MeanDiff*) jak i statystyki dewiancji funkcji kwantylowej (eQQ) pokazują **duże różnice pomiędzy grupami**.

Należy zatem zbalansować zmienne za pomocą *matchingu*. W tym przypadku licznosc próby kontrolnej w stosunku do próby eksperymentalnej jest dużo większa, więc zastosowano **metodę bez zwracania**.

Próg w metodzie PSM z limitem wyznaczony na podstawie próby (dla przypomnienia: stanowiący 0,25 wartości odchylenia standardowego *propensity score*) wyniósł 0,102.

Porównanie grupy eksperymentalnej (Priorytet VI) i grupy kontrolnej II w zakresie kowariantów po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeansTreated (Średnia dla grupy eksperymentalnej)	Means Control (Średnia dla grupy kontrolnej)	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiancji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiancji funkcji kwantylowej)
Propensity score	0,5	0,49	0,01	0,02	0,02	0,04
Poziom zatrudnienia na początku okresu	39,07	52,87	-13,8	6	15,93	131
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	3305,33	7604,33	-4299	216	4550,2	52007
Rok powstania	2000,13	1995,4	4,73	3	4,73	25
(Rok powstania) ²	4000593,6	3981735,4	18858,2	12039	18858,2	98875
Początek okresu	2007,53	2007,07	0,47	0	0,47	3
Obszar miejski	0,67	0,73	-0,07	0	0,07	1
Obszar wiejski	0,33	0,27	0,07	0	0,07	1
Inne źródła finansowania	0,47	0,47	0	0	0	0
Administracja samorządowa	0,4	0,4	0	0	0	0
Szkoły i jednostki naukowe	0	0	0	0	0	0
Opieka zdrowotna	0	0	0	0	0	0
Przedsiębiorstwo	0,53	0,47	0,07	0	0,07	1
Spółdzielnie	0	0	0	0	0	0
Organizacje non-profit	0,07	0,13	-0,07	0	0,07	1
Instytucje kościelne	0	0	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	0	0	0	0	0	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	0,4	0,4	0	0	0	0
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	0,2	0,27	-0,07	0	0,07	1
Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	0	0	0	0	0	0
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	0	0	0	0	0	0
Budownictwo	0	0	0	0	0	0
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	0,27	0,2	0,07	0	0,07	1
Informacja i komunikacja	0,13	0,13	0	0	0	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0	0	0	0	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Powyższa tabela przedstawia porównanie grup po *matchingu*. Jak widać znacząco zmniejszyły się różnice pomiędzy badanymi cechami. **Poziom poprawy dopasowania prób** możemy zaobserwować w następującej tabeli (wyrażony w procentach). Tam, gdzie poprawa nie nastąpiła, próby były do siebie podobne już przed *matchingiem*.

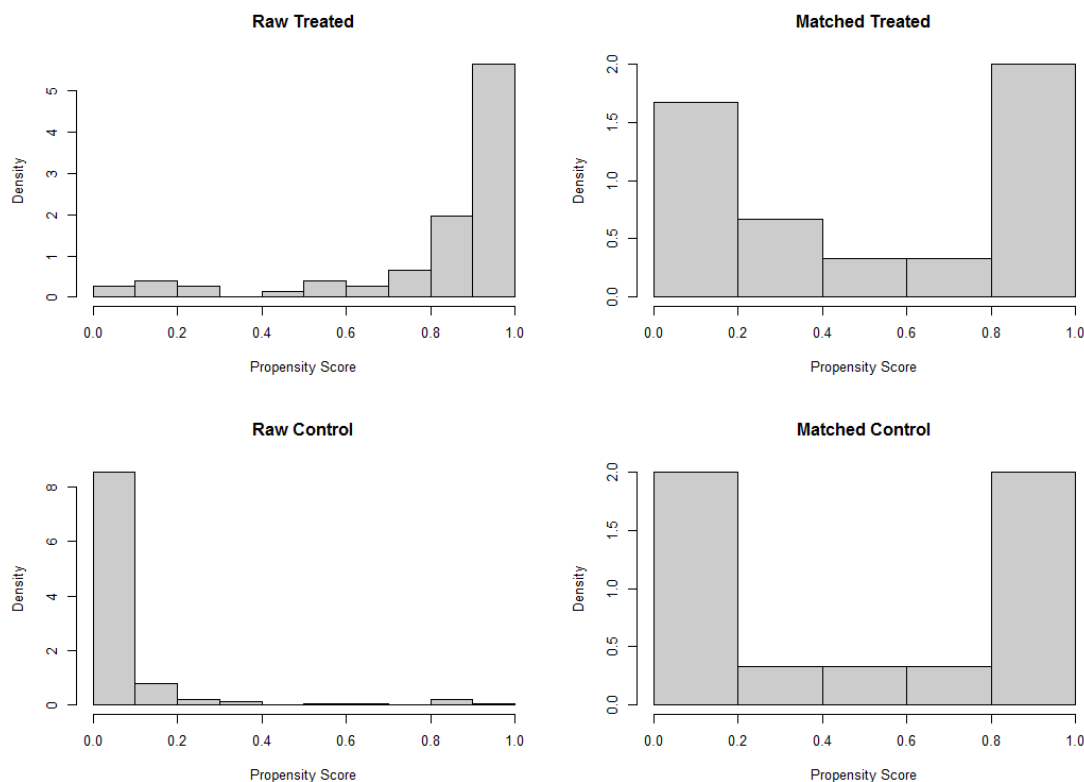

Procentowo wyrażona jakość poprawy dopasowania prób po wykonaniu *matchingu*

Zmienna	MeanDiff (Różnica średnich)	eQQMed (Mediana dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQMean (Średnia dewiencji funkcji kwantylowej)	eQQ Max (Maksimum dewiencji funkcji kwantylowej)
Propensity score	98,15	97,57	97,29	96,25
Poziom zatrudnienia na początku okresu	86,25	83,56	84,02	97,1
(Poziom zatrudnienia na początku okresu) ²	98,6	88,07	98,52	99,77
Rok powstania	68,3	68,42	67,47	59,02
(Rok powstania) ²	68,09	68,31	67,26	58,47
Początek okresu	27,16	0	29,07	40
Obszar miejski	-191,57	0	-153,33	0
Obszar wiejski	-191,57	0	-153,33	0
Inne źródła finansowania	100	0	100	100
Administracja samorządowa	100	100	100	100
Szkoły i jednostki naukowe	100	0	100	100
Opieka zdrowotna	100	0	100	100
Przedsiębiorstwo	91,76	100	91,69	0
Spółdzielnie	100	0	100	100
Organizacje non-profit	-47,17	0	-68,89	0
Instytucje kościelne	100	0	100	100
Inne	100	0	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; usługi administrowania i wspierające	100	0	100	100
Administracja publiczna, obrona narodowa, edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna	100	0	100	100
Kultura, rozrywka, rekreacja, pozostała działalność usługowa, usługi dla gospodarstw domowych, organizacje i zespoły eksterytorialne	81,15	0	81,23	0
Górnictwo i wydobywanie	100	0	100	100
Przetwórstwo przemysłowe	100	0	100	100
Podstawowe usługi dla ludności (energia, woda, ścieki, odpady itp.)	100	0	100	100
Budownictwo	100	0	100	100
Handel hurtowy i detaliczny, transport, zakwaterowanie, usługi gastronomiczne	57,37	0	57,78	0
Informacja i komunikacja	100	0	100	100
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	100	0	100	100
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	100	0	100	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Potwierdzeniem jakości *matchingu* są histogramy miary *propensity score* dla prób przed i po dopasowaniu.

Histogramy miary propensity score dla prób przed i po dopasowaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM. Niestety stosunek elementów dopasowanych do liczebności całej próby eksperymentalnej pozwala przypuszczać, że **nie jest ona reprezentatywna dla całej populacji Priorytetu VI**. W związku z tym **wyciąganie wniosków na podstawie dopasowanych prób jest wątpliwe**.

Liczba elementów dopasowanych za pomocą techniki PSM

Rodzaj elementu	Grupa kontrolna	Grupa eksperymentalna
Wszystkie elementy	244	76
Elementy dopasowane	15	15
Elementy niedopasowane	229	61
Elementy odrzucone	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych.

Porównanie prób po dopasowaniu daje następujące rezultaty: średnia w grupie kontrolnej II wyniosła 12,96296 EPC, natomiast w grupie eksperymentalnej: 19,25000 EPC. Zważywszy na fakt, że wariacje zmiany poziomu zatrudnienia są jednakowe (test F), możemy dokonać porównania średnich za pomocą testu t-Studenta. Test ten nie wykazuje istotności statystycznej zmiany zatrudnienia ($t=-0,74291$, $p=0,4605$), choć wzrost zatrudnienia wyniósł 48,5% w stosunku do średniej wartości dla grupy kontrolnej. Oznacza to, że skoro w grupie eksperymentalnej jeden podmiot tworzył średnio 19,25 EPC, a grupie

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

kontrolnej II – 12,96 EPC, każdy podmiot grupy eksperymentalnej tworzył o 6,29 EPC więcej niż podobne podmioty w grupie kontrolnej. Zatem grupa eksperymentalna stworzyła o 32,7% więcej miejsc pracy (6,29 EPC/19,25 EPC) niż grupa kontrolna i tyle wynosi efekt netto w tej warstwie. **Nie jest możliwe jednak wnioskowanie dotyczące efektu netto w całej populacji, z uwagi na brak reprezentatywności próby objętej badaniem kontryfaktycznym w kontekście populacji projektów Priorytetu VI.**

Do rozdz. 4.2.3: Wpływ interwencji w ramach WRPO 2007–2013 na zmniejszenie różnicowań przestrzennych w województwie wielkopolskim

Powiat	Działanie 1.3 (JEREMIE)	Priorytet I	Priorytet II.	Priorytet III.	Działanie 4.1.3 i 1.4 (JESSICA)	Priorytet IV.	Priorytet V.	Priorytet VI.	Łącznie
Stworzone EPC w ramach WRPO 2007–2013									
chodzieski	87,2	62,4	0,7	0,2	0,0	0,0	5,6	1,2	157,4
czarnkowsko-trzcianecki	235,4	132,8	0,4	6,0	4,2	0,0	3,8	2,5	384,9
gnieźniński	174,4	187,3	0,7	0,8	8,3	0,0	7,5	14,7	393,6
gostyński	252,8	53,2	0,7	0,5	4,2	0,0	5,6	0,6	317,6
grodziski	78,5	71,0	1,1	2,0	0,0	0,0	7,5	1,2	161,3
jarociński	104,6	96,5	1,8	2,0	8,3	0,0	10,0	3,1	226,3
kaliski	139,5	69,4	0,7	0,5	0,0	0,0	5,6	1,2	216,9
Kalisz	340,0	137,0	1,2	0,7	0,0	0,0	15,0	2,5	496,5
kepiński	104,6	143,5	1,8	51,0	4,2	2,0	7,5	5,0	319,5
kolski	252,8	87,8	1,1	0,8	0,0	0,0	1,9	0,6	345,0
Konin	235,4	83,2	0,9	0,1	0,0	0,0	9,4	1,2	330,2
koniński	183,1	84,3	0,4	3,0	0,0	3,0	1,9	37,0	312,6
kościański	148,2	92,5	1,2	0,5	0,0	0,0	7,5	13,0	262,9
krotoszyński	156,9	62,4	4,0	0,4	20,8	0,0	5,6	1,2	251,4
leszczyński	235,4	73,0	0,4	6,0	0,0	0,0	0,0	12,0	326,8
Leszno	366,2	108,7	114,0	0,2	12,5	0,0	9,4	0,6	611,5
międzychodzki	52,3	41,6	0,7	2,0	4,2	77,2	5,0	34,0	216,9
nowotomyski	270,3	101,0	0,5	2,0	0,0	0,0	5,6	15,0	394,4
obornicki	104,6	41,6	0,9	0,2	8,3	0,0	3,8	0,0	159,4
ostrowski	470,8	170,8	3,0	2,0	16,6	0,0	3,8	2,5	669,4
ostrzeszowski	279,0	30,0	0,9	1,0	0,0	0,0	5,6	2,5	319,0
pilski	497,0	19,0	0,0	3,0	0,0	0,0	1,9	1,2	522,1
pleszewski	104,6	34,7	1,2	0,2	8,3	21,6	3,8	0,6	175,1
Poznań	1822,2	977,8	15,0	7,0	33,3	18,0	152,8	20,5	3046,5
poznański	1386,2	436,9	2,3	1,4	8,3	0,0	5,6	52,8	1893,6
rawicki	130,8	37,0	0,2	6,0	0,0	4,0	1,9	1,9	181,7
słupecki	130,8	34,7	0,2	0,5	0,0	0,0	10,0	0,6	176,7
średzki	156,9	87,0	1,1	1,5	12,5	0,0	5,6	5,0	269,6
śremski	165,7	32,4	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	1,0	199,3
szamotulski	113,3	41,6	0,4	2,5	4,2	0,0	4,0	3,0	169,0
turecki	139,5	29,0	1,2	1,0	0,0	0,0	1,9	0,0	172,6
wągrowiecki	261,6	27,7	2,0	22,0	4,2	0,0	5,6	8,6	331,7
wolsztyński	130,8	32,4	0,7	0,5	0,0	0,0	14,5	11,8	190,7
wrzesiński	113,3	92,5	0,7	0,3	0,0	0,0	11,3	16,0	234,1
złotowski	165,7	27,7	0,7	3,0	0,0	0,0	1,9	1,2	200,2
Łącznie	9590,3	3840,1	162,4	130,7	162,2	125,8	348,5	276,0	14636,0
Utrzymane EPC w ramach WRPO 2007–2013									
chodzieski	52,9	29,6	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	0,0	86,3
czarnkowsko-trzcianecki	142,7	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	170,4
gnieźniński	105,7	73,1	0,0	0,0	3,6	0,0	0,0	6,6	189,0
gostyński	153,3	14,2	0,0	0,0	1,8	0,0	6,8	0,5	176,7
grodziski	47,6	99,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	147,4
jarociński	63,4	17,4	0,0	4,5	0,0	0,0	0,0	8,0	93,3
kaliski	84,6	74,3	12,6	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0	176,5
Kalisz	206,2	88,6	0,0	1,1	0,0	0,0	18,2	0,0	314,1
kepiński	63,4	110,2	0,0	0,0	26,0	1,2	13,7	2,3	216,8
kolski	153,3	51,9	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	206,5
Konin	142,7	20,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	163,6
koniński	111,0	66,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,9	197,7
kościański	89,9	63,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,8	183,3
krotoszyński	95,2	86,6	25,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	206,9
leszczyński	142,7	36,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	178,9
Leszno	222,0	10,4	0,0	0,0	13,0	0,0	0,0	0,5	246,0
międzychodzki	31,7	27,2	0,0	2,0	1,8	14,7	0,0	0,0	77,3

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

nowotomyski	163,9	16,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	180,3
obornicki	63,4	20,1	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	83,8
ostrowski	285,5	55,0	18,9	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	363,0
ostreszowski	169,2	9,1	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	181,7
piłski	301,3	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	318,0
pleszewski	63,4	62,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	126,1
Poznań	1104,9	226,6	0,0	7,0	0,0	0,0	48,3	32,8	1419,6
poznański	840,5	193,3	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0	1056,4
rawicki	79,3	23,3	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	106,8
stłupecki	79,3	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	97,2
średzki	95,2	52,0	0,0	0,0	5,3	0,0	0,0	3,0	155,4
śremski	100,4	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	106,0
szamotulski	68,7	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	0,0	82,6
turecki	84,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	84,6
wągrowiecki	158,6	16,7	2,1	0,0	1,8	0,0	10,3	6,6	196,0
wolsztyński	79,3	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	83,6
wrzesiński	68,7	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	20,5	0,0	106,8
złotowski	100,4	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	112,8
łącznie	5815,0	1651,8	72,3	22,1	53,2	20,0	137,5	119,5	7891,5
Stworzone EPC w ramach grupy eksperymentalnej									
chodzieski	7,0	29,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,0
czarnkowsko-trzcianiecki	16,5	76,3	0,0	6,0	0,0	0,0	2,0	2,0	102,8
gnieźniński	31,5	119,9	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,0	172,4
gostyński	25,5	28,8	0,0	1,1	0,0	0,0	4,0	0,0	59,4
grodziski	5,0	22,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	28,5
jarociński	18,0	48,5	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	6,0	74,5
kaliski	26,0	28,0	7,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	64,0
Kalisz	62,5	57,3	0,0	3,0	0,0	0,0	4,0	0,0	126,8
kępiński	12,0	61,3	0,0	20,0	20,0	2,0	2,0	7,0	124,3
kolski	55,8	46,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	102,2
Konin	15,8	23,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	5,0	49,3
koniński	26,5	65,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	19,0	113,5
kościański	22,4	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	69,4
krotoszyński	34,0	49,0	3,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	93,0
leszczyński	42,5	19,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	63,3
Leszno	47,0	25,5	0,0	0,0	13,0	0,0	0,0	0,0	85,5
międzychodzki	11,3	24,0	3,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,3
nowotomyski	24,5	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	39,5
obornicki	17,0	9,0	0,0	0,1	5,5	0,0	0,0	0,0	31,6
ostrowski	63,6	75,8	4,0	4,0	12,0	0,0	0,0	0,0	159,4
ostreszowski	36,5	24,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	64,5
piłski	58,3	12,0	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,5	73,3
pleszewski	14,8	38,0	0,0	0,0	0,0	19,8	0,0	0,0	72,5
Poznań	215,7	321,8	18,0	5,6	23,0	0,0	62,7	10,0	656,8
poznański	159,6	190,3	9,4	0,0	0,0	0,0	6,0	5,0	370,2
rawicki	19,0	25,0	0,0	6,0	0,0	3,5	0,0	4,5	58,0
stłupecki	21,3	22,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	43,3
średzki	28,5	31,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	61,8
śremski	21,5	21,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,5
szamotulski	11,1	20,3	0,0	0,0	11,0	0,0	0,0	6,0	48,4
turecki	21,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,0
wągrowiecki	29,9	9,0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0	6,0	47,9
wolsztyński	21,8	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,8
wrzesiński	21,5	37,3	1,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	69,8
złotowski	13,5	6,0	0,0	2,0	0,0	0,0	2,0	0,0	23,5
łącznie	1258,1	1627,9	49,4	60,1	91,5	28,3	105,2	97,0	3317,4
Utrzymane EPC w ramach grupy eksperymentalnej									
chodzieski	5,0	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,0
czarnkowsko-trzcianiecki	15,5	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	26,0
gnieźniński	14,3	36,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	52,3
gostyński	25,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	35,0
grodziski	8,0	45,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53,5
jarociński	24,0	9,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	4,0	39,0
kaliski	24,9	24,0	6,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	57,9
Kalisz	18,8	42,0	0,0	1,0	0,0	0,0	4,0	0,0	65,8
kępiński	9,0	50,0	0,0	0,0	20,0	1,0	2,0	1,0	83,0
kolski	40,7	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	71,6
Konin	9,5	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,5
koniński	17,3	24,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0	49,3
kościański	11,0	24,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	45,0
krotoszyński	29,0	38,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0
leszczyński	22,0	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,0
Leszno	25,0	5,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	40,0
międzychodzki	12,0	13,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,0
nowotomyski	27,5	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,5

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

obornicki	17,5	6,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	23,7
ostrowski	40,7	26,1	8,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,8
ostrzeszowski	40,5	6,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	47,5
piłski	18,1	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,1
pleszewski	3,0	27,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,0
Poznań	94,1	85,4	0,0	3,0	0,0	0,0	14,5	11,0	208,1
poznański	101,0	78,3	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	186,3
rawicki	8,0	11,0	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	0,0	22,5
śłupecki	1,3	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,3
średzki	23,5	21,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	45,5
śremski	11,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,0
szamotulski	1,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
turecki	18,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,0
wągrowiecki	13,3	6,0	1,0	0,0	0,0	0,0	6,0	2,0	,0
wolsztyński	8,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0
wrzesiński	7,5	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	20,5
złotowski	20,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	26,0
łącznie	764,8	700,7	22,0	10,2	30,0	4,5	41,5	42,0	1615,6

8.5.3. Załączniki statystyczne do rozdziału 5

Do rozdz. 5.1.1: Skuteczność w tworzeniu trwałych miejsc pracy w ramach WRPO 2007–2013 w różnych ujęciach

Działanie	n	Średnia	Odchylenie standardowe	Mediana	min	max	Skośność	Kurtoza	Błąd standardowy estymacji średniej
01.01.01	98	0,883	0,305	1	0	1	-2,353	3,828	0,031
01.02.01	237	0,980	0,098	1	0	1	-6,396	48,509	0,006
01.02.02	7	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
01.02.03	22	0,978	0,081	1	0,636	1	-3,508	11,637	0,017
01.02.04	64	0,973	0,142	1	0	1	-5,689	33,737	0,018
JEREMIE	454	0,858	0,321	1	0	1	-2,050	2,553	0,015
01.04.01	4	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
01.04.02	7	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
01.07.00	6	0,633	0,497	0,900	0	1	-0,484	-1,968	0,203
02.02.02	5	0,800	0,447	1	0	1	-1,073	-0,92	0,200
02.04.00	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
02.05.02	4	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
02.07.00	1	0,300	NA	0,300	0,300	0,300	NA	NA	NA
02.08.00	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
02.09.02	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.01.01	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.02.02	4	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
03.03.02	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.04.01	6	0,800	0,4	1	0	1	-1,250	-0,292	0,163
03.04.02	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.04.03	3	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
03.07.01	2	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
03.07.02	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.07.03	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.07.04	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
03.07.07	2	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
JESSICA	10	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
04.02.00	3	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
05.01.00	3	0,978	0,038	1	0,933	1	-0,385	-2,333	0,022
05.02.01	2	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

05.02.02	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
05.03.00	4	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
05.03.02	3	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
05.04.00	5	0,880	0,268	1	0,400	1	-1,073	-0,92	0,120
06.01.01	15	0,900	0,280	1	0	1	-2,361	4,376	0,072
06.01.02	4	0,250	0,500	0	0	1	0,750	-1,688	0,250
06.02.01	6	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
06.02.02	2	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
06.02.03	2	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Razem	995	0,907	0,266	1	0	1	-2,804	6,383	0,008

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych [n dla każdego wiersza podano w drugiej kolumnie].
NA oznacza brak możliwości wyliczenia. NaN oznacza brak zmienności w danej warstwie.

Typ beneficjenta	n	Średnia	Odchylenie standardowe	Mediana	min	max	Skośność	Kurtoza	Błąd standardowy estymacji średniej
Organ władzy, administracji rządowej	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
Państwowa jednostka organizacyjna	5	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Wspólnota samorządowa – gmina	26	0,973	0,104	1	0,500	1	-3,766	13,673	0,020
Gminna samorządowa jednostka organizacyjna	11	0,727	0,467	1	0	1	-0,885	-1,313	0,141
Wspólnota samorządowa – powiat	9	0,667	0,5	1	0	1	-0,593	-1,815	0,167
Wspólnota samorządowa – województwo	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna	6	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Szkoła lub placówka oświatowa	4	0,750	0,500	1	0	1	-0,750	-1,688	0,250
Uczelnia wyższa	6	0,989	0,027	1	0,933	1	-1,361	-0,083	0,011
Jednostka naukowa	2	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Publiczny zakład opieki zdrowotnej	5	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (w tym osoby prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)	13	0,962	0,139	1	0,5	1	-2,816	6,444	0,038
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	472	0,875	0,307	1	0	1	-2,266	3,484	0,014
Spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC	48	0,949	0,171	1	0	1	-4,097	18,211	0,025
Spółka jawna	63	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Spółka partnerska	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
Spółka komandytowa	38	0,967	0,109	1	0,5	1	-3,246	9,584	0,018
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	228	0,941	0,206	1	0	1	-3,754	13,298	0,014
Spółka komandytowo-akcyjna	2	0,833	0,236	0,833	0,667	1	0	-2,750	0,167
Spółka akcyjna	23	0,970	0,146	1	0,300	1	-4,188	16,255	0,030
Spółka przewidziana przepisami	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach

Spółdzielnia	7	1	0	1	1	1	NaN	NaN	0
Stowarzyszenie	7	0,571	0,535	1	0	1	-0,229	-2,204	0,202
Fundacja	3	0,800	0,346	1	0,400	1	-0,385	-2,333	0,200
Kościół Katolicki	1	1	NA	1	1	1	NA	NA	NA
Inne kościoły i związki wyznaniowe	0	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
Bez szczególnej formy prawnej	15	0,733	0,417	1	0	1	-0,937	-0,961	0,108
Razem	995	0,907	0,266	1	0	1	-2,804	6,383	0,008

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań terenowych [n dla każdego wiersza podano w drugiej kolumnie].
Bd. oznacza brak danych. NA oznacza brak możliwości wyliczenia. NaN oznacza brak zmienności w danej warstwie.

8.5.4. Załączniki statystyczne do rozdziału 6

Do rozdz. 6.2: Zmiana popytu na pracę w gospodarce województwa wielkopolskiego
wskutek interwencji WRPO 2007–2013

Warstwa	Grupa eksperymentalna	Działanie 1.3. (inicjatywa wspólna JEREMIE)	Działanie 1.4 schemat III oraz działanie 4.1. – łącznie (inicjatywa wspólna JESSICA)	Pozostałe działania Priorytetu I łącznie	Priorytet II	Priorytet III	Pozostałe działania Priorytetu IV – Działanie 4.2	Priorytet V	Priorytet VI
Łącznie, w tym:	3173,8	1197,2 100%	91,5 100%	1551,6 100%	47,9 100%	58,2 100%	28,3 100%	105,2 100%	94,0 100%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 72 Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	462,2	13%	9%	18%	29%	7%	0%	0%	3%
Pracownicy biurowi – 42 Pracownicy obsługi klienta	346,3	16%	10%	8%	15%	1%	11%	4%	16%
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 81 Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	237,9	3%	0%	13%	0%	3%	0%	0%	0%
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 83 Kierowcy i operatorzy pojazdów	228,2	10%	0%	6%	10%	7%	0%	0%	1%
Pracownicy usług i sprzedawcy – 52 Sprzedawcy i pokrewni	184,8	12%	1%	2%	0%	0%	14%	0%	5%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 75 Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	172,5	4%	0%	8%	0%	0%	0%	0%	0%
Pracownicy biurowi – 44 Pozostali pracownicy obsługi biura	142,0	5%	12%	3%	17%	7%	6%	4%	7%

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 82 Monterzy	127,6	3%	2%	6%	0%	2%	0%	0%	0%
Specjaliści – 21 Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	114,8	2%	3%	5%	4%	3%	4%	0%	3%
Pracownicy wykonujący prace proste – 93 Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	111,0	4%	0%	4%	2%	3%	0%	0%	0%
Specjaliści – 23 Specjaliści nauczania i wychowania	103,4	2%	8%	2%	2%	0%	5%	38%	0%
Specjaliści – 25 Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	96,3	2%	0%	4%	2%	2%	0%	0%	1%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 73 Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	93,6	2%	0%	4%	0%	2%	0%	0%	1%
Technicy i inny średni personel – 31 Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	85,5	2%	1%	4%	0%	2%	14%	0%	0%
Pracownicy wykonujący prace proste – 95 Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	78,3	4%	14%	0%	0%	0%	0%	2%	5%
Pracownicy usług i sprzedawcy – 51 Pracownicy usług osobistych	72,0	3%	0%	1%	0%	0%	11%	1%	13%
Specjaliści – 24 Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	71,4	3%	2%	2%	0%	2%	14%	6%	1%
Pracownicy wykonujący prace proste – 96 Ładowacze nieczystości i inni pracownicy wykonujący prace proste	69,5	2%	0%	1%	0%	35%	11%	3%	5%
Technicy i inny średni personel – 32 Średni personel do spraw zdrowia	62,8	1%	9%	2%	0%	3%	0%	15%	0%
Pracownicy wykonujący prace proste – 91 Pomoce domowe i sprzątaczk	48,0	0%	20%	1%	4%	0%	4%	10%	3%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 74 Elektrycy i elektrycy	47,0	2%	1%	2%	0%	5%	0%	0%	0%
Technicy i inny średni personel – 35 Technicy informatycy	42,0	1%	0%	2%	4%	3%	0%	1%	0%
Specjaliści – 26 Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	39,6	1%	1%	1%	1%	0%	4%	15%	4%
Technicy i inny średni personel – 33 Średni personel do spraw biznesu i administracji	31,5	1%	2%	1%	0%	1%	0%	1%	6%
Pracownicy biurowi – 43 Pracownicy do spraw finansowo statystycznych i ewidencji materiałowej	28,5	1%	0%	1%	1%	6%	0%	0%	4%
Pracownicy usług i sprzedawcy – 54 Pracownicy usług ochrony	17,0	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	6%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 12 Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	12,3	0%	1%	0%	4%	0%	0%	0%	2%
Pracownicy usług i sprzedawcy – 53 Pracownicy opieki osobistej i pokrewnej	11,0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%
Technicy i inny średni personel – 34 Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnej	9,7	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	6%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 14 Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	9,0	0%	3%	0%	0%	0%	4%	0%	0%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 13 Kierownicy	8,5	0%	0%	0%	0%	3%	0%	1%	0%

8.6. Ocena wskaźników WRPO 2014+ związanych z zatrudnieniem

Ocenę wskaźników związanych z zatrudnieniem warto rozpocząć od zdefiniowania i określenia celu tworzenia wskaźników. Jak opisano w poprzednich rozdziałach, celem interwencji zgodnie z podejściem nowej ekonomii keynesowskiej, jest tworzenie **nowych** i **lepszyc** miejsc pracy, przez co zwiększy się poziom zatrudnienia w gospodarce województwa i w konsekwencji wzrośnie również wartość dodana wytworzona w województwie (zarówno poprzez sam wzrost liczby pracujących, jak i zwiększenie wydajności dzięki lepszym miejscom pracy). Tą zmienną dotyczącą zwiększania liczby nowych i lepszych miejsc pracy można opisać za pomocą określonych wartości opisowych – ilościowych i jakościowych, które nazywamy **wskaźnikami** (Pilch, 1977, p. 33). Nowak (1970, p. 102) definiuje wskaźnik jako „*pewną cechę, zdarzenie lub zjawisko, na podstawie zajścia którego wnioskujemy z pewnością, bądź z określonym prawdopodobieństwem, bądź wreszcie z prawdopodobieństwem wyższym od przeciętnego, iż zachodzi zjawisko, jakie nas interesuje. Termin „wskaźnik” może być rozumiany wąsko, bądź szerzej. W rozumieniu węższym wskaźnikiem być może tylko cecha lub zjawisko obserwowalne, w rozumieniu szerszym – obserwowalność nie jest niezbędna, aby coś mogło być uznane za „wskaźnik”.*

W przypadku wskaźników opisujących nowe i lepsze miejsca pracy będziemy mieli do czynienia z zarówno wąskim, jak i szerszym rozumieniem wskaźników. W przypadku **nowych miejsc pracy** będzie to rozumienie wąskie, niemal definicyjne. „*Liczba nowych miejsc pracy*” będzie generalnie definiowała wzrost zatrudnienia osób aktywnych zawodowo. Jednakże taka definicja nie zawsze będzie słuszna, bowiem w przypadku jednoczesnej likwidacji istniejących miejsc pracy lub też w przypadku tworzenia nowych, ale nietrwałych miejsc pracy – zakładany efekt nie wystąpi. Dodatkowo, chcąc zbadać wpływ WRPO na wzrost zatrudnienia w województwie (a więc na realizację celów, do jakich program został powołany), pojawia się jeszcze kwestia, czy rzeczywiście WRPO przyczyniło się do stworzenia tych miejsc pracy, czy bez wsparcia powstałyby one mimowolnie. Zatem, do pełnego zdefiniowania pojęcia wzrostu zatrudnienia w wyniku realizacji WRPO będzie konieczne zastosowanie co najmniej trzech wskaźników:

- W1. Liczba nowych miejsc pracy stworzonych w ramach WRPO w przeliczeniu na pełny etat [EPC],
- W2. Liczba zlikwidowanych miejsc pracy spośród agregowanych w W1, w przeliczeniu na pełny etat [EPC],
- W3. Liczba nowych miejsc pracy, które powstałyby bez wsparcia WRPO w przeliczeniu na pełny etat [EPC].

Dwa pierwsze wskaźniki określają całkowitą liczbę miejsc pracy, które powstały w regionie w analizowanym okresie dzięki wsparciu WRPO. Ostatni wskaźnik pozwala na pokazanie liczby miejsc pracy powstałych bez udziału interwencji WRPO, a więc niezależnych od faktu otrzymania dofinansowania. Jest to zatem odizolowanie efektu netto od efektu brutto wsparcia.

W przypadku wskaźników opisujących zjawisko tworzenia **lepszyc miejsc pracy** – do ich definiowania należy podejść szeroko. Gdybyśmy podeszli do opisanie tego zjawiska w sposób wąski, określilibyśmy je generalnie tak, jak w dokumentach strategicznych. Zgodnie z nimi lepsze miejsca pracy to te, które w większym stopniu przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, a więc – osoby na nich pracujące mają wyższą wydajność niż osoby pracujące na podobnych stanowiskach. Wówczas wskaźnik „poziom wydajności pracownika na stanowisku” mierzony na przykład w jednostce [szt./h] lub [zł/h] byłby wskaźnikiem inferencyjnym (Nowak, 1970, p. 104), bowiem na podstawie zwiększonej wydajności na nowych miejscach pracy można stwierdzić, że powstały lepsze miejsca pracy.

Takie podejście było przyjęte i realizowane w Strategii Lizbońskiej. Z uwagi na jego nieskuteczność (por. rozdz. 1.1) podjęto próbę bardziej jakościowego podejścia do tworzenia miejsc pracy. Samo tworzenie miejsc pracy, które w założeniu miały mieć wyższą wydajność, nie spowodowało zwiększenia wzrostu gospodarczego. W Strategii Europa 2020, „lepsze” miejsca pracy są powiązane z lepszym życiem, wyższymi kwalifikacjami podnoszonymi przez całe życie i bardziej odpowiadającymi pracodawcom, bardziej kreatywnym podejściem, zwiększonym uczestnictwem w funkcjonowaniu podmiotów, większą mobilnością, lepszą integracją migrantów z rynkiem pracy, w końcu – zapewnieniem zdrowia, opieki społecznej i godnej emerytury (Komisja Europejska, 2010, pp. 2–19). Z drugiej strony istotny wpływ na wydajność pracy może mieć:

- sama atrakcyjność miejsca pracy dla pracownika, w tym przede wszystkim wysokość płacy i finansowe zachęty (Diaz–Chao, Sainz–Gonzalez, & Torrent–Sellens, 2015),
- otoczenie pracy, zaufanie i komunikacja z przełożonymi (Hiyassat, Hiyari, & Sweis, 2016),
- społeczna odpowiedzialność podmiotu, szczególnie wobec swoich pracowników (Esteban Sanchez & Benito–Hernandez, 2015),
- fizyczna dostępność miejsca pracy (Akyelken, 2015), ale także czysto ludzkie aspekty jak: praca w godzinach nadliczbowych, przepracowanie, przemęczenie itp. (Jarkas, Al. Balushi, & Raveendranath, 2015).

Dlatego często wzrost wydajności pracy nie wynika z postępu technicznego, a z zatrudnienia bardziej doświadczonych i/lub wykwalifikowanych pracowników, czy też ustalenia bardziej elastycznych zasad pracy (Diaz–Chao et al., 2015; B. L. Lee, 2015).

Jak pokazują powyższe rozważania, „lepsze” miejsca pracy uosabiają zatem bardzo złożone procesy, które mogą być opisane przez niezliczoną liczbę wskaźników ilościowych i jakościowych. Nowak (1970, pp. 106–112) wskazuje, aby w takich przypadkach przygotować zestaw wskaźników, który miałby wystarczającą **moc rozdzielczą** do wydzielenia wyłącznie „lepszyc” miejsc pracy od pozostałych miejsc pracy. Oznacza to, że część wskaźników powinna mieć funkcję odrzucania (posiadać **moc odrzucania**), a część funkcję zawierania (posiadać **moc zawierania**) tak, aby łącznie jako zestaw posiadały **jak najmniejszy obszar nieoznaczoności** (jak najmniej miejsc pracy nie można było zakwalifikować ani do „lepszyc”, ani do „gorszyc” miejsc pracy). Dla przykładu,

w przypadku miejsca pracy, dla którego wskaźnik liczby godzin szkoleniowych przeprowadzonych w ciągu roku wynosi zero – można go wykluczyć z grupy „lepszych” miejsc pracy. Podobnie, miejsca pracy, na których zarobki są wyższe niż średnia dla branży – mogą zostać uznane za „lepsze” miejsca pracy. Co zrobić jednak w przypadku, gdy na wysokopłatnych miejscach pracy pracownicy nie są szkoleni? Jest to istotny problem doboru odpowiedniego zestawu wskaźników.

Dodatkowo, jak łatwo się przekonać, część wskaźników nie będzie mogła być obserwowana bezpośrednio (stąd konieczne jest szersze rozumienie wskaźników), jak na przykład atrakcyjność pensji i zachęt finansowych, zaufanie do przełożonego, przemęczenie itp. Kolejnym problemem będzie określenie granicy, po przekroczeniu której dane miejsce pracy będzie odrzucane, albo zawierane w grupie „lepszych” miejsc pracy. Wynika to z faktu, że wskaźniki z reguły nie będą dychotomiczne (zerowyjedynekowe), a interwałowe lub nominalne, np. liczba godzin szkoleniowych, poziom wykształcenia, odległość miejsca zamieszkania od miejsca pracy itd.

Zdefiniowanie „lepszych” miejsc pracy nie będzie zatem prostym problemem badawczym do rozwiązania. Kluczowe będzie określenie **wskaźnika „lepszego” miejsca pracy – nie będzie to każde miejsce pracy, które ma wysoki poziom produktywności, a miejsce pracy, które jest bardziej wydajne od poprzednich, czy innych funkcjonujących w podobnych warunkach dzięki zmianie czynników wewnętrznych ceteris paribus**. Oznacza to, że czynniki zewnętrzne, niezależne od pracodawcy nie powinny decydować o tym, czy dane miejsce pracy jest „lepsze”, czy „gorsze” od innych. W przeciwnym wypadku, wszystkie miejsca pracy w czasie boomu gospodarczego i zwiększonej produkcji będzie można uznać za „lepsze”. W dłuższej perspektywie przepracowani pracownicy staną się coraz mniej wydajni. Zatem, aby uniknąć wpływu czynników zewnętrznych, **należy zbadać w jakim stopniu czynniki zależne od pracodawcy i pracownika wpływają na zmianę produktywności tego ostatniego**. Tylko wówczas dane miejsce pracy można będzie uznać za „lepsze”. **Czynniki te mogą oddziaływać pozytywnie lub negatywnie na wzrost wydajności pracy**. Na przykład zwiększanie fizycznej odległości miejsca zamieszkania od miejsca pracy w pewnym momencie zaczyna powodować zmniejszenie wydajności pracownika poprzez zbyt duże zmęczenie drogą (Akyelken, 2015), ale zmniejszanie tej odległości do minimum raczej nie wpłynie na wzrost wydajności pracy (chyba, że oznaczać to będzie wcześniejsze zaczynanie pracy, ale jednostkowa wydajność i tak się nie zmieni). Z drugiej strony, zwiększanie wynagrodzenia z reguły prowadzi do wzrostu wydajności (Diaz–Chao et al., 2015), przy czym nie jest możliwe zmniejszanie wynagrodzenia poniżej płacy minimalnej. Należy jednak zauważyć, że kwestia ustalenia umownego „zera” nadal pozostaje otwarta – prawdopodobnie obniżenie pensji z np. dotychczasowych 3 tys. zł brutto do wysokości 2 000 zł brutto (wysokość płacy minimalnej od 1.01.2017 r.) spowodowałoby rozgoryczenie pracowników i celowe obniżanie wydajności pracy (lub nawet odejścia z pracy). Dlatego **ustalenie umownego „zera” dla wskaźników ze skalą absolutną powinno się**

odbyć na podstawie dotychczasowych poziomów (tzw. poziomów odniesienia). Inaczej mówiąc, można postawić hipotezę, że:

H.7.1 | **Jeżeli na danym stanowisku pracy zmniejszenie (dla wskaźników odrzucających) lub zwiększenie (dla wskaźników zawierających) wartości wskaźników opisujących czynniki wewnętrzne *ceteris paribus* będzie powodować wzrost wydajności jednostkowej pracy, to dane miejsce pracy można uznać za „lepsze”.**

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, można zaproponować następujący **zestaw wskaźników rozdzielających**:

Wstępny zestaw wskaźników rozdzielających „lepsze” miejsca pracy od pozostałych

Wskaźniki rozdzielające	Moc wskaźnika	Źródło
Wskaźnik wyjściowy		
Wydajność jednostkowa pracownika [szt./h]	zawierania	Komisja Europejska (2010)
Wskaźniki zależne od pracodawcy		
Wartość wydatków na B+R na pracownika [zł/os.]	zawierania	Komisja Europejska (2010) Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba znaczących ulepszeń lub nowych sposobów organizacji pracy wprowadzonych na stanowisku pracownika [szt.]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba godzin szkoleń zewnętrznych dla pracownika w ciągu roku [h/rok]	zawierania	Komisja Europejska (2010) B. L. Lee (2015)
Liczba godzin szkoleń wewnętrznych dla pracownika w ciągu roku [h/rok]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba dyplomów studiów podyplomowych / kursów w trakcie pracy [szt./rok]	zawierania	Komisja Europejska (2010) B. L. Lee (2015)
Wysokość wynagrodzenia pracownika wraz z pozostałymi finansowymi zachętami niezależnymi od wydajności [zł/rok]	zawierania	Diaz-Chao et al. (2015)
Wysokość nagród i premii zależnych od wydajności [zł/rok]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba konfliktów na linii przełożony – podwładny w ciągu roku [szt./rok]	odrzucaenia	Hiyassat et al. (2016)
Liczba wdrożonych usprawnień procesu pracy pracownika na stanowisku lub jakości produktu / usługi [szt.]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba wdrożonych systemów jakości lub procedur weryfikujących jakość pracy na stanowisku, na którym pracuje pracownik [szt.]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba inicjatyw / działań podejmowanych przez pracodawcę na rzecz społeczności lokalnej, w której mieszka pracownik [szt./rok]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Odległość miejsca zamieszkania pracownika od miejsca pracy [min.]	odrzucaenia	Akyelken (2015)
Liczba godzin nadliczbowych przepracowanych przez pracownika (formalnie i nieformalnie) [h/rok]	odrzucaenia	Jarkas et al. (2015)
Możliwość elastycznego organizowania czasu pracy na danym stanowisku [tak/nie]	zawierania	B. L. Lee (2015)
Wskaźniki zależne od pracownika		
Poziom wykształcenia pracownika wg ISCED [N/d]	zawierania	Komisja Europejska (2010) B. L. Lee (2015)
Liczba lat przepracowanych w branży [lata]	zawierania	Komisja Europejska (2010)

		B. L. Lee (2015)
Liczba zgłoszonych wniosków dotyczących usprawnienia procesu pracy lub jakości produktu / usługi [szt.]	zawierania	Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)
Liczba dni zwolnienia chorobowego w ciągu roku [dni/rok]	odrzućcia	Komisja Europejska (2010) Esteban Sanchez and Benito-Hernandez (2015)

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy literatury. N/d = „Nie dotyczy”.

Siłą rzeczy w niniejszym badaniu powyższa hipoteza H.7.1 nie zostanie zweryfikowana, bowiem celem tego badania nie jest stworzenie i zweryfikowanie w praktyce wskaźników opisujących „lepsze” miejsca pracy. Zestaw ten został poddany ocenie i dopracowaniu podczas Panelu Ekspertów, dzięki czemu można go uznać za optymalny i pełny. Powstały zestaw wskaźników może być wykorzystany do **oceny jakości tworzonych miejsc pracy** i diagnozy, czy są one „lepsze” od pozostałych miejsc pracy u beneficjentów w kontekście zwiększania wydajności pracy w długim okresie czasu. Można go będzie wykorzystywać podczas badania trwałości projektów w ramach WRPO 2014+, przyszłościowego planowania strategicznego lub programowania kolejnej interwencji na poziomie regionalnym, a zebrane dane przeanalizować statystycznie i określić stopień, w jakim tworzone miejsca pracy są bardziej wydajne od pozostałych. Być może warto rozważyć, aby w badaniu ewaluacyjnym o charakterze ex-post dla efektów zatrudnieniowych perspektywy 2014+ uwzględnić problem badawczy dotyczący określenia rzeczywistej liczby „lepszych” miejsc pracy.

Obecnie przygotowany zestaw wskaźników w załączniku 2 do uszczegółowienia WRPO 2014+ nie obejmuje żadnego ze wskazanych wskaźników „lepszych miejsc pracy” w przypadku Działań współfinansowanych z EFRR. W Działaniu 1.3, 1.4, 1.5 (tj. Działaniach w ramach 3 celu tematycznego, dotyczącego podnoszenia konkurencyjności MŚP) występuje jedynie wskaźnik rezultatu „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach”. W przypadku Działań współfinansowanych z EFS możemy odnaleźć jedynie kilka wskaźników oceniających jakość miejsc pracy, w tym wskaźniki rezultatu dotyczące uzyskania kwalifikacji, bądź kompetencji („Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu”, „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu”), czy też poprawy stanu zdrowia osób aktywnych zawodowo („Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne”). Ponadto, wskaźnikiem wspólnym dla wszystkich programów operacyjnych współfinansowanych z EFS w perspektywie finansowej UE 2014–2020 (*common indicator*) jest wskaźnik „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu”, który pośrednio obejmuje również jakość zatrudnienia – w programie mogą bowiem brać udział nie tylko osoby bezrobotne, ale także osoby poszukujące pracy.

8.7. Sprawozdanie z przebiegu panelu ekspertów

Panel ekspertów służył zdobyciu specjalistycznej wiedzy związanej z przedmiotem badania, w szczególności w celu wykonania zadań w ramach rozwiązywania problemów badawczych 1.3, 1.4, 3.1, 3.2 i 4.1 oraz uzyskaniu kompetentnych wniosków z przeprowadzonego badania.

W panelu udział wzięli eksperci zajmujący się zawodowo dziedzinami będącymi przedmiotem badania:

- Piotr Stronkowski i Piotr Kołodziejczyk, zajmujący się problematyką zatrudnienia,
- dr inż. Korneliusz Pylak, zajmujący się problematyką wdrażania środków europejskich poprzez Regionalny Program Operacyjny,

oraz eksperci zajmujący się naukowo dziedzinami będącymi przedmiotem badania:

- prof. UAM dr hab. Paweł Churski, dyrektor Instytutu Geografii Społeczno–Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, zajmujący się problematyką zatrudnienia, a także wdrażania środków europejskich,
- dr Ida Musiałkowska, pracownik naukowy Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, zajmująca się problematyką wdrażania środków europejskich poprzez Regionalny Program Operacyjny.

Ponadto w charakterze obserwatorów w panelu udział wzięli: Marian Trojak i Jan Wojciechowski – przedstawiciele Zamawiającego oraz Jolanta Babiarczuk z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Panel moderowała Irena Wolińska, członek zespołu badawczego, posiadająca wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu tego typu badań.

Uczestnicy panelu otrzymali przed spotkaniem Raporty Częstkowe nr I–II, zawierające wstępne wyniki badania oraz wykaz problemów do dyskusji.

Poniżej przedstawiono kluczowe wątki dyskusji.

Ocena interwencji

Uczestnicy wyrazili sceptycyzm wobec interwencji publicznej skierowanej na tworzenie miejsc pracy. Wskazano, że sukces interwencji, zwłaszcza w kontekście trwałości, nie zależy od interwencji jako takiej, lecz od mechanizmów rynkowych. Interwencja powinna być skierowana na tworzenie i rozwijanie komplementarnego systemu wsparcia dla małych i średnich firm. Przy czym nie chodzi o tworzenie kolejnych instytucji – bo liczba instytucji otoczenia biznesu jest wystarczająca, chodzi o wspieranie ich w kierunku tworzenia sieci oferującej komplementarną ofertę. Interwencja powinna być ukierunkowana więc na wspieranie procesów rozwojowych firm, a nie na same miejsca pracy, zwłaszcza

w obecnej sytuacji na rynku pracy województwa wielkopolskiego – a więc zjawiska niedostatku podaży pracy. Sensem interwencji nie powinno być wspieranie tworzenia miejsc pracy, lecz zwiększanie dostępności do miejsc pracy, poprawa jakości ich funkcjonowania, a w perspektywie także warunków pracy.

Tworzenie miejsc pracy w sektorze usługowym, jako obszar biznesowy, w opinii ekspertów nie powinno być sterowane administracyjnie. O tworzeniu miejsc pracy powinny decydować wyłącznie mechanizmy rynkowe, czynniki ekonomiczne – popyt, powiązania z rynkami innych krajów. O trwałości miejsc pracy z kolei powinna decydować rentowność. Nierentowne miejsce pracy zostanie zlikwidowane, chyba że jego utrzymanie wynikać będzie ze zobowiązania projektowego – ale ono i tak zostanie zlikwidowane w momencie zniknięcia obostrzeń administracyjnych. Z tego względu w perspektywie 2014+ należałoby badać rentowność wspieranych przedsiębiorstw, oceniać stopę zwrotu z inwestycji.

Stosowany mechanizm interwencji spowodował, że skoro warunkiem otrzymania środków było zadeklarowanie jakiejś liczby stworzonych miejsc pracy i utrzymanie ich przez określony czas, to istnieje duże prawdopodobieństwo, że powstały nierentowne miejsca pracy, bądź, że powstały miejsca pracy, które i tak by powstały – również bez interwencji.

Zdaniem ekspertów, można przy tym zauważyć sytuacje nieprawidłowe: w raporcie częściowym I wskazano obszary o niskim potencjale rozwojowym i zatrudnieniowym, w tym turystykę, a w ramach WRPO 2007–2013 dofinansowywano inwestycje w duże obiekty turystyczne. Wynikało to jednak z celów SRWW oraz celów WRPO 2007–2013.

Poddano w wątpliwość monitorowanie wskaźnika „liczba etatów B+R”, jako mierzącego pozorne efekty. Ekspersi zwrócili uwagę, że tak innowacyjne produkty jak mikrokomputer Apple Steve'a Jobsa, Microsoft Billa Gatesa, Google Sergieja Brina i Larry'ego Page czy Facebook Marka Zuckerberga nie miałyby szans na unijne dofinansowanie, ponieważ swoje innowacje tworzyli oni poza instytucjami, nie zatrudniając naukowców.

Jednocześnie jednak zwrócono uwagę, że badanie obejmuje wszystkie rodzaje interwencji, w tym również takie, których celem nie było tworzenie miejsc pracy. W tych przypadkach ważne jest zidentyfikowanie utworzonych miejsc pracy traktowanych niejako jako efekt uboczny interwencji, nie można jednak oceniać celowości tej interwencji z tego punktu widzenia. Jeśli natomiast oceniamy wsparcie przedsiębiorstw, to interesujące byłoby zweryfikowanie, na ile interwencja przyczyniła się do długofalowej poprawy pozycji przedsiębiorstw. Dotychczasowy model działania wielu przedsiębiorstw, budujących przewagę konkurencyjną na niskich kosztach i niskich marżach jest w dłuższej perspektywie niekorzystny dla ich rozwoju – warto sprawdzić czy i na ile interwencja przyczyniła się do zbudowania innego modelu przewagi konkurencyjnej. I na ile sprzyjała tworzeniu miejsc pracy wysokiej jakości.

Ponadto do wydania oceny opłacalności interwencji skierowanej na tworzenie miejsc pracy niezbędne wydają się wyniki porównania sytuacji grupy eksperymentalnej i kontrolnej (w tym kosztu tworzenia miejsc pracy) – niedostępne na ówczesnym etapie badania. Uczestnicy

dyskusji duże nadzieje wiążą z wynikami badania na grupach kontrolnych, które pozwolą na poznanie efektu netto wsparcia. Zdaniem ekspertów istniało bowiem duże prawdopodobieństwo, że o wsparcie ubiegają się firmy, które i tak miały tworzyć miejsca pracy czy realizować inne działania rozwojowe z własnych środków.

Dodatkowo – koszty tworzenia miejsc pracy powinny być analizowane w podziale na rodzaj działalności i rodzaj interwencji, a także z uwzględnieniem miejsca działania. Nie wszystkie instrumenty są jednakowo skuteczne dla różnych grup.

Dyskutanci zgodnie stwierdzili, że wiele decyzji podejmowanych w różnych regionach, w obszarze programowania interwencji nie jest opartych o diagnozy (dominują decyzje polityczne), w efekcie czego dochodzi do multiplikowania błędów. Szczególnym przykładem są tzw. inteligentne specjalizacje, wskazywane często w oparciu o myślenie życzeniowe a nie rzetelne diagnozy i które to specjalizacje ostatecznie stały się instrumentem walki o źródło finansowania inwestycji. Pożądane jest podejmowanie interwencji horyzontalnych – tworzenia warunków do rozwoju działalności gospodarczej i zwiększania elastyczności pracowników po to, by byli zdolni dostosowywać się do zmieniających się warunków.

Nie wyklucza to oczywiście możliwości i celowości wspierania pewnych sektorów, dokonywanie wyborów jest niezbędne ze względu na ograniczoność skali środków unijnych. Warto więc identyfikować sektory, które dzięki wsparciu uzyskają większe możliwości konkurencyjności na rynkach światowych. Warto zwrócić uwagę, że wiązać się z tym powinno wzmacnianie kształcenia zawodowego, zdolnego dostarczać wykwalifikowanych pracowników na potrzeby danego sektora. Są pozytywne doświadczenia takiej koordynacji w mikroskali – przykładem jest obserwatorium rynku pracy w Poznaniu. Przy czym najlepiej sprawdzają się klasy patronackie.

Zwrócono uwagę na skłonność do tworzenia jednolitych modeli wsparcia zamiast zachowania różnorodności. Przykładem jest tu mechanizm popytowy – wprowadzenie możliwości (wyłącznej) finansowania przez przedsiębiorstwa usług rozwojowych voucherami. Jest to ciekawy system, jednak nie dostosowany do poziomu świadomości części przedsiębiorców, a ponadto nie daje on możliwości finansowania w ramach usług kolektywnych – sieci firm, podczas gdy tworzenie takich sieci jest cenne dla gospodarki. Brakuje przy tym narzędzi indywidualnej pracy z przedsiębiorcami nie świadomymi swoich potrzeb.

Dla zwiększenia wiarygodności analiz warto w przyszłości zobowiązać beneficjentów do podawania w ramach monitoringu informacji pozwalających wnioskować o jakości stworzonych miejsc pracy (np. o wynagrodzeniach). Aczkolwiek warto także stworzyć warunki do wykorzystania istniejących danych administracyjnych – danych ZUS. Sensowne będzie także prowadzenie analiz we współpracy z GUS – opartych o dane jednostkowe przedsiębiorstw.

Uczestnicy zwrócili dodatkowo uwagę na poważny problem niskiej jakości miejsc pracy kreowanych przez sektor publiczny poprzez system zamówień publicznych – w sektorze budowlanym, ale też w usługach opiekuńczych, sprzętających, ochroniarskich. Znaczna część

niskopłatnych miejsc pracy jest generowana przez sektor publiczny, a interwencja środkami unijnymi ma w tym bardzo znaczący udział.

Oceniając wątek zawodów, w których powstawały nowe miejsca pracy zauważono, że dziś już coraz częściej nie pracujemy „w zawodach”, lecz bazując na określonych kwalifikacjach. W badaniu należałoby więc pytać o kwalifikacje (katalog kwalifikacji), a nie o zawody. Takie analizy byłyby niezwykle użyteczne dla systemu edukacji na poziomie średnim i wyższym.

Przy okazji odnotowano, że są takie obszary, które możemy przewidzieć, jeśli chodzi o potencjalny popyt – np. potrzebę usług opiekuńczych dla starzejącego się społeczeństwa, co stanowi ważną informację dla systemu edukacji i dla rynku pracy.

Przyszła interwencja

Konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie o pożądany model rozwoju Wielkopolski: czy powinien on być oparty na Poznaniu i jego zapleczu, czy może ma to być model oparty na wielu mniejszych ośrodkach. Odpowiedź na to pytanie powinna być podstawą tworzenia przyszłej interwencji i określania warunków dostępu do niej. Jest to też niezbędne do dyskusji o budżecie potencjalnej interwencji w okresie 2021+.

Zwrócono uwagę na to, że wyzwania będą coraz większe, bowiem sytuacja na rynku pracy się poprawia w tym sensie, że systematycznie zmniejsza się poziom bezrobocia. Jednocześnie nie poprawia się sytuacja pracowników. Wielkopolska – w opinii ekspertów – poprawia swoją pozycję konkurencyjną niskimi kosztami pracy, a nie jakością wysokokwalifikowanych pracowników. Należy więc zastanowić się, jak odwrócić tę sytuację. Jeśli w województwie nie powstaną wartościowe miejsca pracy, to osoby o lepszych kompetencjach mogą wyemigrować, co z kolei zniechęci potencjalnych inwestorów. Z kolei, skoro na studia wchodzi niż demograficzny, to liczba studentów znacząco spadnie, a to będzie miało poważne konsekwencje (negatywne) również dla rynku pracy.

Władze samorządu regionalnego mogą i pilnie powinny dokonać przeglądu potencjału kształcenia na poziomie wyższym w ośrodkach subregionalnych. Niezbędne jest konsolidowanie szkół wyższych w tych ośrodkach, a przy tej okazji dyskusowanie o kierunkach kształcenia.

Niezbędne jest także wypracowanie polityki wobec imigrantów ze wschodu (zwłaszcza z Ukrainy), którzy stanowią coraz bardziej istotną grupę na rynku pracy. Mogą także stanowić szansę dla wyższych uczelni, o ile będą one w stanie stworzyć dla nich atrakcyjną ofertę (wzorem Lublina i Rzeszowa). To pozwoli wykorzystać potencjał tej grupy z korzyścią dla regionu.

Przyszła interwencja powinna także uwzględniać doświadczenia ostatniego kryzysu, które pokazały, że zrównoważone struktury gospodarek chronią przed kryzysem. Z tego względu rekomendacją dla regionów takich jak Wielkopolska (i ogólnie Polska) jest reindustrializacja. W przemyśle jest też wiele większy potencjał poprawy produktywności. Jeśli wspierać powstawanie miejsc pracy, to tych, które trudniej jest stworzyć. Z tego samego względu nie

powinny być wspierane co do zasady miejsca pracy w usługach, które wyjątkowo silnie reagują na potrzeby rynkowe. Jeśli interwencja ma być ukierunkowana w usługi – to w poprawę jakości funkcjonowania IOB.

Ukierunkowanie wsparcia w ramach Osi Priorytetowej 1 WRPO 2014+ należy uznać za zaprojektowane logicznie, jeśli chodzi o dobór instrumentów i ich zakres. Istnieje jednak obawa, że popyt na te usługi może być mniejszy od oczekiwanego, nie ma też pewności, czy dostępne usługi tworzą komplementarną ofertę. Ponadto wiele świadczy o tym, że wsparcie publiczne jest uciążliwe dla firm i wiele firm z tego powodu rezygnuje z ubiegania się o nie.

Pytanie o to, czy w nowej perspektywie wspierać przedsiębiorstwa, które uzyskały wsparcie w ramach 2007–2013 jest przejawem etatyzmu. Taka sytuacja może doprowadzić do stworzenia grupy przedsiębiorstw stale wspieranych, inwestujących wyłącznie dzięki ciągłej pomocy publicznej, udzielanej w gruncie rzeczy jedynie po to, by podtrzymać efekt uzyskany za pierwszym razem. Bo gdyby nie to, wsparte pierwotnie przedsiębiorstwa mogłyby upaść, a w konsekwencji i można by było stracić zainwestowane pieniądze.

Narzędzia interwencji powinny być tak wypracowane, by minimalizowały ryzyko źle podjętych decyzji, dzieląc je między beneficjenta a podmiot publiczny. Wysokie dofinansowanie zachęca beneficjentów do „odważnych” zachowań, bo większość ryzyka przejmuje partner publiczny. Dlatego na przykład sensowne jest rozwijanie takich instrumentów jak fundusz poręczeń kredytowych, który działa na zasadach rynkowych. Niezbędne jest natomiast poznanie przyczyn, dlaczego inkubacja (przewidziana także w nowym okresie) nie cieszy się zainteresowaniem firm, a jednocześnie wiele inkubatorów kończy działalność po zakończeniu finansowania.

W warunkach wdrażania niezbędne jest wpisanie (np. poprzez kryteria wyboru projektów) mechanizmów zapobiegania efektowi wypierania tak, by interwencja skierowana na tworzenie miejsc pracy (i każda inna) nie powodowała likwidacji istniejących miejsc pracy. Jest to jednak znaczącym wyzwaniem w kontekście wspierania innowacyjności.

Zwrócono także uwagę, że wzmacniania wymaga potencjał administracji do wdrażania interwencji – wydaje się, że środki Pomocy Technicznej nie pełnią wystarczająco tej roli.

8.8. Studia przypadków

8.8.1. Centrum Badawczo–Rozwojowe PALAB Sp. z o.o. z Poznania – Działanie 1.1 schemat I

Beneficjent	Nazwa instytucji	Centrum Badawczo–Rozwojowe PALAB Sp. z o.o. (dawniej: PALAB SZCZESZEK Spółka jawna)
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	72.19.Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	e) Mikro (0–9 pracowników) f) Mała (10 – 49 pracowników) g) Średnia (50–249 pracowników) h) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	e) Mikro (0–9 pracowników) f) Mała (10 – 49 pracowników) g) Średnia (50–249 pracowników) h) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	
	<ul style="list-style-type: none"> m) Poziom przychodów n) Poziom udziału w rynku o) Poziom zysków p) Poziom zatrudnienia q) Poziom rentowności kapitału własnego r) Sytuacja finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> m) Niezadowolający / zadowolający n) Niezadowolający / zadowolający o) Niezadowolający / zadowolający p) Niezadowolający / zadowolający q) Niezadowolający / zadowolający r) Niezadowolający / zadowolający
Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:		
<ul style="list-style-type: none"> a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający 	
Projekt/y	Tytuł	Nowe usługi w zakresie badań nieniszczących konstrukcji po zakupie specjalistycznej aparatury kontrolno pomiarowej przez PALAB SZCZESZEK Spółka jawna
	Działanie/Poddziałanie	01.01.01
	Okres realizacji	Od 2011–03–10 do 2012–08–31
	Wartość projektu	363 523,82 zł W tym dofinansowanie: 164 381,83 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy JEREMIE w Wielkopolsce (nr konkursu: 2.1/2010/PFJWW)
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	2
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	593 523,82zł W tym dofinansowanie: 394 381,83zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	Nowe metody komunikacji i realizacji usług dzięki wdrożeniu systemu B2B do współpracy z partnerami firmy Centrum Badawczo – Rozwojowe PALAB Sp. z o.o. w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Działanie 8.2.

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	3
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownicy biurowi – 42 Pracownicy obsługi klienta,
	Typ zatrudnienia	c) Tymczasowe d) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	12 utrzymanych
	Typ zatrudnienia	c) Tymczasowe d) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	n) Obsługa/realizacja projektu o) Pozyskanie nowych klientów p) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży q) Wejście na nowy rynek r) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym s) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi t) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów u) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu v) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) w) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów x) Zwiększenie produktywności pracowników y) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę z) Inne (jakie)
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	l) Obsługa/realizacja projektu m) Pozyskanie nowych klientów n) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży o) Wejście na nowy rynek p) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym q) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi r) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu s) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu t) Zwiększenie produktywności pracowników u) Wysokie koszty zwolnienia pracowników v) Inne (jakie) w) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	m) Zakończenie realizacji projektu n) Utrata klientów / rynku zbytu o) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży p) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym q) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu r) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy s) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) t) Zwiększenie konkurencji na rynku u) Kryzys na rynku lub w branży v) Zmiana przepisów prawnych

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	w) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) x) inne (jakie)	
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	c) Tak d) Nie
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	d) Tytuł projektu: Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy JEREMIE w Wielkopolsce (nr konkursu: 2.1/2010/PFJWW) e) Beneficjent: Palab Szczeszek Spółka Jawna f) Działanie/Poddziałanie: 1.3.
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	c) Tak d) Nie
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	d) Tytuł projektu: e) Realizator: f) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	c) Tak d) Nie
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	e) Tytuł projektu: f) Beneficjent: g) Działanie/Poddziałanie: h) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	c) Tak d) Nie
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	e) Tytuł projektu: f) Beneficjent: g) Działanie/Poddziałanie: h) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	c) Tak d) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	bd
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Dostawcy sprzętów
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	e) Mikro (0–9 pracowników) f) Mała (10 – 49 pracowników) g) Średnia (50–249 pracowników) h) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	bd
	Typ zatrudnienia	c) Tymczasowe d) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Specjalista w branży w regionie.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	3 nowe miejsca pracy na bardzo dobrych warunkach – podniesienie jakości życia zatrudnionych pracowników z poczuciem bezpieczeństwa (i 12 uratowanych miejsc pracy, dzięki wcześniejszemu projektowi) Lokalne firmy korzystające z badań reaktywnych nie muszą już szukać wykonawców w całym kraju,

	ponieważ mają specjalistę w regionie, który oferuje usługi w przystępnych cenach.
Korzyści dla instytucji	Pozytywne wyniki finansowe, rozwój firmy, wzrost konkurencyjności firmy, pozyskiwanie nowych kontrahentów.
Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	Dzięki zakupowi specjalistycznego sprzętu w 2012 roku firma Palab była jedyną polską firmą, która realizowała badania nieniszczące w Stoczni Gdańskiej – Palab konkurował wyłącznie z firmami zagranicznymi (z Wielkiej Brytanii i Belgii). Unikatowość projektu polegała również na tym, iż inwestując w najnowocześniejsze technologie jednocześnie inwestowano rozwój kadry.
Informacje dodatkowe	<p>Pomysł na projekt był pochodną pasji właściciela firmy, którą są badania nieniszczące, będące niszową branżą na polskim rynku. Badania nieniszczące pozwalają na weryfikację stanu istniejącej konstrukcji oraz dokonywanie na tej podstawie prognozy dotyczącej jej trwałości, oceny jakości wykonania oraz bezpiecznego użytkowania. Na początku firma nie posiadała kapitału, który mogłaby zainwestować w rozwój i tym samym podniesienie konkurencyjności na rynku. Możliwość stwarzały fundusze unijne, zwłaszcza, że działalność firmy zdecydowanie wpisywała się w wymagania dofinansowania WRPO 2007–2013. Firma skorzystała dwukrotnie ze środków WRPO 2007–2013 – po raz pierwszy w ramach inicjatywy JEREMIE, a następnie w ramach instrumentów bezwrotnych. Korzystała także ze środków PO IG. Realizacja analizowanego projektu jest ściśle powiązana z pożyczką w ramach inicjatywy Jeremie. Palab Szczeszek Sp. Jawna dzięki otrzymanemu wsparciu przejęła pewną upadającą spółkę, zmieniając wówczas formę spółki na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Jednak co ważniejsze, w efekcie utrzymano 12 miejsc pracy, które były zagrożone likwidacją w efekcie ogłoszenia upadłości przejętej firmy. Przeznaczeniem pożyczki był zakup maszyn, urządzeń, aparatów, w tym także zakup środków transportu bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia, ale uzyskano również wspomniany efekt zatrudnieniowy.</p> <p>W ramach projektu zakupiono sprzęt do badań ultradźwiękowych (defektoskop, przyrządy do pomiarów). Równoległe z własnych środków firmy właściciel podniósł swoje kompetencje i obecnie posiada wszystkie możliwe w tej branży certyfikaty i uprawnienia na najwyższym poziomie; również pracownicy uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich kompetencje i nadających międzynarodowe certyfikaty (szkolenia częściowo finansowano ze środków unijnych). Firma analizuje obecnie możliwości uzyskania dalszego wsparcia w ramach WRPO 2014–2020. Pomysł, który zamierza zrealizować może wygenerować kolejne nowe miejsca pracy.</p>

8.8.2. TRZASKOWO GOLF CLUB Sp. z o.o. – Działanie 1.1 schemat I

	Nazwa instytucji	Posnania Golf Club Sp. z o.o. obecnie po zmianie nazwy TRZASKOWO GOLF CLUB Sp. z o.o.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	93.11.Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Beneficjent	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	<p>a) Poziom przychodów</p> <p>a) Niezadowolający / zadowolający</p> <p>b) Poziom udziału w rynku</p> <p>b) Zadowolający – jest to jedyne pole golfowe w Wielkopolsce</p> <p>c) Poziom zysków</p> <p>c) Niezadowolający– w Polsce żadne pola golfowe nie jest dochodowe</p> <p>d) Poziom zatrudnienia</p> <p>d) zadowolający</p> <p>e) Poziom rentowności kapitału własnego</p> <p>e) Niezadowolający / zadowolający – trudno określić</p> <p>f) Sytuacja finansowa</p> <p>f) Niezadowolający / zadowolający – firma nie jest prowadzona dla zysku</p>
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	<ul style="list-style-type: none"> a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> a) Niezadowolający / zadowolający b) Zadowolający – jest to jedyne pole golfowe w Wielkopolsce c) Niezadowolający – rozmówca prowadzi tą firmę nie dla zysku. Wskazuje, że w Polsce żadne pola golfowe nie jest dochodowe. d) Niezadowolający e) Niezadowolający / zadowolający – trudno określić f) Niezadowolający / zadowolający – firma nie jest prowadzona dla zysku
Projekt/y	Tytuł	Inwestycja w środki trwale szansą na rozpoczęcie działalności dla Posnania Club Sp. z o.o. oraz wsparcie rozwoju ekologicznego–społecznego regionu
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1. schemat I
	Okres realizacji	Brak danych
	Wartość projektu	399 835 zł, w tym dofinansowanie 196 640 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	399 835 zł, w tym dofinansowanie 196 640 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	0
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	1
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Operator ładowarki
	Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	0
	Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – beneficjent musiał zatrudnić pracownika do przesadzania drzew na pole golfowe. Wymagają tego kryteria, jakie musi spełnić pole golfowe.
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	
Otoczenie beneficjent	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	Nie dotyczy
	Główna branża działalności kontrahenta/	Nie dotyczy

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	podwykonawcy (jeśli dotyczy)	
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy (jeśli dotyczy)	
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Nie dotyczy
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	– Dzięki zakupionej maszynie kilkaset drzew nie zostało ściętych, tylko zostały przesadzone i dalej rosną.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	– powstałe pole golfowe służy również lokalnej społeczności. Mieszkańcy mogą grać w golfa. Dzieci uczęszczają do szkółki golfowej.
	Korzyści dla instytucji	
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	
Informacje dodatkowe	<p>Dzięki projektowi osiągnięto cel, jakim było przesadzenie potrzebnej ilości dużych drzew na teren pola golfowego – przesadzono ponad 500 drzew. Beneficjent zakładał jednak uruchomienie usług zewnętrznych w zakresie przesadzania drzew, jednak mimo akcji reklamowej nie pojawiło się zapotrzebowanie na takie usługi. Bez wsparcia z WRPO 2007–2013 maszyna do przesadzania drzew i tak zostałaby zakupiona, byłby to prawdopodobnie prostszy model lub maszyna używana, a do jej obsługi zatrudniony zostałby pracownik. W ramach projektu zatrudniono pracownika bez kwalifikacji, ale mającego inne odpowiednie kompetencje i sfinansowano mu kurs operatora ładowarki, a także przeszkolono w zakresie przesadzania drzewa i ich późniejszej pielęgnacji.</p> <p>Udzielenie kolejnego wsparcia wpłynęłoby na poziom zatrudnienia w podmiocie, umożliwiłoby bowiem stworzenie prawdziwego pola golfowego (obecnie jest to tylko akademia golfowa), co z kolei przełoży się na zatrudnienie kolejnych pracowników (około 20–30 nowych etatów). Zatrudnieni zostaliby pracownicy do obsługi pola golfowego oraz powstałej wokół niego infrastruktury tj. hotelu, restauracji, kawiarni. Innym obszarem wsparcia, które przełożyłoby się na wzrost zatrudnienia byłoby dofinansowanie do zakupu specjalistycznych kosiarek. Potrzebni byłiby do ich obsługi nowi pracownicy</p>	

8.8.3. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Lanko – Działanie 1.2 schemat I

Nazwa instytucji	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe 'Langaz–Lanko' Andrzej Langowski obecnie PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE LANKO
Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	Brak danych
Beneficjent	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	f) Sytuacja finansowa	f) zadowalający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów	a) zadowalający
	b) Poziom udziału w rynku	b) zadowalający – głównie zagraniczny
	c) Poziom zysków	c) zadowalający
	d) Poziom zatrudnienia	d) zadowalający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) zadowalający
	f) Sytuacja finansowa	f) zadowalający
Projekt/y	Tytuł	Wzrost poziomu innowacyjności firmy Langaz – Lanko poprzez zakup nowoczesnego parku maszynowego do produkcji stolarki otworowej
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.2. schemat I
	Okres realizacji	2008 –2011
	Wartość projektu	2 928000 zł, w tym dofinansowanie z WRPO 2007–2013 w kwocie 1 200 000 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Wzrost poziomu innowacyjności firmy Langaz – Lanko poprzez zakup nowoczesnego parku maszynowego do produkcji stolarki aluminiowej
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	2
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	3 790 000 zł, w tym dofinansowanie z WRPO 2007–2013 w kwocie 1 631 000 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	brak
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	18 w ramach dwóch projektów WRPO 2007–2013. W tym w pierwszym zatrudniono bezpośrednio 6 pracowników, a w drugim 4. Pozostałe 8 osób stanowi efekt realizacji obydwu projektów i trudno tę liczbę rozdzielić.
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	<ul style="list-style-type: none"> • stolarze PCV – wykształcenie zawodowe • Kierownik jakości oraz 2 pracowników – powstał nowy dział kontroli jakości bezpośredniej produkcji Pozwoliło to znacznie zwiększyć jakość produktów oraz zminimalizować reklamacje. Są to pracownicy z wykształceniem średnim • Montażysta drzwi przeciwpożarowych – jest to nowe stanowisko. Zajmuje się on również szkoleniem pracowników firm, które chciały od beneficjenta kupować drzwi przeciwpożarowe i samodzielnie je montować. Wykształcenie zawodowe. • Specjaliści ds. sprzedaży eksportowej (8 osób) – są to osoby, które posługują się językiem niemieckim, francuskim, angielskim. Posiadają wykształcenie wyższe oraz doświadczenie handlowe. W niektórych przypadkach zostali oni przejęci z innych firm, z reguły dzięki zaoferowaniu większego wynagrodzenia.
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	Podano powyżej liczbę zatrudnionych pracowników łącznie w dwóch projektach WRPO 2007–2013.
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	1

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

<p>Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Realizacja projektu – osiągnięcie wymaganych w projekcie wskaźników b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek – głównie rynki Europy Zachodniej (głównie Niemcy, Francja, Belgia, Holandia) e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym – nowi kontrahenci, głównie na rynkach Europy Zachodniej (kraje jw.) f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu – firma zmieniła profil działalności i zaczęła produkcję okien i drzwi nietypowych. g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów – do firmy przeszli handlowcy tj. specjaliści ds. eksportu, którzy odpowiadają za rynki zagraniczne. h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu – powstanie nowych działów, np. planowanie transportu, kontrola jakości bezpośredniej i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) – np. dział planowanie transportu j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
<p>Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
<p>Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu – zrezygnowano z trzech zmian na stanowisku dozorca obiektu. Z 3 pracowników zwolniono 1. Obiekt jest obecnie pilnowany tylko w nocy. f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne – czynniki ekonomiczne spowodowały likwidację około dwóch stanowisk. Byli to niewyspecjalizowani pracownicy tj. dozorca,

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		pracownik gospodarczy
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: Wzrost poziomu innowacyjności firmy Langaz – Lanko poprzez zakup nowoczesnego parku maszynowego do produkcji stolarki aluminiowej b) Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe 'Langaz–Lanko' Andrzej Langowski c) Działanie/Poddziałanie: Działanie 1.2. schemat I
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: Dofinansowanie stanowiska pracy dla pracownika do 30 lat b) Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe 'Langaz–Lanko' Andrzej Langowski c) Źródło środków finansowych: Fundusz Pracy – refundacja części poniesionych kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	5
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Firma zajmująca się przygotowaniem i obsługą projektów unijnych Firma budowlana – wyremontowanie i powiększenie hali produkcyjnej Instytut naukowy, który przygotował ekspertyzy dotyczące maszyn, które planowano zakupić. Potrzebne było to do wskazania, że projekt ma charakter innowacyjny. Dwóch niemieckich producentów maszyn. W sumie w ramach dwóch projektów zakupiono ich 20.
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) – polskie przedstawicielstwa dwóch producentów maszyn z Niemiec. c) Średnia (50–249 pracowników) – firma przygotowująca projekty unijne d) Duża (powyżej 250 pracowników) – instytut naukowy
	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
Pośrednie efekty zatrudnienia	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

b) Trwałe	
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska – produkowane drzwi i okna są energooszczędne. Zmieniono technologię produkcji na bardziej ekologiczne
	Korzyści dla społeczności lokalnej – firma sponsoruje klub sportowy. – Pomaga stowarzyszeniom, OSP, czy przedszkolu wstawiając za darmo drzwi i okna. – zatrudnianie pracowników z lokalnego rynku pracy
	Korzyści dla instytucji – wzrost płaconych lokalnych podatków.
	Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia
Informacje dodatkowe	<p>Unowocześnienie parku maszynowego, możliwe dzięki wsparciu WRPO 2007–2013 pozwoliło na wejście firmy na rynki zagraniczne, głównie w Europie Zachodniej. Osiągnięto oba cele projektu: uruchomiono produkcję wysokiej jakości okien i drzwi, zwiększając liczbę miejsc pracy. Beneficjent realizował dwa projekty w ramach WRPO 2007–2013. Opisany projekt dotyczył zakupu maszyny do produkcji okien i drzwi z PCV, natomiast w ramach drugiego zakupiono maszynę do produkcji okien i drzwi z aluminium. Oba projekty traktowane są jako całość, ponieważ się uzupełniają. Firma wyspecjalizowała się w produkcji okien i drzwi nietypowych stając się częściowo zakładem manufakturowym. Właściciel firmy rozważa zakupienie kolejnych maszyn, co wiązałoby się ze stworzeniem kolejnych miejsc pracy i chętnie skorzystałby ze wsparcia unijnego w tym celu.</p> <p>Wszyscy zatrudnieni pracownicy uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez dostawców surowców, którzy dostarczają technologie i produkty. Dodatkowo firma organizuje szkolenia wewnętrzne dla pracowników, pozwalające poznać cały proces produkcji. Obejmują one również specjalistów ds. eksportu. Zajmują się oni nie tylko pozyskiwaniem klientów, ale muszą również znać cały proces technologiczny w firmie.</p>

8.8.4. Transport Przetwórstwo Drewna Jacek Frankowski, Włoszakowice – Działanie 1.2 schemat I

Beneficjent	Nazwa instytucji	Transport Przetwórstwo Drewna Jacek Frankowski
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	1624Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	e) Mikro (0–9 pracowników) f) Mała (10 – 49 pracowników) g) Średnia (50–249 pracowników) h) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów	a) zadowolający
	b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający
	c) Poziom zysków	c) zadowolający
	d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) Niezadowolający
f) Sytuacja finansowa	f) Niezadowolający	
Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:		
a) Poziom przychodów	a) zadowolający	
b) Poziom udziału w rynku	b) zadowolający	
c) Poziom zysków	c) zadowolający	
d) Poziom zatrudnienia	d) zadowolający	
e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) zadowolający	
f) Sytuacja finansowa	f) zadowolający	
Proje kt/y	Tytuł	Wzrost innowacyjności firmy Transport Przetwórstwo Drewna Jacek Frankowski poprzez wdrożenie technologii cięcia drewna

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.2. schemat I
Okres realizacji	10.2013 podpisano umowę 08.2014 przelano środki
Wartość projektu	1 200 000,00 zł
Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Nie były realizowane inne projekty
Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1 200 000,00 zł
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	0
Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	50 osób (stała umowa) + 50 osób (umowa zlecenie)
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	6 osób do obsługi zakupionej maszyny 1 mechatronik Pozostali pracownicy zostali zatrudnieni na stanowisku robotnik pomocniczy w przemyśle drzewnym
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	Nie dotyczy
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) <u>Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży – główny powód</u> d) Wejście na nowy rynek – większa produkcja powoduje zwiększenie sprzedaży. Obecnie firma działa na rynkach europejskich e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym – związane ze zwiększeniem produkcji oraz unowocześnieniem produkcji f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi – w niewielkim stopniu. Wprowadzono 3 produkty m.in. uszlachetniona trocina. Jednak jest to nieznaczająca część produkcji. g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę – zdecydowanie nie m) Inne (jakie)

Bezpośredni efekt zatrudnieniowy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	1
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy (<i>jeśli dotyczy</i>)	Firma zajmująca się pozyskiwaniem i obsługą środków europejskich
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy (<i>jeśli dotyczy</i>)	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) Brak danych
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (<i>jeśli dotyczy</i>)	0
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	– Znacznie zmniejszenie odpadów i w konsekwencji zmniejszenie zużycia energii – Przerabiane są krzywe pnie, które nie są zamawiane przez inne tartaki. Tym samym nie są one utylizowane.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	– zwiększenie liczby miejsc pracy dla lokalnych pracowników – wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych, głównie działających na rzecz dzieci i młodzieży (np. zakup nagród dla uczestników zawodów sportowych i różnego rodzaju konkursów)
	Korzyści dla instytucji	– beneficjent otrzymał 1,2 mln dotacji, a po realizacji projektu po pierwszym roku zapłacił 1 mln podatku.
	Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	Dobłą praktyką jest dokładne przygotowanie do zaplanowanego zakupu specjalistycznej maszyny. Po analizie oferty poszczególnych producentów odbywano spotkania z producentami, aby bezpośrednio przekonać się jak działa określona maszyna.
Informacje dodatkowe	<p>Zakup specjalistycznej maszyny do cięcia drewna służył rozwojowi firmy, zwiększeniu jej udziału w rynku. Dzięki niej proces cięcia drewna został zautomatyzowany, cięcie jest szybsze, zmniejszyła się ilość odpadów drewna i koszty a także wysiłek pracowników, a jednocześnie wzrosła wydajność. Ponadto wzrosła elastyczność produkcji. Bez wsparcia WRPO 2007–2013 maszyna też zostałaby zakupiona. Zakup maszyny spowodował jednak znaczny wzrost zatrudnienia w firmie. Przed realizacją projektu firma zatrudniała niecałe 50 osób. Po zakupie specjalistycznej maszyny do cięcia drewna zwiększyły się znacznie możliwości produkcyjne firmy. Zatrudniono 50 osób na stałą umowę o pracę. Dodatkowo kolejnych 50 osób jest zatrudnionych na umowę zlecenie (jest to wybór samych pracowników, np. posiadają świadectwa KRUS lub mają określoną sytuację rodzinną).</p> <p>W ramach projektu przeszkolono 3 pracowników w zakresie obsługi linii produkcyjnej maszyny. Te osoby następnie po pewnym czasie przeszkoliły kolejnych 3 nowych pracowników. W sumie 6 osób obsługuje specjalistyczną maszynę. Dodatkowo przeszkolono 1 pracownika na stanowisku mechatronik, który jest odpowiedzialny za naprawę i ustawianie maszyny. Wykupiono również dla jednego pracownika szkolenie u francuskiego producenta z zakresu przygotowania pił. Ten pracownik później przeszkolił kolejnych pracowników</p>	

8.8.5. AWAS – Serwis Sp. z o.o. z Turku – Działanie 1.2 schemat III

	Nazwa instytucji	AWAS–Serwis Sp. z o.o.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	38.22Z
Beneficjent	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	a) Zadowolający b) Zadowolający c) Zadowolający d) Zadowolający e) Brak odpowiedzi f) zadowolający
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	a) zadowolający b) Zadowolający c) zadowolający (choć ceny, które firma musi oferować w przetargach są coraz mniejsze ze względu na konkurencję. Tak więc podmiot ma coraz więcej klientów, a nie przekłada się to na większy zysk) d) Zadowolający g) Brak odpowiedzi e) Zadowolający
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	
Projekt/y	Tytuł	Budowa oczyszczalni osadów pochodzących z osadników i separatorów ropopochodnych zlokalizowanej w Turku, przy ul. Jedwabniczej
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.2. schemat III
	Okres realizacji	01.04.2010 – 30.06.2011 (zakończenie rzeczowe) 31.08.2011 (zakończenie finansowe)
	Wartość projektu	8 471 117 zł (pierwotnie w umowie planowano wartość całego projektu na kwotę około 6 mln zł), w tym dofinansowanie z WRPO 2 892 054 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	8 471 117 zł (pierwotnie w umowie planowano wartość całego projektu na kwotę około 6 mln zł), w tym dofinansowanie z WRPO 2 892 054 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	brak
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	11
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	– Operatorzy linii urządzeń do oczyszczania – Kierowcy cystern – Handlowcy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów <i>(jeśli dotyczy)</i>	Nie dotyczy
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów – ponieważ zwiększyły się możliwości produkcyjne c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie świadczenia nowej usługi – beneficjent może obecnie odbierać ziemię zanieczyszczoną substancjami ropo chodnymi oraz pozyskiwać zanieczyszczenia z dużych głębokości (powyżej 10 metrów) g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) – związane ze zwiększeniem się liczby klientów. Również obsługa firmy oraz całego procesu pozyskiwania i przetwarzania zanieczyszczeń. j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – we wniosku zobowiązano się na zatrudnienie nowych pracowników.
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		<p>k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia)</p> <p>l) inne (jakie)</p> <p>m) nie dotyczy</p>
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p>
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Realizator:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p>
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p> <p>d) Źródło środków finansowych:</p>
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p> <p>d) Źródło środków finansowych:</p>
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	6
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>– budowlana (1 firma)</p> <p>– producenci urządzeń do oczyszczania (4 firmy)</p> <p>– elektroniczna – (1 firma)</p>
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Mikro (0–9 pracowników)</p> <p>b) Mała (10 – 49 pracowników)</p> <p>c) Średnia (50–249 pracowników)</p> <p>d) Duża (powyżej 250 pracowników)</p> <p>Brak danych</p>
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	0
	Typ zatrudnienia	<p>a) Tymczasowe</p> <p>b) Trwałe</p>
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Nie dotyczy
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Projekt w swoim założeniu dąży do ochrony środowiska naturalnego. Powstała instalacja przyjmuje odpady niebezpieczne, które przetwarza na odpadu, które są już bezpieczne.

	Korzyści dla społeczności lokalnej	projekt w niewielkim stopniu przyniósł korzyści społeczności lokalnej: planowano, że pracownicy będą zatrudniani głównie z miasta, w którym znajduje się zakład, ostatecznie jednak w większości osoby zatrudnione w firmie pochodzą spoza Turku (mieszkańcy Turku, do których oferta skierowana była w pierwszej kolejności, nie byli zainteresowani pracą w zakładzie)
	Korzyści dla instytucji	brak
	Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	
Informacje dodatkowe	<p>Beneficjent przed realizacją projektu posiadał dwie instalacje do oczyszczania odpadów ropopochodnych, przy czym ich moce przerobowe się kończyły, a jedna z nich nie mogła już być modernizowana ze względu na obowiązujące obecnie przepisy. Za celowe uznano więc zbudowanie kolejnego zakładu. Znalezione odpowiednie miejsce w powstałej strefie inwestycyjnej w Turku, gdzie istnieje lokalna oczyszczalnia, mogąca przyjmować przetworzone przez zakład ścieki. Głównym celem projektu było zbudowanie nowoczesnej wysokowydajnej oczyszczalni separatorów i osadników, na co beneficjent miał zapotrzebowanie. Zbudowany w ramach projektu obiekt obecnie ma wydajność 300 metrów³ na dobę. Może ona wzrosnąć dwukrotnie po zamontowaniu dwóch urządzeń.</p> <p>Beneficjent rozważa ubieganie się o kolejne dofinansowanie, jednak dopiero po zakończeniu spłaty kredytu wziętego na poprzednią inwestycję, która kosztowała o wiele więcej niż planowano. Po pierwsze chodzi o dwa urządzenia, których instalacja zwiększy moce powstałej instalacji do przerobu 600 metrów³ ścieków, a więc dwukrotnie więcej niż obecnie. Po drugie chodzi o zakup nowych cystern. Obydwie inwestycje na pewno przełożyłyby się na zwiększenie zatrudnienia w firmie.</p> <p>Beneficjent inwestował we wzrost wiedzy i umiejętności kadry pracowniczej zatrudnionej wskutek realizacji projektu. Operatorzy linii są przygotowani przez brygadiera do pełnienia swoich obowiązków na szkoleniach wewnętrznych. Natomiast handlowcy uczestniczą regularnie w szkoleniach wykupywanych przez beneficjenta w firmach zewnętrznych</p>	

8.8.6. TB Hydro Sp. z o.o. z Poznania – Działanie 1.2, schemat IV

	Nazwa instytucji	TB Hydro Sp. z o.o.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	71.12.Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Beneficjent	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Wzrost konkurencyjności i pozycji rynkowej spółki "TB HYDRO", drogą inwestycji
	Działanie/Poddziałanie	01.02.04
	Okres realizacji	Od 2008–01–31 do 2010–06–18

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wartość projektu	398 982,00 zł Wartość dofinansowania: 228 924,00 zł
Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Nie dotyczy
Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	398 982,00 zł Wartość dofinansowania: 228 924,00 zł
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	Nie dotyczy
Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	4
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (Spawacze, tokarze)
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	Nie dotyczy
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015
	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015
	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	c) Tak d) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	Ok. 4
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych, Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów, Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników)

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (<i>jeśli dotyczy</i>)	0
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	W kolejnych latach firma przyczyniła się do zatrudnienia osób bezrobotnych z terenu Wągrowca, gdzie usytuowana jest fabryka – ograniczenie stopy bezrobocia (w 2008 roku miasto charakteryzowało się wysoką stopą bezrobocia).
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Potencjalne miejsce pracy. Im lepiej wyposażona hala produkcyjna i lepiej prosperująca tym większe wpływy do kasy gminy, które są następnie wykorzystywane do inwestycji lub pomocy dla mieszkańców gminy.
	Korzyści dla instytucji	Rozwój i samowystarczalność firmy – Firma nie potrzebuje już podwykonawców, bowiem samodzielnie produkuje swoje wyroby kontrolując ich jakość oraz terminy realizacji.
	Elementy projektu, jego realizacji wartość powszechnienia	Projekt nie był unikatowy. Unikalna jest jednak firma, ponieważ jest to prawdopodobnie jedyna w Polsce firma zajmująca się produkcją tego typu wyrobów w sposób nieseryjny (firma zajmuje się projektowaniem i produkcją zaworów do armatur wodnych – wysokości ok. 4,5 metra do m.in. elektrowni wodnych). Każdy produkt jest zaprojektowany przez firmę zgodnie z wymaganiami zamawiającego i wyprodukowany od początku do końca w hali produkcyjnej. Produkty są dostarczane za granicę – dla Polski zrealizowano zaledwie 3 zamówienia. Głównymi odbiorcami są Niemcy, Austria, Norwegia, Francja, Włochy, Hiszpania, Indie, Korea, Brazylia, Stany Zjednoczone. Projekt pozwolił na pierwszy zakup sprzętu i maszyn do nowych hal, na sfinansowanie stacji transformatorowej, pieca CO oraz na rozpoczęcie remontu zakupionych hal.
Informacje dodatkowe	<p>W 2008 roku firma zakupiła działkę z halą produkcyjną w Wągrowcu, planując rozszerzenie działalności z wyłącznie konstruktorskiej, projektowej o produkcyjną. W ramach projektu zakupiono m.in. piec CO, maszyny, komputery, oprogramowania, stację transformatorową. Firma jeszcze dwa razy wnioskowała o dofinansowanie z WRPO 2007–2013 – na wybudowanie kolejnej hali (koszt ok. 2 000 000 złotych), jednak nie udało się otrzymać dofinansowania z powodu braku innowacyjności. Zdaniem oceniających bowiem produkcja zaworów to nadal produkcja zaworów, pomimo, że firma chciała produkować ich inny typ (o innej wielkości itp.). Zdaniem przedstawiciela firmy, nawet gdyby w chwili obecnej otrzymano dofinansowanie z WRPO 2014+ poziom zatrudnienia nie uległby zmianie, ponieważ firma zatrudnia optymalną liczbę pracowników, a ponadto branża przeżywa obecnie zastój.</p> <p>Beneficjent inwestował w rozwój kompetencji kadr zatrudnionych w efekcie projektu, finansując ze środków własnych szkolenia podnoszące ich kompetencje, nadające nowe uprawnienia w zakresie spawania.</p>	

8.8.7. Panel Serwis Sp. z o.o. w Kaliszu – Działanie 1.3 JEREMIE

Beneficjent	Nazwa instytucji	PANEL SERWIS SP. Z O.O.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	8129 Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników)

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	d) Duża (powyżej 250 pracowników) a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający b) Niezadowolający c) Niezadowolający d) Niezadowolający e) Niezadowolający f) Niezadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający – sukcesywnie rośnie b) Niezadowolający – zwiększył się c) Niezadowolający – zwiększył się d) Niezadowolający – zwiększył się e) Niezadowolający f) Niezadowolający – polepszyła się Właściciel firmy wychodzi z założenia, że sytuacja firmy może zawsze być lepsza. Dąży on do jeszcze lepszej pozycji firmy na rynku. Jest zadowolony z poziomu rozwoju, ale chciałby go jeszcze zwiększyć.
Projekt/y	Tytuł	Poręczenie kredytu.
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.3. (JEREMIE)
	Okres realizacji	2011.11.17 – 2013.02.19
	Wartość projektu	180 000 kwota poręczenia
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	180 000
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	brak
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	6
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Sprzątac
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe (3 osoby) b) Trwałe (3 osoby – na okresie próbnym firma praktykuje umowy zlecenia ze względu na bardzo dużą rotację)
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	2
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	<ul style="list-style-type: none"> d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – unowocześnienie swojej usługi tzn. przejście od sprzątanía ręcznego do sprzątanía mechanicznego za pomocą maszyn 	
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Nie dotyczy 	
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) Nie dotyczy 	
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> d) Tytuł projektu: e) Beneficjent: f) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	–
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	–
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Utworzenie nowych miejsc pracy Zwiększenie wpływów podatkowych
	Korzyści dla instytucji	
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	brak
Informacje dodatkowe	Beneficjent skorzystał z możliwości wzięcia poręczenia na kredyt na bieżącą działalność firmy (zakup soli potrzebnej do odśnieżania) oraz kupno 3 maszyn sprzątających. Są to maszyny samojezdne, które myją podłogę na mokro i następnie zbierają wodę do zbiorników. Głównym celem było unowocześnienie parku maszynowego, co w konsekwencji zwiększyło efektywność pracy pracowników. Beneficjent nie korzystał z innych projektów WRPO 2007–2013 po zakończeniu opisywanego projektu, ponieważ firma była/jest na takim poziomie rozwoju, że nie potrzebuje korzystać z poręczeń. Dysponuje już odpowiednim kapitałem własnym. Kolejne formy wsparcia nie wpłynęłyby na poziom zatrudnienia w jego firmie. Obecnie o wiele większe znaczenie na rozwój zatrudnienia mają zmiany w prawie. Zdaniem beneficjenta program 500+ powoduje znaczny odpływ pracowników również w jego branży. Z drugiej strony określenie płacy minimalnej na poziomie 13 zł od 1 stycznia 2017 roku zwiększy konkurencyjność badanego podmiotu, ponieważ zlikwiduje nieuczciwe firmy, które zatrudniają pracowników w szarej strefie.	

8.8.8. EuroBeef Sp. z o.o. – Działanie 1.3 JEREMIE

	Nazwa instytucji	EuroBeef Sp. z o.o.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	10.11
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) Poręczenie było udzielane 26 IX 2012 i wtedy spółka nie zatrudniała jeszcze żadnego pracownika. Zaczęła to robić od X. 2012 b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Beneficjent	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu: a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający b) Niezadowolający c) Niezadowolający d) Niezadowolający e) Niezadowolający f) Niezadowolający Niezadowolenie wynika z faktu, że firma dopiero zaczęła działalność
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu: a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Zadowolający – sprzedaż na wysokości 90 mln b) Zadowolający c) Niezadowolający d) Niezadowolający e) Niezadowolający f) Niezadowolający – Po zakończeniu projektu firma nadal była na etapie rozruchu
Projekt/y	Tytuł	Poręczenie
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.3. (JEREMIE)
	Okres realizacji	26.09.2012 – 25.03.2014
	Wartość projektu	66 650 zł (16 093 euro) W dn. 8.04.2013 roku wartość została powiększona do kwoty 133 300 zł (32 124,35 euro)
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	66 650 zł (16 093 euro) W dn. 8.04.2013 roku wartość została powiększona do kwoty 133 300 zł (32 124,35 euro)
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	brak
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	137 osób
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Głównie: Rozbieracz mięsa, wykrawacz, pakowacz oraz myjkowy, dodatkowo mechanik i pracownik biurowy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	2 stanowiska z PUP (Fundusz Pracy)
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Rozbieracz mięsa
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	11 osób, stała liczba od początku działania firmy (pakowacze)
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) – w małym stopniu j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników – sala l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
☐ ☐ ☐ ☐ Czy projekt jest komplementarny z innymi	a) Tak

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: Doposażenie dwóch stanowisk pracy 2012 roku b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych: PUP Fundusz Pracy W 2016 złożono wnioski o dofinansowanie dwóch stanowisk pracy (38 tys. zł) oraz dla dwóch pracowników poniżej 30 r. ż. dofinansowanie pensji przez rok. W konsekwencji 4 nowe osoby zostaną zatrudnione.
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	Około 30 – regularna współpraca
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Głównymi kontrahentami są rzeźnie.
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Korzystanie z energii solarnej Wykorzystanie technologii zmniejszających wykorzystanie energii, np. specjalne regały pozwalającą maksymalnie wykorzystać powierzchnię, która jest chłodzona. Nowoczesne agregaty chłodnicze.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Stworzenie nowych miejsc pracy. Po zakończeniu projektu powstało ich 137 – pracownicy są z powiatu kolskiego i ościennych Działania charytatywne np. dofinansowanie

	drużyny piłkarskiej
Korzyści dla instytucji	Wspieranie lokalnych przedsiębiorstw – właściciel bardzo dba, aby korzystać w jak największym stopniu z lokalnych firm. Np. Hydraulik, elektryk, specjalista od chłodnictwa, deratyzacji Promocja polskiej wołowiny
Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	Środki WRPO Działanie 1.3. (JEREMIE) są zdaniem beneficjenta łatwo dostępne w porównaniu z innymi. Cechuje je również bardzo mała biurokracja. Projekt wyróżnia się tym, że dzięki uzyskanemu wsparciu możliwe było stworzenie firmy, która stała się jednym z największych zakładów w mieście. Zatrudnia obecnie 150 osób. Dobłą praktyką jest podejście do pracowników. Są oni traktowani poważnie. W firmie nie ma umów śmieciowych, wykorzystywania luk w prawie. Wszyscy pracownicy są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę. Dają one stabilizację, poczucie bezpieczeństwa, możliwość rozwoju i planowania swojego życia. Dzięki temu rotacja w firmie jest niewielka.
Informacje dodatkowe	Firma EuroBeef Sp. z o.o. zajmuje się rozbiorem i obróbką mięsa wołowego. W momencie przystąpienia do projektu była na etapie powstawania. Beneficjent zakupił na kredyt nieruchomość po dawnym zakładzie produkcyjnym, jednakże potrzebował kolejnych środków finansowych niezbędnych na rozruch, tzn. zakup surowca, pierwsze pensje oraz wyposażenie. Beneficjent nie poszukiwał wsparcia ze środków europejskich. Zwrócił się do swojego banku w sprawie poręczenia do kredytu obrotowego. Ten go poinformował, że może uzyskać je w formie wsparcia WRPO 2007–2013. W chwili rozpoczęcia projektu w dniu 26 września 2012 firma nie zatrudniała żadnego pracownika. Dopiero w październiku rozpoczęto rekrutację. Na koniec 2012 roku pracowało w niej 40 osób. W 2013 zatrudniono kolejne 68, a w 2014 następne 88 osób. Szacuje się, że w chwili zakończenia realizacji projektu tj. w marcu 2014 pracowało u beneficjenta 137 osób. Są to głównie stanowiska rozbieracz mięsa, wykrawacz, pakowacz i myjkowy. Również w mniejszym zakresie stanowiska mechanika oraz pracownika biurowego. Kolejne formy wsparcia wpłynęłyby na zwiększenie zatrudnienia. Firma rozrasta się. Obecnie buduje kolejną halę produkcyjną, której koszt chce sfinansować ze środków POIiŚ 2014–2020. Z chwilą zakończenia inwestycji będzie poszukiwać kolejnych pracowników. Szacunkowo w 2017 roku zostanie zatrudnionych przynajmniej 30 pracowników. Głównymi kontrahentami beneficjenta są rzeźnie, które dostarczają do zakładu mięso. Obecnie współpracuje on z około 30 podmiotami. Zdaniem beneficjenta to, że zakład przetwarza codziennie 70 ton wołowiny (głównie na eksport) ma to niewątpliwie wpływ na wielkość stałego zatrudnienia u kontrahentów. Na przykładzie dwóch głównych dostawców zauważono, że zwiększyli oni zakres uboju. Uzyskali stabilizację, ponieważ mają stałego partnera biznesowego, który odbiera od nich po kilka tirów mięsa tygodniowo. Jeden z nich obecnie buduje nowe hale produkcyjne.

8.8.9. Zerta Sp. z o.o., Poznań – JESSICA

	Nazwa instytucji	ZERTA Sp. z o.o.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	68.10.Z
Beneficjent	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) – w chwili zakupienia dawnego Hotelu Polonez firma Zerta nie zatrudniała żadnych pracowników b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) sposób wliczania pracowników c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	<ul style="list-style-type: none"> a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> a) Niezadowolający b) Niezadowolający c) Niezadowolający d) Niezadowolający e) Niezadowolający f) Niezadowolający <p>Firma ZERTA jest spółką celową dużej firmy deweloperskiej Griffinn Real State. Została utworzona na potrzeby realizacji opisywanego projektu.</p>
	<p>Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa 	<ul style="list-style-type: none"> a) zadowolający b) zadowolający c) zadowolający d) zadowolający e) zadowolający f) zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Adaptacja dawnego hotelu Polonez pod nowe funkcje społeczno–gospodarcze
	Działanie/Poddziałanie	4.1 Jessica
	Okres realizacji	11.12.2013 – 30.06.2015
	Wartość projektu	wartość inwestycji 46,96 mln zł; wartość pożyczki 24,37 mln zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	nie dotyczy
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Nie dotyczy
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	Nie dotyczy	
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	6 osób. – jednak beneficjent korzysta z outsourcingu, dlatego można uznać, że pracuje w niej 25 pracowników. Dla wszystkich z nich jest to jedyne miejsce pracy. (Pozostałych pracowników zatrudnionych na zasadzie outsourcingu opisano jako podwykonawców)
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownik administracji (1 osoba) Trenerzy w klubie fitness (2 osoby) Osoby pracujące na recepcji w klubie fitness (3 osoby)
	Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwale – są osoby zatrudnione na stałe, choć na podstawie umów cywilno–prawnych
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwale
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015 – opisywane dla wszystkich osób zatrudnionych zarówno na podstawie umów cywilno–	a) Obsługa/realizacja projektu – jest to główny powód. Zatrudnieni pracownicy odpowiadają za obsługę całego budynku, który został wyremontowany w ramach projektu.	

<p>prawnych, jak na zasadzie outsourcingu</p>	<ul style="list-style-type: none"> b) Pozyskanie nowych klientów – np. utworzenie nowej usługi, jaką jest fitness c) Możliwość zwiększenia sprzedaży d) Wejście na nowy rynek – projekt był nowatorskim rozwiązaniem. Obecnie pojawiła się firma, które również wyremontowała budynek i stworzyła akademik dla studentów e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu – firma rozwijała się w ramach projektu i musiała rozbudować całą obsługę potrzebną do realizacji nowych zadań. i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) – firma rozpoczęła działalność i musiała stworzyć administrację j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
<p>Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
<p>Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy <p>Beneficjent nie likwidował miejsc pracy. W pojedynczych przypadkach zmieniali się pracownicy z serwisu sprzątającego oraz ochrony. Respondent nie zna wszystkich powodów odejścia z pracy, choć wskazuje, że były to głównie własne decyzje tych osób. W jednym przypadku wie, że powodem była choroba. Równocześnie na miejsce osób, które odeszły zastały zatrudnione nowe.</p>

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	a) obsługa powstałego domu studenta – 6 kontrahentów/podwykonawców b) generalny remont budynku – kilkanaście podmiotów
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Sprzątanie, ochrona, obsługa techniczna budynków branża budowlana, szkolnictwo, handel i usługi
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) – administracja budynku. b) Mała (10 – 49 pracowników) – firma sprzątająca, szkoła oraz firma zajmująca się obsługą techniczną budynków c) Średnia (50–249 pracowników) – firma ochroniarska d) Duża (powyżej 250 pracowników) Firmy budowlane – należały do podmiotów mikro, małych i średnich
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Ok. 60
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe – dotyczy firm budowlanych b) Trwałe – pracownicy obsługujący wyremontowany budynek, szkołę, punkty handlowo-usługowe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownik biurowy, licencjonowany administrator budynku, sprzątacze, ochrona, pracownicy budowlani, sprzedawcy, obsługa w branży gastronomicznej, nauczyciele
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	2
⏪ ⏩	Korzyści dla lokalnego środowiska	Założenia modernizacyjne zakładały dbałość o

	<p>środowisko naturalne tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nowo wybudowany węzeł ciepły jest nowoczesny i niskoemisyjny – przy pracach termo modernizacyjnych uwzględniono opracowanie ornitologiczne dotyczące kompensacji miejsc lęgowych ptaków
Korzyści dla społeczności lokalnej	<p>Firma nie ogranicza się do działań komercyjnych, ale również wspiera różnorodne inicjatywy. Współpracuje z Centrum Kultury Studenckiej, Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych Otwarte Drzwi. Organizacje te mogą nieodpłatnie wykorzystywać przestrzeń budynku i realizować swoje działania, np. wernisaż prac namalowanych przez dzieci niepełnosprawne lub spotkania dyskusyjne Klubu Studenckiego Dodatkowo beneficjent wspiera dwóch młodych artystów, którzy mogą pokazywać swoje prace w budynku. W holu głównym prezentują swoje prace także studenci z PWST z Warszawy.</p>
Korzyści dla instytucji	<p>– współpraca z uczelniami wyższymi w zakresie wymiany studentów głównie w ramach programów Erasmus+ i Kirklanda</p>
Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	<p>Projekt jest unikatowy, ponieważ dotyczy przystosowania budynku na potrzeby prowadzenia domu studenckiego, co było działaniem nowatorskim, które znalazło już swoich naśladowców.</p> <p>Dobłą praktyką jest włączanie się w życie lokalnej społeczności, tj., współpraca z organizacjami studenckimi, organizacjami pozarządowymi oraz młodymi twórcami.</p>
Informacje dodatkowe	<p>Firma Zerta w chwili zakupu dawnego hotelu Polonez nie zatrudniała żadnego pracownika. Dopiero po otrzymaniu dotacji oraz w trakcie trwania projektu zaczęto zatrudniać pracowników, głównie jednak na zasadzie outsourcingu. Firma została powołana do realizowania określonej inwestycji oraz jej administrowania. Zrealizowany projekt zakończył się i dzięki niemu powstał dom studencki. Firma nie planuje ubiegać się już o kolejne wsparcie ze środków unijnych. Jej zadaniem jest administracja powstałym obiektem.</p> <p>Utworzenie przez firmę ZERTA domu studenckiego umożliwiło prowadzenie działalności usługowej innym podmiotom. Tym samym dotacja w ramach WRPO przyczyniła się pośrednio do stworzenia kolejnych miejsc pracy. Firma ZERTA podnajmuje powierzchnię budynku w sumie 5 podmiotom. Respondent podał również szacunkową liczbą zatrudnionych pracowników w każdym z nich.</p> <p>Są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sklep spożywczy – 3 pracowników – sklep sportowy – 3 pracowników – bar – 2 pracowników – punkt ksero – 2 pracowników – szkoła dla dzieci z niepełnosprawnością – 20 pracowników (Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum 'Otwarte Drzwi' <p>Wspomniany wyżej klub fitness stanowi wyjątek, jest prowadzony wprost przez Zerta sp. z o.o., bowiem jak administrator domu studenckiego spółka widziała potrzebę zapewnienia takiej usługi, a nie udało się znaleźć operatora, który byłby zainteresowany prowadzeniem tej działalności.</p>

8.8.10. PWiK w Obornikach – JESSICA

	Nazwa instytucji	PWiK w Obornikach
Beneficjent	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	93.11Z (dotyczy bezpośrednio projektu realizowanego w ramach WRPO tj. Ośrodek rekreacji), Działalność główna 36.00Z, 37.00Z)
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	<p>a) Mikro (0–9 pracowników)</p> <p>b) Mała (10 – 49 pracowników) – dotyczy tylko obiektu rekreacji zmodernizowanego w ramach projektu WRPO (17,75 etatu)</p> <p>c) Średnia (50–249 pracowników) – cała firma</p>

		PWiK
		d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) – dotyczy tylko obiektu rekreacji zmodernizowanego w ramach projektu WRPO (33 osoby co daje 27,25 etatu) c) Średnia (50–249 pracowników) – cała firma PWiK d) Duża (powyżej 250 pracowników)	
Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający b) Niezadowolający – przed realizacją projektu zaczęło ubywać klientów c) Niezadowolający d) Zadowolający e) Niezadowolający f) Niezadowolający
Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Zadowolający – mimo, że obiekt nadal przynosi stratę. Jednak dzięki projektowi znacznie się ona zmniejszyła. b) Zadowolający c) Niezadowolający – obiekt nadal nie przynosi zysków d) Zadowolający e) Niezadowolający f) Zadowolający – zaplanowany poziom przychodów dzięki projektowi został zrealizowany z nawiązką
Tytuł		Zwiększenie atrakcyjności Centrum Rekreacji Oborniki poprzez budowę nowych form rekreacji
Działanie/Poddziałanie		4.1 Jessica
Okres realizacji		24.02.2014 – 09.12.2014
Wartość projektu		4 mln zł.
Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013		brak
Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013		1
Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013		4 mln zł.
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013		3 projekty realizowane w ramach PROW. Dotyczyły one rozbudowy infrastruktury wodno–ściekowej PO IiŚ – modernizacja oczyszczalni ścieków (projekt wart ponad 70 mln)
Bezpośredni efekt zatrudnieni	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	Po zakończeniu realizacji projektu zatrudniono 4 osoby na 3,5 etatu. Po roku zwiększono zatrudnienie do 6 osób na 5,5 etatu. Pośrednio projekt wpłynął na zatrudnienie dodatkowych 6 osób (6 etatów).

Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Konserwator (cały etat wykształcenie zawodowe) – • Barman i barmanka (2 osoby w sumie 1,5 etatu – wykształcenie wyższe oraz policealne) • Pracownik administracyjny (cały etat, zatrudniony od lutego 2015 – wykształcenie wyższe) • Kasjer (cały etat, zatrudniony od lutego 2015– wykształcenie wyższe) • Sprzątaczką (cały etat wykształcenie podstawowe) <p>Pośrednio dzięki projektowi zatrudniono dodatkowo 6 instruktorów nauki pływania. Bez realizacji projektu nie zostaliby oni zatrudnieni.</p>
Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwałe
Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów <i>(jeśli dotyczy)</i>	0
Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów – powstanie nowych stref rekreacji przełożyło się na wzrost liczby klientów c) Możliwość zwiększenia sprzedaży d) Wejście na nowy rynek – niektóre usługi są jedyne w mieście. Jest to kregielnia, boisko do squash, sala konferencyjna na 100 osób e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) <u>Rozpoczęcie świadczenia nowej usługi – powstanie nowych stref rekreacji – jest to główny czynnik</u> g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) – większa liczba klientów wymagała zwiększenia obsługi administracyjnej. Dotyczy to głównie obsługi sali konferencyjnej j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) –pracownicy musieli zostać zatrudnieni do obsługi nowo powstałych usług
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu – pozwala ona utrzymywać miejsca pracy i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców 4
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i> Firmy budowlane – 3 Nadzór budowlany – 1
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) – lokalna firma

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		<p>budowlana</p> <p>c) Średnia (50–249 pracowników) – firma budowlana</p> <p>d) Duża (powyżej 250 pracowników) – firma budowlana</p>
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (jeśli dotyczy)	0
	Typ zatrudnienia	<p>a) Tymczasowe</p> <p>b) Trwałe</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Nie dotyczy
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	w zmodernizowanym obiekcie zainstalowano wysoko sprawne centrale wentylacyjne, które odzyskują ciepło. Każda strefa jest osobno wentylowana. Dzięki temu służyłecie energii pozostało bez zmian, mimo zwiększenia powierzchni użytkowej.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	<p>powstały usługi, których nie było w Obornikach tj. boisko do squash, kręgielnia, sala konferencyjna na 100 osób. Dzięki temu mieszkańcy miejscowości nie muszą nigdzie wyjeżdżać, tylko korzystają ze wskazanych usług na miejscu.</p> <p>ze zmodernizowanego obiektu zaczęły korzystać dzieci z klas 2–4 szkoły podstawowej w ramach Programu Gminna nauka pływania. Program obejmuje Oborniki oraz dwie inne miejscowości.</p>
	Korzyści dla instytucji	Różne instytucje korzystają przede wszystkim z sali konferencyjnej. Należą do nich również: Młodzieżowa Rada Miasta, Rada Seniorów.
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	Powstała wyjątkowo szeroka oferta rekreacji, obejmując ośrodek Spa, salę konferencyjną dla 100 osób z zapleczem kuchennym, boisko do squash oraz kręgielnię z zapleczem barowym, a także elektroniczny system obsługi klienta i nowoczesną technologię uzdatniania wody. Projekt wyróżnia się również pod względem zatrudnienia.
Informacje dodatkowe	<p>Od 1 lutego 2012 roku beneficjent stał się właścicielem basenu. Poszukiwał środków na wyremontowanie pomieszczeń, które nie były dotychczas wykorzystane. Zaplanowano stworzenie kręgielni, boiska do squash–a, sali konferencyjnej na 100 osób (w mieście Oborniki nie ma takiej sali) oraz strefę Spa z leżakami do masażu, z grota solną. Głównym celem był wzrost atrakcyjności basenów. Dostrzeżono, że w województwie powstały lub powstają kompleksy rekreacyjne, np. termy poznańskie, termy tarnowskie. Przyciągały one klientów również z terenu gminy i przez to coraz mniej osób korzystało z basenów w Obornikach.</p> <p>Największym problemem w realizacji projektu była współpraca z jednym z kontrahentów, który był głównym wykonawcą znacznej części inwestycji. Wyłoniona w przetargu firma budowlana zatrudniła do jej wykonania 25 podwykonawców; zdarzały się przypadki, że prace wykonywały również niezgłoszeni podwykonawcy. Mimo, że należało to do głównego wykonawcy, pracownicy beneficjenta w dużej części koordynowali całą inwestycję. W konsekwencji brak wystarczającego zaangażowania głównego wykonawcy spowodował niewielkie opóźnienie w realizacji inwestycji. Beneficjent wymusił na głównym wykonawcy zapłatę wszystkich wierzytelności wobec podwykonawców, co wymagało przesunięcia rozliczenia z Urzędem Marszałkowskim.</p> <p>Zdaniem respondenta udzielenie kolejnego wsparcia w ramach WRPO 2014+ przełożyłoby się na zwiększenie zatrudnienia. Beneficjent śledzi na bieżąco programy operacyjne funduszy europejskich. Wskazuje, że jako spółka nie wpisuje się w projekty z podstawowych obszarów jego działalności, obejmującej gospodarkę wodno–ściekową. Planuje za to rozbudowę obiektu rekreacyjnego, który został zmodernizowany w ramach opisywanego projektu. Beneficjent chciałby wybudować całoroczne zadaszone boisko do tenisa. Byłyby to kolejne powierzchnie, które wymagałyby obsługi i zatrudnienia nowych pracowników. Beneficjent myśli również o wybudowaniu odkrytego basenu.</p>	

8.8.11. Gmina Czarniejewo – Działanie 1.7

Beneficjent	Nazwa instytucji	Gmina Czarniejewo
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	84112Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Tytuł	Utworzenie Strefy Aktywizacji Gospodarczej na terenie Gminy Czarniejewo w Powiecie Gnieźnieńskim
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.7.
	Okres realizacji	2011–2014
	Wartość projektu	1 863 142,02 zł
Projekt/y	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączeniami w mieście Czarniejewo • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Czarniejewo • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Czarniejewo II
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	4
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	8 135 389,55 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa chodników ulicy Pałacowej w Czarniejewie • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Żydowie – ostatni etap • Utworzenie centrum rekreacyjno-sportowego w Żydowie (część I) • Utworzenie centrum rekreacyjno-sportowego w Żydowie (część II) • Wielopokoleniowcy na strat. Jutro zaczyna się dziś • Zielona szkoła w Grabach • Zagospodarowanie terenu integracyjno-sportowego w WDK w Pawłowie • Budowa biskupińskiej chaty – miejsca wypoczynku i rekreacji w Grabach • Święto pyry – kultywowanie miejscowej

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		<p>tradycji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafię więcej • Wiem, umiem, rozumiem
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	0
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – zwiększenie działań administracyjnych w urzędzie związane z coraz większą liczbą obowiązków przenoszonych na samorządy
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) – związane z reorganizacją urzędu oraz zmianami w regulaminie
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	W trakcie realizacji projektu współpracowano z 3 kontrahentami. Dwa z nich zrezygnowało z realizacji inwestycji. Dopiero trzeci przeprowadził wszystkie działania zaplanowane w projekcie.
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Branża budowlana
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Brak danych
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób	Brak danych

	niepełnosprawnych	
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	nie dostrzeżono
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Obecnie nie dostrzeżono. W przyszłości, jeżeli powstaną inwestycje w powstałej strefie firmy będą poszukiwać nowych pracowników.
	Korzyści dla instytucji	gdy w strefie powstaną inwestycje, zaczną do budżetu gminy wpływać podatki do nowych firm.
	Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	brak
Informacja dodatkowa	<p>Gmina Czarniejewo w 2008 roku została namówiona przez powiat gnieźnieński do utworzenia strefy inwestycyjnej. Głównym celem było stworzenie nowoczesnego miejsca pod inwestycję z całą niezbędną infrastrukturą. Chciano stworzyć strefę gospodarczą na poziomie ponadregionalnym. Efektem miało być przyciągnięcie inwestorów, którzy stworzyliby nowe miejsca pracy i tym samym zwiększyliby atrakcyjność samej gminy. Mimo zakończenia projektu w 2014 roku dotychczas nie udało się znaleźć żadnego inwestora, który założyłby w strefie swój zakład.</p> <p>Beneficjent bardzo starannie przygotował się do projektu, aby jego realizacja przebiegła bezproblemowo. Przygotowano dokładną dokumentację projektową. Sama strefa inwestycyjna została w pełni uzbrojona tzn. sieć gazowa, wodno–kanalizacyjna i elektryczna oraz łącza telefoniczne. Przeprowadzono postępowania przetargowe zgodnie z procedurami. Zwracano szczególną uwagę na prace prowadzone przez wykonawców i dotrzymywanie określonych terminów. Z tego względu potrzebne było przeprowadzenie trzech postępowań przetargowych na wybór wykonawców, ponieważ dwóch z nich zrezygnowało w trakcie realizacji inwestycji. W konsekwencji, mimo, że projekt rozpoczął się w 2011 roku, ostatecznie strefa powstała dopiero w 2014. Instytucja pośrednicząca uwzględniła te problemy i wydała zgodę na zmiany w harmonogramie realizacji projektu.</p> <p>Opisywany projekt jest komplementarny z innym realizowanym ze środków WRPO 2007–2013, pt. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączeniami w mieście Czarniejewie”. Realizacja tego ostatniego pozwoliła doprowadzić kanalizację sanitarną do granic obszaru inwestycji. Dzięki temu możliwe było uzyskanie dofinansowania z WRPO 2007–2013 na opisywany projekt.</p>	

8.8.12. Miasto i Gmina Buk – Działanie 1.7

	Nazwa instytucji	Miasto i Gmina Buk
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	84112Z
Beneficjent	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów	a) Niezadowolający / zadowolający
	b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający / zadowolający
	c) Poziom zysków	c) Niezadowolający / zadowolający
	d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający / zadowolający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) Niezadowolający / zadowolający
f) Sytuacja finansowa	f) Niezadowolający / zadowolający	
	Pozycja konkurencyjna po realizację projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów	a) Niezadowolający / zadowolający
	b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający / zadowolający
	c) Poziom zysków	c) Niezadowolający / zadowolający
	d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający / zadowolający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) Niezadowolający / zadowolający
	f) Sytuacja finansowa	f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Kompleksowe uzbrojenie terenów Aktywności Gospodarczej w Niepruszewie – gmina Buk
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.7.
	Okres realizacji	11.12.2009 – 30.06.2010
	Wartość projektu	3 067 372, 63 w tym dofinansowanie 1 987 051,70

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	zł	
Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	<p>1) Remont drogi gminnej 324011P ulica dworcowa w Buku</p> <p>2) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej etap III w aglomeracji Buk</p> <p>3) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w północnej części w aglomeracji Buk etap IV</p> <p>4) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w Dobierzynie w ulicach Bukowskiej i Otulskiej</p>	
Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	5	
Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	6584073,02, w tym dofinansowanie WRPO to 5 664 129,10 zł.	
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	<p>1. Budowa Centrum wsi Niepruszewo (PROW na lata 2007 – 2013, działanie 3 Odnowa i rozwój wsi) – projekt zakończony i rozliczony. 631 675,32 zł – koszt całkowity projektu. 216 888,00 zł – otrzymane dofinansowanie z EFRROW.</p> <p>2. Adaptacja dawnego kiosku przy plaży w Niepruszewie dla potrzeb rekreacyjno-użytkowych (PROW na lata 2007–2013, oś IV LEADER – działanie Odnowa i rozwój wsi) – projekt zakończony i rozliczony. 77 269,24 zł – koszt całkowity projektu. 28 750,00 zł – otrzymane dofinansowanie z EFRROW.</p> <p>3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Niepruszewie – Etap I (PROW na lata 2007 – 2013 działanie 4 podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej) – projekt zakończony, w trakcie rozliczenia. 4 024 570,00 zł – koszt całkowity inwestycji. 2 012 285,00 zł – planowane dofinansowanie z EFRROW w 2012r.</p> <p>4. Zagospodarowanie plaży oraz terenów przyległych do jeziora Niepruszewskiego – etap 1 (PROW na lata 2007–2013, oś IV LEADER – działanie Odnowa i rozwój wsi) Podpisano umowę z instytucją wdrażającą. Realizacja, zakończenie i rozliczenie projektu w 2012r. 507 886,47 zł – koszt całkowity projektu. 132 083,00 zł – planowane dofinansowanie z EFRROW</p> <p>5. Wyposażenie w sprzęt „Mariny” nad jeziorem Niepruszewskim (PROW na lata 2007–2013, oś IV LEADER – działanie Małe projekty). Projekt zrealizowany, w trakcie procedury przygotowującej podpisanie umowy. 44 900,00 zł – koszt całkowity projektu. 25 000,00 zł – planowane dofinansowanie z EFRROW w roku 2012–01–13.</p> <p>6. Budowa placu zabaw w miejscowości Kalwy (PROW na lata 2007–2013, oś IV LEADER – działanie Małe projekty). Projekt w konkursie. 38 130,00 zł – koszt całkowity projektu. 21 700,00 zł – planowane dofinansowanie w 2012r. z EFRROW</p>	
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	0
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	<p>a) Tymczasowe</p> <p>b) Trwałe</p>

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów <i>(jeśli dotyczy)</i>	0
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	nie dotyczy
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) Beneficjent nie utworzył miejsc pracy w związku z realizowanymi projektami
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy.
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
☐ ☐ ☐ ☐ Czy projekt jest komplementarny z innymi	a) Tak

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	5
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	budowlana
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) – główny kontrahent d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe Brak danych
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Brak danych
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Brak danych
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	budowa kanalizacji na terenie strefy jest korzystna dla środowiska naturalnego. Na jej terenie nie znajdują się również zakłady, które produkują ścieki przemysłowe
	Korzyści dla społeczności lokalnej	nowe miejsca pracy dla mieszkańców gminy Buk oraz ościennych
	Korzyści dla instytucji	zwiększyły się przychody podatkowe gminy – gruntowy oraz dochodowy.
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	projekt pośrednio przyczynił się do powstania ponad 300 miejsc w 30 firmach, które zostały

	<p>utworzone w wybudowanej strefie aktywności gospodarczej. Gdyby nie uzbrojenie terenu w ramach projektu na terenie gminy nie powstałyby firmy.</p> <p>Za dobrą praktykę beneficjent uważa samo stworzenie w WRPO działania 1.7 pozwalającego na tworzenie tego typu inwestycji prorozwojowych.</p>
Informacja dodatkowa	<p>Gmina Buk posiadała tereny, na których chciano stworzyć tereny aktywności gospodarczej. Wymagało to uzbrojenia całego terenu. Wykorzystano w tym celu możliwość dofinansowania z WRPO 2007–2013. Dzięki przygotowaniu terenu możliwe było stworzenie terenów aktywności gospodarczej obecnie nazwanej Parkiem Przemysłowym w Niepruszewie gmina Buk.</p> <p>Gmina Buk zrealizowała łącznie 5 projektów w ramach WRPO 2007–2013, z czego trzy dotyczące rozbudowy sieci kanalizacyjnej łączą się ze względu na ten sam obszar realizacji. Jest to właściwie jeden projekt podzielony na trzy etapy.</p> <p>W monitoringu formalnym wskazano 300 miejsc pracy utworzonych w ramach realizacji opisywanego projektu. Jednakże w pierwotnej wersji wniosku była inna interpretacja tego wskaźnika. Zakładał on, nie tylko stworzenie nowych miejsc pracy przez beneficjenta, lecz również powstanie nowych miejsc pracy w firmach utworzonych w strefie aktywności gospodarczej. Ostatecznie w strefie powstało 30 nowych podmiotów, dlatego można uznać, że zostało stworzonych w nich 300 nowych miejsc pracy. Po zmianie interpretacji tego wskaźnika beneficjent zmienił jego wartość na 0</p>

8.8.13. Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Tonzewie – Priorytet III

	Nazwa instytucji	Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o.
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	38.21.Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Beneficjent	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowe – Tonzewo – Kopaszyn
	Działanie/Poddziałanie	03.01.01
	Okres realizacji	Od 2009–05–25 do 2015–07–30
	Wartość projektu	57214387 zł W tym dofinansowanie: 28 002 027 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Nie dotyczy
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	57214387 zł W tym dofinansowanie: 28 002 027 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	Nie dotyczy
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	34
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Sortowacze, operatorzy sprzętu ciężkiego, pracownicy administracyjni, księgowa, elektryk–automatyk,
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	<p>f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy</p> <p>g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing)</p> <p>h) Zwiększenie konkurencji na rynku</p> <p>i) Kryzys na rynku lub w branży</p> <p>j) Zmiana przepisów prawnych</p> <p>k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia)</p> <p>l) inne (jakie)</p> <p>m) nie dotyczy</p>
Komplementarność wewnętrzna	<p>Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?</p> <p>a) Tak b) Nie</p>
	<p>Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:</p>
	<p>Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?</p> <p>a) Tak b) Nie</p>
	<p>Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:</p>
Komplementarność zewnętrzna	<p>Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?</p> <p>a) Tak b) Nie</p>
	<p>Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:</p>
	<p>Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?</p> <p>a) Tak b) Nie</p>
	<p>Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:</p>
Otoczenie beneficjenta	<p>Kontrahenci/podwykonawcy projektów</p> <p>a) Tak b) Nie</p>
	<p>Liczba kontrahentów/ podwykonawców</p> <p>3 głównych oraz kilkanaście drugoplanowych podwykonawców</p>
	<p>Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>Budownictwo, produkcja i dostarczanie maszyn</p>
	<p>Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)</p>
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	<p>Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i></p> <p>Ok. 10</p>
	<p>Typ zatrudnienia</p> <p>a) Tymczasowe b) Trwałe</p> <p>Brak danych</p>
	<p>Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy</p> <p>Budowniczy, pracownicy produkcji maszyn ciężkich</p>

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Przeciwdziałanie zaśmiecaniu lasów, Przetwarzanie odpadów na surowce wtórne, Przekształcenie odpadów energetycznych, Ustabilizowanie odpadów biologicznych, Kompostowanie odpadów zielonych.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Przeciwdziałanie bezrobociu, Edukacja ekologiczna: <ul style="list-style-type: none"> ○ Edukacja placówek oświatowych z terenu powiatu oraz innych lokalnych organizacji ○ Zbiórka makulatury wymieniana na sadzonki drzew i innych roślin, ○ Coroczny festyn rodzinny dla mieszkańców gmin związany z ekologią, ○ Konkursy proekologiczne, Ścieżka edukacyjna przy zakładzie (aktualnie w budowie; ścieżka powstaje dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych, których beneficjentem jest lokalna organizacja pozarządowa, zaś MSOK również dofinansował jej powstanie, a także będzie nią administrował, dbał o jej funkcjonowanie i będzie po niej oprowadzał, organizował gry i zabawy o tematyce środowiskowej dla korzystających ze ścieżki)
	Korzyści dla instytucji	Dla samorządów gminnych – przejęcie przez zakład dużej części zadań własnych samorządów związanych z gospodarką odpadami, Dla MSOK: kapitalizacja zysków, które są przeznaczane na dalsze inwestycje w zakład, związane z częstymi zmianami prawa związanego z gospodarowaniem odpadami.
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	Sposób zatrudniania pracowników na nowoutworzonych miejscach pracy, tj. współpraca z urzędem pracy i pozyskiwanie pracowników – uczestników projektów skierowanych do najtrudniejszych grup bezrobotnych. Stanowiska pracy zostały tak dobrane do pracowników, aby zapewnić im nie tylko samą pracę, ale i odpowiednie warunki pracy (m.in. docenianie dobrze wykonanej, solidnej pracy, i trwałości związania z zakładem, a także dobre warunki socjalne i gwarancję, że za solidną odpowiedzialną pracą idzie trwałość zatrudnienia). Dzięki temu nie ma rotacji na stanowiskach. Wszyscy pracownicy zatrudnieni są na podstawie umowy na czas nieokreślony (po trzymiesięcznym okresie próbnym). Zakład inwestuje również w rozwój kadr, co również wpływa na tworzenie trwałego rynku pracy.
Informacja dodatkowa	<p>Spółka powstała w 2000 roku jako spółka celowa do gospodarowania odpadami trzech gmin, które były właścicielami spółki (Miasto Wągrowiec, Gmina Wągrowiec, Miasto i Gmina Skoki). Gminy wykupiły grunt, wydzierżawiły go MSOK oraz wybudowały składowisko odpadów. Z czasem zwiększała się liczba gmin w spółce, ponieważ składowisko było dobrze usytuowane oraz miało dużą pojemność, dzięki czemu mogło obsługiwać większą liczbę gmin niż zakładano na początku.</p> <p>Na przełomie lat 2008/2009 powstał projekt stworzenia zakładu, który zajmie się gospodarką odpadami dla całego regionu zarządzania gospodarką odpadami. Opracowano koncepcję Zakładu Zagospodarowania Odpadami, który ma odbierać i przetwarzać odpady metodą mechaniczno-biologiczną. Składa się z trzech podstawowych elementów: sortowni zmieszanych odpadów komunalnych, kompostowni, czyli reaktorów biostabilizujących, przekształcających frakcję organiczną oraz kwatery nowego składowiska o powierzchni 2,4 ha, służącej do składowania balastu. Istotą tej koncepcji jest minimalizowanie strumienia odpadów – balastu, przeznaczonego na składowisko.</p> <p>Odbyły się dwa przetargi: pierwszy na wyłonienie firmy, która zaprojektowałaby składowisko oraz drugi na firmę, która obsługiwałaby finansowo przedsięwzięcie i wystąpiłaby do Urzędu Marszałkowskiego o dofinansowanie tej</p>	

inwestycji z WRPO 2007–2013.

Realizacja projektu przebiegała z problemami. W 2010 roku w drodze przetargu został wyłoniony wykonawca, który rozpoczął budowę zakładu. W efekcie zmiany prawa pojawiła się trudność w realizacji – projekt nie był spójny z koncepcjami zmiany prawa o odpadach i zmiany ustawy o ochronie środowiska, dotyczącymi m.in. biostabilizacji, regionalnych instalacji. W efekcie, w 2011 roku trzeba było przerwać budowę i rozwiązać umowę z dotychczasowym wykonawcą, zaś następnie przeprojektować plany i doprowadzić do nowego przetargu na wykonawcę nowego projektu. Z uwagi na odwołania do KIO, dopiero pod koniec lipca 2014 roku udało się podpisać umowę z wykonawcą na budowę zakładu. Pierwszy etap zakończył się na stanach surowych budynków oraz zrealizowaniu części prac ziemnych (część instalacji została wykonana). MSOK narzucił stosunkowo krótki termin na realizację drugiego etapu projektu – jeden rok, jednak wyłoniona w drodze przetargu firma sprostaa zadaniu. Pod koniec listopada 2014 roku budowa i remont zakładu została zakończona, dostarczono maszyny i nastąpiły odbiory wraz z rozruchem zakładu, co sfinalizowano 31 grudnia 2014 roku. W połowie stycznia 2015 roku nastąpił ostateczny, bezusterkowy odbiór zakładu. Rzeczywiste rozpoczęcie funkcjonowania zakładu miało miejsce w marcu 2015 roku, kiedy to wystąpiono o przyznanie spółce statusu regionalnej instalacji przetwarzania odpadów. W lipcu 2015 roku ogłoszono uchwałę przyznającą zakładowi taki status. MSOK jest tym samym pierwszą regionalną instalacją przetwarzania odpadów komunalnych w regionie I – Północna Wielkopolska.

W ostatnim etapie realizacji projektu, w celu utrzymania płynności finansowej spółka skorzystała z pożyczki pomostowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Konieczność zaciągnięcia pożyczki była spowodowana faktem, iż kolejna rata dofinansowania jeszcze nie dotarła na konto spółki, zaś zakład musiał zapłacić wykonawcom prac.

Pomimo trudności z realizacją założonego projektu, spółka nie miała żadnych problemów z formalnym rozliczeniem dofinansowania – firma, której zlecono to zadanie bardzo dobrze wywiązała się z powierzonego obowiązku, szybko i prawidłowo rozliczając otrzymane środki.

Założenia dofinansowanego projektu mówiły o utworzeniu 22 stanowisk pracy, lecz finalnie zakład stopniowo stworzył 34 stanowiska. MSOK część stanowisk obsadzał we współpracy z powiatowym urzędem pracy. Spośród 11 pracowników skierowanych przez powiatowy urząd pracy aż 9 pracuje nadal, więc jest to efektywna aktywizacja osób bezrobotnych. MSOK nadal się rozwija i tworzy nowe miejsca pracy, które we współpracy z powiatowym urzędem pracy oferuje lokalnym bezrobotnym m.in. w ramach projektów urzędu dot. aktywizacji kobiet po urloпах macierzyńskich, aktywizacji młodych osób bezrobotnych do 30 r. ż. oraz aktywizacji osób bezrobotnych po 50 r.ż., tym samym wpływając pozytywnie na ograniczenie poziomu bezrobocia w powiecie wągrowieckim.

Przedsiębiorstwo przeprowadza dodatkowe szkolenia poszerzające wiedzę i umiejętności pracowników. Szkolenia przede wszystkim ukierunkowane są na poznanie specyfiki maszyn i sprzętów i skierowane do najlepiej wywiązujących się ze swoich obowiązków podstawowych pracowników produkcji, dzięki czemu mogą awansować do obsługi tych maszyn. Jest to awans techniczny i również finansowy. Szkolenia przy sprzęcie odbywały się w głównej mierze przy wsparciu Urzędu Nadzoru Technicznego. Szkolenia finansowane są ze środków własnych spółki.

Podczas drugiego etapu realizacji projektu, generalny wykonawca był lokalną firmą, który zatrudnił podwykonawców z regionu. Kolejna firma, która zajmowała się wyposażeniem linii technologicznej również pochodziła z lokalnego środowiska i podobnie jak główny wykonawca posiłkowała się podwykonawcami. Linia sortownicza została wytworzona i zainstalowana przez kolejną lokalną firmę. Można więc mówić o trzech głównych firmach zaangażowanych w realizację projektu oraz kilkunastu lokalnych podwykonawcach tych firm. Zdaniem beneficjenta u podwykonawców powstały nowe miejsca pracy, szacując ich liczbę na ok. dziesięć, jednak nie wiadomo czy były to trwałe czy tymczasowe miejsca pracy.

Zakład ma w planach kolejny projekt – rekułtywację starej kwatery, na który chcieli by dostać dofinansowanie, nie wiąże się on jednak z tworzeniem nowych miejsc pracy

8.8.14. Urząd Miejski Miejska Górka – Priorytet III

Nazwa instytucji	Urząd Miejski Miejska Górka
Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	
Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	Nie dotyczy
a) Poziom przychodów	a) Niezadowolający / zadowolający
b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający / zadowolający
c) Poziom zysków	c) Niezadowolający / zadowolający
d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający / zadowolający

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu: a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	Nie dotyczy a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Budowa sieci kanalizacji ściekowej w mieście Miejska Górka i wsi Karolinki
	Działanie/Poddziałanie	03.04.01
	Okres realizacji	06.05.2009 – 06.11.2012
	Wartość projektu	19 966 265,28zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	19 966 265,28zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	6
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy – kierownik Pracownik biurowy – pracownicy ds. finansowo statystycznych i ewidencji materiałowej Pracownik obsługi technicznej
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (<i>jeśli dotyczy</i>)	
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie? a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i> a) Tytuł projektu:

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	2
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy (jeśli dotyczy)	Firma zajmująca się pozyskiwaniem i obsługą środków europejskich – przygotowanie studium wykonalności Główny wykonawca robót budowlanych
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy (jeśli dotyczy)	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) e) Brak danych
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe c) Nie dotyczy
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Brak danych
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Brak danych
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Zwiększenie ochrony środowiska poprzez: a) Zlikwidowanie gromadzenia ścieków w szambach, które często były nieszczelne b) ograniczenie procederu nielegalnego odprowadzania ścieków do kanałów odprowadzających deszczówkę do pobliskiej rzeki
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Zbudowanie sieci kanalizacji sanitarnej spowodowało poprawę standardów życia mieszkańców oraz ograniczyło ich koszty związane z gromadzeniem i wywozem zanieczyszczeń
	Korzyści dla instytucji	– Realizacja zadań własnych gminy – Realizacja znacznej części planu budowy sieci kanalizacyjnej objętej Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych – nadzór nad procesem odprowadzania i oczyszczania ścieków
	Elementy projektu, jego realizacji wartość upowszechnienia	Małe podmioty mogą realizować duże projekty o wysokich wskaźnikach finansowych i rozległym obszarze rozbudowy infrastruktury
Informacja dodatkowa	<p>Projekt był związany z rozbudową infrastruktury gminnej, która i tak musiałaby powstać. Inwestycja została podzielona na III etapy. I etap rozpoczęto nie czekając na uzyskanie dofinansowania, gdyż budowa kanalizacji sanitarnej w gminie jest priorytetem. Po zakwalifikowaniu projektu uzyskano pozwolenia budowlane oraz pozwolenia środowiskowe. Ogłoszono także przetarg na generalnego wykonawcę robót budowlanych. Realizacja projektu przebiegała bezproblemowo. Beneficjent nie napotkał żadnych trudności instytucjonalnych, budowlanych ani finansowych. W ramach zadania wybudowano ponad 23 km sieci, 6 przepompowni ścieków, powstały 754 przyłącza.</p> <p>Beneficjent, gdyby otrzymał kolejne wsparcie, zwiększyłby poziom zatrudnienia. Urząd jest w trakcie kończenia wniosku o otrzymanie dotacji z WRPO 2014+. Projekt zakłada dalszą rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej. Beneficjent nie realizował innych projektów z WRPO 2007–2013. Komplementarność jest zauważalna z projektem w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”. Środki, które zostały pozyskane, pozwoliły wybudować kanalizację sanitarną w części Konar, Oczkowic oraz w części Dłoni.</p>	

8.8.15. Politechnika Poznańska – Działanie 5.1

Beneficjent	Nazwa instytucji	Politechnika Poznańska
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	85.42.B
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Tytuł	Biblioteka Techniczna i Centrum Wykładowe
	Działanie/Poddziałanie	05.01.00
	Okres realizacji	Od 2008–11–17 do 2010–12–31
	Wartość projektu	80 571 114 zł W tym dofinansowanie: 57 113 723 zł
Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	<ul style="list-style-type: none"> Zakup aparatury badawczej dla Instytutu Inżynierii Materiałowej Politechniki Poznańskiej w celu podniesienia poziomu innowacyjności Wielkopolski Mechatronika dla przemysłu" – Laboratorium do pomiarów i sterowania urządzeniami mechatronicznymi Infrastruktura środowiska informatycznego Politechniki Poznańskiej dla elektronicznego obiegu dokumentów 	
Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	4	
Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	89 227 104,68 zł W tym dofinansowanie: 62 706 471,19 zł	
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	Łącznie 26 projektów: <ul style="list-style-type: none"> POIG: Foresight "Sieci Gospodarcze Wielkopolski"–scenariusze transformacji wiedzy wspierające innowacyjną gospodarkę POIG: Nowa generacja energooszczędnych napędów elektrycznych do pomp i wentylatorów dla górnictwa POIG: Opracowanie optymalnych konstrukcji typoszeregów sprężarek i dmuchaw promieniowych dużej mocy POIG: Opracowanie założeń badawczych oraz konstrukcyjnych prototypu nowego typu 	

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		<p>tomografu EPR do obrazowania komórek nowotworowych i miażdżycowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • POIG: Moduły nowej generacji do przetwarzania i kompresji sekwencji wizyjnych • POIS: Rozwój Infrastruktury Europejskiego Centrum Bioinformatyki i Genomiki • POIS: Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii Politechniki Poznańskiej • POIS: Centrum Dydaktyczne Wydziału Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej • POKL: PWP Rozwój kształcenia w zakresie nanotechnologii na Politechnice Poznańskiej w oparciu o współpracę z Centrum NanoBioMedycznym UAM i Università degli Studi di Trieste • POKL: Era inżyniera. Rozbudowa potencjału rozwojowego Politechniki Poznańskiej • POKL: Kształcenie dla gospodarki opartej na wiedzy • POKL: Wiedza dla gospodarki • POKL: Energetyka z przyszłością • POKL: Inżynier Technologii Chemicznej – innowacyjność i doświadczenie • POKL: Matematyk – absolwent wszechstronny • POKL: Fizyka Techniczna – Współczesne Laboratorium Nanotechnologia • POKL: Kadra dla potrzeb nanoinżynierii materiałowej • POKL: Mechanika i Budowa Maszyn kierunkiem twoich sukcesów • POKL: Inżynier – fizyk dla innowacyjnych technologii • POKL: Energetyka dla energicznych • POKL: Rozwój i doskonalenie kształcenia na Politechnice Poznańskiej w zakresie technologii informatycznych ich zastosowań w przemyśle • POKL: Kampania szkoleniowo-informacyjna kluczem do współpracy nauki z przemysłem • POKL: Staże i szkolenia drogą do komercjalizacji wiedzy • POKL: Inżynieria wiedzy dla inteligentnego rozwoju • POKL: Inżynier przyszłości. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego Politechniki Poznańskiej • POKL: PI–PWP Wielkopolski system monitorowania i prognozowania
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	15 1 miejsce utrzymane – pracownik obsługi i utrzymania budynku
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownicy obsługi i utrzymania porządku budynku, Pracownicy usług osobistych, informatycy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	Kilkanaście
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownicy obsługi i utrzymania porządku budynku, Pracownicy usług osobistych, informatycy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<p>a) Obsługa/realizacja projektu</p> <p>b) Pozyskanie nowych klientów</p> <p>c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży</p> <p>d) Wejście na nowy rynek</p> <p>e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym</p> <p>f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi</p> <p>g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów</p> <p>h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu</p> <p>i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej)</p> <p>j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów</p> <p>k) Zwiększenie produktywności pracowników</p> <p>l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę</p> <p>m) Inne (jakie)</p>
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<p>a) Obsługa/realizacja projektu</p> <p>b) Pozyskanie nowych klientów</p> <p>c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży</p> <p>d) Wejście na nowy rynek</p> <p>e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym</p> <p>f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi</p> <p>g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu</p> <p>h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu</p> <p>i) Zwiększenie produktywności pracowników</p> <p>j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników</p> <p>k) Inne (jakie)</p>
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<p>a) Zakończenie realizacji projektu</p> <p>b) Utrata klientów / rynku zbytu</p> <p>c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży</p> <p>d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym</p> <p>e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu</p> <p>f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy</p> <p>g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing)</p> <p>h) Zwiększenie konkurencji na rynku</p> <p>i) Kryzys na rynku lub w branży</p> <p>j) Zmiana przepisów prawnych</p> <p>k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia)</p> <p>l) inne (jakie)</p> <p>m) nie dotyczy</p>
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Z jakimi projektami? (jeśli dotyczy)	<p>a) Tytuł projektu: „Mechatronika dla przemysłu” – Laboratorium do pomiarów i sterowania urządzeniami mechatronicznymi</p> <p>b) Beneficjent: Politechnika Poznańska</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie: 01.04.02</p> <p>a) Tytuł projektu: Zakup aparatury badawczej dla Instytutu Inżynierii Materiałowej Politechniki Poznańskiej w celu podniesienia poziomu</p>

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		<p>innowacyjności Wielkopolski</p> <p>b) Beneficjent: Politechnika Poznańska</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie: 01.04.02</p>
		<p>a) Tytuł projektu: Infrastruktura środowiska informatycznego Politechniki Poznańskiej dla elektronicznego obiegu dokumentów</p> <p>b) Beneficjent: Politechnika Poznańska</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie: 02.07.00</p>
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Realizator:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p>
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu: Centrum Dydaktyczne Wydziału Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej</p> <p>b) Beneficjent: Politechnika Poznańska</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie: 13.01.00</p> <p>d) Źródło środków finansowych: POIS</p>
		<p>a) Tytuł projektu: Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii Politechniki Poznańskiej</p> <p>b) Beneficjent: Politechnika Poznańska</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie: 13.01.00</p> <p>d) Źródło środków finansowych: POIS</p>
		<p>a) Tytuł projektu: Rozwój Infrastruktury Europejskiego Centrum Bioinformatyki i Genomiki</p> <p>b) Beneficjent: Politechnika Poznańska</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie: 02.02.00</p> <p>d) Źródło środków finansowych: POIS</p>
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p> <p>d) Źródło środków finansowych:</p>
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	Kilka
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Branża budowlana, remontowa, dostawcy sprzętów
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Mikro (0–9 pracowników)</p> <p>b) Mała (10 – 49 pracowników)</p> <p>c) Średnia (50–249 pracowników)</p> <p>d) Duża (powyżej 250 pracowników)</p>
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych (szacunkowo kilka/kilkanaście)
	Typ zatrudnienia	<p>a) Tymczasowe</p> <p>b) Trwałe</p>
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca	Pracownicy budowlani i wykończeniowi

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	pracy	
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Większy popyt na usługi oferowane przez lokalne firmy
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Utrzymywanie i generowanie nowych miejsc pracy w efekcie zamieszkiwania w Poznaniu studentów z terenu wielkopolski i innych województw
	Korzyści dla instytucji	Atrakcyjność dla studentów – większa liczba studentów Posiadanie dobrej infrastruktury
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	brak
Informacje dodatkowe	<p>W okresie, w którym rozpoczęto realizację projektu Politechnika Poznańska była rozrzucona w różnych częściach miasta. Jednocześnie istniał już plan rozwoju uczelni i skupienia wszystkich wydziałów w jednym miejscu, jednak uczelni brakowało środków na takie przedsięwzięcie, tym samym pozyskanie środków unijnych stanowiło jedyną możliwość na wprowadzenie planu w życie.</p> <p>Biblioteka Techniczna i Centrum Wykładowe stanowią jeden obiekt, jednak jego budowa przebiegała w dwóch etapach. Pierwsza część – Centrum Wykładowe, powstało w latach 2004–2007/2008 dzięki środkom własnym oraz środkom otrzymanym z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Powstała wtedy wielka aula, kilka sal wykładowych a także mniejsze sale i laboratoria do ćwiczeń. Natomiast Biblioteka Techniczna stanowi drugą część obiektu, a jej powstanie zostało dofinansowane ze środków unijnych w ramach WRPO 2007–2013. Dzięki powstaniu obiektu całe zasoby biblioteczne Politechniki, rozrzucone po różnych wydziałach, zostały przeniesione w jedno miejsce. Biblioteka Techniczna jest wyposażona w nowoczesny sprzęt ułatwiający studentom poruszanie się po bibliotece i korzystanie z jej zasobów. Dzięki dofinansowaniu powstały nowoczesne czytelnie, pokoje spokojnej pracy dla studentów (w pełni wyposażone w nowoczesne technologie sale dla studentów, z których mogą korzystać po uprzednim zapisaniu się i rezerwacji terminu), nowoczesne regały zawierające katalogi posiadanych przez bibliotekę zbiorów, które są dla studentów łatwe w obsłudze, a także system zabezpieczający przed wynoszeniem lub kradzieżami książek. Ponadto, w obiekcie powstało Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki.</p> <p>Zrealizowany projekt zakładał wyłącznie budowę i wyposażenie Biblioteki Technicznej – nie przewidziano środków na szkolenia zatrudnionych pracowników. Niemniej pracownicy podlegali szkoleniom z własnych środków uczelni.</p> <p>W aspekcie infrastrukturalnym, zrealizowany projekt jest dużym stopniu komplementarny z projektami finansowanymi ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zakładającymi budowę kolejnych dwóch budynków: Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii oraz Centrum Dydaktycznego Wydziału Technologii Chemicznej. Ponadto istnieje komplementarność z kolejnym projektem ze środków POIS: „Rozwój Infrastruktury Europejskiego Centrum Bioinformatyki i Genomiki”, ponieważ Centrum to zostało powstało w obiekcie wybudowanym dzięki środkom z WRPO 2007–2013.</p> <p>Można także dostrzec komplementarność zrealizowanego projektu z innymi działaniami zrealizowanymi dzięki wsparciu ze środków WRPO 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakup aparatury badawczej dla Instytutu Inżynierii Materiałowej Politechniki Poznańskiej w celu podniesienia poziomu innowacyjności Wielkopolski, • „Mechatronika dla przemysłu” – Laboratorium do pomiarów i sterowania urządzeniami mechatronicznymi, • Infrastruktura środowiska informatycznego Politechniki Poznańskiej dla elektronicznego obiegu dokumentów. <p>Wszystkie one wiązały się z rozwojem Politechniki i podniesieniem jakości oferowanych usług.</p> <p>Wybudowana dzięki projektowi biblioteka jest bardzo nowoczesnym obiektem. Pracownicy Politechniki dostrzegają ogromną przepaść pomiędzy tym co było, a co jest dzięki realizacji projektu. Możliwość korzystania ze zbiorów elektronicznych – każdy kto ma komputer może z nich skorzystać z domu, są one zgromadzone w bibliotece i dostępne dla studentów w każdej chwili. Co ważne, wszystko jest zlokalizowane w jednym miejscu, w kampusie „Warta”, w którym już po wybudowaniu tych nowych budynków prawie cała uczelnia jest w jednym miejscu – zaledwie studenci dwóch kierunków muszą jeszcze poświęcić czas na dojeżdżanie do różnych lokalizacji na terenie miasta.</p> <p>Biblioteka dzięki swojej infrastrukturze daje studentom możliwość rozwoju dzięki korzystaniu z jej zasobów i udogodnień dla pracy. Wśród ciekawostek należy wymienić „wrzutnię nocną”, czyli okienko w bibliotece, przez które można zwracać książki do biblioteki również po jej zamknięciu, z urządzeniem skanującym karty studentów, dzięki czemu mogą oddać książki w terminie.</p> <p>Każda nowa inwestycja w infrastrukturę będzie generowała co najmniej kilka nowych miejsc pracy związanych z obsługą.</p>	

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

8.8.16. Miasto Poznań – Działanie 5.4

Beneficjent	Nazwa instytucji	Miasto Poznań
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	84.11.Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	Nie dotyczy
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Tytuł	Utworzenie i wyposażenie Domu Pomocy Społecznej przy ul. Zamenhofska 142 A w Poznaniu
	Działanie/Poddziałanie	05.04.00
	Okres realizacji	Od 2007–07–10 do 2011–02–04
	Wartość projektu	3 598 709,18 zł
Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	<ul style="list-style-type: none"> • Poznański Klaster Edukacyjny – wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw zaangażowanych w procesie wspomaganie kształcenia • Przebudowa ulic Marcelesińskiej, Wałbrzyskiej i Ptasiej w Poznaniu • Przebudowa ul. Bukowskiej w Poznaniu (DW 307) na odcinku od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta • Przebudowa ulicy Winogrady od ul. Armii Poznań do ul. Szelągowskiej w Poznaniu • Przebudowa ulicy Bułgarskiej w Poznaniu na odcinku od ul. Marcelesińskiej do ul. Grunwaldzkiej • Budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo • Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) do Dworca Zachodniego w Poznaniu • Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna • Kampania informacyjno–edukacyjna dla mieszkańców Wielkopolski o zmianach klimatu na świecie i o zagrożeniach z tym związanych • "Ecodriving bezpiecznego Poznania" – program dla Wielkopolan jak chronić środowisko, poprawiać bezpieczeństwo i ekonomię jazdy samochodem • Zakup pomocy dydaktycznych do spawalni i pracowni obrabiarek sterowanych numerycznie 	

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	<p>dla Poznańskiego Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Budowa Szpitala ZOZ Poznań – Nowe Miasto – zakup i montaż aparatury i sprzętu medycznego do diagnostyki, terapii oraz wyposażenia Szpitala” • Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury w Nowym ZOO w Poznaniu a przez to wzrost efektywności wykorzystania istniejących walorów turystycznych. • Design z Wielkopolski – promocja kultury regionu.
Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	15
Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	661 941 537,26 zł
Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	<p>Łączna liczba: 41</p> <ul style="list-style-type: none"> • POIG – Poznańskie Centrum Logistyczne Franowo – Żegrze – dokumentacja studialna dla zagospodarowania terenów inwestycyjnych. • POIG – Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego w Poznaniu – kolebki państwowości i chrześcijaństwa w Polsce • POIG – "Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Poznaniu" • POIS – System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania • POIS – Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera • POIS – Odnowa infrastruktury transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu – Etap I i Etap II • POIS – Przebudowa węzła Antoninek w ciągu ul. Warszawskiej w Poznaniu (DK 92) • POIS – System ITS Poznań • POIS – Centrum Urazowe przy ul. Szwajcarskiej 3 w Poznaniu – adaptacja pomieszczeń, zakup wyposażenia, budowa niezbędnej infrastruktury, w tym ładowiska dla śmigłowców • POKL – Alternatywne formy opieki dla dzieci pracowników Urzędu Miasta Poznania • POKL – Rodzice powracający do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i/lub wychowaniem dziecka • POKL – Poznański Rockefeller – Promocja i rozwój przedsiębiorczości na terenie Miasta Poznania • POKL – Identyfikacja barier w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych na poznańskim rynku pracy • POKL – Klub Absolwenta • POKL – AKADEMIA WOLNEGO CZASU • POKL – Akademia Rozwoju Umiejętności • POKL – CENTRUM AKTYWNOŚCI • POKL – Spełniamy nasze marzenia • POKL – Reintegracja 45 Plus– ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom powyżej 45 roku życia z Poznania i powiatu poznańskiego. • POKL – Partnerstwo na rzecz adaptacji i modernizacji – szkolenia, strategia i zarządzanie zmianą gospodarczą w Poznaniu i Regionie, w latach 2011–2013 • POKL – Potrzeby kadrowe przedsiębiorców aglomeracji poznańskiej na tle kierunków

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		<p>społeczno–gospodarczego rozwoju regionu – diagnoza, prognoza, monitoring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • POKL – Naukowiec w biznesie – staże pracowników naukowych w przedsiębiorstwach • POKL – AKADEMIA MAŁEGO POZNANIAKA • POKL – Systemowe wsparcie usług edukacyjnych w poznańskich szkołach zawodowych szansą na rozwój zawodowy uczniów w Poznaniu • POKL – Gotowi na przyszłość – systemowy program doradztwa edukacyjno–zawodowego w poznańskich szkołach zawodowych • POKL – Moja przyszłość to moja firma – zajęcia pozalekcyjne dla uczniów Zespołu Szkół Ekonomicznych w Poznaniu • POKL – "Nowy język, nowe możliwości" • POKL – Mój pierwszy biznes • POKL – Podniesienie jakości kształcenia w Zespole Szkół Łączności w Poznaniu • POKL – Zespół Szkół Mechanicznych w Poznaniu uczy ciekawie i nowocześnie • POKL – Dążymy do perfekcji • POKL – "Z matematyką do sukcesu" • POKL – Człowiek przedsiębiorczy filarem gospodarki rynkowej • POKL – "Nowe kierunki kształcenia oraz efektywne programy zarządzania placówką oświatową szansą rozwoju PCEUiP". • POKL – Kształcenie na odległość metodą blended learning w zawodzie technik telekomunikacji w Zespole Szkół Łączności w Poznaniu • POKL – Kompleksowy system informacji edukacyjnej podstawą wsparcia kształcenia ustawicznego w Poznaniu • POKL – Potwierdź swoje kwalifikacje zawodowe • POKL – Zacznij jak Bill Gates–od pomysłu na własną firmę–podwyższenie kwalifikacji w zakresie przedsiębiorczości słuchaczy szkół dla dorosłych Zespołu Szkół Handlowych w Poznaniu • POKL – Zamień znajomość języka angielskiego na dobrą pracę– podwyższenie kwalifikacji w zakresie języka angielskiego słuchaczy szkół dla dorosłych Zespołu Szkół Handlowych w Poznaniu • POKL – Certyfikat ECDL – kompetencje na miarę potrzeb • EOG – Poprawa jakości opieki nad osobami niesamodzielnymi, z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie – Filia ZOLiRM w Owińskach
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Bezpośredni efekt zatrudnieniowy</p>	<p>Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu</p>	<p>67</p>
	<p>Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy</p>	<p>Pielęgniarka, opiekun w DPS, asystent osoby niepełnosprawnej, pokojowa, terapeuta – instruktor rehabilitacji ruchowej, pracownik socjalny, portier, kucharz i pomoc kuchenna, księgowa, itp.</p>
	<p>Typ zatrudnienia</p>	<p>a) Tymczasowe b) Trwałe</p>

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów <i>(jeśli dotyczy)</i>	52
Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownicy administracyjni
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Inne (jakie) l) Nie dotyczy
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy
termi tar no śc wewn Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Poprawa jakości opieki nad osobami niesamodzielnymi, z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie – Filia ZOLIRM w Owińskach, Beneficjent: Zakład Opiekuńczo–Leczniczy i Rehabilitacji Medycznej SPZOZ b) Działanie/Poddziałanie: c) Źródło środków finansowych: EOG
		a) Tytuł projektu: Pomoc–Aktywizacja–Wsparcie b) Beneficjent: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu c) Działanie/Poddziałanie: 7.1.1 d) Źródło środków finansowych: POKL
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	Ok. 4
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Budownictwo, dostawa sprzętów
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Zawody budowlane, projektowe, dostawcy sprzętu
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Brak danych
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Ponowne wykorzystanie starego budynku.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	Projekt typowo dla ludzi – pomoc dla konkretnej grupy społecznej; stworzenie godnych warunków do starzenia się mieszkańców m. Poznania; Stworzenie dużej liczby miejsc pracy
	Korzyści dla instytucji	

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Informacje dodatkowe	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	Unikatowością jest sfinansowanie rozwoju usług społecznych, służących osobom starszym
	<p>Projekt polegał na przebudowie starej bursy szkolnej na Dom Pomocy społecznej – jego adaptację, wyposażenie, likwidację barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i stworzenie optymalnych warunków do realizacji świadczeń społecznych na rzecz osób starszych. W ramach projektu stworzono także udogodnienia dla opiekunów m.in. pokój socjalny, pokoje zabiegowe, miejsca higieny z udogodnieniami, dzięki czemu praca opiekunów jest lżejsza. Ponadto, powstały sale zajęciowe, 22 pokoje mieszkalne z łazienkami, pokój dla terapeutów.</p> <p>Podczas realizacji projektu nie pojawiły się żadne trudności, ponieważ była to dobrze przemyślana koncepcja. Ponadto, w skali projektów realizowanych przez Urząd, nie był on spektakularny – Urząd realizował wiele projektów o znacznie większej wartości, niemniej unikatowość tego projektu polegała na stworzeniu dużej liczby miejsc pracy. Z uwagi na bogate doświadczenie we wnioskowaniu o środki europejskie, Urząd realizował projekt własnymi siłami, bez potrzeby zatrudnienia dodatkowych osób lub wynajęcia firmy konsultingowej.</p> <p>W efekcie realizacji projektu, czyli utworzenia Domu Pomocy Społecznej, konieczne było zatrudnienie personelu, który będzie obsługiwał obiekt, począwszy od portierów, pracowników administracyjnych, poprzez opiekunów, pielęgniarki, terapeutów, aż po pracowników socjalnych i kucharzy. Stworzono 67 miejsc pracy, które nadal funkcjonują i będą utrzymywane przez kolejne miesiące.</p> <p>W związku z zatrudnieniem pracowników dzięki projektowi, beneficjent ostateczny (DPS) inwestował we wzrost wiedzy i umiejętności kadry pracowniczej poprzez udział w szeregu specjalistycznych szkoleń, finansowanych ze środków własnych.</p> <p>Biorąc pod uwagę działalność urzędu, wymienić można wiele dziedzin komplementarnych ze zrealizowanym projektem. Są to wszelkie działania związane m.in. z poprawą zdrowia mieszkańców miasta, ich aktywizacją zawodową i społeczną, a także szeroko rozumianą polityką społeczną. Niektóre z nich były finansowane ze środków WRPO 2007–2013, jak przykładowo „Budowa Szpitala ZOZ Poznań – Nowe Miasto – zakup i montaż aparatury i sprzętu medycznego do diagnostyki, terapii oraz wyposażenia Szpitala”.</p> <p>Komplementarność zrealizowanego projektu jest widoczna również ze wsparciem z finansowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – projektami zdrowotnymi i związanymi z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, które w dużej mierze były realizowane przez jednostki podległe samorządowi np. MOPR lub PUP, takimi jak „Pomoc–Aktywizacja–Wsparcie”. Były to również projekty inwestycyjne z POIS, które wpływały na poprawę jakości oferowanych usług.</p> <p>Można również dostrzec komplementarność zrealizowanego projektu z projektem dofinansowanym ze środków EOG pn. „Poprawa jakości opieki nad osobami niesamodzielnymi, z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie – Filia ZOLiRM w Owińskach”, w szczególności pod względem oferowanych usług.</p>	

8.8.17. Dom Zakonny Zgromadzenia Księży Marianów w Licheniu Starym – Działanie 6.1

Beneficjent	Nazwa instytucji	Dom Zakonny Zgromadzenia Księży Marianów w Licheniu Starym
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	94.91Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) – dotyczy to wydzielonej jednostki gospodarczej działającej w ramach Zakonu Zgromadzenia Księży Marianów w Licheniu Starym d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) – dotyczy to wydzielonej jednostki gospodarczej działającej w ramach Zakonu Zgromadzenia Księży Marianów w Licheniu Starym (około 200 osób) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	a) zadowolający b) Zadowolający – beneficjent prowadzi również inny dom pielgrzyma w Licheniu c) Niezadowolający – nie jest to jednak bardzo ważne dla beneficjenta. Istotne jest, aby cena usługi była dostępna również dla osób, które nie mają dużo pieniędzy.

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	f) Sytuacja finansowa	d) zadowolający e) zadowolający f) zadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	
	a) Poziom przychodów	a) zadowolający
	b) Poziom udziału w rynku	b) zadowolający
	c) Poziom zysków	c) Niezadowolający – nie jest jednak to bardzo ważne dla beneficjenta. Istotne jest, aby cena usługi była dostępna również dla osób, które nie mają dużo pieniędzy.
	d) Poziom zatrudnienia	d) zadowolający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) zadowolający
	f) Sytuacja finansowa	f) zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Budowa obiektu noclegowo–turystycznego wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu w Grablinie.
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 6.1.
	Okres realizacji	01.07.2010 – 30.06.2011 – rozmówca nie jest pewien dokładnych dat realizacji projektu
	Wartość projektu	5 689 201 zł w tym dotacja z WRPO 1 798 653 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	5 689 201 zł w tym dotacja z WRPO 1 798 653 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	brak
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	11 (trwale całoroczne) oraz 12 (sezonowo przez pół roku)
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	kierownik obiektu, portierzy, pracownik techniczny (różnego rodzaju naprawy, koszenie trawy), recepcjonistka, szef kuchni, kasjerki, kasjer sprzedawca
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwale
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	0
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwale
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	2 osoby – portier i konserwator
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu – obsługa powstałego obiektu noclegowo–turystycznego b) Pozyskanie nowych klientów – sukcesywnie zwiększa się liczba klientów. c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – projekt zakładał osiągnięcie określonego wskaźnika tj. zatrudnienia 11 pracowników	
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Nie dotyczy	
Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy	
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie Nie dotyczy
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	1
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Branża budowlana
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) Brak danych
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Brak danych
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Brak danych
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	–
	Korzyści dla społeczności lokalnej	–mieszkańcy Grąblina korzystają z obiektu do organizacji własnych uroczystości. Przed realizacją projektu w miejscowości nie było tego typu obiektu – wybudowany obiekt mieści się na szlaku turystyczny, mogło to więc wpłynąć na zwiększenie ruchu turystycznego
	Korzyści dla instytucji	– podmiot płaci podatki, które wpływają również do urzędu gminy.
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	Opisywany projekt wyróżnia się grupą docelową, która korzysta z powstałej bazy noclegowej – pielgrzymi i podporządkowany jest celom religijnym
Informacje dodatkowe	<p>Grąblin, położony obok Lichenia, jest miejscem kultu religijnego. Zakon Marianów chciał stworzyć obiekt, w którym pielgrzymi oraz turyści będą mogli spędzić czas, przenocować, zjeść, kupić pamiątkę. Planowano stworzyć warunki, które pozwolą zatrzymać na dłużej osoby, które odwiedzają sanktuarium. Dotychczas w miejscowości nie było żadnego obiektu noclegowo–gastronomicznego. Zakładano również, że stworzone miejsce będzie przynosiło dochód oraz dawało miejsca pracy.</p> <p>Obiekt jeszcze nie przynosi zysku, ale nie jest to najważniejsze dla beneficjenta. Istotne jest, że działa on obok sanktuarium i z roku na rok przyjmuje coraz więcej pielgrzymów, turystów. Można spodziewać się, że z czasem poziom zatrudnienia będzie wzrastał.</p> <p>Udzielenie kolejnego wsparcia beneficjentowi ze środków europejskich wpłynęłoby na wzrost poziomu zatrudnienia. Beneficjent rozpoczął budowę kolejnego obiektu noclegowego z restauracją i kawiarnią w Licheniu z własnych środków. Zakończenie inwestycji spowoduje zwiększenie zatrudnienia</p>	

8.8.18. DPI Sp. z o.o. w Licheniu Starym – Działanie 6.1

Beneficjent	Nazwa instytucji	„DPI” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	55.10.Z

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	<ul style="list-style-type: none"> a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) <p>Brak danych – obecny właściciel kupił spółkę w trakcie realizacji projektu, zna więc stan zatrudnienia z tego momentu, ale nie wie, jak duże było zatrudnienie przed rozpoczęciem projektu.</p>
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	<ul style="list-style-type: none"> a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa
		<ul style="list-style-type: none"> a) Niezadowolający b) Niezadowolający – zerowy, gdyż hotel był dopiero budowany c) Niezadowolający – firma nie przynosiła zysków d) Niezadowolający / zadowolający – rozmówcy nie znają poziomu zatrudnienia przed projektem e) Niezadowolający f) Niezadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	<ul style="list-style-type: none"> a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa
		<ul style="list-style-type: none"> a) zadowolający b) zadowolający c) zadowolający d) zadowolający e) zadowolający f) zadowolający
Projekt/ty	Tytuł	Adaptacja gorzelni hrabiego Kwileckiego w Licheniu Starym na obiekt gastronomiczno–hotelarski
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 6.1.
	Okres realizacji	2007 – 2013
	Wartość projektu	6 177 180,20 zł w tym ze środków WRPO 2007–2013: 2 973 457,09 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	Brak
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	6 177 180,20 zł w tym ze środków WRPO 2007–2013: 2 973 457,09 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	brak
bezpосr edni efekt zatrudni	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	W ramach realizacji projektu na stałe zatrudnionych jest 26 osób. Dodatkowo w weekendy oraz w okresie letnim liczba pracownika zwiększa się o kolejne 10–15 osób.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Menadżer hotelu – wykształcenie wyższe, kurs hotelarski oraz 8 letnie doświadczenie w branży hotelarskich oraz działach handlowych firm • Szef gastronomi oraz administrator dokumentacji – średnie wykształcenie oraz minimum 15 letnie doświadczenie pracy w gastronomii • Recepcjoniści (4 osoby) – wyższe wykształcenie • Kelnerzy i barmani – wykształcenie średnie oraz kursy barmańskie i kelnerskie (4 osoby oraz 4 osoby dochodzące) • Osoby sprząające (2 osoby na stałe oraz 2 dodatkowo) – wykształcenie prawdopodobnie podstawowe lub średnie • Kucharki (5 osoby stałe oraz 5 osoby dochodzące) – wykształcenie zawodowe • Pracownik techniczny
Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwałe
Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów <i>(jeśli dotyczy)</i>	0
Typ zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> a) Tymczasowe b) Trwałe
Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	nd
Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	1 osoba
Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) <u>Pozyskanie nowych klientów – hotel rozpoczął działalność w ramach projektu, co wymagało przyjęcia pracowników</u> c) Możliwość zwiększenia sprzedaży d) Wejście na nowy rynek – na lokalnym rynku funkcjonowały głównie pensjonaty i domy pielgrzymia e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie świadczenia nowej usługi – w ramach projektu powstał hotel, następie zaczęła działać restauracja g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu – związane z rozwojem hotelu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie)
Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu /

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

		<p>świadczenia nowej usługi</p> <p>g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu</p> <p>h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu</p> <p>i) Zwiększenie produktywności pracowników</p> <p>j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników</p> <p>k) Nie dotyczy</p>
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<p>a) Zakończenie realizacji projektu</p> <p>b) Utrata klientów / rynku zbytu</p> <p>c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży</p> <p>d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym</p> <p>e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu</p> <p>f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy</p> <p>g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing)</p> <p>h) Zwiększenie konkurencji na rynku</p> <p>i) Kryzys na rynku lub w branży</p> <p>j) Zmiana przepisów prawnych</p> <p>k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia)</p> <p>l) inne (jakie)</p> <p>Beneficjent nie likwidował miejsc pracy. Jedynie zwolniono kilku pracowników, ale byli od razu zatrudnieni inni. Wynikało to z nieodpowiedzialności pracownika lub braku wymaganych kwalifikacji.</p>
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p>
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Realizator:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p>
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>c) Działanie/Poddziałanie:</p> <p>d) Źródło środków finansowych:</p>
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p> <p>Nie dotyczy</p>
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<p>a) Tytuł projektu:</p> <p>b) Beneficjent:</p> <p>a) Działanie/Poddziałanie:</p> <p>b) Źródło środków finansowych:</p>
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	<p>a) Tak</p> <p>b) Nie</p>
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	1
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Firma budowlana

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy (<i>jeśli dotyczy</i>)	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) Brak danych
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (<i>jeśli dotyczy</i>)	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Brak danych
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Brak danych
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	Nie wskazano
	Korzyści dla społeczności lokalnej	– Poprawa wizerunku miejscowości. Został wyremontowany zabytek, który wcześniej był w ruinie – mieszkańcy miejscowości korzystają z zagospodarowanego przez beneficjenta terenu nad jeziorem – stało się ono miejscem rekreacji – Współpraca z lokalnymi organizacjami, np. OSP, Koło Gospodyń Wiejskich. Np. użyczenie pomieszczeń
	Korzyści dla instytucji	– wpływy podatkowe do gminy
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	Projekt miał unikatowy charakter, ponieważ była to rekonstrukcja zabytkowego budynku, co stanowi znacząco większe wyzwanie niż budowa nowego budynku. Projekt wyróżnia się także tym, że wszyscy pracownicy zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę. Dodatkowo wartość wyniku z udostępnienia zagospodarowanego w ramach projektu terenu (nad jeziorem) lokalnej społeczności.
Informacja dodatkowa	Poprzedni właściciel musiał sprzedać firmę, ponieważ źle zaplanował całą inwestycję. Obecny właściciel przejął podmiot tylko z częścią dofinansowania z WRPO 2007–2013 (około 30%), mimo, że inwestycja była zaledwie rozpoczęta. W związku z tym została ona zakończona głównie z wykorzystaniem jego środków własnych. Udzielenie kolejnego wsparcia w ramach WRPO 2014+ przyczyniłoby się do wzrostu zatrudnienia. Inwestycja okazała się dochodowa i hotel cały czas się rozwija. W związku z tym właściciel chciałby kupić teren obok hotelu i wybudować centrum Spa. Dofinansowanie ze środków unijnych pomogłoby zrealizować ten pomysł. Powstanie centrum Spa wymagałoby zatrudnienia nowych pracowników (ok. 15 osób).	

8.8.19. Starostwo Powiatowe w Lesznie – Działanie 2.2

	Nazwa instytucji	Starostwo Powiatowe w Lesznie
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	7511Z
Beneficjent	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	NIE DOTYCZY
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

	d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
	Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	NIE DOTYCZY
	a) Poziom przychodów b) Poziom udziału w rynku c) Poziom zysków d) Poziom zatrudnienia e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	a) Niezadowolający / zadowolający b) Niezadowolający / zadowolający c) Niezadowolający / zadowolający d) Niezadowolający / zadowolający e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Przebudowa drogi powiatowej nr 4803P
	Działanie/Poddziałanie	WRPO 2.2
	Okres realizacji	01.08.2011 – 30.09.2012
	Wartość projektu	5 211 602,77 zł
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1) Budowa ciągu pieszo–rowerowego w miejscowości Boszkowo 2) Polepszenie warunków kształcenia dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych poprzez modernizację obiektów dydaktycznych i internatów w Specjalnym Ośrodku Szkolno–Wychowawczym w Rydzynie 3) Przebudowa drogi powiatowej nr 4760P Włoszakowice – Jezierzycie Kościelne i drogi powiatowej 4759P w miejscowości Włoszakowice
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	4
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	17 097 092,00 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	–
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	0
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów (jeśli dotyczy)	0
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

		<ul style="list-style-type: none"> i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – zmiany przepisów prawa wymuszające realizację nowych obowiązków
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Nie dotyczy
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	<ul style="list-style-type: none"> a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych – likwidacja stanowiska kontroli wewnętrznej k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie)
komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:
komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	<ul style="list-style-type: none"> a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie	<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

oddziaływania na zatrudnienie?		
Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:	
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	3
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	Firmy budowlane
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) Brak danych
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu <i>(jeśli dotyczy)</i>	Brak danych
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Brak danych
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	Brak danych
inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	
	Korzyści dla społeczności lokalnej	– Poprawiła się jakość dojazdu na remontowanej drodze – wzrost natężenia ruchu na drodze
	Korzyści dla instytucji	– łatwiej trzymać dobry stan drogi przez Zarząd Dróg starostwa powiatowego
	Elementy projektu, jego realizacji warte upowszechnienia	brak

8.8.20. Starostwo Powiatowe w Międzychodzie – Działanie 2.2

Beneficjent	Nazwa instytucji	Starostwo powiatowe w Międzychodzie
	Branża gospodarki (wg sekcji PKD 2007)	7511Z
	Wielkość zatrudnienia przed realizacją projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Wielkość zatrudnienia po zakończeniu realizacji projektu	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników)
	Pozycja konkurencyjna przed realizacją projektu:	NIE DOTYCZY
	a) Poziom przychodów	a) Niezadowolający / zadowolający
	b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający / zadowolający
	c) Poziom zysków	c) Niezadowolający / zadowolający
	d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający / zadowolający
	e) Poziom rentowności kapitału własnego	e) Niezadowolający / zadowolający
f) Sytuacja finansowa	f) Niezadowolający / zadowolający	
Pozycja konkurencyjna po realizacją projektu:	NIE DOTYCZY	
a) Poziom przychodów	a) Niezadowolający / zadowolający	
b) Poziom udziału w rynku	b) Niezadowolający / zadowolający	
c) Poziom zysków	c) Niezadowolający / zadowolający	
d) Poziom zatrudnienia	d) Niezadowolający / zadowolający	

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

	e) Poziom rentowności kapitału własnego f) Sytuacja finansowa	e) Niezadowolający / zadowolający f) Niezadowolający / zadowolający
Projekt/y	Tytuł	Przebudowa drogi powiatowej nr 1719P Międzychód – Dziecielin – Skrzydlewo na odcinku od ul. Słonecznej do drogi krajowej nr 24
	Działanie/Poddziałanie	Działanie 2.2.
	Okres realizacji	8.03.2010 – 20.10.2010
	Wartość projektu	5 919 862,89 ZŁ
	Tytuły innych projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	1) Przebudowa istniejącej kotłowni olejowej w DPS w miejscowości Łęczeczki na źródła odnawialne biomasa i pellet. (Działanie 3.7) 2) Przebudowa drogi nr 1717P na odcinku ulicy Dworcowej i Głuchocińskiej w Międzychodzie
	Łączna liczba projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	3
	Łączna wartość projektów realizowanych w ramach WRPO 2007–2013	8 212 942,29 zł
	Inne projekty (w ramach innych PO) w okresie 2007–2013	NFSiGW Projekt pt. „Działania energooszczędne w budynkach użyteczności publicznej”. Wartość ponad 1 mln zł.
Bezpośredni efekt zatrudnieniowy	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach projektu	0
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Nie dotyczy
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Liczba wytworzonych miejsc pracy w ramach innych projektów <i>(jeśli dotyczy)</i>	1 (w ramach projektu „Przebudowa istniejącej kotłowni olejowej w DPS w miejscowości Łęczeczki na źródła odnawialne biomasa i pellet.”)
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Palacz w kotłowni
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
	Czynniki wpływające na decyzję o tworzeniu nowych miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych klientów c) Możliwość zwiększenia produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Przejęcie wyszkolonych i doświadczonych pracowników od konkurentów h) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu i) Wzrost obciążeń administracyjnych (konieczność zwiększenia obsługi administracyjnej) j) Poprawa sytuacji finansowej podmiotu i uzyskanie wolnych zasobów k) Zwiększenie produktywności pracowników l) Możliwość łatwego znalezienia dobrego pracownika za stosunkowo niską płacę m) Inne (jakie) – – dodatkowe punkty we wniosku składanym do WRPO za utworzenie nowego miejsca pracy.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		– zakup skomplikowanych urządzeń do kotłowni wymagających ciągłej obsługi oraz konserwacji kotłowni	
	Czynniki wpływające na decyzję o utrzymaniu istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Obsługa/realizacja projektu b) Pozyskanie nowych Klientów c) Możliwość zwiększenie produkcji i sprzedaży d) Wejście na nowy rynek e) Nawiązanie lub rozwój współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym f) Rozpoczęcie produkcji nowego produktu / świadczenia nowej usługi g) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu h) Ustabilizowanie sytuacji finansowej podmiotu i) Zwiększenie produktywności pracowników j) Wysokie koszty zwolnienia pracowników k) Nie dotyczy	
	Czynniki wpływające na decyzję o likwidacji istniejących miejsc pracy w podmiocie w okresie 2007–2015	a) Zakończenie realizacji projektu b) Utrata klientów / rynku zbytu c) Zmniejszenie produkcji i sprzedaży d) Utrata lub zmniejszenie poziomu współpracy z kontrahentem lub partnerem biznesowym e) Zmiany organizacyjne wewnątrz podmiotu f) Tworzenie nowych miejsc pracy w innej części podmiotu (służącej innym celom), np. zmiana strategii firmy g) Zlecenie części zadań produkcyjnych podwykonawcom (outsourcing) h) Zwiększenie konkurencji na rynku i) Kryzys na rynku lub w branży j) Zmiana przepisów prawnych k) rozwój technologiczny procesu produkcji (polegający na zastąpieniu czynnika ludzkiego przez wyspecjalizowane urządzenia) l) inne (jakie) m) nie dotyczy	
Komplementarność wewnętrzna	Czy projekt jest komplementarny z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie	
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie:	
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty są komplementarne z innymi projektami WRPO 2007–2013 w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie	
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Realizator: c) Działanie/Poddziałanie:	
Komplementarność zewnętrzna	Czy projekt uzupełnia się z projektami realizowanymi z innych funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie	
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent: c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:	
	Czy inne realizowane przez beneficjenta projekty uzupełniają się z innymi projektami finansowanymi z funduszy krajowych lub europejskich w zakresie oddziaływania na zatrudnienie?	a) Tak b) Nie	
	Z jakimi projektami? <i>(jeśli dotyczy)</i>	a) Tytuł projektu: b) Beneficjent:	

Wpływ interwencji WRPO na lata 2007–2013 na zatrudnienie w Wielkopolsce

– ukierunkowanie wsparcia na tworzenie miejsc pracy

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

		c) Działanie/Poddziałanie: d) Źródło środków finansowych:
Otoczenie beneficjenta	Kontrahenci/podwykonawcy projektów	a) Tak b) Nie
	Liczba kontrahentów/ podwykonawców	1
	Główna branża działalności kontrahenta/ podwykonawcy (jeśli dotyczy)	Firma budowlana
	Wielkość zatrudnienia kontrahenta/ podwykonawcy (jeśli dotyczy)	a) Mikro (0–9 pracowników) b) Mała (10 – 49 pracowników) c) Średnia (50–249 pracowników) d) Duża (powyżej 250 pracowników) Brak danych – firma wycofała się z polskiego rynku
Pośrednie efekty zatrudnieniowe	Łączna liczba wytworzonych miejsc pracy u kontrahentów/ podwykonawców w efekcie realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Szacunkowo zatrudnionych przy projekcie było 15 osób przez cały okres jego realizacji oraz 10 czasowo. Jednak brak danych czy byli to stali pracownicy, czy specjalnie zatrudnieni do realizacji danej inwestycji.
	Typ zatrudnienia	a) Tymczasowe b) Trwałe c) Brak danych
	Zawód/zawody, dla których utworzono miejsca pracy	Pracownicy budowlani
	Liczba miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych	0
Inne efekty projektu	Korzyści dla lokalnego środowiska	– ruch Tirów oraz samochodów osobowych został przesunięty na obrzeża Międzychodu. Wcześniej przejeżdżały one przez centrum miasta.
	Korzyści dla społeczności lokalnej	– zmniejszenie natężenia ruchu samochodowego i ciężarowego w mieście – rozwój terenów bezpośrednio przylegających do wyremontowanej drogi. Powstało osiedle mieszkaniowe oraz nowe firmy.
	Korzyści dla instytucji	– poprawił się dojazd do części przemysłowej Międzychodu
	Elementy projektu, jego realizacji warte opowszechnienia	Pierwszy raz przeprowadzone konsultacje społeczne. Stały się one stałym elementem prowadzonych przez starostwo inwestycji.